

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَيْتُ الْبَاطِلِ

بِكْرَامَةِ اللَّهِ الْحَقُّ يَحْيَى الْكِتَابَ الْمُسْمَى

تَرْجَمَاتُ

حَفَظَهُ اللَّهُ الْحَقُّ عَنِ شَيْءِ الْبَاطِلِ

طَبْعُ فِي مَطْبَعِ رَجَائِزِ الْفَضْلِ صَبَوِي

بسم الله الرحمن الرحيم
فهرست مباحث تذکره الحق

صفحه		صفحه
۱	دیبچه شرح	اصل ذکر کیفیت عدم
۳	دیبچه متن	اصل ذکر کیفیت النفي
۶	عرضه شت مبروی محبوب بارگاه	اصل ذکر کیفیت السلب
	لغالی فی جماله	اصل ذکر کیفیت الوضع
۷	ذکر کیفیت عقاید اهل سنت و جماعه رخنه	اصل ذکر کیفیت اللفظ
	الله تعالی عنهم اجمعین	اصل ذکر کیفیت الاسم و الفعل و الخبر
۲۰	ذکر کیفیت الاصول العاصمه عن خطئنا	اصل ذکر کیفیت المصفة
	الفهم فی الحقائق الحققة و الکلام فیها	اصل ذکر کیفیت الاسناد
"	اصل ذکر کیفیت حقائق الاشیا ثابته	اصل ذکر کیفیت معارضه الحق
۲۲	اصل ذکر کیفیت الانزاع	اصل ذکر کیفیت النفي بالاضداد
۲۴	اصل ذکر کیفیت الاختصاص	اصل ذکر کیفیت الامر
۲۶	اصل ذکر کیفیت الجبر و برد العرصن	اصل ذکر کیفیت النهی
۲۷	اصل ذکر کیفیت معنی المصده	اصل ذکر کیفیت الاختلاف
۲۸	اصل ذکر کیفیت الوجود	اصل ذکر کیفیت المعارضات
"	اصل ذکر کیفیت الثبوت	اصل ذکر کیفیت التحکیم

٥٦	اصل ذكر كيفية الوجود الخارج	٤٥	اصل ذكر كيفية التشبيه
"	اصل ذكر كيفية الوجود الذهني	"	اصل ذكر كيفية مفهوم كل جزء
"	اصل ذكر كيفية الوجود البدني	٤٤	اصل ذكر كيفية مفهوم جنس
٥٤	اصل ذكر كيفية الوجود النظري	٤٣	اصل ذكر كيفية مفهوم نوع
٦٠	اصل ذكر كيفية تجسيم الخارج والذهني	"	اصل ذكر كيفية البير في الصورة
"	اصل ذكر كيفية تعبير البدني النظري	٤٩	اصل ذكر كيفية الاطلاق والتقنية
"	اصل ذكر كيفية التجدد	"	اصل ذكر كيفية الاضافة
٦٥	اصل ذكر كيفية الاشتراك الحقيقية	"	اصل ذكر كيفية الدلالة
٦٤	اصل ذكر كيفية البرزخ	٦١	اصل ذكر كيفية الحكم
٤٠	اصل ذكر كيفية المنع	٦١	ذكر كيفية توحيد امر ساجد و
"	اصل ذكر كيفية التخصيص		تعالى عما يصفون شرهما
"	اصل ذكر كيفية الاستثناء	٦٢	اثبات جزء لا يتجزى
٤١	اصل ذكر كيفية الاستدراك	٦٣	تفسير كبرية بديع السموات والارض
٤٢	اصل ذكر كيفية التفضل والتفضل	"	تفسير كبرية خلق من غير شيء ام الخلق
٤٣	اصل ذكر كيفية التضرع السالك	٥٥	ذكر كيفية منع جواز نفس تصور مفهوم
"	اصل ذكر كيفية الربط في مصدر		الواجب كليا
"	اصل ذكر كيفية الجواز	٩٠	ذكر كيفية الجبر والقدر
"	اصل ذكر كيفية الذات	٩١	ذكر كيفية اسما الله تعالى وصفاته
"	اصل ذكر كيفية التعميم	"	ذاته وتوالت
٤٥	اصل ذكر كيفية التبيين	"	مطلب ان اسما الله تعالى قد تميز
			ولا بد للاسما من ان يكون في الاربعة

٩٢	مطلب لا بد للتعليم من الصورتين	١٠٠	ذكر كيفية اثبات مرتبة الحجاب بين
٩٣	مطلب فالفعليّة جوارضا فائتة		القديم والحادث المخلوق
	متضمنة لتحقيقه	١٠٣	ذكر كيفية تحقيق حقيقة القرآن لمحمد
٩٤	مطلب التحقيقية هي متضمنة لها	١٠٩	ذكر كيفية معية الله تعالى وقربته و
	بقاياها تحقيقها بها		احاطة بخلقها
٩٥	مطلب والثانية هي اضافات	١١٠	ذكر كيفية منع تعبير اليهودي من ذات
	ذاتية متضمنة الذات		الله سبحانه والصوره من صفاته
٩٦	مطلب والفرق بين الحقيقة والاشياء	١١٣	ذكر كيفية الرسالة والنبوة والولاية
	مطلب ان الترك وجود نظري		والاعجاز والكرامة والاستدراج
	مفترم من الاختيار		والاستعانة وافيها مع مطالب آخر
٩٧	مطلب قبل التكوين حقيقة فصيل		مطلب في الرسالة والنبوة والولاية
	ليس بتحقيقه		وصفتهم ونسبتهم
٩٨	مطلب ان الافعال القديمة	١١٨	مطلب فليل بذاته على دعوى رسالته
	تحتل حدوثها او قدم مفعول		الرسول
٩٩	مطلب ان الحقيقة مادة الخلق	١١٩	مطلب ان النبوة صفة مانعة للنبوة
	سبها فلا يجوز تقديم المادة عنها		صلعم في اعجازها
١٠٠	مطلب ان تميز الاعتبار	١٢٠	مطلب الولاية التابعة صفة مانعة
	مطلب ان الذات مستبعدة		انها في كرامته
١٠١	مطلب ان مفهوم الذات وحدها	١٢١	مطلب الايمان وصف مانع
	مطلب ان عرفك حق معرفتك		فمنعونه
١٠٢	مطلب عرفك حق معرفتك	١٢٢	مطلب الكفر وصف مانع
			استدراج

١٢١	مطلب ان الاستعانة تقتضيه الدعوة الخ ليست بشرك مخصوص	مطلب ان الاستعانة بالرحمة يا محمد اني
١٢٢	تفسير كريمه يا ايها الذين امنوا كونوا	توحيث بك اني ربني في حاجتي هذه
١٢٣	انصار الله كما قال عيسى بن مريم	تقتضيه لي اللهم شفيعه في الحديث
١٢٤	للهم ابراهيم من انصاري الى الله	مطلب انتقض الحصر في اياك لتعظيم
١٢٥	في سورة القصص	في سورة الفاتحه وتفسير
١٢٦	تفسير كريمه ايمانوا وليكن الله رسوله	تفسير كريمه لا تدع من دون الله
١٢٧	والذين امنوا الذين يقيمون الصلوة	لا لا ينفعك ولا يضرك الخ
١٢٨	ويؤتوا الزكاة وهم راكعون	تفسير كريمه وان يسبك الله
١٢٩	ومن يقول اسد ورسوله والذين امنوا	بضر فلا كاشف له الا مخرج وان
١٣٠	فان حزب الله هم الغالبون	يردك بخير فلا راد لفصله
١٣١	في سورة المائدة	مطلب فاستعانة بالانبياء وندائهم
١٣٢	مطلب فان لم تفضل بالاستعانة	مطلب ما الاستعانة بالاولياء
١٣٣	والاضافة الخ	اثبات سماعة الموتى عقلا ونفلا
١٣٤	مطلب التولي بالولي بلزوم تبعه الخ	من الايات القرآنية والاحاديث
١٣٥	تفسير كريمه ولو انهم اذ ظلموا انفسهم	الحجة القاطعة في سماعة الموتى
١٣٦	جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم	مطلب ان قيل يمكن ان لا يعيدوا
١٣٧	الرسول لوجهه والله تواب رحيم	ولا يسمعون في وقت
١٣٨	في سورة البقرة	مطلب ان قيل يمكن ان يعيدوا
١٣٩	تفسير الحديث الشريف من له حاجة	و يسمعون في وقت
١٤٠	في الجنة ورضوة وليصل كثيرين	مطلب ان الاعجاز والكرامات
١٤١	اللهم اني اسئلك والوجه اليك	محيطان من بداية الى نهاية الخ

١٤٤	تفسير كريمه الم تركيب ضرب بانه مثلا كلمة طلبة اثم وما فيه من الحديث الاثر	١٤١	بيان المقصود بقوله لا يزيد ولا ينقص
١٥٠	مطلب انما الروح اثر من الامر	"	بيان الوجود على الوجود بالمر
١٥٢	تفسير كريمه ولا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله اموات بل احياء ولكن	"	بيان الشخص وموالاته على ما سببه و عين بامية
	لا تشعرون احياء عند ربهم يزعمون فرحين بما آتاهم الله من فضله تفسير كريمه	١٤٢	بيان المؤمنين عبادته ومحبته والافضل
	واعبد ربك حتى ياتيك اليقين	١٤٣	بيان قربته وروية وفناء فطرته سنة الاثر
١٥٦	ذكر كيفية غيب وعلمه وما فيها	١٤٤	بيان معنى الحديث الشريف رب فكل لسانه الحديث والمؤمن
١٦١	تفسير كريمه يعلم ما بين ايديهم وخلفهم والا يحيطون بشئ من علمه الا بما شاء	١٤٥	مررة المؤمن الحديث في ضمن الكلام
١٦٢	تفسير الآية الكريمة عالم الغيب فلا يظهر على غيبه احد الا من اراد من رسول	"	بيان اختلاف الاحوال في وحدة الوجود
	فانه يسلك من بين يديه من خلفه صد	١٤٦	بيان الوجود وانما هو العام
١٦٥	ذكر كيفية العلم والمعرفة والعارفة والمعروف ومتعلقاتها وما فيها من	١٤٨	بيان الاطلاق والتقييد والتشديد والبصيرة على السبيل في قوله تعالى
	مطالب اخرى	١٨٠	بيان اعتقاد في مسئلة وحد الوجود
١٦٦	بيان علم حصولي وعلم حصولي	١٨١	بيان الكافر وعابديه ومحبته
١٦٨	بيان علم الاشياء باشباهها وبانفسها		والتحذير لان
١٦٩	بيان التصديق والتصور والاقوال	١٨٢	بيان معنى الحديث الشريف يعني كل

اول فيها انتشار انتزاع لغيره كله تضمننا		الى صله الحديث وكل مسير لما خلفه له الحديث ومن عرف نفسه فقه	
بيان لابدين اول في كل واحد	١٨٥	عرف ربه الحديث في ضمن الكلام	
من المراكز والاول الذي في		بيان اقرب للمعلوم ربه فكل ما علم	١٨٢
موجودات حادثة بوجه صلعم		علم ربه قبله وسعه وبعده	
بيان يقتسم في معرفة الريدل	١٨٩	بيان فالايان والكفر والشرك	١٨٣
بجنانة الالهية وقوله صلعم و		مستفزع من العبادات فالايان	
ظهوره صلعم في عالم الشهود في		المشروع والكفر المشروع حجة	
الاخرى على ترتيب صدور من ادم		على حقيقة ما وتفسير الالهية الكريمة	
عليه السلام الى محمد صلعم		فمن كان يوجهه ربه فليعمل على	
بيان من ضمن ما ذكر في صدر الكلام	١٨٦	صالح ولا يشرك بعبادته	
يمنع نظيره صلعم مثاقفا		ونسبان من الايمان والكفر	
بيان تفسير الالهية الكريمة ليس كشده	"	الاية بها	
شي الاية في منع نظيره صلعم		بيان انتشار في موجودات حادثة	"
بيان لائل اخرى في منع نظيره	١٨٨	موجودات اول فيها انتشار انتزاع	
صلعم قبل ان يكون ظهور الذات كذا		لغيره كله تضمننا التزاما منه و	
بيان دلالات انفسية في ختم نبوة	"	تفسير الالهية الكريمة قبل باعداد	
به صلعم وفي منع نظيره صلعم -		الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنط	
فاكتفاه باقتناع نفسى اولى		من رحمة الله ان الله يعيقر	
منها الالهية الكريمة لكن رسول الله		الذي قرب جميعا	
		ما انت انتشار في صدر ما موجودات	١٨٥

١٩٩	و خاتم النبیین و منها اذا خذ الهدیثان فیتبین لما اتیک من کتاب و حکمة انما و منها الا حاد الشرفیة	مطلب تفسیر قوله تعالی ولا یرغبوا بأنفسهم عن نفس
١٩٠	بیان فخر احاطة المکر و قوته و معینة لما فیه من الماخوذ جواز علمه به	مطلب تفسیر قوله تعالی فاما الذین امنوا به و غرروا و فسرده و اتبعوا نور الذی انزل مع اولئک ثم انزل مع توضیح
١٩١	بیان ان التوسع بتعدد الیشار و بحسب لایان فی وحدت التخصیص فلا یاس فی قول الذی نسب الی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما فی تحت تفسیر الایة الکریمة الذی خلق سبع سموات و من الارض مشرقن الا یرسم ارضین فی کل ارض نبی التیم و آدم کادکم انما و تفسیر الایة الکریمة مع بحث آخر	مطلب تفسیر قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لا تلحقوا الیهم و یومئذ ولا تجهر و الی بالقرآن کما یوحی ان یحیطوا لکم و انتم انفسکم و ان مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین یلقون الیهم و یومئذ رسول الله و الذین یلقون الیهم و یومئذ رسول الله و لهم حنفرة و اجمع علیهم
١٩٢	ذکر کیفیة تعظیم و ادب محبة حضرت حبیب الرحمن	مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین یلقون الیهم و یومئذ رسول الله و الذین یلقون الیهم و یومئذ رسول الله و لهم حنفرة و اجمع علیهم
١٩٣	مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین اولی بالمؤمنین من انفسهم	

٢٠٢	ذكر كيفية وجوب خسران	جناحك للمؤمنين
٢١٠	دايرين از ايداره حضرت حبيب الرحمن صلعم با ديگر مطالب	ذكر كيفية ايمان والديه المكرمين
٢٢١	مطلب تفسير قوله تعالى	صل على الله تعالى عليه وسلم
٢٢٣	ان الذين يؤذون الله	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٤	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٥	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٦	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٧	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٨	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٢٩	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٠	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣١	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٢	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٣	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٤	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٥	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٦	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٧	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٨	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٣٩	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٠	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤١	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٢	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٣	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٤	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٥	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٦	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٧	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٨	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٤٩	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى
٢٥٠	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير قوله تعالى

مطلب در کیفیت طواف و تفسیر کریمه	۲۹۳	مطلب فرق در سجده عبادیه و سجده شکر	۲۹۴
و لیطوفوا بالبيت الحقیق الایه و آن		الکون سخن است در تحقیق معانی	۲۹۵
المصفا والمرءة من شعار الله الخ		احادیث طیبه	
مطلب بیان من خول علیه لاجنح	۲۹۶	مطلب تفسیر حدیث شریف عن رسول الله	"
مطلب بیان شعار	۲۹۷	خرمیه رخ اند روی فیما یری الناعم الخ	
ذکر کیفیت جواز اغتساب بغیر الله تعالی	۲۹۸	مطلب تفسیر حدیث شریف ان رسول الله	"
بوجه تعالی و فضل تخصیص مومنین		الله صلعم کان فی نفر من المهاجرین	
و مومنین و فضل تخصیص زانی و اصحابه		الی ان فقال رسول الله صلعم اعبدواکم	
نفع عمل بغیر عامل با دیگر مطالب		و اکرموا احاکم و اکنت امر الاحد ان یسجد	
مطلب تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا	۲۹۹	لا مرت المرأة ان تسجد لزوجها	
اذا انما جئتم الرسول فقد سوا بینه		مطلب تفسیر حدیث شریف قال و فضل	۳۰۰
سجد لکم حدیثه الخ		رسول الله صلعم جازعاً لا انصاری	
مطلب فضل تخصیص مومنین و مومنین	۳۰۱	الی ان قال فقال رسول الله صلعم	
مطلب تعیین زانی سنه مستحب است		لا ینبغی لاحد ان یسجد لاحد الا الله تعالی	
مطلب تفسیر کریمه و فعلوا الخ	۳۰۲	مطلب تفسیر حدیث شریف عن	۳۰۳
مطلب تفسیر حدیث شریف لا تشدد	۳۰۳	فقیه ابن سعده رضه قال اتیت البصرة الی	
الرجال الخ		ان قال فقال لی ارایت لو مرت	
مطلب ایصال نفع اعمال از احیاء	۳۰۴	بغیری کنت تسجد لقلت لا فکار	
باموات		لا تفعلوا	
و از اسوات با حیات و از اموات با موت و	۳۰۵	مطلب در آنچه فقها رحم فرمودند	۳۰۶

٢٨٣	تفسير كريمه كل نفس بما كسبت مبنية	صلعم احسن الذكر وتفسير كريمه و
٢٨٤	وآل ليس للانسان الا اسمى	اذكر وانتم الله عليكم وما انزل
٢٨٥	وازل لا يلهي الانسان واذل الانسان ملائكة	عليكم من الكتاب بالحكمة يعظكم به
٢٨٦	وازل تسبح سبزه بركو ربحا حب كور	مطلب التعظيم لصلعم بما ادبنا الله
٢٨٧	وتفسير حديث شريف ان رسول الله	نفا لى
٢٨٨	صلى الله عليه وسلم مر على قبرين انهم	مطلب اما القيام لصلعم
٢٨٩	مطلب تحقيق معنى كريمه اهل به	مطلب تقديس اليوم والشهر لذلك الذكر
٢٩٠	لغير الله وما اهل لغير الله به	وتعظيم الذكر
٢٩١	مطلب معنى كريمه ما فزع على نصب	ذكر كيفية زیارت القبر خصوصا اثر
٢٩٢	مطلب معنى كريمه ذلكم فنق	القبر قبر النبي الرحمة صلعم
٢٩٣	مطلب معنى كريمه اجعل الله من بحره	مطلب قد تقر وتحقق بالبرهان الحق
٢٩٤	ذكر كيفية فضل ذكر ميلاد حضرت سيد	ان حضور الزا رقبا له قبره الكريم
٢٩٥	العلم صلى الله عليه وسلم	والتسليم والصلوة عليه التوسل
٢٩٦	مطلب وقت الولادة اكرم انا وانا	بجانبه العظيم والاستعداد والاستشفاء
٢٩٧	بكريمته كلمته فيومها وليلها وشهرها	بجانبه العظيم بل باصحابه واهل بيته
٢٩٨	مطلب ابدية كلمه كلياته وتفسير الحديث	واولياته جميعين صلعم من افضل الطاعات
٢٩٩	كل ربة ضلالة	مطلب قد علم بالضرورة ان القربات
٣٠٠	مطلب بيان المقصد لقول عمر رضي	والطاعات خالصه لله عز وجل ليس
٣٠١	فمنها لبدقة	فيها شذو ك المخروق اصلا لكن في بعضها
٣٠٢	مطلب في اثبات ان ذكر ولادته	يلزم توسط مخروق والتوجه اليه انهم

٣٢٨	مطلب ما لا يحدث في وقوفه صلعم	المذمومين
٣٢٩	مطلب ما لا فرق بين الا فرط والفقير لطا	مطلب بين الا فرط والفقير لطا
٣٣٠	مطلب ما لا الوقوف على قبر سيد	مطلب ما لا الوقوف على قبر سيد
٣٣١	المسلمين صلعم	المسلمين صلعم
٣٣٢	مطلب ما لا استقبال قبره الشريف صلعم	مطلب ما لا استقبال قبره الشريف صلعم
٣٣٣	مطلب ما لا وضع اليدين على الشمال	مطلب ما لا وضع اليدين على الشمال
٣٣٤	مطلب ما لا في الصلاة	مطلب ما لا في الصلاة
٣٣٥	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٣٦	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٣٧	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٣٨	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٣٩	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٠	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤١	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٢	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٣	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٤	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٥	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٦	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٧	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٨	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٤٩	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف
٣٥٠	مطلب ما لا في زيارة الشريف	مطلب ما لا في زيارة الشريف

۳۸۰	مطلب تفسیر کریمه فیکشف ما دعون	۳۹۶	مطلب اذن شفاعت مشیر عظیم است
	الیه ان یشا الایه	۳۹۷	مطلب اثبات شفاعت مسک لصور
۳۸۱	مطلب تحقیق معنی و ما دعار الکاثر	۳۹۸	تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا انفقوا
	الانی صلال		عمار زقنا کم من قبل ان یاتی یوم
۳۸۲	مطلب الکا را جابت عاکفراست		لا بیع فیہ ولا خلة ولا شفاعة ط
۳۸۳	تفسیر حدیث شریف لاتخذوا	۳۹۹	تفسیر کریمه الا خلا یومئذ بعضهم
	قبری ثبات حدیث شریف لاتخذوا قبری		بعض عدو الایمتقین
۳۸۴	تفسیر حدیث شریف لاتخذوا قبری		تفسیر کریمه لا یمکک الذین یرعون
	تفسیر حدیث شریف اللهم لا تجعل قبری		من دونہ الشفاعه الا من شہد الحق
	دینا الح		وهم یعلمون
۳۸۵	تفسیر حدیث شریف لاتخذوا قبری	۴۰۰	تفسیر کریمه لا یشفعون الا لمن ار
۳۸۶	تفسیر کریمه یا بنی آدم خذوا زینکم		وهم من خشیتہ مشفقون
	عند کل مسجد الایه		تفسیر کریمه لا یمکون الشفاعه الا
۳۸۷	بیان انکه هجوم وزینت بخضر حضرت		من اتخذ عند الرحمن عهدا
	صلعم ناگزیر است	۴۰۵	تفسیر کریمه لا اله الا هو الح
۳۸۸	تفسیر کریمه لا اله الا هو الح		القیوم ج لاتاخذہ سنه ولا نوم
۳۸۹	تفسیر کریمه لا اله الا هو الح		تفسیر کریمه فی الذی یشفع عنده
	نجات و سوختن ان بادیگر مطلب		الا باذنه
۳۹۰	تفسیر کریمه لا اله الا هو الح		تفسیر کریمه لا یصل علی احد منهم
	الاختیار و دان لا ذن یا مصلح الی دیگر	۴۰۸	مات ابدوا ولا تقم علی قبری الخ
	مطلب اثبات شفاعت زانسه لاحتیاج		

مطلب عروجت بولایه چهارم	۴۶۲	بخیر جمیع من انظلمات الی النور والایه	۴۶۲
مطلب عروجت بولایه پنجم	۴۶۳	کفر و ادبیا هم الطاغوت بخیر جمیع	۴۶۳
مطلب عروجت بسوی تشخص نفس	۴۶۵	من النور الی الظلمات ط	۴۶۵
از انست حقائق انبیاء عم و از انست		تفسیر کریمه کم من ملک فی السموات	۴۶۵
حقائق الهیات		لا تغنی شفاعتکم شئاً الا من اجبه	
مطلب زین پس سیر است در مرتبه تصویر	۴۶۰	ان باذن الله لمن یشاء ویرحمه	۴۶۰
واحدیه حجابیه		تفسیر کریمه لا اله الا الله لا شریک له	۴۶۰
مطلب زین پس سیر است در مرتبه تصویر		ضرر الاما شرا لله ط و لو کنت	
واحدیه حجابیه		اعلم الغیب لا استکثرت من الخیر	
مطلب زین پس عروج است بسوی	۴۶۱	و ما منی السورح الخ	۴۶۱
ولایه اصلیه مقصوده		ذکر کیفیه سلوک معنوی در معرفه	۴۶۱
مطالب تنبیهات الی آخرها	۴۶۲	نفس بربا معرفه الله سبحانه	۴۶۲
مطلب بیان معرفه صفات ثبوتیه	۴۶۱	مطلب فقر انکشاف عقاید است	۴۶۱
سلبیه و سلب سلبیه از ثبوتیه		مطلب نفس انسان تشخصی است	۴۶۰
مطلب بیان تصوف تنبیه باید در است		بسیط الخ	
صوف بعضی بازماندن بهی از کسی است		مطلب سخن در معرفه تفصیل مرتبه	۴۶۵
مطلب تنبیه طریق تعلیم حقایق مشایخ است	۴۶۶	تعیین وجودیت و قلب که ولایه	۴۶۶
ذکر کیفیه اخلاق که برای انضفیه و	۴۶۷	اولی است	۴۶۷
تزکیه باطن لا بد منها است		مطلب عروجت بسوی ولایه دوم	۴۵۹
مطلب انچه بالله تعالی است	۴۶۸	مطلب انکشاف فی است بولایه سوم	۴۶۱

تفسیر کریمه قل بفضل الله وبرحمته اجمع	۵۰۶
مطلب پنجم باطن است	۵۱۰
تفسیر کریمه فاو لک یبدل الله سنیا تم	۵۱۲
حسنات الایه	۵۱۳
تفسیر کریمه قال بانی لما ازلت الی	۵۱۳
کیفیه تبدیل سنیا بحسنات	۵۱۴
تفسیر کریمه انما کان قول المؤمنین الا	۵۲۰
منفوقات	۵۲۱
ذکر کیفیه ذکر اسماء طیبات شریف	۵۲۰
دامت برکاتهم	۵۲۱
مطلب در بیان بیان سران مخففه دان	۵۳۱
مستنده در کلمه شهادت بدانکه میرت	۵۳۱
به تخفیف ان الخ	۵۳۱
تفسیر کریمه و رفعا لک ذکرک	۵۳۲
تفسیر کریمه قد انزل الله لیکم ذکرک	۵۳۲
رسولا الایه	۵۳۲
تفسیر کریمه و اذکر نعمت الله علیکم الایه	۵۳۳
ذکر کیفیه حاضر در دست باستان	۵۳۴
رحمت نشان خواجه خواجگان حضرت	۵۳۴
حبیب الله محبت والدین محمد	۵۳۴
محسن الدین حسن حبیبی رحمه الله تعالی	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف لی مع الله وقت	۵۳۴
لا یعنی فیه ملک مقرب و لانی س	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف ما زال عجب	۵۳۴
یقرب الی بالنوافل الخ	۵۳۴
تفسیر کریمه فلم تقبلوا اسم و لكن الله	۵۳۴
قبلهم و ما ریت اذ ریت و لكن الله	۵۳۴
رمی ج	۵۳۴
مطلب بودی باشد که ان حقیقه هم	۵۳۴
حادث غیر مخلوق است	۵۳۴
تفسیر کریمه انما امره اذا اراد شیئا	۵۳۴
ان یقول له کن فیکون	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف الفقیر اذا تم فخر	۵۳۴
ذکر کیفیه کلمه علیها لفظا و معنایا	۵۳۴
ذکر کیفیه تعین احدیه و محمدیه بامر خدا	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف یا حبیب الله	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف کنت کنز تخفی	۵۳۴
احسبت ان اعرف مخفیة الخ	۵۳۴
تفسیر حدیث شریف خلق الله	۵۳۴
الان ان علی صورته	۵۳۴

۵۸۸	تفسیر کریمیه انا عرضنا الامانه النحر	۱۰۹	مطلب بر بنابر این اصل
۵۹۲	ذکر کیفیت احاطه علم آنحضرت کثیر العلم	"	مطلب مجتنب در اطلاق الله النحر
۵۹۶	صلی الله تعالی علیه وسلم تفسیر کریمیه و انزل علیک الكتاب و الحکمة و علیک ما لم تکن تعلم و کان فضل الله علیک عظیما	"	تفسیر کریمیه یا ایها الذین امنوا اتقوا الله و ابتغوا الیه الوسیلة و جاء فی سبیلہ لعلکم تفلحون
۶۰۰	تفسیر حدیث شریف ان الله قد فتح الدنیا فانا انظر الیهاد ما هو کائن فیها الی یوم القیامة کانما انظر الی کفئی	۶۰۹	تفسیر کریمیه قد انزل الله الیکم ذکر رسولا یتلو علیکم آیات الله علنا لیخرج الذین امنوا و عملوا الصالحات من الظلمات الی النور
۶۰۲	ذکر کیفیت تفسیر کریمیه بر دیدن لفظها نور الله باقوا هم طایفه در اثبات احاطه حضرت نبی امی صلعم	۶۱۱	تفسیر کریمیه و قل جابر الحق و زینق الباطل ط ان الباطل کان زمو قاه
۶۰۳	تفسیر کریمیه هو الذی ارسل رسولہ بالهدی و دین الحق لیمظہر علی الذی کله و لو کره المشرکون	۶۱۲	تفسیر کریمیه و آمنوا بانزل علی محمد و مواحی من ربهم الای
۶۰۵	ذکر کیفیت اتحاد من جمیع اعضا میان ایمان و عمل و تفسیر با دیگر مطالب	"	تفسیر کریمیه ان الذین اتبعوا الحق الای
"	مطلب متصل در عطفی که تفسیر از عوارض معطوف علیہ باشد النحر	۶۱۴	مطلب یا فتن صحبه نبی و فت فرض است
"		۶۱۶	مطلب تعلید در لفظه قلاد و کبر انذا نحن است و در صراطی و فاما

۹۱۴	تفسیر کریمه من یشاقق الرسول بعد ما تبین له الهدی ویتبع غیر سبیل المؤمنین قوله ما تولى و	۹۳۴	میشاققهم و سنک من فوج و ابرهم دوسى و عیسی ابن مریم ص الایه ذکر کیفیت ولایه سابقه و صحابه و تابعیه و فضل صحابه و تابعیه با دیگر مطالب
۹۲۱	تصله جنم ط و سارت مصیر مطلب حقیقه مذاسب اربعه و شافیه و مالکیه و حنبلیه	۹۳۵	تفسیر کریمه لا تدرک الا بصیر و هو یدرک الا بصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعقون لا اولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۹۲۲	تفسیر کریمه و من یتبع غیر الاسلام دینا فلن یقبل منج	۹۳۶	بیان اصحابیه و تابعیه و ولایه احتیاجی و ولایه صدیقیه ذکر کیفیت اسد ار کریمه الخ
۹۲۳	تفسیر کریمه فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون	۹۳۷	ذکر کیفیت تفسیر کریمه یا ایها الذکر امنوا لاتخذوا الیهود و النصارى اولیاء
۹۲۴	مطلب اگر تنازع شود در امر اولو الامر	۹۳۸	ذکر کیفیت تفسیر کریمه جعل الایه الها و احراج صله
۹۲۵	تفسیر کریمه فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله و الرسول الخ	۹۳۹	ذکر کیفیت تفسیر کریمه و اعبدوا الله ما لکم من الله غیره و مواله فی السموات و الارض الایه
۹۲۶	ذکر کیفیت وجود اول ظهور آخر انحضرت صلعم و فضل بعض انبیاء بر بعض با دیگر مطالب	۹۴۰	ذکر کیفیت تفسیر کریمه جعل الایه الها و احراج صله
۹۲۷	تفسیر کریمه تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض من الخ	۹۴۱	ذکر کیفیت تفسیر کریمه جعل الایه الها و احراج صله
۹۲۸	تفسیر کریمه اذا خذنا من انبیین	۹۴۲	ذکر کیفیت تفسیر کریمه جعل الایه الها و احراج صله

٦٥٢	و هو الذي في السماء له في الارض اله الاية	٦٤٨	ذكر كيفية تفسير آية كريمة اذكر نعمت الله عليكم و ما انزل عليكم من الكتاب و احكمته بيطكم به انتم
٦٥٣	و كل شئ االك لا وجهه الاية و نفي تاويل باطل	٦٤٩	ذكر كيفية تفسير آية كريمة لقد مر به على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم انتم و اقع سورة ال عمران
٦٥٤	ذكر كيفية تفسير الحديث الشريف لا صلوة الا بشقعة	٦٥٠	ذكر كيفية اسرار تعين قبلية الكعبة الشريفة في عالم الشهادة و القولية اليها و اتمام النعمة بها و ما هو النعمة مع مطالب اخر
٦٥٥	ذكر كيفية تفسير كريمة قالوا رب فعلت بالنبينا يا ابراهيم قال بل فعله قضيصة انتم	٦٥١	ذكر كيفية تفسير كريمة انا فتحنا لك فتحا مبينا انتم
٦٥٦	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر	٦٥٢	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر
٦٥٧	معنى سورة النصر	٦٥٣	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر
٦٥٨	معنى سورة الكافرون	٦٥٤	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر
٦٥٩	ذكر كيفية تفسير الآية الكريمة انما لکم دینکم و انتم علیکم فی شئ	٦٥٥	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر
٦٦٠	لکم الاسلام و انتم فی سورة المائدة	٦٥٦	ذكر كيفية تفسير سورة النصر و الفاتحة و الكافرون على وجه آخر

<p>٤١٠ له الرحمن وقال صوابه بالاثبات شفاعة اختياري حضرت رحمته العلي صلعم وتفسير كريمه في شفاء شفاء الامر اذن له الرحمن رضي قولا ٤١١ ذكر كيفية تفسير كريمه اذا خذ الله في النبيز لما اتاكم من كتاب حكمه ثم جاءكم رسول يصدق لما معكم لتؤمن به لتنصرونه الى اخر الاية فاولئك هم الفاستقون</p>	<p>رضائي وانا اطلب ضاركم انما ٤٠٨ ذكر كيفية تفسير الاية الكريمة فاما الذين يتقوا فحق الان لهم فيها خير وسهيق في حالهم فيها ما اوتيت السماوة والارض الاما في ربك ان ربك فعال لما يريد واما الذين سعدوا فحق فيهم خالدين فيها ما اوتيت السماوة والارض اما ما في ربك عطا ربح محمد وده في اختلاف الذي فصل الرضوة و ما فصل اليها في الاستسنان ٤٠٩ ذكر كيفية تفسير حيث شريف ايضا على قلمي واني لا استعظم احد في اليوم بانه مرة رداة سلم ٤٠٩ ذكر كيفية تفسير كريمه الذي في ربك حين تقوم وتلك في الساجدين ٤٠٩ ذكر كيفية سائل في قوله كما ازلوا وعلى صلحا ثابت اوتيت مسئلة ما الله في سبيل مسئلة انما</p>
<p>٤١٢ ذكر كيفية تفسير وان من شئ الا ان ولاكن لا تفقهون نسبحهم الاية ٤١٣ ذكر كيفية تفسير كريمه انما عرفنا الامانة على السماوة والارض واعمال فان من ان يحلها ثم شفق منها و حلها الان طانح</p>	<p>٤٠٩ ذكر كيفية تفسير كريمه الذي في ربك حين تقوم وتلك في الساجدين ٤٠٩ ذكر كيفية سائل في قوله كما ازلوا وعلى صلحا ثابت اوتيت مسئلة ما الله في سبيل مسئلة انما</p>
<p>٤٠١ ذكر كيفية تفسير الحمد شفاء شفاء يا سرير يا نور توري يا خير ان اذرت على حلك يا محمد سر ليل الدر من الموحث في تفسير كلامه</p>	<p>٤٠٩ ذكر كيفية تفسير كريمه الذي في ربك حين تقوم وتلك في الساجدين ٤٠٩ ذكر كيفية سائل في قوله كما ازلوا وعلى صلحا ثابت اوتيت مسئلة ما الله في سبيل مسئلة انما</p>

۴۴۳	مسئله دوسه سبابتین وقت اجتماع اسم مبارک صلعم	۴۸۶	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۴۴	مسئله سلام باشارہ	۴۸۷	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ صباریہ رضا انج
۴۴۵	ذکر کیفیتہ صدر و شرح صدر	۴۸۸	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ قادریہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
۴۴۶	ذکر کیفیتہ تفسیر الایۃ الکرمیہ حافظ علی الصلوات و الصلوۃ الوسطی و قوسو اللہ قانتین ۵	۴۸۹	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ مصافحیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
۴۴۷	ذکر کیفیتہ تفسیر کرمیہ ان اللہ و ملکتہ یصلون علی النبی انج	۴۹۰	ذکر کیفیتہ ختم بقصد ترک تحریر و در دبا دیگر مطالب
۴۴۸	ذکر کیفیتہ تحقیق معنی اقوال ما رایت شیئا الا و رایت اللہ قبلہ و ما رایت شیئا الا و رایت اللہ علیہ و ما رایت شیئا الا و رایت اللہ	۴۹۱	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۴۹	ذکر کیفیتہ سلاسل عالیہ کہ در شمول یافتہ انج	۴۹۲	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۰	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۳	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۱	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۴	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۲	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۵	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۳	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۶	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۴	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۷	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۵	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۸	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۶	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۴۹۹	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۵۷	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا	۵۰۰	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله مرسل محمد علی العالمین رحمته المصلی المنصوص من الله
الرحمن بقاء بوجوده ومن الملائكة والمؤمنین عارثه شهوده
اللهم صل وسلم علی محمد النبی الامی وعلی آله واصحابه واتباعه
اجمعین ترین پس آنست که در دمن مستمند نظر بدعا که مبادا
بتغیر دلالة در ربط الفاظ مقصودش از فهم قاصد دور افتد
بنوشتن شرح و حاشیه مایحتاج الیه از دلالة و ربط بعض متن
کفایت بعض عبارت و بعض بعلامت نمود پس علامته از فعل
فأست و از مفعول یقن و از مبتدأ تب و از خبر فب

و از مضاف تمض و از مضاف الیه تمضا و از موصوف
 نمو و از صفت تمض و از مینو تم و از تمینو تم و از ذوالحال
 پیوسته و از حال جا و از معطوف علیه متع و از معطوف متع
 و از متعلق به متع و از متعلق متع و از مرد و مرد و از تردید
 تر و از مبدل منه مبد و از بدل به و از اسم این و مثلها ستم
 و از خبر این و مثلها تب بر لفظ و از متن تم و از شرح متن متن
 و از حاشیه ح میان سطر و از ربط هر که علامت هستند
 موافق برینش و از مقدم تم و از موخر ح بر علامت و از
 مرکب در مرکب خلج بر علامتین و از مرجع ضمیر مندرجه موافق
 زینش منتهی تا نه در متن و در شرح جدا از آن و در حاشیه
 جدا از آن و باید که ترتیب نگار دارد و بصورت رجوع بدو
 سابق نگار مندرجه و چون بسراید از سر آید و من الله العلی
 التوفیق اللهم صل و بارک و سلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله
 کما تحبه و ترضاه و شفقه فینا و ترجمناه به

دیباچه کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الضابط بنوره فتوحه والصلوة على رسوله محمد بن
 بطوره فتشفعه وعلى آله واصحابه خصوصاً على ابي بكر الصديق
 وعمر الفاروق وعثمان ذی النورین علی خاتم الولاة ولیدها
 وحسین المحبوبین وعلی ائمة الهدی بهم متعین بس باید دانست
 الحمد مصدر مجهول است چه اسم مفعول عالم سیم فاعله در افتاد متعوض
 محتاج غیر نبود و موافق است بعضی لغت بخلاف مدح که احتیاج غیر دار
 در وجود و حقائق محتوی خطبه بنجواهی آنست که حمل مطالب قرآن
 مجید که در بسم الله الرحمن الرحیم است در بار است و حضرت علی اکرم
 الله تعالی وجه نقطه آن و کفایت کرد و در صفات اصحاب و آل
 الله تعالی عنهم بر ترتیب تخصیص حقیقه شان که مؤلف این اسرار
 را در محاش تواند دریافت والا کار دشوار تر از دشوارم اما بعد

این مکتوب سببی تذکره الحق از در و مندر عائد موسوم به محمد عبدالوحد
از والدیهش ابن محمد نور الاحد ابن مولوی محمد حسین ابن قاضی
محمد نعیم ابن مولوی محمد عبدالقادر رحیم الله تعالی هم و مخاطب
به امیر از مرشدیهش یعنی جناب حضرت سید شاه غلام رسول
رضی الله تعالی عنه و جناب حضرت مولوی محمد عبدالرزاق
رضی الله تعالی عنه هم قریشی نسباً کیانی لقباًش از عمی حضرت
عبدالاحد رحمه الله تعالی شنیدم که یکی را از ابناء حضرت جعفر
طیار رضی الله تعالی عنه سلطنت کیان مسلم بود از اولادش
ازین باعث قریشی نسب و کیانی لقب هستیم و الله تعالی اعلم بالصواب
هم کرسوی و طنائش کرسی قصبه است قریب لکهنو هم جمیری
ش با مرخواجه غریب نواز حضرت محمد معین الدین حسن رضی الله
تعالی عنه بدار انجیر اجمیر مسکن گرفته هم خنقی شریعتاً و نقشبندی
مجدوی و چشتی معینی طریقتاً سوبی محبوبی است بارک الله تعالی
فی جماله که دل و جان در گرد جلالش باو تا باشد که سیاهش
نور جمالش را بر او رسارد و کار خود بخود از نگار نعم المولی

رفعم النصیر و از آن ره که گذران تا آنجناب راقه باب بگذرد
 تنبیهاً للعوام بر قدر ضرورت ترجمه آیات مفیده و اخبار شریفه
 تصریح مدعا با زیادت و دیگر منافع پرداخت و گوشتید مگر در
 تحقیق حق که فریق باطل است و آرزوی ندارد و دیگر که
 کند یا تنحلفش بر اوست مگر من استثنای است از ندارد
 آرزوی دارد و هم بتابعه کریمه کتاب از لانه الیک مبارک
 لید بر و آیاته و لیتد کتر اولو الالباب ۵ و تدبر کلام منقوت بحرام
 الکلم و کلام قصیر المبانی کثیر المعانی و در دمنده که بیشتر باد عوی
 متضمن دلیل است و با حکم غایه لبحث و مطلب متاخر هم و با جوب
 ایراد و حصول موارد نیز که خود از آن ناشی است اللهم انت حق و تحقق
 الحق فیا ایها الناظر لا تنظر الی من قال و انظر الی ما قال تنبیه باینست
 خیر کثیر که عبارت است از علم حائق جز با زبان نه بخشد کما قال سبحانه
 ذلک الکتاب لاریب فیه یدی للیقین الایه پس بی ادب نسند
 که تعصبا با کلام در دمنده در آونید چه دلاله لفظی بی علم ماست
 مختصه نتواند شد بهما اگر میبایست به کثیر او بهیدی به کثیر او بایضال

الفاسقین الذین یفیضون عهد الله من بعد میثاقه الایه تنبیه فرماست
 بتی مشوقه چون نقاب ز رخ برنگزده نادان حکایتی تصور چرا
 و طاعت بر آنچه نداند صبر چون نازد آن آداب دانی فائز الحقائق
 سوده العلم اگر تحقیق حقائق یا تبشیرش خطائی در یابد بکرم عیم در صفا
 التفات فرموده بی محو عبارت محوره ربط مناسب تحریر فرماید بچنان
 منت از ان انصاف مند و دعا بخیرش ازین در و مند تا خلق از خطیانا
 بفضیلت نرود و موجب دعای تحسین یا استغفار از ان محبوب
 منظر الحق شود اللهم صل وسلم علی محمد نبی الرحمة و علی جماله کما تحبه
 و ترضاه و شفعه فینا و ترحمنا به

عرضداشت بسوی محبوب بارک الله تعالی فی جماله

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسول محمد و نشفعه و علی آله و اصحاب
 و اتباعه اجمعین ای محبوب محبوبان حمدت از جلال عیانت
 و رحمت در جلالت نهان بارک الله تعالی فی جمالک و جلالک
 بشنای ما بسین بجلوه دلربایی خود بین از دوری ضرور

چه توان ناچار بعض ناله دل و آله که گاه بیگاه سر میزند
خانه عجز نهاده و پیش دست گرفته تا سر نیاز بخط اظهار راز نهاده
اشک در روی ریزد - شکر باشد که بدین بهانه روزگار
بر خط نگر می و یادم آری + روی ندارم که ترا خواهم روی و آرزو
که مرا خواهی و العذر عند الحسب بقبول الرحمة منه مامول کل العمل
علی شاکسته والسلام علیک وعلی من لدیک اللهم صل و سلم
علی محمد نبی الرحمة وعلی جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فیما وترضاه
ذکر کیفیت عقیقه اهل سنت و جماعه رضی الله

تعالی عنهم اجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله و نستعینه و نصلى علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آله و اصحابه
و اتباعه اجمعین و یرین وقت صراط مستقیم صحته عقیقه محبان اهل
سنت و جماعه بحجبه و معرفه محبوب حقیقی تعالی شأنه که از مبلغ کمال
تحقیق حق است بخاشاک اختلاف مبتدعان محرومش و اختلاط
مطالبشان متورشد بیشتر خلق مقتضای پیش سیرتی نا

باشوستان حرمان بدعت میروند همانا فرمودم کل بدعت ضلالة و
 کل ضلالة فی النار فیا اسفا علی الفرق شحر خلاف پیگیری ره گزیده
 که هرگز بمنزل نخواهد رسید منتظر آئید الهی با چهار سببی بودم تا بمید
 اسلامت رسیدن من این فیما بین ناگاه نامه سامیه عقائد نظمیه
 زیب دست تماش شد قطوبی للطالبین پس بعینها بمقابلہ شرح
 اکبر ملا علی رحمہ اللہ تعالیٰ باندت ترجمہ و شرح نوشته شد
 عقائد بسم اللہ الرحمن الرحیم نظمیه
 محمد سعید و ثنائی بعید مرخاق و دود جل شانہ زاد در و دنا محدث
 بر محمود کونین رسول الثقلین محمد مصطفی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم و بر آل
 اصحاب او آما بعد سرگاہ این مولفابی بضاعت محمد فخر الدین
 کہ تولید صورعی و معنوی از رئیس السالکین شیخ المشائخ تاج
 الواصلین فخر العاشقین حضرت نفیس الدین اورنگ آباد
 قدس سرہ العزیز دارد برای زیارت قدوة العارفين حریق
 المحبة شیخ الاسلام دایلمین حضرت محمد دم فرید الدین شکر با بسود
 الا جود منی ایدنی اللہ تعالیٰ بطفہ انخفضی و ابحلی کہ در حق طالبان حق

کبریت احمر است از ادرنگ آباد محبت بنیاد حضرت پاک پین رسیده
 بهره یاب سعادت جناب درایت تاب گشت اکثر اعراض آنحضرت
 از راه کرم و عنایت فرمودند که عقائد اهل سنت و جماعت که بنیقد
 انام امام اعظم ابوحنیفه کوفی رضی الله تعالی عنه باشد بقید
 قلم عبارت سهل آرد که موجب یاد آوری در جناب فیض انساب
 سن یعنی حضرت فرید الدین رح م شود حال آنکه استطاعت
 خود از جهت اختلاف مسائل اینقدر نمی یافتیم و طاقه عدم قبول
 سوال ایشان نیز نمیداشتم لهذا دست بدامن مکی سمات قدس
 صفات اودی انخلق الی الصراط المستقیم مرشد الانام فی
 سنایح الدین القویم سن امام اعظم رحمه الله تعالی م بود
 فقه اکبر که تالیف امام اکبر است رضی الله تعالی عنه در زوم
 و عبارت آسان بیان نمودم و هر مسئله را معنون سن
 پیش گرفته م بعقیده ساختم تا عوام و خواص از کلام امام نام
 که بنای اهل سنت و جماعت حقیقی است بهره یاب گشته این سچید
 را بدعای تعجبت اهل سنت نبوی صلی الله تعالی علیه و علی آله و

و خیریت خاتمه افتخار بخشند تو لا که اگر سهو سے یا سبانی بنظر آید
 بقضای العفو عند کرام الناس موصول بخشند و صلاح فرمایند
 عقیدہ اصل توحید و یانصیح الاعتقاد به ترجمہ چیزیکہ صحت
 می یابد اعتقاد بآن مد این است کہ زبان را موافق دل ساخت
 بگوید کہ ایمان آوردن توحید حق تعالی در ذات و تفسیر در
 صفات و ملامت کہ بندہ ای حق تعالی اند و میرانند از ذنوب و
 معاصی و منزه اند از ذکورت و انوثت و بکتاہای حق تعالی
 مثل توریہ و انجیل و زبور و فرقان و غیرہ بلا تعیین عدد و مجموع
 انبیاء و رسل و بزرنگی بعد موت و بآدمان قیامت و بقدر خیر و
 شر از ادب تعالی یعنی تقریر جمیع مخلوقات بمرتبہ کہ یافتہ شود
 س ضمیر عالم بسوی مرتبہ ہم از حسن و قبح و نفع و ضرر
 س اینہمہ بیان مرتبہ بصلہ از بیانہ ہم بقید زمان و مکان
 عقیدہ حساب افعال و ترازوی اعمال و
 بہشت و دوزخ و صراط و حوض حق است عقیدہ
 حق تعالی واحد است س نہ بطریق عدد کہ تو شوم

بعد او دیگر معنی کسی او را شریک نیست نه در ذات و نه در
 صفات عقیده مشابهت او را کسی از مخلوقات قائل
 نعیم بن حماد بن شیبہ از شیخ من خلقه فقد کفر ترجمہ گفت
 نعیم پسر حماد و بہ کہ مانند کرد و اللہ تعالی را بچیز سے از خلق او
 پس تحقیق کفر کرد عقیدہ ہمیشہ بود در ماضی و ہمیشہ بود در با
 با سمار خود و صفات ذاتی و فعلی خود و صفات ذاتی او نیست
 اند حیات و قدرت و علم و کلام و سمع و بصر و ارادت و صفات
 فعلی او تخلیق و تزئین و انشاء و ابداع و صنع و غیر آن
 عقیدہ اسماء و صفات حق تعالی تنها با ازلی اند کہ نیست
 آنها را بدایت و ابدی اند کہ نیست آنها را نہایت عقیدہ اللہ تعالی
 عالم است بصفہ علم ازلی خود و قادر است بقدرت خود کہ صفہ
 ازلی اوست و مستکمل است بکلام نفسی خود کہ صفت اوست
 و رازل و خالق است بتخلیق خود و فاعل است بفعل خود
 کہ صفت اوست و رازل عقیدہ مفعول مخلوق است و فاعل
 فعل اللہ تعالی غیر مخلوق است و قییم عقیدہ صفات

حق تعالی ازلی اند غیر حادث و نه مخلوق پس هر که گفت
 صفات حق تعالی مخلوق اند یا حادث یا توقف کرد یا شک کرد
 درین مسئله بربست که طرفین او مستوی باشند یا ترجیح دهد
 یکطرف را پس کافرست عقیده قرآن مجید درینجا از قرآن
 مجید کلام نفسی مرادست از شرح فقه اکبر ملا علی میم که شأن
 از همه بزرگ است در مصاحف کتب است بدستها بواسطه
 نقوش حروف و اشکال کلمات و در دلها محفوظ است نزدیک
 تصور معنیات پس آنچه غائب باشند و شاید که این لفظ
 معنیات باشد هم بالفاظ تخیلات و بر زبانها مقرو است
 از حروف ملفوظ که مسموع میشود و بر بنی صلی الله تعالی علیه
 و علی آله و سلم منزل است بواسطه حروف مفردات و مرکبات
 در حالات مختلفات عقیده تلفظ ما بقرآن مجید مخلوق است
 و کتابهای ما قرآن مجید را و خوانندینها پس شاید که بجای
 لفظ خوانندینها لفظ حفظ باشد از شرح فقه اکبر ملا علی میم
 ما قرآن شریف را مخلوق است از جهت آنکه گفتن و نوشتن

و خواندن از جمله افعال عبادت و فعل مخلوق مخلوق است
 عقیده قرآن مجید س اے کلام نفسی م غیر مخلوق است
 و نسبت که حلول کند در مصاحف و غیر مصاحف بکتابت یا باثبات
 عقیده چیزیکه ذکر کرده اند تعالی در قرآن مجید از اخبار و آثار
 حضرت موسی و جمیع انبیاء صلوات الله تعالی علی نبیاء و علیهم
 السلام و از فرعون و امینت نامه کلام الله تعالی قدیم و غیر
 مخلوق است عقیده کلام موسی و لولکان مع رب و کلام
 سایر انبیاء و مسلمین و فرشتہای مقربین مخلوق است
 و حادث عقیده قرآن مجید کلام حق تعالی است از روی
 حقیقت نه از روی مجاز پس قیم است مانند ذات حق تعالی
 و شنید موسی کلام الله تعالی را قال الله تعالی کلم الله موسی کلیماً
 ترجمه کلام کرده اند تعالی موسی را کلام کردن عقیده تحقیق
 بود الله تعالی مستکلم در ازل و نبود کلام با موسی بل اصل موسی
 عقیده تحقیق بود الله تعالی خالق در ازل پیش از پیدا کردن
 خلق عقیده هرگاه کلام کرده اند تعالی با موسی کلام کرده اند

موسی را بکلام قدیم خود که حق تعالی را قبل از خلقت موسی بود
عقیده صفات حق تعالی تمامها واقع اند بخلاف صفات مخلوقات
که صفات ایشان بسیج و چوشتا به آنجا بنشینند اگر چه بیشتر اقسامی
واقع است عقیده اند تعالی میداند حقائق اشیا را و کلیات
اشیا را و جزئیات اشیا را و ظاهرا اشیا را و باطنا اشیا را
بعلم ذاتی که ازلی است و ابدست نه مانند علم ما زیرا که ما میدانیم
اشیا را بآلات و تصور صورتها می که در ذهن ما موافق فهمها
ما حاصل آید عقیده قادرست اند تعالی نه مانند قدرت ما
زیرا که قدرت او قدیم است بدون آلات و بدون مشارکت و
مخلوقات قادر نیستیم مگر بعضی اشیا را آنهم بآلات و مدد گاه
عقیده می بیند اند تعالی نه مانند دیدن ما و می شنود نه مانند
شنیدن ما زیرا که ما می بینیم اشکالها و رنگهای مختلفه را و می شنیم
آواز کلمات موثقه را بآلاتی که پیدا کرده شده است در اعضای
مربک و حق تعالی می بیند اشکال و الوان و صور مختلفه را بنظر
اصلی خود و می شنود آوازها را در کلمات مفردات و مرکبات را

بسمع خود که صفت ازلی اوست بدون آلات و بی مشارکت دیگری
از کائنات اگر چه مرئی و سموع از حادث است عقیده میگوید
حق تعالی نه مانند کلام مازی را که ما کلام میکنیم از خلق و زبان و لب
و دندان و حروف و آید تعالی کلام میکند بدون واسطه آلات و
حروف از کمال ذات و صفات خود عقیده حروف مخلوق است
مانند آلات و کلام الله تعالی تا مخلوق است و قدیم است با ذات
عقیده الله تعالی و تبارک شئی است یعنی موجود است بذات و
صفات و نیست مثل اشیا مخلوقه از روی ذات و صفات و
معنی بودن حق تعالی شئی نه مانند اشیا است اثبات وجود
ذات حق تعالی بغير جسم و بغير عرض و جوهر است چنانچه اشیا
صاحب جسم اند و عرض اند و جوهر و حق تعالی از همه منزله است
و لا شریک له در ذات و در جمیع صفات عقیده نیست حدود و تها
حق تعالی را نیست ضد و منازع و ممانع در بدایت نه در نهایت
و نیست شبیه مرحق تعالی را عقیده حق تعالی را بدست و وجه
و نفس است چنانچه لایق ذات اوست مما ذکر الله فی القرآن

من ذکر الوجه کقولہ تعالیٰ کل شیء بالک الا وجهہ و آید کقولہ تعالیٰ
 یا اے فرق ایہیم و انفس کقولہ تعالیٰ حکایتاً عن عیسی علیہ السلام ^{تعلیم}
 مافی نفسی و لا اعلم مافی نفسک و اہ صفات بلا کیف ترجمہ از انجیل ذکر
 کرد اے تعالیٰ در قرآن از ذکر وجه یعنی روش فرمودن او تعالیٰ
 سرخیز فانی شونده است مگر روی او و از ذکر ید یعنی دست مثل
 فرمودن او تعالیٰ دست خدا بر دستهای شان است و از ذکر نفس
 مثل فرمودن او تعالیٰ حکایتاً از حضرت عیسی علیہ السلام مبدائی آنچه
 در نفس من است و نمیدانم آنچه در نفس توست و برای او تعالیٰ
 صفات بی چگونه است یعنی کیفیات صفات غیر معلوم اند عقیدہ
 نباید گفت در مقام تاویل چنانچه بعضی خلف کہ مخالف سلف اند
 میگویند کہ عبارت از ید قدرت است یا نعمت حق است زیرا کہ در
 تاویل ابطال صفت حق است و ان قول اہل قدر و اہل اعتزال است
 ولیکن ید حق صفت حق است بلا کیف کہ مانعی شناسیم کہ نصیب ید او را
 کہ صفت او است چنانچه عاجزیم در معرفہ کتبہ بقیہ صفات او فضلا معرج ^{قد} آتہ
 عقیدہ غصب حق تعالیٰ و رضای او در صفت اند از صفات او لیکن بلا

عقیده پیدا کرد حق تعالی اشیا را بفرموده که سابق باشند
بر مخلوقات چنانچه الله تعالی در قرآن مجید فرموده است خالق کل
شهر جمیع پیدا کننده بر خیریت حالا که خلقت بعضی اشیا را از بعض
مواد متناهی عقیده سابق نیست زیرا که اصل مواد از مخلوق غیر
موجود است عقیده بود الله تعالی عالم در ازل با اشیا
قبل وجود اشیا در آن حال که مقدر کرده است اشیا را موقت
اراده خود و حکم کرده مطابق علم خود را اشیا پس علم الله تعالی
قدیم است و بعضی تعلقات این علم حادث است چنانچه نص
صریح دال است *ولا یخرب عنه مثقال ذرة فی السموات*
ولا فی الارض ولا اصغر من ذلک ولا اکبر الا فی کتاب مبین
ترجمه پوشیده نگردد از او و بر آید در آسمانها و نه در زمین
و نیست خورد تر از آن و نه بزرگتر از آن مگر آنکه مکتوب است در
کتاب روشن یعنی لوح محفوظ خلاصه از نقیصه حسنیه عقیده
نمیباشد در دنیا و نه در آخرت هیچ موجودی حادث در هیچ امر
مگر بحیثیت او و علم او و قضای او یعنی حکم او و قدر او یعنی تقدیر

تقدیر او و کتابت او در لوح محفوظ که بوصف است پس این
 بوصف موجود حادث هم نه بحکم معنی نوشته است حق تعالی در
 جمیع اشیا باینکه خواهد شد چنین و چنین موافق قضا نه بر وجه
 زیرا که اگر میگردانیم آن وقت بر وجودی آمد و قضا و قدر
 یعنی حکم اجمالی و تفصیلی است و مشیت اراده حق تعالی
 که متعلق بآنست پس یعنی موجود حادث هم صفت حق تعالی است
 در ازل بلا کیف عقیقه رسید اند حق تعالی معدوم را در حالت
 عدم آن معدوم و میداند که آن معدوم وقت موجود شدن
 بکدام حال پیدا خواهد شد عقیقه رسید اند تعالی موجود را
 در حالت وجود او میداند که بکدام شیخ خواهد بود فقار او عقیقه
 میداند حق تعالی قائم را در حالت قیام او پس هرگاه می نشیند
 قائم میداند حق تعالی او را قاعد در حالت نشستن او از غیر تغییر
 علم او در ازل یعنی علم حق تعالی از نشستن و برخاستن و حیات
 و ممات و صلوٰه و صوم و سایر مقام موجود تغییر نمی یابد باین
 پنج که در ازل نبوده باشد حالا حادث شده باشد باین

س یعنی باین ششم اختلاف احوال مذکور بالا هم و لیکن بعضی
و اختلاف احوال از قیام و قعود و اشغال آن از افعال پدید می
در مخلوقین عقیده پیدا کرد حق تعالی خلق را ساده از آثار کفر
و انوار ایمان با سبکی گردانید ایشان را قابل اینک از اینها عصیان
احسان من عبادت بحضور دل هم واقع شود بعد از آن
خطاب کرد حق تعالی ایشان را در وقت تکلیف من اینوقت
در شریع بلوغ است که تقدیر کردندش علماء به پانزده سال
هم عبادت و امر کرد ایشان را با بیان طاعت و منع کرد ایشان
از کفر و محصیت پس هر که کفر کرد و کفر کرد به فعل خود و اختیار
خود و انکار خود و اصرار خود بر جهل و استکبار خود بخدا لان الله
یعنی تبرک نصرت الله تعالی او را و هر که ایمان آورد ایمان آورد بفضل
خود و انقیاد خود و اقرار بر زبان خود و تصدیق بجهان من
بفتح جیم بعضی دل هم خود موافق امر الله تعالی از توفیق الله
تعالی آنرا و یاری الله تعالی او را بمقتضای فضل خود که تا
الله تعالی ان الله ذو فضل علی الناس ترجمه تحقیق الله

هر آئینه صاحب فضل است بر آدمیان، عقیدۀ بیرون
 آوردن حضرت آدم علیه السلام را تا روز قیامت سبب لعین
 هر قدر که تا روز قیامت پیداشدنی اند هم طبقه بعد طبقه از صلب
 حضرت آدم اولاً بعد از آن از اختلاف اصحاب فرزندین
 و مراتب نبات آدم که بعضی آن سپید بودند و بعضی آن
 سیاه و دشت ساز ساخت بسوی همین و یا آدم بعد از آن خطاب
 کرد ذریات آدم را بقول الله سبحانه و تعالی ای منکم من یرید
 ان یرثکم و ان یرثکم و ان یرثکم و ان یرثکم و ان یرثکم و ان یرثکم
 شما و امر کرد ایشان را با بیان و احسان و منع کرد ایشان را
 از کفر و عصیان پس اقرار کردند حق تعالی جل شانہ را
 بر بوبیت و ذاتهای خود را بعبودیت از قول علی از روی
 ایمان حقیقی یا حکمی فهم یولدون علی تلک الفطرت تر جمہ
 پس آنها پیدا کرده میشوند برین آفرینش، عقیدۀ شخصی که
 کفر آورد بعد ایمان میثاقی تبدیل کرد و تغییر ساخت ایمان
 فطری را بکفر و کسی که ایمان آورد و تصدیق کرد در اظهار
 ایمان باین روش که ایمان سانی را مطابق تصدیق جناب

ساخت ثابت ماند بر دین خود که اصل فطرت بود و مستحضر
شد بر اقرار خود که بقول لفظی بود عقیده جبرگرفته است
همچکس از خلق خود بر کفر و نه بر ایمان و پیدا نموده است
البته تعالی ایشان را مومن و نه کافر بلکه پیدا کرده است ایشان
را اشخاص عقیده ایمان و کفر فعل عباد است یعنی با اعتبار
اختیار ایشان نه بر وجه اضطرار عقیده میداند الله تعالی
شخصی را که کفر نسکند کافر در حالت کفر و هرگاه ایمان آید
بعد از ارتکاب کفر میداند الله تعالی او را مومن در حال ایمان
او از غیر تغییر علم او تعالی و صفت او تعالی می باشد یعنی غضب
و رضا چنین است در شرح فقه اکبر ملا علی قمی از کفر
بنده و ایمان بنده علم حق تعالی متغیر نمیشود و نه صفت
او تعالی پس یعنی غضب و رضا هم عقیده جمیع افعال
عباد از کفر و ایمان و طاعت و عصیان کسب ایشان است
بر سبیل حقیقت نیست بر طریق مجاز و نه بر سبیل اگر
و غلبه بلکه اختیار ایشان است در فعل ایشان با اعتبار

اختلاف وسیله آن ذاتیهای ایشان که با کسبت و علیها
 با کسبت ترجمه برای آن باشد آنچه کسب کرد از نیکوئیها
 و بر روی باشد آنچه کسب کرد بجهت از بدیهیها بحقیقده
 الله تعالی خالق افعال عباد است موافق اراده خود که با
 قال الله تعالی خالق کل شیء و فعل عباد نیز داخل در
 تحت شیء است بحقیقده تمام افعال عباد از خیر و شر
 کسبایشان باراده و علم حق تعالی و قضای حق تعالی
 بحقیقده طاعت تمامهاش از فرض و واجب و مندوب
 هم قلیل و کثیر ثابت است از امر الله تعالی اطیعوا الله و
 اطیعوا الرسول ترجمه فرمان بربد الله تعالی را و فرمان بربد
 رسول را صلعم و سبب محبت حق تعالی است آن الله
 یحب المتقین ترجمه تحقیق الله تعالی دوست میدارد
 بهرگز کاران را و از رضای حق تعالی است لقوله
 تعالی فی حق المؤمنین رضی الله عنهم ترجمه خوشنود
 شد الله تعالی از ایشان و علم و مشیت و قضا و تقدیر

حق تعالی است و محصیه بتمامها پس از کفر و شرک
و کبیره و صغیره هم از علم حق تعالی و قضا و حق تعالی و
تقدیر حق تعالی است و ششیه حق تعالی نیستند سبب محبت
حق تعالی چنانچه آیت قرآن مجید شمر است ان الله لا یحب
الکافرین ترجمه تحقیق الله تعالی دوست ندارد و کافران
را و نیستند معاصی برضای حق تعالی بقوله تعالی و
لا یرضی بعباده الکفر و نه بامر او تعالی چنانچه در کلام مجید
واقع است ان الله لا یامر بالفحشاء ترجمه تحقیق الله تعالی
حکم نمیفراید به بیجائی بحقیقه و جمیع انبیاء علیهم السلام
پاک اند از صغائر و کبائر و قبایح مانند قتل و زانی و لواط
و سرقه و قذف و حصنه و سحر و فرار از جهاد و ظلم بر عباد
و قصد فساد در بلاد مسلمانان و سهواً از کبائر نه سهواً
از صغائر بعد تشرف به نبوت نه قبیل و محضدم اندازند
کفر قبیل از نبوت و این همه بالا جماع است خلاصه از
شرح فقه اکبر لا علی هم بحقیقه تحقیق بود از بعضی انبیاء

علیهم السلام قبل از ظهور نبوت یا بعد مناقب رسالت زلات
 و خطیبات عقیده محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم ابن
 عبد الله ابن عبد المطلب ابن هاشم بن مناف بن قصی بن
 کلاب بن مره بن کعب بن لؤی بن غالب بن فهر بن مالک
 بن نصر بن کنانه بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن
 مضر بن نزار بن معد بن عدنان پس درین قدر نسب
 آنحضرت صلعم اختلاف نیست و روایت کرده شد از آنحضرت
 صلعم که منسوب فرمود نفس مبارک خود را تا نزار بن معد
 بن عدنان از شرح فقه اکبر ملا جلی هم خاتم الانبیاء است
 و حبیب الله تعالی و بنده خاص حضرت جل و علا و
 رسول الله تعالی و تبارک و عبادت نکرده است صنم را
 و شرک نکرده است بالله تعالی کسی را گامی نه
 قبل از نبوت نه بعد از نبوت و نه مرکب شده است صغیره
 و کبیره را پس نه قبل از نبوت نه بعد هم عقیده
 افضل الناس بعد وجود مبارک حضرت رسول الله صلی

علیه و علی آله و سلم حضرت ابوبکر صدیق بن قحافه است رضی
 الله تعالی عنه بعد ایشان حضرت عمر ابن الخطاب رضی الله تعالی عنه
 بعد ایشان حضرت عثمان ابن عفان رضی الله تعالی عنه بعد ایشان
 حضرت مرتضی علی کرم الله تعالی وجهه ابن ابی طالب عقیده
 بعد خلفاء اربعه رضی الله تعالی عنهم باقی دوام بر تبعیت حق اند
 چنانچه بودند در زمان ماضی یعنی حضور جناب نبوی صلی الله علیه
 علیه و علی آله و سلم بی تغییر حال ایشان و نقصان در کمال ایشان
 نش نقصان عطف است بر تغییر یعنی بی نقصان پس بوقوع
 مشاجرات و غیره تغییر بی سجال و نقصانی در کمال واقع نشد
 هم عقیده دوست میداریم با اصحاب رضی الله تعالی عنهم را
 ش آن نیز شامل اصحاب هم و زشت نیگوئیم کسی را
 از ایشان بخلاف رد افض و خوارج بقوله تعالی و السابغون
 الاولون من المهاجرین و الانصار و الذین اتبعواهم باحسان
 رضی الله عنهم و رضوا عنه ترجمه پیشی کنندگان پیشینیان
 که از هجرت کنندگانند از که بعد نیند و از دیگران که اهل کتبند

بد و کردند و آنکه متابعت کردند سابقان را در ایمان و طاعت
 مرادند سایر صحابه خوشنود شد خدای تعالی از ایشان بقبول
 طاعت ایشان خوشنود شد و ایشان از خدای تعالی با نچه یافتند
 از نعیم دینی و دنیوی خلاصه از تفسیر حسینی ... و لقوله علیه
 السلام لا تسبوا اصحابی ترجمه برای فرمودن پیغمبر علیه السلام
 زشت نگویید اصحاب مرا عقیده یاد میکنیم هر یکی را از صحابه
 رضی الله تعالی عنهم بخیر اگر چه ضا در شد از بعضی ایشان آنچه
 در صورت شر است بنا بر حسن ظن بایشان لقوله علیه السلام
 خیر القرون قونی ترجمه بهترین مرقریکه گذشت و گذرد
 قرن من است بد و لقوله علیه السلام اذا ذکر اصحابی
 فاسکتوا ترجمه و برای فرمودن پیغمبر علیه السلام سرگاه
 ذکر کرده شوند اصحاب من پس خاموش باشید من ازین
 حدیث شریف اشارت است که در معاملات صحابه از انچه
 مشاجرات و غیره حذر کنید و نیز از نگویید و افراط و تفریط
 بخود درائی هم عقیده کفیر نمیکشیم هیچ مسلمانی را از ذنوب

اگر چه مرتکب کبیره باشد مادام که معتقد حلت معصیتی که حرمت
آن بدلیل قطعی ثابت شده باشد نیست چنانکه خوارج میکنند
ش اسی تکفیر میکنند مرتکب کبیره را از شرح فقه اکبر لا علی
م عقیده زائل نمیشود از مسلم بسبب ارتکاب کبیره اسم
ایمان ش اسی وصف ایمان از شرح فقه اکبر لا علی
م چنانچه معتزله گویند ش که مرتکب کبیره بیرون شود از ایمان
و نه در آید در کفر پس ثابت میکنند مرتبه میان کفر و ایمان
با آنکه اتفاق دارند بر اینکه صاحب کبیره همیشه در دوزخ ماند
از شرح فقه اکبر لا علی م بلکه نام سیداریم مرتکب کبیره را
مومن از روی حقیقه نه از روی مجاز عقیده نمیکوئیم
که ضرر نمیکند مومن را گناه بعد حاصل شدن ایمان و
مومن گناهکار داخل نخواهد شد در دوزخ ش چنانکه مرجع
و ملاحظه و ابا حقیه گفته اند از شرح فقه اکبر لا علی م عقیده
مسح بر خفین ثابت است از سنت برای مقیم یک روز و یک
شب و برای مسافر سه شب و سه روز عقیده تراویح در

شبهای ماه رمضان سنت است عقیده نماز عقب
 صبح و طالع از سون جائز است عقیده سون گنهگار همیشه
 در دوزخ خواهد ماند اگر چه فاسق باشد در انحال که مرده باشد
 بحسن خاتمه عقیده ماقائل هستیم باینکه تحقیق حسنات با
 مقبول اند و سیئات با مغفور مانند قول مرجیه لیکن بگوئیم
 کسیکه عمل خواهد کرد حسنه بشرائط صحیح آن حسنه در انحال
 که خالی باشد از عیوب منفیه ظاهری و معانی مبطله باطنی
 چون کفر و عجب و ریاست تا آنکه خارج شود از دنیا ضائع نخواهد
 شد ای این عمل حسنه هم الله تعالی در قرآن مجید میفرماید
 ان الله لا یضیع اجر المحسنین ترجمه تحقیق الله تعالی ضائع
 نمیکند اجر عبادان حاضر دل بلکه قبول خواهد کرد از عبادان
 عمل حق تعالی به فضل و کرم خود و ثواب بران خواهد داد
 عباد را بمقتضای وعده خود عقیده کسیکه کرد سیئات را
 سوای شرک و کفر و توبه نکرد تا آنکه مرد سون غیر تاب پس
 او مشغول باراده حق سبحانه و تعالی است اگر خواهد غذا بخشد

بعد از خود مقدمه استحقاق عقاب آن یعنی خود در ناز نباشد
 و اگر خواهد عفو کند بفضل و کرم خود عقیده ریا بهرگاه که واقع
 شود در عملی از اعمال پس باطل خواهد شد اجر آن عمل بلکه
 ثابت نخواهد شد شش ای آن عمل هم همچنین موجب منافع
 کسب عمل است شش از اقتصار بر ریا و عجب از سائر اثم
 اشعار است باینکه دیگر سیئات ابطال حسنات نمیکند از
 شرح فقه اکبر لا علی م عقیده معجزات از انبیاء علیهم السلام
 و کرامات از اولیای رضی الله تعالی عنهم ثابت گردیده است
 از کتاب دست عقیده خرق شش دریدن یعنی خلاف
 عاقلیم عادت که ظاهر شود از اعداء حق تعالی مثل ابلیس در طی
 ارض و فرعون در روانی نیل و دجال در کشتن و زدن
 کردن چنین روایت کرده شده است در اخبار که بودند
 بعضی خوارق از ایشان پس نام نمی نهیم آن خوارق را
 بمعجزات زیرا که معجزات مختص بانبیاء علیهم السلام اند و
 نه کرامات زیرا که کرامات مختص باصفیاء اند لیکن نام می دهیم

آن خوارق را از قضا حاجات مراد را از روی استدراج
 مکر بهم فی الدنیا و عقوبت بهم فی الآخرة ترجمه فریب است بآنها
 در دنیا و عذاب است برای آنها و آخرت + کما قال الله
 تعالی سنستدرجهم من حیث لا یعلمون ترجمه زود باشد
 که بگیریم ایشان را پایه پایه یعنی اندک اندک و بهلاکت نزدیک
 گردانیم از آنجا که ندانند یعنی هرگاه که گنای می کنند نعمت مر
 ایشان را زیادت میگردانیم تا در طغیان و عصیان افزایند
 از تفسیر حسینی * پس در غفلت می افتند و فریفته میشوند
 بآن سلسله ای قضا حاجات که از روی استدراج است
 موم می پذیرند از انعام و احسان و زیاده میشوند از رو
 عصیان اگر باشند فجار و از روی کفر اگر باشند کفار
 عقیده است الله تعالی خالق پیش از پیدا کردن مخلوق
 و هست رازق پیش از رزق دادن و شایسته که
 تکرار فرمود امام علیه الرحمة این مطلب را برای آگاهی اینکه
 واجب است برین اعتقاد از شرح فقه اکبر ملا

م عقیده مومنان خواهند دید حق تعالی را در جنت
 بچشم سر بلا تشبیه و بلا کیف و کمیت عقیده نخواهد شد میان
 حق تعالی و خلق مسافت یعنی نه در غایت از قرب و نه در
 نهایت از بعد و نه بوصف اتصال و نه بنعت انفصال
 و نه بجدولش در آمدن در چیزی م و اتحادش یک
 شدن م عقیده ایمان اقرار برانست و تصدیق
 بجهان عقیده ایمان اهل ایمان از ملائکه و اهل جنه و
 اهل زمین از انبیاء و اولیاء و سایر مومنین زیادت
 و نقصان نمی پذیرد عقیده جمیع مومنین ستوی اند و
 اصل ایمان توحید و شفا ضل اند در اعمال عقیده
 اسلام تسلیمش ای قبول باطن هم و انقیادش
 فرمان بری ظاهر هم امر و نهی اله تعالی را میگویند
 پس در طریق نعت اسلام و ایمان فرق است لیکن در
 شریعت یافته نمیشود ایمان بخیر اسلام پس ایمان و اسلام
 مانند شتی است که هرگز از یکدیگر جدا نمیشود و چنانچه پشت باشکم

عقیده دین اطلاق می کنند یا ضد تقدیم کرده میشود
برایمان و اسلام و شراعت تمامه عقیده می شناسیم حق تعالی را
چنانکه حق معرفت است حسب مقدار خود و طاقه خود چنانچه
وصف کرده است حق تعالی نفس خود را تمام صفات ثبوتیه
ش اسی صفاتیکه در ذات اوست تعالی هم در سلبیه
ای صفاتیکه در ذات او تعالی نیست هم در کتاب خود و در
قرآن مجید آمده است ایس کشفه شی و هو السبع البصیر ترجمه
نیست مثل او سبحانه چیزی و حال این است که او شنوا
و بینا است عقیده نیست قادر یکبار عبادت کند الله سبحانه
را چنانچه او سبحانه سزاوار است لیکن بنده عبادت میکند
الله تعالی را با بر او تعالی چنانکه امر فرموده است عقیده
تمام مؤمنین مستوی اند در معرفت فی نفسها و یقین در امر دین
و توکل بر خدا و محبت برای خدا و رسول و رضا بتقدیر و
قضا و خوف از غضب و عقوبت و رجاء برای رضا و
مشو به و ایمان یعنی ایقان به ثبوت ذات او تعالی و تحقیق

صفات او تعالی و متفاوت باشند مومنان در مساوی ایمان
و در چیزیکه ذکر کرده شده است متمایز است ای در غیر تصدیق و اقوال
بسبب تفاوت ابرار در قیام بارگانه اختلاف فجار در مراتب عصیان
از شرح فقه اکبر طاعلی و تواند شد که از مساوی ایمان مراد تصفیه
و تزکیه و تخلیه باطن باشد از مساوی اله تعالی باستقامت بر قضایا
عقیده اله تعالی فضل کننده است بر بعض بنده گان بفضل خود
و عذاب کننده است بر بعض بنده گان بعدل خود بی زیادت بر
استحقاق و گاهی عطا میکند از ثواب و اجر و و چندان چیزیکه
مستحق است بآن از فضل خود و گاهی می پوشد گناه را از فضل
خود بواسطه شفاعت یا بلا واسطه عقیده شفاعت جمله انبسیا
علیهم السلام و شفاعت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم
برای مومنین گنه گاران و برای اهل کبائر از مومنین
که مستوجب عقاب اند حق است عقیده شفاعت ملائکه
و علمای و اولیای و شهدای و فقرای و اطفال مومنین
صابرین علی البدری ثابت است عقیده و ذری اعمال

برتر از آنکه هر دو گفته خواهد داشت در روز قیامت حق است
 عقیده قصاص میان نوع انسان در روز قیامت حق است
 یعنی حنات عالم بمظلوم خواهند داد بمقابله ظلم اذلیس سناک
 الدراهم والدنانیر ترجمه برای اینکه نیست اینجا در مهاد و دینار
 عقیده حنات اگر نخواهد بود و ظالم را سیات مظلومین بگردن
 ظالمین نهادن حق است عقیده عوض پنجم صلی الله علیه
 و علی آله و سلم حق است و پل صراط حق است عقیده هجده
 و ناز که موجود اند الیوم قبل از قیامت حق اند و فانی نخواهند شد
 مش بعد دخول جنتیان و دوزخیان بخلاف جبریه عقیده
 عقاب و ثواب الله تعالی فانی نخواهد شد همیشه مش بخلاف جبریه
 عقیده الله تعالی برایت مش راه راست بردن م میکند سوی ایمان
 و طاعت از فضل خود هر کسی را که میخواهد و ضلالت میدهد بکفر و معصیت از
 شایع عدل با حکمت خود هر کسی را که میخواهد عقیده اضلال الله تعالی
 از خدلان است و تعلیل خدلان این است که توفیق نیابد بنده
 آن چیز را که راضی است حق تعالی از آن چیز و آن خدلان از

عدل مش ای عدل با حکمت هم است و همچنین عقوبت مخلوق
بر محبت از عدل مش ای عدل بالاستحقاق هم عقیده
نیستیم قاتل اینکه شیطان سلب میکند ایمان را از بنده مؤمن^{الزور}
قهر و جبر لیکن نمیگوئیم بنده میگذارد ایمان با اختیار خود با خواست
شیطان یا بهوای نفس پس هرگاه ترک میکند بنده ایمان را
پس سلب میکند ایمان را از آن بنده شیطان عقیده
سوال منکر و بکیر من ربک و مادینک و من نبیک ترجمه
کیست رب تو و چیست دین تو و کیست پیغمبر تو + در قبر یاد در
مش ای جای قرار یعنی هر جا که باشد چنانکه غریق و حریق
و غورده گرگ و غیره هم حق است عقیده اعاده روح
بوسی جسد بنده در قبر حق است عقیده حفظه مش بنده
و بنا حفظه قبر برای مومن مانند معافه مادر شفقه است
از شرح فقه اکبر ملا علی هم قبر جمیع مومنان راجع است
عقیده عذاب قبر حق است و جمیع کافران را و بعضی
عصا مومنین را و همچنین تنعیم بعض مومنین حق است

عقیده و تفسیر تمام اسما که ذکر کرده اند از اعلام بزرگان فارسی
از صفات حق تعالی عزت الهامه و تعالی صفات^{است} دیگرید که تعبیر
بذکر فارسی جائز نیست عقیده و جائز است که بگوید بروی
خدا بلا تشبیه و بلا کیف عقیده نیست قرب الله تعالی از باب
طمانه و بعد الله تعالی از اصحاب محصیه از طریق طول و قصر
و مسافت و نه بر مبنی کرامت و هیولان و لیکن مطیع قرب است
از حق تعالی بلا کیف و عاصی^{بی انکار} مست از حق تعالی بلا کیف
ای بوصف تنزیه من قرار داد امام علیه الرحمة قرب و بعد
حق تعالی را از بنده و قرب و بعد بنده را از حق تعالی
از باب تشابهات بلا تاویل از شرح فقه اکبر علامه
م عقیده و قرب و بعد و اقبال من ضد اعراض من الله
تعالی بنجای و همچنین مجاورت بنده در جنت و وقوف بنده
در قیامت میان دیدن حق تعالی بلا کیف است عقیده و قرآن مجید
که نازل شده است بنمایان بر رسول الله تعالی صلی الله علیه
و آله و سلم و مکتوب است در مصاحف ما بین دو فتن

کلام الله تعالی است علی ما هو المشهور بحقیقه آیات قرآن مجید
که تهاویا در معنی کلام است یعنی در مقام مقصود است بر اینست
که در آن ذکر رحمت الله تعالی و مدح او بسیار الله تعالی
باشد یا ذکر غضب الله تعالی یا ذم اعداء الله تعالی باشد
مستوی اند در فضیلت لفظی و غلظه معنوی و لیکن بعضی آیات
را فضیله ذکر و مذکور است مانند آیه الکرسی زیرا که ذکر و در
آیه الکرسی جلالت و غلظه الله جل جلاله و صفه الله تعالی است
که خاص بذات حق تعالی است پس مجتمع شد در آیه الکرسی
و فضیله یکی فضیله ذکر و دوم فضیله مذکور و بعضی آیات را
فضیله ذکر است فقط نه فضیلت مذکور چنانچه سور قیامت پرا
و مانند این از احوال فجار عقیقه اسماء الله تعالی چنانچه
الله واحد و صفات حق تعالی چنانچه له الملک وله الحمد تها
مستوی اند در فضیله و غلظه شیء مطلقا یعنی تقطع نظر از
وجه فضیله بعضی بر بعضی هم نیست تفاوت در اطلاق
آنها بر ذات و صفات حق تعالی و این منافی غلظه بعضی است

و صفات بر بعضی اسما و صفات نیست مثل عظمت جبرئیل
 یعنی مع لحاظ وجه فضیله و عظمت بعض بر بعض هم عقیده و والد
 رسول الله تعالی صلی الله علیه وسلم مردند بر کفرش درین سینه
 اختلاف علماء است و جانب صحته ایمان و الدیه المکررین صلعم
 مرجع بدلائل و زیاده فریق است هم رسول علیه السلام
 انتقال ازین عالم بر ایمان کردند ابو طالب عم حضرت رسول
 تعالی صلی الله تعالی علیه وسلم مرد کافر حضرت قاسم حضرت
 طاہر حضرت ابراہیم بودند فرزند رسول خدای تعالی صلی
 الله تعالی علیه وسلم عقیده حضرت بیوی فاطمه و بیوی زینب
 و بیوی رقیه و بیوی ام کلثوم بنات رسول خدای تعالی
 صلی الله تعالی علیه وسلم بودند عقیده هر و قبیله شکل شود
 بر آن اهل ایمان شتی از دقائق علم توحید پس واجب است
 بر آن انسان اینکه اعتقاد کند چیزی را که حواب است نزد حق
 تعالی بطریق اجمالش یعنی هر چه حواب است نزد حق تعالی
 همان مقبول و مختار من است و تفصیل نکند هم مادام که یابد

عالم را ای عارف بحقیقه احوال را پس سوال کند ایان تفصیل
بر وجه کمال و تاخیر نکند عقیده خبر معراج حضرت غوث ثقلین
صلی الله تعالی علیه وسلم مجید در بیدار بسوی آسمان حق است
و ثابت است بطریق متعدد و پس کسیکه زد کند آن خبر را و ایان
نیارد بمقتضای آن خبر ضال است و مبتدع عقیده
خروج و جبال و یا جرج و یا جرج و طلوع شمس از غرب
و نزول عیسی علیه السلام از آسمان و سایر علامات روز قیامت
بنا بر چیزی که وارد است بآن اخبار صحیحه بلکه آیات صریحه حق است
و ثابت است عقیده الله تعالی هدایت میکند هر کس را
که میخواهد بسوی صراط مستقیمش ختم شد عبارت فقه اکبر
از شرح طائلی زین پس دعا است از ترجم و صلوة از درود
صم اللهم اهدنا صراطا مستقیما و دنیا قویا بمرتبه صاحب
الصرط امین یا رب العالمین اللهم صل و بارک و سلم و ائما
ابدرا علی محمد رسولک و حبیبک و علی انواره کما تحبه و ترضاه
و شفعه فینا و ترحمنا به

ذكر كيفية الاصول العاصمة عن خطيئات الفهم
في احتقائق الحق والكلام فيها

بسم الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم ونصلي على رسول الله محمد ونستشفع به على آله واصحابه ائمة
اجمعين اعلم ان الكلام في اصول تعصمك عن خطيئات الفهم في احتقائق الحق
والكلام فيها اصل ان حقائق الاشياء ثابتة مش فيها مغايرت
على انواع الاضافة تامل فيها والشيء يطلق على ماله وجود فيها فقام
بنفسها وان نفسيا فثابتان ثبوت متقدم للنفي م والعلم بها
متحقق من غير اشارة الى ثبوتها بل ثبوتها بالاضافة اذ العلم
لا يتحقق بالعدم فاذا تحقق فصح الحكم م فالحقيقة اما بمعنى الذي هو
مصدق متقدم لمحصل شبه المصنع شي فهو ثابت واما بمعنى علت
معدل كماني قيام محتاج بحتاج اليه قايما حقيقيا او مجازيا
وهو اظهر من اى لا يحتاج الى دليل م واما بمعنى ما بهية
شيء وهو وجود نفسه الواقع فان تكن وجهته اى متحصلة من

فمعنى وجهية اما ان لا يكون لها وجود مطلقا فالحكم محمول
فكيفية حكمية واما ان يكون لها وجود منتزعا غير مستقر بذاته فالجواب
بهذا الوجه واقع ش وان لم يكن واقعا فالحكم محتمل مع واما
التغير المنتزع ش من حيث الاتخاذ من متغير ففي العلم موجودا
واقعا ش اى وجودا واقعا هذا دليل على واقعية وجود
المنتزع مع والاش اى ان لم يكن بمعنى وجود واقع مع
فالمعنى الاول للوجوب تعالى توهم ش اى علم العدم
مع نفى له وحق انه الوهم علم غير مستقر معلوم لا معلوم
غير مستقرنى وجوده فالحكم حقيقة كما هو موجود فان المابية
الموجودة بين عديم تسرع الى فناها حتى لا يستقر عليها
بها فهذا حقيقة الوهم والوجهية لا حقيقة من شعبة جواله لانها
بحقيقتها معدومة ووجود الحقيقة من جوالان الشعلة يلزم
انها كهي حدثا وقد فلا يصدق التشبيه لوجود حادث
من قديم فاما الكلام فى وجود خارج من علم ووجوده
فان لم يكن لعلومات حادثه وجود خارج فالحكم اى

العلم وان كان شتر على قيام مجازي من حاس ومحسوس او بقاء
 حقيقي من روح وجسد باطل لان الحس لا يوجد الا في وجود خارج
 وهو مجموع على وجوده بداهة واما بمعنى اثر شتي مثلا في مبرور وبرد
 فان قيل الاثر بالنسبة لا بالحقيقة فتحقق الاثر بالنسبة بسبب
 الاثر بالحقيقة من الطرفين باطل فكيف واما الثبوت تقدم
 على السبب لان السبب لا يوجد الا بتقدم الثبوت ثم فتحق
 انه ثابت بحقيقته وسلوب نسبة ش لان الحقيقة اقدم من
 النسبة اذ النسبة لا تقدم الا بالحقيقة ثم واما التأثير وسلبه
 بالنسبة لا بالحقيقة اصل ان الاثر لا يتحقق من جهة وهو
 اتخاذ ش بخلافه واذال فرقائتين والاتخاذ يفيد على تخصيص
 المخصص ممنوع المجاز من شتي شتي اتحادا من ش بخلافه واذال
 مهتين من فلا يحتاج في حده بشي آخر منه لعدم الاشتراك
 باشي وجه وقد يحتاج بحقيقة الى شتي آخر منه فمن جهتين او جهات
 ش اى فتحقق من جهتين او جهات ثم وان قيام شتي شتي على وجهين
 حقيقي وهو تحقق النسبة بين القائم والقائم به اى المنسوب والمنسوب اليه

على عينية ^{بوجه} بوجع زياد القائم عليه من اى على القائم
 متعلق زياد من والزياد شرط فيه لان الانتساب لا يتحقق
 الا فى الموجودين ومجازى وبوليس كذلك اى كتحقق
 النسبة بالعينية بوجه مع الزياد من بل مع المخايرت ولا
 الا يتحقق واسطه بالقائم الحقيقي الذى سعه فهو حاجب موصل
 بين القائم والقائم به فاما من جهة من اى الانتزاع الذى
 يتحقق من جهة من المتضمنى وهو انتزاع من وجود من حيث
 ترتب الوجود تضمننا منه فاما قيا حقيقيا كالفعل من الصفة
 والصفة من الذات فلزم حد وشهاش اى المنتزع والمنتزاع
 منه من او قد بها على حكم منتزع منه ^{بوجه} منتزع كوجود
 الحاجب الموصل وقدم منتزع منه على حالهاش حد وثا او
 قدما هم واما مجازيا فيها على حد ها كوجود حادث مخلوق عقيم
 شها عنه واما التزاعى وهو انتزاع من عدم لانهم منق عليه
 بوجود حادث تضمننا منه من حيث ترتب الوجود والانتزاع
 من وجود شها عنه فمن وجود خارج يلزم الا فى هذا وجه

اللزامى يتعلق بالوجود ووجه كنهى يتعلق بالعدم فاجتنب النظر
 عن الزينغ و هذا لا يحتاج بتحقيقه الى جهة اخرى و اما من جهتين
 كالتحت و الفوق و هذا لا يحتاج بالتزاع الى جهة و بتحقيقه الى جهة
 اخرى و اما من جهات كالتقرب و البعد و هذا لا ينتزع الا من
 جهتين محكومتين في حكم واحدة لا انتزاع ولا تحقيق الا بجهة واحدة
 اصل ان اختصاص شئ بشئ على قسمين ^{معين} حقيقى هو احتياج
 بينهما اما قيا حقيقيا و اما قيا مجازيا كما فى الانتزاع من جهة
 و هذا ش اى الاختصاص الحقيقى م لا يحتاج فيما فيه ش
 اى فيما وقع فى الاختصاص الحقيقى م الى اختصاص مخصص
 فيشترط علم محتاج من جهة محتاج اليه ضرورة تاش اى وجوبا
 م لا عكسه و هذا ش اى الاختصاص الحقيقى م بمعنى ربط
 بينهما ش اى بين الشئتين او بين المحتاج و المحتاج اليه م و
 هنا الاختصاص بمعنى لازم ش الذى بمقابلة مستعد م
 و بمعنى اختصاص مخصص ايضا فيشترط علمها برابطها الدائر
 ش اى بينهما قبل اختصاص المخصص م و هنا الاختصاص

بعضی متعددش الذی بمقتابۀ لازم م فیشبه مجازی ش الذی
 بمقتابۀ تحقیقی م و مجازی و هو اختصاص مخص شیا بشی و
 لا احتیاج بینهما قیاماً حقیقیاً و لا مجازیاً فہنا بشرط علما معا وقت
 الاختصاص مع شرط المعلومین من قبل و یکون بعضی ربط بینہما
 بعد اختصاص مخص مجازی فیشبه تحقیقی و ہذا ش ای الاختصاص
 المجازی ہم لا یحقق الاتحقق واسطۃ ما باختصاص حقیقی الذی
 یسمی فلا بد للمخصص من جعل لیتجمع الربط بینہما ش الضمیر الی شتین
 یتحتمان الربط مجازاً م مجازاً و ہذا ش ای الشیان م مفعولاً
 فکان الفصل فی نفس المخصص باختصاص حقیقی فیشبه مجازی
 فی حکم و ہذا ش تحقیقی فی حکم ففی ہذا ش مجازے لا یکون
 تقدیم علم الی ہستین معاً ضروریاً الی ما ہستین محتاج فالی قدم ضروری
 ش ای تعاقب العلم الی قدم ہو محتاج الیہ محتاج ضروری
 کحصول الدلالة القطعیۃ م فیتحقق الاختصاص بتحقق شرط المعلومین
 معا وقت الاختصاص لا بشرط المعلومین معا قبل الدلالة و الی
 المکن لیس کذلک ش ای تعاقب العلم الی محتاج الیہ ہوا

يتمكن ليس ابتداءً من حصول الدلالة التقطعية ثم يستحق الاختصاص
 بتحقيق شرط الاستحسان بها مع شرط المحل من قبل الدلالة وتوفي بأنه
 بتحقيق يكون التمام علم للمباينين متجاوزاً ولا بحث متشابه في
 اختصاص الذي بدلالة والذي لا بهامش أي بدلالة مصل
 ان يجوز العرض لموجودان جبران بالخصوصية من ا
 خصوصية النسبة فيها وخصوصية اللفظ للمعنى م والا فاما بيان
 موجودات واما حال الاحاطة في تعبيرة بها بانها جوهر عرض
 فلهذا لا يجوز حمل عليها لا يرا فيها ان خصوصية المذكورة
 التي لا تجوز اذ هي غير تجزئية في بدو وجودها من عدم جوا
 قل كما ذكر في شرح ذكر كيفية توحيد الله تعالى م ولما لم تجز
 لا يصح في تعبيرة اللفظ الجواز في مقتضى مقابلة التجزئة كما ذكر
 في ذكر كيفية الاصول في مصل كيفية الكل والجز م فلو تجزيع
 بمرض نسبة قيامه م اي بحصول نسبة القيام م باخره
 حقيقة واما بيان فالعرض في احوال موجود واقع زائد
 على الذات وان لم يكن كذلك فكيف ثبتت نسبة القيام بين

معدوم وموجود من اى العرض المعدوم والموجود
اذ لا يكون موجودا واقع حتما واقع او غير موجودا واقع من
اى جهة عينه من فبطت نسبة القيام من اى وجه التعبير بالعرض
فالعرضية باطله من كيفية العينية والزيادات مجبولة في التحققات
والاستدلال تشير الى سلة قيام الافعال بالصفات والصفات
بالذات والصورة بالهيولى في وجه القيام فجميعا فاقصرت
على الاشارة فان قصدت فهمت كلفها ^{كذلك} يطالعها ان
حوادث واسماء وصفاته سبحانه توفيقية فلا يجوز ان يطلعها
في ذاتها وصفاته واسماء سبحانه او حجابا ففى الكمال مربوط
واقع لازم تدبيل مغاير في حقيقة لا تتحقق عينية فالحجاب لا يتحقق
الا بان يتضمنه بالقيام حقيقى في موجود آخر وهو استعداد
لقيام النسبة به والاخر موجود من اى وجه مجبرم وهو
محل قيام عرض فقط فالحجاب لا يتحقق بمزية قدرته ^{فصل}
ان معنى المصدر هو صفة بعينى عليه من فعل فاعليه لا ينشأ
استزاعه فهم قوة واستعداد بانفعاله في فاعليه لا ينشأ

نفس مرتبان ترتيبان تقدم الفاعل عليه وتأخر المفعول عليه فيقدم
 من فعل فاعله الا لا متبازر به مثل اي لا يقدم من فعل فاعله
 لا قبانه بفعل فاعله فلا يتزاع منه بل مني منه اصل
 ان الوجود لم يبن عليه من الوجود ووجوده عدم فلا يقتضي
 بمقابله ولا يجتمعان في محل واحد فالوجود بدیهي اصل
 ان الثبوت لم يبن عليه من ثابت ويزفرق من الوجود بجران
 نفی و سلب عليه كما سنذكره ان شاء الله تعالى ولا يقتضي
 نفي بمقابله الا سلبا فالثبوت هو موضع خارجا بمقابله سلب
 عن موضع فالثبوت بدیهي اصل ان العدم ضد الوجود
 فلا يقتضي الوجود ولا يجتمع به فمبني عليه من محذور حقیقی اولی
 من الحقیقی بعدم لاحق والعلی بعدم سابق هم متزاد الوجود
 حادث من جهة حدوثه لا من تنزاع منه لان الاتزاع لنفی
 اتحاد فالعدم نظری اصل ان النفی لا یجری علی عین
 ثابت و مثل الواو عالیه لبيان حالت الثبوت وحکمه
 فی ضمن الثابت عطفاً م الثبوت المبنی علیه منه ثابت

ولا علی عدم فقط لکن یہ بخیری علی ترتیب اثر متاخر من ثبوت
 ذہنی فان صالحا لثرتہ یا تنزاعہ منہ فی خارج شہبہا لصلہ
 اولاً حاصل ضروری و ہر موقوف احکم للماثر من ش فان
 لم یحصل لا یکن حکم النفس للماثر ہم من ثبوت متقدم خارج
 من اعلم ان ترتیب اثر متاخر فعین ثابت وان لم یرتب
 فعدم فان النفس لثرتہ اثر متاخر من ثبوت ذہنی کما ہو
 المذکور حصراً لا من غیرہ ہم فیتضمن الثبوت قبلہ لا بمقابلتہ
 خارجاً فمبني علیہ من منہی ملتزمًا بثبوت ما ثبت من
 ثبوت حاصل ما ثبت ہم فالنفس نظری فاعلم ان النفس
 بالوصف ہو مخبرہ لا بالذات ہی مخبرہ عنہا اذ ہی ثابتہ
 ولا بالوصف انطبق بالذات عیناً اذ ہو مع الذات عین
 ثابت حاصل ان السب لا یخیری الا علی ثبوت الذ
 ہو مبني علیہ من ثابت و یقتضیہ قبلہ و بمقابلتہ خارجاً
 فالسب ہو عن موضع بمقابلتہ ثبوت موضع خارجاً
 فمبني علیہ من مسلوب ملتزمًا بثبوت ما ثبت من

بشبهات حاصل ثابت م فانسب نظري حصل ان الوضع
 بالتخصيص من شيائش حال الوضع م لتحقيق دلالة من شئ
 على شئ م لمقتضى دلالة استلزاما والدلالة لا توجد الا بالوضع
 من المعرفة على وجه التخصيص م حصل ان اللفظ بالوضع
 الدال ان اعتبارية دلالة على معنى مفرد فهو كلمة ولو كان مركبا
 على اصل معنى فان دل على معنى قائم بنفسه ولم يفهم به تقيد زان
 كالذات فهو اسم وان دل على معنى قائم بالغير اصلا
 فهم به تقيد زمان كالوصف الواقع فهو فعل وان دل على
 معنى قائم بالغير عرضا ولم يفهم به تقيد زمان كالاستبداء
 والانهاء فهو حرف فان اشترك اللفظ بالمعنيين
 من اسم معنى فعل ومعنى اسم م كالفاعل والمفعول
 فهو صنفه مشبهة من باسم م ولذا قد يجد بواحد منها ولما كان
 الوضع مقتضى الدلالة والدلالة موجودة بالوضع فلا يمكن ان الوضع
 ليس بدال وما هو لا يدل فخرج من الوضع وان اعتبرية دلالة على
 معنى مركب فهو كلام ولو كان مفردا على اصل لفظ حصل ان الاسم

قد يكون معرفة وقد ذكره أصلاً فالسكرة قد تعرف أو تخصص
 عرضاً أو تفصيلاً والتعرف بها وصفان قائمان بغيرها فقد كانا ذكره
 أصلاً فليحتمل معرفاً أو تخصصاً عرضاً على حكم ما قام به حصل ان
 الصفة تكون عيناً للذات من جهة قيامها بالتحقيق بها فيها الاختصاص
 اثباتاً أو نفيّاً فقد تكون عيناً منطبقاً بالذات من شئ كالوجود
 من فلا يمكن نفيها للزمية نفى الذات وتضمنها الاختصاص حصل
 ان الاسناد بمواقفه من شئ على المجاز من شئ من شئ نوعان من شئ
 احد هما الاسناد من التحقيق وهو بقيا منه التحقيق بسند اليه والزم
 التمسك بسند به أصلاً فيحكم معرفاً أو تخصصاً على حكم مسند اليه عرضاً
 من ثانياً الاسناد من المجازي وهو بقيا منه المجازي
 بسند اليه ولكن الاسناد المجازي لا يتحقق الا بان يتضمنه بالاسناد
 الحقيقي فيها يصحان في المعرفة بالاحصاء من شئ كالعلم
 من من جهة لانه ليس كالاها لها الا بتخصيصه بالعرض
 من كما باسم أو بحرف أو بقرينة من من جهتين ضرورت
 التخصيص لا بد منه استقامتا للمعنى قرينته كافيه ففشيها

الاسناد حتى يحجره الى ان يتقيد المعنى به فكلنا مفيدين
 لشبهتهما في حديهما من مثال الحقيقي في معرفته بالاصل
 من جهة زية قائم والمجازي غلام زيد ومثال الحقيقي
 في المخصص بالعرض من جهتين فباسم هذا الرجل قائم و
 بحرف الرجل قائم وبقرنيه رجل قائم والمجازي هذا
 الغلام للرجل والغلام للرجل و غلام رجل فالمقصود في
 الكلام الاسناد المخصص بقريته من هو قائم ومن هو
 مملوك لرجل ماله لا اجنسية فتعلق العلم بالمعلوم بوجه الذي
 لا يزيل العموم ثم فالتعريف تعيين من حيث الذات فلا
 يقبل التعميم اصلا فالمعرف منه وتلك التعميم من حيث الوصف
 فلا يقبل التعيين اصلا فالمشكر منه والتخصيص تعيين يقتضي
 العموم بمقابلته لا يزيله فتعريف المعرفة تأكيد وتعريف
 المشكر هل يش لا اقتضائه للتعميم اصلا فالعارض لكن
 جاز تخصيصه لاقتضائه العموم ثم وتخصيص المعرف يشير
 الى تروال اقتضائه من اى لا يقبل التعميم اصلا

م عرضا ش تميز من الزوال اي بعرض التخصيص
 م فيقبل التعميم لا اصلا ش تميز من الزوال اس
 لا يشير الى زوال اقتضائه من جهة م وتخصيص المنكر
 يشير الى زوال اقتضائه ش اس لا يقبل التعميم اصلا
 م عرضا فيقبل التعميم لا اصلا ش شرح المميزين
 كما تبين م ولا يفرق في وجه المقصود من التعريف
 والتخصيص ولكن فهم اشارت الى اقتضائهما وفيها طلب
 آخر بتعيين في حد ذات المعرفة وتعميم في حد وصف
 المنكر ش ينظر اهل النظر في محلها م ويجوز نفى المنكر المخصص
 بالوصف عن نفسه ش اذ نفى الوصف جائز والمنكر المخصص
 شامل به م لا ش يجوز نفى المنكر م المخصص باسم
 والحر ف اذ هما معرفة بالذات في ثابت ش ولا نفى عن
 نفس ثابت م اصل ان معارض الثابت ياول
 بما لا يعارضه لا الثابت لم تقدمه على المعارض والا الثابت
 باطل وكيف بطلانه اصل ان نفيا بضد ثابت باطل

شی از لایجری سلفی بقصد ثابت علی ثابت مقدم
 و عدم لایحکم فبطل م و بتجافهش اسے ثابت م
 ماول شی از لایجری فحکم تبادل م بمال معارض ثابت
 فلیستامل فی البند و التحالف فی صیب ان شار اند
 تعالی اصل ان الامر طلب لثرب اثر جائز امکان
 من ثبوت ذہنی صحیح کہ حاصل من ثبوت متقدم
 خارج معلوم شی آمر و مایم من مو اصل طلب
 و لا یقصد و لا یجوز الجواز باختیار المأمور و لا دلیل علی
 استعلاء الطلب و عدم استعلاء طاهر الثمن ہو قاصد
 تاکید احمال الامکان فقد بقصد لا الطلب فالامر
 لعین موجود معلوم و لم یمنوع امکان طلب و ترجیح
 لغو و نفیة ایضا من اسے لم یمنوع امکان فقد
 القصد لغو لکن قد یاول تشریفاً بخطاب
 و لم یجوز ثبوت متقدم خارج موجود او معدوم
 مستثنی فالما موریہ نظر سے اصل ان اسے

منع عن ترتیب اثر جازا امکان من ثبوت و سبب
 صلاح له حاصل من ثبوت مقدم خارج معلوم
 من ناه و سبب من ممتنع هو اهل المنع و بقصد
 و لا يجوز الجواز باختیار المنه و لا دلیل علی استعلاء المنع
 و عدم استعلاء ظاهراً فمن هو لا یقصد تنبیه حتمیاً
 لا امکان القصد لا المنع فالمنه عن عین موجود معلوم و عن
 ممنوع امکان منعاً و ترتیباً لغو و مقیداً ایضاً
 عن ممنوع امکان قصد لغو ممکنه قد یادل تشریفاً باخطاب
 و عن مجهول ثبوت مقدم خارج موجود او معدوم و ما ممتنع
 فالمنه به نظری اصل ان اختلاف حلاله من شایسته
 الیه اختلاف اے وجود غیر مشد و لیس المضده
 فیقتضی وجوداً غیر مشد و لیس بیکه قیود ان فی
 محل واحد اصل ان المعارض باخلاف یا دل المضد
 ش یا دل م لان اختلاف یقتضی وجوداً غیر مشد بمقابلته
 فیسبب تاویل و المضد لا فلا شایسته لا یقتضی وجوداً غیر مشد

فلا یصلح التاویل من فلزم التا قط اصل ان العکس
وجود مشبه فی العکس اصل ان الوجود الخارج ما ہون
مصدق لما فی علم متقدم ما منہ ش ای المصدق متقدما
مما فی علم ای الشبه ہو معلوم من اوست اخرا ش اسے
المصدق متاخر مما فی علم ای الشبه ہو مصنوع م
حیثا او غیرہ اصل ان الوجود الذہنی فی حصولہ
موقوف علی مصداقہ المتقدم فلیس متقدما فی وجودہ و
لا بمصدق ولذا یمکن ان یقال لیس للذہنی وجود
ای وجود مستقل وان یقال للذہنی وجود اسے
وجود غیر مستقل فان یفہم کذا فلا نزاع والا فالقولان
باطلان و علم من ہذا ان الذہنی فی حال معلومیۃ خارج
لانہ مصداق متقدم لما فی علم لہ اسے للذہنی
ہو مصداق متقدم لما فی علم اخر لہ م والیحصل الذہنی
ان کان مصداق متقدم معد و بالامت اخرا اصل
ان الوجود البدیی ما تحقق وجودہ واقعا حیثا او غیرہ

وان لم یعم حسی بدیهی فما اطلاق علی انتزاعی مستلزم
 اسی قولہم ان البدیہی مایدرک بنفسہ والنظری مایدرک
 بدلالہ فحسے بدیهی وغیر حسی نظری فیقول اخزین ان نظرت
 فی تعریف النظری وچہ تم بعض دلالہ و تفکر کہا قالوا
 توقف اور کہ علی دلالہ و تفکر فقط لکن ہتہ التی توقف
 اور کہا علی دلالہ فی تحقق وجود ہا واقعہ ہا تھا کہا ہی ہے
 و ان یحصل نظری آخر کا انتزاع من النظری الاول
 اسی غیر حسی و مشروط ان نظریہ لا یحصل الا بدیهی علی قلوبہم
 فما احکم علی الاول ولا یمکن حکم البدایت والنظر علی حقیقۃ
 واحدة فما یحکم علی الوجود الانتزاعی من غیر حسی م وہا
 یستلزم وجود او واقعہ غیر حسی فیہ مش اسے داخل کرنے
 البدیہی لوجودہ الواقعہ م حصل ان الوجود والنظر
 ہا ہوا متکرا ہم فی عام مش حال الانتزاع او منفیہ ہے
 لیس بخارج من علم فلیس بواقعہ م کلما یحقق فیہ فاد تحقیق
 انتزاعیہ خارجہ من عدم فواقعہ ہا کسبہا فہم فی احوال

من انما في حال تحقق انتزاعية خارجة من علم
م بدیهی هذا تعریف بذاتہ اش اعلم ما قال فی المتن فاذا
تحقق وجود ما هو بانسداده خارجا من علم فواقع بوصفه
فهو فی الحال بدیهی بل قال ما قال ففیہ نکته اسی ما هو بالاتزان
فی علم حکما عقليا الی ان تحقق انتزاعیة خارجة من علم نظر
فاذا تحققت خارجة من علم فواقعة بوصفها فهو فی الحال
بدیهی لان منشأ الثبوت للنظر هو الانتزاع الاحمال بین
المتنزع والمتنزع منه لا وجود المتنزع المتحقق ولكن
لما تحقق فتحقق انتزاعیة خارجة من علم بحججه به بدیهیا
م وكذلك نسبة وابناش مثلا ان الملك مفهوم
انتزاعي من جهتين من مالک وملوک فالی ما ان لا تحقق
خارجا من علم نظری فاذا تحققت انتزاعیة خارجة من
علم فهو فی الحال بدیهی فهذه امثال للنسبة والانتزاع
والابناش كلها فی الجهتين ومثلا ان فعلا لازما مفهوم انتزا
عی من جهة من صفة وذات فالی ما ان لا يتحقق بنفسه

من منسزع منه خارجاً من علم نظری فاذا تحققت
 انتزاعاً بعینه خارجاً من علم فهو فی الحال بدیهی فهذا مثال
 للنسبة والانتزاع والابزار كلها التحليلی فالتنظری
 حالة قلیلة من فالتنظری قبل البدایة ش اسے اذا کان
 الامر کما قیل فی النظری والبدایة فالتنظری ثابت
 قبل البدایة من فاستجمیعها ش الفار بجزء الشرط
 المحذوف اسی اذا کان الامر کذا اسی النظری قبل البدایة
 واللاستفهام للانکار فالحاصل ما من شے استجمیعاً
 ویکون ان یكون مانافیه ویمتر الی ما هو بالانتزاع
 فی علم هذا شاملاً لجواب سوال متوهم من عبارت المثنی
 اسی النظری ما هو بالانتزاع فی علم فاذا تحققت انتزاعاً
 خارجاً من علم فواقعة بوضفها فهو فی الحال بدیهی + هو
 ان استجمیع النظر سے والبدایة شے واحد اسی ما هو
 بالانتزاع فی علم فجوابة اننا اذا کان النظری قبل البدایة
 فاستجمیعها م وعلی الاصل العلیات بدیهی فی حدی

اصل ان تعبیر الخارج والداخل ہے برصفا مع لحاظ

اعلم بوجود ما حصل ان تعبیر الیه یہی والنظر

ان التجدد لا يوجد بوجود الذي وجد الا بوجود الذي

۱۱. يتحدو محبا زانش تمیز من تجدد والذی مصدر لفعله

اسی تجدد و امجاز نام بیشک با اتحاد مجازی لا حقیقت

سش تمیز من شجہ و الذی کما مر فاعلم ان التحد و صنفه

لوجود الذي يتحد بمقابلة وجود الذي وجد لا لوجود الذي

وَجُودِهِ خَالِصٌ وَسَمِيعٌ اَكْبَارُ التَّحِيَّةِ وَالْمُنَاسَبَةِ

وَجِدْهُمْ لَنَا جُنُودًا مُلَاحِظِينَ

باجا و محازی ملا یوحہ العبد و بعیر سل و جود الدے

وجدهم في العوارض مع الذات من لان بحمد العوارض

ملزم التجرد فی الذات لقیامها بحقیقی بہا و ہیئت ثانیہا

مع فالتجديد والتجديد بمایش اسے ہونے پر مبنی ہے

مسئله ثابت م وقع باز است مفهوم قدیم منقسم

و جہد تعلیق بہ من جہت صفۃ التحدید و بہ لامن جہتہ اخری

شئ في نفسه ما دون تعلق بصفة التجدد مع إشارة
 الى معنى بينهما م ^{منفصل} ولو وجدتهما ^{منفصل} كيف التقابل ^{منفصل} بينهما
 شئ ^{منفصل} ليس التقابل بالجهة الاخرى في نفسها م
 فالجدوث بالتجدد ^{منفصل} لان التجدد يستلزم عدم ما سبقا
 م فلما حدث حالة فارة غير قارية بين عدم سابق ولا حق
 متبين عليهما ^{منفصل} فهنا وجود احوال شئ ^{منفصل} اے وجود الزمان
 احوال م مع بقائه ^{منفصل} شخص حاصل زائد على الماهية منها
 ولا يوهين نفسها ^{منفصل} شئ الشخص ^{منفصل} بتعيين معين ^{منفصل} على غير
 اعتبار عرض ^{منفصل} باي وجه من ^{منفصل} زيادات على الماهية فلما تجدد
 معها ^{منفصل} او عينية بالماهية فيتجدد معها م فالجدد بمثل
 فاني حق لا يعود فاني عن المحل ^{منفصل} وان لم شئ اے
 ان لم يكن التجدد بمثل فاني ^{منفصل} وهو يستلزم عدم ما سبقا
^{منفصل} فاني ^{منفصل} عود الفاني عن المحل م فبقائه غير محتاج
 في مستقر شئ ^{منفصل} المجرور متعلق ثابت خبر المتبذرة فجزا ^{منفصل} لشرط
 م نفي جهة الوجود ^{منفصل} شرک افعال وفي جهة ^{منفصل} الموجب ^{منفصل} تعطيل ^{منفصل} ونذا ^{منفصل} اطل

لان شئ تحليل نفى عموم وفانى عن المحل وبقائه في محل
 عن المحل ثم ثبت ان العوارض شئ دون الماهية ثم عن
 المحل انما لا شئ لا فناء لنفسها ثم يقتضى بقاءها في محل
 والمحل باقاست به شئ اى الماهية التى قامت به العوارض
 بقيا بها الحقيقي ثم لا باقاست فيه شئ اى الزمان والمكان
 ثم وبقارة العوارض بقيا بها الحقيقي بما به اخرى دون
 ما قامت به بمنتهى فان في محل شئ اى ان بقى في
 محل من الزمان والمكان ثم بما قامت به نفى المحل ليس الفناء
 عن ما قامت به فاذا البقاء غير محتاج شئ نفى المحل اى
 في نفي الزمان والمكان متعلق مقدم بليس جزاء شرط ولفاء
 للتفسير واذا الشرط على الجملة المحذوفة اى اذا كان لا
 كذا والبقاء غير محتاج جزاء ثم والماهية لا تقوم الا بنفسها
 فليس لها محل شئ المقصود ان ثبت التجرد في الماهية
 ولم يسلم فناء نفسها كما هو قولنا فناء لها من محل اى
 ما قامت به ونفى ما قامت فيه كما هو المذكور فكيف ثم وان

ما قامت فيه فلفظه ولزم البقاء غير محتاج شش لان التجدد
 واقع في نفس المتجدد لاس من حيث انتقال من المكان الزمان
 والقيام فيها ولزم البقاء غير محتاج لعدم التجدد وفي نفسها
 م والتجدد باطل شش ان ^{لا بد} نفرض انتقال المكان والزمان
 والقيام فيها فالتجدد والذكي انما لا يقع الا في نفس المتجدد
 باطل م وليس المحل للمحل شش ولو من ما قامت به او ما قامت
 فيه لان المحل متجدد وليس له محل آخر لقيام ما فنه هم و
 ان العلم بالمعلوم في حده ان ينتقل منه فصار اليقين
 في علم المعلوم الذي لا ينفك عنه ولو لا الجهل في حد
 الانتقال الى العود شش وان ^{مستند} معطوف على ان مجرور
 اللام علة فنه عود فاني ومن لا بد اية الانتقال والى
 لغاية العود م فانه موجود واقع في زمان حال واقع
 شش لان التجدد لا يقع الا في وجود واقع في زمان حال
 م فالماضي بعد م لاحق به يستلزم فناء شش الضمير المجزؤ
 يرجع الى موجود واقع في زمان حال متعلق لاحق صفة

لعدم مجرور متعلق ثابت فہر متدر ویتلزم خاتمہ صفت لہا
 اسے لکھو صوف و لصفہ معام و مستقبل بعدہم سابق
 یتلزم تجدد اس ترکیب الجملہ کترکیب جملہ سابقہ
 علیہا م و تحقیق الدعویٰ بالتجددش ای تحقیق الدعویٰ
 لوجود زمان حال و عدم ماضی مستقبل بالتجدد اسے
 الحادث لانه یتلزم الحدین م وان لم یکن کذا فیشمل
 بالحدہ الباطل للحدہ ہریتہ فی بقاءہ غیر محتاج و لزوم التنازع
 فی العودش بعد الحدین م و سن و ونہ ان فساد فنا
 بنفسہ و التجدد و بشکہ بدیہی ش لکما یدرکان بدایتا فلا
 یحتاجان بدلیل م وان تفرض بقاءہ فی محل آخر
 و العود فلیس علیہا دلیل ش اسے علی بقاءہ فی
 محل آخر و عود نفس الفانی م فاعلم الحق و سن قولہ تعالیٰ
 علی ما تدعی ما نسخ من آیت او منہا مات بخیر منہا او شلہا
 الم تعلم ان الحد علی کل شے قدیرہ فاعلم ان النسخ یتناول
 بخیر منہا او شلہا لاش ای یتناول م التجدد و الا یصدق

بشمالہما فقط بفتحیر منہا والقہر یرہنا یرفع لبس عجز فی خلق محبہ و ہذا
شش تیلق لبس ہم کما قال اللہ سبحانہ افعینا بالخلق
الاول طبل ہم فی لبس ابی القباس بالفا فی تجدد مشد ذانا
وعرضا او فی لباس اضرب قبل لکرتی او ہم الی الکفار و فی
لبس اسے فی شک من خلق جدید اسے خلق یوم البعث
قبل لا ضرب علی قول الکفار فاعلم ان التجدد حسی شش
کما ہو ظاہر ہم ونظری باستدلال منع بقا غیر محتاج
فیارب کیف خلقتنی فی اختلاف شش ای فی خلاف ہذہ
المسلک وغیرہ ہم وانی اخافک شش ای فی التخالف
ہم و ما تو فیقی الاکب شش علی الحق ہم و توکل علیک
شش لہدی ہم فافتح لی ابواب رحمک شش و ہی الحق
ہم وانت خیر الفاحمین و صل وسلم علی محمد بنی الرحمة
و علی انوارہ شش یراد بانوارہ وجود الانبیاء والاولیاء
و الملائکۃ حتی ما فیہ نورہ صلعم ہم و شفیعہ فینا و ترجمنا
بہ وانت خیر الراحمین صل ان شرکتہ تقتضی التغایر

حکایت جدیدہ ہم یہ صبح الی شخصیات و جزوہ بعدانی و فی کسر

والاتحاد فالغايير ظاهر والاتحاد لا يوجد الا في شيئين
 مجازا فاشتركاك حقيقتين حقيقتا في ما تمت ازان ^{ممتنع}
 الامجازا ^ش لانهما ان تغايرتا حقيقتا فالالاتحاد بينهما
 مجازا فكيف المتغايران في حد هما اتحاد حقيقتا يارب
 الامجازا بوصف جامع م ^{وحقيقة واحدة لا تقتضي}
 التغاير والاتحاد في حد ^{فكيفية} هي دائرة فيما به
 الاستيوار وهو التغاير وفي ما به الاتحاد وهو في شيئين ^{يارب}
 واما اشتراك العارضين فالعارضان ايا بقيام حقيقي
 واما بقيام مجازي على حقيقة او حقيقتين فيما منع اشتراك
 الحقيقتين ^{ممتنع} الامجازا ومن ^{ونه} ان يكن العارضان
 في ما به ^{قديمة} فلهزم حد وثبات تغيرهما عن حد ^{فرضا} باطلا
^ش لان الاشتراك ^{غير} عما عن حد ^{سما} الذي ^{يتميز} ان
 به ^{جو} ^{يتم} لا يتغيران م ^{وان} يكونا في ما به ^{حادثة} فالفناء
 لا يثبت لهما حتى يستجيلا ^{ماتري} مستجيلا ^ش كفا في قول
 تعالى ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة

فخلقنا المضغة عظاما الایة فالق عصاره فاذا سب
 ثقبان بسین الایة و فی غیرها ایضا م هو الشخص الذی
 علی الماہیة یشیخ بغير شہاد ان یقبل تضرعا باطلا فبقاها
 غیر محتاج فالحق ما قبل ش اسے ہستناع مشترک
 الحقیقتین حقیقتا فیما تمتازان م و من و رائہ ان
 الکلام دائر فی الاشتراک و ہو فی المتغایرین من
 حقیقتین او عرضین علی حقیقہ او حقیقتین فان
 تعارض المتغایران للاشتراک فمقاطعتہما و
 حقیقہ ہما یقولان ہا فیارب کیف تبقی حقیقہ ساذجہ
 و یصیر ما نارا ففہو ایا او لی الالباب ما قبل ش
 اسے مارڈ و ما اثبت م و قبل استحالة المیار
 نارا بدیہی فافہو ان قار نفسہ بدیہی ام قناتہ عن
 المحل و استحالۃہ و علی القائل ان یات علیہا بدیل
 و ان الظن لا یغنی عن الحق شتیا اصل ان البزخ
 فی المتغایرین تغایر ہما فہو وصف مانع فی نفسہا

لا الثالث بينها ^{١١} مستجمع ^{١٢} بوجهيها ^{١٣} والذليل عليه لفظ وجود
 المتغايرين ومعناه مفهوم ^{١٤} ونذا جزخ حقيقته ولا يحتاج
 الى غيرهما للمفروق والمعرفة وان يكن ^{١٥} ثالثا بينها مستجمعا ^{١٦} بوجهيها
 كقولهم فقولهم لا يستجمع المتغايرين في وجه التغاير وهو مانع
 فلا يمكن ان يكون عين الآخر ^{١٧} من اعم المتغاير الآخر
 هم فلما كان التغاير بما يمتنع عنها فلا يمكن ^{١٨} عندها بوجهيها ^{١٩} صفها ^{٢٠} التغاير
 الآخر انتهى وان يكن ^{٢١} ثالثا بينها مستجمعا ^{٢٢} بوجهيها ^{٢٣} على وجه
 مجهول بقاياها الحقيقية ^{٢٤} او المجازي فالوجود مستجمع ^{٢٥} المتغاير
 في نفسه ومتغاير المتغايرين غير ^{٢٦} فلهذا ^{٢٧} برزخ بينها ^{٢٨} مستجمع
 تغايرهما فكان ^{٢٩} التمسك ^{٣٠} والدور ^{٣١} وما هو ^{٣٢} ثالثا ^{٣٣} بينها ^{٣٤} غير ^{٣٥} حاصم
 وفي نفسه ولا غيره ^{٣٦} من لا كما فاجعله مع تقديره ^{٣٧} اعم
 لا غيره ثالثا بينها غير ^{٣٨} وفي نفسه عطف على الجملة الاولى
 من ^{٣٩} ولتجب ^{٤٠} من ان الثالث ^{٤١} بين الاثنين ^{٤٢} انما هو الثاني
 بين الثالث ^{٤٣} والآن هذا الكلام في برزخ حقيقته وهو المفروق
 والقبته وجود بسيط متاخر ^{٤٤} من المتغايرين ^{٤٥} من ^{٤٦} من

اشارت الى الاتزان من المتغايرين م مستجمع
بأثار الطرفين وصفا بقضاياها الحقيقية به او المجازي الذي
تحتاج بالحقيقة فهي وصف جامع في الوجود ش اے
هذا الوجود المتأخر م في نفسه ش تأكيد في الوجود
م فرقا ومعرفتا لهما ش اى للفرق والمعرفة للمتغايرين
م لا غير واقعا بينهما للفصل او الوصل حقيقة فهو برزخ
في حد نفسه شخصا زائدا اے مستجمع وهذا برزخ مجاز
ويحتاج الى غيره لفرقه ومعرفة وان قيل هو موصل
الطرفين او مفرق حقيقة فيرد ما قيل في الصدر على نفسه
وفيه ش اے في معنى البرزخ المجازي م
برزخ مثالي وهو علم مستجمع مثالي الطرفين فالمثالان
لا يتحدان فيما يتازان به الامجازا وش المثال م
الواحد لا يوافق لمصادقين متقدمين لعلم الالمصادق
متقدم ومتأخر لضع توافيق مجازي بجا معية الحقيقية
بما نعتية ولا يابويان في حد هما وان كانا ماهية وحدة

ذكر كيفية الاصول

فلزم الدوران الماهية من الالف واللام للعهد المذكور
 هم كانت مأخذ وجودية فاشبه الالف واللام
 للعهد المذكور هم كان مأخذ وجوديا ومثال الذي
 صنع لاحتاج الى مثال الذي علم وفي المثالي برزخ
 حقيقي كما ذكر ولطاقة المقاصد في البحث لا يدرك الا باللفظ
 اصل ان المنع ليس بخصوية على تعميم مسلم في وجه الاستدراك
 لان المنوع منه فكيف من اى فكيف المنع على المسلم
 هم الا في وجه غير مشترك اصل ان التخصيص بمقابلة
 تعميم ففريد المقصود فلا يتغير جوازا من تخصيص بغير تخصص له
 لا مشترك في عموم ان لم يكن متناغيا لغيره من الالف واللام
 المنوع لا مشترك في العموم هم وان لم يتجزأ فاشترك
 العموم باطل ومغايرت مختص من محتم في وجه التخصيص
 في العموم لا مشترك الذي في عموم ولا يعارضه ولا يعتبر
 عموم ولا اختصاص الالف في العوارض من الالف في الذات
 هم اصل ان الاستثنا بمحضور في وصف وما قام به حقيقة

ش هو فاعله م او مجازا ش هو مفعوله م فالوصف
وجه الاستثنا و ما قام به حقيقة او مجازا استثنى منه و
مستثنى و المتعلقات الزائدة غير الوصف ش الذي
حصر الاستثناء فيه م المستثنى منه والمستثنى شامل لهما لا
لوجه الاستثناء ^{بشيء} فتعابير وجه الاستثناء بالصفة للمضي
المذكور و تعابير المستثنى منه والمستثنى بالصفات ضرورية
و ان لم يطل الاستثناء و اهل معناه فالاستثناء بغيره
لحصر وتحقيق لما فيه من اثبات لامن نفى اذ ليس المحصر
و التحقيق الا في وجود ش مثلا جابر في زيدن العالم
الا عمرن الجابل و حكمه م اصل ان الاستدراك
محصور في وصف و ما قام به حقيقة ش هو فاعله م
او مجازا ش هو مفعوله م فالوصف وجه الاستدراك
و ما قام به حقيقة او مجازا استدراك في الجملة الاولى
و استدراك منه في الجملة الثانية و المتعلقات الزائدة
غير الوصف ش الذي حصر الاستدراك فيه م

للمستدرك والمستدرك منه لا الوجه الاستدراك لمقصود
 الاستدراك الثمانية لا الأولى ^{منها} إلى صراحتها ولكن الاستدراك
 لا يتحقق بغير ذكر الأولى ^{منها} فلا أقبل ^{منها} مستدركا شاملا في
 معنى لفظ المستدرك والمستدرك منه فوضع تعبير الماتن فيها
 من ^{بشبه} تغاير وجه الاستدراك باختلاف للمعنى المذكور ضرورة
 فإن تغاير المستدرك منه من المستدرك فيذكر وجه
 الاستدراك والمستدرك والمستدرك منه وجوبا لعدم
 دلالة عليهم شيئا يسهل مثل ما جازني زيد لكن عمرو
 ذهب إلى خالفهم أولم تغاير شي المستدرك منه
 هم فقد يحذف جوازا فضاحة بوجود الدلالة عليه بتوحيده
 شي مثلا ما جازني زيد لكن ذهب إلى عمرو ولكنه ذهب إلى
 هم وقد يحذف وجه الاستدراك العام شي المذموم
 ما يتقيد المعنى بهم في الجملة المستدركة وجوبا فضاحة وعلامة
 لتوسعه شي مثلا ما زيد إلا عالم هم وأن كان تغاير
 وجه الاستدراك بالمضد للمعنى المذكور فله أن لم تغاير

المستدرك منه من المستدرك من ش و الا فهو الاستدراك مثلاً
 جابر في زيد لا عمر و او ما جابر في زيد لا عمر و هم فلا استدراك مهيئ الا
 لمقصود آخر الذي يذكر بعد المستدرك منه ففي الحال الاستدراك
 استفاداً لمحصرو تحقيق في جهة الثبوت لا في جهة النفي اذ ليس المحصر
 والتحقيق الا في موجود و ش ولم يذكر وجه الاستدراك بوجود الدلالة
 عليه بغيره م مثلاً لا ينفع سعيهم الا بشية الله تعالى اي ينفع سعيهم
 بشية الله تعالى بخلاف لكن ش لا استفاد منه محصر التحقيق م
 الا استفاد منه محصر التحقيق في الثبوت المتغير بالصد من النفي
 ش اذ الثبوت بعد النفي بالصد يعني المحصر والتحقيق مثلاً ما كان زيد اخا
 احدكم ولكن امير و عادل م وان لم يتغير وجه الاستدراك
 المذكور فمهيئ الاستدراك لمقصود آخر الذي يذكر ولم يذكر ش
 وجه الاستدراك م بوجود الدلالة عليه بعدم المتغير فصاحته
 جواز ش مثلاً لو شئت لضربكم لاكن لا اكرهكم ولو شئت لضربكم
 لاكن اذ فيكم زيد اي ما ضربكم لا اكرهكم و اذ فيكم زيد م اصل
 ان في المفضل والمفضل عليه تعاريف حقيقة واتحاداً مجازياً ش

كما زيد اعلم من غمروم وقد يحذف المفضل عليه للتوسيع كما
 والكبير م والافضل اصل ان المحصر هو محصر المحصور فليس خارج
 شبهة من اي تاب من بعض المحصورم فلا يجري عليه انتقاص فان
 يستثنى او استدرك او يخص بعض منه في الكلام فهو بمعنى جمع لا حصر
 ش فالحصر لا يرجع الى المستثنى والمستدرك والمخصوص م والتأكيد
 كما يحصر في الحكم اصل ان الربط في مصدر متعد لا يتجدد في فاعل وفعول
 لانه بقيام حقيقي في فاعل وبقيام مجازي في متعول اذ هما متغايران
 بنسبة لهما لكنه يقتضي الالة الى كل واحد منهما به فلا يدرك كل واحد
 غيره الا مجازا والكلام في ادراك الذي بالربط المصدرى لا
 بوجه غيره اصل ان الجانب الاول في الجواز قوى لانه موجود
 اصل ان الذات لا تحت نفسها لمفهوميتها بالوجدان ^{منفردة} علما
 الا بعوارضها فلا تتبع الا بعوارضها وهكذا العوارض لا تتبع بنفسها
 الا بما قامت به لانها لا تقوم الا بما هيته والعرض على العرض
 ممنوع وان اقر ما هيته فالعرض مفقود وان وجد فافقول
 اصل ان التعميم لا يقع في الذات نفسها الا في اختصاصها

بوجوده جائزة من شي هي ليست بضرورية فيجوز سلبها من اوجبه
 شي هي كانت ضرورية فلا يجوز سلبها من اصل ان التشبيهي يقع
 من العوارض لاسن الذات فمن عوارض جائزة من شي هي ليست بضرورية
 فيجوز سلبها من رفع الابهام في وجه مخصوص ومن واجبه شي هي كانت
 ضرورية فلا يجوز سلبها من رفع الجهل عن وجه مخصوص ووجب التمسك
 في المبين والمبين من وجه والتغاير من وجه وبها ظاهران
 منها فوجه التوحد مبين ^{لاشك} اصل ان التشبيه باضائه لا بحقيقته
 اذ وجه التشبيه وصف مانع بحقيقته شي فالتشبيه بحقيقته
 مستنع من اصل ان مفهوم كل لشيء باجزائه بمعنى جميعها
 مفهوم كل يقتضي مفهوم جزئيه ومفهوم جزئيه يقتضي مفهوم
 كل له وبها تنحالفان في مفهومهما فلا ينطبق بعضهما على بعضهما و
 يقطع نظر عن مفهومهما لا بحث فيها فان مفهوم كل مشتق على
 مقابلة مفهوم جزئيه ^{بشكل} ومفهوم جزئيه على مقابلة مفهوم كل فان
 كان كما به مفهوم كل موجودا حقيقيا ضروريا في حده ووجوده
 حقيقي فكان كما به مفهوم جزئيه موجودا حكليا من اي غير موجود

متضرضا بالوجود هم غیر ضروری فی حدی تنجیا بوجود مایه مفهوم کل
 ان لم یکن امکان جواز وجوده ممکنا و موقرا و حکمیه و ان کان
 باین مفهوم جزو وجود حقیقی ضروری یا فی حدی و موقرا و حقیقیه و کان
 باین مفهوم کل موجودا حکمیا شایسته غیر وجود متضرضا بالوجود هم
 غیر ضروری فی حدی تنجیا بوجود مایه مفهوم جزو ان لم یکن امکان
 جواز وجوده ممکنا و موقرا و احد حکمی فان لم یکن التبع لا تمنع الوجود
 الحکمی فالمتوقف من الفاعل تفید معنی العطف علی التبع و التبع
 لشروط متدرجی اذ لم یکن التبع باقناع الوجود الحکمی بطل بعضها
 فلم یکن التوقف بینها المتوقف علی وجودها م بطل مفهوم کل و جزو
 لعدم وجود بعضها لعدم التبع و لعدم وجودها لعدم التوقف فاعلم
 ان مفهوم جزو لا یحقق الا بمقابله مثله شایسته جزو هم بخلاف
 فرد و واحد فلا یحصل الجزو الا بافراد و لو مختلفین شایسته فلیس
 اتحاد مجازی فیها شرعی فی هذا الوجه هم ولما الا جزاء بمقابله
 کلها و الافراد بمقابله فیها ^{افراد} فالاجزاء لیست بافراد و الافراد ^{لیست}
 باجزاء و اذا توقف مفهوم بعضها علی بعضها ففی آتی وجه شایسته

من الوجہین المذکورین اسے ان کا ان بابہ مفہوم کل موجود
 حقیقی ضروری یا نہ صدہ وان کا ان بابہ مفہوم جزرہ موجود یا ^{حقیقی}
 ضروری یا نہ صدہ م لا تحقق الا وجود حکمیاں اسے لا تحقق
 مفہوم بعضہا وجود حکمیاں م فالحاصل انما مفہوم کل یا جو شخص ^{ستہ}
 کثیرین کو مختلفین دو قسم سے من حیث انہم اجزائہ فہذا وصفہ اللغ
 اصل ان مفہوم جنس میں ثابت م با فرد حقیقیہ میں ہے
 لہا وجود واقع م متقابلہ موصوفہ بعینہ منطبقہ او غیر منطبقہ
 توصفاً عارضیاً بوصف معنی مصدر جعلی او اصلی یعنی علیہ بہا
 بكون اتحاد مجازی بینہا فلا بفرد میں اسے لائیت مفہوم
 جنس بفرد واحد م فالاتحاد المجازی شرط ثبوت لمفہوم جنس
 لغایت مجازیہ فی افراد مجازیہ میں اسے بالہا وجود
 واقع م لا تحقق افرادہ حقیقیہ فبطل مفہوم جنس حقیقیہ
 الامجازا فافراد الوصف المقیدہ بافراد موصوفہ بہ توصفاً
 عارضیاً موصوفہ توصفاً ذاتیاً جنس ایضاً مقصد جعلی و ما
 موصوف بہ جنس علی اصل المعنی واللفظ و مقصد اصلی و ما

موصوف به جنس على أصل المعنى لا اللفظ ولذا يقال مصدر
 صلي وصفاعا وفاعل ومفعول اسماعا باعتبار الذات وصفة
 عامه باعتبار الزمان فالجاء أصل انما مفهوم جنس ما هو عيم على كثيرين
 متفقين من حيث انهم متقاربين فهذا وصفه المانع حصل ان مفهوم
 نوع ما هو عيم على كثيرين متفقين من حيث وصفهم فهذا وصفه المانع
 حصل انما ما به التي يظهر منها عارض تعبّر بهيولي والعارض
 بصورت في محاوره قوم فقط فاني اصرّح اسے ان كان العارض
 زائدا على الماهية بقبام حقيقي بها اصلا المنشأ تها له وهو صفة
 ذاتية لها فليس بحادث منها وان كان زائدا على صفة ذاتية
 بقبام حقيقي بها اصلا المنشأ تها له فبالماهية عرضا بواسطة الصفة
 الذاتية فهو حادث منها من كذا زيد قائم وقاعد فلا تغير صفة
 الذاتية ولا ماهية لآكن تغير قيامه وقعوده قائمان بقبام
 بصفة الذاتية اصلا المنشأ تها لها فبالماهية بواجبة بصفة الذاتية
 بعرضا فبما سجدان منهما من فبما بقبام مجازي ليس بصورة لها
 راد ما بهية او عارض فان كان ماهية فهي قائمة بنفسها في معناه

شأن ما بهية لا عارض هم وأن كان عارضا فله محل تبيان
 قائم بقيام مجازي وهو ما بهية قائمة بنفسها في معناها فها على
 نسبة بقيام حقيقي بينهما في معنى هويي وصوره فلا على نسبة بقيام
 مجازي فاعلم ان ما هو بقيام حقيقي من صفات التي ثابتة في ما بهية
 وما هو بقيام مجازي من صفات التي مسكوبة من ما بهية فان
 انكرت مسكوبة التي بد بهية لزم اجتماع اضداد بالتى ثابتة اصل
 انما الاطلاق بمقابلة التقيد وعكسه شأني انما التقيد
 بمقابلة الاطلاق هم وهما على ما بهية واحدة والا لطبلا
 فالتقيد على ما بهية بقيام حقيقي من جهة اخرى بمخارج حكمية
 بالاطلاق فزاد عليها الاطلاق من شأني كما ذكر في ذكر كيفية
 العلم والمعرفة الخ بزيادة شئ من هذا هم وتقيد الذات ليس
 من حيث اوصافها بمخارج الوصف بالذات حقيقة في حلالها
 لكن من حيث نفسها بالوصف لا بالذات اصل ان الاضافة
 لا تصح بين عام وخاص وعامين ولا بين موجود ومعدوم ومعدوم
 الامين موجودين فخصيصك تامل في البيان اصل انما الدلالة

اے مدلولہا قاطعہ عن غیرہ متضمنہ اخبار محتمل تصدیق
 ش لا تکذب م قال تصدیق متضمن تسلیم تحصیل یقین ش
 مہر علم بدید اسے واقع م فقد کیون ش تا م م علم یقین
 باضافہ الی مفعول وقد عین یقین باضافہ بیانیۃ ش
 نفس یقین م وقد حق یقین باضافہ الی فاعل المحصل
 اصل الحکم ہو یقین شے یدور بین فاعل و مفعول فحکم
 تصدیق باجمالی مصدق ہو لازم تفصیل وجود واحد فی حدہ
 تفصیل مصدق لازم اجمالی وجود مشکک فی حدہ ثمن بنا توحید
 مع کثر و کثر مع توحید ش اے توحید وجود حکم تصدیق باجمالی
 مصدق مع کثر وجود حکم تصدیق تفصیل مصدق و عکسہ
 اے وجود حکم تصدیق تفصیل مصدق مع توحید وجود
 حکم تصدیق باجمالی مصدق فحکم تصدیق باجمالی مصدق
 امون النفع للمصدق ش کما نقول منت بالہ کما ہو یا
 و صفاتہ و قبلت جمیع احکامہ م اللهم صل و بارک وسلم داتا ابد علی
 محمد رسولک حبیبک علی النوارہ کما تحبہ رضائہ و شفیعہ فینا و فی

ذكر كيفية توحيد الله سبحانه
و تعالی عما یصفون وشهبا

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفعہ علی الہ واصحابہ
واتباعہ اجمعین اعلم القول عمن یدین ان الحوادث یقتضی قدما
واحد احدا متوجدا بضرورة وان لم یکن فالحادث ممنوع والتوا
مستغنی وبالفرض الباطل توافقا لا دلیل علی المتوافقین والمتوج
لینشعده وانتزاع الحوادث بقیامہ المحقق من قدیم ^{قديمة} میطیبة
وجمعہ کل الوجہ باطل وانما الله واحد سجاده وتعالی عما یصفون
اللاہم صل وسلم علی محمد نبی الرحمة وعلی النوارہ کما تحبہ وترضاه وشفعہ
فینا وترحمنا بہ فشرحه بسم الله الرحمن الرحيم حامدا ومصليا وسليما
اعلم انما علم توحید قدیم یتوقف علی دلالة الحوادث بنفسہ الیہ
فقال من ان الحوادث من العلم ان معرفة حدوث وقدم
متوقفة بعدین ح اسے عدم سابق وعدم لاحق

فالحادث لا يوجب عدمين والعدم بالتفسير بهيكلية حقيقة
 مجهولة والمادة له معدومته ولا تجزئ بنفسه حاي لا ينقسم
 من ولا يغيره حاي لا يتركب من من بدو وجوده من عدم
 حاي سابق من الى فناء الى عدم حاي لاحق من وجوده بالتحيز
 بغيره لازم تركب والتركب يقع في الاجسام لافي البساطة فثبت
 الدعوى من جهة والكلام فيها مطلقا فان تركب لازم موجودا
 للتركب من قبل حاي التركب من فلا بد والوجود للتركب حاي
 وكلاهما في بدو الوجود من وان بدو وجود التركب من عدم لازم
 موجودا ان سابقا للتركب في مرتبة عدم او عدم مرتبة عدم و
 باطلان ولزم التركب للموجودين السابقين للتركب فليزمن
 لا ينتهي بقى الوجود من عدم الذي منه بدایت الوجود فالوجود
 اذ لم يلبا بدایت فذلك مشترك حقيقي في قدم او دهر لا خالف الوجود
 وفناءه وان انتهى بالوجود الذي لا تركب له حصل انه لا تجزئ بنفسه
 ولا يغيره من بدو وجوده من عدم الى فناءه الى عدم وجودا
 مع ان الوجود الذي فارغ عدم اذ لم يلبا بدایت لا تجزئ بنفسه

ولا یغیرہ فالکلام فی تحقیق کیفیتہ تجزئہ بنفسہ وبغیرہ فانہما فی
 مرتبہ تشخیص ^{صیف} زائد علی ماہیتہ لانی مرتبہ تشخیص ^{صاف} ماہیتہ اذ ہی سرلیہ
 فی قنایہا ح کما یفہمان فی ذکر کیفیتہ الاصول فی اصل ذکر کیفیتہ
 متحدہ ^س حتی لا تمیل للترک نفی حال الترک ماہیتہ التی فی مرتبہ
 بدو وجودہا غیر تجزیہ مطلقا ح بنفسہ وبغیرہ ^س ولو جوہ
 الی غیرہ محتاج کما قال سبجاندہ بدیع السموات والارض الای
 والبدیع من تخلیق المخلوق من غیر موادہ کما قال سبجاندہ
 ام خلقوا من غیر شیء موہدم اعلم ان الشیء یطلق علی ما لہ وجود
 فغیرہ عدم فثبت الخالق بوصف مانع وتوحدہ بتخلیق من عدم
 اے من غیر مادۃ فاذا الاستبعاد فی غلیب جدید فصدقت الاسماء
 بتحقیق المقالہ والعدم قول راجع عندی من اقوال فی التفسیر
 اکبر وغیرہ منظور فید عند مسائل فی النظم والدعوی یعنی قول من
 غیر شیء اے من غیر خالق نظر بان لفظ خلقوا یتضمن خالقہم تبسم
 فکیف الاستقہام من خالقہم الخصوص بتوحدہ وانی قول من
 غیر شیء اے من غیر مادۃ باستقہام لکن فی خالصہ خلقوا من مادۃ نظر

بان لا یشب خالق بوصف مانع لا شترک خالقین فی وصف
 جامع بخلق من اراده وان الله حسن الخالقین بابداعه من غیر مادة ^{بکلیف}
 یشب دعوی حشر و دعوی رسالت تحقیق المفالته ام هم الخالقون
 بوصف مانع م قیضی س لا احتیاج وجوده م قد یاس
 ما یولیس بن عدین بکیفیه قدیم بجهوده و ازلی بلا بدایت و ابد
 بلا نہایت و لیس له مواد و لا یحتاج لوجوده الی غیره و لا یشترک م
 واحد اس بویصف بصفات لها زیاده علی ذات بغیرتها منها
 لکنها بنفسها بنفها فکانها تحدث و لا یقابله عدد و هو وسطه احد
 لها علیتہ ^{فلا یزید} اللام الجارة لعلته و لضمیر المضاف الیه الی واحد من
 لفظ ح تمیز من الفاعلیتہ اس بنار علی لفظ فاعل الله
 یستعمل لحدوث فعل فہذا و لیس علی معنی کانها تحدث من معنا
 ح معطوفہ اسی بنار علی معنی فاعل الذی یحتاج الی شے مفعول
 و شے الذات لا یحصل الا بعوارضها التي ہی لا عینها فواحدتہ
 ہے مصداق متقدم لمحصل شے لصنع من ذات بصفات الی
 ہی لا عینها فتكون وسطه احدات م احد اس بویصف بصفات

فان قيل توافقاً في خلق الحادث فكيف امتناع وجوده قيل
توافق المتخالفين في وجه مخالفي ما شئ مستنع وتوافق المتخالفين
في ما شئ بلزوم حتميل في رفع معارضة جازة مبطل قدرت قدسية
فقدیم وان لم يقدر المعارضة فمخبرها ح مبطل قدرت قدسية
فقدیم ش لاقتضائه عداسا بقاوا لاحكام وبالترضض
الباطل توافقاً ش الواو كالادلي والتراض ما يجوز له الحقل
وقد ما وجد توصيف باطل اس لا يجوز له الحقل على ما ذكره
توافقاً تميز للترضض الباطل هم لا دليل على المتوافقين ش
لان ليس مشترك في نفس نسبة قيام ولو حقيقاً او محباً او
ليس الوجود مشتركاً في نسبتين لقيامه ولا تحقيق وجود الوجود
تحقق من نسبة اخرى وان تترضض خالق فرد الكل فرد هم
لا يعارضون في خلق على وجه مفارقة نسبة قيام فاجتياج رفع
معارضة ظاهر ولا دليل على المتوافقين الا على واحد هم لا يوجد
ليس متعدد ش الواو كالادلي والجواب عن اعلم ان اس لم يوجد
لا يقبل التجزئة عدد او اعلم ان حدنا في كثرة وعكسها فمختاراً

ايمان وحدتاني نفس كثرته وعكسها ح اى ان كثرته في
 نفس حدث من فباطل واما ان وحدته في كثرته اى في نفس
 كل فرد من الافراد فتضييهم فحق لا عكسها ح اى ان كثرته في نفس
 وحدته من لان توحد اليك في نفس تعدد وعكسها ح اى
 تعدد اليك في نفس تعدد من وانتزاع الحادث بقايمه ^{لحقته}
 من القديم ^{بطله} من الواو كاولى والرد على توحيد الفلسفة
^{لحقته} لان انتزاع الحادث المخدوق الذى اثر لاهه تعالى
 بتكونه بقايمه ^{لحقته} من القديم ^{بطله} من قسمة وجميعه
 بطل الوجه باطل من هذا جزاء شرط محذوف وهو اذا
 كان الامر كما ذكر في رد المتناهيين والتشبيه مثل الواحد في صفة
 والجمع مماثل الواحد في وصفه واعلم ان المثل يقتضى اتحاداً
 وتغايراً ولكن التغاير حقيقي والاتحاد مجازي فان نقداً
 الوجهين بطل المثل نقيدوا كذبى وصفه لان الاتحاد اقوى
 في وجه التشبيه والجمع لانه وجه تشبيه في المثل ومقتضوه ^{لحقته}
 فيها الى القديم م وانما الله واحد من الواو حاله

عن مقوله القول او كالا دلی فها ثبت بعد الرد بالتحقیق انما الله اعلم
 هم سبحانه وتعالى عما یصفون ش ^ن هذا تخفیف الكلام علی
 سبیل المحاوره ای سجدت سبحانا والواو حالیه والجملة لفعلیته حال
 عن ضمیر لاحق فی سبحانه وضمیر متبوع فی یصفون عام الی معهود
 اللهم صل وسلم علی محمد نبی الرحمة وعلی آواره کما تحبه وترضاه و
 فینا وترحمنا به

ذکر کیفیت منع جواز نفس تصور مفهوم

الواجب کلیا

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله نستعینه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفه وعلی آلہ وصحابہ
 واتباعہ اجمعین اللهم قیل جواز نفس تصور مفهوم الواجب کلیا
 فجاز لک شریک ولا اله الا انت وحدک یا ایہ استفهم ان
 المفهوم هو المصدق والمصور شبهه وان مفهوم کل متوقف
 علی مفهوم جزئیه فان کان ما به مفهوم کل موجودا حقیقیا
 ضروریانی حده وهو واحد حقیقی فکان ما به مفهوم جزئیه

موجود احکامی غیر ضروری فی حد تبعاً بوجود ما به مفهوم کل
 ان لم یکن امکان جواز وجود مستغنا و موافق حکمیت و مفهوم جز
 لا یحقق الا بمقتضا بدین و هو جز فلا یحصل الا بافراد و افراد الواجب
 مستغنی بان معرفة الواجب بدلالة الحدوث فان كان افراد الواجب
 فان توافقوا فی ارادتهم لاحداث فبطلت قدرت قدیة عنهم لا شی
 رفع معارضة جائزة توافقاً مع مفعول له لرفع م فالوجوب
 من اے فبطل الوجوب بطلان قدرت م وان لم یقتض
 علی معارضة فلعجز من متعلق بطل ای فبطل الوجوب لعجز من
 لاقتضایة عدم ما بقا و لاحقاً وان تخالفوا فكان وجوداً
 ممنوعاً بتنازع و انما الاحداث بدیهی فلا تثبت دلالة الیهیم الا
 علی واحد کما قال سبحانه فی سورة الانبیاء ولو کان فیہما
 الکتبة الا المدلفه تا۵ فباتناع وجود الافراد حقیقتاً و حکماً
 الذی حصلت به الاجزاء فالتوقف من الفاء یفید للعطف
 علی الاجزاء و انجز اید بشرط مقدراے اذا حصلت به الاجزاء
 فحصل التوقف الذی لم یضرب کل علی مفهوم جزیه لیه و انعکس

اسے مفہوم جزئی علی مفہوم کل نہ ہم بطل مفہوم کل و جزئی
 ارجع لتوضیح حقیقتہ مفہوم کل و جزئی الی اصل فی ذکر کیفیتہا شرح
 فتوضح ہم قال سبحانہ سبحان رب العرش عما یصفون ہ قاعلم
 ان البحث مشترک فی منع جواز مفہوم کل للوجوب و نہا و خارجا للہم
 صل وسلم علی محمد نبی الرحمة و علی جمالہ کما تحبہ رضاء و شفیعہ فیما یرتقا

ذکر کیفیتہ الجبر و القدر و ما ہو حق

بسم اللہ الرحمن الرحیم

نحمد اللہ و نستعینہ و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ و علی آلہ و صحابہ
 و اتباعہ اجمعین اعلم ان للعرض الحادث محلا حادثا و القیامہ ای
 لا بد منہ قائم نسبتہ الی خالقہ فینسب بہا الیہم و نسبتہ الی ما بہیہ الیہ
 قائم بہا فینسب بہا الیہا فہی کاسبتہ لہ کما قال سبحانہ خلقتکم
 و ما تعلمون الایہ و لکم ما کسبتم الایہ فلا بد من ان ینسبوا الیہا
 فان زاع من نسبتہ الی خالقہ ہو قدر و القدریہ و ان زاع من
 نسبتہ الی ما بہیہ الیہ قائم بہا ہو جبر للجبریۃ فلیس لنا الجبر و القدر

لكن من لنا من قدرنا اضافية من اس مخلوقة من ستم
عجز حقيقاً بنينا عليه منها فلا ضطرار ولا اختيار من كيف كسب
المضاف من اى المخلوق من وما تميزان منها لكاسب ان
فيها اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة وعلى اواره كما تحبه وترضاه
وتشفعه فينا وترحمنا به

لست
ذكر كنفية اسماء الله تعالى وصفاته وذاته تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلى على رسوله محمد ونشفعه وعلى آله و
اصحابه واتباعه جميعين اعلم ان اسماء الله تعالى
قدسية فتخصص باسم الله القديم فحجب بحدوث الحروف
لشركها بها والصوت لتكليمه تعالى به في مرتبة الهجاب وما
بجاذبين الاصفته تعالى القدسية المنزلة عن الكيف كالافعال
المنشئة من الصفات ولما كانت الهبات لانه سبحانه يستجمع جميع الصفات
في استعداده تعالى فان اعرض عن هذا فانما اسماء عادية
مخلوقة فيلزم تشبيهها من الوجب اولاً واعرض عنه فكيف خلقها

ان اسماء الله تعالى
قدسية فتخصص باسم الله القديم
فحجب بحدوث الحروف

وأوجب القول ان اسمائه تعالى عين الذات ومع هذا حدث
 المحرور والال نظر الى دلالة لفظية وهي باختصاص بها كونه
 شقين معلومين قبل الاختصاص بفعل مخصص فانها بالاختصاص
 بفعل مخصص قديم بعلمه ما فيه الذي يشبه بجازي قال اسماء قديمة
 قائمة بالقديم متميزة في مرتبة زيادتها على الذات لان مرتبة
 عينيتها في الذات ولا بد للاسماء من المحسوس وليس كسب
 فظاهر وتكليم من الصوت بوجوب تعدية بمفعولين ^{الذي المفعول} فانما في ^{الذي المفعول} ^{الذي المفعول}
 قوة الى فعل ^{الذي المفعول} الاول وما فيه الا صوت نفس حروفها وتركيبها فكيف
 تحدثها أعلم ان تعرض قوة الى فعل بفعل فاعل الى غيره فان
 احتاج الى غيره فليس بحق الا الى الذي هو قائم به فلزم ان
 مفعولاً ثانياً في تكليم لتعرض قوة الى فعل بفعل فاعل الى غيره
 فقام به وأعلم ان الكلام ان كان مخاطب بغير صوت وحروف
 وتركيب لم يحصل به استماع ولفظ يفيد معناه المستمع وكيف كتب
 الله تعالى وانها من كلامه سبحانه مع صوت وحروف وتركيب
 فلفظه يفيد معناه واسمائه القديمة مع حروف وتركيب ^{في}

لا بد من التكليم

اللہ تعالیٰ وجہ و عین و یو و قدم فی مرتبہ القدم و قیل ہی کہا
 من المشابهات و لا تا دل بل مختار فی معنی موضوع مع مجملہ
 کیفیتہا فلذا ان مختار الصوت و الحروف و التركيب فی مرتبہ القدم
 من التماثلات لا یخالف لمختار ش متوافق القول قول طائفة
 من اهل الکلام و الحديث انہ اسے الکلام ش حروف و صوت
 ازلیہ مجتمعة فی الازل کہانی شرح الفقه الاکبر للملا علی القاری فی
 سخن خبر و الطریق هم و ان الصفات علی ثلثة فاعلی و حقیقی و
 شانیة فالفعلیہ ہے اضافات ذاتیہ متضمنہ الحقیقیہ احتیاجا
 لوجودہا انتزاعا منها و الحقیقیہ ہی متضمنہ الذات بقیابہا الحقیقیہ
 بہا من حیث انہا لا ہی من اسے نفس م الذات ش
 اذ الوصف لیس نفس المرصوف م ولا غیر ش من حیث انتزاع
 الوصف بقیام حقیقی بالمرصوف م و متحد ش بالجار المہملۃ
 م الذات علیہا فلذا لک سمیت صفة ذاتیہ فقر شخص لنفس
 علیہا و الشانیہ ہی اضافات ذاتیہ متضمنہ الذات و لا یحتاج
 فی وجودہا الی الحقیقیہ انتزاعا کالفعلیہ الا احتیاجا لوجہ لحدود

ذاتیہ متضمنہ الذات
 ذاتیہ متضمنہ الذات
 ذاتیہ متضمنہ الذات

ذاتیہ متضمنہ الذات
 ذاتیہ متضمنہ الذات

الذات عليها فمحتاج اليها في تضمن الذات لاحاجة خاصة لوجودها
 اليها فالاحتياج اليها بوجه غير متغير فتحققت اصالتها بمقابلة
 الحقيقية فمساوية بالحقيقة في استقرارها في تضمن الذات و
 الاتحاد والذات عليها وسبب لا عينها ولا غيرها والفرق بين
 الحقيقية والثانية بتحد الذات وتوصف الحقيقية بالثانية
 كالسمع بالوجود والقدرت بالعظمة ولا توصف بالثانية بال
 كالوجود بالسمع والعظمة بالقدرت وتوصف بالثانية بالثانية
 كالسمع بالوجود والعظمة ولا توصف الحقيقية بالحقيقة كالسمع
 بالبصر وتسمى على هذا وقدم الحقيقية والثانية بالعينية
 والفعلية بالثانية من الحقيقية بقياها الحقيقي فاعلم ان
 الترك وجود نظري يلزم من اختيارية متغير متضمن من
 صحت فعل بخلاف الترك شى اى الترك ليس متزعا متفهما
 من صحت فعل م فلبس الاختيار بعد ثبوت ترك فليس الترك
 مساوي صحة فعل في صفة قدرت فوضع حقيقة من عدييات
 والمتغيرات العدمية النظرية ليست مقابلة بصحة فعل

الفرق بين الحقيقة
والثانية

ان الترك وجود نظري
يلزم من اختيارية

ففي القدم منع سلب الافتقار لتزاع الترك ممنوع الوجود كالقول
 وما يشبه بالترك هو صحة فعل في حد من قدرته تعالى في علمه
 تعالى فالقدرت ما صحة فعل منه فقط كما قيل انه تعالى على كل شيء
 قدير اي الترتب وجوده من صحة فعله ولا يحسن منع الترك مستلزم
 جبر وخطا ^{ارشد سبحانه} لانها من خصائص المحوادث وهو سبحانه
 منزله عن شوائب المحداث فعلمه تعالى به من انوار المحوادث ^{التي لا}
 لا بمقابلة القدم والارادة ^{بشيء} بالتحصيل فعل منه لصحة فقط ^{والله اعلم}
 ثم ادفعها كما قال سبحانه فارار ربك ان يلنا الله بها آية
 وآياته وفعال لما يريه وتخلق ما يشاءه فالفعل يدل
 الى تخصيص صحة الفعل به واللبنة الشمية بوقوع القريب
 قيل التكوين باليقين صحة فعل مخصص منه حقيقة
 فليس بحقيقة لان صحة فعل به اليقاع
 والآ الحقيقة في وصفها تحتاج الى الحقيقة وليس كذلك
 فالكون من اضافات ذاتية تضمنتها الحقيقة انتزاعا فالفرق
 بين التخليق والتكوين كالانشاء والاداء واللبنة ان الافعال

فمن انما هو
 فيكون
 فليس بحقيقة

القدیم نظر البصحة بطبعتها و مفعول یختل حد و ثبات او قدم
 مفعول به و انتزاع الفعل حد و ثبات یلزم الحدوث بالصفات و لا
 بحکم نشأتها و هی تعالت و تقدست عنه او قدما القدم
 بمفعول به پس اے انتزاع الفعل قدما یلزم القدم بمفعول به
 فالحدثة علی الطرفين ش اے انتزاع الفعل حد و ثبات و انتزاع
 الفعل قدما م نه فوعه بامرو فعل حجابین ش کما ذکر حقیقتها
 فی ذکر کیفیة اثبات مرتبة الحجاب بین القدیم و الحوادث المخلوق
 م الی معلوم متعلق بفعل فاعل قدیمین کما هو معلوم و لیس
 بوجود خارج و مخلوق من عدم و لیس له مواد ففی الاستبعاد
 بقطع نظر عن الامر بصحة الفعل خطا و عن صحة الفعل
 بالامر عطف فاعلم ان للتحقیقة مادة الکشف و هی ما هو وصفها
 کفی البصر البصریة هی عینه و تنس علی ذلک فمادة الالکشف
 فی حد کل واحدة من الصفات محدودة غیر مشترکة بغيرها
 لان الاشتراک حقیقیة ممنوع و مجازا لعدم وصف جامع بهم
 باطل کما لیس البصر بجمع فمادة الکشف مع فلا یجوز تقدم الماد

قدیم نظر البصحة بطبعتها
 مفعول به و انتزاع الفعل حد و ثبات یلزم الحدوث بالصفات و لا بحکم نشأتها و هی تعالت و تقدست عنه او قدما القدم بمفعول به پس اے انتزاع الفعل قدما یلزم القدم بمفعول به

بالامر عطف فاعلم ان للتحقیقة مادة الکشف و هی ما هو وصفها
 کفی البصر البصریة هی عینه و تنس علی ذلک فمادة الالکشف فی حد کل واحدة من الصفات محدودة غیر مشترکة بغيرها

عن الوصف لعدم انفكاكها عنه ولذلك اشتراكها بغيرها ففرضا
 باطلا ايضا ووجدتها ايضا في اى لذلك المعية لا يجوز اشتراكها
 بغيرها ووجدتها في اى كذا كيف يمكن التقدم من الحقيقة والاعتقاد
 م والاشترار والوحدة وان قيل كلها اعتبارات في الفراغ
 في حدس حقيقتا يارب عجزت ان اكون مشبههم اعلم ان الحجاب
 على بنائهم نعم ان تغير الفرق اعتبارا في الفرق ما قيل
 في الدعوى وانما ان تمايز الاعتبار في شأن الذي هو
 من مرتبة زائدة والذات لقيامها بها وموصلها بها عينية
 مجزئة لا في حد الزيادة هي موجودة واقعة ولا في الذات
 البتة فما قيل في الدعوى ثبت في الزيادة وان تغير الاعتبار
 محض لا من حيث الوجود فالعلم بالعدم واعلم ان الفرق
 في الزيادة جهاد في الاعتبار حسية فليس فراع عن الفرق فلما
 سلم العلم الدعوى واعلم ان الذات مستجمعة المتغايرين عينية
 مجزئة ولا تتعد باستجماعهم وان قيل يتقدم المادة الوجود
 على ما قيل اى لم يكن مستجمع المتغايرين في وجه المتغاير

وان كان في الزيادة

وان كان في الزيادة

وهو المانع كلما كان التغاير بما يمتد عينيها لا تكون عينيها بوصف
 التغاير الاضطرار لها ليست عينية المتغايرين في حدسهم فتتعدى
 ش في الجواب م ان المتغاير متخالف معناه والمتخالف يقتضي
 وجودا متباينة فيمتنع التحتم للحدس في محل واحد كما هو بدهي
 في نفسك لا اضدادا اذ الضد لا يقتضي وجودا بمقابلته ووجود
 مادة الكشف والاشتراك فيها نظريان لم يصحبا يعارضان الكبرياء
 فباطلان وقيل ش في الجواب م بتفرض بطل لقولهم لزم
 تعارض خلاف في القولين ش اى ان الذات مستجمعة المتغايرين
 انهم ولم يمكن استجوع المتغايرين النعم وتعارض ضد ففي الخلاف
 كيفية الزيادة معروفة او عينية فالاهون ان تستلم معروفة كيفية
 الزيادة مع مجهولية كيفية العينية اذ الزيادات اظهر لا معروفة
 كيفية العينية مع مجهولية كيفية الزيادات اذ العينية اسخفا
 وتبقى كيفيةها مجهولة لما اذا تعارض العلم والجهد في شيء
 فبقي الجهد لانه لو عرف فقطعي فرفع النزاع فالاسلم ان لا يخاف
 فيها لان المجهول لا يخاف من مهبنا العجز عن درك الكنه درك

فان لا ینزغک لتعصب تفکرت فاصبت باحق ان شارب
 تعالی فاعلم ان مفهوم الذات وجدانی علما مع وجوده خارجا عن
 بدالة عوارضه فلا يوجد بنفسه لا سجا طو كنهه الشی ما هیة لا یقدم
 ولا یتاخر منه ش فان تقدم منه لمیس كنهه وان تاخر منه لمیس كنهه
 لاکن یمكن ان يكون مصفه قائم به فلیس كنهه هم فقیل لا یدرك
 كنه ذات الله تعالی وصفاته وقیل یدرك لانه سبحانه لا یجھل
 عن كنهه فجاز فی طلبه یمكن الاختلاف بحسب حال فاعلم به سبحانه
 كما هو بالتشریه وتشبیہ لا ینزل التشریه و یمكن ان ینزل الدرک
 بالجهل عن کیف التشریه والجهل عنه بالدرک فالجهل درک والد
 جهل فتوافق القولان فتقوله صلعم ما عرفناك حق معرفتك
 عرف من حیث وجوده لا من حیث كنهه اے ما هو وعرفناك
 حق معرفتك مع الجهل عن معرفة الكنه اوسع معرفة لکنه علی
 حسب حال فتوافقا و یمكن ان يكون هذا قوله صلعم من التشابهات
 اذ تعارض العلم والجهل فی شیئی فبقی الجهل وهو فی حالة صلعم
 ممنوع واعلم انه سبحانه وراز الوار عن درک حادث لا

ان تعصبك
 وجدانی

تفکرت
 عرفناك حق معرفتك

عرفناك حق معرفتك

حد ذاته وصفاته والاشياء ان كان وراء الوجود ارفي
حد ذاته وصفاته فالثبوت من نفى النفي المذكور هم لزم المنفى
عن الثابت على التسلسل فلا يثبت المقدم فمأيدرك بالكيف هو
بتشبيه حادث ومأيدرك بالكيف هو عدم سابق ولا حق
او دلالة وربط فتم حد الادراك وهو سبحانه ورازق الوجود
وذلك حادث فهذا حق ولا نزاع والاستقرار عليه هو الله
بالغ امره ط قد جعل الله لكل شئ قدرا اللهم صل وسلم على
نبي الرحمة وعلى انواره كما تحبه وترضاه وتشفعه فينا وترحمنا

ذكر كيفية اثبات مرتبة الحجاب
بين القديم والحادث المخلوق

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله نستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفعه وعلى آله وصحبه
وابتاعه اجمعين قال سبحانه انما امره اذا اراد شيئا ان
يقول له كن فيكون الاية اصل اذا موضوعه لزمان فمضمونه

لمعنى شرط فوجود شرط بوقوع فعل فاعل مقيد زمان
 وجزائه متصل بزمان شرطه كما يوم يقول له كن فيكون الآية
 مصرح زمان فان كان فعل متعديا ففعل واقع بين فاعله ومفعوله
 تعلق خارجي لاذهني وخلاف الشرط والمجازر دليل على صدور
 الشرط والمجازر فوضح تعلق بين الامر والارادة والقول كقول
 منهم حادث الذي ظاهر من فعل فاعل قديم بقيامه الحقيقي
 اذا اقتضى فعلا وفعلا خارجين قبل اتياع الفعل والا لا يقع
 من معدوم مستغ عقلا لا حادث الذي كائن اثر الامر بقيامه المجازي
 به فالظاهر الذي وصف فاعل زائد على صفة زائدة على الذات
 حادث غير مخلوق او وصف الموصوف لقيام به بقيام حقيقي
 لا مخلوقه من اذ المخلوق بقيامه المجازي م والكاثر الذي
 اثر امره وفعل فاعل حادث مخلوق فالنحو الذي غير مخلوق
 حجاب بين فعل وفاعل قديمين وحادث الذي مخلوق بحفظ
 صدهما والحوادث المخلوق دليل على الحجاب والقديم حفظ
 المحدثين تعلق القديم بلا واسطة الحجاب بحادث مخلوق مستغ

فليحفظ الفكر عن الزيف ومن ورائه ان كان الامر قد يافكائن
 الذي اثره منه في القدم تعاقبا ^{حقيقيا} تبايا والا الامر ناقص وضعيف
 حتى الامر والاشياء ^{حالية} تتعاقب تعاقبا حقيقيا لا تبايا فليس الاثر قديما
 فليس الامر قديما وقال صلعم كان اسد ولم يكن شيئا الحديث
 غير قديم وان كان الامر حادثا مخلوقا لازم فوجه امر اخر فتنسل
 فثبت ان الامر حادث غير مخلوق من حيشية وصف امر بزيادة
 على صفة زائدة على الذات فهو حجاب كما ذكر والكونية المحادة
 التي هي اثر الامران لم تكن بالاعتناء فعل الذي حجاب من
 فاعل لازم استعداد الكونية في الكائن خارجا قبل الامر والبقاء
 فلزم قدم استعداد كونية الكائن فلاش يلزم م عدمها
 اسي الكونية والكائن هم فكيف امر الوجود على الوجود وكيف
 قدم استعداد الكونية في شيء الذي موجود من العدم وقول الله
 سبحانه الا له الخلق والامر تبارك اسد رب العالمين دليل
 على كونية الكائن بتخليقه فقط والطرف ^{مضمنة} شرط
 على الاصل المذكور فالمتجلى المذكور في قوله سبحانه فلما تجلى للمجلى

حجاب حادث وتفسير فيما لم تذكر ظروف متضمنة شرط عليه
فتجده على الاصل المذكور فاعلم ان بحجاب معبر بطل كما قال سبحانه
كيف لا يظن الاية والظن بقية التحقيق به والمخلوق ظل لظن
بقية المجازي فيمكن ان يظن المذكور في الاية الكريمة يعبر
باجد منها مع لحاظ تفاوت فيها من قيا حقيقيا ومجازيا كما
في ذكر كيفية تفسير الكريمة الم ترا الى ربك كيف لا يظن
واسد تعالي اعلم بالصواب اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة
وعلى جماله كما تحبه وترضاه وتشفعه فينا وترحمنا به

ذكر كيفية تحقيق حقيقة القرآن المحمد
بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسوله محمد ونستشفه وعلى
آله وصحابه واتباعه اجمعين فاعلم ان في تحقيق حقيقة القرآن
المجيد انواعا منها انه قديم من حيث انه كلام الله تعالى هو
لنفسه الكريم القديم زائد على الذات فلا يمكن ان يسميه الخلق
ويذكر حقيقة ولا يتقل ولا يتكثر ولا يتبعض ولا يتغير

هو سبحانه مع صفاته وراز الوار عن المدرك الحادث وسمتها
 انه حادث غير مخلوق في مرتبة الحجاب من حيث انه ظهر مع
 حروف و تركيب وصوت يلحق بشانه تعالى من كلامه تعالى
 فهو وصف قائم بنفسه الحكيم القديم بقیام حقیقی زائد علی الصفه
 الذاتیه و ان لم یکن بحروف و ترکیب و صوت فلا یمكن استفادة
 و افادة للمستفید و هذا مضمی ما کان لیشر ان کلیمه الله الاله
 او من و راز حجاب الایه کما یکلّم الروح بصفتها الذاتیه زیاده
 حادثه علیها بقیام حقیقی بها و فی نفسکم افلا تبصرون
 تفاوت کیفیت بقیام فیهاش ای کلام الله تعالى الذکر
 هو حجاب و کلام الروح الذکر هو حجاب هم قیام حقیقی
 و مجازی به سبحانه فانه سیمع من سمع عالم المثال و یفهم
 حقیقه کما قال سبحانه لا یسمی الا المظهر و لا یسمی لا یسمی
 و لا یفهمون حقیقه الا المظهر و من حبس الاثام الظاهره
 و الباطنه اذ هو تعلیق بعالم المثال و لا ینکون الیه الا بالتقون
 فلا یس صناع و تقل و یشکرو و یشعرون و یشعرون کما قال سبحانه

لا یعلمهم الله یوم القیامة الایه فکتب الله تعالی وکلامه تعالی بالانبیاء
 والاولیاء والملائکة علی نبیاء علیهم الصلوة والسلام من انشاء
 من انه حادث غیر مخلوق فی مرتبة الحجاب من حیث انه ظهر مع صروف
 و ترکیب وصوت یلین انشاء تعالی من کلامه تعالی و فی سنن ابی داود
 و البیهقی فی کتاب الاسماء والصفات عن عبد الله بن مسعود
 الله تعالی عنهما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا تکلم الله بالوسیة
 سمع اهل سماء الدنیا صلصلة کجرج السلسلة عن الصفاء ولا یزالون
 کذلک حتی یاتیهم جبرئیل ^{علیه السلام} یقرئهم عن قلوبهم قالوا یا جبرئیل ماذا قال
 ربی فقیول الحق فیسادون حق الحق ثم قالوا کیف یحیط بالحد
 قدیرا و کیف یتفنی و یتعوض و یتقلیل و یتکثر قدیم و ما هو مکرّم علی
 وصفه حد و ثناء و قدماش هذا یوافق بقول صاحب التفسیر والاراد
 فی المطالب العالیة ان کلامه یرجع الی ما یحدثه من قدرته و ارادته
 لقائم بذاته کما فی شرح الفقه الاکبر للملا علی القاری انتهى
 ان کلام الله تعالی الذی یرجع الی ما اے مرتبة التي یحدثها
 الله تعالی من قدرته و ارادته لقائم بذاته تعالی و ان کان

این کلام
 در بیان
 قدرت
 و اراده
 حق تعالی
 است

الحجاب غیر از ذکر تعبیام مجازی ش ای مخلوقا هم فی رجع الکلام
فی تحقیق ما و را را الحجاب و سمع الحادث کلا ما قد میا فیری ما یقال و منها
انه حادث مخلوق من حیثیه الکتابت و القررة من مخلوق و المعنی فی
ذمنه مع نسبتہ الحادثه لکلام الله تعالی من الحجاب و صلیه فالایه
الکرمیه لایس الا المظهر و ن علی معنی آخر ای لایس الا المظهر
من الحادث ش الکبیر و الصغیرم فلا یس نهی و الله تعالی علم
بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه

و تشفعه فینا و ترجمناه
و ذکر کیفیه معیه الله تعالی و قرینه و احاطه بحلقه تعالی
بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آله و صحابه و
اتباعه اجمعین اعلم انما الله الواحد موجود خارج ش ای ما هو

مصدق لما فی علم متقدما منه هم بوجوده القدیم کما هو باسماؤه و
صفاته بغیر عرضیه و جوهریه و نقضیه بزمان مکان و اتحاد
و حلوله بغیر ما و لم یکن محل للخلق فبعضه محل لبعضه من حیثیه تشخصها

و الله اعلم بالصواب

الزمان على شخصان بهتباس لاس من جنبه شخصان بهتباس از هر سویی قیام
 هم فائد سجانہ معنی بخلقه و قریب و محیط فی آن احد و لامناجات بینہا اذ
 لکوا احد منها وجه خاص لا یعارض غیره فالمعنی مستفادہ بموجب دین
 بغیر استیعاب اجزای المعنی و انقصر مستفادہ بموجب دین باستیعاب اجزای
 القریب و الاحاطہ مستفادہ بموجب دین بغیر استیعاب اجزای المحاط
 فالفرق بین المعنی و الاحاطت بمعناها فالمعنی و القریب و الاحاطت
 کلها ذاتیہ شئی ای المد سجانہ معنی و قریب و محیط بذاتہ تعالت و
 تقدست هم فوصفیۃ شئی اسے معنی و قرینہ و احاطہ صفاتیہ ایضا
 هم متہاس اسے مع الذات هم و جربا قد ولت انصوص القرانیہ
 علیہا صراحتہ کما قال سبحانه ان المد مع الصابرين الایہ و اللہ
 معکم انما کنتم الایہ و انی قریب الایہ و نحن اقرب الیہ الایہ و ان اللہ
 بكل شئی محیط الایہ و ان المد قد احاط بكل شئی علما الایہ و مع بذاتہ
 استوائہ تعالی شانہ علی العرش بحالہ کما ہو عند اللہ تعالیٰ
 علی مذہب الامنا الاعظم رحمۃ اللہ تعالیٰ و انما فرق بمخالفتہ
 لاہل سنۃ و جماعۃ قائلہ بمعنی و قرینہ و احاطہ کلہا و صفیۃ نفی ذاتیہ

مجموع حقيقي بلزوم لاجتبيين في الذاتية وليس قراراً بمقابله النصوص
 القرآنية ويرد عليهم في الوصفية ما يجوابه من أن لزوم الاجتناب
 من بدلائل الاحاديث الشريفة وهي دالة بمقابله النصوص القرآنية
 وبأسند لال بان الله قد احاط بكل شيء علماً وهو لا يارض الا حاطة
 الذاتية وكذا المعية والقرينة الذاتية بل تثبت الذاتية والوصفية
 بدلالة النصوص القرآنية فنقول بعض من اهل سنة وجماعة بمعية
 وقرينة واحاطة كلهما وصفية بنفي ذاتية محمول على تشویش الفكر بمقابله
 النصوص القرآنية الدالة على الذاتية فالمعية من مرتبة فعلية وكثرة
 من مرتبة حقيقية والاحاطة معها فان لم تكن معية وقرينة واحاطة
 كلهما ذاتية لزم مكان المكون قديم وكان مخلوق والطرف
 مقدم على المنظور فانظر ما ذاتي في الطرفين ولزم
 فيما يرد على المخالفين الذي يجوابه ما مر من ضمنه ان المعية والقرينة
 والاحاطة بتجاويز من مرتبتين لاجتبيين لنفي المكائين وما ترى
 من مكان الكائن في نسبة بينهما لانه نسبة بين المكون والكائن
 لا ينافي نفي المكائين على الاصل المذكور فهو سبحانه ليس

بما اخل في شئتي غيره ولا بخارج منه ولا بحال فيه ولكنه سبحانه
 معي وقريب ومحيط كما هو مذکور فاعلم انما المعية والقربة والاحاطة
 على نوعين من مرتبة قديمة فكيف كلها مجهول وماتة لكل شئ
 ومضبوطة في عقائد اهل سنة وجماعة ومن مرتبة حجابية فكيف
 كلها معلوم وخاصة للنبي والولي وغير مضبوطة في عقائد
 اهل سنة وجماعة لخصوصيتها اذا تحققت المعية والقربة
 والاحاطة كلها في الوجودين فلا في موجود واحد والاسماء
 مع صفاته الذاتية موجود واحد وصفاته الحجابية قائمة به
 بقيام حقيقى لا مخلوقة من شئ في الجملة ادفع زعم الذين
 زعموا مرتبة قديمة الى صفاته الذاتية ومرتبة حادثه مخلوقة
 تاويلها باطلا الى صفاته الحجابية مع نفى وجود دونها خلقا
 وحكما عليها ما حكوا نفوذ الله تعالى منه وحسن ان صفات
 الموصوف ليست بخلق بل قائمة به تعالى الله عما يصفون
 حم اللهم صل وسلم على محمد النبي نورك وعلى انواره كما تحب
 وترضاه وشفعه فينا وترحمنا به

ذكر كيفية منع تعبير الهوي من ذات الله
سبحانه والصورت من خلقه

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونستشفعه وعلى اله
واصحابه واتباعه اجمعين انما الماهية التي يظهر منها ركن
تعبير هوي والعارض بصورت في محادثة قوم لا في الشريعة
الشريعة فاني اصرح اسك ان كان العارض زائدا على
الماهية بقيام حقيقي بها اصلا المنشآت بها له وهو صفة ذاتية
فليس بحادث منها وان كان زائدا على الصفة الذاتية بقيام
حقيقي بها اصلا المنشآت بها له فبالماهية عرضا بواسطة الصفة
الذاتية فهو حادث منها ش كما زيد قائم وقاعد فلا تغير
صفة الذاتية ولا ماهية لكن تغير قيايمه وقعوده قائمان
بقيام حقيقي بصفة الذاتية اصلا المنشآت بها لها فبما هي
بواسطة صفة الذاتية عرضا فيها يحدثان مهنهما فمما هو

بقیام مجازی لم یس بصورت لها اذ هو مایته او عارض فان
 کان مایته ففی قائمه بنفسها فی معناها ش اسے مایته لا عارض
 هم وان کان عارضاً فله عمل قیاسه قائم بقیام مجازی و هو مایته
 قائمه بنفسها فی معناها فیهما علی نسبة بقیام حقیقی بینہما فی معنی
 ہیولی و صورتہ لا علی نسبة بقیام مجازی فہذہ محاورتہم
 توافق فی الشریعۃ الشرعیۃ فی ذاتہ سبحانہ وصفاتہ الذاتیۃ
 حتی مرتبہ الحجاب نس کش کما ذکرکرت فی ذکر کیفیتہ اثبات مرتبہ الحجاب
 هم و لکن بالنسب ان نتیج محاورتہم فی الکلام و نور محمد مخصوص
 بذاتہ صلعم مخلوق من عدم منتزع من تضمن موجوداتہ قدیمیۃ
 شہا عنہا بقیام مجازی بہا و غیرہ صلعم مخلوق من علیہم
 منتزع من تضمن موجوداتہ صلعم شہا عنہا بقیام مجازی
 بہا او من تضمن سلو باتہ صلعم بقیام مجازی متزام بوجوداتہ
 صلعم کش کما تعرف فی ذکر کیفیتہ تحقیق نور محمد صلعم
 من نور اندر سبحانہ و المخلوق کلہ من نور جصلعم فلابد
 بقیام ہیولی من موجودات قدیمیۃ و الصورتہ من نور محمد

صلعم و من غیرہ صلعم من لقیامہا المجازی وان الصورة بقیام
 حقیقی م الا فی حد ذاتہ صلعم و عوارضہا بقیام حقیقی بہا و کذا فی غیرہ
 صلعم فالبیوی مع صورتہا حادثہ مخلوقہ فان لا یسلم فانکار من
 مرتبہ الخلق الثابتہ لخصیۃ بقولہ سبحانہ ما تری فی خلق الرحمن
 من تفاوت الآیہ شی عموما الخلق م و بقولہ صلعم اول ما
 خلق اللہ نوری و خلق المخلوق کلہ من نوری الحدیث ش
 خلق نورہ صلعم و غیرہ صلعم کما ذکرہم و تعلیۃ بدالہ متغیر
 لازم الحدین ش السابق واللاحق م مقتضی موجودہ
 و لزوم سلوبات البیوی قدیمہ بصور من سلوبات بدیمہ
 عقلیۃ و تعلیۃ کما ہی ظاہرۃ الاتفہم ش کالتوالد و السنۃ
 و النور و غیرہم م و ہر باطل و اجتماع نقیضین فی ہیول
 بصورت متضادۃ لمتشایمہا لہا و ہو غیر معقول و آن قیل
 للحد ش اے لتخذر من انکار مرتبہ الخلق الثابتہ و
 لزوم سلوبات البیوی قدیمہ بصور من سلوبات و اجتماع
 نقیضین فی ہیولی بصورت متضادۃ م صورت بقیام

مجازی ہستی قدیمہ مع خلافت باصلہا فلا لزوم المسکوبات لکن اعیان
وحدت وجود ہستی قدیمہ مع صورتها یعنی وجود و ہونا باطل افہامیت
الشیء بقیام مجازی ثانیۃ بنفسہا فی معنایا مع عوارضہا فلیست بعارضة
لہا بقیام حقیقی فلیست بصورة لہا والحدیث من یشاہد فی سرائرہم
الہم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة وعلی جمالہ کما تحبہ رضاء وشفعة فیما وخرجاتہ
ذکر کفیتہ الرسالة والنسبۃ والولایۃ والاعجاز
والاستدراج والاستعانة وما فیہا مع مطالب

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ المستعینہ وفصلی علی رسولہ محمد وشفعة علی آلہ وصحابہ
واتباعہ اجمعین اعلم اننا رسالۃ ہی ارسال فرسول نقہ منہا
بمعنی مفعول فیہا تعرض ذات بنفسہا من جہۃ الی جہۃ ونبوت
منقوصۃ لہا و ہے فہی او مہزۃ لام ہی ابنا ربنی علی التہنیر
نقہ منہا بمعنی فاعل او مفعول فیہا تعرض ذات بوصفہا من جہۃ
الی جہۃ وقد تعبر الرسالۃ بالنبرة والنبوة بالرسالة لان تراجمها بتراجم الذا

من الرسالۃ فی ہذا
والولایۃ وشفعة فیما وخرجاتہ

بالصفات فاصطلاح من معنی ہما شرعاً میں اسے ہما شرعاً
 اللہ سبحانہ الی خلقہ ہم علی معنی ہما لفظاً فالرسالہ والنہو مرکزیتہ
 تعیین میں اشارہ افادت متبہر عاقلیہا تحقیقی والمجازی فی نفس علیہا
 میں اسے علی الرسالت والنہوت ہم حقیقتہا دلالت ہما الہیہا
 بطریقہا منہا قیام عاقلان مجموعہ ہما لما تحت مرکزیتہا میں موجود
 و مسلمات و مخصوصاتان مخصوصہ ہما بالانس والجن عما تحت
 مرکزیتہا بحکمتہ تعالیٰ و آرائیان فی تعیینہا فی علیہ سبحانہ و وجود
 میں ازل حادث وان لم تکنیا معلومتین لکان الرسول مجہولاً
 تکلیف فی المیشاق مستولاً و متقدمہ التعیینات تعیین ذات کما عرفہا
 میں اسے انہما فہوم و عبدانی علمایہم وجودہا خارجاً بضرورتہ
 ہم فصائل حقیقتیہ کما عرفہا میں اسے ہی متضمنہ ذات تقیاً
 الحقیقہ ہما میں حیث انہما لا ہی ولا غیرہا و متحد ذات علیہا قرار
 متخص نفس علیہا ہم فی ثانیہ کما عرفہا میں اسے اسے
 اضافات ذاتیہ متضمنہ ذات ولا تحتاج فی وجودہا الی حقیقتہ
 اتزاعاً کفعلیۃ الا احتیاجاً بوجہ لحد ذات علیہا فتحاجۃ لہا

فی ضمن ذات لا حاجۃ خاصۃ لوجودہا الیہا فالاصحاح
 الیہا بوجہ غیر معتبر فحققت اصالتہا بمقابله الحقیقیۃ متمسکۃ و تہ
 بالحقیقیۃ فی استقرارہا فی ضمن ذات ولا تحد ذات علیہا و ہا
 لا علیہا ولا غیرہا ہم فعلیۃ کما عرفتہا من اے ہی اصناف
 ذاتیۃ متضمنۃ حقیقیۃ حتیٰ بما لوجودہا انتزاعا منہا ہم نفسیۃ
 انتزاعا و صفوا لموصوفہ لا احتیاجا لوجودہ مستلذا بذات فی
 استقرارہ لا استجماعہ کذات نفسی کل واحد منہا تعین اولیٰ لانشاء
 منشاء اولیٰ عزیم و ثانی غیرہ من اے تعین ثانی لانشاء
 منشاء غیر اولیٰ عزیم ہم علی تعدد صفات الا فی تعین ذات
 لعدم تعددہا من اے لیس التعین الثانی فی تعین ذاتہ اعم
 تعدد ذات ہم تخصیصہ من الحقیقۃ بمعنی عدہ معلول علی
 مبدئیہا م ابراہیمیۃ النبی تصطلح عن تعین صفات حقیقیۃ لمبدئیۃ
 تعینہ عم من لمبدئیۃ تعین صفات حقیقیۃ تعین ابراہیمیۃ عم
 من فی اولیۃ منشاء نبوت استقلالاً ہم اصلا من لما لمیر
 باصل والاصل بمقابله فرع و صلا ای لا یحتاج الی غیرہ

منشاء اولیٰ تعینہ من صفات حقیقیۃ متضمنۃ

من استقراره فالأصل بقا لمة قبح فالأصل على لمضين
 فيشير إلى الفرع والشع هما للادبار هم وحقيقة موسوية
 التي هي مصطلحة عن يقين شائبة لمبدئية تعينه عم في اولية
 منشأ نبوت استقلال اصلاات وهي منشأ نبوت حقيقة ابراهيمية
 كما عرفت من اي التاوي هم فتعين فعلية سبب لتعين آدم عم
 في اولية فيصطلح حقيقة آدمية وتعين تنزيه سبب لتعين
 عيسى عم في اولية فيصطلح حقيقة عيسوية فينكشفان باستقلالهما
 بالانتماء احتياجا لوجودهما فخللا وصفها حقيقة محمدية التي
 تصطلح عن يقين ذات لمبدئية تعينه صلعم في اولية منشأ
 رساله استقلال اصلاا تضمن منشأ نبوت باعتبارها من حيث
 قيامها به فاستكملت محبوبية محمدية باستجماع الحقيقتين المستقلتين
 والمنتميتين المذكورتين بالاصالة من متعلق استجماع ومعنا
 ان ليس احتياج في استجماع الحقيقتين المستقلتين والمنتميتين
 المذكورتين إلى الغير ففي استقرار استكمال المحبوبة صالتها
 بل الغير يحتاج في استقراره إلى الحقيقة المحمدية حصفا من قياها

م فصدق قوله صلعم انا اول الاولين وانا اخر الاخرين الحديث
 فالاولية على الوجود والاخرية على الظهور فالرسالة بمعنى مصدريه ^{خبر} ربط
 بين مرسل رسول فبني نسبة معروفته لانتسبه ولا تشترك واصله
 الى مرسل فلا تعرف ولا تؤصل من التسميه المستتر في الفعلين
 الى النسبة م لا بتعرف رسول وبهذا ظلية ظل من ذي ظل
 ش اى كرسالة رسول من مرسل اى منها ربط الظلية فبني نسبة
 معروفته لانتسبه ولا تشترك وموصلة الى ذي ظل فلا تعرف
 ولا تؤصل لا بتعرف ظل م وحقيقة من الحقيقة بمعنى
 باهية م نبوت ايضا في حكم الرسالة والظلية فالرسالة افضل
 من النبوت سجا وتفتا والنبوت افضل من الولاية حتى قرينة
 مخصوصته حقيقية ونظرية واستحالية يقطع نظر عن المنشآتية وعن
 غير الانصاف بصفات الله سبحانه فالانصاف المحض
 مقصود في الولاية فكل من الرسالة والنبوت والولاية جامع
 انصافا مانع حدودا من ش اى تعريفيا بوصفه م فاصلا
 من اى لا احتياج الى الغير بل غيره يحتاج اليه لبنى رسول عم

ودر عین حال شایسته ای سو قیام مجازی مع مراد به فی ضمن الفنی عم
 استیجابا البیعم هم وبعثا شایسته ای الا تصانف لصفات الله
 فی تبع صفات البنی صلعم هم لولی و تفرق نظریان لم یخرج
 الی اعتبار الرسالة و النبوت من اعتبار الولاية و هو مستجمع لبعض
 و بان تعرج فلم ینزل بعض فلم یستجمعها فالاولی ناظر فی فضیلة
 الولاية من الرسالة و النبوت و ان تنزل فاستجمعها فخلیل الله
 شایسته ای لیسین محتاج الی غیره هم علی دعوی رسالة الرسول
 مستحقة الذاتیة شایسته ای لیسبت بعض فلا محتاج الی غیره
 باصالت شایسته ای لیسبت تبع هم فی تبرر عما وجب شایسته
 المستتر الی التبرر هم فلما ثبت حسنة الذاتی باصالت فضده
 مسلوب عنه فحصل دلیل الی الدعوی بقول رسول لا اله الا الله
 شایسته لان هذه الحسنة حسنی الحسنات و هذا التبرر خیر التبررات
 و کسبت التعلیم فی اثبات لا اله الا الله هم و انه رسول الله
 لان لا یعرف رسول الا رسول و لیس الذاتیة هم و بعرضه احتیاج
 عنه الله هم و احتیاج غیر رسول الی رسول هم فکشف حقایق

و ان شایسته ای فی فضیلة الرسالة و النبوت
 و ان شایسته ای فی رسالة الرسول
 و ان شایسته ای فی رسالة الرسول

حسنات والاهتمام بالخواص وتواتر اخبار وشهرة انما ليعوام وتبرقوت
 المعرفة بشي اى بغيره الرسول الرسالة وحسنات من وصول
 بطل قد تشبه بها بشي الضمير المتصل الى الحسنات من قضاها
 وما هي بحسنات فيهدى الله سبحانه من يشاء فاشهد ان لا اله الا الله
 وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله وعلى لآله تسليما
 تبعها بشي بالوادعطف على دعوى سائلة الرسول الضمير المتصل
 الى حسناته الذاتية فخير على العطف هم بالآيات بعبادة النبي
 والولاية لغير النبي عم لا يتحقق الا بالادراك المحبة من قاصد
 في زمانه والصحة من التاخر فمن لم يدركها ففنى الجاهلية ولو كان
 عارفا بتوحيد رب العالمين فما لكم في اعتقاد الولاية الا تفكرون
 فاعلم انما الكليات صفة بانفة للنبي صلى الله تعالى وسلم على
 واخوانه من الانبياء ايضا فية بشي من الله تعالى اس
 مخلوقة من مشتركة وصفية من مجموع واقعة قديمة فعلى عجايزه
 الغير من الضمير المضاف اليه يرجع الى النبي عم فاعلم
 والغير مفعول من في تقابله عن صفة فائدة الصفة فيه مادم

انما الحسنات
 التي هي
 من قضاها

محصوثة و حصته غیر منقطع منهاش ای انبوت تمام حسنة
 قاطعة عن غیرهاش ای احسنة هم ولا تشبه بغيرهاش
 لے انبوت هم فالحصته علی لزومش مقابل تعدیه هم صفة
 سبحانه لذاته تعالی لیس نفسیاً عنه یکلف من طلبهاش ای کشف
 یکن نفسیاً من طلبها هم فاما وجد من صفة فی ای وقت اعجاز
 له من الله الرحمن الرحیم فلا یشرطش ای الاعجاز هم الی
 ش ای بالمعارضه هم والاعجاز فی البرزخش ای القبر
 هم و لیس التحدی بنابل مخصوص بوقت فالحدی وقت من اوقات
 ش ای من اوقات ظهور الاعجاز هم و کذا الولاية التابعة صفة
 هیئة باضافةش من الله تعالی ای مخلوقة هم مشترکة و هی
 نفس الولی فی کرامته که فی مقابلة غیره فهذه الصفة فیها
 نفس محفوظه و تحفظ غیر منقطع منهاش ای الولاية التابعة هم
 یقیناً علی انهاش ای الولاية التابعة هم من حسنة قاطعة عن
 غیرهاش ای احسنة هم فقلنا علی انهاش ای الولاية التابعة
 هم مجبولة بحقیقة فی انهاش ای الولاية التابعة هم من حسنة

م یقیناً علی انهاش ای انبوت

الولاية صفة بالحق و ظهور کرامته

او من متشابهة فما من متشابهة ليست بولاية حقيقة والله تعالى
 اعلم بصوابها لكن الحكم على الموجود واطنا برش فالحكم على المعدوم
 باطل وعلى الحقيقة مجهول هم فالحفظ على تعديش بمقابلة لزوم
 هم صدق له سبحانه لغيره تعالى فحقه جائز عن غيره تعالى وفي الجواز
 جانب اول قوى فما وجد من صفة حسنا في اى وقت كرامة له
 من الله العزيز الرحيم بالتصايف جامع مع رسوله وكذا لايمان
 ش هو في الشرع الشريف محبة الحق فلازمها المتصدقين به هم
 وصف مانع باضافة ش من الله تعالى ^{بالنظر} الى خلقهم
 مشترك وصفى لنفسه او من العاقلية فهو له في مقابلة غيره
 فهذا الوصف ما دامت لفظة معانته والمعونة غير منقطعة منه ش
 اى الايمان هم يقينا على انه ش اى الايمان هم قاطع عن غيره
 فظنا على انه ش اى الايمان هم مجهول الحقيقة في انه حسن او
 متشابهة فما هو متشابه ليس بايمان حقيقة والله تعالى اعلم بصوابها لكن
 الحكم على الموجود واطنا برش فالحكم على المعدوم باطل وعلى الحقيقة
 مجهول هم فما وجد من صفة حسنا في اى وقت معونة له من الله العزيز

بالتصانف جامع مع رسول الله والكفر من موهبي الشرع الشريف يستلزم
 الحق وانكاره هم وصف مانع مشترك اسمي بوجوده وسلوكه بالتزاما فاعلم
 عن موجودات تضمنها الكفر باضائة من الله تعالى اني مخلقة هم
 فهو استدراج له في مقابلة غيره فهذا الوصف فيه اداست نفسه مستدراجا
 والاستدراج غير منقطع منه من الكفر هم بقينا على انه من سلب
 قاطع عن غيره فظنا على انه مجهول الحقيقة مما وقع في الازل من
 من سجدة العبودية هم والله تعالى اعلم بما لكن الحكم على الموجود والظن
 من فالحكم على المعدوم دليل على الحقيقة مجهول هم فما وجد من وصفه
 في اى وقت استدراج له من الله العزيز الحكيم فالكفر عن الاعجاب
 والكرامة والمعونة والاستدراج بالوصف لما منع اعلم ان الاستعانة
 تقتضيه الدعوة حقيقة من اى نفس النذارة الاستعانة هم
 او مجازا من اى انهم به الاستعانة هم فمن غير الله تعالى فيما يجوز
 في المضافات من سبب مخلوقات هم ايت بشرك مخصوص
 ممنوع كما في سورة الصف يا ايها الذين امنوا اذكروا النصارى الله
 كما قال عيسى بن مريم للمؤمنين من النصارى الى الله في الايات

هذا هو الحق
 لا اله الا الله
 محمد رسول الله

هذا هو الحق
 لا اله الا الله
 محمد رسول الله

باقتضائه واشارت اعلم ان التشبيه بالقول المقولة لوجوبها اليه
 ثابت بالقول المقولة لوجوب المقولة للقول فمقتضى مشبهها
 تعظيما له صلعم بالا حترار عن كالمشبه به المذكور على مقصود من تعظيما له
 للمخدوف اي حذف المشبه ثلث ثلثه صلعم لانه صلعم لا ينبغي له صلعم
 ان يقول من الضاري ويومره فامر بالمؤمنين بنفسه سبحانه لنفسه
 فجاز له صلعم ان يقول وبالا حترار تعلق تعظيما او محذوفاً على
 متعلق بمقتضى والمقصود تعظيم فيه صلعم وافي علمه سبحانه
 وفي المشبه به المذكور اضافة الى يا ايها الملوك وهي مفعول به خصت
 والى الله حال من فعل الناصر في اشارة باننا ايمان بالوجوب
 تعالى ورسالة عليه السلام فلا تحرك الفعل من نسبتين بل تضمنت
 الاولى الثانية فقالوا نحن انصار الله تبرك له نسبة اليه عم اظهار
 لا خلاص الله سبحانه في ضمن نصرة عم لا اعراضاً عنها فثبت استغناء
 عم نفسه عم ضمها يجوز في المضافات فيما عجز عنه وتوفي هذا حكمه
 سبحانه وهو اعلم بها وفي تعظيم الخطاب برارت عن الاستغناء
 من غير الموصوف به استطلاعه علمه عز وجل يستحب فهو من ان يعلم

ما شئت فكيف ينطبق وجه التشبيه ما من وجه للحدوث المشبه ^{بمعنى} المقصود
 بالضرورة والتعميم ^{الشم} الخطاب مع انهم قوم مخاطبة مخصوصة وكيفية
 ثبت ايمان الخواريين باعراض عن نصرته عم ^و وكفر الامم ^{نصرت}
 سبحانه في نصرته عم ش لان لا يتحقق ^{لأن} حقيقته غير امر ^{لأن}
 عليه السلام وقد كفر امر فكيف نصرت الله تعالى بدون قطع ^{لأن}
 في نصرته النبي عم وهي مطلوبة م وفي سورة المائدة انما وليكم الله
 ورسوله والذين امنوا الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم
 راكعون ومن يحول الله ورسوله والذين امنوا فان خربا بينهم
 انما يكون ^{لأن} تحققت الوكالية العامة على اختصاص اللغة بالعام
 من هي قرينة وتكفل وخلة وما لكية وتصرف ونصرت م بانه
 والتحقيق من انما م عامة له سبحانه ورسوله تعالى صلعم
 والمؤمنين الصالحين للمخاطبة العام المؤمن في كل حال وذل
 وسكان على اعطف ش يتعلق بفعل تحققت وفيه اشارة
 الى تحقق اتحاد المقصود م لقدرة الله سبحانه ولا عجزا للنبي
 وكرامته الالهية ببقا صفاتهم مع توسعها وتعلقهم بمن في ولايتهم

هذا هو الوجه في
 بيان ان الله تعالى
 لا يخلو عن صفاته

معلوماً ومجهولاً بآثار الله سبحانه من حيث مثبت المدعى اقتضاه
 لأن الولاية في كل حال وزمان ومكان لعموم الخلق يقتضي الاعتراف
 والكرامة بمقار صفتهم بحسب اتهم وتعلقهم من في ولايتهم معلوماً
 ومجهولاً بآثار الله تعالى من لا غيرهم من الفاسق والكافر والخصم
 بالركوع بشارت إلى خشوعهم واستئناسهم عن الميؤس والنصارى
 لأن صلواتها ليست بالركوع فلا تحقق الولاية لها كناية فاعلم أن
 الصلوة تستجمع العبادات أبدنية كلها والزكوة تستجمع العبادات
 المالية كلها فالصلاح يستجمع كليهما خشوعاً لله سبحانه فأباح
 التولي لمن يتولى ش يدل على أن التولي سباح من السوء
 رسول الله والذين آمنوا في كل حال وزمان ومكان من استلزام
 من تعيين الشخص صراحة فتعين الزمان والمكان اقتضاه من على
 من يتحقق لفعل أباح فاستأذنه إلى تحقق اتحاد المقصود من
 لقد رآه سبحانه والاعجاز النبوي وكرامة الولي بمقار صفتهم
 مع توسعها بدوام حياتهم وتعلقهم بتعين معلوماً ومجهولاً بآثار
 الله سبحانه من حيث مثبت المدعى باقتضائه لأن التولي في كل حال

وزمان و مكان العبد المخلص في العجايز والكرامة ببقاء صفاتهم
 بحياتهم وتعلقهم بمبتعينهم والتولي معنى تحويل كفضل المبرات على التولية
 لا بمعنى المحبة لانها واجبة الى جهة الله سبحانه بمقتضاها الى حتمين غير سجا
 سبب انش لقوله تعالى يا ايها الذين امنوا امنوا بالله ورسوله الى
 وقوله صلحتم الا لا ايمان لمن لا محبة له الحديث ثم ولا بمعنى القرب
 لانه من جهة الله سبحانه ش لقوله تعالى اني قريب من فبالا
 من جهة العبد والاباحة بالا اختيار ش فليست اباحة القرب
 من جهة العبد ثم فالتولي يقتضي الولاية العامة بمجانيتها و
 بعضها يلزم ان يطل التولي من جهتين ش اي من جهة من
 نفسه من غيره ومن جهة من تولى لغيره من نفسه من لغيره
 فالتولي ش اذ لا تكفل من بعيد ولا من لاهل التكفل ولا من
 عدد مخالف ولا من غير مال كالتولي ثم وتقتضي شعور من
 جهتين لمن يتولى وما به التولي ش اذ لا تكفل من جابل من
 يتولى وما به التولي ش اذ لا تكفل من عاجز لما به التولي ثم
 فان خرب العبد الغالبون ٥ اعجازا وكرامة ختيا من

ثم وقدرنا على التولي

على انقصار المستنصرين جزاء شرط مقدم من اى من قبل
الهدور رسول الله والذين امنوا هم على ان يقيم سبب مقام سبب فانه
المنصور فصاحت في الكلام وبلاغة المرام وفيه اشارة الى شعاع
بهيم من فاما حاصل من قبل الهدور رسول الله والذين امنوا فانه منصور
لان خرب الهدور الغالبون على انقصاره هم فان الهدور
سبحانه غلبة حقيقة تظهر في الاضافات تضمنها من
ظهور تضمنها من صفات الله سبحانه هم بالاولوية والاعجاب
والكرامة قد يقع بعلم وقد جهل من التوسع حيث يشاء
سبحانه لغزتهم فان الغزاة لله جميعا فتعبر من تشابه
بالاعجاز والكرامة هم وهو على كل شئ قدير فان لم يسلم
ما قيل فبطل تعميم الخطاب من كل من هم فبطل الولاية
المعتمدة لكل مؤمن لله سبحانه وقال سبحانه الله ولي الذين
امنوا الاله وكيف العجز في الولاية والقول الى الله القدير
في فعله وفعل العباد من خلقه الى ما شاء وشركه مخصوص
الى الرسول والمؤمن في اى المعنى للولاية والقول في حقيقة

شش در تعالی رسوله تعالی صلعم للمؤمنین الصالحین هم فان
 لم یفصل الاستقلال والاضافه فی المستعان فانه الاستقلال لم یشرک
 او انه اجاز الله سبحانه وشرکاً وهما ممنوعان نقلاً وعقلاً منه فیلزم تفصیل
 نیست از شش ای الاستقلال والاضافه هم والاش ای ان
 لم یفصل هم فحکم بغير مفصل فی منع وجواز الولاية والقولی فی
 نسب مختلفه اقرار لما منع الاظهار باجاز ففی الاول شرک و فی الثاني
 کفر علی الحاکم فالانتصار والنصرت لمن یتول الله تعالی ورسوله تعالی
 صلعم والمؤمنین الصالحین محقق الثابت بالی والاکلیف الطالی
 شش ای خلاف ما هو الثابت من غلبه الله تعالی ورسوله تعالی
 صلعم والمؤمنین الصالحین الانتصار المستنصرین والنصرت یاو
 بما هو یرفع الخلاف وبالاقتضای والنصرت حقیقی فی علم الله
 تعالی وحکمته وان لم یاول فیلزم ان الثابت باطل وانه لا یطهر
 هم ولا یمکن ان یقع خلاف هذا الثابت شش ای خلاف ثبوت
 جواز الاستعانة من عموم جواز الاستعانة هم فی ثبوت ویاو
 خلافه لان المنع بخصوصیه علی قهیم سلم شش لان المنع من جواز

این کتاب در بیان
 حقایق دینی است
 و باید که با دقت
 مطالعه شود

البتة المسموم من القول بالولي يذم تبعه فخلد فيه خلافة من أشغل
 تبع الولي خلاف القول من فكيف ترجى المنصرت من أي لما وقع
 خلاف القول فكيف ترجى المنصرت من ولما تحقق انتصار المستنصر من
 لرسوله تعالى صلعم والمؤمنين الصالحين بالغلبة من إضافة العدد تعالى
 اختيارا فإنه صلعم كاشف الشدائد ودافع المكائد فالأول
 فاستغاثته هي في القول بتجوز حتى من الفاسق لشموله للإيمان
 من أي حتى تجوز من الفاسق مع سلب الكرامة ان
 لم تجز إلى الفسق بالكرامة لعدم تحقق ولاية الأمن الكاسر
 من أي لا تجوز من الكافر مع سلب الإيمان وإن لم تجز إلى
 الكفر كما قال سبحانه يا أيها الذين آمنوا لا تتخذوا الكافرين
 من دون المؤمنين آية في صدورهم الخيرة والمشر في حدودها
 في الخيرة والمشر قال الله تعالى تعاوذوا على البر والتقوى ولا
 على الأثم والعدوان الآية فاللفعل به هو المستعين الكائن
 في المكنات لا بد منها فاستغاثته من الأنبياء والآل واليار
 الحسنهم وقربهم بالحسنات والتعظيم كما نشير فإن خرب الله هم

من قال بغير فضل القول المسموم
 من قال بغير فضل القول المسموم

من ش ای نشیر الایة الی اولیة الاستعانة من الانبیاء والاولیاء
 وحسبهم وتعظیمهم و یؤیدہ قولہ تعالی فی سورة البقرة ولو
 انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول
 لوجدهم الله توابا رحیما اعلم اذ تدل علی تعمیم الزمان فالایة
 علی استعانة من ش ای الایة تدل علی استعانة هم منه صلعم
 دو اما و استواء من ش عطف علی استعانة هم حاله موة و حیاء
 صلعم و انه صلعم حتی با علی الحیات کما سند کره انشا الله
 تعالی و اجابة من عطف علی استواء هم استغفارة المتحقق
 من من صیغة ماض ای استغفروم والتاکید و المتحقق من
 من لام و ماض ای لوجدهم الله تعالی توابا رحیما
 فی حال استغفار الرسول تعمیم لشخص صراحتا ش ای تعمیم
 شخص الرسول علی دلالة اللفظ صراحتا علی الوصف العام
 و تخصیصه سوق الكلام و محل النزول من ش ای تخصیص شخص
 الرسول من سوق الكلام و محل النزول هم هو صلعم من ش ای
 من هو مخصص بسوق الكلام و محل النزول هو صلعم لا باستغفارهم

این عبارت در
 تفسیر قوله تعالی
 فاستغفروا الله
 و استغفر لهم
 الرسول

من هم كانوا منافقين هم مجردا عن ساطة الرسول كما
 في السورة ومن يعمل سوئا ويظلم نفسه ثم يستغفر الله سبحانه
 رحيمه بغير التاكيد والتحقيق فما للمؤمنين لو انهم اذ ظلموا انفسهم
 مستغفروا يستغفروا لهم وانه صلعم بالمؤمنين روف رحيم فجاز الحكم
 الى شيخ الطريقة واعلم ان التاكيد والتحقيق تعين بفعل الواحد
 صريحا وفعل الله تعالى تلميحا بالمفعول الثاني للاستغناء عن النقص
 فهذا هو الحق فالتواب مبالغة لفعله تعالى عليهم بخلاف الغفور
 فاعلم ان في الآية الكريمة تخصيص على تميم ولا يزيله وانه انما
 اهل سنة وجماعة وقد ركن القصص في مقصد الآية من اعجاز
 صلعم وهو في البرزخ في كتبهم ان يستتم ش ذكر حافظ عبد الله
 في المصباح الظلام جاء البدوي على قبر النبي صلى الله عليه وسلم
 بعد ثلثة ايام من وفات النبي وقبض التراب من القبر وصبت
 على راسه وقال يا رسول الله عظمت على نفسي حبت في
 حضورك لتطلب الاستغفار لي فجاها النداء عن القبر قد غفر الله
 لك ومن بعده نهيات بهيات وعليها س اعلى

بنا مفسرهم الاية هم اذا جازاه صلعم رجل شتمنا لعينه فقال صلعم من له
 حاجبه فليحسن وضوءه للصيول ركعتين وليقرر اللهم اني استملك توجبه
 اليك نبيك محمد بنى الرحمة يا محمد اني توجبت بك الي ربى في حاجتي
 هذه للقضه الى اللهم فتقعه في الحديث قال الترمذي هذا حديث
 حسن صحيح غريب وصححه البيهقي وزاد في آخر الحديث فصام
 وقد البصر في رواية ففعل فبر وفي صحيحكم بسير طبراني عن عثمان بن
 بن حنيف انه في خلافة عثمان بن عفان عليه السلام رجلا فقصت حادثة
 فقال اي رسول الله تعالى صلعم علمه ضرير البصر وانظر ان قوله
 صلعم ليصل على قوله سبحانه واستعينوا بالصبر والصلاة الاية او
 ما اراده صلعم والله تعالى اعلم بالصواب والحديث الشريف
 مع اختلاف بعض اللفظ في الروايات ان شتمتم ترجعوا الي كتب
 الحديث الشريف وواعلم تميم من يقتضي تعميم الوقت كما يظهر
 فانظر في الاعجاز والكرامة الى المستعين فتدرك وان يكن
 بشرك فلم توجده من مستعان من الانبياء والاولياء ليدلته حناهم
 عصمتهم وحفظهم مستعين من اصحابهم من كما ذكره ومن خاله

هذا الحديث
 في صحيح
 الترمذي

رضى الله تعالى عنه في معركة يا محمد يا منصور اجب جيب في
 فتوح الشام هم وقال الله تعالى في آية سورة يوسف قل هذه
 سبلية ادعوا الى الله على بصيرة انا ومن اتبعني طوبى لهما
 وما انا من المبشرين اذ انتقض الحصر المدعى المستفاد من تخصيص
 الذي في اياك لتعين من في سورة الفاتحة هم لمنع استعانة
 بوجه عامه لغير الله سبحانه ولا يحصر لا ينقض فطلب الدعوى الا
 من الاستعداد من انتقض ما انتقض الحصر المستفاد
 من تخصيص اياك لتعين لمنع استعانة هم بوجه خاصة
 من كالموتية تامة وقدرة كاملة وهداية خاصة هي توفيق مزي
 هم لله سبحانه وهو المراد وان تدبرت قولنا فيما يجوز في
 المضافات لقد صبت خيرا وقال سبحانه في سورة يونس و
 لا تدع من دون الله مالا يغرك ولا يغرك فان فعلت فانك
 اذ امن الظالمين فنهى الدعوة الحققة لغيره تعالى عبادة كما
 لا تدع مع الله الها آخر من اى لا تعبد ويدل على المعنى الها
 هم لانه من اى غيره تعالى هم لا ينفع ولا يضركم

من نفعين
 من نفعين

من نفعين
 من نفعين

في الدنيا والاخرة استقلالاً فهذا دليل على نقصانه بوجود غيره
 مستقل وسجث الاولية يقدم الى الكافر ما من غيره لا ثباتها
 ش اس ما يقدم من غير الاولية يقدم الاثبات الاولية
 وان يسلك احد بغير فلا كاشف له الا هو ج اى كشافاً مستقلاً
 او اضافياً متعارضاً بارادة سبحانه لا اضافياً تابعاً لها وان
 يردك بغير فلا رد لفضله اى رد استقلالاً او اضافياً متعارضاً
 بارادة سبحانه لا اضافياً تابعاً لها وان لم يشترط كشافاً ودا
 مستقلاً او اضافياً متعارضاً متعارض مما يجوز في المضائق
 الثابت من ثباته ثلثة صفة لمصلحة مجرورة مع صلتها
 يصيب به من ثباته من عبادة ط ومو الغفور الرحيم وهذا
 والتقنية والاطمينان مقصود بغيره صلعم كما يشير اليه يصيب به
 ثباته من عبادة ط ولانه صلعم مضموم من كل ذنب فلا يصح
 النهي له صلعم لا تمنع قصده صلعم للمنهى عنه الا لغيره صلعم
 ومحفوظ من كل ضرر لقوله تعالى والعصران الانسان
 خسر الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وتواصوا بالحق وتوا

كشافاً مستقلاً
 او اضافياً متعارضاً

بالصبر فكيف اشرف الانسان كلهم بالايان وعمل الصالحات
 وما زاد كل خير لقرنه تعالى للامارة خير لك من الاول فيها اراد
 الرسول صلعم وفيما اراد الله تعالى ولقرنه تعالى قل بل ترهبون
 بنا الا احدى الحسين الاله فلا يصح التنبية لصلعم الا لغيره صلعم
 الخطاب على تخصيص اللطف بالمحبة فهدى النهى عن الشر الحقيقى
 المنوع لا عن استعانة من الانبياء عم والاوليا برضا فيما يجوز
 فى مضافاتهم من الموجودات فنقل الى الله تعالى لتضمنها
 من اسى لما كانت مضافاتهم من الموجودات من
 او الاستعانة فنقل الى الله تعالى لتضمن مضافاتهم بالموجودات
 هم ولكنها من اى الاستعانة هم لا تجوز من الاصنام
 والنجاسات لانها مضافاتهم من المملوكات فلا تنقل الى الله تعالى
 لتضمنها بها من اى لما كانت مضافاتهم من المملوكات
 من او الاستعانة لا تنقل الى الله تعالى لتضمن مضافاتهم
 بالمملوكات هم لا تنظر فى مسئلة على البناء فتصيب خيرا
 فلا استعانة بالانبياء وذااتهم فى كل وقت من الشهود والبرزخ

هم جميع على دوام العجب زبال عصمة وآمال الاستعانة بالاولياء
 وذا اسمهم فان قيل لا يسمعون ولا يعينون مطلقا شي اسي في الشهود
 والبرزخ هم فهذا انكار كرامتهم وتجب لان اسمهم والقدر من صفات
 قائمة بالذات بعينية وهي بسيطة فزوالها يستلزم زوالها ولا
 خصوصية بزوالها عن دونها فكيف وكيف ثبت شعور نعمته وهذا
 في قبر مخصوص بسبب شعور بادونها مخصوصا ومن قوله تعالى ^{معهم} ^{حالي}
 عن صاحب على بنينا وعليه السلاوة والسلام بعد ملاك قومه فتولى عنهم
 وقال يا قوم لقد ابلغكم رسالي ونبئت لكم ولكن لا تحبون
 الانصحين ^{سما} وكما تارة عن شعيب على بنينا وعليه السلاوة والسلام
 بعد ملاك قومه فتولى عنهم وقال يا قوم لقد ابلغكم رسالاتي
 ونصحت لكم ح فكيف اسي على قوم كافرين كما قوله
 صلعم في المشكوة عن قتادة الى ان قال فحبل يناديهم باسمهم
 واسماء ابائهم يا فلان بن فلان يا فلان بن فلان يا فلان بن فلان
 انكم اطعتم الله ورسوله فاناقذو جذبا ما وعدنا ربنا حاقا فقل
 وودعنا ما وعد ربكم حاقا قل عمر يا رسول الله ما تكلم من اجساد الارواح

القدر من صفات قائمة بالذات بعينية وهي بسيطة فزوالها يستلزم زوالها ولا خصوصية بزوالها عن دونها فكيف وكيف ثبت شعور نعمته وهذا في قبر مخصوص بسبب شعور بادونها مخصوصا ومن قوله تعالى

دوام العجز بالخصلة لفظ سهل

لا يسمعون له وليس يرتفع بالاستعانة

بالبنينا ووزارهم

لها قال النبي صلى الله عليه وسلم والذي نفسي محمد بيده ما أنتم
 بأسمع لما أقول منهم وفي رواية ما أنتم بأسمع منهم لكن لا تحميون
 عليه ^ب المراد بأسمع معناه الموضوع لا المجازي ^ب هو اجابة ايمان
 بالحق اذ هو معارض الثابت الشرعي البديهي لقوله تعالى لا تتبع
 الموتى وما أنت بمسمع من في القبور وغاية البحث ان الفاء
 على توالي التعقيب بعد الجزم لعدم صحة غيرهم ^ب نظم سابق كما لا يخفى
 على متأمل وذلك اقوال الانبياء على نبينا وعليهم ^ب السلام
 لقوله سبحانه لمن الملك اليوم لله الواحد القهار ^ب ومن ثبوت في المسألة
 عن ابن عاذ قال خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم في خبازة رجل فلما و
 قال عمر بن الخطاب لا تقتل عليه يا رسول الله فانه رجل فاجر فالتفت
 رسول الله صلى الله عليه وسلم الى الناس فقال من رآه احدكم على عمل
 الاسلام فقال رجل نعم يا رسول الله ^ب حس ليلة في سبيل الله صلى الله
 رسول الله صلى الله عليه وسلم وحتى عليه التراب وقال اصحابك ^ب طينون
 انك من أهل النار وانا اشهد انك من أهل الجنة الحديث ^ب ومن حديث
 عائشة رضي الله تعالى عنها ما من رجل يزور قبر ابيه فيجلس عنده الا استأ

من انما
 من انما
 من انما

حتى يقوم به ونحن قوله صلعم السلام عليكم يا اهل القبور اغفروا له
 ولكم وانتم سلف ونحن بالابر اخرجوه الامام الحافظ الترمذي في سننه دلالة
 الى السبع وشعور والهيئة الخطاب وقوله صلعم بل محمد بن اصحابه صلعم حتى
 الان ممن تبعهم والا تكيف منهم من ان لم يكن غير مخصص من له
 صلعم تكيف كان منهم ابي من اصحابه صلعم وممن تبعهم فاسمعوا
 والهيئة الخطاب امر جماعي ثم فخلات الثابت ماول بالايعارض
 الثابت من الفخلات بما استدل به المتأصمون في عدم السماع
 وشعور فهو ماول بالايعارض الثابت هم وقال رسول الله صلعم
 ان ارادونا فليقل يا عباد الله اعينوني يا عباد الله اعينوني يا عباد
 الله اعينوني طه حصين فحرف النذار للتقريب البعيد فلا مخدور
 للبعيد من الانبياء لا عجز بهم والاولى بالكرامتهم وقال رسول الله صلعم
 اذا انقلبت رابته فلينادوا عباد الله له بحكم الله موسى
 حصين حصين والعباد عامة والاستعانة والنذار بوجود قدرتهم
 معهم فلا خصوصية الاستعانة والنذار ووجود القدرت السبع
 لا حياء بهم فلا يمنع لا موتهم فان الاستعانة والنذار لتأبين لو

السلام عليكم
 صلعم

من عباد خاصه واحيار ^{مستعمل} لقوله تعالى لا تسمع الموتى ^{مستعمل} الاية ليصح
 مثل صفة لقوله تعالى لا تسمع الموتى ^{مستعمل} هم بقوله تعالى واما انت ^{مستعمل} تسمع
 من في القبور ^{مستعمل} الاية اى حسب ميت والمراد به الكفار وهم احياء ^{مستعمل} و
 يا اول ^{مستعمل} بمعنى مجازى الذى يدل عليه نظم القرآن المجيد تشبها استعارتا
 وجه مقصود شخصيا ^{مستعمل} ش اى فى وجه مقصود انفع ^{مستعمل} بالاسماع
 لمن يؤمن على البعث ^{مستعمل} هم لا تقيما ^{مستعمل} ش اى لا فى وجه مقصود
 من كل مسمع ^{مستعمل} لكل مستمع ^{مستعمل} معنى موضوع ^{مستعمل} هم لا بما له ^{مستعمل} كقوله تعالى
 صم كرم عى فهم لا يعقلون ^{مستعمل} وهم سيعولون ^{مستعمل} ويكليون ^{مستعمل} ويصرون ^{مستعمل}
 ويعقلون ^{مستعمل} وقوله تعالى واما انت ^{مستعمل} بهادى العجم ^{مستعمل} ضلالهم ^{مستعمل} والا
 يكون ^{مستعمل} مهتدى ^{مستعمل} لقوله تعالى ايس ^{مستعمل} تولى ان جابه ^{مستعمل} الاعمى ^{مستعمل} وما يدريك
 لعله ^{مستعمل} يركى ^{مستعمل} او يذكر ^{مستعمل} فتنقه ^{مستعمل} الذكرى ^{مستعمل} الاية فكيف ^{مستعمل} على ^{مستعمل} ظاهرا ^{مستعمل} للفتة ^{مستعمل} ش
 اى معنى موضوع ^{مستعمل} هم فالحاصل ان الاسماع ^{مستعمل} خاص ^{مستعمل} بغيا ^{مستعمل} على ^{مستعمل} مقصود
 ش الذى ^{مستعمل} متعلق ^{مستعمل} ببعث ^{مستعمل} النبى ^{مستعمل} عم ^{مستعمل} هم ^{مستعمل} فاول ^{مستعمل} معنى ^{مستعمل} مجازى ^{مستعمل} انفع ^{مستعمل}
 باجابه ^{مستعمل} الحق ^{مستعمل} لمن ^{مستعمل} يؤمن ^{مستعمل} بالاسماع ^{مستعمل} على ^{مستعمل} ما ^{مستعمل} ذكر ^{مستعمل} سبب ^{مستعمل} مقام ^{مستعمل} بسبب
 صحة ^{مستعمل} للنفس ^{مستعمل} وبعث ^{مستعمل} بثبوت ^{مستعمل} مقدم ^{مستعمل} ش فليس ^{مستعمل} عا ^{مستعمل} ما ^{مستعمل} با ^{مستعمل} خصوص ^{مستعمل} بعث
 اول ^{مستعمل}

البني عم على مقصود الذي تحقيق بعث البني عم بمعنى موصوع اذ هو
 غير مقصود منها والنفي مخالفت لما ثبت اي اسماع الموتى بمعنى موصوع
 وليداته المقصود ومحل البعث هم وموتى ومن في القبور ^{مستعمل} موصوع
 اي بعث البني عم للاسماع والاسماع على البعث
 خصوص العمل منها من اذ الموت على مقصد لتعطيل من آثار الدنيا
 فالتعطيل خاص غلامها هم فيراد بها الكفار استعارتها على المبالغة
 في وجه التشبيه يعني مجاز لبطلان معنى موصوع من الموتى اذ اسماع
 الموتى بمعنى موصوع ثابت هم فاصبح تبصره آخر قال سبحانه
 فانك لا تسمع الموتى ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين
 وما انت بهادى العمى عن ظلماتهم ط ان تسمع الامن يومن باثنا
 فهم مسلمون اعلم ان الاسماع بمعنى موصوع عام من كل مسموع
 مستمع بمعنى موصوع ولا يختص بالمقصود الذي تحقيق بعث البني عم
 فما يختص من بالمقصود الذي تحقيق بعث البني عم كما قال سبحانه
 ان تسمع الامن يومن باثنا فهم مسلمون هم ماول بمعنى مجاز انعام
 باجابه الحق لمن يومن من اى من مو اهل باجابه ايمان بالحق
 هم بالاسماع على ما ذكر السبب بمقام السبب فالانعام قد يكون

بالاسماع وقد يكون بالذی یفیده من اى الانفعاع من فستق
معنا بالاسماع على غلبة المجاورة بالاسماع سوف تعرف بحجة واقعة
وان الموت قد يكون بمعنى مجازى تعطل اذ الموت يعطل كما قال
سبحانه كيف يحيى الارض بعد موتها ط اى تعطلها عن الانبات منها
فالمتى متعطلون عن اجابة الحق لما فات عنهم وقت اجابة الحق
فلا يفيدهم الاسماع والذی يفیده الاجابة فعلى هذا مفعول ثان بالاسماع
متوسع بجزءه فالمتى بمعنى مجازى هم الكفار استعارت اناى وجب تعطلهم التام
عن اجابة الحق والصم بمعنى مجازى استعطيلهم عن سماع الحق
استجابة صم الحق والدعاء وعار الرسول صلعم الى الحق حقيقة او
مجازا اى يفهم به الدعوت كالاشارة ولكن الصم يفيدهم الاشارة
فلذا قال اذ اولوا دبرين قال لا دبر بيان التولية على نهائيتهم فاذا
لا يفيدهم الاشارة وسما بمعنى مجازا اى اذكرا الحق غاية الانكار
فهم الكفار استعارت اناى وجب تعطلهم التام عن سماع الحق بالاسماع
وهتفاد الحق بالاشارة واعلم ان لا يتوقف الخيرة المقدم على
الشروط الموضوعة معنى موضوع اذ ليس صم اسماع اصم على شرطية

والادبار بمعنى موضوع فالشرط بمعنى مجاز يشير الى التعليل التام
 بما لا يستفيدون بالاشارة في حالة الادبار يلزم ان المجزأ بمعنى مجاز
 استقامته المعنى ش اى الاستقامة للمعنى ص واكبادى المعنى
 بمعنى مجازى بادى الى الحق المعنى استعظمين عن ابتدائهم على صراط
 مستقيم الحق والاعلم الضال لا يهتدى على صراط مستقيم بالاسماع
 والاشارة والصلوات ضد الاشارة فيهم الكفار استعارتها في وجه تعظيم
 التام عن ابتدائهم على الحق بالاسماع والاشارة فاختلاف التشبيه
 على اختلاف كيفية التشبيه والتشبيه فان يرت عتبت ان يشار الله
 ش اى الموتى يستمعون لا ينفقون بالاسماع بخلاف الصم لا
 يستمعون فلا ينفقون بالاسماع ولكن يمكن ان ينفقوا بالاشارة فاشارة
 من الموتى في وجه عدم الانفعا بخلاف الصم لا ينفقون بالاسماع والاشارة
 فاشارة من الصم في وجه عدم الانفعا ص الحجية القاطعة
 اعلم ان نفى اسماع الذى ذكره في الآية اشرفية ان سمع الا من
 يؤمن بالآية فمسمعون الآية لا يمكن ان يكون بمعنى موضوع اذ الذى
 عام من كل مسمع لكل مستمع الذى معنى موضوع ولا يختص لمؤمن

بل هو شأان العموم فلا يصح النفي لعدم ثبوت تقدم ولا يصح الاستثنا
 لاثبات من ينفي ونفي من عموم ولا يصح البعث فلا يصح العموم فخصوص
 في نظم لاحق من اى الامن يؤمن بآياتنا هم يلزم ان نفى اسماع بمعنى
 مجاز الذي خاص لمن يؤمن باستقامة المعنى هو انقار باجابه الحق لمن
 يؤمن بشئ اى من اهل باجابه ايمان بالحق هم بالا سماع وبالذ
 يفيد فهم مسلمون على التاثير والتاثير فحينئذ يصح من شىء بالخصوص من
 الا لا يصح من شىء بالعموم اى النفي والاستثنا والبعث هم وبمفعول الاش
 متوسع بحذفه وهو الموتى والصم والعرج وهم الكفار على خصوص الحل من
 نظم سابق بمعنى مجاز فحصل الكلام الشريف ان باعثة سمعا واديا
 الامن يؤمن اى من اهل باجابه ايمان بالحق فقول لا تسمع الموتى وما انت
 بسمع من فى القبور ولا تسمع الصم وما انت بهادى اعلم كقوله تعالى
 لست عليهم بمسيطر وما انت عليهم بوكيل والله تعالى اعلم بالصواب ^{عليه}
 الله تعالى عليه وسلم المحى الموتى وسمع الصم وبصر العرج ولو بمعنى موضوع
 او مجاز باعجازه صلعم فكيف النفي اعلم ان كلام البعض فى نفى ^{السمع}
 والا سماع لموتى بمعنى موضوع باستدلال الالاه الكريمة بالموتى حاله

معروفة في السمع والاسماع وتعلق الروح بالجمد بكيفية اخرى عن
 اولى كيفيات الارادة تعالى فلما لم تثبت النفس في الوجه المخصوص من
 اى في السمع والاسماع لموتى بمعنى موضوع لوجود حاله معروفة لموتى وعدم
 دلالة الانية الكرمية عليه ^{الكلية} هم نفس الثبوت العام من في السمع والاسماع ولو
 لمحي وسميه بمعنى موضوع م على حاله ^{وذكر} في النفس من نفس اسماع
 من سمع بمعنى مجاز الذي قد ثبت ^{بمعنى} لا اسماع بمعنى موضوع الذي قد ثبت
 فكيف نفس سمع من سماع وقد راسماع من سمع م لا يلزم تعذر سمع
 من سماع م وان قيل يمكن ان لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من اش
 بعض وقت م لعدم العصية والحفظ متعليل سلب فلا دليل على نفس الاعانة
 والسماعة سلب الحفظ في الوقت من اش اى وقت الاستحالة والذات
 م وهذا الاحتمال الى النهاية يلزم نفسها من الضمير الى الاعانة والسماعة و
 سها من الكرامة او الى الحفظ والكرامة م في كل وقت وهذا خلاف الثابت
 والخبر من اش ادعاه ان يمكن ان لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من ^{الكل}
 من اش اى هذا الاحتمال الى النهاية يلزم نفسها في كل وقت م وان قيل
 يمكن ان يعينوا و يسمعون في وقت بوجده الحفظ والحفظ متعليل ثبوت له

لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من اش

لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من اش

من السلب فالثبوت اقوى من ش لان الثبوت مقدم على السلب و
 في الجواز جانب اول قوى لوجوده وهو الثبوت ثم فذليل إمكان الاعانة
 والساعة موجود في الوقت من اى وقت الاستعانة والنداء ثم
 وهذا الاحتمال الى النهاية يلزم قبولها من الضمير الى الاعانة والساعة
 وهما من الكرامة او الى الحفظ والكرامة من كل وقت وهذا انشأ
 والتجرب من اى دعوى ان يمكن ان يعينوا ويسعوا في وقت
 من الكل من اى من هذا الاحتمال الى النهاية يلزم قبولها
 في كل وقت ثم فاقول على قوله سبحانه الا ان اوليا رسد لاف
 عليهم ولا هم يحزنون ة الذين امنوا وكانوا يتقون ة لهم الشجرة
 في الجنة الدنيا وفي الآخرة لا تبدل الكلمات اسد ذلك هو القول
 العظيم ة ومثبت اسد الذين امنوا بالقول الثابت في الحياة
 الدنيا وفي الآخرة ة وان اسد لا يخلف الميعاد الاية فكيف
 يحتمل سلب الحفظ من زاد للبيب وخزانة الجلال الى قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم اذا تخيرتم في الامور فاستعينوا من اهل القبور
 الحديث من قال حجة الاسلام محمد الغزالي كل من يستمد في حياته

يستبعد وفاته انتهى وفي مختصر الطبيب وانما الاستعداد اياكل
 القبر فقد اكره بعض الفقهاء فان كان الانكار بانه لا سمع لهم
 ولا علم لهم ولا شعور بالزائر وحواله فقد تشبثت البطالة وان كان
 لا قدرة لهم ولا تصرف لهم في ذلك الموضع حتى يميدوا بل هم
 عن ذلك مشغولون بما عرض لانفسهم من المحنة فليس ذلك كليا
 خصوصا في شأن المؤمنين الذين هم اولياء الله فتمكن ان يحصل لهم
 عند الرب من القرب في البرزخ والمثلة والقدرة على الشفاعة
 والدعاء وطلب الحاجة لزاما لهم المتوسلين بهم كما يحصل يوم القيامة
 انتهى ثم نيا ايها الغافلون لا تنبهون على النقص واعلم ان الاعجاز
 والكرامة لمحيطان من بداية الى نهاية ففي الحوادث الخارج خارجا
 شىء اى لمحيطان في الوجود والحوادث الخارج من الذين خارجا
 هم وفي الحوادث الذي ذمها شىء اى ومحيطان في الوجود
 الحوادث الذمى ذمها هم على مركزيتها اصلا شىء اى المركزية
 ليست تبين فلا نبيا رعمهم وذاتنا شىء اى المركزية ليست بعض فلا نبيا
 رعمهم وعرضا ونباش اى المركزية ليست جمل ذات فلا وليا رعمهم

كذا في نسخة
 كذا في نسخة
 كذا في نسخة

روى الشيخان في التفسير من حديث تقدم وهو من افعال الله تعالى
 قد ياء لان عليها باثنيها منها في العام كما نبه الله تعالى في سورة ابراهيم
 الم تركيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها
 في السماء تؤتي اكلها كل حين باذن ربها طوبى لمن يضرب الله الامثال للناس
 لعلهم يتذكرون ه ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة اجتثت من فوق الارض
 ما لها من قرار ه ثبت الله الذين اسنوا بالقول الثابت في الحياة الدنيا
 وفي الآخرة ه وفضل الله على المؤمنين ه وفضل الله ما يشاء ه الم
 الى الذين بدلوا النعمة الله كفرا واحلوا قلوبهم دار البوار ه جهنم ه
 يصلونها ط تبس القرآن اعلم ان المراد بكلمة طيبة لا اله الا الله ه
 بشجرة طيبة تشخص محمد رسول الله تعالى صلعم روعا وان قيل القرآن
 المجيد ومحمد صلعم اقرب للاول ولكن لا ينطبق التمثيل كما حقه لانه
 اى القرآن المجيد م تبس بيان من عوارضه صلعم في وجهه لانه صلعم
 وفي وجهه كانه ش اى محمد صلعم تبس للقرآن المجيد مصداقا
 من عوارضه صلعم م بخلاف لا اله الا الله لان محمد رسول الله
 مثله وصفا وتعيين له وهو المقصود من ضرب المثل فكان مصداقا

لمسلوبات منفية الالوهية انتزاعا منه صلعم ووجودا به صلعم وكذلك
 على موجودات منسوبة فقتبة الالوهية منظر تباينها في اسمى بالموجودات
 المنسوبة هم اصلها ثابت في موجودات قديمة من حيث انتزاعها
 منها فحقى ترك المستفراشة الى ان لا مكان له في السمارك
 حيث تكلمنا في عالم الشهود اشارة الى توسعها وان كلاما من صفات
 يستفيضون من علويات وها في تضمنه انتزاعا منه صلعم قوتى لها
 اى اتمارا ما يترتب من تضمنها من اضافاتها اختيارية او اضطرارية
 بتوسع مفعول ثانيا في مجذبه كل حين في الدنيا والاخرة باذن بها
 تعالى كما يشاء من الاذن جواز اختيار مصنف ش من الله تعالى
 اى غير مستقل صم في الاختيار سلبه لتشرعها وتعظيمها وتوحيدها
 الاذن مقصود فلا يظهر خلافا وورد في الحديث الصحيح انما انا رب
 واهم بدي انما انا قاسم واهم يعطى فذكره السيوطى في الجامع
 الصغير اعلم ان التبليغ والهداية والقسمت والاعطاء عام المفعول
 كما صدر عن الفاعل وها صدر عليه لمركزية صلعم موجودا لاله ام
 ش قال ابن حجر المكي في شرحه على العنبرية ان الله صلي الله عليه وسلم

الاعظم عن الله تعالى في جميع شئونه لا سيما في قسمة الارزاق والعلوم
 والمعارف والطاعات ومن ثم قال في الحديث الصحيح هذا انا قاسم
 والله يعطي + ولا اجل بذاعده ومن خصا تصدق اعطى مباح الخزان
 انتهى ومنه الله لو لم يطهرهم من اهر المنظر انه فخره الله الاعظم الذي
 جعل خزان كرمهم مواد نعمه طويح بدنيه والى الله يعطى منها من يشاء
 ويمنع منها من يشاء والعالم بالصواب هو الله انتهى ومنه وقال سبحانه
 سليمان عمن بذاعطتنا فان من اوسك بغير حساب ه الآية مترجمة
 لمعان منها قال ابن عباس منى الله تعالى عنها اعطى من شئت
 او امنع من شئت بغير حساب اى ليس عليك حرج فيما عطيت
 وفيما اسكت تفسير كبير وكذا في جلالين ولما كان الاختيار في
 الاعطاء والامساك سليمان عمن فكيف كان اسيد الرسل حسب
 الله تعالى صلعم ويضرب الله الامثال في امته قبل الناس كما
 المذكور بوجوب الاولياء لعلمهم بذكره رجاءا بامر الله
 اختيارا مضاف شفقته ورحمته لانه لاذ فضل على الناس والى
 بمنزل كرمه خشية كثره خشية ضد طيبة خشية من فوق الارض

اى لا اصلها في موجودات قد تارة الا في مسلمات فثبت عليها
 من موجودات ممكنة التزا منها فما لها من قرار في مقصد فحسب
 ان لم يت الشجرة غير ما ذكر في ذكر الاعجاز والكرامة كما قيل فيها
 العارفون ان حفظوا الظن اكرم عن الزين فثبت الله الذين امنوا بالحق
 الثابت في المش اى لا اله الا الله محمد رسول الله في الحيوة الدنيا
 وفي الآخرة اى بعد الحيوة الدنيا في الكبر ^{الجنة} فلا يتحمل سلبها
 استحقاق كما قال سبحانه هم المؤمنون حقا الاية وفضل الله الظالمين
 اى المضر ضين بخلاف الحكمة وفضل الله اياهم من هدايت
 قوم وقيامهم عليها ومن اضلال قوم فثبت عن المنضلين المتمردين
 الذين بدلوا نعمته الله وسمى اكل الشجرة الطيبة كفرا وادخلوا قومهم
 اى معهم قومهم دار البواره جهنم ج ليصلونها ط اى هم وقومهم
 تأكيد وتفسير على ادخلوا قومهم وبنى القراره طاهر فاعلم انما الرد
 ان من الامر فنتشره منه استخا وافي تربتها وتغايير في تعاقبها
 او تسمية لترفع جبل عن وجوب لها وهو حد وثا وقدام لدلالة
 من الجواب لا لرفع ايهام عن وجه جاز لها وهو اياها كان لعدم

دلالت من ذلك على كونها مبنية على مرجع الامر الى التام
 والاضافات عين الامر على التبيين فكانت من الحجاب فليست مخلوقة وهذا باطل
 حقيقة فتضاف الى الله تعالى تضمنها والتمزنا بالوجودات المتوقف
 ترتب وجودها منه سبحانه فمن الموجودات الالهية كما قال سبحانه ونفخت
 فيه من روحي الالهية باضافة مخاير من المسلوبات غير له والامر
 حجابات حادثة لا مخلوقة وان لم يكن حجابا فخرم التسلسل بالخلق للامر
 وان لم يكن معبى لا هو عين ذات ولا هو غير فخرم قدم لاشبه وجر
 حية بحيات عينها فلا تموت فتعبد معبودها وتصرف من وضعها
 متضمن الموجودات او مملوبات بما شاء الله تعالى من عالم
 وعالم الشهود فصحت الالهية هي عبارة عن كسب الذي في المثال
 ففى الشهود من المثال ولا منع بخصوصية على تعميم مسلم وبسبب
 اى الكسب المثالي من اولى شيئا تشبها باحتياج اولى مرتبة
 به صلعم مثاليا وقد تعطى حبه امثاليا الذي لا يراه غير صاحب
 المثال وقد تعطى حبه اشهوديا ولا يدرى ام هو الاول او الثاني
 فثبات من آثار عالم الشهود ويرى عموم ما وقد لبعض لا يعرف ام نه

من المثال اولاد بعثت بالاولاد و مسئله لا يتخلل فيه شئ كما ذكر
 منصور عواد اسيد و ميركم وقت ولادت حضرت رحمته للعالمين صلعم
 من معتمد الجوسرين سيد تقدر البرزنجي و من غيره في تاليفه
 و هذا لكيس من لزوم ممنوع للتنازع و الكبر هو موجود بوجوده في محضر
 و نيتج هم لا بمحض نفع روح عن حبد بل هو بعرضه شئ اى الموت
 يعرض الجسد م قسرع في الحال و لا يحتاج بعرضه الى سبب
 بل يعرض شئ في حال عروضة و لا و متعلق الروح بالجسد
 بكيفية اخرى عن اى كيفية ثار الله سبحانه قال الله تعالى و
 لا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله اموات بل احياء و لكن لا تشعرون
 فقتل نفس التي هي معنى من يعطى لها عن مرادها الذ من مسلوابة
 تعالى بالقضاء بها باس موجوداته تعالى فمنه قتل حديد غاية ليعطى
 كما قال سبحانه فاقتلوا انفسكم ذككم خير لكم عند باركم ط و ان لم يرد
 هذا فكيف قتل النفس بعد تم تجربتها خفيف الخيزر شئ اى الخيزر الموقوف
 على قتل النفس هم و الاموات كناية من تعطى النفس عما يتعلق بها
 لانه يعطى لها غنى شئ اى عما يتعلق بالجسد من فنى شئ الموت الذ

و ان لم يكن اى ان لم يكن موجودا بوجوده في عطف من خفيف يعطى له

و ان لم يكن اى ان لم يكن موجودا بوجوده في عطف من خفيف يعطى له

به مطلق مقصود في النبي حقيقة لا لا القول هم نبياش مع مجبول
 مقبول مطلق هم خاصا بقول في سبيل الله تعالى لا عما بغيره بل احيا
 با على من حيا التي بغير قبل في سبيل الله تعالى تصرفا كما قال سبحانه
 احياهم عندهم بغير قون فرضين بما اتهم الله من فضله طه قد ربيهم بغيره
 فالحجوة خاصة التي لا تشعرونها ولو لاش اى لا يتعلق با قبله هم فحاشه
 تشعروا اى لا يتعلق با بعدة فيزقون بهموم الرزق فكان الرزق من الله
 تعالى ومن غيره تعالى بانشار الله تعالى فالرزق مطلق وعام من الدنيا
 باطلاق وعموم رزق ومرزوق به وما اتهم الله كما يقال اللهم ارزقني
 علما نافعا وعلما صالحا فلكيكون مخصوصا بالماكولات والمشروبات والمجوسات
 والافانعام فتشربون بالحنات ومصورون من السميات ومنهم المذبح
 امر اش اى به برون لما يوزون هم ولو لاش كذا اى لا يتعلق
 بما بعدة فتعلق با بعدة هم فخاص لا تشعروا لا دليل عليه ش اى على انه
 خاص لا تشعروا ما قال الله تعالى ولكن لا تشعرون كما قال اجار ولكن لا تشعرون
 هم ولا يراد حيا التي هي صفة ذاتية لانها بازلت هي كل هي صفة ذاتية
 من كرواح عموم اش فانافية واما هو بعدا لانها باقية بالروح في البرزخ

على السوية للمقتول وغيره عموماً التي خضت للمقتول المخصوص من دون
 يرد قتل جسد فيرد قتلناش اى نحن ان قتل جسد غاية لتعطيل ولا يحياة كما ذكر
 هم وان لم ش اى ان لم يرد قتلنا هم فما الخيرية فالحياة لقوله تعالى
 ثابتة والموت اشارة الى التعطل فلا يلزم لتعطيل للمجد وان لم ش
 ان لم يكن الموت اشارة من التعطل هم فكيف انتهى عما ثبت
 اش اى عروض الموت هم والاثبات عما زال من ش
 تعلق الروح بالمجد والحياة كما في الدنيا هم
 فما الاستبعاد في التصريف من المجد الشهودى والمثالى لانه لا يستبعد من
 قتل نفس اى الحياة الدنيا رجداش الواو حاله اى لبيان حاله جسد اشارة
 الى ان لا استبعاد في التصريف رجداً يتميز بالعطف على نفسا هم منه
 ش اى بعض من قتل النفس هم فالانبياء على الاحياء بالقتل الاول
 المذكور اصلاً الا الثاني المشهور حصراً والاول يستجمع ش اى الثاني هم فكل
 ش اى يستجمع هم الثاني الاول فاصغر قال رسول الله تعالى صلعم رجبا
 من الجهاد الا اصغر الى الجهاد الاكبر وقال صلعم الانبياء احياء في قبورهم يصرون
 الحديث ش وقال الحافظ السيوطي في التنوير ان النبي صلى الله عليه وسلم

حتى يجسده وروحه دانه تنصرف ويسير في اقطار الارض وفي الملكوت بهيته
 التي كان قبل وفاته ولم يبدل منه شئ وايضا فيه واذن لهم اني الانبياء في
 الخروج من قلوبهم وتنصرف في الملكوت العلوي ^{السفلي} وايضا قال الحافظ
 انتباه الاكابر بحجوة الانبياء ان حياة النبي في قبره وحجوة سائر الانبياء
 معلومة عندها علما قطعيا لما قام عندها من الادلة القطعية في ذلك وتواترت
 بها الاخبار منها قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الانبياء ارحاء في قبورهم ^{يصلون}
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم حرّم الله على الارض ان تاكل اجساد الانبياء
 واخرج ابو نعيم في اخبار المدينة عن سعيد بن ابي سب قال لم ازل اسمع الا اذا
 والا فامته في قبر رسول الله صلى الله عليه وسلم ايام الخضر فار حتى عاد الناس
 هم وقال الله تعالى واعبدوا ربك حتى ياتيكم اليقين ^{ان يقولوا} اعلم ان اليقين مصدر
 كالتدريج وهو تحقيق علم البديهي وحقي للبتين والعبادة متعلق بالمجوارح والقلب
 ويدل عليه اليقين والاحسان ان قيل على الاختلاف بين الموت فليس لغافل
 يقين بما هو حق بالموت عموما فيرا دونه موت في مقصد فسيقط تقيد الفرض ^{بما هو حق} والآخر
 على العبادة على تقيد الموت وقاسش ^{ان يقولوا} وقاسقيد اتقيد الموت هم لا العباد
 المطلقة على اطلاق اليقين وقاسش اى وقاسمطلقا باطلاق اليقين هم فلا تضام

فيها فوجد الله سبحانه في عالم المثال الامر اليه صلعم تصرفا بالخطاب المحبوسية
 على اصل معروف شىء يوجد من جهة الامر اليه صلعم هم والى غيره صلعم مراد او يتصل
 بتحقيق اليقين اسما بعد ربك حتى تحقيق اليقين على حقيقة العبادات المحبوسية
 لا يزل وصف الروح ولا يمنع خصوصية الاولياء لتبهم بالانبياء والثاني
 لتغير الانبياء من التبشيش الواو حاله لبيان حال الثاني هو يقتل جسدهم
 فلا فضل للشهادة على الانبياء ولكنهم يشكون بالاولياء في الولاية الثانية
 على قدر نصيب تبشيش وجه خاص على تعطيل نفس عن اداء الذي من سلواته
 تعالى بالتصايفها بما هو من جوداته تعالى تقتل جسده وتقتل بعضهم
 على بعضهم على قدر نصيب فيصرف تصرفا على من يقتل في سبيل الله تعالى
 بفعله وجمته اختيار من اضطرار من دعائه وشفاعته لكنكم ما احببتم بها
 شىء اى حيوة التي تقتل النفس في سبيل الله تعالى فلا شعرون فنفذ
 الشعور دليل على ان احببتم بها ومغاييرتها من حيوة التي لا يقتل
 في سبيل الله تعالى لان احصل شعروا فقنا الله يهدي من يظن
 رايكم وصلى وسلم على محمد بن احمد على جماله كما يحب رضاه وشفاعة فناء
 ذكر كيفية غيب وعلمه وامنها

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
 نستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفع به على الله وصحابه واتباعه
 اعلم ان عيبا ما يعنى ضد حضور وشهود فهو عدم مجهول وانما يعنى خلاف
 الوجود غير متقدم حضور وشهود غيب الذى يعنى خلاف حضور باق على ما
 جاز استحضاره وقد غاب ش ر مغاب هم فالغائب باق على ما جاز
 عدم استحضاره وقد حضر ش وهو حاضرم وقد يكون ش ا
 الغيب والحضور هم بمعنى غائب وحاضر مجازا فما حضر غائب فكيف غائب
 لا غيب الا بانائه من حضور جائز وان لم يشترط جواز الاستحضار مع
 فلزوم وجوبها فالغيب والغائب مختلفان باقناع بانها من الوجوب
 اى ان لم يشترط جواز الاستحضار مع فلزوم وجوب الاستحضار ووجوب
 عدم الاستحضار فانها بها متمنع من الوجوب فلا يعنى الغائب فما يعنى الغائب
 وكيف علم انه لغائب فكيف بان الغيب منه هم هذا تعريف الغيب والغائب
 بحقيقتهما وان قيل غائب وغيب بمقتضى ان لم يحضر له ش قيل بمقتضى
 غير عالمها لكن الحضور انهم من كل وجه هم فلا يخفى ان حقيقة الالام غيبا
 هم مجازا بسبب الحضور وشهوده ش الغيب الى الحضور هم فالغيب الغائب

ثانياً بما جاز استحضاره وقد غاب عما جاز عدم استحضاره قد حضر لا تحقيقاً
 في حضوره الله سبحانه بوجوب الاستحضار لا الذان سلب الحضور وثبوت فهو بعينه فان لم يجر
 فلا ثبت الغيب في علم الله سبحانه لكن النوعين من الغيب الحقيقي والمجازي هم تحقيقان
 في حضوره غير تعالى بمعنى خلاف الشهود المثال والروح والقدم فخالق الاجسام
 وعالم المثال غيب وعالم الروح غيب الغيب والقدم غيب الغيوب وبهذا للملكوت
 الشهود والمثال والروح مناسباتهم فخالق الملكوت عندنا لا المثال وعندهم الشهود
 او يدركونه بحواس ظاهرة فالغيب عندهم مثالهم وغيب الغيب ورائه ولا يخرج
 الاثباتية من حدها بالتصانيف بالصفات الملكية بل يخرج من الملكية بافضليتها
 منها في التصانيف اطلاقاً بموجودات قديمة ولا تدرك مرتبة منهما بنفسها الا
 في حدها فالشهود يدرك بحواس ظاهرة اي متعلق بالشهود والمثال بحواس
 باطنة من متعلقه بحواس ظاهرة هم اي متعلق بالمثال وهي مرتبة صفة
 ظاهرة له والروح بصفة باطنة للمثال وهي صفة ظاهرة للروح لان
 والباطن لا يتمايزان الا بالانطباقها على ما بينية واحدة ببقاها في المجرور
 متعلق بمتمايزان محذوف بعد حرف الاستنساخ هم بينهما والبقية تنزل
 الادراك من الروح الى المثال ومنه الى الشهود ويعرج من عكس النزول

وان لم يكونا منطبقين على ما سبقت واحدة فكيف الامتياز يتقابل بينهما
فيما بل لطلاب النزول العروج شمس مطوفان على الامتياز من اختيارية
لها و عدم اتحاد المحققين حقيقيا شمس عطف على التباين والجواب ان قيل
اتخذتاهم و عدم انقلاب حقيقة الى حقيقة اخرى شمس عطف على قبله و يجوز
القول في انقلابهم و التقديم لا يعلمه نفسه الا هو فيذكره بدلالة غيره انما يعلم
احيط و احاطه غيره عليه حقيقة فهو الايمان بالغيب في معرفة الله تعالى
و هذا شمس اي كل ما ذكر في الصلة من الغيب من بداهته لا ترى في نفسك
ما ذرايت في الرويا هو عالم المثال ما ذا تعلم لا تعلم من قبل و ان قيل اقتناع
حضور غيب بان حضرة نفق حضور و هو شهود و هو يتعلق بما جاز استحضاره
و غيب الذي خلاف شهود آخر من غيب الذي خلاف حضور فهو بذاته فلا
نفق له من علمه سبحانه فانه عالم الغيب والشهادات شمس اي من الغيب
والشهادة من كل خلق و تمامها جزر و كل انفسها فهو علام الغيوب
نفق عالم الغيب نكتة فليعلم اخفى الخفيات و اشده غيب الغيبات و اعلم
ان حضور غائب بمعنى خلاف حاضر لا يحصل بنفسه و الغيب مني عليه
شمس اي من الغائب نفق الغائب نفق الغيب م الا شمس يحصل حضور

الغائب والغيب هم باخبار من حاضر بشرط جواز استحضاره و حضور
 غائب بعضی خلاف شهود و نسبت به الی من لم یحضر له تحصیل ثبوت لان الغائب
 یتحقق ثبوت به کیف الغیبات برفع المحجب له یا شاراً له تعالی العجائب و
 کرامته و حوته بتصفیه و تزکیه النفس بتقوی الله تعالی بایمان با اتی بالرسول
 من الایمانیات و الاحکامیات فالرسول اولی ثبوتها و رسولنا صلعم علی
 شعله فی خلقه صلعم استجماع الخلق کله بانکث فیها کما یو فیها
 الخلق علی تفاوت درجاتها بهیچ الله تعالی الحق علیها لکن احاطه علم
 بکلماتی آن موجب الغیر تعالی ممنونه و فی اوان جواز الله صلعم جائزه
 کما ذکر فی ذکر کیفیت احاطه علمه صلعم هم قدام اثبات الغیبات مع خلاف
 بما اتی به الرسول فهو مستدرج و تحصیل بانواع و صیل بالمیل و یا فشرک الکلام
 بخلاف ما فی اشیان ما اتی به الرسول انه لیس بالموجودت فمشتکر الوجود
 والله سید من یسار الی صراط مستقیم و تیسر تعارض فی المستند لان
 علم الغیب بالاضافه و هو ثابت فخره و اولی رفع التعارض فی
 منعه و جازه من العقل شئ اسی بادرک العقل اصالتاً هم لنقل
 اسی لیس بکه العقل اصالتاً لعلو طاقته لا یتقبل الناقص الذی ابدیه الله تعالی

بادركه اصل تمام باستثنا بحسب الحال والعلم العادي وانكار ان كانت
 سفاهة فاما من العقل كما هو لا يخفى على العاقل من المذكور واما من العقل
 فالآيات في الجواز ارجح اذ علم الغيب هم في آخر سورة البقرة يعلمون
 اى في زمان حال وبأخفهم اى في زمان مستقبل تعلم ما من الذى
 لا يثبت باستقلاله من كيف الممكن من متعلق لا يثبت هم بالحوال
 متعلق ثابت خبر متقدم هو علم ما من اذ هو بعرض عدم لاحق لوجود
 الحال فيقتضى عدم احتياج الى الحال في استقرار فعله من مصدر محمول
 اذ علم عدم بالوجود هم بخلاف الحال والمستقبل اذ الحال موجود مستقبل
 والمستقبل لعدم سابق فيقتضى الوجود فلا احتياج الى الحال في استقرار
 فعله من مصدر محمول هم فالكلام في الاستقلال من حيث علم
 احتياجه الى غيره ووجود استقرارا وعلم ولا يحيطون بشئ من علمه
 اى من علمه يتعلّق بالمعلومات في الزمان من فضيلة كونه متقدم عليه سبع
 حصرة مع حدوث معلوماته وتخصر اوان لم يعلم بها فكيف تجزئ عليه
 البسيطة الاباشارة اى معلوم من معلوماته واستايدل على تحقق
 الفصل تعلم العاديات وغيره في اى زمان غير ان سجد انضافها

بالاستئذان من المستثنى منه يدل على منع الاستقلال عن غير المسجاة
 قعيما متحقق فلا دليل على منع علم الغيب لغير المسجاة الا على جوازها و
 سورة القصص وادعينا الى ام موسى ان ارضعيه ج فاذ خفت عليه القية

في اليم ولا تخافني ولا تخزني ج انما اردوه اليك وجاعلوه من المرسلين
 وفي آل عمران اذ قالت الملائكة يا مريم ان اسديشيرك بكلمة من الله المسيح

عيسى ابن مريم وجهي في الدنيا والاخرة ومن المقربين من الآتين
 علم الغيب لغير الرسول ثابت ش عند اهل سنة وجماعة خلافا لمقرئين م

وفي سورة الرحمن علم الغيب فلا يظهر على غيبه احدا الا من اراد من رسل

فانه يسلك من بين يديه ومن خلفه رصدا اعلم انه تعالى عالم الغيب

ش الذي يجلب الشبه ونسبة الى من لم يحضر له العام له سجا

وغيره ش عادتا او بغيره ويدل على عموم عدم اختصاصه لمختص

والاظهار بمعنى الامداد الذي يقع فيما وقع قبله ش اي الاظهار م

فلا يظهر على غيبه الخاص له سجانة ش لا لغيره سجانة عادتا ويدل

على الغيب الخاص اضافة الغيب الى الضمير الامن ارضع من

رسول فلا نفى من علم الغيب العام لعام من الانبياء وغيرهم من

ومن علم الغيب الخاص الخاص من الانبياء ولما الاستقراء عن نفى علم
 الغيب الخاص يجوز له الغيب سبحانه فالعلم شئ فيجوز علم الغيب الخاص
 بالاولوية شئ عند اهل سنة وجماعة خلافا لمالكين في عدم العلم بالرسول ^{عليه السلام}
 والمتوهمين من فيدل على جواز احاطة الكلية علما بالغييب بالرسول ^{عليه السلام}
 شئ اى الغيب والرسول من فاسد الرسول صلعم بخصيصية ثبوتية ^{للكلام}
 بمقدار شئ متعلق ببدل ان وقع تنقذ او لا احاطة الكلية ^{بشئ}
 ثابتة من احاطة مركزية في شئ من شئ متعلق ثابتة حال الاحاطة
 مركزية من ولو في آن او آوان شئ كما ذكر في ذكر كفية احاطة ^{عليه}
 صلعم كما هو عند اهل سنة وجماعة من المتقصرين وان شئ مفصول ^{اعلم}
 على العطف من لفظ من محم ولفظ من مخصص لان ليس بين ^{ان}
 تخصيص من تعميم وتخصيص بعد تعميم لا ينفي جواز امر مخصص لغير مخصص
 لا لاستترافها شئ اى مخصص له وغير مخصص له من في العموم ان لم يكن
 شئ الضمير المستتر الى الامر المخصوص من متمنا وفي وجه الجواز جانب
 اول قوى شئ المجتبه حال من جواز الذي مضى الى الامر فالاول
 حاله والا عطف على المجتبه من ولا ينفي نقصان فهم المستفهم ^{لذلك}

الى المرام في فصاحة الكلام مع التوسع المقاصد وان الرسول غير الملك من
عند اهل سنة وجماعة خلافاً للغير فيمن هو ملكهم وانه انسان لا اله الا الله
بين يديه ومن خلفه رعد الان الملك غنى من الملك في امره وفي سورة النحل

ويوم ننجث في كل امة شهيداً عليهم من انفسهم وجنابك شهيداً على هؤلاء و
ليس الشهادة الا بعلم المشهود به غير شهيد فكيف جعل هذه تدل على ان الرسول
عم كثير العلم بالغيبات في ان شئ لكثرت المعلومات في ان في صدر مكره
واخرج النبزار والطبراني في الاوسط وابو نعيم بسند صحيح قال رسول الله صلى
عليه وسلم الى ان قال رايت ما تعجل امتي بعدني فخرت بهم الشفاعة الحديث
هم وكتمت اية في القرآن المجيد تدل على الدعوى والآيات في المنع شئ
اي منع علم الغيب هم في سورة النحل قل لا يعلم من في السموات والارض
الغيب الا الله وما يشعرون ايان يجثون وفي سورة لقمان ان الله
عنده علم الساعة وتنزّل الغيث ويعلم ما في الارحام وما تدري نفس
ما تكسب غداً وما تدري نفس باي ارض تموت ط ان الله عليم خبير و
في سورة الانعام وعنده مفاتيح الغيب لا يعلمها الا هو ط لا يعلمها
معارضة للاولى لان الغيب باضافة الله سبحانه ثابت فتاوى شئ

الضمير المستتر الى آيات في المنع والاصل ان معارض الثابت ان كان
خلافه لا يخلو يادل بوجود غير مثله لان ما ثبت لا ينفي الا الذي ينفي الذي يصح
لوجود خارج وهو غير ثابت بنسبة اخرى في ابدال النفي لا الثبوت لتقدمهم
بوجوده بخلافه فرفع التعارض باستثنايه بحسب الحال او بحسب العادة
المخصوصة فلا شئ افعى لا يثبت هم منعا مطلقا الا التعارض من جهة
البداهة مما في نفس المعرض من الاعجاز والكرامة في المغيبات ^{منها} شئ الا
واللام للجنس هم لازم افلا يتبدرون القرآن طر ولو كان من عند غير الله
لوجدوا فيه اختلافا كثيرا فانتمست المشهورة من المغيبات افرادها فارتبة
بهن في الاعجاز والكرامة الا ان شئ خارج لثبوتها الى كسبية
من الاحاديث في اعجاز النبي صلى الله عليه وسلم ومن غيرنا في كرامته الاولى فاما
فذكر هم والله تعالى اعلم والموفق والمحقق والمحفىظ اللهم صل وسلم على محمد
بنی الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وشفعه فنيا وترحمنا به
ذكر كيفية العلم والمعرفة والعارف والمعرف
وشغلها بها وما فيها مع لطالب الاخرى

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد ابر و شمسینه و افضل علی رسول محمد و شمسینه و علی اله و صحابه و اتباعه
 اجمعین اعلم ان العلم صنفه متوسعة لمعلومات جامعته و ماله و اختصاصه بمجموع
 معرفته و قد اعلم حکم التقدير فيها فلما اعلم علم حصوله في صنفه علم منسوب بحصوله العلم
 ش ان الضمير المتصل الى علم حصول المصداق هم اسی بحصوله لغیرته به ش
 بعالم هم بنیادیه علی مرتبه ذاتیه فحتاج لعلم معلوماتیه الی غیره و حضوره
 بوصفه علم منسوب بحضوره لعالم اسی بحضوره فی نفسه یعنی به فی مرتبه ذاتیه
 فلا يحتاج الی غیره ش هو الزیاد و فالما حصل ان عالما بعلمه الحصولی
 لیتحتاج لعلم معلومه الی غیره اسی مرتبه غیره علم لعالم لانها و سطره من علم و معلوم
 و بعلمه الحصولی لیتحتاج لعلم معلومه الی غیره اسی مرتبه غیره علم لعالم بل علم
 بمرتبه حقیقیه علم لعالم لانها و سطره من علم و معلوم لا کقولهم ان عالما
 لیتحتاج الی غیره اسی معلوم الذی هو غیر نفسه فی مرتبه علم حصولی
 فیعلم غیره و لا یتحتاج لعلم معلومه الی غیره اسی معلوم الذی هو غیر نفسه
 فی مرتبه علم حصولی فیعلم نفسه هم لعلم معلوماتیه فاعلم نفسه و غیره انما
 الوجودین ش اثبات فی وجه علم حصولی و علم حصولی هم لا یتضمن
 احدی عن شمسیه و لا یزید شیء غیرهما لمعلومه فاعلم عدم مطلق باصباحه

من فلا اصل للسؤال المشهور اى ان حكم العالم القديم عدمه فى مرتبة
 العلم المحضورى فلزم ان عدمه عليه وان لم يعلم فلزم الجهل بالسؤال مستبعد
 لان عدم المطلق لا يحكم بمعلومية الا ان يقال الحادث مفعول حكم
 لان لما علم غير نفسه فهو محضولى ولما علم نفسه فهو محضورى على تقدير
 والمحضورى كقولهم فلان يد عليه شئى هم وعلم نفسه وحادث مع علم
 بنى عليه منه المبنى على عدم مطلق متعلقة بشئ المجزئ متعلق علم الحادث
 والضمير الى الحادث هم بفعل عالم وشئ متعلق به متعلقا بالضمير المتكسر
 وحضوريا ضرورى معا ونى خلافة شئى خلاف ما عرف بعلم حصوله
 وحضورى هم كما هو المشهور يلزم عينيه غير العالم به فى علم محضورى غيرية
 عين العالم به فى علم حصولى والا لجهل من جهة سنة حد بها ...
 ضمیمة مناسبة للمحل العلم ان ربط خلق الذى بين خالق ومخلوق
 باعث بعلم والحكم منها شئ اى من مخلوق الى خالقه ومن خالق الى
 مخلوقه هم والا لبطال العلم والحكم اعلم ان الله تعالى علم نفسه من شئ
 مع صفاته حتى الفصل الحجابى مع اثره وهو مفعول من عينية هذا شئ
 محضورى من مع صفاته اليه يتعلق العلم او يتعلق بمفعوله والضمير فى

راجع الى مفعوله الى الفعل المحجبي وبما مراد ان لم تخلف معناها خلافا
 مرجع التفسير الفعل المحجبي ومفعوله قد يام ولو في علمه تعالى ولو بوجوه
 خارج من علمه تعالى فعلمه تعالى متعلق بما هو قديم وبما هو حادث ولم يتغير
 باختلاف المعلومات حتى يبلغ العلم فاعلم ان المعرفة موقوفة في نفس
 فلا يعرف ما في غير لا فالمعرفة حقيقيا بما قام بقياسه الحقيقي في نفس
 وهو شبه الذي هو بوجه معرفة فاعلم ان الشبه لتكيف علم في مرتبة مثالي كقضية
 معلوم لا ما يقوم فيه وعليه كصورة في مرآة وعلى غير ما يحتاج الى وجود
 منه فان حصول شيء صنعا ليجتاج الى شبه متقدم منه وعلما ش
 على صنعا اى حصول شيء علما هم على وجهين بنفسي من حيث ان الشبه
 ليجتاج الى نفس شيء وهو مقصود وبشبهه ش عطف على نفسه هم
 من حيث ان معرفة شيء ليجتاج الى شبه الذي هو بوجه معرفة فلا نزاع
 والحق انها معا تباخر تنبي فلا يعرف عارف غير ما هو متقدم من شبه متقدم
 ش من مصنوع هم لصنع ومتقدم من شبه متأخر حاشا من معلوم
 هم لعلم فوسيلة معرفة لها ش اى لما هو متقدم من شبه متقدم لصنع
 ومتقدم من شبه متأخر لعلم هم وصف جامع مانع والحاجس

وما عارضا بما قام لهما من المعارف والقياسات المجازي لا لا يتحقق الا بما قام لهما من المعارف الحقيقية في نفس عارف

ظل ذي ظل والمنازع سلوبه وهو معرضه وان نفى احد ما من
 احد من وصف جامع وانفع هم فالمعقولة ممنوعة فالتابعية والمقتبعية
 العابدية والمعبودية بمعقولة الوصف الجامع والمنازع نفى ^{عبدني} مرتبة التصديق
 حصول معقولة شتي كما هو موطنها الاسم للمعنى شتي ^{الحصول} معقولة شتي كما هو
 لا للمعنى تصدرك هم ومحل القلب الحضري ومبدية من حد اعلى مرتبة حواس
 باطنية الى حد سفليها الى مرتبة مثال شتي الى انتهائية على اصل غير جنس
 هم فمن يقيد ين الى تصور شتي الى الى انتهاء تصور على اصل غير جنس هم
 ويحصل شتي شتي كما هو موطن تصدرك شتي غير معين هم وموطن الاسم للمعنى
 اي حصول شتي شتي كما هو موطن لا للمعنى تصدرك هم ومحل الدماغ ومبدية
 من حد اعلى مرتبة مثال الى حد سفليها الى مرتبة شتي شتي الى انتهائية
 على اصل غير جنس هم فالمعقولة والتصوير بما اعتبار ان زائد ان ^{على المعقولة}
 نسبتها الى معقولة والتصديق يتعلق بحسي وبغيره بدلالة اليه التصور
 يتعلق هم بحسي فقط فالمعقول غير حسي وكذا دلالة ونسبة ودرجته
 شتي فتستلزم من الكلام ان الحسي مصدق مقبوه ضروريا والمعقول
 مصدق بدلالة اليه حتما فلما اريد علم شتي فنفيت علم من محل تصديق

الى مراد من الحيات وتوحيده من محل تصور اليه وتعليل به فيحصل شبهه
 في محل تصور بقيا به تحقيقه في محله تصديق توسعا او اختصا واثباتا
 او نضيا والى مراد من المعقولات به الا انه لا يتجربا وكيفية الانبعاث والتعلق
 والحصول من جهة على التحقيق فالصدق مقدم مقصود او قريب باعلاؤه ونحو
 حصوله لا شئ ايسر حصول شئ من في حد اعتباره وتصوره من غير سبب او
 مقدم في حد اعتباره حصولا بسبب ما شئ ايسر حصول شئ بسبب ما
 فليس مقصودا بذاته الا بسببه والصدق في الحال شئ ايسر حصوله من لا بد
 سواه والصدق من افعال اختيارية بخلاف المعرفة شئ ايسر حصوله باختياره
 من غير شئ حواس نظيرة في عالم الشهود باقراره والآثار ما هو في عالم الشهود
 من اثر ما هو في عالم المثال تصديقا فتصدق الذي يقضي للمؤمن الكثرة
 بقبول الصدق واقرار الذي يدل على صحة التصديق بايمان ^{بأنه} التصديق
 وهو مصدق حقيقة وان لم يكن في التصديق مصدق فالكنهه وليله ظن
 ولا يكذب به وعالم الشهود ^{بأنه} التشكيك المعرفة والحكمة فالآثار في حكمه كالتصديق
 في حكمه قرضا وجوبا واستحبابا شرعيا وعقليا ليس اقرار اللسان بل
 على التصديق الاطنا ومجازا ولا يكذب به ولا يزدل التصديق بزوا

الاقرار بالمدعى عليه ولا يزيل الاقرار الا بصدقه ^{شك} او بانكاره ^{مصدق}
 من وكليتين تحقق علم المعلوم من حيث هو ^{مصدق} فلا يصح الشك الذي يمنع
 فلا يزيله ولا ينقص منه حده لكنه اذا كان المعلوم غير الذي علم من قبل
 فيزيد في غير وجه الذي حصل من قبل فيها ^{مصدق} فغير ان باعتبار المعلوم فالزيادة
 عليه من غيره لا في حده واعلم اننا الايمان بعد زوال الكفر فانما ينقص
 الايمان لزم الكفر في الحال ولا يجمعتان ^{مصدق} واعلم اننا المصدق بخلافه
 ش اي ليس بعين صدقته ^{مصدق} مع رتبة ^{مصدق} لا ينقطع من اي رتبة
 بالمصدق لا ينقطع ^{مصدق} من فالمصدق لا يتحقق دون التصديق والتصديق
 لا يتحقق دون المصدق ^{مصدق} من فيها لزم ^{مصدق} ولزم منها بما فهم منها الايمان ^{مصدق}
 لم ينفردا بفرقة كلية منها ^{مصدق} ومن هنا الالفاظ المترادفة كالإيمان
 والعمل والتصديق والاقراء كلها ^{مصدق} اودا ^{مصدق} فوجود العلم والمعرفة ^{مصدق}
 واليقين على وجودهم ^{مصدق} الحاصل ^{مصدق} لا على ^{مصدق} تجده ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} من ^{مصدق} العلم
 العلم على وجوده علم ^{مصدق} وهو باطل ^{مصدق} من عليه المعرفة والتصديق ^{مصدق}
 وان ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} مجردة ^{مصدق} لا ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} لا ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} لا ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق}
 على ^{مصدق} الحاصل ^{مصدق} الزائد ^{مصدق} على ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} لا ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق} لا ^{مصدق} بنبطه ^{مصدق}

على شخصهم الذي موطن ما يتبادر من جهة العلم معرفة وعلما
 تصديق وعلية توصيف وتكميلهم على بناء معتقدتهم في عالم الشهود وفضلها
 عدم شئ اى زيادة تمييز التكميل اى تكميلهم زائد عن تعيينهم
 لانها معرفة المقصود بدلائل التي في عالم الشهود وعلما قرار درجتها
 على وفق ما في عالم المثال شئ اى من العلم والمعرفة والتصديق و
 هم وبقية الكلام في وجه لطيف فان اصبته فاستكثرت في الخيرة وان زغت
 فلك مالک فاعلم ان المومن من شئ من تشير الى انزعاج وبعيض
 ظل موجودات قديمة متضمنها بها بقية المجازي عنها فالوجود
 اى وجود المومن هم مشترك بها شئ اى موجودات قديمة هم و
 وهي منشاره قبا بعية ومتبوع له وعاد بية ومعبود له من هذه
 اى هذه الموجودات القديمة هم فالمتوفيق شئ الذي مصطلح الشرع
 الشريف هم ثابت شئ بتوفيق المومن موجودات قديمة هم والتوفيق
 يتحقق بالفعل والموفق مفعول متعاقب لا تقدم اذ هو غير معقول ولا
 متاخر اذ هو قبا بعد ممنوع ولا معه اذ هو في ثابتين لا احتياج بينهما
 لا ظن ان يرا معه معنى متعاقب لا تطل يقتضى قرينة وروية وفاقا

لو وقت في روياء دقيقة وانما يكشف عالم المثال لبعض الراسخين تعالى
في نقطة فلا منع لها في النقطة وهذه الروية بحجاب منوها بالية تعالى من تزيينها تعالى
او تشبيه تعالى ولا تتخصر بصورة معنية حتى تمنع في غير ما تحدث بحكمة وقدر
تعالى كما يشاء وهو الحكيم القدير كما ذكرني تفسره في محله شمس ذكر كنفية
اثبات مرتبة الحجاب بين القديم والحادث المحدث ثم وقد تناول الصورة
بما اشار الله تعالى فيها سلسلة وحدت الوجود شمس الاضافة بمعنى
مصطلح متضمن في عروج نظريته الى موجودات قديمة من غير تمايز
لان تمايز سلوياتها هو قوف على انبائها من حادث فها شمس الكمال
والسلويات التي تنبئ عليها من احداث هم يقينان من علم الذي
ظل من علم موجودات قديمة تقطع نظره عن غير اعتبار من جهة فليها
غير ما في العلم شمس اى علم الذي ظل من علم موجودات قديمة تقطع
نظره عن غير اعتبار من جهة هم كمن ظل في ظل علم موجودات قديمة
تقطع نظره عن غير ما ان لا يعلم موجودات قديمة بنفسها لحدوثه فحيثما
الى دلالة نفسه لا بغيره لاكن لا يهمل الى تمايز نفسه فتعذر التصور
بأن عمافى كان فيما بقى وما هو مع تمايز سلويات وحدت الشهود

شس بمعنی مقابله و الاضافه بمعنی فی صم لاین مسکوبات مثبتة علیها من حادث
 جناسش ای اتحاد و المسکوبات التي مثبتة علیها من اتحاد صم بقیان فی
 علم الذی ظل من علم موجودات قدیمه و غیره مستحکم اعتبارا من جهت نقایدها
 غیرا مع روابط التي منبهاش ای موجودات قدیمه و غیره من حادث
 صم منبها احوال فحید و حدث الوجود الواجب سبحانه دلالة عن غیریة سبحانه
 الی بالنسبة من الولاية الخمسة فحید کله منه سبحانه فحیدانه هو العارف والمعرف
 بنفسه سبحانه فینزل باستجماع العلم المذکور مع مقیمه و قرب و احاطه
 مع تجاوزه ربی فی حدودهم بحق یقین فلا یطیق النطق فی حاله فقد
 صدق قوله صلعم من عرف ربه فکل لسانه قد فقد حق قوله صلعم من
 مررة المؤمن فی الوجهین ش ای حبه و حدث الوجود و وجه و حدث
 الشهود مع تفاوت وجه فینشی الاصل ش ای المؤمن مررة المؤمن
 صم فی نزوعه حتی ما اشار الله تعالی سفند که ان شاء الله تعالی فاعلم
 فی وحدت الوجود و اختلاف الحال فمنه المذکور و منه ان لو لم تتمايز مسکوبات
 کالمذکور لابد له ش ای لبعض الحال من غیر المذکور صم من مجرد مطلق
 متمایز من تفکید اعتبارات له و بها علی ما هیته واحده لا ما هیته فیه

شش اى وجود مطلق هم انكشاف بداهته وجود الذات تعالت
 فى مرتبة حق اليقين حتى انكشأ حادث من علم حادث فلا يميز حاس ومحموس
 الا الذات تعالت وغير لا معقول على اعتباره وتحقيق ان الذات تعالت
 ليست بجائته ومحوسه بل سحى وجوده ببداهته مع صفاتها تنزلا وغيره
 حاس محموس لا كنه انكشأ من علمه فتعذر وانتساب بحس اليها المنقصه
 فنار غير لا وهند المحاله اللائقة فى شهود قرب الذى بمقرب من اجل
 الولاية الثانية ولما تم الفناء لا يبقى فى علمه الا الله تعالى بلا دلالة له
 تعالى فلا يميز احس ولكن فيها نظراى اذا فت دلالة لا يصلح له
 الله تعالى تحقيقا ما قيل اذا وصل اليه تعالى لا يحتاج الى دلالة ليس
 بحق شش اذ حقق ان الله تعالى لا يعرف الا بدلالة اذ لا يحيط به تعالى
 علم حادث فتعارض فيما قيل من فعل العارف تعقل حادث مخلوق مستشرق
 فتاة كوجوب الدلالة شش الى المعروف الموجود بداهته هم وفيه شش
 وجود مطلق هم انكشاف مرتبة حجاب الذى حدث من اسمائه وصفاته
 تعالى بقدرته تعالى وهو غير مخلوق والحجاب اضافة مجهولة لكيف
 حدثه تحقيقا اليه سبحانه ويتشابه حادث مخلوق تحت امر لكونه جاعلا

ش ^أ حجاب هم ولا يميز صها بالتعذر فلا يفهم سر قوسين الذي رقم في ذكر كيفية
 السكون المعنوي ش الذي في معرفة النفس لمعرفة الله سبحانه هم وفيه ش
 اى وجود مطلق هم انكشاف حقيقة ش اى ماية هم الالمانية الجامعة لحقيقتها
 ش اى علمها هم تضمنها بوجوداتها والتزامها بها ولا تدري ش اى حقيقة لائى
 الجامعة لحقيقتها هم فى صدها هى هى تعذرا فاعلم انما الوجود وصف مطلق
 بالعينية بما قام به وهو موصوف مضاف اليه فهو اما خاص ش اى مانع الخير
 كوجود زيد هم فلا كلام فيه واما عام ش اى لا يمنع الخير كوجود زيد وعمرو
 فمشترك فتحد مجازى فى الوصف وتغاير حقيقى فى الماهية لا عكس ش
 متحد حقيقى فى الوصف وتغاير مجازى فى الماهية هم اذ الاتحاد حقيقى مستغن
 ش كما ذكر فى ذكر كيفية الاصول الخم فى اصل ذكر كيفية الاشتراك هم والوصف
 قائم بالموصوف المتقدم رتبة وهو محقق العموم بتغايره حقيقى ش اعلم انما
 اذ كان وصف عام لازم له تغاير ما ياتى التى قام بها الوصف حقيقيا اذ هو
 محقق العموم الذى فى الوصف واذا كانت ماهية عامة لازم لها تغاير اوصاف
 التى قاست بالماهية حقيقيا اذ هو محقق العموم الذى فى الماهية هم لا عكس
 ش اى الموصوف قائم بالوصف المتقدم رتبة هم اذ هذا محال فاعلم

ان الوصف قد يكون مصدرا بانتزاع الاوصاف من شئ اخر شئ
 وان لم يكن منع شئ اخر فلم ينتزع منه الاوصاف فلم يكن مصدرا هم والوصف
 لا يلاحظ بالانتزاع قصد رتبة لا تصدق الا مع شئ اخر فلا تصدق في القدم
 او لا تثبت في القدم شئ اخر الا ان يصدق م الوصف شئ في القدم م
 فاعلم ان تمايز الاطلاق بالتقييد ^{بشئ} البار للمقابلة هم والتقييد بالاطلاق
 ش البار للمقابلة هم ^{بشئ} واما على ما تيه واحدة فنفس التقييد عليها لقيام حقيقة
 من جهة اخرى لا من جهة واحدة ش لانها لا تحققان من جهة واحدة فليكن
 التام م فلا اطلاق بازاد على ما تيه اذ لا ينتزع من ما تيه لكن بحكم ^{بشئ}
 التقييد والتقييد زائد على ما تيه اذ لا ينتزع منها من جهة اخرى فالتقييد شئ
 اخر منها ش وان لم يكن شئ اخر منها لا يختص ^{بشئ} م فنتيجة بانتزاع ^{بشئ}
 في المصدر وهو ممنوع في القدم فبطل الاش الاطلاق والتقييد هم فانه
 سبحانه في ذاته وصفاته تعالت وتهدت منزله عن الاطلاق ^{بشئ}
 في مرتبة القدم واعلم ان الاطلاق والتقييد ^{بشئ} ان على ما تيه واحدة ^{بشئ}
 لا على ما تيهين لعدم التقابل والوصف متغاير في حده من ما تيه في حده فلا
 يصدق الاطلاق بالما تيه والتقييد بالوصف فلما كانا على ما تيه واحدة

تفسير التقدير لزوم حدوث ما به يتم بهما وعد به قدمها من اى عدم تغيرية
لزم قدم الما به يتم فحينئذ عدم حدوث او القدم او اجتماع المنقيضين او وجودهما
ش اى القدم والحدوث هم على حدتها فليكن البتة الرابع ش اى وجودها
على حدتها هم حق اذ لا يتحقق غيره ش اى غير الرابع هو القدم المحض والحدوث
المحض واجتماع المنقيضين هم واعلم ان المجتبه الاخرى ان كانت من الصفات
الشريعية فثابتة في القدم ش فليست عارضة هم وان كانت من الصفات
مسلطة في القدم ش فليست قديمة هم فكيف معلومة الاقضية عليها من
معلومة فكيف لا يطلق قدما التقدير حدوثها واما على ما به واحدة
ش فبطل لعدم تحققها على ما به واحدة هم وكالتقدير التنزل الصورة
على الهيولى كما تعارفهم للجدار الاحتاق لكن تقدير الذات باعتبار تقدير
صفاتها من لا غير او تنزل الذات باعتبار تنزل صفاتها من لا عينها
متعيان في حدتها قدما وتنزل الصفات من لا عينها الى مرتبة الحجاب
حدوثها صحيح وبصورة على الهيولى تصدق على مرتبة الحجاب مع صلبه
فلا التقدير والتنزل في ذات تحت ولا الى مرتبة سفلية المتى تحت الامر
تعارف جدار الاحتاق فظن المتعصبون على المدخل الجاهلية وسجان

عما يصفون فحق وأما الذين في قلوبهم زيغ فيستعبدون بأشياء منه ابتغاء ^{لنفسه}
 وابتغاء تاوليه ج وما يعلم تأويله إلا الله فإياها يستفهمون ^{لنفسهم} كلامنا على أصول ^{نقصم}
 مما يصدق في إيمان المحكمات فاعلم أن التعاضت لمسلمان فبما تظان ^{للعقائد} فبما لا
 ولو تخالفنا فاعتقاد بأحدى منها في سائر ما وجب لهما ولا جرح للتخالف فالتقار
 للآخرى والمعتقد غير ما وجب أو يقوى عن ضعف منها في أول الضعيف بالقوى
 والقوى لتحقق وحدت الشهوات المحكمات منصوصة ^{لنفسهم} لتضعف لتحقق وحدت الوجوه
 التي تبينها بهات وأردات ولتثبت بهات تأويل المحكمات ولو ردت أصد
 فترد ما من الشريعة أو من الطريقة والطريقة فضلها فكيف ثبت آخرها لانه
 رد ما بردها وعكسها وتبوتها بثبوتها وعكسها هذا فاعتقاد بما هو من علم
 الذي ظل من علم موجودات قديمة لقطع نظر عن غيرها اعتبارا من جهة
 لا يصدق في إيمان المحكمات وبما هو لا بد له من وجود مطلق على حكم المعذور
 لمن تعذر باستيلاء حاله لا المستعصب فانه الحد وتزدق ومنه
 ان الاختلاف في المستثنين في كيفية ربط الأحداث بالقديم بأنه مشترك
 ببقائه الحقيقي به أو ببقائه المجازي لا في القديم كما هو باسائه وصفاته
 الأبدية كما في الصفات في كيف غيرتها وصنيتها بالذات ^{صل} لا يمان

في التوحيد بالقديم لا مع كلفا لربط فلا نزاع في اعتقاد التوحيد اجمالا
 وهو مقصود فان اخطا في تفصيل الحق لطفت صحة صواب الاجمال والاختلاف
 بانه برهاني حقيقي من بنى بهات نظرية لصوفي صافي حقيقي في عروج
 نظره الى موجودات قديمة فهو معذور وان شابه الله تعالى في خلقه ونسب
 وتعب وتعبه به الحد وتزندق بالكلية العبد ونسب اقبيا منه المجازي بالقديم
 نعوذ بالله تعالى منه وتحقق الدعوى اقبيا منه المجازي بالقديم بوجوده
 فيه ش كمانى تنبيه الذي في ذكر كيفية سلوك الذي في سفره النفس
 الله سبحانه هم فياك وخطوات المتعصبين والكافرين من ش متعلق بهات
 تشير الى النزاع ببعضهم من طل سلوبات ثابتة عليها من موجودات حادثه
 تضمنناش تميز من مصدر خبر مخدوف اثبات متعلق به من طل
 بها بغير ايش حال من الكافر الى تضمننا من موجودات قديمة اقبيا
 عنها قالوا هو مشترك بها اسما وهي متشابهة قواعده ومتشابهة له
 وعادته وسجود له من هذه ش السلوبات هم فانخذ لان ش الكفر
 مصطلح الشرع اشد لغيرهم ثابت ش سجد لان الكافر عن
 موجودات قديمة هم وانخذ لان تسليق بالفعل والمنخذول مفصول شعاعا

لا متقدم من اذ هو غير محمول من ولا متأخر من اذ هو بقا عدم متع من
 ولا مع من اذ هو في ثابتين ولا احتياج منيها فاني لا اظن ان يراد به
 متعاقب من فقد حجب من الوجود بالمتضمنات قال سبحانه كلا
 انهم عن ربهم يومئذ لمحجورون فباش بقصد التقييم من يصل الى اصله
 المتضمنة بالمتضمن على الالتزام فان تغير فقد حق قوله تعالى بحول الله ما شاء
 وحيث وعنده ام الكتاب ه فهو يصل الى اصله فقد حق قوله صلعم كل شي
 يرجع الى اصله و قد حق قوله صلعم كل شئ لخلق له و قد حق قوله صلعم
 من عرف نفسه من حيث حدتها وظلالها من كماله باضافة
 تحليلية في نفسه من فقد عرف ربه من حيث قدره باضافة
 بين رب و مراد به من فاقرب للموجود و ربه فباش من الموجود و من علم
 ربه قبله من حيث عدمه السابق من وسعه و قربه و محيطه من حيث
 وجوده من و بعدد من حيث عدمه اللاحق من برابطه و اثره بربها
 توسعا و اختصاصا فباش اى توسع العلم بجميع من القبلية والمعنية
 والاحاطة والبعدية معا و اختصاصا به باحدى منهن او توسع العلم
 بالقبلية والمعنية والقربة والاحاطة والبعدية معا و اختصاصا به

منهن من فلا تجمع اقبلية بالمعية والبعديّة من المناجات هم الا الحية
 بالقرينة والاحاطة من عدم المناجات هم فعلم غير علمية شى الرب
 هم حتى لا يعلم غيره ^{بغيره} ولتقصده يتبع لعلم قال ايمان الكفر والشرك
 مستفزع من العبادات قال لا يمان ^{بغيره} ان المشرك ^{بغيره} رب الذي موجود
 قدنية والكفر المشرك بانكاره ^{بغيره} حجة على حقيقتهما ^{بغيره} والشرك مستفزع
 بكفر فقد حق قوله تعالى فمن كان يربوا لقار ^{بغيره} فليعمل عملا صالحا ولا
 بعبادة ربه احداه فبالحق ان الرب خاص لا فرد من ^{بغيره} والعمل الصالح
 ما هو يصلح للرب وتساوي بينهما لا يزيهاش لان المنيمان ^{بغيره} بعد تحقيق العلم
 لا يزيه هم بل في الحال كما مر قد يرى فاذا اموته وتشتد في موجود
 حادثه ^{بغيره} حادثة ^{بغيره} اول فيها ^{بغيره} اشتراك ^{بغيره} اشتراك ^{بغيره} اشتراك ^{بغيره} اشتراك
 منه فقد حق قوله تعالى قل يا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا
 من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا ^{بغيره} اعلم ان مقصود الباري
 المضائق اليها محمد رسول الله تعالى صلعم بلاقته الاضافه في رحمة الله
 وان لم يكن كذا فتجب اضافته الرحمة الى ما رتوا فقالا لا ^{بغيره} كقوله تعالى
 يا عباد فاتقون وقل لعبادي الذين امنوا يقيموا الصلوة وينفقوا

مما رزقناهم الاية واعلم ان ربط خلق من الخلق ومخلوق لا يقتضي وجها
 من عبودية هي متابقة بل الربط بحققها فالعبودية هي متابقة بل
 طليعية بين طلي وذي طلي ومحققها ربط خلق فان لم يكن فاعطى معدوم فغير محكوم
 فانظر ان النبي محمد صلى الله تعالى عليه واله وسلم من ربه الله تعالى وغيره صلعم
 من ربه صلعم فلي بنابر ربط طليعية محمد صلعم عبد الله تعالى وغيره صلعم عبد الله
 وايضا عبد محمد صلعم والله تعالى اعلم بالصواب فالعباد عام من المقتضين
 والالتزام في الخلق مطلقا ثم تخصيص بالذين اسرفوا على انفسهم انما
 كما قال سبحانه ان الان ان لم يخرس ثم لا تقنطوا من رحمة الله وسنا
 كما قال سبحانه يذري من يشاء ويفخر من يشاء ثم بان الله يغفر الذنوب
 جميعا وليا قال سبحانه الا ان اوليا الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون
 فالحكم على تفاوت التخصيص مع تفاوت المقتضين والالتزام فرفع تعارض
 يغفر الذنوب جميعا بمقابلة ما من وجه في اسراف الذي لا يغفر من موثر
 وكفر من خلا فليس عطف على تعارض الضمير الى يغفر الذنوب
 جميعا بمقابلة ما من وجه في اسراف الذي يغفر ولا على مشتبه تعالى
 من هو ذنب مع وجود الايمان من فالمويد بهما شس الضمير الى الاية

والى بالغير والاصل مشيئة تعالى هم قوله تعالى ان الله لا يغير ان يشرك
به ويغير ما دون ذلك لمن يشاء اى من غير قوته والا يغير بها الشريك
وغيره وجواب السائل بل يغير الله قتل سيد الشهداء حمزة رضي الله عنه بالاميان
بشخص من فتيه تخصيص بلا تقطوع من رحمة الله سبحانه ان يقال في جواب
السائل يغير بمعنى اسم صفة شئ انما فرم وجب اتمين من الذنوب لا
تاكيد اى ان الله تعالى غافر الذنوب من كل صنف على قرينة اسوال دون
الشريك والكفر ومنشأه في مسلووبات موجودات اول منها منشأه انشراح
الغيره كانه ضمننا ولا بد من اول في كل واحد من المراكز ولا يحتاج قولى
اذ لا يخلق من اول وان يكون من موجودات مسلووبات فان كان
المحتاج كله اولاً دفعته وليس تقدم وتأخر في معين فكان الشبهة من
الصانع لكل واحد من اول فلو لم يكن لى اى كل مصنف في كل صنف
وكان موجود مسلووبات فيهم في خارج مفعول لعدم منشأه شبهة في صانعه
وهو خلاف بداهة او كان ثبوت متقدم شبهة للمسوبات في الصانع وهو
خلاف حقيقة فاعلم ان الصانع يحتاج في انشراح ثمان الى اول انشراح
وارادته وعلمه بهما متأخر رتبى لغير اول في ارادته وعلمه في الوجوب

ما في وجه احتياج الانتزاع من لازماني وان لم يكلف من اى ان
 لم يكن الاحتياج الى اول الشان فبان ان اول فعل واحد اول من البطلان الاول
 خلاف عقل و بديهه فكيف يمكن هم البطلان اول واحد هو ظل من اول واحد قديم
 وانتزاع من اى من جهة الاتحاد من ثان من يوحدهم باول حادث
 الاثر من اول قديم لان السلوبات بمقابلة قديم عدم مطلق بمقابلة اول حادث
 سببه عليها من من جهة التفخير هم ثم ممكنة في محله من اى في محل
 امركانها من فتميز بانها من المصدر محبوب الضمير الى سلوبات من من
 في علم واجب سافا علم ان اول الذي في موجودات حادثه هو محمد
 رسولنا من بعد الرحمن الرحيم وتعتصم في معرفة الرسول بحسناته الذاتية
 من اى بولس تعرض من بالاصالة من اى ليست تبع هم فمختصة
 ضد سلوب عنه فهو دليل منطبق في حقه مركزية على حقيقة الرسالة
 منثا تعيين في القدم بموجوداته على موجودات القديم وبسلوباته على
 سلوبات القديم فهو على دعائه لا اله الا الله في رسول الله دليل نقية
 من خبر مع المتعلق المقدم والمؤخرهم وليس للكذب الا الجهل فتم كلامنا
 وفرضنا ان الكذب على او عايد ليس فنقد لا للخلق من مصدر اول

من من اى من اول هم فلا دليل بیده خدا و یگذب با کذب حتى لا
 الادعوى الاول فتقوله صلعم اول ما خلق الله نور و ظهور صلعم فى عالم
 الشهادة فى الآخر على ترتيب ضرورى من ادم عليه السلام و من ثم تجميعه
 بعين الفصل هو موثر لا لاثار حادثة الى محمد صلعم و من ثم تبيين الذات و كمال
 على الترتيب الضرورى و هو دامن صلعم الى ادم عليه السلام فتبين نظير مطلق
 اى خارجا فظاهرا و دينا لان كل ما هو ذنبى يحصل من مصادق خارج و
 الخارج منه فكيف فى الذنب من فحق كقول تعالى ليس كشيء الاية اعلم ان
 فصاحة القرآن المجيد اعجاز فائده وزيادات الكاف تمنعها و باطلية
 هو المشهور من اى فصاحة القرآن المجيد اعجاز وزيادات الكاف و الزيادة
 تمنع الفصاحة هم فان تبرت فى الاية يظهر لك انما مثل مثل و صفى نظريا
 بمنظورية سبجانه و هو محمد صلعم كما انما سبجانه من شخص مانع فله سبجانه
 اسه فخص له سبجانه او فخر له سبجانه هم بالاولوية الا ان استثنى
 من مستنعم هم و صفا به لانه لفظ المثل المضاف على جامعيتها و وصف المضاف
 اليه و شبهه من موجودات قديمة و اعلم ان المعركة و الايمان الا خلاص
 و انخلص ما به تعالى متوقف على محمد صلعم كماله منه صلعم اليه سبجانه

سجانه سميع بقول القائلين بصيرة حقيقة القلوب في التصديق والنفق
نعود بالله تعالى منه ونسأله التوفيق وقيل ان يكن ظهور الذات مكررا ثم ونعم
بعد فنار زعمنا بظهور ^{الانبياء} نظيره صلعم نعم بل من ظهور ^{الانبياء} لفعلية الى ظهور الذات على ترتيب
صغرى لا من الذات المجردة كما زعم كنه ما خبر به قرآن مجيد وخبر صادق
ودنيا بها فكلما سمعها لا زعم مجرد فلا وليس عليه فالتوقف على ما قيل احد
عنه الدين على الزعم المجرد نعود بالله تعالى من شره والفساد ولا يجوز ظهور ^{الانبياء}
من مركزين الذات تحت الاول لعدم التعدد والتجزى في مرتبة الذات
كما ظهر الانبياء من مركزتين الصفات لوجود تعدد الصفات من شأنهم وان
يكن ظهور الانبياء من تعيين الصفات على بناء استجماع المركز الاول الذي الى الصفات
بعد ظهور النبي من مركزتين الذات فمختلوا المركز ويطل بناء الملل والمرتبة
الضرورية واعلم ان الدلالات النظرية في البحث مضطربة على اختلاف النظر
ولا يصل نظر كل ناظر الى حقيقة ثابتة فالكفار باستغناء نفي او كفا
الله تعالى ولكن رسول الله وخاتم النبيين نبوتنا قرينة بدلالة لفظ النبيين مستغنى
لاستحبابه اذ لا تثبت النسبوة بعده فضلا ولا اعتقاد مخالفا لنقل الحقيقة
المذكورة الا زعمنا مجردا في الدين فثبت مستغنى بالدليل فصح

الكثر وبوجه اضراى انكان سموا واما كان كمالهم مستغرق او بعضا
فلا دليل عليه ثم اخذ محمدا واذا اخذ من غياق النبي لم يأتكم من كتاب وحكمة
ثم جابر بن عبد الله قال لما سئل عن من في ذلك الغيبة فقلت لا اتي الا بالكرامة
خاتم النبوة ارفع الرتبة ش ر قم غضبيني ذكر كفيته اخذ غياق اذا نبيا
بانبات عظمته فضل حضرت بني الانبياء بر غيرش عليه وعليهم الصلوة والسلام
م وكما عن جابر رضي الله تعالى عنه ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم
قال انا قائد المرسلين والا فخر وانا خاتم النبيين والا فخر وانا اول شافع ورفيع
والا فخر واه الدار ومي قال صلعم فضلت على الانبياء بسببه الى ان قال حتم
بن النبيين واه سلم في كتاب المساجد المشكوة عن جبريل بن مطعم قال
النبي صلى الله عليه وسلم الى ان يقول انا العاقب والعاقب الذي ليس بعده
نبي متفق عليه وعن ثوبان قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الى ان قال
وانا خاتم النبيين لابني بعدى فان صلعم خاتم النبيين رتبة وزنا على اجماع
اهل سنة وجماعة رضي الله تعالى عنهم قال النقيض الى في المقاصد قد
التصريح بالنقد الاجماع على انه خاتم النبيين لابني معده ولانه افضل الانبياء
انتهى ولما علم ان من محمد صلعم باخذ انتزاع غيره نقصنا والشرعية بحسب

شبه خلق غیر معلوم عن موجوداته معلوم او سلو بانه معلوم بقیام مجازی موجودات
 معلوم و مرکز پذیرد فخرم احاطه المکرر و قدرته و حقیقت لما فیہ من الماخوذ فلاخذ لکلیف
 بالشر و کذا کل واحد من الماخوذ مرکز لما فیہ من الماخوذ و متجه لہ تقدم ربی و علی
 تاخر ربی فی المعیة و القرینة و الاحاطة بالماخوذ و علی واحدة منها شای من
 المعیة و القرینة و الاحاطة هم کانت حقیقته و نظریة و ثبت القرینة بالنصر
 القرانی انما و لیکم الله و رسولہ و الذین امنوا الایة و من یقول الله و رسولہ
 و الذین امنوا الایة ظنا علی اختصاص الولاية بالمعانی و یحققها التزاهیة
 ش کما ذکر تفسیره فی ذکر کیفیة الرسالة و النبوة و الولاية النسخ هم و لیس
 علم غیر الآخذ بالمخوذ ضروری الایامات را الله تعالی لمن شرح صدره به
 ش ای بایش را الله تعالی هم فلما جاز علم الماخوذ بالمخوذ فلا یسکن
 نفس علمه کل ما منه بل هو الثابت ظنا و لظن تابع الاذعان و ان لفظی
 ظنا فلا دلیل علیہ و الی التنبات خلاف الثابت ش ای جواز علم الماخوذ
 بالمخوذ و لیس تعالی و تدخل فی شایطنة منسوبة موسوعة شبهة انما
 شایطنة منسوبة موسوعة شبهة انما شایطنة منسوبة موسوعة شبهة انما
 هم و قد یفرض لتخص النبا من الماخوذ فیجمع قاعلم ان التوسع یقعد

المثال والجسم كل البعض الاوليان كراستاس من قدرته تعالى فلا يفتيا بالاولوية
 وعجازه الانبياء وحدته لشخص الزائد فلا باس في القول الذي نسب اليه ان
 عباس رضي الله تعالى عنه في تحت تفسير الآية الكريمة الله الذي خلق سبع سموات
 ومن الارض مثلها الاربعة اربعين ش معنى مثلها هم في كل ارض من
 كنيتهم ومن كان هم آدم كادكم ونوح كونه حكم و ابراهيم كابر ابيكم وعيسى كعيسى
 كما رواد الحاكم في ستر كبر ورواه غيره بطريق مختلف وقال ابن عباس
 لو حدتكم تفسير هذه الآية لكفرتم وكفرتم بتكذيبكم بها انتهى ويعني ان
 موسى ككوكبكم لانه من اولى عزم قهذه المثال مثل مثال اوصفي ظهر كمال
 التوسع للممثل فلا للممثل وبرد مستقل في المماثلة بل موقوم بالممثل
 حدث منه ويتبع في ظهور المثال والجسم على ما تحت مركزيتهم باولى غريبتهم
 متكلفا وقع او غير متكلف لتعلقهم وجوبا بالعبادة الممدوحة من الانبياء واولي غم
 محيطه ما تحت مركزه ومن سواها من الانبياء من مركزها في السموات ايضا
 ش عطف على في كل ارض هم وان لم تفهم وقوله هم على ما كشت
 ش كما يشير اليه قوله رض ولو حدتكم لعم فلو كان تفسير اوصي حديثا
 صلى الله تعالى عليه وسلم لوجب عليه اظهاره هم فظني فلا يحكم في العقاب

وفي القول مجبه اخر ايضا فاعلم ان التشبيه يصدق في بعض ما لا يقتضيه ولا
 في كل مجبه ش فالتمثيل لا يشبه التشبيه في كل مجبه الا وجه مقصود من دلائل
 وجه مقصود في القول بالاله الصراحة ولا بد لاله القرينة فالتشبيه يحول على فهم قائله
 وفي الزمان رجل مشهور محمد قاسم التناقض في كل علم بوجود مستعمل المتماثلين
 لا دلي غرض وغرضنا ثبات المشل لمحمد بن عبد الله تعالى صلعم على انه خاتم الانبياء
 رتبة لازمانا باستدلال الآيه الكريمة ولكن رسول الله وخاتم النبيين الاية
 والقول المذكور عن ابن عباس بن فخره وجود نبى بعد صلعم واتباعه قوم فانية
 من علماء علامته من ملة المعظمة واهله ورد قوله بدلائل شرعية شكر الله تعالى
 عليهم وخبرهم خبر الخبر فاعلم ان ضمير جمع المونث في مثلهم يرجع الى
 السموات فوجه تشبيهه طباق كما قال سبحانه سبع سموات طباقا الاية
 لا وجه آخر من اوصاف عرضية كوجود النجوم وغير ما فيها كما هو ظاهر قوله
 كخلقها من حديد وغيره كما ورد في الحديث الشريف اذ لا يصدق مجبه
 التشبيه وصراحة نص ولا يثبت في طباق الارضين خلقه مكلفه وغير
 مكلفه من صراحة قرآنية الا غير مكلفه من صراحة حديثية ومن ادعى
 بالتمثلية بعد اثبات ختم المرتبة فكيف اذا ختم وصف بانفع فالتختم لا يشترط

فی الصفۃ بخیرہ و اذا ثبت ختم الرتبة و الکلام فی الظهور فی عالم السوء
 فعلى الترتیب الضرورى فکيف لا یثبت زمانا و فی معنی خاتم لنفسین یکبر الشا
 او فتحها اجمعوا السلف من اهل سنة و جماعته علی انه لا بنی عبده توفی
 بالا حادیت اشهر نفعه و ادعا مثل اضافی ش ای جامعیه مثل منته
 مجازا م و افرق مثل حقیقی و حرز نفسه عاملش ای کفر م یجوز
 حقیقی بزعمه و ما فهم ان المخالفة باضافته لا بحقیقه اذی ش ای المخالفة
 بحقیقه م مستغنیة فکيف التحرر و الله تعالى اعلم بالصواب اللهم
 وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و جنتنا

ذکر کیفیت تعظیم و ادب و محبة
 حضرت حبیب الرحمن صلعم
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نشعنه و نصلى علی رسولہ محمد و نشفعه و علی آله و صحبا
 و اتباعہ اجمعین تعظیم و ادب و محبة بوصفہا ش و صفیة
 انست کہ میخواہد غیر محبوب را م انحضرت صلعم بعرفہ صحیحہ بنی
 صلعم بوجه تعالی واجب است و سجا آوردن نشانی از اسباب

لیکن تا تواند بجا آورده متغیر باشد قوله لعالی النبی اولى بالمؤمنین
 من انفسهم ترجمه این پیغمبر بزرگوارست پدر من از نفوس ایشان بالاتر
 الف و لام استغراق توافقاً با ولو تیه مطلقه ثابت در هر وجه مقصود
 تفصیل معانی ولایت عامه الاختصاص صراحتاً و اقتضای التذکراً
 شایسته چنانکه در تفسیر کریمه نما و لیکم الله و رسول و المذین آمنوا فان جزایه
 هم الغالبون در ذکر کیفیت الرساله و النبوت و الولایه و الامحاز
 و الکرامه و الاستدراج و الاستعانة و ما فیها مع مطالب عمر بن کثره
 هم این دعوی مستفهم دلیل است ای چون این نبی از ما اولی است
 و از غیر ما با اولی تر است تنبیه از بخار و نیت که گفتند در امور
 دنیوی و مصلحت خود از رسول صلعم و انما ترید العیاذ بالله تعالی منه
 نبیل حدیث شریف در صحیح مسلم در کتاب الفضائل باب وجوب
 امتثال ما قال له شرعاً و دین ما ذکره صلی الله علیه و سلم من
 معایش الدنیا علی الرأی عن هشام عن غروره عن ابیه عن عایشه
 و عن ثابت و عن انس ان النبی صلی الله علیه و سلم لم یقوم یلقون فقال
 لولم تفعلوا الصلح قال فخرج بشیء ما فرهم فقال ما تحکمتم قالوا

صحیح مسلم

۲ استوفایان یقیناً الصواب و یروون ان الله و رسول الله و هم الغالبون و من یؤمل ان الله و رسول الله و هم الغالبون

قست کند او که اقال انتم اعلم با مردنیا کم الحمدیث پس ان مادلان شد
 در وجهی بعد این ثبوت باید دانست در انتم اعلم بفضل علیه بعد تم کثرت
 عامست و حضرت صلی الله علیه وسلم که کثیر العلم در سیر وجه از همه عالم است
 از آنکه تعلیم کرده شد علم و لیس آخرین و نام کن یعلیم و دان تراست
 بقران مجید آنکه نیست رطب و یابس که در ان و اعجاز نبی غیرش در هر
 متقابل است و فصل نبی بر غیرش در هر وجه متقابل مستحق است از غیرش
 در نه اعتقاد بهتر و در وجهی از پیغمبر لازم فضل متقابل مستحق فضل کلی
 و اعجاز پیغمبر است پس حاصلش اینک شهادت را باید یکی از دیگر
 در امر دنیا لاحی متبا فضل امری وجه چنانکه گفته شد نادان بکار خود
 همیشه و مخصص نتوان شد در ان که امر فرمود صلعم قالی الله تعالی
 ما کان لمومن ولا مومنة اذا قضی الله ورسوله امران یلین لهما الخیرة
 من امرهم طرطنون آنست که حضرت رحمة عالم صلعم نشد و یاقیان
 نفرمود از آنکه وقف نباشند از تفصیلات عقائد و تالیف فرمود
 رحمة از آنکه شد و معبر نشد و تواند شد که در و داین حدیث
 قبل نزول کریمه ما کان لمومن ولا مومنة النج باشد و الله تعالی

پس در حقوق خودش صلعم غالب باشد از حقوق خودتان جدا کرد
 بر وجه اینجاست هر قدر که در محبت اکمل است در محبوبیتش افضل پس تا
 او صلعم در بر وجه از همه محبوب تر نباشد حق محبت او صلعم مونی نتواند
 فرمود صلعم والذی نفسی سیده لایوس من احدکم حتی اکون احب الیه
 من نفسه و مالہ و ولده و والدیه و اناس السبعین صحیح بخاری
 از اینجاست که عرض داشت حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی
 عنه حُبَّ اِلٰی مِنْ الدُّنْيَا ثَلَاثُ لِنَظَرِ اِلٰی وَجْهِ الرَّسُولِ اِلٰهِ صَلَّی اِلٰهِ
 عَلَیْهِ وَاٰلِهِ وَسَلَّمَ وَ النِّفَقَةُ عَلٰی رَسُولِ اِلٰهِ وَاِنْ تَكُوْنُ مَتٰی تَحْتَ اَمْرِ رَسُوْلِ
 اِلٰهِ وَ قَوْلُهُ تَعَالٰی وَاَلَا یَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِ الْاٰیَةِ ثُمَّ یَنْبَیْ
 کَ یَسْبِلُ کُنْزَ اَنْفُسِهِمْ اِیْ خُودِ یَعْنِیْ حَقُوْقَ نَفْسِ خُودِ اَزْ نَفْسِ اَوْ صَلَّعِ
 یَعْنِیْ مَتَجَاوِزِ اَزْ حَقِ نَفْسِ اَوْ صَلَّعِ وَ تَتَجَلَّهْ مَقَاصِدِ اِنْ کَرِیْمِہٖ سَبَّ
 اِنْجَاہِیْنِ اِسْتِ وَ تَمَنّٰی نَفْعِ مَحَبَّتِ بَارِ سُوْلِ مَقْبُوْلِ صَلَّعِ اَرْ کَرِیْمِہٖ ذِ
 بَانْہِمِ لَا یَصِیْبُہُمْ ظَلَمٌ وَا لَا نَصَبٌ وَا لَا مَخْصَصَةٌ فِی سَبِیْلِ اللّٰهِ لَا یَطُوْرُ
 سَوَاطِیْہِ یَغِیْظُ الْکُفَرَ وَا لَا یَاْکُوْنُ مِنْہُ وَنْیَا اَلَا کَتَبَ لَہُمْ بِعَمَلِ
 صَالِحٍ ط ان الله لا یضیع اجر المحسنین واضح و قوله تعالی

انا ارسلناک شاید و مبشر و نذیراً لکم منوا بالله رسول و تعزروه
 توفروه و تسجوه بکرة و صیلاً ترجمه تحقیق ما فرستادیم ترا گواه
 فروده و مبنده رحمت و نعمت خدای منعم و شفاعة خود و ترساننده
 از عذاب عداوت منعم بقیه باید دانست مفعول ثانی من ای سرور
 هم ارسلناک که همان مفعول شاید و مبشر و نذیر که صفت مفعول
 مخاطب است بخدش متوسع عموم مفعول مفید عظمت و فضیلت است
 و کیفیت این عموم الله تعالی دانا است و هر که دانشش بخشیده شود
 و باید دانست که لکم منوا متعلق ارسلنا بسبب مفعول مخاطب است
 پس بضرورت اقتضای لکم منوا متعلق به رافعی مناسب است
 که از فصاحت و بلاغت است ازینجاست که فرستادیم محمد را صلعم شایسته
 و مبشر و نذیر بحال شما از هر که ویدن شما بخدای یگانه و یکبار رسول
 او تعالی ختم الانبیاء و قوت دادن شما را و صلعم چنانکه طاعت و پندار
 شما در حق الله تعالی مهم حق رسول صلعم تعظیماً صلعم شایسته
 توفروه ازینجا رفع شبهه است که شاید شخصیت صلعم احتیاج
 به توفیر و ازینجا رفع شبهه است که شاید شخصیت صلعم احتیاج

ای سرور

شعر

منت منه که خدمت سلطان نمیکنم
منت بد را اینکه بخد مت بد اشت

هم و بزرگ داشتن شما را و اصل هم بوقار رسالت و صفات او صلعم
در حق الله تعالی و هم حق نفس او باید داشت راجع ضمیر متصل
در تفرزه و توقروه بحضرت صلعم است بدلا از توقیف مطلق و الا
همی پس وصل باشد و حال آنکه فضل ثابت است و این ابتلا تفرزه
و توقروه غیر موقت است فرضا بنا بر عدم توقیت لکن منوا با استمرار
معنی مصدر و مضارع معطوف علیه و باعث توقیر یعنی رسالت
و در عدم توقیت لکن منوا و توقیت تفرزه و توقروه حقیقی با مخصوص
نتوان آورد و بجانا و ردن توقیر کفر است بل زوم استخفاف رسول معظم
بوقار رسالت و صفاتش صلعم بخلاف تفرزه که لازم استخفاف نیست
و تائیدی برین بقوله تعالی است فانما الذین امنوا به و غزروه و نصره
و تبعوا نور الذی انزل معه اولئک هم المفلحون چه پیش لیکن آنانکه
مگردیدند صلعم و قوت شهادت نیست و او را صلعم در حق الله

با خلاص خود را در ذکر او صلعم

وحق نفس او صلعم تطلوعا و پیروی کردند نوری را که فرو آورده
 یعنی قرآن مجید با صلعمش متعلق پیروی کردند و انقیاد او
 همان حق الله تعالی و حق نفس او صلعم عموما همانا آنند فلاح ^{باید}
 باید دانست که قرآن مجید ^{مفعول} متعین نتواند شد مگر با صلعم و تنفیذ تمیز تطلوع
 و انقیاد عطف است و رنه اسما ^{مفعول} با تسبیح و اتبعوا و معه متعلق است
 بقرب معنوی اقتضای فعل مفعول ثانی را نه انزال چه صله علی
 را خواهد نه مع را و الا تخصیص ^{مفعول} دل محقق حکم نبوت لازم تقدم رتبه
 با صلعم حکم نبوت معیه در ثابتهین و شیخ عوارض دون با قاست
 نتواند شد توضیح باید دانست نزول متقدم زمانی مقابل
 نزول متاخر زمانی است پس نزول متقدم زمانی محقق حکم نبوت
 نیست مگر نزول متاخر زمانی پس نزول متاخر زمانی نزول متقدم
 رتبی است و نزول متاخر رتبی نیز پس دل متقدم رتبی محقق حکم
 نبوت است و نزول متاخر رتبی محقق استعداد نبوت پس این
 دانست ثابتهین بی احتیاج یک دیگر در وجه ثبوت در زمان ^{بیشتر}
 و تحقیق حکم نبوت با احتیاج نزول متقدم رتبی است و سخن همین است

شش نه در تحقیق استعدا و نبوت که بجای خود و بنا بر زوال ثابت است
 و در اینجا مقصود هم پس معینه منزل محقق حکم نبوت نتواند شد مگر
 محقق غیر اولو العزمی و در اینجا اولو العزمی مراد است انتهی و از اینجا که
 سرانجام امر فاعل موقوف اتباع رسول است اتباع کتاب و اولو العزمی
 بصورت نه بند و در اتباع کتاب استقلال مخالف کتاب است فاعل سبحانه
 اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم الایه و عموم مضمون این
 در ضمن اتباع رسول الله تعالی صلعم مشیر اجتناب مطلق است متبوع
 معه با فایده و فضل اوست شش ای رسول الله تعالی و شش
 صلعم هم و لطیفه تلخیص و ام از مع بقول فاعل به تعلیق انزل
 مشیر و دام زوال است و آن مطلق متعلق اتباعوا مشیر و ام
 تبع است و آن مشتمل تفسیر و لیکن تلخیص و دام از مع صحت ندارد
 شش چه سببه در ثابتهین مقتضی دوام نبوت معینه نیست هم فکیف
 شش اشارت و دام هم از اینجا پدید است که صحت ایمان بطول
 بانقیاد و امر و تواهی و مرخصات در تبع اوست و فلاح محظوظ
 بآن و قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لاتقعدوا پسین بیده

و رسول الله و القوا الله ط ان الله سمیع علیم شرحیه ای انانکه
 ابا ان گزیده اند همیشه گفتند پیش خدای عزوجل رسول الله صلی الله علیه و آله
 در قول فعل در مامورات و عبادیات و تبرید خدای عزوجل تحقیق
 الله تعالی شنوا و انا است باید دانست لا تفتوا منسوخ الله
 است سخنش هم از اینجا است که وقت ذکر خدای عزوجل رسول
 مقبول صلعم که از ضمیمه این کیمیه و در حکم مذکور است قول و فعل
 نامناسب وقت نیارد بل مقتضای معنی من بدی الله و رسول
 بهیبه و محبه در گرفته باشد و این بنی بر مومن غیر موقت است چه
 توان گفت و قوله تعالی یا ایها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم
 فوق صوت النبی ولا تجهروا له بالقول کجهر بعضکم لبعض ان تحبط
 اعمالکم و انتم لا تشعرون ترجمه ای کسانیکه با بایان گزیده
 با سخن می باید بلند سازید آوازهای خود را بر آواز پیغمبر صلعم
 و آواز بلند نکنید برای او صلعم گفتن سخن مقاصد یا خطاب
 همچو آواز بلند کردن بعضی شما برای بعضی گفتن سخن مقاصد
 یا خطاب که مختار در مسادات و مماثلت است یعنی سخن نام باد

و الا بعضی از کلمات را با مامورات که از کلمات است

تعظیم کنید و بصفت یابنی الله یا رسول الله یا حبیب الله خطاب کنید
 برای آنکه باطل بشود اعمال شما بسوادت شما نمیدانید باید دانست
 بر قول الف دلام عهد است یا استغراق مدلل از ثبوت ^{بمع} تقدم بر آن
 نهی از تشبیه به و مقوله بخذف متوسع و وجه تشبیه جبر بالقول مع
 المقوله است و لفظ بعضکم بعض مضیه حتی مساوات و مماثلت است
 و ضبط عمل بوزن کفر به ترک تعظیم قبل زول فرضیه تحریر از منتهی عنه
 پس بعد زولش چه پیش آید نفوذ باشد تعالی منه من تشبیه از اینجا
 روایت گفتند که تعظیم آنحضرت صلعم بحج تعظیم برادر کلان ^{است}
 و دلیل آوردند از حدیث شریف پس آن قول باشد در وجهی
 این ثبوت چه نیست که بعد زول این کریمه کسی خطاب با ^{محمد}
 و گفت ابوالقاسم ^{استغفاره} بنیکر حضرت عباس رض با وجود و آیه خطاب
 بصفت یابنی الله یا رسول الله یا حبیب الله سیکر و پس چه جای
 که گفتند و باید دانست که اخوت حقیقی با حضرت صلعم باطل است
 مگر مجازی که مشیر معنی مماثلت و مساوت پس آن قول باشد
 بوجهی در نه معارض شود مرئی لا تجهر و الاغ را هم بدانکه بعد از

لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي ^ص که موقت است در مسجد نبی صلعم
 پس نوز منع رفع صوت باخذ صحابه رض است بنا بر قرب نبی صلعم
 همانا که نبی صلعم زنده و دانا و شنواست در قبر مبارک هرگاه با وجود
 فرضیه موقت عمل بر معنی غیر موقت کردند در غیر موقت که نفس فرضیه
 همچنان بود چنان باید و این غیر موقت تا تیدی آرد بر اخذ صحابه رض
 و در شان اهل ادب میفرماید قوله تعالی ان الذين يفيضون
 اصواتهم عند رسول الله اولئك الذين اتعن الله فله بهم للفقوى ط
 لهم مغفرة واجر عظیم ترجمه تحقیق کسانی که بسایند میگویند آوازهای
 خود را نزد پیغمبر خدای تعالی صلعم یعنی سخن ندم با ادب میگویند
 این کرده آنند که از سوده است الله تعالی ای خالص کرده است که
 شان ابرای تقوی و برای آنان آمرزش گناهان است و فرمود
 لازم اعطه در تقابل عمل یا غیر شان از اینجا است که بجا آوردن
 ادب از تقوی است و سبب آمرزش گناهان غیر متب تحت نیست
 بدانکه بنا بر مراعات معنی عند رسول الله موقوف بر موقت در مسجد
 نبی صلعم باخذ صحابه رض است همانا که حضرت نبی صلعم زنده

و اما دانشوا است در قبر مبارک و از اینجا اداب زیارت قبر بنی
صلعم باد اینکه نثار و از جناب برکت تاب صلعم بجایان عالم بود و دست
اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفیع فینا

و ذکر کیفیت و جوب خسران دارین از این
حضرت حبیب الرحمن صلعم بادیکه منافع
بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفه و علی آله و صحبه
و اتباعہ جمعین بدانکه ای حضرت حبیب الرحمن صلی الله علیه

و سلم سوچ خسران این است قال الله تعالی ان الذین
یؤذون الله و رسولہ یضربهم الله فی الدنیا و الآخرة و اعد لهم عذابا

ترجمه تحقیق کسانیکه میرنجانند الله تعالی و رسول او تعالی را صلعم
دور افکنند الله تعالی ایشانرا از رحمت خود در دنیا و آخرت مقرر کرد

برای شان عذاب خواگشند و این دور و عذاب بر قدر
ایزار تواند شد نه مطلق ش ای دوری و عذاب مطلق

هم چه بعض آن کفر باشد و بعض آن کرمیه و الذین فی الدنیا

و الحوادث بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتاناً و انما مبناه ترجمه
 و كذا ينه سيرجانه سونين و سونات را با آنچه بعد كرده اند پس
 تحقيق برده شتند بهتان گناه جدا كنده از نيك * بايد ديد كه
 الله سبحانه منزه است از تاذي بنفسم پس نسبت تاذي سبحان به اسطر
 سبحانه با اتحاد مجازيش با سبحانه بالعرض پس مربوط نسبت
 اى نسبت تاذي سبحان بالعرض هم باشد عموماً پس تخصيص
 به تاذي سول يعطف تفسير في العوارض يعني تاذي تعظيماً له
 پس مربوط تخصيص نمود هم صلعم بفارق عصمة پس منزه و تاذي
 سونين بنا بر فرق احكام ائمه يعني لعنهم الله و اعد لهم و عيدا از انما
 مبنا تنهيا پس استثنائى تحت مشيه تو ايد بخلاف اول و لا تاذي
 حكم صيغه فاعل از ماضى در تحقق و عدم تحقق و در مقابله
 از حفظ يعطف نكود استينا فاش مربوط است به تاذي سونين
 يعنى يعطف تفسير استينا فاكه عطف بر جمله خواهد شد هم
 لا و ليا و قيمياً لغيرهم بفارق حفظ از معونه و لفظ سونين
 فارق است میان انبيا و اوليا على نبينا و عليهم الصلوة و السلام

بفارق من وجهه اسے از وجه ایمان بر ساله تنفس مبارک
 خودش نه توحید حق سبحانه و شامل است میان اولیا و غیر
 بشمول عام جمیع ائمه تعالیٰ اجمعین از وجه مساوت ایمان توحید
 و رسالت پس تنبیه این جمله معطوفه دلیل دعوی است و هم جواب
 سوال مقدر بر وجه تخصیص رسول از تعلیم شترک و ایمان و
 رد آنست که گفتند بار رسول الله تعالیٰ صلعم برابرند در اخوت ایمانی
 بدلیل حدیث شریف پس آن باطل باشد بوجهی بعد ثبوت فارق
 شعر نسبتی نیست بذات تو نبی آدم و سائر از عالم و آدم توحید عالمی
 و همچنین بشمول اولیا الله تعالیٰ بفارق ثابت هم پس این نیست
 فقی لقوله تعالیٰ فاعلمک باخضع نفسك علی آثارهم ان لم یؤثروا
 بهذا الحدیث اسفا ترجمه پس شاید که کشنده نفس خود بر جا
 ایشان اگر نگذرد و بدین باین حدیث یعنی قرآن مجید از روی اندوه و
 لقوله تعالیٰ و انصبرن علی ما اؤتمیونا ترجمه بر آئینه صبر کنیم
 بر آنچه اندازد ما را و آن ترک ما است و حق الله تعالیٰ
 و آید ای است نفسی که معلوم عام است و آن ترک ما است

در حق نفس این برودش ای حق الله تعالی و حق نفس من
 مشترکانه بهر اختیار و ترک ادب پس آداب زیارت قبور که ترکش
 مستلزم ایذای مقبور باشد نیز مری خواهد شد چنانکه از رسول الله ^{تعالی}
 و غیرش صلعم نسبت به زائر و مزور در حد خود با که بحالت حیات منراوا
 او بود ثابت است قولاً و فعلاً چنانکه در فتاوی عالمگیری است
 کیفیت الزیارت که زیارت ذلک المیت فی حیاته من القرب و البعد
 که فی خزانه الفتاوی و این اجمال اش یعنی اجمال بر اختیار و ترک
 هم تفصیلی است مختلف فیه که این مختصه نماید مگر صلی میگویم
 اگر عاقلی یکا اشارت پس است در حق الله تعالی اختیار و سبب
 عبادت و عادات و در حق نفس آنچه بر خود نپسندی بر دیگری
 و طریقه تمایز موافق نفس این است که آنچه از دیگری نپسند از
 خود نپسند و این شریک محبت آری محبت خود او بی است که صد او
 می آموزد و بهیسه این آداب بجا آوردن امر است پس اطاعت امر رسول
 صلعم در مرضات فرض است و سفید ادب و حذر از ایذا و محرم
 خود است لقوله تعالی ما کان المؤمنین لامؤمنه اذا قضی الله

امران بگویند لهم الخیرة من امرهم ط ومن لعین الله ورسوله گفته
 فضل ضللا لا یبناؤه ترجمه هرگز نیست هر مومن مومن را برگاه که جا
 کرد الله تعالی و رسول مقبول او تعالی صلعم امری است که باشد بر
 شان بخت از امرشان بر که نافرمانی کند الله تعالی و رسول مقبول
 او تعالی را صلعم پس تحقیق گفته شد گریه که در گذشته از یک است
 به هر دو عطف نسق من عطف نسق است که صحیح باشد در این
 هم لفظ رسول بر لفظ الله بدل است نشان من این گریه و قد است
 بر تاکید تحقیق فضل از ماضی تنبیه از بخار داشت که گفته شد در
 مرخصات عادی مخالفت امر رسول الله تعالی صلعم جائز است
 و دلیل آوردند از حدیث شریف عن رافع بن خدیج قال قدم
 بنی الصلی الله علیه وسلم المذنبه و هم یاترون النخل فقال
 ما تصنعون قالوا انصنع قال لعکم لو لم تفعلوا کان خیرا فترکوه
 فقصدت قال فذکر ذلک فقال انما انا بشر اذا امرتکم بشی
 من امرکم فخذوا به و اذا امرتکم بشی من اشی فانما انا بشر رواه
 مسلم کذا فی مشکوٰۃ پس ان ماول باشد بوجهی بعد این ثبوت

امران بگویند لهم الخیرة من امرهم ط ومن لعین الله ورسوله

باید دانست که حضرت در بر خصمات قبل امر است نه بعد مثل آنکه
فرمود سبحانه ما کان لم یؤمن به الا مؤمنه اذا قضی الله ورسوله امران یكون
لهم الخیرة من امرهم ط و اذا امرکم بشئ من شی فانما انابشرو نفرمود
لا تأخذوه مظنون انست که حضرت رحمة عالم صلعم شد و با ایشان
نفرمود و از آنکه واقف نباشند تفصیلاً اعتقاد و تا کیف فرمود
رحمة از آنکه مشد و سبوت نشد و تواند شد که در و این حدیث شریف
قبل نزول کریمه ما کان لم یؤمن به الا مؤمنه اسخ باشد و الله تعالی اعلم
م اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبہ ترضاه و شفیعنا

و ترجمه
ذکر کیفیت تعظیم و محبت ملائکه و صحابه تابعین و غیر
علی نبینا و علیهم الصلوة و السلام با دیگر شافع
بسم الله الرحمن الرحیم

سخن الله و شفعین و نصلی علی رسول محمد و شفعه علی اله و صحابه
و تابعه جمیع تعظیم و محبت ملائکه کلهم اجمعین خصوصاً ملائکه کرام علی
نبینا و علیهم السلام با آنچه باید و حجت و این با اعتقاد عصمت ایشان

لقوله تعالى لا يصون الله ما ابرهم ترجمه نافرمانی نمیکند
 الله تعالى را از آنکه حکم فرموده باشد از او و گفتن علیه السلام برای
 مخصوصان رحمه الله تعالى برای دیگران چنانچه معروف است
 و خدا را از خطاب و انتساب نیز لقوله تعالى من كان معدا لله
 ملائکته و رسله و جبرئیل میکال فان الله عدد للکافرین ترجمه
 دشمن شد برای الله تعالى و فرشتگان او و پیغمبران او و جبرئیل
 میکال علی نبیا و علیهم الصلوة و السلام پس مقتضی الله تعالى دشمن
 است مکرانان او از حیثی است که دشمنی با ملائکه و پیغمبران کفر است
 و تعظیم صحابه و اهل بیت که همه از اصحاب هستند و جبرئیل و رسل
 صلی الله تعالى علیه و علیهم اجمعین و آن با اعتقاد محفوظ است
 فضل ایشان است به برکت و حرمت صحبه حضرت فضل اکبر
 صلعم و حفظ مراتب فضل ایشان محبت به نسب ائمه ایشان
 بحضرت صلعم و اتصاف بصفات آن بنظر صفات اسد ابیل الاکبر و
 لقوله علیه السلام من احبهم فنجی بهم و کففت عنی الله تعالى عنه
 وقت ذکر هم شریفشان لقوله تعالى السا بقون

الاولون من المهاجرين والانصار والذين اتبعواهم باحسان
 رضی الله عنهم ورضوا عنه الا یہ و استثنای بعض ازین ثواب
 نتوان کرد باید دانست بعد صحت صحابه و زیادت دعای خیر
 بشارت از قرآن مجید و حدیث شریف بی استثنای بعض تقصیر
 مقصود احوال مشاجرات تصحیح عقیده که از اصل قرآن مجید
 و حدیث شریف است نه از غیرش مطلقا ندارد و قال الله تعالی
 قل هذه سبيلي ادعوا الى الله على بصيرة انا و من اتبعني طرجمه
 بفرمای چسب من این راه من که می بینید این است که من بخوانم
 خدای معبود واحد بر حجت یا نبش باطن مستم من بر که پیروی
 مراد یعنی این خواندنم و پیروی کردن پیروان از سر حجت یا نبش
 باطن است که از خدای تعالی است نه از نادانستی و خود را
 و قال تعالی الف بینکم و هم ترجمه تالیف بخشید میان
 دلبهای شان از اینجا است که خود بیکدیگر و عباد میان شان
 نوازند و قال تعالی و لم یخیر الله النبی و الذین
 امنوا معه ترجمه روزیکه نه رسوا کند الله تعالی این نبی را

و انما کنه گزیدند با او صلعم و بانکه بر سر حق هستند و بطلمش
 صلعم و قال تعالی محمد رسول الله و الذین معه است
 علی الکفار رحما بینیم تر نیم رکعاً سجداً یقینون فضلا من الله
 و رضوانا سیما هم فی وجوههم من انوار السجود ترجمه محمد پیغمبر خدا
 عزوجل است و انما کنه با او هستند سخت ترند بر کفاری در غلبه
 بهزوجه و مهربانند با همه گری می بینی ایشانرا بسیار راکع و سجده
 ظاهر او باطنای خود اند فضل از خدای عزوجل و خوشنود
 علامت شان در رویهای شانست از اثر انوار سجده ها
 مقبول و از اینجاست هر که اصحاب را رضی الله تعالی عنهم
 مهربان بهر گز و جویای فضل خدای عزوجل در اعمال نداند
 مسکرفه رحما بینیم و یقینون فضلا من الله و رضوانا است
 پس حکم مسکرفه و علامت حق است و ذلک مشلهم فی التوکل
 ح ص و مشلهم فی الانجیل رخ کز برع اخرج شطه فازه
 فاستغظ فاستوی علی سوة تعجب الذراع یعنی بهم الکفار
 ط ترجمه اینکه مذکور شد مثل ایشان در تورات است مثل

ایشان در تحصیل مثل گشتی است که برادر خود را پس
 قوت داد و او را پس سخت قوی شد پس استاد برسان خود ای تبوت
 بالغه خود که شاد میکند آن نزع از حسن ذاتی و عرضی خود ز راع
 و این تمثیل در انجیل از بهر نیست تا بخشم آرد آن مثل به ایشان
 ای محمد رسول الله و الذین معه کفار را که اشارت تخصیصی بهود
 و نصاری است و همچنین بغیرشان به باید دانست درین مثل نزع
 عبارت است از محمد رسول الله تعالی صلعم و شطه از صحابه و آره
 از تربیت ظاهری و باطنی شان و استغفار از رسیدن شان
 بحد رسیدنی و استوی علی سوده از صحت اجتهاد و ذریع از نظر
 مدبر الامر چنانکه فرموده ایم زرعونه ام نحن الزراعون گفتند
 از اینجا است که احتیاط در نیست که زراع جز حق سبحانه را
 نباید گفت و حال آنکه لفظ جمع مثل زروع هم و تشبیه جوار
 کرده الحاصل اینست ای پیور دگار و پوچ و تاب کفار
 بمرگ می اختیار مرضیات حق تعالی بذات خود صلعم و توابع
 رض است پس شاد میشود سبحانه بلا خطه کمال ظهور است سبحانی

مقصود آن اعراف در مقابلۀ اصناد و وعدۀ الله الذین امنوا
و عملوا الصالحات منهم مغفرة و اجر عظیم و ترجمه و وعده کرده
تعالی کسانی را که گردیدند بخدا پیغمبر و رسول مقبول و تعالی
صلعم و عمل شایسته کردند یعنی حسن سرانجام ما مورد که از ایشانند
یعنی صحابه پیش تبیین است از کسانیکه گردیدیم مستأخر
گنا از او تحت مشیت و فرد لازم لعنة و یا بدست گشت لفظ
منهم و لانه میکند تخصیص صحابه درین است که تقصیمی بین
صالحین پسند جو از نباشد غیر تخصیص و لفظ مغفرت مطلق است
از تخصیص و به موعود مغفرت پس این وعده در غیر مشرب داخل
تحت مشیت باشد و عین تفاوت ره از کجا است تا کجا
و لفظ اجر عظیم به خبری لازم لعنة اعمال حسنه جان نثار
با مر رسول الله تعالی صلعم و وجه الله تعالی در مقابل عمل خود
و غیر خود و عن عمر بن الخطاب قال سمعت رسول الله صلی الله علیه
و سلم یقول سالت ربی عن اخلاف اصحابی من بعدی فادعی
الله الی یا محمد ان اصحابک عهد بمنزلة النجوم فی السماء بعضهم

اقوی من بعض و کل نور من اخذ فی ما هم علیین اختلافهم
 عندی علی ہی قال و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم اصحابی
 کالنجوم فبايهم اقتدیتم استقیم برده درین فی مشکوٰۃ ترجمه
 میفرمود صلعم پرسیدم از پروردگار خود از اختلاف اصحاب
 خود بعد خود پس می فرمود الله تعالی طرف من ای محمد تحقیق
 اصحاب تو نزد من همچنان بمنزله اند که نجوم در آسمان بعضی شان
 قوی تر است از بعضی برای هر یک نور است پس هر که اختیار
 کرد و پیروی را از آنچه که او شان برانند از اختلاف با خود
 پس آن نزد من برادر است و از اینجا صحت اجتهادشان عیان
 و اصحاب من مانند ستارگانند پس هر که از ایشان پیروی کند
 راه یافته و در تشبیه به نجوم توسع بسیار است مشاف
 تواند دریافت و از اینجا ابتدای مقتدی ثابت و قال
 الله الله فی اصحابی الله الله فی اصحابی لا تخذوا هم غرضان
 بعدی فمن احبهم فحبی احبهم من انفسهم بغضهم من انفسهم
 فخذوا فی من انفسهم فخذوا فی من انفسهم فخذوا فی من انفسهم

ان یاخذہ روایہ الترمذی و قال ہذا حدیث غریب
 فی مشکوٰۃ ترجمہ لفظ مبارک اندہ مفعول تبرسید یا مفعول
 ہی ستایم یا استعجا باو تکرار لفظ مبارک تاکید است حاصل آنکہ
 تبرسید خدا را عزوجل یا می ستایم خدای عزوجل یا ^{تعبیر}
 در حال اصحاب من ہرگز نگیرد ایشان را نشانہ تیرای تیراست
 انہیں من پس ہرکہ محبتہ کرد با ایشان پس محبتہ من محبتہ کرد
 ایشان ہرکہ کینہ آورد با ایشان پس کینہ من کینہ آورد
 ایشان ہرکہ ایدار کرد ایشان را پس تحقیق ایدار کرد
 و ہرکہ ایدار کرد مرا پس تحقیق ایدار کرد خدای عزوجل
 و ہرکہ ایدار کرد خدای عزوجل پس زود است ایگہ
 خدای عزوجل اورادہ بردانکہ اصل اخذ ممنوع الجوار است
 پس ہو کہ باشد مقتضای اصل شای نگذر دوازہ مرتبہ
 ہم ازینجا است کہ مستحب یا وہ نہ ہر پس ثبوت و صحت
 اینچنین سلامت احوالی دنیوی و اخروی شان و منع ملامت
 و مطالعہ متبعض را مواخذہ و خسارت بر قدر تفاوت مراتب

بعض و منقبض الحید است تا آنکه بیم زبان ایمان است مطلقاً و درود
 بنی در مطاعنه و نزول عده مغفرت بوقوع مابالمطاعنه و مابالمغفرت
 مشارین عنہا شایسته از درود بنی و عده مغفرت هم منقسم گشتند
 و توانه شد که ظن برخلاف حقیقت باشد پس اجتناب از آن باید
 یا ایها الذین امنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم ترجمه
 ای گروه وزندگان بر پیریز بسیار که از کمان است تحقیق که بعض
 کمان گناه است و بمقابل ثبوت فضائل که از قرآن مجید و حدیث
 شریف است در صورت تحقق حق بجانبی بجانبی دیگر بیش از خطای
 اجتهادی که موعود یک ثواب است منظور نتواند شد پس اگر
 پنجر یکدم سودا نافرجامی پیش تنبیه از اینجا رد و تخذیر است
 از آنکه در مشاجرات حضرت عائشه صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
 و حضرت معاویہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ با حضرت علی کرم اللہ تعالیٰ
 وجہہ بقیصص مختلف مقصصیر در تقابل حدیث شریف
 و قرآن مجید اعتقاد خلاف اہل سنت و جماعت گزیدند العیاذ باللہ
 تعالیٰ منہم و افضل ایشان حضرت ابوبکر صدیق خلیفہ اول است

پس حضرت عمر فاروق خلیفہ ثانی پس حضرت عثمان ذی النورین
 خلیفہ ثالث پس حضرت علی مرتضیٰ خلیفہ رابع رضی اللہ تعالیٰ عنہم
 بنا بر اجماع بر تفضیل مذکور و ترتیب خلافتہ از روی اتباع ^{نصوص}
 پس ان اجماع قرن پس قرن این بحث طویل منتهی میشود و بر اجماع
 پس بر که خواہد رجوع کند بکتب مطولہ متوسعہ مفصلہ اہل سنت و جماعت
 رضی اللہ تعالیٰ عنہم اللہ تعالیٰ می برد براہ راست ہر کرا میخورد
 و تعظیم و محبت تابعین و تبع تابعین لقولہ علیہ السلام عن عمر
 قال قال صلی اللہ علیہ وسلم اگر مرد اصحابی فانیہم خیار کم ثم الذین
 یلوئہم ثم الذین یلوئہم فی مشکوٰۃ و علماء ربانی کہ در صفہ ایشان
 کرمیہ و ہستیہ الی الصالحین و در علامات ایشان کرمیہ و الذین
 امنوا و کانوا یقونہ است و ملاحظہ نسبتہ دائرہ و صفات
 بار رسول اللہ تعالیٰ صلعم و تعظیم و محبت منہم و علماء مجازی گو
 صفہ این علماء کہ قولہ سبحانہ انما یخشی اللہ من عبادہ
 العلماء ط باشند لاکن تعظیم ایشان بعلم دین حق کہ دارند
 واجب و سلطان عادل ملاحظہ نسب دائرہ تا حضرت صلعم

مع تفاوت درجات حکم نسبت به نسبت این صفات یعنی بار رسول الله تعالی
 صلعم قال صلعم لا یومن عبد حتی یحب لآخره یا یحب لنفسه صحیح بخاری
 ای از بزرگچهره سزاوارست و قال صلعم ان من اجلال الله اکرام
 ذی شئبه المسلم حامل القرآن غیر العالی فیہ ولا الجانی عنه واکرام المسلم
 المقسط من غالی آتست که عهد کند در تجویز توبه ای اگر توبه ببرد
 عمل با نچه در دست و جانی به پلوتی کند است یعنی معروض
 از تفاوت و از عمل بآن هم و قال الله تعالی و اخفض حجاب
 للمؤمنین ترجمه فرود آور بازوی خود را برای مومنان
 یعنی تعظیم کن چنانکه از بزرگان بخوردان می زید نه چنان که
 از خوردان به بزرگان پس برای رسول الله تعالی صلعم
 دیگر مومنان حجاب است و این امر مخصوص الغیرست که از
 لطف محبة حضرت حبیب الله تعالی است چه امر نسبت بآن ^و ^و
 انک علی خلق عظیم صحت نه پذیرد بد آنکه اشنع خصائل مخصوصه
 در تفضل از یکدیگر انبیا را الله تعالی و اولیاء الله تعالی خلاصه
 نص است علی بنیاد و علیهم الصلوٰة والسلام در مرتبه شریفه
 اینجاست

یاد در مرتبه طریقه مگر آنچه از قطعیات تصور است از اعتقادات است
 نه برای مخاصمت در تقابل و آنچه از ظنیات است سیلان آن
 گنجایش دارد نه مخاصمت در تقابل به آنکه فضل عند الله تعالی
 مقصود است و آن مجهول مگر آنچه از قطعیات توان است حکمش فرزند
 نه در کثرت اعمال چه بسا است بسیار کنند و کم بردارند بسبب نقصان
 یا تبار بسبب صحت و عدم توسع نیست و ب است که کم کنند و بسیار
 بردارند بسبب صحت و توسع نیست و این از فضل ب ذ و افضل لعظم
 است و زیادت ثواب بهر مجهول و مجهول است شش تنبیه
 از بخار و دانت که سلفه و تفاضل انبیا و صحاب و اولیا علی خلیا
 و علیهم الصلوٰة و السلام شعار دین و ساخته اندم اللهم صل وسلم
 علی محمد بنی الرحمة و علی جماله که تهنیه و ترضاه و شفعه فیما و ترجمنا
 ذکر کیفیت ایمان و الله الیک المکرم
 صلے الله تعالی علیه وسلم
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و شفیعه و فضل علی رسول محمد و شفیعه و علی آله و صحبا

و انبأ عده اجمعین مستغفرا درین محلّ متبادل در آیه شریفه فصل سومی
 دیگر بر آیه آنکه بار و ایات متعارضه و متخالفه کلام مطول مستبعدیه در نفی
 ایمان الیه المکرمین صلعم است تا رفع تعارض متخالف نشود و مفیده
 عظیم بترتیب حکم است اللهم انما نسئلك الحق حاصل قضیه متنازعه^{من}
 بر صلی خداست قضیه متنازعه حدیثی قال رسول الله^{تعالی}
 صلعم ان القبر الذی را یموتونی انا حی قبر امنه نبت و هب و اونی
 استاذنت ربی فی زیارتها فاذا نزلت فاستاذنته فی الاستغفار
 فلم یأذن لی فیه و نزل علی کان للنبی و الذین امنوا ان یستغفروا^{للمکرمین}
 الا ین یفاخذنی ما یأخذ الله للوالده من الرقة فذککما الذی ابکائی
 و این روایت جامع بمطالب دیگر روایات در جانب نفی ایمان حسب
 دعوی مخالفین است و امام المحدثین بخاری رحمه الله تعالی
 نزول این کریمه در منع استغفار نسبت به ابی طالب روایت فرموده
 که اقرب بقبول است بدلالة الفاظ و الذین آمنوا زیرا که وقت استغفار
 حضرت صلعم برای ابی طالب از صحابه رضی الله تعالی عنهم
 نیز قصد استغفار برای سلف مشرکین شان میکرد راست درین

محل و نیز اجتماع امرین در وقتی مستلزم اشتراک هرگز نتواند شد
 مگر اشتباهی تواند آورد که بقایه وجو اتحاد و اختلاف فواید
 من درین کلیه اشارت است باجماع منع استغفار بر چیزی تا
 مکرر آنحضرت صلعم و منع استغفار برای شکر کردن هم پس نه از این جهت
 شریفه بلکه بخاطر بعد از افتتاح امانع شرکت منع ضروری من
 استغفار برای ابی طالب هم تخصیصی نیست بابی طالب بنعم
 منع ضروری من ای استغفار برای مشرکان هم با اتحاد حقیقه
 نتواند شد من نزول این بیه فاعل است هم بل نتواند شد که
 منع ضروری تخصیصی من یعنی نسبت به ابی طالب هم بسبب این
 تعمیم مندرج باشد چه آن من ای منع ضروری تخصیصی هم
 بتخصیص حسب از بودن حضرت صلعم که استغفار کنم تا آنکه
 منع کرده شوم ثابت نمیشود من تنبیه و اگر مندرج نباشد
 انشاید که این تعمیم متضمن شرکت ابوی المکرین صلعم بسبب مخالف
 حقیقه باشد هم مگر مانع شرکت ابوی المکرین صلعم منع ضروری
 بخالف من استثنای باقیات است از نتواند شد یعنی آن

نزول آیه مانع شرکت ابوی المکرین صلعم خوانده شد هم بلاخطه حاضر
 قضیه متنازعیه باصوکی که مذکور خواهد شد این شیایست که تعالی و در عدم
 تسلیم روایه امام محمد ثانی روح تعارض میگردید واقع شود از مقصود استقصا
 ایمان از اذن زیارت من شایسته آنکه اذن زیارت مشتمل بر کتب حکم
 نمی لایق هم علی قبره خوانده شد مگر برسی مومن هم و بنابر این آیه
 فاخذنی یا ایاخذ الولد للوالده اسم در بوطا علم یا اذن می فیه خواهد
 شد تنبیه اختیار کرده شد در قضیه متنازعیه استدلالات از اول
 مجید و حدیث شریف ترائف در جانب ثبوت با بیان سخن در
 ضعف روایتی نماید هم که میگوید الله جبارکم رسول من انفسکم الایه
 بنابر قرآنی حدیث انما انفسکم با و سهرا و حسابا لیس فی ابائکم
 من لدن ادم سفاح کلها نکاح و کریمه الذی برابک حسین ام
 و قلبک فی الساجدین و ترجمه آنکه نگاه میدارد در اوقات
 قیام منی بودن تو به عالم شهود و نگاه میداشت گردیدن
 در ساجدان منی از ساجدی بساجدی عالم روح بدین
 درین برادری او تقوم بمعنی مجاز نیست یعنی رویت بمعنی نگاه داشتن

و قیام بمعنی بودن ای موجود شدن سن تفصیل استدلال
 در عادی ذکر کیفیت تفسیر کرده اندی زیرا که هیچ توان دریافت م
 حدیث انی نقلت من صلب آدم الی خیر الارض ثم وثم الی ان
 ولدت به بد آنکه خیر الارض بر سبزه کارانند کما قال سبحانه ان اگر کم
 عند الله اتقوا الامایه از اینجا است که ابوت از مسلم الکفر ممنوع
 المغفرت نسبت به حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام
 حقیقتا صحیح نبایدش ورنه مدعوی حضرت سید الصاید^{مثنی}
 صلعم متضاد باشد پس تاویل کرده شود بجاز هم مگر بجاز
 و هو المحقق و المشهورش گویند که پدر حضرت ابراهیم علیه الصلوة
 و السلام تاریخ است هم پس عای حضرت ابراهیم علی نبیا و
 علیه الصلوة و السلام ربنا اغفر لی ولوالدی بی تاویل دور
 از حقیقه یعنی والدیت نسبت به حضرت آدم مستوجب المرحمة و
 حضرت خواستحقق المغفرت علی نبیا و علیهما الصلوة و السلام
 و از ممنوع المغفرتش دوری تاویل از حقیقه بتحقق معنی
 والدین و استیجاب رحمة نسبت به حضرت آدم و تحقق مغفرت

بحضرت حواض و منبع مغفرت نسبت از رو واضح است هم نسبت
 بوالدین حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام بدلالة
 کلام که در دعای خیر سلف و خلف است نژادشده همچو دعا
 حضرت نوح علی نبیا و علیه الصلوة و السلام رب اغفر لی و
 لوالدی شی ازین کریمه ایمان و الدین حضرت نوح علی نبیا
 و علیه الصلوة و السلام ثابت است پس از تشبیه اشارت است
 بر خیریت سلف تا و الدین حضرت نوح عم هم و نیز استغفار
 و تبرر از حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام نسبت
 به تنها از منسوب با بروت مجازی است کما فی قوله سبحانه
 قال رب اغفر لابی الایه و تبرر منه الایه نه نسبت بوالدین پدر
 جای آنت که بفهمند و نیز لفظ ابوین عام است بحقیقه و مجاز
 بخلاف والدین که مخصوص است بحقیقه چنانکه مستعمل است
 در محاوره مشهوره که قوله تعالی قالوا انعب الالهک و الالهات
 الایه و کما اخرج ابویکم من الجنة الایه و البته بمعنی مجاز
 رجوع بمعنی مصدر حقیقی دائر میان فاعل و مفعول نمیکند

فحیث التاویل المذكور یا رب یرحم و در صورت این مرد و کرمیه ربنا
انحضری و لو الادی و رب انحضری و لو الادی و حدیث شریف انا
انفکم و انی نقلت من صلب آدم و کرمیه الادی یرحم و کرمیه
حدیث سئل رسول الله تعالی صلعم عن ابویه فقال استهما فی
فی عیطینی فجاوذا فی لقاهم ابی سفین المقام المحمود و الحدیث سوال
کردن حضرت صلعم نفس ابویه المکرین یا صلعم شیه محبة و رقة
اثم عطا ای نامحیر بایشانت و عیطینی یجذف مفعول ثانیه
و یصل فی شیر توسع و اشتراک بما به اعطایت حدیث ابن
البنی صلی الله علیه و سلم نزل النجوم خریفاً فقام به ما شاهده
ثم رجع سرور قال سالت ربی فاجبی لی امی فانت لم
ثم رد ما حدیث قد ردی عن بعض الصحابة ان عبد الله
بن عبد المطلب و آمنه بنت وهب و الادی رسول الله صلی الله
علیه و سلم اسما لان الله احیا جماله فامنا ۱ این روایات جامع
در کتاب دیگر روایات در جانب اثبات ایمان ایمان مجید و
پیغمبر حضرت صلعم است حاصل تقدم و دخل خبثه

بمنع خروج مگر تقدم دخول زمار بخروج الانبیا پس منع تهاجر
 نبوت ایمان است حاصل بعد ثبوت اخبار نبوی صلعم و آثار قولی
 فعلی و حالی و الیه المکرمین صلعم چنانکه معروف و مشهور است اخبار
 دخول زمار بخروج لازم تواند شد پس این دخول را دلیلی بر لزوم
 خود نبغی ایمان تواند شد نعم الکلام فی اثبات المرام حاصل
 نئے ثبوت عصیان امر در سل عذاب نمی شاید بعد محبت فرمود
 سبحانه کریمه و ما کننا معذبین حتی نعذب رسولاً اگر رسولی درین
 عالم نرسد بطرورت در آخرت خواهد رسید از حضرت ابو هریره
 رضی الله تعالی عنه مروی است فرمود صلی الله علیه وسلم
 حدیث اذا کان یوم القیامة جمع الله اهل الفترت المعنوه
 والاصم والا بکم و الشیوخ الذین لم یرکوا الاسلام ثم ارسل
 الیهم رسولاً ان دخلوا النار فقیولون کیف نه خلها و لم یاتنا رسول
 قال وایم الله لو دخلوا لکانتم علیهم برداً و سلاماً ثم یسل الیهم
 ان اطعوا فطیعه من کان یریدان طیعه قال ابو هریره رضی الله
 تعالی عنه فاقرروا ان شئتم و ما کننا معذبین حتی نعذب رسولاً

پس بر غیر مدرک امر مسل و موجب عذاب و اعتبار حالت با سر
 نباشد بخلاف مدرک پس حد که در احیاء و ایمان حکم اعجاز و عدم
 اعتبار حالت با سر تنوع اندیش حاصل است اقل است تا اقل و زمان
 فترت بست و پنج سال است و حال آنکه حضرت عبدالعزیز در
 ساله و حضرت آمنه بست ساله وفات فرمودند رضی الله تعالی
 عنهما پس کجا است رفع عذر حالت فترت ؟ و این وجوه اصل است
 است بد و اصل سابق حاصل در او اعلی اسلام حضرت سید
 انام علیه الصلوٰۃ والسلام از استغفار مومن مقروص ممنوع
 بودند لما جار فی الحدیث نفس المؤمنین معلقه بدنیة حتى یقفوا
 سپس منع استغفار و لاتی قطعی بر کفر ندارد بل در اینجا جانب
 دیگر بقابل اخبار اقرب است و این اصل جواب فاضل بر سوال
 فاضل است حاصل ملاحظه حدیثین سابقین تا چار خبر نارد
 بکار حضرت مسلم و منع استغفار مادل بوجه من الوجوه غیر
 کفر است و الله تعالی اعلم بحقیقه و ملاحظه حدیثین سابقین
 اقرب تا و یقات اخبار تا قبل اطلاق حال اهل فترت است

در حال اطفال مشرکین فرموده بودند که مادر و پدر خود را
 در آتش ستیزند و بعد نزول کریمه لائز و ازرقه و زریا فری میروند
 درخت هستند و اخبار ایان پس از آن پس منصفان پس جبار
 و الامار تفاع تعارض تاویل تخالف تو اندیشه و جمعیات ابر
 با کفر حوائت بقائش نمائند شد حکم و صورت اختلاف روی
 باختیار جانب ایان چه بدل اعتداف است و باختیار جبار
 کفر چه عدل و انصاف خود بفرمایند عدل و محبت و ادب عظمه
 حضرت حبیب الرحمن صلعم همین اعتداف و انصاف را خوا
 با آنکه حکم فقه حنفی میدانند قال فی الدر المختار لا یفتی بتکفیر
 مسلم کان فی کفره خلاف ولو کان کلب و دایه ضعیفه
 و نیز محجب است که با وجود وقایع کثیره از احداث وقت
 شرف صلب حضرت عبداللہ و بطین حضرت آمنه رضی اللہ
 تعالی عنهما و وقت ولادت و بعدش و اخبار منامیه انبار و
 ملائکه علی بنیاد علیهم الصلوٰۃ و السلام و اخبار احجار و شجر
 و کائنات و در بیان ظهور خاتم النبیین مسیحی محمد و احمد علی

علیه و آله وسلم از صلب حضرت عبدالقادر رضی و بطین حضرت ابنه
 رضی که شش بیان وقایع ارباصات و اخبارم بد حضرت عبدالقادر
 رضی و حضرت آمنه رضی رو نمودند شش چنانکه در کتب حدیث مشریف
 در سال میلاد از ابن جوزی و سید جعفر برزنجی و غیره اعلیٰ متقدّمین
 و متاخرین مذکور است هم ایمان نیاوردند و خلقی به شنیدن
 ایمان آوردند و تو منی ترسند از ایدار حضرت حبیب الرحمن صلعم
 قال الله تعالیٰ ان الذین یؤذون الله ورسوله العنهم الله فی الدنیا
 و الآخرة واعد لهم عذابا مهینا و با آنکه در قصه حضرت سبعیه
 بنت ابی لهب میخوانند که از ایدار اقرار بار ایدار خود مبارک فرمود
 و ایدار خود مبارک را ایدار خدای تبارک شعر
 ای گنج فرو برده بخون دل حافظ و حکمت مکر از غیرت و ان منیت
 اللهم صل علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه رضا و شفیعاً و بر
 ذکر کفایت آثار مجمع علیها اهل سنت و جماعه رضا
 بسم الله الرحمن الرحیم
 نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسول محمد و نستشفعه و علی اله صحبا

واتباعه جميعين ازانما رجميع عليهما اهل سنة وجماعة رضا اين است
 متخالفين بتخاسم است تعظيم الله تعالى ومحبة وتعظيم الرسول صلعم
 ومحبة وتعظيم الشيخين ومحبتهم وتعظيم المختفين ومحبتهم وتعظيم السبطين ^{صفتها}
 والاسح على الخفين والصلوة على الخازنين والصلوة عقب الايمان
 وحكم الايمان على الاشعين ودخول الدارين ^{الجنة} والجنة ^{بها} منها الان
 قال سبحانه وحنة عرضها كعرض السماء والارض اعدت للذين
 امنوا بالله ورسوله الاية وفيه دليل على ان الجنة مخلوقة بد من انوار
 التشريل ^١ وفتى بدر الخلق من ابن حجر رحم عن ابي هريرة رضي قال
 قلت يا رسول الله عن خلق الجنة قال من البار قلت ما بانها
 قال لينة من ذهب ولينة من فضة الى اخر الحديث وفي الصحيح
 البخاري في باب ما جاز في صفة الجنة وانها مخلوقة وقال
 سبحانه فاقفوا النار التي وقودها الناس والحجارة اعدت
 للكافرين ^٢ قوله اعدت للكافرين دليل على ان النار مخلوقة معدة
 لهم الان ^٣ بد من انوار التشريل ^٤ وفي الصحيح البخاري في
 باب صفة النار وانها مخلوقة ^٥ في الجنة تتنعم للمؤمنين كما هو منها

[illegible]

و آن جزایر بعمل و بقایر تشخص الحاصل ثابتهان بطبعی محکم و فی
 تعذیب بیا هم منها لقوله تعالى اولئك اعدت لهم عذابا علیما
 جزایر العمل لا بمجر و عمل الذی یشکل و لو کان کذا ایضا کما ثبت
 و البقار فیها علی حیث تشخص الکافر لقوله تعالى اولئك اصحاب النار
 هم فیها خالدون و نادوا یا مالک لقیض علینا ربک قال
 انکم ما کنون و همچنان بقایر تشخص حاصل مشار الیه از لفظ اولئک
 و هم و نادوا و علینا و انکم و از لفظ فیها خالدون و ما کنون
 دوام بقایر ظرف و منطروف و اوضح و اگر مر تفع شود اعتبار
 تشخص چنانکه گفتند چه فرق در ردیت و حجاب ثابت است
 فرمود سبحانه کلا انهم عن ربهم یومنون المجبورون و فضل الانبیاء
 علی الاولیاء و صلوة الرزاق فی لیالی رمضان المبارک
 عشرين رکعات و متموز در تقابل بدعات مبتدعین انار
 اهل سنت و جماعه محصور بر بنیه که گفته شد نتواند شد اللهم
 صل و سلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترثیه
 و شفقه فینا و ترحمنا

و ذکر کیفیت تعظیم و محبة شعار الله تعالى
و شعار الرسول صلعم و غیره صلعم

بسم الله الرحمن الرحيم

شکوه الله و استعینہ و ضلی علی رسولہ محمد و تشفعہ و علی آلہ و صحابہ
و اتباعہ اجمعین تعظیم و محبة قبلین کیا قال سبحانه فی بورتان
الله ان ترفع و تذکر فیها اسمہ الایہ و ما یعلق بها کتب منزله بانچه
شاید تعظیم و محبة دین الله و آن انصرام بالانتظارش و شش
و دل است علی تفاوت احوالش مربوط است تعظیم و محبة
حالا م فرض است یا واجب یا سنت ش اینهمه معلوم علیہ
در سطوف خبر متبر است یعنی تعظیم و محبة هم و تعظیم سجده یا تعظیم
من حقہ لقوله تعالی من تعظیم شعار الله فانها من تقوی القلوب
الایہ و من تعظیم حرمت الله فهو خیر له عند رب الایہ و تنهی از سوء
ادب است لقوله تعالی یا ایها الذین امنوا لا تحلوا اشعار الله الایہ
و از نوع تعظیم و محبة شعار تعظیم و محبة آثار انبیاء و اولیاء و تبرک

باوست صلی الله تعالی علی نبیای وعلیهم چنانکه بستر حضرت یعقوب
 پیر این حضرت ابراهیم را تبرک و حفظ را بازوی حضرت یوسف
 نبیای وعلیهم الصلوٰۃ والسلام در تفاسیر توان یافت شش در نقیصه
 کبیر است مرویست که هرگاه حضرت ابراهیم عم برهنه در آتش
 انداخته شد حضرت جبریل عم پوشانیدش قمیصی از حریر خسته
 و آن وقت که حضرت یعقوب عم رسید حضرت یعقوب عم در حیرت
 سخت نهاده بگردن حضرت یوسف عم آویخت هم و تعظیم آثار
 رسول الله تعالی صلعم و تبرک بان فی مشکوٰۃ عن اسماعیل بن
 ابی بکر اخرجت جَبَّةً طَلِیًّا لِسَيِّدِ الْاَلِی ان قالت کان النبی صلی الله
 وسلم یلبسها و نحن نفعلها لکم رضی نستشفی بهار واه مسلم و
 تعظیم آثار صحابه و آثار اولیای تبرک بان بملاحظه احوال
 اصحاب و اولیای خود و اظهار استش چنانکه در شترن حضرت
 خالد رضا موسی سر مبارک حضرت سید عالم صلعم در کلاه خود
 و منظر و منصور شدن برکت آن و همچنین بایست و در شتر
 آثار پیران طریقت و تبرک بان تا ایندم در سلاسل طریقه ^{موجود}

و محمود است که بملا خطه کتب سیر صحابه او لیاری رض معلوم اند
 هم و قصه تابوت سیکینه بر تعظیم و تبرک بشعار و لیلی اشهر لقوله تعالی
 و قال لهم منینم ان ایتة ملکة ان یاتیکم التابوت فیه سیکینه رحمة من ربکم
 و یقتیه ما ترک الی موسی و آل هارون تحمله الملائكة طان فی ذلک
 لایة لکم ان کنتم مؤمنین و از ان است تعظیم و محبة مدینه منوره
 الله تعالی شرفا عظیما لقوله علیه السلام المدة نیه خیر من مکة و لقوله
 علیه السلام اللهم ان اخرجت بنی من احب البقاع الی فاس کفنی
 فی احب البقاع لیک و بسیار است اخبار فضائل مدینه
 منوره و لیکن اختصار کفتم بحسب مدعا و اختلاف فرمودند
 بعض علماء بفضل مکة معظمتها الله تعالی تعظیما بدلیل آنکه
 قال صلعم و الله انک لخیر ارض الله و احب ارض الله و لولا انک
 اخرجت لکنا بفهم در دستک این فضل مدینه الرسول صلعم جزئی
 من جبر است نه کلی پس نیست نزاعی در فضل مکه که بر رفع تعالی
 پس فضل مکة معظمت در حد اوست و فضل مدینه منوره در حد
 او که بها الله تعالی تکریم و تفاضل مکه که بر فضل کلی در تفاضل

میکنند در باب آنچه در دست من ای معارض الهیات طری
 از طرفین هم دانسته که معظم محل نور حجابی مسجود الیه محمد رسول الله
 تعالی است و حقیقت این یقین ذاتی باعتبار تعالیه مبدرة البریه
 است که پیش بیان صفت تعیین ذاتی هم صفت وجود با وجود صلعم که
 بیان صفت وجود با وجود صلعم هم مبدر و مواد عالم است و از مراتب
 الهیات شامله سجود الیه مسجود له محمد رسول الله تعالی است
 صلعم ش این است مربوط است از علت وجود با وجود صلعم
 معطوف علیه و از مراتب الهیات معطوف هم اگر چه حقیقت
 نور محمد صلعم که مبدر تعیین اوست صلعم اعلی و افضل است
 از حقیقت نور حجابی بسبب مبدتیش برای حقائق الهیات
 ولیکن آن نور حجابی از مشوبات الله تعالی است بقیم
 حقیقتش بالله تعالی و این نور حادثی از مخلوقات الله تعالی
 است بقیم مجازیش بالله تعالی و کلام در نفس وجود
 این هر دو است نه در حقیقت این هر دو و استحال ذات مبارک
 صلعم با نور حجابی کلی او انی است پس جزئی آنی باشد

و فضل نور حجابی که به مظهر بکلیه انی است سن فضل کلی را
 است با حاطه جزئی و این تبیین حقیقه جواب سوالی متعدد است
 که ازین عبارت میتوان یافت هم وجه البقاع بودن
 مکه مظهر بخاطر عاظم حضرت محبوب رب العالمین بوجه نور
 حجاب که مقصود و معبود است و وجه البقاع بودن نیز
 مکره به حجاب رب العالمین بوجه وجود با وجود صلعم پس
 شرف المکان بشرف المکین و عارف فی الفضل بین است
 و در فضل مکه مکره بر مکه مظهر تا دلیل فضل جزئی تواند شد
 بخلاف فضل که مظهر بوجه خیر ارض و آسمان و حجاب ارض
 که جزئی تواند شد و بقطع نظر ازین فضل مقصود بالانبات
 اگر فضلی دیگر باشد غیر مقصود است و البته زمینیکه شرف
 باشد بکل حبیب صلعم اشرف جمده روی زمین آسمان
 سوای زمینیکه محل نور حجابی است و عرش عظیم که محل
 نور سجده است اگر برسی بمطالب اختلاف و عوایدشان
 و دلیل آن چنانکه اختیار نمودند و این دلیل در پیوسته

به بهترین آن که اختیار گردان سازد تعالی و البته عنصر
 قلب شریف حضرت مسلم افضل است از ناسته عرش عظیم
 بحکم تبع عنصر ربوح در سلوباتش و البته عنصر قلب افضل است
 از عنصر غیر قلب بر تفاوت حد خود را در تبع روح بفارق ^{از آنکه} خود
 از سلوبات مخصوصه محمدی صلم و قلب بسیط شریف حضرت
 صلم افضل است فضلا بعد فضل از عرش عظیم بآنکه تعین
 عرش عظیم جزئی است بیای مجبول سفید معنی تفهیل هم است
 از نور محمد صلم با حمل انوار قدیم در آوان بلزوم تجدد و اسکان
 خود و در آن بلزوم قرار شخص زاده خود و تعین قلب بسیط
 شریف کلی است بیای مجبول سفید معنی تعظیم هم است با حمل
 انوار قدیم در آوان بلزوم تجدد و اسکان خود و در آن بلزوم
 قرار شخص زاده خود و شرف انصاف کلی در آوان فضلی
 دیگر است که بعرض عظیم نصیبی جزئی هم از ان نیست آری
 تبیین حقیقه جواب خطاهای فکریست حکم سلیم در قرآن
 مخصوصه الوجه فی محله باید تا از آنچه باید بآید نشانی

از آنچه باید بر باد برآید هم و همچنین است تعظیم و محبة دیگران
 صلعم مختلف الحقائق متحد کسبه المختصر
 بزمینیکه نشان کف پاشی بود سالها سجده صاحبان ^{نظر انرا بود}
 تا آنکه اگر بشنود که اثری از دست صلعم گو محقق نباشد
 تعظیم و محبة لازم است چه نفی آن ثابت نتواند شد و همین است
 عادت سلف ما و الا سوراوب در تعظیم و محبة ظاهرش
 در حال امام مالک رحمه الله تعالی مذکور است در مدینه منوره ^{مسحاک}
 عمارت قدیم میدید بادیام می بوسید ز نظر بر آنکه شاید آن
 رسول خدا حبیب کبریا صلعم وقتی دستی بان رسانیده
 باشد از اینجا ظاهر است که برای تعظیم آثار صحت روایت
 در کار نیست صرف احتمال کافی باشد هم و آن حضرت
 علی مرتضی کرم الله تعالی وجه روایت کرده اند فرمود
 صلعم من این قبر می بعد موتی فلانما زارنی فی حیاتی
 و من لم یزیر قبری فقد جفانی + ازین حدیث نیز
 شرف بالانتساب حضور مدینه منوره که موقوف علیه شرف

بزیارت مرقد مبارک صلعم و حذر از جنای خاص است مش
 یعنی عدم حضور در این منوره و عدم تشریف بزیارت بابرکت حضرت
 صلعم م م م که است و این جناسے عدم حضور مشترک بجهت قنات
 درجات خود و مقابله شدائف حضور است پس محکوم باشد بدتر
 مستحبه قال سبحانه عزیز علیه اعظم الله علی صغی القرارتین و
 تشبیه مراتب حکم قبر و آداب استنباط سینا و نگارش تنبیه از جنای
 روایت که گفته شد تعظیم آثار و تبرک بآن شرک است و گناه
 نازیبانیر العیاذ بالله تعالی منه صم اللهم صل وسلم علی محمد و
 الرحمة و علی جماله کما تحبه و رضاه و ترضاه فینا و زحمنا به
 ذکر کیفیت صحیح اشتراک صفی یا اسمی بالله سبحانه
 و در وجهی از وجهه با ضائقه الله تعالی
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و نستعین و نستعین علی رسول الله محمد و نستشفع و علی آله و
 اصحابه و اتباعه اجمعین مخلوق را از اشتراک و صفی یا اسمی
 بالله سبحانه و در وجهی از وجهه با ضائقه الله تعالی چاره بخود و

این بحث مطول از جایا سه خود شن من است و اشتراک و صغر
 بسفقه رافقه و رختنه این اندیالاس لرون رحیم لقه جار کم بر
 من انفسکم عزیزه علیه ما اعنتم حدیث علیکم بالمدینین روف رحیم
 در اشتراک و صفی بتخلیق فقبارک الله حسن النحالین در اشتراک
 و صفی به ترزیت و الله خیر الازقین در اشتراک و صفی به شکر
 ان این شکر لی و لوالد یک الا یعطف نسق پس از و شکر و بعد ان
 گفتیم ایاه تعبدون نیز تخصیص عبادت مخصوصه الله المعبود موقوفه
 به عزوجل مانع شکر غیر مخصوص به سجانه نبود مگر شکر مخصوص
 و اگر شکر مخصوص به سجانه فراد نشود و در اشتراک شکر که از عباد است
 شکر فی العبادۃ حقیقتا بکریه این شکر لی و لوالد یک ثابت
 خواهد شد بل قساقط و از اینجا البته از نظم و اعتد و الله ان
 ایاه تعبدون نیز تخصیص عبادت مطلقه علی انواعها مخصوص
 الله المعبود موقوفه النیت له عزوجل مانع عبادت غیر مخصوصه
 به سجانه بخیره سجانه نشود و در شکر هم ممنوع در اشتراک
 و صفی با طاقه اطعن الله و رسول الله الا یعطف نسق فی حق الله

وحق الرسول صلعم بدلالة شان نزول واطيعوا الله ورسوله لعطف
 تفسیری بدلالة شان نزول در اشتراك وصفی بقنوت من
 بقیت مکن بعد ورسوله الایه عطف بقنوت بدلالة شان نزول در
 اشتراك وصفی با بیان فاینها یا بعد ورسوله والنور الذی
 انزلناه الایه در اشتراك وصفی بر بیتی فرمود سبحانه حکماً
 از حضرت یوسف علی نبیا وعلیه الصلوة والسلام یا ایها
 البحر اما احد کما فیستی رب بحر الایه در اشتراك وصفی بر
 اذان من بعد ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر ان الله
 بری من المشرکین ورسوله ط باید است وقت مطلق
 ای بی تفسیری با اختلاف لامقصدی ثبوت تقدم میان
 لفظ مشرکین ورسوله لانه جواز هر قیدی از قبول و تکلیف
 و فصل مفید اشارت عطف تفسیری و هم عطف لکن افادت
 برارت تا بعد و مستقلة شش بمقابلة تا بعد هم میکند عدم
 قبول مستقلة الفای عصبه است در اشتراك وصفی تفسیری
 و لولایتم رسولنا اما اتهم بعد ورسوله و قاله حسین الله سیو قینا

الله من فضله ورسوله انا الى الله راغبون ه واذ يقول الله عز
 انعم الله عليه وانعمت عليه الاية در مشترک وصفی برضای و الله
 ورسوله الحق این برضای این کفر المومنین در مشترک وصفی
 یا غفار وفضل و ما نقول الا ان غفار الله ورسوله من فضله
 در مشترک وصفی بابتساب قل الانفال الله والرسول به
 در مشترک وصفی بکفایت یا ایها النبی حکما الله و من تنکب
 من المومنین در مشترک وصفی قبولیت و امداد و اعانت فان
 الله هو الله و جبریل و صالح المومنین و الملائكة بعد ذلك
 ظمیر الله هو الذي ایدک بنصره و بالمومنین الاية در مشترک
 وصفی بقضای امر و عصیان از امر ما کان المومنین لا مومنین اذ
 فتنی الله ورسوله امران یکون لهم الخسرة من امرهم ط و من
 بعث الله ورسوله فقد فضل ضلالا مبینا بهر دو عطف منق
 میان لفظ الله ورسوله بدلالة شان نزول این مشترک
 وصفی از بیانات است بمقارنت مراتب فرضیه و وجوب
 و باوجه ظمیر تنکب در مشترک مفروض است یا وجوب

یا مباح و اعراض از حقیقت آن کفر است العباد با الله تعا
 سنه و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم فی ایها الموحدون کف
 کفر تم عن الشریک ش تمیز از یخار و است که گفته شده شریک
 تمیزی شریک است چنانکه سجد تعظیمی طواف تعظیمی لفظ بزرگ
 و شقیات مالی و متشا بهات محضه نیز چنانکه حمیدین و
 سلام تعظیم هم باید و است شریک و صفی یا اسمی یا بدنه
 شریک نیست البته شریک حادث بقیم در وصف قدم
 و وجه مخصوص شریک است العباد با الله تعالی سنه و اگر چه
 بحث شریک مقاصد ایمان سید اما تفصیل
 در تحقیق عبودیت و عبودیت و عبادت و شریک خطاب
 نزد باید و است محقق عبودیت خود بودن است و بحث
 عبودیت خود بودن چنانکه نزد اولوالالباب از قول
 السب بر یکم سجد خبر متوسع مقاصدش و رز یکم
 فیض ابودریز در خلافت فضا حقه هم همین معنی است
 عبادت شریک از جمله و فطریه مرعوب به سبب هم و اولاد

خود بودن یعنی خود بودن است نه نفی بودن که مهمل است
 و کفر نفوذ باشد تعالی منه عبادت بجا آوردن معنی است
 بجهة عبودیت و در آن جهة امر شرط نیست اگر چه باشد و نیست
 در آن شرط است اطاعت بجا آوردن فعلیت بجهة امر و در آن جهة عبودیت
 و نیست شرط نیست اگر چه باشد پس اشتراک عبادت و اطاعت در
 جهة امر تواند شد و قریب بجا آوردن فعلیت بجهة قریب بمقرب الیه
 و در آن جهة امر و عبودیت و اطاعت شرط نیست اگر چه باشد
 و در آن نیست شرط است پس اشتراک عبادت و اطاعت
 و قریب در جهة قریب تواند شد پس عبادت و اطاعت و
 ترتیب جهت بی عام برابط جامع می باشد که بخدای پاک و غیرش
 هم یافته شود هم دارد و جهت خاص برابط مانع می باشد
 که بخدای پاک بغیرش یافته شود و دارد هم شرک برپا
 شرک فی الذات و شرک فی الصفات و شرک فی الافعال
 آنست که واقع شود و نفس معبود از جهة خود بودن
 و ذات و صفات و افعال و شرک فی العبادت آنست

که واقع شود در عبادت بغیر معبود یا انکه مشترک شود
در بنسبتین پس اگر فرق نکرده شود کیفیت نیت در بنسبتین وقوع شرک
شود در نفس معبود و هم در نفس عبادت بمقابلہ ایمان نه نه چنانکه
عبادت بر یار فرمود صلعم الکر یا شرک این شرک بمقابلہ ایمان
نه نزلی ایمان شرک فی العلانہ باختیار زنا و فسقه
و صلیب و غیره که علامت خاص لصاحب مذمت است
و این از اشارات کفر است اگر چه با ستم زار باشد بمقابلہ ایمان
شرک فی المراسم با اختیار همچو ایسمانی گفتن در حلقه آمینی سبکه
وقت معاقدت بر ساعد بندند و در سبکه گفتن گویند
شاید که رسم مجوسانست حرام است نه شرک بمقابلہ ایمان و شرک
فی العبادت با اختیار عادت مخالف مذمت است عادات و آن ظاهر است
نکرده است بمقابلہ عادات اهل اسلام بخت مشابیه حرام و منکر
باین مشابیه تکفیر میکنند بنا بر مذمت اهل سنت و جماعت و اگر
تخصیص نکرده شود فعل به نیت حکمتی فعلی مصلی گردد و من بعد
باید دانست سجده که از معبود است خاص که غیر حق تعالی باشد

شرک فی العبادت است فرمود سبحانه و من آیات اللیل
 والنهار الشمس والقمر لا تسجد للشمس ولا القمر واسجدوا لله الذی
 خلقهن ان کنتم اياه تعبدون از لفظ الله الذی خلقهن ان کنتم
 اياه تعبدون ظاهر است که مقصود فی الاهی سجد و عبودیت بر
 غیر او تعالی است و تخصیص اياه تعبدون در وجه مخصوص است
 تعالی است و زنی شکلی لا ینحس است در تعارض اشک و الله
 ان کنتم اياه تعبدون و ان اشکری و لا اله الا الله
 الا الله و اسجدوا لله الذی خلقهن ان کنتم اياه تعبدون
 و آخر همین کرمه بر تفرقه نیست دلیل میتوان گرفت و سجده که
 از سر بندگی خاص نباشد شرک فی العبادت نیست چنانکه
 فرمود سبحانه و اذ قال ربک للملائکه انی خالق بشر من طین
 فاذا سجدوا لی و خضوا لیه من روعی فقعوا له ساجدين فسجد الملائکة
 کلهم اجمعون الا ابلیس استکبر و کان من الکافرین قال یا ایا
 الله ان تجعل لی خلقک بیدی استکبرت ام کن من
 عبادین و فرمود حکایتا و خروا له سُجَّة او قال یا ایت هذا

در اول روای من قبل قد جلله باری حقا الا یست قال فتاوة
 بعد فی قوله و غرو الی سجدة کانت تحیه الناس یوسید سجود بعضهم
 بعض فی غشیه کبر هم باید دست اختلاف کیفیت سجده از آنکه سجده
 بعضی سر بر زمین باشد و آن غشیه آن است از لفظ تعوا که معنی درفشید
 و از آن لفظ غرو که معنی بردن افتادند است مرفوع شد و قوله
 و راکعوا و انما بیان کیفیت مضطرب است یا اشارت بصلاة
 و یا به تعقیب پیش از تحمیش چنین باشد بدوئی افتاد خان یا
 محراب آن در قیاس است که مقصود است الکلام ختم است و
 تائید عجز در سجده است و نه اجتماع متخالفین یعنی ضرورت و کوم
 ضرورت نه بند و از لفظ لا بتائید لما خافت بیدی قال یا
 هذا اول روای من قبل قد جلله باری حقا تخصیص سجده بر
 حضرت آدم و حضرت یوسف علی نبیا و علیهما الصلوة و السلام
 واضح تر و نیز باید دانست که از اشارت معلوم منسوب است
 باله سبحانه است چه اشغال است در غیر ذوی العقول نیز
 و صراحت بمعلوم حضرت آدم و یوسف علی و تخصیص خلقت بید

در اندک تعالی اعلم حقیقه العباد و ازینجا است که حکم شرک منی
 العباد برین سجده تخیه لمحق کفر کنند چه حکم و در صورت عدم
 نسخ قیاس این است که استکبار و انکار ازین سجده یا مستحق کشت
 و اگر فرق نگرفته شود به نیت تخصیص سجده این است که امر فرمود
 اند سجدان بشرک و شرک آورد حضرت یعقوب عم و این تعارض
 خواهد شد ازین سجده عبودیت و عصمت نبی نه موافق و نه متضاد ازینکه
 شرک با تفاق جمله مال سنی عنه است و اگر فرق کرده شود خود
 ظاهر است که سجده عبودیت شرک است نه غیر و لیکن بعد ثبوت
 قطعی نسخ غیر سجده عبودیت از قرآن مجید چنانکه منقول علم اصول است
 و قوعش کبیره باشد و نه مباح باشد بقاعده علم اصول و از
 کریمه و آن المساجد فلا تدعوا مع الله احده نسخ و سنی سجده
 تحت ثابت نمیشود بسبب قوع اختلاف در تحقیق لفظ و معنی
 مساجد چنان که گفته شد که مساجد جمع مسجد پاکسب جمیم است
 بمعنی موضع سجده است و این کریمه نازل شد تنبیها در منع
 باهود و نصاری که عبادت میکنند حضرت عزیر و حضرت عیسی

علی بنیما وعلیهما الصلوة والسلام را با الوهیه در جموع خود
 و در منع مشایقه باشد که در بیت الحرام میگفتند لبیک لبیک
 لک الاشرک ہو لک و گفته شد که نازل گردید برای کسانی که
 عرض کردند یا رسول الله صلعم درین مسجد حضورتو انیم بسبب دور
 زمان رسید که همه مسجد برای خدا و انا و بنیاست هر جا که نوبت
 عبادت با خلاص نمایند و گفته شد که نازل گشت در اباحت که
 تمام روی زمین مسجد است برای امت آنحضرت صلعم پس عبادت
 با خلاص کنید و گفته شد که مراد از مواضع سجود سجده است
 اے سجده مخصوص برای خدای عزوجل است و گفته شد
 که مساجد جمع مسجد بفتح جیم مصدر میمی معنی سجده است جناس
 تنبیه بر خصوصیه اجناس سجده برای خدای عزوجل است
 و درین دو صورت اخیر بقرینه فلاته جموع الیه اجد خصوصیه
 سجده عبودیت مفهوم میشود نه سجده تحیه و اگر گرفته شود از سبب
 اجناس سجده این قول قطعی الثبوت نیست بسبب اختلاف
 و قرینه مذکور تا مانع بود مر سجده تحیه را و این اختلاف

بمطالعه تفاسیر معتبره ان یافت اکنون چنین است در تحقیق معانی
 احادیث طیبه چنانکه ذکر کرد صاحب کوة از شرح امام محمد بن اسحاق
 عن ابی خزيمة رضي الله عنه روى في يري النائم انه سجد على جهة القبلة
 صلعم فاجبره فاضطجع لا النبي صلعم وقال صدق رويك فسيجد على
 جهة النبي صلعم از لفظ صدق رويك دلالت بر اشارة بجا آوردن
 این سجده است ظاهر است که درین حدیث شریف صراحة سجده
 عبودیت و تحية نیت پس ظن آنست که این سجده تحية باشد
 اگر سجده عبودیت بودی حضرت صلعم خضعتش بر پیشانی تو را
 و تاویل در کلام نفوسه دی والله تعالی اعلم بالصواب و اخرج
 الامام احمد بن حنبل رضي الله عنه عن عائشة رضي الله عنها ان رسول الله صلعم كان
 في نفر من المهاجرين والانصار فجاء به غير مضجعه فقال اصحاب
 يا رسول الله صلعم تسجد لك البهايم والاشجار فمن احق ان تسجد
 لك فقال رسول الله صلعم اعبدوا ربكم واكرهوا اخاكم و
 لو كنت امرنا صدان يسجد لاجد لامرنا المرأة ان تسجد لزوجها
 ثم انظر تبين جواب باسوالی مندرج تا جواب از سوالی که

بجز این مصروف عبادت و تفحص در محبوب و محسوس اکرام و مکرم
 مساوی المثلث تفصیلا بفضاحت کلام و بیاحتیاطی است
 تا فصل آنست که هر چه از تشبیه عبادت بدنی و مالی برای
 برای اکرام مساویین بدانست پس چرا اعلی اولی است و
 هم ادعی از نیست از اینجا است که سجده و قیام بر بطریق
 انحراف و نذر از هر چه باشد و زیجره اگر امارت است و تقطیع
 شقاق فکر و جواب از سوالی قرار میگیرد و نیز از عملی که بر
 استعدا لای بر جواب قیام بر و بطریق برانگیختن و نه سجده اگر امانت
 شش و نه آنکه نقاب جواب از آنکه نرفته اند و ظاهر است که
 امر ثابت است نه نهی مگر اشارت از عدم عبادت بغير حرج
 که ان مراد است بجای خود و مانع نشود عبادت محبت نامی
 را و اگر نمرود شود عبادت محبت نامی نشود ثابت مذکور را
 حکایت اندک و تفحص در انوار با غرض تحقیق معارف و شرف
 ثابت ترافی و عایشی را که با کرم علی چنان واقع است و قال
 و تحقیق چنانکه گویند لایه و قال حسام بن علی

اکرام ذی شمیته المسلمین عموم اکرام باخوت مجازی است
 یعنی سپادی و اخوت حقیقی با حضرت سرور انبیاء صلعم ثابت
 و مجازی نهی عنه کفر است لقوله تعالی و لا تجهر و اله بالقول
 کجهر بعضکم لبعض ان تحبط اعمالکم الا انه و از لو کنت آمر الخ نفی
 آمریه مخصوصه باین سجده با فاعل استمرارش باقتضای ربط
 با حد هم ثابت است نه نفی سجده بلکه ثبوت باسختان این سجده
 و اولویتش برای والدین و اوستاد دین رسول الله صلعم
 بمقابل زین شوه است چه مامور به نتواند شد مگر سجده تحیه و نه
 نفی آمریه عامه مستمره چه آنحضرت صلعم امر و نهایی است
 عمود استمرارش بدلالة عموم لفظ امر و ربط با حد هم و
 فی الموابب اللدنیة عن انس ابن مالک رة قال دخل رسول الله
 صلعم حائطا لا انضاری و معه ابوبکر و عمرو و جل من الانصار و
 فی السائط غنم فنهیت له صلعم فقال ابوبکر یا رسول الله صلعم
 نحن احق بالسجود لک من هذه الغنم فقال رسول الله صلعم
 لا یفتی لاحد ان یسجد لاحد الا لله تعالی + باید دانت که بلفظ

سجده و گفت و لام عجب دشمنی تواند شد عینی سجده که غم بخیا
 آورده و آن غیر تقییمی نتواند شد از اینجا است از صدیق که
 رضی الله تعالی عنه سخن بحق بالسجود و لک من بده لغنم زلف و
 لام متغراق که مشتمل سجده عبودیت تواند شد و آن بر غیر الله
 تعالی جائز نیست و لفظ غنم لا ینفی در محل جواز متعل است
 نه و وجوب پس حاصل نیست که این سجده مثل که سخن بر است
 هم سزاوار نیست کسی را برای کسی مکن سزاوار است بر کسی
 الله جل شانہ سجده از نفسش در سترک مندم و اثبات
 ش در سترک هم و در نصیحت لا با بر است و اگر است
 نه تحسیرش چه جواز مانع تحسیر است م و نیز باید دانست
 که آن سجده هم عام نتواند شد که عموم سجده عبودیت را مشتمل
 تواند شد و آن در تحت لا ینفی نتواند شد که منفی به ش
 برای غیر الله تعالی هم مثبت به ش برای الله تعالی هم
 وجوب است پس سخن در سجده جائز تواند شد که سجده هم
 نش سخن در سجده هم واجب که سجده عبودیت است پس از

حدیث شریف اولویت مسجد و عظیم هم بهای غلای عزاد علی که
 شامل عبادت است توان نمیدانم نفی سجده تخته که معارضه
 مرثیست را و درین حدیث شریفی بار واه ابوداود و غیره
 ابن سعد را قال ثبت بحیره فرستیم سجده و نالمرزبان لهم
 قلت لرسول الله صلعم کل احی ان سجده فاقیت رسول الله
 صلعم فقلت انی ثبت بحیره فرستیم سجده و نالمرزبان لهم فاقیت
 احی ان سجده کل فقال لی آرایت لوریت بقبری کنت
 فسی به فقلت لا فقال لا فقلوا له این شیخ و غیره بر منی بر
 جواز مشرب است ورنه در صدر نه تنه الف بن شد و غیره
 قبل بی بقایه لا و قبل اخذ بقایه لا فقلوا هم منی به
 جواز ثابت خواهد شد و در صورتی که شیخ این شرط کرد
 بحکم استغفانم بر او شیخ و توبه نیست که مثل استغفانم
 جواز هم تواند شد هم عین منع از بجز معارضه
 احی صدق روایک و غیران است و این شیخ هم
 جمیع مخاطب هم سجده تخته و تعریف و توفیق شرط و تقاضا

اثباتش معنی صدق رویاک و غیر آن هم ضعیفاً معیوم معلوم
 یعنی سجده‌اش متعلق معیوم هم مشروط^{صفت}ش یعنی تواند شد
 که این یعنی از سجده مشروط باشد پس حاصل چنین است که اگر هستی که
 سجده و کنی قبر را بمصرفه سودی عظیم در حیات و ممات سجده کنی تو و
 بر که عارف باشد و اگر نمی کنی تو و بر که نباشد هم یا نهی مفید
 اثباتش اسی تواند شد که نهی نفی مفید اثبات باشد پس حاصلش
 چنین است اگر گفتی که سجده نکنم قبر را چنین کنی تو و بر که باشد
 که تصرف است در عظیم بحالت حیات و ممات هم سجدت^شش
 متعلق معیوم هم در جوارش عامش بحکم مخاطب هم در اینجا
 شرط و جزایش اسی میل علی بمقابله لا و قیل افعلوا بمقابله لا تفعلوا
 هم و توقفش ثباتش اسی صدق رویاک و غیر آن هم
 ثبات است پس این منع مخصوص بعرض دیگرش یعنی شرط
 هم نه بذاتش ضعیف معارض نشود و معیوم ثبات تویی را بلکه
 از اشارت شرط و مفعول نهی در جانب نفی سجده قبر مبارک
 هم ثبات پس بر آن حضرت اکرم و مکرم صلعم در حالت حیات

بالا ولویه ثابت و عن صهیبان معاذ الما قدم من الیمین سجده للنبی
 صلی اللہ علیہ وسلم فقال یا معاذ ما هذا قال الیہود تسجد لعیطائہا
 وعلمائہا ورایت النصارى تسجد لعتسبہا ولطارتہما قلت ما هذا
 قالوا تحیۃ الانبیاء فقال علیہ السلام کذبوا علی انبیائہم ثم یلقضیہ
 کبیرہ ظاہر است کہ سجدہ حضرت معاذ رضی اللہ تعالیٰ عنہ بودہ و
 سکوت حضرت مسلم بران و فرمود کہ دروغ گفتند بہ
 انبیای خود چہ از کریمہ ماکان للبشر الخ ظاہر است و علم
 شرک نفرو د از اینجا کہ آنحضرت مسلم منعت بہ اوقتیت
 بجوامع الکلم است این کلام بلاغت نظام کہ درین بحث
 مذکور شد حکمتہ است بنا برہو فقت مفہوم کریمہ ماکان
 ان یوتیہ احد الکتاب و حکم و البتہ ثم یقول للناکر
 کو نواحبوا الی و لکن نوار با بنین بما کنتم تعلمون الکتاب
 و بما کنتم تدرسون ہ مع اشارت اباۃ سجدہ تحیۃ و ادوات
 علی تفاوت الدرجات بموافقت کریمہ فقہوالہ صاحبین
 ہ ہ باید ہنست در صورت تفرض باطل ثبوت و عو

مستحق لعین دفع تعارض با کرمیه و حدیث شریف مشکوٰۃ
 خواهد بود تم الکلام فی اثبات المرام تین بعد سخن است در پی
 فقها رح فرمودند که ما فی فتاوی الهندی من سجد سلطان
 علی وجه التّحیة او قبل الارض بین یدیه لا یکفر و لکن یاثم لا رکا
 الکبیره بهو تختاریم قال ابو جعفر رح فان سجد سلطان بنیة
 العبادة اولم تحضره لنية فقد كفر کذا فی جوهر الاصلاحی و لوقا
 للمسلم سجد لمالك والا فقتلناک قالوا ان امره بذلك للعبادة
 فالافضل له ان لا يسجد کمن اکره علی ان یکفر و کان لفضل
 و ان امره بالسجود و التحیة و التعظیم للعبادة فالافضل له ان
 يسجد کذا فی فتاوی قاضی خان و قبیل الارض بین یدیه العباد
 و الزاد فصل الجبال و الفاعل و الراضی آنهان کذا فی الغرر
 تجوز الخدشت لغير الله تعالی بالقيام و اخذ الیدین و الانحناء
 و لا یجوز السجود الا لله تعالی کذا فی الغرر باید و است
 مختار همین است که سجد تحیه کفر نیست فلا نزاع فيه و لکن
 کبیره پس انتظار صحت و ثبوت اصلی بر آنست و بر قول ابو جعفر

البته سجده به نیت عبادت کفر است نه به نیت تحیه و روزه معارض
 شود و مختار را ولیکن چون نیت مخالف انما الاعمال بالنیات است پس
 دلیلی بر کفر بودنش می باید و فرضا بوسیدن پیش علمای روزه
 از افعال جهل است ولیکن بر گنهگاری فاعل و راضی دلیلی باید چه
 بسا است از افعال جهل که حصیه نباشد و استادان خمیدن و
 دست بردست گرفتن اینهم از ارکان عبادت است جائز است
 باشد که بفارق نیت باشد و روزه به نیت عبادت کفر است
 ولیکن بر اشتنا سجده از جواز دلیلی باید آورد اکنون مسکنه
 سجده تحیه را مجال تکفیر فاحش خوانده و جانب کبیره منظوریه
 است تا دلیلی واجب تسلیم موافق اصول فقه نیارد و نیافتن
 سباحت و افعال صحابه رفته دلیلی بر حرمت نیافته نتواند
 بلکه با از سباحت بوقتی واجب الادا اگر در دو باب ترک
 پس سخن در نفس امر است نه در ادوار ترک و هر چه آورده
 بر اثبات کافی است حاصل اینهمه که گفته شد این است که امر
 بسجده تحیه بنا بر دونه بر ساجد تکفیر و تفسیق از آنکه امر و نه

صریحی در آن یافته نشد بل جواز بالاشارت یافته شد پس
 باشد و نیز باید دانست که ابو رافع قرطبی و سید خجرائی گفته اند
 ای محمد میخوابید که بیستم شمارا و اختیار سازیم شمارا ب خود
 پس فرمود معاذ الله انکه بیستم غیر خدای تعالی را و انکه امر کنم بشیر
 عبادت الله سبحانه پیش معبود کرد مرا الله تعالی باین نه امر فرمود
 باین پس نازل شد این که نیمه ملائکه بشیر انتم پیش اینچنین در تفسیر
 کسبند که است هم می تواند شد که صحابه کرام و غیر هم رض سجده تحیه
 اعلانا نیاورده باشند تا بگویند که حضرت صلعم می پرستانند
 خود را بکبر اخلاص و آن معلوم نیست و اگر در سهارداتی باین
 که سجده تحیه در ضمن خود موصل سجده عبادت الله تعالی است
 مر عارف بالله تعالی را چنانکه سجده تحیه ملائکه بجای حضرت
 آدم عم بنا بر قصدی که از ما خلقت بیدی و نفخت فی
 من روحی و آتی جاعل فی الارض خلیفه طاهر است
 موصل الی الله تعالی است هم و ابیسن لعین از خودی در
 استکبار مانده محروم از معرفه و سعادت شد ^{تعالی} نفوذ بالله

من شمر در بعضی از سجده تحیه حضرت یعقوب برای حضرت
 یوسف علی بنیاد علیها الصلوٰۃ والسلام بنا بر قصد است که در
 کریمه انما اشکونی و حزنی الی البدط و اعلم من الله ما لا تعلمون
 اسی مالی فی حب یوسف عم مستتر است پس موصل الی الله
 تعالی است م چنانکه در ضمن سجده طرف قبله سجده طرف
 نور حجابی است و در ضمنش سجده برای الله سبحانه است و در
 ضمن مسح و قبیل محراب و مصافحه و قبیل بر الله تعالی
 پس باید دانست اگر سجده تحیه موصل الی الله تعالی نباشد
 انتم است چنانکه قیام لقوله صلعم لا تقوموا کما تقوم الا عام
 یظیم بعضهم بعضا شرح این حدیث شریف در ذکر کفیه
 زیارت القبور در ذکر قیام مرقوم است م و تواند شد که
 قول فقها رج در حرمت سجده تحیه برین مراد باشد زمین را
 با اعتقاد جوارش ترک عملش بوجه غیر که جواز سجده تحیه
 نداند و بر ساجد حکم کفر کنند یا گمان سجده عبودیت برده و ا
 فیه و نیز اختلاف اولی تر است که م معمول العلماء و حکم

کفر و شرک بر عامل بهم کفر بر جا کم به سبب اختلاف مدعا و اد
 و آنچه از قول فقها راجع یافته میشود شاید که برای حفظ نادان
 باشد اکنون سخن است در کیفیت طواف قال سبحانه و تطویفوا
 بالبيت العتیق و قال سبحانه ان الصفا و المروة من شعائر الله
 فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح علیه ان يطوف بهما و من قطع
 خیرا فان الله شاکر علیم الایه اطوف بر وزن فَعَّلْ گردد
 گردیدن بخاصیه باب مضید تاکید فعل است و بهما شامل
 مضغواته است نه مضغول فیه بمعنی بهینا بدالت شمول باب
 العتیق مضغولیه یا مضغول باید داشت لغته طواف ویران
 جز بمعنی موصوعش ای گرد گردیدن هم نتواند شد پس
 این طواف اگر از تعبد الله تعالی است برای غیر الله تعالی
 فی العبادت است پس طواف بیت عتیقش که غیر الله تعالی
 هم بهم شرک فی العبادت است و حال اینکه الله تعالی امر
 بشرک نمینفرماید و اگر از تعبد الله تعالی نیست برای غیر الله
 تعالی شرک فی العبادت نه و لیکن این طواف عبث است

و حال آنکه الله تعالی امر بعث منیغه باید پس باید داشت
 اصل بار تعدیه برای حصول مفعول است ش چنانکه
 ذبب الله بنور هم هم و بار تخصیص برای تخصیص مفعولی از
 مفعولین ش چنانکه عطیت زید ابد هم هم پس
 فعل متعدی بمفعول بار تعدیه و تخصیص ^{صله}
 بار تعدیه و تخصیص را نخواهد ازین اصل است
 که لغت طوائف ش که متعدی بمفعول است
 هم با تعدیه فعل و تخصیص مفعول را
 نخواهد ^{صله} پس ^{صله} علی در بطون علیهم و ^{صله} بار در بطون
 بالبت التیق معنی متفاوت دارد مدخل ^{صله} علی بصحة
 مفعولیش مفعول غیرش نخواهد و ^{صله} بار بعد م ضرورت
 متعدی فعل و تخصیص مفعول و عدم صحة تعجیز مفعول مقتضی
 مدخل از مفعولیه و مفعول غیرش ضرورت است پس
 مفعول مقتضی به لانه قرینه الله سبحانه است و ^{صله} بار مقتضی
 معنی سبب ایقاع فعل بر ^{صله} مدخل که شامل است

مرفوعه را نه فاعلیه را شش تنه است از یکدیگر در تحقیق مدح و کفر
 شامل فاعلیه هم تواند شد چنانکه گفت با افضل هم نسبت به نحو
 مقتضی است شش برین تقدیر نظم شریف و لطیف و العبد المستعین
 البصیرت خواهد شد هم پس این طواف تقبیل به سجده و بوسه
 و همچنین شش به تقدیر این لطیف و ساجد به طواف صفاء و روضه
 تقبیل به سجده و غیر ما مورد از سیاحات و طواف شفا یحیی
 است شش کما قیل فی الدلائل الشافعیه از رفع انجراح عز
 الطواف به لا عن الطواف بینها و عندنا الاول غیر واجب و
 انما الثانی به الواجب انتی تقبیل کبیر و آیین تقبیل بران لا بطواف
 به است هم پس این کریمه دلالت نمیکند بر سعی میان صفاء
 و روضه لکن این سعی رسول الله تعالی صلعم کما ثبت از علیه
 السلام هم می نماید و ما من الصفا فی حجه و قال ان الصفا و البره
 من شجره العبد العبد و اما بهر اندیشه فبدر بالصفا فرقی علیهم
 السلام نسبت الحمد نیست امر از الله تعالی باشد کما رو
 عن النبی صلعم انه قال ان الله کتب السعی فاسعوا السعی

تشبیه و تبرکاً برای آنکه بنا بر فعل حضرت ابرار و کما هو المشهور
 احکمتی فی شرح ذلک السعفی حکایت المشهوره دهی ان باجرام محصل
 ضائق بها الامر فی عطشها و عطش ابنها محصل علیه السلام اخافها الله
 تعالی الی ان قال ثم جعل افعالها طاقه لجمع الکلمین الی یوم القیامه
 و انما بها طاقه و لا یخلو فی جمعین نفسیه کبیرة کتبی و ازینجا تبرک فعل
 انما محصل در دست و نیز اختیار شده صدای از قطع اولی هم باید
 دست در فعل علیه لا جناح در حکم و موجب و غیره همچنان تواند شد
 و پیش از دخولش بود اگر ثابت نشود و حکمی از پیش سباح باشد
 پس دخولش تا فیض ازین محصل شارت است باینکه حکم
 طواف صفا و مروه پیش از دخول لا جناح ثابت نیست مگر پس
 دخول که مباح باشد هم باینکه طلوع خیر از یاد و در عمل ثابت
 نشود و بسبب هم ثبوت حکم عمل پیش از دخول لا جناح بر آن
 و استلال با ثبوت سعی باین که بر بنا بر فعل و قول محصل
 در این محصل هم باشد و بنا بر آنکه شد و افست کردن و پیش
 اگر باینکه پیش از دخول لا جناح باشد و بنا بر آنکه شد و افست کردن و پیش

هم بشوئی سخی مودعی تواند شد و الله تعالی اعلم باید داشت شعائر
 مراد است از چیزیکه ایگی و در از مقصود و کما قال سبحانه و الله اعلم
 من شعائر الله الایه پس انبیا الله تعالی و اولیاءه تعالی خیر الشعائر
 لما قال صلعم اذ اولو که الله احدیث و قال سبحانه من عظیم شعائر الله
 قافیه من تقوی القلوب الایه و قال سبحانه من عظیم حررات الله
 فهو خیرایه عند رب الایه پس عظیم شان علی بنیاد علیه الصلوٰه و السلام
 خیر التقوی و خیر است پس عظیم شعائر غیر الله تعالی برای غیر الله
 تعالی است چنانچه عظیم تابوت سکینه که می برد عظیم الله سبحانه
 به نیت نانی در نهش اسی اگر نباشد تعظیم غیر الله تعالی نیست
 تعظیم الله تعالی هم تعظیم غیر الله تعالی غیر تعظیم مخصوص الله تعالی
 شرک تواند شد باید داشت که نیت عمیق معطوف است بآنکه
 از شعائر الله تعالی است بنور حجابی ربوبیه الله تعالی که در دست
 و صفاء مرده معطوف است بآنکه از شعائر الله تعالی است بقدر
 حضرت با جبر رض که برود و ظاهر است که شعائر الله تعالی
 غیر الله تعالی هستند پس علوف غیر الله تعالی تعظیما بر است

عظیم الله تعالی از عبادت الله تعالی است مأمور به باشد همچو
 طواف بیت عتیق یا غیر مأمور به همچو طواف صفاء و مرده از اینجا که
 جسد انبیا را الله تعالی و بعضی از ائمه را الله تعالی علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ
 و السلام که محل قسب محصل از حجاب سنه ربه بینه الله تعالی
 است اشرف از صفاء و مرده است طوافش همچو طواف بیت
 عتیق است اجماع طواف قبرشان که محل جسدشان است همچو
 طواف صفاء و مرده قطوعا خیرا اصل باید دانست ثبوت نشو
 بشی لزوم نفی باوریش نکنند تا نفی صحتش نباشد ورنه قیام
 که از اصول اربعه اهل سنه و جماعه مجمع علیه است باطل باشد
 ش و آن باطل تواند شد باجماع م پس اگر نهی صریح
 و حسب تسلیم برین عا آورده شود از ان گزینیت ورنه قیام
 جواز اینچنین طواف برش و عتیه طواف بیت عتیق است چنانچه
 جواز بوسه بر عظم از مشر و عتیه بوسه حجر اسود است ش کما
 فی الدر المنظم فی ذکر کیفیة زیارت القبر اتم قال الحافظ ابن حجر
 استنبط بعضهم من مشر و عتیه تقبیل الحجر الاسود جواز تقبیل

کل من استحق العظیم من آدمی غیره هم و از اینجا است که
 بعض فقها این طواف را در آداب زیارت قبور نهاده اند چنانکه
 در فتاوی محبس البرکات نقل از مطالب المومنین آورده است
 و یقوم عند وجه البیت و یضع یدیه الیمینی علی تبرته و یقول اللهم
 اغفر له فإنه قد اذققر الیک و ان کان مشرب عبد صالح و یمکنه ان
 یطوف حول فضل ذلک ثلث مرات و انتهی از اینجا است که طواف
 بر آسهای صابون اولی بردش فی الدنیا منظم فی ذکر کیفیت
 زیارت القبر است و من الافراط و التفریط امور مشتهات تعارض
 فیها الادله و تختلف جنبات الاقوال کالطواف حول القبر الشرعی
 و قبیل سده احمیه و وضع بخد علیه و مس جدران و التمرغ
 علی اعنابه و نحوها فالشبهه دون من العلماء حرروا او کرهوا
 سد الباب الذی انفع لکما تفضی الی المحرم و المنعصرین منهم باجواز
 استحبوا التبرکة بحسب العظم انتهی نظر الی اختلافیه فی استحباب
 هم اللهم صل وسلم علی محمد بنی ائمتہ و علی جماله
 تحبہ و ترضاه و تشفعه فینا و رحمتہ

و که کیفیت جواز انتساب لغیره تعالى لوحه
تعالى و فصل تخصیص موهوب به موهوب به
و تخصیص ثانی و اصابت نفع عمل بغیر عامل
با دیگر مسائل

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعین و فصلی علی رسول محمد و تشفعه و علی اله و الهی
و انتسابه جمیع انتساب لغیره تعالى که جبهه تعالى و تخصیص منتسب به
جایز است برین نیت که این حیوان یا غیر حیوان برای فلا
انتساب بایند را یا این نماز در روز سهرا که فلان است انتساب
و همچنین گفتن تسبیح در صورت نبودن هیچ انتساب و نذر مختصر
بالله سبحانه شرک نیست و انتساب به و نذر و به حرام بقبول احد
بن عباده و نه فانه قال یا رسول الله ان اثم سعد ماتت فاک
الصدقة فصل قال المار فحضر بیرا و قال نذر لأم سعد و
او داوده السانی به فی المشکوة آتینجا است که آب
هم با پسندی و اشتق بهتر است در وی البطرانی و دار

ان رجلا سال البني سبي الله تعالى عليه وسلم فقال كان
 لي ابوان اشرهما حال حيواتهما فكيف لي بيريما بعد موتهما
 فقال له عليه الصلوة والسلام ان من البر ان تصلي لهما معك
 وان تصوم لهما مع صومك المحرمات فاعى الصدقة فضل قال
 اما رغبه فضل مطلق است وان تصلي لهما وان تصوم لهما
 رغبه فضل تخصيص منسوب بحسب حال منسوب اليه است و
 ثبت وكلام در نشتاب لغیر الله تعالى که غیر انشتاب مخصوص
 بالله تعالى است بر محاوره است با فقدا رسته مثل كلام بنابر
 شهرت رسته بر مخصوص بالله تعالى و اظهار رسته بجهت لغیر
 الله تعالى بجهت نشتاب فی قوله تعالى من علی صاها فافقه
 و بدیه انشتاب و نیز لغیر الله تعالى بر مخصوصی که بجهت
 مشرود و در مرجع است قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا
 اذا جاءکم الرسول فقولوا امین و اولی خبر کلم صدقة و کلم
 خیر کلم ما شئت فان لم تجدوا فان الله غفور رحیم الا یہ قال
 سبحانہ صدق من الله الهم صدقة الا یہ انجا صدقة بمعنی

خاص از بهر تعظیم و مکرم رسول الله تعالی است صلعم چه غیر
 برای حضرت نبی معظم و مکرم صلعم ممنوع است لفظه صلعم در
 هر چه باستدائمه مناجات بجناب رسول الله تعالی صلعم بقای
 حیات و تصرف در پیش صلعم است مثل اثبات حیات و تصرف
 در ایمی حضرت حیات الفنی صلعم با تفسیلیه حیات در همین کتب
 از جای واضح است اگر مبنی و فنی است دانی و الله بهید مرید
 الی صراط مستقیم هم از اینجا است که در مخصوص براس
 معظم و مکرم تعظیم و تکریم او الی است پس هر که حکم کرد این
 انتساب و تکریم را بشیرک چنان است که تقدیم کرد بنفس خود
 در ترتیب کفر و مشرک و در مقابله هر وجه ثابت مثل کفر
 در مقابله وجه ثابت یعنی خصوص قرآن مجید و حدیث شریف
 چنانکه ذکر شد بوجه افکار مثل انتساب بشیرک و شرک
 در مقابله صحت انتساب لغیر الله تعالی بر مقصدی لابد منته
 بلکه خود عامل است اینکار را است گفتند که گفتن اینکه
 نماز و روزه بر آن مخلوق است و این چیز برای مخلوق شرک

هم و نیز فضل تخصیص موم محبوب له و موم محبوب به از اینجا است
 که ذیج میسر صلعم گویند برای اصابت ثواب بحضرت خدیجه
 رض و بزنان احبار خدیجه رض می بخشید اخرج اخباری مسلم
 و ترمذی عن عائشه رضی الله تعالی عنهما الی ان قالت ربما ذاکم
 الشاة ثم تقطعها اعضاؤهم یعطونها فی صدقات خدیجه الحید
 چه درین دورا ثواب سه و در روح حضرت خدیجه رض هم
 ملحوظ بود که در حالت حیات خود هم با نشان می بخشید
 و روزی نان باریک گندم از آتش سخت شده
 بر سفره حضرت سید عالم صلعم بود فرمودند برای خدیجه
 بخشد که اومی پسندید و آیتار ذی القربی مقدم و پسندید
 باستحقاق رحم و لیلی دیگر بفضل تخصیص موم محبوب له است
 قال سبحانه آت ذا القربی حقه و لیکن ابن السبیل الایه
 من تنبیه از اینجا دانست که گفته شد تخصیص موم محبوب به
 موم محبوب له بدعت است هم و تعیین زانی سنت مستحب است
 کما فی التفسیر الکبیر انه صلعم کان یاتی قبور الشهداء و یس

کل محل فقیول سلام علیکم یا محمد بن عبد الله و آله و خلفاء
 الاربعه یکنذا یفعلون انتمی از بخا ایصال ثواب سالانیم
 ظاهر است پس قریب از یارت قبر اوی است و متعذر زیاده
 را ایصال ثواب و حاضری الیصال بر بقا قبر که عرس
 عورت از انست هم ازینجا است و در شکوه شریف است
 از محمد بن النعمان برفع حدیث قال صلی الله علیه و سلم من ار
 قبرا یدیه او احد یجانی کل حبه غفر له و کتب بر الحدیث و قال الله
 تعالی و اذکر و الصدق ایام سعد و دات الایه و روز سوم بخانه
 اهل عز و افتخ و دعایه خیر کردن و طعام فرستادن سنت است
 از آنکه حضرت رحمة عالم صلعم بر روز سوم بخانه اکی حضرت رضا
 اکی طایب شریف فرمود و فرزندان حضرت اوداری نمود
 و در آن خیر کرد و مرثیان را و طعام فرستاد و ارجح است
 از آنکه در آن روز چندین مولف ملا علی قاری و آقا
 است کانت الیم الثالث عن فات ابراهیم بن محمد صلی الله
 علیه و سلم جایز فرموده النبی صلی الله علیه و سلم علی النبی

[illegible]

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اللبنة الاولى عسيرة على البنية
 فصدقوا له في معنى ان يوجب على الصدقة لبنة سبعة ايام قبل
 اربعين فان البنية يشترط الى بنية الحديث بايد ولبنت تصدقوا
 عام است از روی مخاطب و صدقه و مستصدق له و زمان دلالة
 عموميت و اربعين اولی است از سبعة و زیادت برین ممنوع نیست
 که از تطوع است شش مبنی که زیادت عبادت نافله بر غیر
 و واجب از تطوع است و قال سبحانه فمن تطوع خيرا فهو خيرا هم
 از بخا است که چهل روز متصل بصدق کرده باشند از هر چه
 شش از عبادت مالی و بدنی و روحی همانا که موافق کریمه و اول
 انخیز لعلکم تفلحون است هم و مواظبة ترک روزی از این
 نخواهد پس بر روز سوم و دهم و سیم و چهارم زیادت صدقه
 نیز که در ضمن اربعین است و ششماهی و سالانه نیز که در ضمن
 عموم بصدقوا است و لبنت درینها مکر زیادت صدقه ثواب
 که مراد است و زیادت ممنوع نیست که در معنی تطوع خیر است
 و درین بعضی حکمی است که مقتضای من جابر با حسنة فله عشر

استا لها چید دیگر حاصل میشود و وزیر خلق دیگر هم باشد و الله تعالی
 اعلم ^ش در ریاض المتصاعد است که در جامع الفقه از مجموع ^{الرب}
 است اما اگر کسی از ملک خود طعام میکند و خلق را می خورد بدی شبیه
 حلال است زیرا که پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بر وح حمزه رضی الله
 تعالی عنه سوم روز و دهم روز و ستم روز و هفتم روز و ششم روز
 و سالانه طعام داده و صحابه نیز همچنین کردند بر که ازین مستکر باشد
 پس از رسول الله صلی الله علیه وسلم و اجماع صحابه رضی الله
 عنهم مستکر باشد انتهی آنرا نجاست که سوم و غیره سنت است
 هم تخصیص صدقه برای اموات شب جمعه و عیدین و شب برات
 از نجاست است که در جامع الروایات فارسی از دستور القضا
 حدیثاً عنه مسلم نقل کرده که ارواح مؤمنان می آیند در شب
 جمعه پس آمده شوند بخانه خانی پس میگویند هر کی با دواز
 حزن یا املی و اولادی را قربانی بپسید چیزی بر من صدقه
 من فی دستور القضا من الفتاوی النقیه ان ارواح
 المؤمنین یا تون فی کل لیلۃ ائمتهم و یوم الجمعة فیکونون تعبداً

بیستم ششم نیادی کل واحد ششم بصورت خرین یا املی و اولادی
 و اقرانی عطفوا علینا بالصدقة و اذکرنا و لا تنسونا و ارحمونا
 فی غربتنا و قلله حیلنا فی قبر ضیق و حزن و غم طویل و نقه شیب
 و قد کان هذا المال الذی فی یدکم فی یدینا لکن فی طاعة
 الله نحالی لم نکل منه شیئا و انتم تأکلون و تشربون و نحن نجوع
 و نذهب فانی عطفوا رضوا بالصدقة و دعوا الهم بالبرکة و الا فیرحمونا
 ششم باکیا عزیز ششم نیادی کل واحد ششم بصورت خرین یا املی
 من الرحمة کما افضونی من العار و الصدقة به و عن ابن عباس
 رضی الله عنهما یقول اذا کان یوم عید ادریم جمعة او یوم عاشورا
 اولیة فنفقه من شعبان یاتی ارواح الاموات و یقولون
 علی ابواب بیوتهم فیهولون کذا هم و ان شرح المال حدیث
 جمعه که ارواح مسلمانان سال بر روز دوه سال در شهاب
 جمعه و دوه سال در شهابی عیدین می آیند و بر دایسته بعد
 سی سال تا قیامت در شب عید برات و در شب جمعه می آیند
 و در شب عید و بار در شب عید است که اگر گزاشته شود

تخصیص دیگر ناکزیر است تا آنکه عدم تخصیص هم تخصیص است
 و در تحریر و تخصیص این مورد و مفاد آن نیز هر دو مطلق شود و گفته
 توقف اصابت ثواب در تخصیص عدم اصابتش در غیرش است
 و همچنین جایز است مصاحفه و معاشرت بر روز جمعه و عیدین
 که درین زمان مروج است نه توقف نیل ثواب به تخصیص جمعه
 و عیدین به نفی جوازش بر روز دیگر و نیز آمدن فریاد و احیاء
 سخنان اهل اثم بنا بر ادای حق العبد لازم اجتماع ناکزیر است
 و سبب زیادت اسباب مغفرت بکلمه و کلام شریف و اتمام
 اطعمه لطیف خصوصاً بر روز سوم که روز اتمام اتم است و نفس
 اجتماع غلبه مروج و توجه فعالی به مروج و نفی این ثابت
 تواند شد پس اجتماع سبب غلبه در حق زنده و سحره و توهم
 شش بقیه از بخار داشت که گفته شد تخصیص این در اجتماع
 بدعت است هم پس تخصیص تاریخ ولادت و سن و سایر اینها
 ثواب با ایشان ولی است چه آن روز جمعه در حق ایشان است
 و هم در حق تعلقات ایشان چنانکه وقت ولادت سید شود است

لنفسهم و هم لغیره چه نمیدانی که وقت ولادت با سعادت و کرامت
 در محبت حضرت رحمة للعالمین کرم ترین اوقات بکرامت کلی بوجه بیت
 وجود خیرات کلها است و همچنین وقت مرگت بحکم آنکه فرمود صلعم
 حیاتی خیر لکم و مماتی خسر لکم و الموت خیر لویصل الحبيب الی الحبيب
 و پس نسبت به خواص منعمی از عموم منعمی اسی منعم عالم می یابست
 بعوام منعمی از مخصوص منعمی اسی منعم مخصوص بر اسی عوام منعم
 درین تخصیص اگر پیش آرند فهو المقبول و الا لا محذور من المراءش
 در مجموع الروایات است اذا اراد ان يتخذ الوليمة يتجده با در ک
 یوم سوت و بحیث طافی الساعة التي تفصل روحه فيها لان روح
 الاموات یا قون فی کل عام فی ذالک الموضع فی تلك الساعة
 یعنی ان تطعم الطعام ویشرب الشراب فی تلك الساعة فانه
 بذلك یفرح روحه و ان فيه تاثیر بلغا بهذا فی خزانة الجلالی
 و جمع الجوامع عن جلال الدین السیوطی و قد ذکر بعض المتأخرین
 من المتأخرین المغرب الیوم الذی وصلوا فيه الی جناب العزت
 و خطبوا القبة من یسجدون فیها من الخیر و البرکة و الکرامة و النورانية

اکثر و او فرمن سازد الا بام و کذا فی سراج الهدایه لمولانا سعید جلال
الدین النجاشی فی حاشیة المظهری من ہدیۃ المحرمین م تیس سفر
برای حضور مجاہدین اعراس حضرات اولیاء اللہ تعالیٰ بنا بر منافع
زیارت قبر و تبرک تاریخ رحلت و لقار و دیگر مصالح حسن انجام
بجو از عموم وقت ثابت پس منع وقت مخصوص مستزم جواز وقت
مخصوص است کلیف المنع - و ہنوی فی قولہ صلعم لاشد و الرجال
الا الی ثلثہ صاحب ترجمہ نہ بنید کجا و ہای شتران گرسوی ^{سجود}
صاحب مسجد نبی صلعم و مسجد اقصی و سفید تاکید و تخصیص سفر در از
بہ میل ثواب مخصوص این تہ باستثنا از ہنوی از صاحب غیرین
است زیرا کہ درین استثناء مفرغ دلالتی بر منقطع نہ باشد کہ بر فصل
از نفس مستثنی از آنجا کہ سفر ضرورت حج و زیارت نبی صلعم
و تحصیل علم دین طلبہ و باطنیہا و زیارت استاد و مرشد
طرفیہ و والدین گو در عالم برزخ باشند و دیگر مصالح عادیہ
بہ تفاوت مراتب ثابت و محمود است کما قال سبحانہ ^{سبحانہ}
الایہ بعدوم السیاقہ بالخیارش تفسیر معنی ^{سبحانہ} سبحان و اطمینان

از مشوشتات اختلاف از تقسیم کبیر توان یافت هم پس سنی
 با سنی قطع است نیاید فیارب ما لم یلا القوم لا یجادون
 اللفظیه حدیثش فی العینی من حسن محامل نه الحدیث باین
 المراد منه حکم المساجد فقط وانه لاشد والرجال الی مسجد من المساجد
 غیر نه لاشد واما مقصد غیر المساجد من الرحلة فی طلب العلم و
 التجارة و زیارة الصالحین و المشاهدة و زیارات الاخوان و نحو
 فلیس فی الهی انتهی من بدیه البحرین هم و تیر الصیال تقع علی
 انه فرض و واجب و سنت مالی و بدنی و دعا برای استغفار و صیال
 غیر محال اگر چه از گزشتہ باشد یا موجود یا آئندہ میشود کما فی
 قوله تعالی حکایتا عن نوح علی نبینا وعلیه السلام رب اغفر لی
 و لوالدے و لمن دخل منی مؤمنا و لکمنین و المؤمنات ط
 از مؤمنین مؤمنات اتمه مرجمه مراد است و امر الی حبیب محمد
 رسولہ صلعم مع اشترک مع غیرہ صلعم و استغفر لذنبک و للمؤمنین
 و المؤمنات ثابت است و یفعل آنحضرت صلعم عن جابر
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ قال صلیت مع رسول اللہ صلعم عید الاضحی

قلنا انصرف الی بکیش فذبحه فقال بسم الله العظیم اللهم هذا
 عنی وعن الم یضیع من امی رواد احمد و ابو داود و الترمذی من
 من امی عام است از گذشته و موجود و آینده که از پیش مستند
 صلعم هم و از احیای با سوات به نماز جنازه که فرض کفایه است
 و از اموات با حیات بهر که لقوله علیه السلام من دخل المقابر ثم قرأ
 فاتحة الكتاب و قل هو الله احد و الم یسکرم الکاذب ثم قال انی جعلت
 ثواب ما قرئت من کلامک لاهل المقابر من المؤمنین و المؤمنات
 کأنوا شفاعة الی الله تعالی و لفظ کأنوا لانه سیکند بتحقق فعل
 در زمان حال و مستقبل از شفاعت و الا شفاعته در زمان باضی لا
 لهاست و این اشفاع عام الوجوه مخصوص با توجه به لاله لفظ
 ازین حدیث شریف نتواند شد بل نظر بتأییدات مثبت و عا
 اشفاع عام الوجوه را توسع از اهل عالم روح و شهود و برزخ و
 آخرت بهر که با خلافت عالم تواند شد شش تنه ازینجا است
 جو از خواندن قرآن مجید بر قبور و شعور مقبور بر اثر آبادی و است
 که انفاع و نفع عام همه گران عالم شهود و آخرت و برزخ که مستند

به عالم شود و آخرت است مصرح مذکور است و ارتفاع عالم شود از
 عالم روح از سطح مبارک صلعم و بعضی از لیا ابد تعالی ^{خطه} رخصت
 کتب سیر افیاء و اولیاء غیاثی ^{انوار} اید شد چنانکه استعانت و توسل
 علی نبیاً و علیهم الصلوٰة و السلام بروح مبارک صلعم و دلیل بر نفی
 افادت اختیاری حاصل نتواند شد مگر با ثبات افادت اختیار
 و تضرعی و اگر باشد فاعذرنی و ابد تعالی اعلم هم و از اموات
 با اموات لقوله علیه السلام اذ انات لاحدکم میت فاحسنوا گفته در
 انجاز و وصیت و اعقوبه ^{نور اوردن} منتهی قبره و حقیقه جبار السور قیل یا
 رسول الله بل نفع الحجار الصالح فی الآخرة قال بل نفع فی الدنیا
 قالوا نعم قال کذاک نفع فی الآخرة و مفهوم کل نفس بابت
 ریشته و آن بسین للانسان الامسحی و امثل بها در حالت
 تقسیم نسبت به مومن و کافر معارضه بآن شای مانچه مذکور شد
 از اصابت ثواب بعمل غیر هم نمیکند چه این سخن در وجه استحقاق
 جزا العمل سستی است ^{علی} عدا که نفی عفو و مغفرت و جزای سستی
 از عمل حسنه نیست به فضل ^{عادل} بلکه ^{بجهت بیان آن} فیض من یسار و من جارباً ^{حسنة}

در توضیح این حدیث که در عالم روح است

فعله خیر میباشد تواند کرد نه بعمل غیرش ای سخن بعمل غیر است م
و نفی بعضی ثبوت بعضی میکند و عطف این جمله بر جمله است
بطور دلیل دعوی و در هم عقد دلیل اول یعنی که نفی عضو و منفرد است
انچ م بدانکه ماسعی با کسبت معنی اعل مع نیت صحت نفس عمل است
و سخن در نیت صحیحی است که وقوع جزای اخروی با آنست و آن
مقصود ما موصولیه است که متغایر است از نیت صحت نفس عمل است
بد لایه موصولیه ما موصولیه در فصل بعدش یعنی لوجه الله تعالی یا
غیره تعالی پس بر عمل رجوع میکند نفس عامل در وجه استحقاق
جزای اخروی نه استحقاق بایر از غیر جزای مذکور که خارج از
مقصود است اکنون کریمه من عمل صالحا فلسفه را در تفسیر کریمه
کل امری بما کسب رهن الا یہ مخصوص منین سبق کلام سابق و
لاحق و من سایر فعلیه را در تفسیر کریمه ان لیس للانسان الا
ما سعی و کل نفس بما کسبت رهنه مخصوص کافرین بنظم عبارت
سابق و لاحق توان گفت نه اینکه ش این سلفی در مقابل
ثبوت معنی اعل است م جزای عملی بغیر عامل تواند رسید

این سخن ای چنانکه از ثبوت بعضی نفی بعضی میکند

که دلالت لفظی از اینها ندارد و حال آنکه خبر امری متاخر از عمل بعمل
 معطوف ذوالقوة اتمین است که او را انفعلی تحقیقی تخصیصا با انتقال
 جزا سے اعمال مطلق از حسنات و سیئات در صورت حقوق عباد
 که بقوله علیه السلام مصرح است فی مشکوة عن ابی هريرة قال
 قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الى ان قال ان كان له عمل صالح
 اخذ منه بقدر مظلمته وان لم تکن له حسنات اخذ من سیئات
 صاحب فضل علیه رواه البخاری سے یا ش تردیدست بر حقوق عباد
 هم قصد عامل بغیر شش در حسنات اگر چه از فرض عین باشد
 تا مستحب از مالی باشد تا بدنی تواند شدش فاعلش با تحقیق مبروم
 از ان تسلی لهما و ان مضموم لهما دلالت بر تعمیم از فرض و فصل است
 نه بر تخصیص قیاس باید کرد و دیگر عبادات را بر نماز که منجم عباد
 است و اگر تقصید زیاده تر باید رجوع کتب مفصل اهل سنت
 و جماعه لازم شش فی ذخیره العقبی الانسان له ان یجبل ثواب
 عمله بغیره عند اهل السنة و الجماعه عن المصلوة و الصوم و الحج و الصدقة
 و البیادة و غیر ما من جمیع انواع البر و صلی الی المیت و نفعه و قات

من الذخیره العقبی عباد

المقترن للبرح شئ من ذلك انتهى وكذا في البحر الرائق وغيره
 م والآية سقوط عمل از ذمه غیر عامل در وجوب بنفسه بخلافی عمل
 غیر تواند شد پس نفی که از عمل غیر رسید این استحقاقش باستحقاق
 عمل عامل است که می بخشد و اگر که معلق بتقدیر و قضا است نه بد
 تقدیر و قضا آنرا بخاک نزول کریمه کل نفس النخ مخصوص در
 شان کفار است بدلالة نظم ما قبل نه مؤمنین بدلالة استثنای
 ما بعد ای الا اصحاب الیمین فائدة نفی اصابت نفع عمل غیر مخصوص
 ش صفة اصابت مع شغلش م مؤمنین ازین کریمه
 نتواند شد و نه تعارض و همچنین که میدان پس لایان ان
 بدلالة دیگر از نظم شان نزول ضرورت رفع تعارض و آن
 ملائکه بان لقوله تعالی والملائکه یسجدون سجدة ربه ویستغفرون
 لمن فی الارض ط الا ان اشد مو الغفور الرحیم و آنرا انسان
 ملائکه شریک بصلوة مع این صلیم شهر است بلکه این انقطاع
 و انتفاع بعمل غیر در دیگر شایر نیز تواند شد چنانکه از تسبیح
 سبزه برگو صاحب گوین این عابدین خدا ان سول الله صلی

علیه وسلم قر علی قبرین فقال انهما لیغذبان واما یغذبان الا
 فی کبیر اما احدهما نکاح لانیزه من بوله واما الآخر فکان یمشی بالنعیم
 ثم اخذ جریة رطبة فشقها باثنین فجعل علی قبر واحدة فقالوا یا
 رسول الله لم فعلت هذا فقال لعل تخفیف عنهما ما لم یسبوا و فی ^{المنکاة}
 باختلاف اللفظ متفق علیه ان فضل حضرت صلعم مخصوص باعجاب
 خداوند است به لاله تحویل تخفیف به ما لم یسبوا به افضل حضرت صلعم
 و آن فتاویٰ پسندیده است وضع الورد و الراحین علی القبور حسن
 و زیارت این بقاع و انتفاع اختیار می نمودند
 که حقیقتش اهل ادراک حقائق خفیه تواند دریافت مشتمل
 از بجا روایت که گفته شد دفع اعمال بغیر عامل نمیرسد
 پس از احیای نفی با موت تواند شد هم اللهم صل وسلم
 علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و تنفع ^{و ترجاه} ضیاء
 بسم الله الرحمن الرحیم و

حامدا و معیلا و مسلما در تحقیق معنی کریمه ما اهل به
 لغیر الله و ما اهل لغیر الله به مستدمه بدان

ابطال محض بر دشمن از او مشتق است نه آنکه اصلش رفع صفت
 است صراح و تفسیر است بعوارضه با عموم تفسیر بعوارض و الله
 به دل و متعدی مفعولین است و گاهی مشتق شود مفعولی بر
 مقصد وی و گاهی مفعول مخصص شود و بیارو همان تفسیر بعوارض
 مهله است چنانکه همان تفسیر قول بعوارض خودش مفعول به
 اهل بالتسمیه علی الذبحیه و اهل المعتمر صراح بالتسمیه علی غیر
 المحل تلبیه و تسمیه مهله است و ذبحیه اهل المفعولین بصد علی و
 اهل المولد و اذاول و اهل الرخل اذار را ابطال می شود و تفسیر
 گفت اهل التسمیه بالذبحیه و الذبحیه بالتسمیه و اهل المعتمر بالتلبیه
 بعد و بالتلبیه بعد و قال عمر و ابان بضرب بکرا و بمر و ان بضرب
 بکرا هم پس ازین مقدمه آسانی در فهم محضی بر دوایه که می گوید
 خواهد شد ان شاء الله تعالی و تفسیر صریح با بر دست تفسیر
 و فقها را اهل سنت و جماعه صریح ابطال اجتناب محلی تفسیر
 فرموده اند که از مطلق کتب تفسیر و فقه توان در یافت
 پیش فی مایه التسنیل به فوج الامام فخر که علیه غفر السلام

واصل الابلال رفع الصوت اى رفع به الصوت للصنم وذلك
 قول اهل الجاهلية باسم اللات والعزى وفى النور المتنزل
 رفع به الصوت عند ذبحه للصنم وفى حاشية معنى يرفع الصوت
 للصنم ان يذكر اسم عند الذبح على ما فى الكواشى وتاج ابي
 وغيرهما معنى ما اهل به لغير الله فودى عليه بغير اسم الله اقام
 للصنم مقام لغير الله ليل قوله تعالى ما ذبح على نصب
 تنبيهها على ان المقصود بالخطاب هم المشركون لانهم كانوا يستحلون
 الامور وليس المذبح شايده المراد خبر مقدم باضمار قبل الذكر
 وتخصيص الغير باسم موزع على ما ذهب اليه شمس التخصيص وال
 استقاة معنى عبارت بفهم نى آيد والله تعالى اعلم بما قصد المحقق
 تخصيص الغير به على ما ذهب اليه عطاء كحول الحسن والشعر وسعيد
 لبيب حيث ابا حواذ نحية النصرانى اذ سمي عليها باسم المسيح لانه خلا
 من ذنب الائمة المثلث مالكت ابي حنيفة والثافى روح فاتهم
 اتفقوا على صحتها عملا بطا النص وازين عبارات خاطرة
 كذا فى نجا تقيده ابلال يذبح است تا انك نر دايمه ثلاثة روح وازا

بر شرح و تفسیر و تفصیل صفت بقا بدعوم غسیه الله و مقصود
 خطاب بشیر کردن پس المراء و دار و تواند سخن کرده نشود
 که پس ظاهر تواند شد و شاید که عبارت محشی مضطر شد یا تغییر از نام
 م پس تجرد به ترک تقیبه اهلال نیز مع بی و لا اله الا الله و الحمد لله
 اغترالی از جفا است پس اهلال تقیبه و فتح تقیبه بعد از جفا
 وجه تواند شد اهلال برای الله سبحانه یا برای غسیه او سبحانه
 و یا اسم الله سبحانه یا با اسم غیر او سبحانه و ازین چهار پنج وجه دیگر
 اهلال برای الله سبحانه با اسم او سبحانه یا با اسم غیر او سبحانه
 یا برای غیر او سبحانه با اسم او سبحانه یا با اسم غیر او سبحانه یا با
 تعالی مع اسم غیره تعالی پس اهلال الله تعالی با اسم الله تعالی
 به نیت صحت زکوة در حکم حله است و اهلال الله تعالی با اسم غیره
 و اهلال بغیره تعالی با اسم تعالی یا با اسم غیره تعالی و با اسم
 مع اسم غیره تعالی بر وجه عطف باشد یا شرکت به نیت صحت
 زکوة در حکم حریت است موافق مقصود هر دو که پیش از
 و الثانی ان ینذکر هو صلا علی وجه العطف و شرکت با قبول

بسم الله و بسم فلان او بسم الله و فلان او بسم الله محمد
 رسول الله بسم الله فتحرم الله سبحانه لانه اهل به لغیر الله و بکنند
 فی الله المختار باختلاف اللفظ آتین عبارت ظاهر است که اهل
 در نیجیل مراد بوقت ذبح است هم پس در کرمیه یا اهل به لغیر الله
 عموم مذهب است با بسم الله سبحانه یا با بسم غیر او سبحانه از فاعل عام
 از مومن کافر توسع فعل مجبول برای فاعل عام با افاده نسبت
 از صله لام پس حاصل آنت هر جا نور کیمه او از برداشته شود
 بدو یا بر او بوقت ذبح از مومن یا کافر با بسم الله سبحانه یا بسم
 غیر او سبحانه بنا بر تقرب غیر خدای عز و جل همچو تقرب مخصوص
 الله سبحانه و در کرمیه یا اهل لغیر الله به خصوص مذهب است بر جوع
 ضمیر مجبور با بسم الله سبحانه تقربش از فاعل عام از مومن و
 کافر توسع مذکور با افاده مسطور پس حاصل آنت هر جا نور کیمه
 او از برداشته شود وقت ذبح از مومن یا کافر بنا بر تقرب
 غیر خدای عز و جل همچو تقرب مخصوص الله سبحانه با بسم الله سبحانه
 و بکنند که ضمیر راجع با موصوله باشد لیکن خلاف فضاخه باشد

بجهدش بی تحقیق فایده بلاغت درام پس بصدقت هم صله بار با اشارت
تخصیص مذکور یعنی علی است باقتضای مفعول صله علی را پس مستثنی
نمودی علیه باشد و درین تحقیق زیادتی در تقریر در دستند با استفاد
معنی نسبت است و بسبب الله تعالی اعلم بالصواب و این
نوعی تنقیح علیه نیست بل بجای خود ثابت است ^{معنی}

انتساب غیر الله تعالی بنابر تقریرش همچو تقریر مخصوص الله تعالی
از کسوم صحرا هم است فعوذ بالله سبحانه من فتم الكلام ببلایع المرام
و لیکن نظر با سحر خطرات مالا یعنی فضولی کرده میشود و بدانکه اجمال ضمیر
متصل تواند شد بفايده تخصیص مفعول از ضمیر متصل بصدد بار
ش از اینجا پدید آید و که اگر فایده تخصیص مفعول از ضمیر متصل بصدد بار
مراود نشود و اجمال ضمیر متصل لازم گردد و هم و نیز بدانکه بر حرمه موقوف
انتساب که ش بیان انتساب هم امری منوئیت دلالتی از لفظ
این ندانسته شد چه گفته شد اهل به معنی نسب مگر معنی مذکور و الله
تعالی اعلم ش پس مرفوع شد زعم حرمه معنی نسبت از لفظ اهل
به نفی تقید اهلان بوقت ذبح هم و استفاد معنی نفیم از صراحت

مامو صوله مستقل تخصیص و جیه است و حال آنکه سخن در تعلیم حله
 و صریح حیرانات مخصوص بنوع شش با تارت تخصیص مفعول
 بنصب متصل بعد از بار و صراحت استثنای لاحق هم است بخصوص
 نظم صریحاً پس تعلیم لغت بمقتا با مخصوص نظم توان گرفت
 نمی بینی که در مافرج علی نصب هم مامو صوله را در صفت با
 مخصوص نظم مخرج گنجایش نیست شش پس قطع شد از تعلیم
 که از صحت مامو صوله تواند شد هم و نتیجه با فیه شرط فوج و منکر
 مذکی انجیر بخش العین است تا آنکه غیر ماکول اللحم هم مذکی شود و در حد خود
 نه بهر خوردن شش چنانکه در فقه مذکور است پس قطع شد زعم که
 مستحب الخیر الله تعالی که چه از ماکول اللحم باشد در عام بخش العین است
 که پاک نیست و در نتیجه بگیر هم معنی مافرج علی نصب بر جمیع جانور که
 ذبح کرده شود از ذایح عام از مومن کافر برای صنام نزد صنام
 عموم ذایح از مومن کافر بنا بر بشارت فضل مجهول توسع
 فاعل است شش فی حاشیه انوار المنزل قوله مافرج علی اب
 لعدم ذبحه ذبحا شرعیا ان کان الذایح کافرا و لموافقه الکفا

ان کان مسلماً و ترک صلہ لام بر بنای شمرته است با
 غیر الله تعالی است ش فی الزلزال است نه علی بنی الکلام
 اصلها بقدر زراعتی و لم یذکر التقدیرم و خشیار صلہ علی برایش
 که است تعیین مکان فنج پیش اصنام بدلائله علی بر طرفیه است
 مجازی بنا بر رفع مشابهه کفار سوای حرته استابی که
 از صلہ لام متروک است نه ش بر اشارت که است مکارم
 سوای نزد اصنام می بینی تعیین فنج به منا از شعار اسلام است
 و غیر ان چنانکه در صحیح نسائی است ان سول الله صلعم کان
 یفج او یخر بالمصد و غیر آن تا گزیر است ش یستغفر لکم
 انکه تعیین مکان فنج سبب حرته و که است است هم و باید است
 که مذبح علی النصب ما اهل به غیر الله و ما اهل التمسیر الله به
 افتاب متحد است سفاس اگر فنج دون التمسیر مراد نباشد
 فاده شخصیس ما فنج علی النصب از ما اهل به غیر الله و اهل غیر الله
 تواند شد و با اتحاد تکرار بی فاده خواهد شد با اهل عطف
 و خود ظاهر است که از لفظ فنج دلالتی بر معنی تمیز نیست چنانکه

از این است پس فی حاشیه انوار التنزیل والادلی ان یفرق
 بان فی الشیء المسمی احد عند مجرم و تقریر در سند زیادت
 اشارت مکانی از جمله علی است و سبب الله تعالی اعلم و کیفیت اشارت
 مکانی مخالف مذسب اهل سنت و جماعت صح نباشد و از اینجا که سخن
 در حرمت و حله بر عتد موت است الا ما ذکریم متعلق از ما بعد ما اهل
 به است پیش فی حاشیه انوار التنزیل قوله من ذلک اشاره الی ما
 ذکره فی قوله و المنقذ و ما بعد ما فیکون الاستثنای راجع الی
 الجمیع م و معنی ذلکم منقذ ترجمه غیروان اینهمه حرمت کار بد است
 و این حکم تخصیص مصرح عنده مشار الیه می قریب است که
 از منتهی تا ان بقسمه و بالازام است و منقذ معنی کار بد است دلیل
 خطاب بمومنان چه مومن بعمل حرام کافر میشود و خطاب
 اشعار بمومنین از حرمت علیکم واضح است چه حله و حرمت شرعی
 بمومنان است نه بکافران م بخلاف کافران که فسق منسوب
 بکافر در ضمن کفر است پس مرتفع شد زعم آنکه عامل
 واکلش کافر گفته شود م بدانکه در کرمیه باجل السمن بحیره

و لا سائبة و لا وصیلة و لا حام و لكن الذین انصرفوا بعذر ان علم
 الله انهم لا یجتنبون الذی یحرم الله و لا یحرم الله و لا یحرم الله
 الله تعالی از بخیره و سائبه و وصیله و حام حله یا حرمته را بگویند تا آنکه
 کفر کرده باشند ایکنه بر الله تعالی دروغ را با بخیه اختیار کرده اند
 از حرمت و کیشتر آنان نمی فهمند و اسی افتد از آنکه از سائبه بقیان
 آمده یا عذاب و عتاب بیشتر از باید و نه است که سائبه مانع از است
 از سبب بفتح اول و سکون ثانی بمعنی بر حق پس سائبه بر دنده
 است و در اصطلاح ناقه است که گذاشته شود مرفوعه الانقطاع
 بهابر مراد نص مجید پس حیوان دنده غیر ناقه را هم برین قیاس
 سائبه میتوان گفت چنانکه درین یارینه کافران بزعم
 خیر نفس غری یا غیر خود گادان مرفوع الانقطاع سیگزارند
 و صحتش از افترا صریح کافرانست شش تخصیص سخن در سائبه
 از نه است که سخن در صحتش فقه هم از اینجا که سخن حرمت در این
 لغیر الله و ما اهل لغیر الله به است سائبه شامل و کلاما و کلام
 الله علیه تواند شد شش از اینجا رد است که سائبه احرام

و حیوانی را که بنام بزرگان مخصوص کرده در حکم سائبه گرفتند هم چنین
 اگر شکیو شکری غالباً جزایان محرم و معلومه و با تعین بهم عده افعال ظاهر
 و باطن از وجهه تعالی علوی نصیره تعالی است چنانکه دادن چیز به
 یکس از وجهه تعالی و تحمیل حضرت بنی الرحمة صلعم از برای آئمه و یا
 حضرت مرتضی کرم الله تعالی وجهه و آئمه از بهر حضرت بنی الرحمة
 صلعم و غیره صلعم که تا این دم است فی الشکوة عن جنبش قال
 رایت علیاً یفتری کذبین فقلت له هذا غفالت ان رسول الله صلی
 علیه و سلم اوصانی ان احدثنی عنه فانما احدثنی عنه شی این مسئله
 در کتب اهل سنت و جماعت مکتوب و معروف است و درین تنبیه اهتمام
 است که انشاء سائبه نصیره تعالی از وجهه تعالی از حسنات است با
 ابطال او عار آنکه انشاء سائبه نصیره تعالی مطلقاً حرام است
 و چنانچه علی بن ابی طالب علیه السلام فرمودم و گفته شد که حرمت سائبه
 بسبب عدم خروج از ملک سلب است سائبه بهایم متبوعه و غیره از
 جانبی دیگر انتهی و حال آنکه خارج بشود و مجرد اقرارش بدانکه
 خروج بذاتش از ملک سلب متبوعه و غیره و بعض غیره

که بعضی قصد شریک شدن در خروج مشرکین و بعضی با کمال یا احتیاج
 صوری یا معنوی حساب شده و صحیح است از اینجا که حقیقتی غیر
 از روح مصرف نباشد مصرف حقیقی است بر چنین حساب
 حقیقتاً نتواند شد و از اینجا که خبری از ضمیمههاست بقوله علیهم السلام
 سموا ضمایا یکم فانها علی الصراط المستقیم و از اینجا که خبری از ضمیمههاست بقوله علیهم السلام
 عدم خروج از ملک مثل اعتبار ضمیمهها جز معنوی است و معلوم
 از سراسر این بر خلاف حقیقت خواهد بود و از اینجا که خبری از ضمیمههاست بقوله علیهم السلام
 القیم و الاعتقاد و از اینجا است که خبری از ضمیمههاست بقوله علیهم السلام
 منذ ورنه غیر الله تعالی و تصرف بمصداق او چه تعالی یا
 از طرف منذ ورنه ضرورت صحیح است و صواب بهر جهت
 پس پوشیداری در کار لازم او باشد و نیز بدانکه انشاء الله تعالی
 تعالی همچو کتاب مخصوص الله تعالی از مومن نتواند شد
 بدلالة ایمان پس فعل مومن که محقق برایت است
 امر است مخفی و ندانی چیست هم صواب بهر جهت و از آن
 بعضی الظن انتم بگوئید که انشاء الله تعالی را موانع حکم

اهل سنت و جماعت متفق بر اینست که کفر و دین بر دو
 وجهی است یکی از جهت بیانات است و از منتهیات عامه پس
 سخن بر سر است و منتهیات عامه از دو من غیر یونان از اینست
 بل تواند شد که اکثر باشد و البته منتهیات لغیره تعالی را چه
 تعالی از حیوان غیر آن از دو من نوری بر فوری دارد و سبب
 نسبتین به تفاوت حال نسبتیه و خیریه بر خیری او را
 الحق العبد و الحق سبحانه و نسبتیه لغیره تعالی دون کوجه
 از حیوان غیر آن مطلق دارد و سبب حرمه اسراف یا شرک
 بالله تعالی و نسبتیه هستند و تا بهایا بر تقرب بسجود تقرب
 مخصوص الله تعالی از شرک بالله تعالی است و آنکه بنا بر تقرب
 نیست از اسراف است پس حق تقوی الله تعالی است که
 از نسبتیه لغیره تعالی که کوجه تعالی نباشد بر نیز و تا آنکه
 از اب پاک از دست حاصل شد بر نیز و م که فحاش
 لغیره الله تعالی بود و آنرا است که فصل خود هم وقت خلقت
 لغیره الله تعالی است و آنرا است که خلقت منتهیات لغیره الله تعالی

بر صاحب دل تواند دریافت و همچنین است بلکه هر که
 اشتیاق بر کسوف شش تنبیه از بخار و قوی است که منتسب ^{بغالب} بغیر
 عموماً از حیوان و غیر آن حرام است بدلیل که میله اهل ^{بغالب} الفخ و منتسب
 مشرک است بدلیل که میله ذکاوت منتهی هم بر امدتعالی اعلم بحقیقه ^{بغالب}
 و اسیه المرجع و المال بنا لا تواخذنا ان ^{بغالب} لخصنا او اخطانا اللهم
 صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و تنفعه
 فینا و ترحمنا به

و ذکر کیفیت میلاد حضرت سید العالم صلی الله علیه و آله

بسم الله الرحمن الرحیم

شکر الله و نستعین به و نقول علی رسول الله محمد و نستشفعه و علی آله
 و اصحابه و اتباعه اجمعین اعلم ان وقت ^{بسم الله} المولودیت مع ^{بسم الله} المولد
 و المکرامته و الرحمة حضرت رحمة للعالمین اکرم الاوقات کرامته
 کلّیه لانه منظر زمانی منظر احسانات ^{بسم الله} کلها و سبب حصولها ^{بسم الله} غیرها
 و دلیلها ^{بسم الله} شش نقل طعن بعضی است ^{بسم الله} انقضی الدیالی لیلته
 رسول الله صلی الله علیه و سلم رد المختار باب الاحرام و شهره

وعلموا ان هذا وقت فينظر اليه الاغيار والملائكة
 وما هو ان بالانتظار فستر البصيرة صلعم على ما اتم الله تعالى رحمة
 التي توقفت على شهادة صلعم كما قال الله تعالى وما ارسلنا
 الا رحمة للعالمين خصوصاً بطوره وعموماً بوجوده صلعم وقوله صلعم
 لا تامل عن يوم الدين الا اثنين لك يوم لا يرت فيه ثارات
 شرفنا اليوم وتطهير بالتصفيه والسرور فيه ولادته صلعم
 شكر الله الرحمن بظلاله اياه رحمة للعالمين وصلى النبي صلعم
 على ابصار يوم الاثنين قال فيه ولدته وفيه انزل على
 فيه حبه وفيه صوت المجد فيه تقسيم لما ينبغي فيه طاهر
 فمن ينجيه بانيان الحسنات ويفرح بولادته صلعم فيه
 فيشكر بغيره بسبحانه ومن لا يخلو قد تقدر من يفرح بعبادته
 ليفرح به من يفرح بشخص ليفرح به فيسبى الامم شرفاً الى اليوم
 الاخر فقال علمنا اننا شكر الله تعالى عليهم ذكروا به صلعم ما جمع
 الناس في يوم حسين به رحمه الله بالاجماع ولا حصل في الشرع
 لشرف المحبة اليه وفي القرون الثلاثة الماضية وبعضهم

يقول لي قل لا يطلبه يعني المولد وما عليك ممن اكل ممن لم
 ياكل انتهى وقال حافظ وقد ظهر لي تخريج على اصل ثابت في يوم
 من ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قدم المدينة فوجد اليهود يصومون
 يوم عاشوراء فقالوا هذا يوم اغرق الله فيه فرعون بنحى هو
 فحن نصوم شكر الله تعالى فقال انا احق بموسى منكم فصاموه
 بصيامه فيستفاد منه فعل ذلك شكر الله تعالى على ما صنع به في
 يوم معين من ابداء نعمته ودفع نقمة ويجاد ذلك في نظير ذلك
 اليوم من كل سنة ولشكر الله تعالى بحاصل انواع العبادات والسنن
 والقيام والصدقة والاستلاوة والى نعمته اعظم من النعمة بغير
 هذا النبي الكريم بنى الرحمة في ذلك اليوم وقال شيخنا رحمه الله تعالى
 في فتاواه عنه ان اصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس
 وقررة ما تيسر من القرآن ورواية الاخبار الواردة في مبداء امر
 صلعم وما وقع في مولده من الايات ثم يد لهم سماطيا كلونه
 وينصرفون من غير زيادة على ذلك من التبرع بحسنة ^{الايجاز} الحسنة
 شباب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي صلعم وطهارته

والاستبصار بمولده الشريف فقال قد خدني تخفركم على اهل
غير الذي ذكره الحافظ وهو ما رواه الشيخ عن ابي عبد الله عليه السلام
عن ابي عبد الله عليه السلام مع انه وزه ان عبده عبد الله طلب حق عنه
في سبع ولاوة صلعم لعقيدته لا تعاد مرة ثالثة ففعل ذلك علي
بن ابي طالب صلعم انما لا شك على ابي عبد الله تعالى اياه رحمة الله عليه
من صلعم كما كان يصلي على نفسه كذلك فستحب ايضا اظهار
بمولده واطعام الطعام ونحو ذلك من جوده القربات المبررة
التي في شرح حسن ابن بابويه الصواب ليس المبرع بحسب ذلك
او اخلاص المنكرات شرعا انتهى وتمام الحديث في قوله قد روي
ابو الهيثب بعد موته في النوم ففعل له ما حاكك فقال في الدنيا
الا انه خفف عني كل ليلة بنين وامص من لبن سبعين مائتين مائة
واشار براس اصبعيه وان في ذلك باعقاني لثوئتي من الدنيا
بولاد النبي صلعم وبارضا عياله في سحر الجحيم عليه السلام
عباس بن عبد الله عليه السلام قال كنت سوا خيال لي لبيد معا خيال
فلما مات وقد اخبر الله تعالى عنه ما انزله فخرت عليه وبعثني امره

فسالت الله جل جلاله ان يصيبي اباها في المنام قال فرايت ناراً تلبب
 فسالت من حاله فقال الى النار في العذاب فلا تخفف عني العذاب
 الا ليلة الاثنين من كل اليا لى والايام فانه يرفع العذاب عني
 وكيف ذلك فقال مولد في تلك الليلة محمد فجار تنى امته فبشرته
 بولادته ففرحت لمولده وحققتها فرحاً فاثابني الله بان رفع
 عني العذاب في كل ليلة الاثنين لذلك انتهى قال ابن الجوزي
 فاذا كان هذا البوليب الكافر الذي نزل القرآن بذمه جوزى
 في النار بفرجة ليلة مولد النبي صلعم فما حال المسلم الموحد من امته
 عليه السلام سير بمولده وينزل بالصل اليه قدرته في محبة صلعم
 لعمري انما يكون خيراً من ابيه الكريم ان يمد يده لفضل صلعم
 جنات نعيم ولا زال اهل الاسلام يحفظون بشهر مولده عليه السلام
 ويحجون للولائم ويتصدقون في ليا لى انواع الصدقات ويظهرون
 السرور ويديرون المنابرات ويعتقون بقدرة مولده الكريم
 فيظهر عليهم من بركاته كل فضل عظيم ومما تجرب من خواصه انه امان
 ذلك العام وبشرى ما جديف البقية والدمام فرحم الله امرأ اتخذ

ليا في شهر مولده المبارك اعياد الكون اشده على من في قلبه عناد
 ولقد اطلب ابن الحاج في المدخل في انكار ما احده من الناس من السبع
 والاهواء والتفني بالالات المحرمة عند عمل المولد الشريف فانه لما
 يشبه على قصد الحجب يسلك بنا سبيل السنة فانه حينما ونعم الاكسيل
 وكذا من الدمار يصلح رفقيد الحزين الممدولى التوفيق الالهية
 كلها سنية لقوله صلعم كل بدنة ضلالة فالكلام يمنع تخصيص
 بوجه زائد على وجهه الذي به العموم من العام
 هو مشترك في وجهه مع عام مشترك متعلق بالتخصيص
 بوجه الذي مع عيارض بالسنة ما يشي بوجه الذي مع العموم
 فلا يسع التاويل فلو لم التاويل فادوات الكل التاكيد والمحصنة
 وهما مينعان الاستدراك الاستثارة والتخصيص قد لا يفيد
 الكل التاكيد والمحصنة فهو بالاستثارة والاستدراك والتخصيص
 فالفرق من ظاهر من بينهما شي اي كل للتاكيد والمحصنة
 كل بغيرهما بالاستثارة وغيره المذكور فان التخصيص لا يزيل
 مشترك من اسس وجهه مع الذي هو العموم

فما كنت اعد حولا ان يحسني اياه في المنام قال فرايت نارا لم يلبس
فساكنه من حاله فقال الى النار في العذاب فلا تخفف عني العذاب
الا ليله الاثنيتين من كل الليالي والايام فانه يرفع العذاب عني قلت
وكيف ذلك فقال ولدي في تلك الليله محمد فجارتي امة قبيصة
بولادته ففرضت لمولده وحققتها فمرا فاشا بنى الله بان رفع
عني العذاب في كل ليلة الاثنيتين لذلك انتهى قال ابن الجوزي
فاذا كان هذا الوبليب الكافر الذي نزل القرآن بذمه جوزوه
في ابن ربيعة ليله نولد النبي صلعم فاحال اسم المولود من امة
عليه السلام سيرة مولده وينزل النصل اليه قدرته في محبة صلعم
لغيره انما يكون خبرا من الله الكريم ان محمد خلد بفضل صلعم
جنات النعيم ولا زال الى الاسلام يتفقون بشهر مولده عليه السلام
ويطوفون له لائمه ويتصدقون في لياليه باواع الصدقات يطرون
المسور ويذرون في المبرات ويعتقون بقبرة مولده الكريم
يطهر عليهم من بركات كل فضل عظيم وما حبيب من خواصه انه امان
ذلك العام وبشري حاجب نيل الجنة والدار ام فرحم الله امرا اتخذ

ليا لي شؤم مولده المبارك عيا واليكون أشد علة علي من في قلبه عناد
 ولقد اطلب ابن الحاج في المدخل في الثمار ما احسنه الناس من التبع
 والآلهة ^{بشيء} تعني بالالات الموحدة عند عمل المولود الشريف فانه قد
 يشبه على قصد العجيب ويسكب بناسيل السنة فانه حسنا ونعم الوكيل
 وكذا من العلم يصح رفقون ^{بشيء} عز من الله ولي التوفيق البهجة
 كلها سنية لقوله صلعم كل بهجة ضلالة فالكلام يمنع تخصيص
 بوجه زائد على وجه متحد الذي بالعموم هم البعض من العام
 هو مشترك في وجه متحد هم بامش متعلق بالتخصيص
 بوجه الذي هم بعارض بالصفة بامش اي وجه الذي هم بعموم
 فلا يصح التاويل فلو لم التاويل فادوات الكل التاكيد والمحصنة
 وبها ميعان الاستدراك الاستثناء والتخصيص وقد لا يفيد
 الكل التاكيد والمحصنة فهو بالاستثناء والاستدراك ^{١٢} التخصيص
 فالفرض بامش ظاهر هم بامش اي كل التاكيد والمحصنة
 كل بغيرها بالاستثناء وغيره المذكور ^{١٣} فان التخصيص لا يزيل
 اشتراك بامش ^{١٤} وجه متحد هم الذي هو بعموم

وانخفض من لا يعبران الا في التوارث فلما اجتبا ان في التوارث
 من الكلام المحقق تفسيرا وليس على دعوى منع تخصيص ^{بعضه} وجه الله
 بالصدقة الذي به العموم فكذلك تخصيصها بشي ابي السبحة
 من العام هم وحميها من شي ^{بعضه} لا على وجه بدعة فتقول عمر
 فيما قيل في اثبات التراجع ان رسول الله صلى الله عليه وسلم على التراخي
 بجماعة فتركها عتبا من جن ف نزل في فضيلتها على امته ^{بعضه} صلوا
 فيصلونها في بيوتهم منفردين فلما زال سبب تركها بوخوف نزول
 فرغوا اعدادها عنها عمر رضي الله عنه في قوله بدعة فقال عمر رضي
 الله عنه هم يقول عمر رضي الله عنه البدعة جوابا فيما قيل بدعة لا بد
 على انها بدعة عمدة ورضا اذ كانت صلواتها رسول الله صلى الله عليه وسلم
 بجماعة بل اعادة من والا عادة ليست بدعة هم فجن شي
 ابي البدعة هم اعداء منفسد في الدين وبالبر منفسد الدين
 فسميت ليس منفسد بالبدعة ^{بعضه} سميت لانها ابراء على الم
 عندهم في الكتاب وسميت منفسدا وادعوا رافقا بالمقام ان اعداء
 واذكر انهم اعداء على ما واما انزال عليكم من الكتاب ^{بعضه} فليعلم

و توبه علی انه صلعم نعمت الله تعالی برسانته علی زوئیه باحق و توفیق الفروع
 و تحقیق ذکر الکتاب و التکرر علی الرسول و کفایت استثنایه صلعم
 نعمت الله تعالی و قد قال الله تعالی لقد من الله علی المؤمنین ان جعل
 فیهم رسولا من انفسهم یتلو علیهم آیاته و یرکبهم و یرسلهم و یرسلهم
 و ان کون من قبل لکن حسد الانس و الجن و التخذیر علی مخالفة الامر
 علی الشاق بالحق یکبره ش فی انوار التنزیل نعمت الله الی
 من جملة الهدایة و بخته محمد علیه السلام و فی بارک التنزیل
 بالاسلام و نبوة محمد صلی الله علیه و سلم هم و قال الله تعالی
 و رفضنا لک فکرمک الایه فان ذکر فضائله و شانه صلعم هو ما کان
 و سیده المقرب الی الله تعالی و هو رسول الله تعالی و بنی الانبیاء
 فاعجازه منها ش اس من فضائله و شانه صلعم هم و کان
 فی مجالس الانبیاء و صحابهم و اصحاب صلعم و فی التلاکة کما
 قال الله تعالی ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین
 امنوا صلوا علی محمد و سلموا تسلیما و یصلوة علی النبی شانه ذکره

صلعم وخلف العلماء في أنها فرض أو واجب وما في ولادته
 صلعم اعظم الاعجاز لأنه لا يشبه بالعقلية والنفليات ولا بحجيات
 قال سنة التقويم في مولد النبي الشريف عن ابن عباس رضي الله
 تعالى عنهما كان حديث ذات يوم في عقبه وقام ولادته بقدم
 فيستبشر من سجدون إذا جاز النبي صلى الله عليه وسلم إلى بيت
 عامر الاقتصار يعلم وقائع ولادته لاثباته وعشيرة ويقول في البيوت
 في النبي فقال النبي صلى الله عليه وسلم ان اسقى عليك ابواب مكة
 راحة لكر يستغفر من الحديث فانه ثابت فليكن يكون سنة حسنة
 لوجوده في القرون الاولى ش فاستدلال آخر على انه ليس ببدعة
 حسنة كما قال فذكر ولادته صلعم احرم فذكر ولادته صلعم
 على الحقيقة المروجة حسن على أصل الشرع فانه يقبل صلعم
 تعالى بها يحسن حق الحديث وتعالى في النبي لا يوجد
 في الكتاب والسنة صريحاً واقتضاراً فالقيا من الاجماع
 تعامل برب في الاشارات والاستنباط او استنباطه وقوله صلعم
 من كان في الاسلام سنة حسنة فله اجرها واجر من عمل بها

في سنة ولادته
 في سنة ولادته
 في سنة ولادته

وقد رآه السمرقندي في نسخة من كتابه في تاريخ الهند
وقال علم انه ليس احسن الا وهو في الكتاب وسته صرخا واهتد
او اشتا بقوله سبحانه اليوم اكملت لكم دينكم وفتحت عليكم نعمتي ورضيت
لكم الاسلام ونياد ولا رطب الا في الا في امام حسين اعي شمس
في الباب او قياسا والقياس على احسن حسن فوقع في ضمن الاكمال
حاصل في الحق من الرضا ووقع الاكمال حتى القياس في الرضا
على الاحاديث اشرفية المروية في القصة التي على الفساد في الدين
فهو بدعة ما وجدته في الاصول الاربعية فالاصل من
الذكر صلعم على الحثية المروية من حيث اجماع الصالحين على
الاستنباط القياس بقوله صلعم فلا يشكره شيك الا اجماع الذي
صحيح وان قيل كل تشاكيد المحصر ومنها كل ما احدث منه
في الدين فهو بدعة سنية فيقال بل كل ما احدث من صلعم في الدين
فهو بدعة حسنة والاحاديث اشرفية المروية في حث الدين عليه
لها على قولهم فيقول انما هو في القياس في الاجماع
اصل الاحاديث اشرفية المروية على قولهم في الحث

هم ولم یقل صلعم ببدنة حسنة بل قال صلعم سنة حسنة وماراه لم یقل
 حسنا فیحصل من القول بالیس بمفسر فی الدین لیس ببدنة بل حسن
 فی حد وآن کان قاطع الصالحین لم وماراه لم یسلمون احم واما
 بدنة حسنة واماخذ قولهم العام مخصوص بالجنس لیس بالبدنة بل بدنة
 ضلالة لتعارض بالصفة بالتخصیص ما بحسنة عموم لصلالة الذي لا یلزم
 التخصیص من فلا یصح التاریخ فلهذا التناقض هم فهذا ما یؤید
 شیء شتمیه بالیس بمفسر بالبدنة بحسنة مساجت اللفظ مجازا
 علی ما لم یوجد عندهم فی الکتاب وانه صراحا وبقضا تمام
 واما وقع فی المنام للثقات ولیل الی صفة العمل حسنا من اصل
 فی المنام وانه شیء ای المحزین هم اخذ به نفسه علی لا یبر
 لغيره وانه شیء ای المحزین هم روا البیہی صلعم فی المنام فی
 لیلة من الشهر الربیع الاول جاری صلعم فی دار امرئة وشیء
 لذكر سیلا البیہی صلعم فمفسر لم یقول انه صلعم فقال صلعم
 من طایفه حسنة فاما لکلام الشیخ العام وکلن یقیم فی الوقت ای من
 احسنهم لیس لکمی کان طایفه وانه شیء ای المحزین هم علی صحة الروایة

من عالم المثال والعلم به دليل لا سيما التعارض ان رايه صلعم
رايه صلعم حاد وان لم تعرفه صلعم فإسفا عليك وقوله سبحانه
فان تنازعتم في شئ فردوه الى الله والرسول ان كنتم تؤمنون بالله
واليوم الآخر ذلك خير وحسن تدبير ولعل على صلعم
لناس عالم المثال ان كانا في صلعم والحاصل من هذا
صم ايضا والا فالرؤية والتجربة والتجسس في قاع علم ان
في المنام لا يطلبه وعنى لا يتطبل مني عن الطبال على الذك
نقدم الشئ وهو ثبوت متقدم في الشئ شيد الى وجوب عمل
ففيقول الخزين كره ولا رة صلعم بعد اذ الفرض المطلق
فمن كرهه طاعة فحسب ان لا يطلبه ويؤيده قوله سبحانه لا
اعمالكم الاية فالأختيار بعد الاختيار لازم ونظير ان امر به صلعم
الشهادة للضعفاء برأيه صلعم وقوله امر لوجب قاع علم ان معرفة
شخصه صلعم فريضته والعزقة بالوصف المنافع المطلق قلنا
عرف بوصف اياه في عبيد على حاله فببر المعرفة من شخصه
اي هو صلعم في عالم الشهادة من لادته شخص شخصه باباته صلعم

بالادوية مع التوسيع زمانا و مكانا المستعرف فادار الفرض المطلق
 اولى بالادوية فليس تركه الا ترك الادوية و الا اعراض عنه لعبد ادوية
 الفرض المطلق اعراض بغير المطلق اولى الاجزاء و لا ينبغي لمن
 وقيل ادوية كغيره فلا بد لنا ان نعرفه مسلم ذاتا و صفاتا بالادوية
 و تقديرا كذا الذي يدل على تشخيصه مسلم عيانا عن غيره مسلم
 فحين علمنا و ما هو الا ذكره الادوية في اية مسلم شتليهما كما في بعض
 ذكر اية المسطرة تشخيصه تحمل الرسالة من غيره مسلم فيما بعده على
 ما له و لا يتبين له مسلم في وقت ينبغي له في حضوره و غيبه
 ما اودع الله تعالى به كلف فرض موبد قال الله تعالى تو فروه ط
 من في الآية انما ارسلناك شاهدا و من شئت اودعنا في التوراة ما الله
 و رسوله و تغزروه و تو فروه نعم تو غير الرسالة و لا و صافه من
 مهنية و شاملة مسلم عام الاشارة فكلوا على التوراة ان شاء الله
 التابيد هم و عدم تقيد الزمان على معنى صدر و تقيد الزمان على
 معنى سماع يقيد للاستمرار و باعث التوقير و سب موبدة
 و اين الدليل على عدم توقير التوراة و توقير تغزروه و تو فروه

حضوره ما و اعلم ان خلاف التوقير يلزم كلفر الاستخفاف بخلاف
 التقرير شي اسي خلاف التقرير لا يلزم كلفر لعدم الاستخفاف ام
 ولما ثبت تعظيمه صلعم في وقت حضوره صلعم فيما يمتنع في غيره وقت
 حضوره صلعم الا قلتم ان لا يرفع الصوت في مسجد النبي صلعم الى ان
 على نزول يا ايها الذين امنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي الا
 وهو وقت قضا هو فرض موقت في حضوره صلعم في عالم الشهادة
 مستحب في غيره صلعم من عالم الشهادة وحضوره صلعم من عالم البز
 على انه صلعم المحيى بجميع الجبرير صلعم مع قوس صفاته عاذا وعجا
 الان كما كان صلعم على انخذ صلعم الى الان اما القيام صلعم
 فاعلم قال سبحانه وقوله قانتين ويجيب استهلال بقول الله
 فليكن النظر الى ذكر كيفية تفسير قوله سبحانه حافظا على الصلوات
 والصلوة الوسطى وقوله قانتين فليكن التبول والحجاب
 بالا تصاف فاعلم ان القيام ان كان تعظيما صلعم لوقاره بركة
 صلعم فانه عبادت لله سبحانه وكان في حضوره صلعم عبادتنا
 لله سبحانه كالترجى الى عتبة الله سبحانه وتعظيمه في حضوره صلعم

فائدة سجادة ناطق الى من عظم ثبته ^{ارادته} سجادة صلعم ومن روايته
ذكر المذکور فی حکم المذکور علی قوله سجادة لا تقدر این پی سی الله ورسوله
الا یہ کہ سجدہ لاختیار آن کان بقطیعة صلعم لوقارہ لنفسه صلعم لا
رسالة صلعم فانه لم یسجدوا لله سجادة فلیس مقصودا لکن من الاخلاق
السنیة الرضیة شی فان کان یکان سجدوا رضی اللہ عنہم ورضی اللہ تعالیٰ
وترضاهم وایقام سجادة عبادت سجادة کما فی الصلوة فقام
له صلعم اصحاب صلعم کما فی المشکوة عن ابی ہریرة رضی اللہ عنہ
قال کان رسول الله صلعم یجلس سجد فی السجدة ویتحننا فاذا قام قننا
قیاما حتی نراه قد دخل بعض بیتنا وواجهنا فقامت فاطمة رضی
له صلعم کما فی المشکوة عن عائشة رضی اللہ عنہا قالت ما رایت احدا کان
سجد فی السجدة ویتحننا فاذا قام قننا فاطمة رضی اللہ عنہا
سجد فی السجدة ویتحننا فاذا قام قننا فاطمة رضی اللہ عنہا
سجد فی السجدة ویتحننا فاذا قام قننا فاطمة رضی اللہ عنہا
سجد فی السجدة ویتحننا فاذا قام قننا فاطمة رضی اللہ عنہا

اذا اراده لم يقووا المايهون من كراهته لذلك بل لا يدل الى ان
 لا يجوز القيام بل يدل الى جوازها بلفظ من كراهته صلعم لذلك و
 لكن لم يقووا بعض وجه كراهته صلعم لذلك وهو لم يذكره وجه كراهته
 قيامهم له صلعم فانه سبحانه اعظم بالالكراهية المطلقة لانهما سحارة
 الثابت المذكور في حديث قيام اصحابه وفاطمة له صلعم و
 قيامه صلعم لهما رضيهم و ما يورده في المشكوة عن ابي امامة
 رضيهم قال خرج رسول الله صلعم متكبيا على عصا فبقينا له فقال لا تقوما
 كما تقوم الاعاجم يعظم بعضهم بعضنا ^{في آلهن} في آلهن مخصوص بسنة
 تشبیهية القيام لتفصيل اعراس الدنيا والآخرة في
 القيام فلا حاجة بوجه الى التشبيه في الآخرة ^{للقصص} في الآخرة
 ليس في آلهن وجه الثابت المذكور في ابي الحسن القيام
 حديث قيام اصحابه وفاطمة له صلعم وقيامه صلعم لهما رضيهم
 هم و آلهن في الآلة واللام للجنس هم ياول ^{بوجه} بوجه
 الثابت لا الثابت بمقابله كما ياول قوله صلعم لا تفضلوا
 على يوسف بن مثنى ^{ادفع} ادفع الكلام الى الثابت فما هو ممنوع

سستی غیر وقت حضوره صلعم تعظیما صلعم کیا ہو وقت من اخذ
 صلحا راستہ صلعم ترکہ بالکس صراحت میں ثواب الصادق الاعظم
 بلا حجتہ یلزم الاستحفاث و ہو کفر و اما السکوت عما لا یلیق فی مجلس
 ذکر صلعم فعلی نزول یا ایہا الذین امنوا لا تلتزموا من بین ینہ
 و رسولہ و اتقوا اللہ طمئنہ ش ای میں ہو مجتہد فی غیر وقت
 حضوره صلعم تعظیما صلعم کیا ہو وقت من اخذ صلحا راستہ صلعم
 م و ہینا الذکر بمعنی المذکور علی تابدیہ النبی ش و علیک النظر
 فی معنی الایۃ و ما سقت الی ذکر کیفیت تعظیم النبی صلعم م و ق
 ابرہیم النخعی و جب علی کل ہر من ہی ذکرہ او ذکر عندہ ان یضع
 و یخشع و یتوقر و یسکن من حرکتہ و یاخذ من بیتہ و جلالہ بالکان
 یاخذ نفسہ لو کان بین یدہ و یتادب باادبنا اللہ بہ ^{تہنئۃ} فاذا
 تمیل قوموا لخطیمہ صلعم و قاست الجماعۃ تعظیما صلعم و کو
 غیر وقت حضوره صلعم فلا یقضی الا بیان صلعم و تعظیمہ صلعم
 لم یوزن ان لا یقوم من ترکہ کاسلا او معرضا فقد ذکر حکمہ اعوذ
 باللہ سبحانہ من السور و قال عثمان بن حسن الشافعی قد جمعنا ^{الایۃ}

المحمدية من أهل السنة والجماعة على استحسان القيام المذكور وقال
 صلعم لا يجمع امتي على الفضل إلا به انتهى وقال عبد الله بن عبد الرحمن
 السراج أما القيام إذا جاز ذكر ولادته صلعم عند قرعة المو
 الشريف فتوارثه الأئمة الأعلام من غير تكبر ولهذا كان استحسانه
 فيه اثر عبد الله بن مسعود رحمه الله ما را المسلمون حسنا فهو عند الله حسن
 انتهى ولما كان توارث عامة المسلمين عليه غير مضى في الشرع
 معتبر عند الفقهاء كما ذكر في كتب الفقه من الهداية وغيره لا
 كان توارث العلماء صلعم على حسن في الشرع غير معتبر
 تقديده اليوم والشهر لذلك الذكر باجتماع الناس والتعظيم لذلك
 تعظيما لذلك المذكور المعظم أولى فالأشارت إلى تقديده اليوم من
 تقديده صوم يوم الاثنين والقياس على يوم عاشوراء ولما اجتمع
 بالطلب فضيلة من الجماعة في الصلوة بالاذان وقوله صلعم
 على الجماعة وفي النسخة جاز في غير ان العبد يأتي إلى مجلس الذكر
 بذكره لا بد من المجلس ليس عليه شيء فذلك سماه
 صلعم الله عليه وسلم روضه من يرضى الحجة والتعظيم والرفع

زنا كرمه وسلم من الخطيب في المحبة والعهد في ذكر الله تعالى ورسوله
 تعالى والله وصحابه واتباعه صلوات الله عليهم أجمعين والعهود من فضله صلوات
 الله عليهم أجمعين ثم وهو ذكره صلى الله عليه وسلم قائما عليه كما في المشكوة
 فثبت حسن الترتيب والحق في تعظيمه في حاله ذكر المعظم عمدا وكذا
 وهو عام الاوقات في هذه كما ذكر في الوقت المعين بالوجه حسن
 احسن فان لم يعين كان العمل به تكليفا لا ليطاق او الترتيب
 لا ليطاق وتبدأ ليس آخر الى القيام بالعمل والذكر المشغول ومثلا
 انما خلق الخلق الا انفس للعبادة العاشرة في كل وقت والصلوة
 افضل للعبادات ثم ذكر مقتضيات في الاوقات الخمسة فان اريدت
 بشروط صحيحة تكتفي بكل وقت من الليل والنهار لينهل الحسنات
 واذا لم يجد يستبقيات فاعلم ان في كل اولادته صلوات الله عليهم أجمعين
 والمسلم في صلواته وتبكر الله تعالى على ان لعبت الدنيا رسول الله
 صلى الله عليه وسلم في الكبريت في الايمان بذكره اعجازة صلوات
 وتزول رحمة الرحمن صلى الله عليه وسلم في الدنيا والآخرة واما ما في المشكوة
 فانما هي عبارة الله تعالى في كل صلوات على محمد بنى الرحمة والبر

لما تحببه وترحمنا وشفعه فنيا وترحمنا به فيا ايها القاصر لا تدري
 الايك بسرو وركك الذي تكمن انك انك ضرا الى ابي لهب على
 و اسلمه لصلب فكيف لا تفسره و تفسحيك انيك صلعم على ^{نقبت} اسلمه
 فكيف لا ندوم و قال الله تعالى قل فذنبيل الله و برحمته فذالك فليفرحوا
 به خير مما يحجبون من شئ من شئ يرجع لا استدراك معنى الآية ^{الكلية}
 الى ذكر كيفية الاخلاق مع سهيات مهيئات ما ضيت بالمدرب و
 بالاسلام ويا و بالقران انا ما و بمحمد نبيا صلعم و نيت الاخرة و
 نيت الشناعه و قلت انا مومن فيا ايها المومن كيف قلت
 لا تذكر و لا دعه الرسول الشافع الاولى بالمؤمنين من انفسهم ^{موجود}
 انى الرقت من اعجاز صلعم لانه بدعة سيئة و انه فرض علينا فبعضه
 اوانه مستحب يا ايها المرابي صدرك لقلبهم ^{الانكر} لصلب كيف لا
 يخضع ولا يخشع ولا يعظم للنبي الامى بنى الرحمة و جوبه خلق
 كلهم عند ذكره صلعم فمن ما قال تعالى رحمة الله تعالى شعر
 عند سبب النشأت على ^{سبح} تميل غصون البان لا اله الا الله
 فما فعلت الا جرت قلوبنا و نيت انما ترثية يقصين الحزن

قصته ولا تفتح الكتاب وامر على صاحبها ان ترك التعيين لا يسأل
 الثواب شهر او سنة معين ^{انما} كما في الخبر ان التعيين شهر او شهر اكثر من الثواب بالجملة
 فيه لا انكار للتعين فزاد في المنام يقول شيخه من سلسلة المحجة المجرية
 رضي الله تعالى عن اصحابها استفسرت حاكم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
 صلعم فقال صلعم انه توسب قريبا قليلا ورجع عن طريق رجوعه
 قليلا فقط ففكر في حاله واستغفر وانهم وقى قلبه ولا ينقصه استغفاره
 فزاد في المنام انه دخل نعشه في مرقد صلعم وهو صلعم فيه وانه
 يمينه صلعم ووجهه اوجه صلعم فكان يظهره الى الكتبة الشريفة
 وانه سرور سجال فخط في قلبه ان يرجع الى الكتبة الشريفة وانه
 يكون يظهره اليه صلعم فلما اوكلن يكون قلبه يتوجه الى صلعم فظهر
 اليه صلعم وعلامة ان اتبع الشريعة فقد فاستفسرنا عن
 شيخه من سلسلة العاليه القاوية رضي الله تعالى عن اصحابها
 فقال صلعم انه قد ثبت في قلبه فليست تغفر له ولا يستغفره
 استغفاره الى الان فزار قبر شيخه من سلسلة المحجة المجرية
 رضي الله تعالى عن اصحابها وجلس مراقبا فقال رضي الله تعالى

است و نه بر عرضش قلبه بتمام و بر جع قدما پنجاس مرا عیا فقال
 رضانت و ای بی فتوحش قلبه و تمام و بر جع قدما پنجاس مراقب و اما
 ای فطوره پنجاس فقال رضانت و ای بی فتوحش قلبه تمام و بر جع
 الی داره فاستماق قلبه الی خدمت شیخه من السلسله العالمیه
 القادریه رضوان الله تعالی علی اصحابها فمخضر و عرض ان السلسله
 یعمل علیها علی ذکرها فی صدر الحقیقه فقال سلسله الله تعالی استغفر
 لان العمل من الطریقه المولویه فاستغفره تاب ففتح قلبه الان حقیقه
 بلا شکی فاما للذین اکرهوا التبعین و یوسفه مستحبه و التفریح
 شرن غیر عذر فیارب انا لغو ذریه بنیک یا رسول حقه للعالمین
 شرور ففمننا و من سنیات اعمالنا من یحیی الله فاما فاضل
 و من یفصله فلا ادری له و نشهد ان لا اله الا انت و محمدک
 اک و نشهد ان محمد عبدک و رسولک اللهم و انت حمده و ثنوک
 فکفینا حمده و ثنوک عجز او اقتدار ان یضلی علیه و علی جماعه
 کما تحب و ترعاه و یثقیقه فینا و ترعنا به
 و کبریه حقیقه زیارت لیس فی خصوص مناسک

قبر بنی صلعم الرحیم مع مطالب اعز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمد الله نستعينه ونسئله على رسول محمد ونستشفعه وعلينا له وصحابه
 واتباعه جميعين اعلم ان في تحقيق زيارت القبر كانت على شقة
 لعدم تيسر سبابه فانتظرت الى ان يسيره الله تعالى فاذا بالمحج
 المسير بالدر المنظم في اثبات اقيام تجاه القبر المكرم صلى الله
 على صاحبه وسلم شرني بتبشير مقصود رحم الله تعالى لموافقه و
 بارك في معاشه ومعاودة ففعلته بعينه بسبب الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الملك المعبود القائم على كل نفس من المخلوق ادنى و
 اعلى والصلوة والسلام على سيدنا محمد المخصوص بالمقام المحمود والشفاعة
 الكبرى وعلى الله وصحابه الباقين اربهم سجدا وقياما وعلى اتباعهم
 القانتين لمولاهم خشعا وصياما اولئك يجزون الغزوة سجا
 ويلقون فيها تحية وسلاما خالدين فيها حنت مستقرا وسقاما و
 فقير الفقير الى رحمة مولاه الفقيه محمد بن محمد بن الحسين النخعي

الامامي عليه السلام برحمته وعظافته واسكنه جناتنا قد علم علينا
 بالمدنية المنورة في سنة الف وثمانين وستة وتسعين فحصل
 الى الهند ممن جذبهم الله تعالى الى الحرمين الشريفين وشرعهم بزيادة
 روضته جديده سيده الكاوين صلى الله عليه وسلم عليه وزادهم تقربا لخدمته
 وهو المودعي عمده العزيز لا زال عابدا لله ومعززا لدينه وحقا
 عن قيام الزائر في مراحته صلى الله عليه وسلم ووضع يمينه
 على يساره كهيئة الصلوة حين التسليم عليه صلى الله عليه وسلم
 بل هو جائز ان لا يخالصه بها في كتب اصحاب الناسك المتبون
 والاشدح من اداب زيارته صلى الله عليه وسلم فقال هذا كلام
 بلا دليل ليس فيه شفايع لعلي مع ورود الاحاديث في
 عن التعظيم والقبول مثل ما تفعله الاعاجم والهندية مشتبهة على
 من التفصيل والتحقيق وكان الوقت اذ كان ضيقا فوعده
 بالتحريق قول بالمداحول قد تقرر وتحقق بالبرهان المحقق
 ان حضور الزائر قبالة قبره الكريم والتسليم والصلوة عليه والتمسك
 بجانبه العظيم والاستمدا والاشتماع بجناب التعظيم بل بالعبادة

واصل بنية واوليائه اجمعين صلى الله عليه وسلم
 افضل الطاعات واجل العبادات واجل المشروبات واول
 عند رب العالمين جل جلاله وعظم تواله قال العلامة العسطلاني
 في المذهب اللدني ومن اعتقه غير ذلك فقد خرج من رتبة السلام
 وخالف الله ورسوله وجماعة الصلوات الا اعلام انتهى قال
 ذكره ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جازوك فاستغفروا الله واستغفر
 لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما وقال صلى الله عليه وسلم
 من جازني زائرا لا عمدة الا زيارتي كان حقا علي ان اكون
 له شفيعا يوم القيامة اخرج الطبراني في المعجم الكبير وعمر بن الخطاب
 رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من زارني
 في حياتي ومن مات في احد اكر من بعث من الاسبين وعمر
 رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من زارني محتسبا الى المدينة كان في حوائري رواها البخاري
 البيهقي كذا في المذهب اللدني وفي هذا الباب سبعة عشر حديثا
 عن سيدنا عمر بن الخطاب وعبد الله بن مسعود وعبد الله بن عمر

من جازني زائرا لا عمدة الا زيارتي

و عبد العبد بن عباس و ابن بن مالك و ابی هريرة و غیرهم
 با سنانید سنده و این خط متقاربه بر و اتیه الدار قطنی و الطبرانی
 و البیهقی و ابن خزيمة و ابن عساکر و السبزار و ابی داود و الطیالسی
 و ابی بکر ابن المقرئ و ابن عساکر و ابی حفصه الحقیقی و ابی الفتح
 از وی و ابن ابی الدنيا و غیرهم ساقها السید السهوی فی اللفظ
 و اطلعت علی این مجرب فی الجوهیر المنظم و الشیخ محمد عابد السند و فی
 طالع الاوارح حاشیه الدر المختار قال المحافظ السخاوی تحت
 حدیث من ابی هريرة و ثبت له شفاعتی بر عهد ابی ایمن و ابی
 ابی الدنيا و غیرهم عن ابن عمر رضی الله تعالی عنهما صحیح و ابن خزيمة
 اشار الی تضعیفه و الطبرانی و ابن عساکر و الدارقطنی و البیهقی و
 ضعفه و لفظهم کان کن آلی فوجیاتی و قال الذبیج طریقه کلها
 لیسنه لکن تقوی بعضها بعین لانه مانی رواها متهم بکذب قاصد
 و من اجود الاحادیث اسنادا و حدیث خالص اخراج ابن عساکر
 و غیره الی اخرها فی المقاصد الحسنه و قد علم بالضرورة ان القریات
 و اطلعات غاصه مد عز وجل لیسین منها شریکه لحدیث

اصلا لكن في بعضها مقتضى الحكمة لمصالحه يلزم توسط محقق
 والمتوجه اليه مستقبله من غير ان يكون هو مقصود التحقيق فانه لا
 مقصود ولا معبود في الحقيقة الا الله عز وجل وهو سبحانه من كل
 وسع لعباده في اداء الطاعات والعبادات والاذكار والقرآن
 وقدرها بحالات ومهمات من القيام والقعود والركوع والسجود
 مستقبل القبلة وغيره فقال الله فاذا قضيتهم الصلوة فاذكروا
 ثانيا وقعودا وعلى جنوبكم وقال تعالى الذين يذكرون الله قياما
 وقعودا وعلى جنوبهم ويتفكرون في خلق السموات والارض
 وقال تعالى وفروا لله قانتين وبين النبي صلى الله عليه وسلم
 وصحابة الكرام وعلماء الفخام ما يليق في كل طاعته وعبادته و
 ذكر ونكر من القيام والقعود وتفصيله في كتب الفقه موجود ^{فخت}
 هذه القرينة بالقيام والوقوف بالا حاديث والاثر عن النبي
 صلى الله عليه وسلم وعن الصحابة والتابعين والائمة المجتهدين
 وسلف الصالحين صرح ان الله تعالى عليهم اجمعين اما الاحاديث
 سنة وقوة صلى الله عليه وسلم على قعود المؤمنين فمن ابن

عباس رضي الله عنهما قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يقبض الله
 فاقبل منهم جميعا فقال السلام عليكم يا اهل القبور بغفر الله لنا ولكم
 انتم سلفنا وسنننا بالاثرة اخرجه الامام الحافظ الترمذي في مسنده
 وعن ابي سعيد بن ابي رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ابني
 رسول الله صلى الله عليه وسلم من جوف الليل فقال اني اُمرت
 ان اُستغفر لاهل البقيع فانطلق سحيا فانطلقت بعد فلما وقفت
 بين اظهريم قال السلام عليكم يا اهل المقابر ليهن لكم ما اصبغتم فيه
 الى ان قال ثم استغفر لهم طويلا وعن عائشة رضي الله عنها
 قالت الا اخبركم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عنى وقلنا
 بلى قالت لما كانت لي عنتي انقلب الى ان قالت حتى جاز
 البقيع فرفع يديه ثلاث مرات واطال القيام ثم انصرف الى البيت
 وعنها ايضا رضي الله عنها قالت قام النبي صلى الله عليه وسلم
 ذات ليلة فلبس ثيابه ثم خرج فامرت جاريته بريدته ففتحت
 حتى جاز البقيع فوقف فما اذناه ما شرا الله ان يقبض
 ثم رجع الى الحديث اخرج الامام في الحديث المشتهر الى افظ الحكمة

ابو يزيد عمر بن شبة في اخبار المدينة الشريفة وقال حدثنا
 ابو داود وقال اخبرنا سبارك قال حدثنا الحسن قال اني
 رسول الله صلى الله عليه وسلم على بقیع الغرقد فقام فقال
 السلام عليكم يا اهل القبور الحديث وسند آخر عنه ان النبي صلى
 عليه وسلم قام على اهل البقیع فقال السلام عليكم يا اهل القبور
 من المؤمنين والمسلمين لو تعلمون الحديث واما الوقوف على
 قبر سيد المرسلين افضل الاولين والاخرين شفيع المؤمنين والمؤمنات
 للعالمين محبوب باب السموات والارضين اول شافع واول شفيع
 يوم الدين عليه اتم صلوة المصلين واكمل تسليمات المسلمين الى
 ابد الابد فقد روى في احاديث كثيرة واثار حجة كيف لا
 وهو سيد القبور ومنبع النور ومهبط التجليات الالهية ومورد
 القيصات القدسية وهو محفوظ بالملك المقيم والمحمض
 للانبيا والمرسلين وهو الموصل الى اعلى الدرجات والمقضى الى
 اقرب المشروبات قال كعب بن الاحبار من يوم يطالع الانزل سجد
 الحفا من الملكة حتى يحفر القبر النبي صلى الله عليه وسلم في قبره

باجتماعهم ورسولون على رسول الله صلى الله عليه وسلم سنة اذا
مسوا غروا و مبطبتهم فضعوا مثل في لك حتى اذا انقضت عنة
الارض خرج في سبعين الفاضل المسالكه يزفونه اخرج عبد الله بن
مسند وداود بن قال الامام ابو بصير في البردة بعد ما
الذي ترجى شفاعته في كل يوم من لا يزال يستقيم به فاق النبي
في خلق وفي خلقه و لم يدانوه في علم ولا كرم و كلهم من رسول الله
فتمسكوا بنورنا من النور و شفاعة من الله به و واقفون لديه عند حرك
من انقضت اعلم ان من شكك في الحكم به و عن عبد الله بن يار قال
مايت عبد الله بن يار فوقف على قبر النبي صلى الله عليه وسلم فبصلي
على النبي صلى الله عليه وسلم و على ابي بكر و عمر و ااه محدث و ابر
الامام مالك في الموطاء عن ابن عون قال سأل رجل نافعا
على كان ابن عمر يتكلم على القبر قال نعم لقد رايت مائة مرة او اكثر
من مائة كان ياتي القبر فيقوم عنده فيقول السلام على النبي
السلام على ابي بكر السلام على ابي و قال يحيى في اخبار المدينة
حدثنا ارون بن موهبي القزوي قال سمعت جدي ابا علقمة

يقال كيف كان الناس يسلمون على النبي صلى الله عليه وسلم
 قبل ان يدخل البيت في المسجد فقال كان يقيف الناس على باب
 البيت يسلمون عليه وكان الباب ليس عليه قفل حتى قوفيت
 فاشته رضى الله عنها وايشارواى يحيى الحسينى فى كتابه
 عن جعفر بن محمد بن على بن ابراهيم عن ابيه عن جده رضى الله
 عنهم انه كان اذا جاء يسلم على النبي صلى الله عليه وسلم قف
 عند الاسطوانة التى تلى الروضة ثم يسلم ثم يقول مهنيا
 رسول الله صلى الله عليه وسلم قال المطرئ غيره وهذا هو
 السلف قبل ادخال الحجر فى المسجد وروى ابن بابويه عن سلمة
 ابن ردان قال رايت انس بن مالك رضى الله عنها اذا
 على النبي صلى الله عليه وسلم ياتى فيقوم امامه انتهى فقل له لا
 كلبا سيد يهودى فمضى وفار الوفا باخبار دار المصطفى او
 خرج سعيد بن عمر رضى الله عنه الى منبر رسول الله صلى الله عليه
 وسلم فاذا سعاد بن جبريل قائم يركب عند قبر رسول الله صلى الله
 عليه وسلم فقال يا بكيك يا سعاد احدث يا خريجه الحافظ لغيره

في سنة ثمان مائة عاشر السند في حاشية على الدرر
 وروى يحيى بن الحسن العلوي عن ابن أبي فديك قال سمعت
 بعض من أدركت يقول بلغنا ان من وقف عند قبر النبي صلى الله
 عليه وسلم فقال ان الله ملائكة يصعدون على النبي يا ايها الذي
 اسود عليه وسلم تسليما صلى الله عليه وسلم سيدنا محمد وسلم
 في رواية صلى الله عليه وسلم فديك يا رسول الله يقول لها سبعين
 ناراوه صلى الله عليه وسلم عليك يا فلان لم تسقط لك اليوم حاجة
 كذا في اسيرة شامية واما استقبال قبره اشتهى النبي الذي
 هو قبلة الارواح والاشباح من العلويين والسفليين على اختلاف
 اجمعين اسند بارسيد فقير في سراج الائمة واما الائمة
 الامام ابو حنيفة رضي الله عنه في مسنده عن ابن عمر رضي الله
 عنها قال في السنة ان كان قبر رسول الله صلى الله عليه وسلم
 قبل القبلة وجعل ظهره الى القبلة وتقبل القبلة الشريفة
 ثم يقول السلام عليك يا ايها النبي الكريم ورحمة الله وبركاته
 فقد عني تحقيق الحقيقة الكمال ابن القيم وكذا اتبعني الفضل

السهمي في الوفا وروى الامام ابو حنيفة ربح عن ابي
 السخيتاني انه ونامن قبر النبي صلى الله عليه وسلم مستديرا القبلة
 مشوها الى القبلة ثم سلم عليه وصلى ثم غلبه البكاء حتى كان في السجدة
 عليه اخبره المحافظ طائفة بن محمد في مسند الامام ابو حنيفة ربح
 عنه اوزوه الصلوات محمد بن محمود الخوارزمي في جامع ابي اسامة
 رقال المحدث محمد الدين الفيروز ابادي اللخوي روي عن الامام
 ابي حنيفة ربح عن عبد الرحمن بن عيسى بن المبارك قال سمعت ابا حنيفة
 ربح يقول قدم ابي السخيتاني وانا بالمدينة فقلت لا نظرك
 يا يصفى فقبل ظهره ثم ابنى القبلة ووجهه نحالي ووجه رسول الله
 الله عليه وسلم وكبي غير متباك فقام مقام رجل فقيه ثقة
 السهمي في الوفا وروى ابن رجب عن مالك انه قال اذا
 سلم على النبي صلى الله عليه وسلم فقف للدار ووجهك الى القبلة
 لا الى القبلة وعن ابن حميد قال قال ابو جعفر اسير المؤمنين يا فتا
 مسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال مالك يا اسير المؤمنين
 لا ترفع صوتك في هذا المسجد فان الله اذن بآتي قوما فقتل

[illegible]

التي قبر النبي صلى الله عليه وسلم فوقف فرفع يديه حتى طغنت
 انه افتتح الصلوة فسلم على النبي صلى الله عليه وسلم ثم انصرف فقلت
 كذا صدقه المحافظ وقد اوردده الحافظ السخاوي في القول المبدع
 في الصلوة على الحبيب بنفع ولفظه اخرج ابن ابي الدنيا ومن طريقه
 البيهقي في الشعب من حديث عبد الله بن ابي امامة رضي الله
 عنه قال رايت انس بن مالك رضي الله عنه التي قبر النبي صلى الله
 عليه وسلم فوقف فرفع يديه حتى طغنا انه افتتح الصلوة فسلم
 على النبي صلى الله عليه وسلم ثم انصرف ومعناه ان سيدنا
 انس بن مالك رضي الله عنه لما رفع يديه من الركعتين الى قريب الصلاة
 ووضع اليدين على السجدة او تحتها نظر الى التي انما ففتح
 الصلوة والا فالرفع بطريق الدعا ليس محل للاستباه
 وانما هو فاعل وبالقوف على هيئة الصلوة على جميع المسلمين
 المتقدمين والمستأخرين السابقين واللاحقين من الكوفة
 والشامية والهاككية والنجفية وقد صرح بذلك في كتابنا
 وقال الكوفي في عدة الاسماء النجفية ويضع يديه على شماله كما

عن ابن مسعود بن عبد الله

في اهلوة وكذلك السيد السهروردي في الوفا والعلامة الشيخ
 محمد بن يوسف الشامي في السيرة النبوية وامام اثنية العلامات ابن
 حجر الهيتمي في الجواهر المنظم وراس الخفية الملا رحمة الله السندى
 الملا على القاسى وغيرهم من المتأخرين اصحاب الشرح والبيان
 كالشارح الملبوس الشيخ عبد الحق والشيخ محمد عابد السندى
 ان هذا الوقوف والقيام المشاهير في الحقيقة بعد عز وجل كالقيام
 والوقوف بعد فيه والمزودة والمشارع العظام للدار والدار
 الى الله الملك العلام غير ان هناك استقبال وتوجه الى الكعبة
 الشريفة التي هي بية وحرمة وتقى هذا استقبال وتوجه الى
 سيد الانبياء والمرسلين وفضل اخلائى جميعين الذي هو
 وخديده صلى الله عليه وسلم قتال في الفرق والتفاوت
 بينهما ففهم ان هذا الفضل تعالى على كل صفة صلى الله عليه وسلم
 التي هي فضل مرتب القرب اذ هو مناجاة ومحادثة معه
 صلى الله عليه وسلم فقد روى ابو داود ومن حديث ابى
 رضى الله عنه انه صلى الله عليه وسلم قال من سأل الله على الا

العبد على روحى حتى ارتد عليه السلام وعند ابن ابي شيبة بن
 حريش ابى هريرة مرفوعة عن علي بن ابي طالب رضي الله عنه ومن صلى
 ناسيا بقلعة ذكره القاضى عياض في الشفا وعن سليمان بن سحيم
 ومالك بن ابي قال ايت النبي صلى الله عليه وسلم في النوم فقلت يا
 رسول الله قول لا الذين يا توكت فليكون عليك تفتة سلامهم
 قال نعم وارتد عليهم كذا في الموديب اللدنية ولاجل ذلك كذا
 اهل العلم والفرقان المستشرقين عبرات القرب والاحسان
 في التاوية الزيادة اشرية رتبهوا عليه واكله واغنى تمام
 والخشوع كمال التاكيد بتقوا فيمن استمر في الادب والمجبا
 قال الامام النووي رحمه الله تعالى في الاحيار واعلم انه صلى
 عليه وسلم نال من سجود ركعتين كسب ويزيار كسب وانه سلك
 وصلى بك في مثل صورة الكعبة في خيال كسب ثم غطى رقبته في
 ويخفى ان نقص من يدية كما وصفنا وزوده بيتا كسب
 تزوده حيا انتهى كذا في الوفا وقال في السيرة الشافعية
 والناظر في حاله وانه الى فضل المستفيد من العباد

الشجرة الشريفة ثم لما كملوا في الادب بالكتاب في تلك المدة و
 انتهى فقال العلامة الشيخ رحمه الله بسندي في الباب المناسبات
 في الزيادة ثم قصد الزائر التوجه الى القبر المقدس وفتح
 القليب من كل شئ من امور الدنيا وقيل بكيفية لما يصعد
 ليصلح قلبه للاستعداد منه صلى الله عليه وسلم وتوأم علي
 شغل بقا ذرات الدنيا من الشهوات والارادات ان يصلح
 من في كل شئ بل بما غشي عليه من شئ مقت وانغاضت العباد
 بالله تعالى من في كل فليجتهد من في كل التفرغ ما امكنه و
 مع ذلك الاستعداد من شئ عفو الله عليه وسلم وعلفه و
 ان كان في فمها عجز عن ان الله من قلبه زاولا لانا الشيخ محمد
 وليقمن انه يحد كلام من الزائر من بابنا سيدي ابو عليه وانه يحد
 الا عظم يعطي من شئ وينفع من شئ وبقية اليه فزاد
 ولا يصلح الى الله تعالى احمد الامام طريفة انتهى قال ثم
 مع رعايت غايه الادب فقامت قباء الوجه الشريف
 خاشعاً مع الله والاكسار والخشية والوقار غاضت ليله

كعزف الجوايح فاسرع القلب واضعاً يمينه على شماله مستقبلاً للوجه
 الكريم مستدبراً بقية تجارة سمار لفضته على سحور ربعة اذرع لا
 الاقل من السارية عند راسه الكريم ناظر الى الارض او الى السفل
 يستقبله من الشجرة الشرفية محترزاً عن اشتغال النظر بما هو منها
 من الزينة متمشداً صورة الكرمية في خيالكم تستشعر ابانه عليه
 الصلوة والسلام عالم بحضورك وقيامك وسلامك مستحضراً عظمت
 وجلالته وشرفه وقدره صلى الله عليه وسلم ثم قال مُسْتَلِمًا
 مقتصد من غير رفع صوت ولا اخفار بحضور وحيار اسلام
 عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته اسلام عليك يا رسول الله
 السلام عليك يا حبيب الله اسلام عليك يا خليل الله اسلام
 عليك يا خير خلق الله اسلام عليك يا صفوة الله اسلام
 عليك يا خيرة الله اسلام عليك يا سيد المرسلين السلام عليك
 يا امام المتقين السلام عليك يا من ارسله الله رحمة للعالمين
 السلام عليك يا شفيع المذنبين السلام عليك يا بشير المؤمنين
 السلام عليك يا خاتم النبيين السلام عليك وعلى جميع الانبياء

والمرسلين والملائكة المقربين السلام عليك على الكائنات
 بيتك وصحابك جميعين وسائر عباد الله الصالحين جزاك الله
 عنا افضل واكللنا خيري به رسولا عن امته ونبيا عن قبيله
 صلى الله وسلم عليك انكى واعلى وانمى صلوة صلاها على
 من خلقه اشهد ان لا اله الا الله وحده وشهد انك عبده
 ورسوله وخيرته من خلقه واشهد انك قد بلغت الرسالة
 واديت الامانة ونصحت الامته وقمت بالحجة وجاهدت في الله
 حق جهاده وعبدت ربك حتى انك ليقتل الى ان قال
 ثم يطلب الشفاعة فيقول يا رسول الله سالك الشفاعة
 ثلاثا قال شارحه الملا على القاري لانه اقل مراتب الاشخاص
 ولا يعبد ان يكون شارة الى طلبها في المقامات المشككة
 من الدنيا والبرزخ والاخرت قال في اللباب ثم يترجم
 الى صوب يمينه قدر ذراع فيستلم على خليفة رسول الله صلى
 عليه وسلم ابى بكر الصديق رضى الله عنه فيقول السلام عليك
 يا خليفة رسول الله صلى الله عليه وسلم يا صفى رسول الله صلى الله عليه وسلم

يا صاحب رسول الله السلام عليك يا وزير رسول الله السلام
 عليك يا ثاني رسول الله في الفار ورفيقه في الاسفار معينه
 على الاسرار السلام عليك يا علم الملوك جبرين والانصار السلام
 عليك يا من اعقده الله من الفار السلام عليك ورحمة الله وبركاته
 جزاك الله عن رسول الله وعن الاسلام واوليائه خير الجزاء ورضي الله
 عنك حسن الرضا ثم تياض الى يمينه قد ذراع فيقول السلام
 عليك يا امير المؤمنين عمر الفارق السلام عليك يا من
 يا ربعين السلام عليك يا من استجاب الله فيه دعوة غانم
 السلام عليك يا من اظهر الله به الدين السلام عليك يا من اعجز
 به الدين السلام عليك يا من نطق بالصواب ووافق قوله
 فحكم الكتاب السلام عليك يا من عاش حميد اوضح من الدنيا
 بشيبي اجزاك الله عن نبيه وخليفته وامتة خير السلام
 ورحمة الله وبركاته ثم يرجع قد رصف ذراع فيقف
 بين الصديق والخصام وقد يقول السلام عليك يا صاحب
 رسول الله صلى الله عليه وسلم الى ان يركع ثم يرجع الى جدار

وجه النبي صلى الله عليه وسلم ويقف عند القبر المقدس على
 قدر مراح او قسطنطين بن محمد بن علي بن الحسين بن علي بن محمد بن علي بن
 النبي صلى الله عليه وسلم يستشفع به الى ربه ويدعوا افعاليه به
 لنفسه ولوالديه واشيائه وللمسلمين من اقرار به وانعوانه ومن
 اوصاه وسائر المسلمين الى ان قال حسن ان يقول اللهم
 انك قلت وانت جسد القائلين ولهم اذ ظلموا أنفسهم
 جاورك الاية حينئذ ظالمين لانفسنا مستغفرون من ذنوبنا
 فاستشفع لنا وانا ان يحسن علينا سائر طلباتنا وسخسرتنا
 في زمرة عباده الصالحين الى آخره قال شارحه الامام
 القاري عليه رحمة ربه الكتاب وانما ما اعتاده الناس من
 الايمان خلف الحجرة النورية كزيارة فاطمة الزهراء رضي
 عنها فلا بأس به لانه قد قيل ان بينك قبرها وعبادها
 ثم ان طال به القيام بحسب الكثرة المستمرة في التسليم عليه
 والاولى ان يحبس منقشها او متوركا او جاثيا على ركبته
 فان ذلك الملق بالادب صلى الله عليه وسلم من التسليم عليه

ذكر العلامة ابن حجر المكي في الجوهر المنظم قال الشيخ رحمه الله
 السدي في باب المناسك فصل زيارة اهل البقيع يستحب
 ان يخرج كل يوم الى البقيع بعد زيارة النبي صلى الله عليه وآله وصحبه
 فيزور القبور التي برخصه عايدهم بحجة وقدر قيل ان مات بالمدينة
 من الصحابة نحو عشرة آلاف غير ان غالبه لا يعرفه ومن
 يعرف عينا اوجبه بالبقيع مشهده عثمان رضي الله عنه ومشهده
 ابراهيم ابن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ومشهده عباس عم النبي صلى
 الله عليه وسلم ومشهده ازواج النبي صلى الله عليه وآله وسلم مشهده
 ثلاثة من اولاد النبي صلى الله عليه وآله وسلم فيسلم على هؤلاء كلهم
 الى ان قال ولقيت ثلاثا لم اكن بالبقيع احدا
 مشهده ماكب بن سنان غربي المدينة داخل السور وثامنها
 مشهده انفس الزكيات محمد بن سعيد بن الحسن بن علي شامي المديني
 وثالثها مشهده سعيد الشهداء حمزة عم رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 وسلم ورضي عنهم فاستحب ان يزوره ويزور شهداء كلهم
 ويجعل الآلة الى يوم الخميس ويدبر مسجد حمزة فيسلم عليه خشوع

وخصوع مع مراعات غاية الادب والاحوال التام الى اخوانها
 قاله في نقله عنه مختصرا وقال الفاضل المحقق الشيخ عبد المحسن الباق
 انه بلوى في كتابه جذب القلوب الى ديار المحبوب كتيل في زيارة
 اهل البيت نقل في كتاب فضل الخطاب عن الامام جعفر الصادق
 رضي الله عنه وعن سائر اهل بيت النبوة انه قال من اراد
 من الائمة كان كمن اراد رسول الله صلى الله عليه وسلم وقيل للرضا
 رضي الله عنه علمني قول لا يبلغ كمالا اذا انا زرت واهداسكم
 فقال اذا صرت الى الباب فقف وشهد شهادتين انت على
 واذا دخلت ورايت القبة فقف قل الله اكبر عشين مرة ثم انشأ
 وعليك بكينة والوقار وقارب بين خطاك ثم فف فكبيرة
 عشين مرة ثم ادن من القبة كبر الله بعشرين مرة تمام مائة مرة ثم
 قل السلام عليكم يا اهل بيتي اسألكم مختلف الملائكة ومهيطة الكواكب
 وخزان العلم ونهني الحكم ومعدن الرحمة واهل الكرم قاعة
 الامم وعن الصادق عليه السلام لا خير الا في اهل البيت
 الرحمن سلامه خاتم النبيين عشرة صفوة المرسلين صلى الله عليه وسلم

ورحمة الله وبركاته السلام على أئمة الهدى مصابيح الهدى
 وعلام النقي وذوي الحجج النبي ورحمة الله وبركاته السلام
 محال رحمة الله وبركاته كبرية الله معادن الحكمة الله وحفظة
 سر الله وحملة كتاب الله وورثة رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ورحمة الله وبركاته السلام على الدعاة إلى الله عز وجل والهادين
 إلى مرضاة الله والمظهرين لأمر الله ونهيه المحققين فخرهم
 الله ورحمة الله وبركاته اني استشفع الى الله عز وجل
 بكم ومقدمكم امام طلبة وارادتي وسئلتي وحاجتي شهدي اني
 مؤمن بمركم وعلانيتكم واني ابرر الى الله تعالى من بعد
 سيدنا وال سيدنا محمد بن الحسن صلى الله عليه وسلم
 محمد وآله الطيبين الطاهرين سلم تسليمك انتهى وقال المحدث
 المذکور في الضيق قال الامام الشافعي رحمه الله تعالى ان قبر
 الامام موسى الكاظم رضي الله عنه تر ياق اعظم القبر والاعلى
 واجابت انتهى فقلنا من كتاب حبيب القلوب ونهر الاله
 ذكرناه من كيفية الزيارة الشريفة والاستشفاع بالاسماء

من الحضرة النبوية والشرعية المصطفوية على صاحبها الصلوة
 والصلوة والسلام والتحية من المختار عن العلماء المتحققين حديثاً
 والمعمول عن الأولياء والصالحين سلفاً وخلفاً من غير تكبير
 ولا رداً وهو كالاجماع السكوتي عند جميع أرباب المذهب والاعتقاد
 عن الإفراط والمقتدر على المحرمين المذمومين بالاتفاق عندنا
 قد صرحوا بهما في كتبهم ونبهوا عليها في ندرهم أما الإفراط
 فافراط الزائر في التخطيم بحيث يشابه عبادة القبر ^{عظ} ^{عظ}
 من الصلوة إليه أو السجود أو الركوع قال النبي صلى الله
 عليه وسلم اللهم لا تجعل قبري شهيداً ^{عظ} ^{عظ} ^{عظ}
 على قوم اتخذوا قبوراً أنبياءهم مساجد فخرجه الأمام كذا وغيره
 وقال صلى الله عليه وسلم لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا
 قبور أنبيائهم مساجد فخرجه الشيخان عن عائشة رضي الله
 وآلها الطهرين فقصر على الزائر في الأثر ثم حتى يبلغ إلى استحقاق
 القبر الأقدس من سجد بابه ومد الرجل إليه القار والبراق
 والنعام والأذى لديه ورفع الصوت ونحواهم للصلوة ^{لنفس}

من لا يحك نفسه من غلبة الوجد وحجب قتل الامن من
 الشيوع ولتقليد العامة ويمنع منها من يحك نفسه حين
 مما ذكر قال السيد السهمي في الوفا قال الحافظ ابو عبد الله محمد
 بن موسى بن عثمان في كتابه مصباح الطلاب ان الحافظ
 ابوسعيد السعفي ذكر فيما روي عنه عن علي بن ابي بصير رضي الله
 قال قدم علينا اعرابي بعد ما دفننا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 بثلاثة ايام فرمى بنفسه على قبر النبي صلى الله عليه وسلم وحشي
 من ترابه على راسه وقال يا رسول الله قلت فمعا توكلت و
 عن الله سبحانه واوعينا عنك وكان فيما انزل عليك لو انهم اذ
 ظلموا انفسهم جارك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لرجعوا
 الله توابا رحاما وحبك لتستغفر لي فتودى من القبرانه غفر لك
 انتهى وقال العلامة تاج الدين السبكي في الرد على ابن تيمية
 في مسئلة الزياره ان عدم التحس بالقبور ليس مما قام الاجماع
 عليه لكن السلف انما منعوا من ذلك لمصلحته فظهر عن ذلك
 انه لا ينافي مع ما ذكره من انما منعوا من ذلك لمصلحته فظهر عن ذلك

قال العز بن حماد وفي كتاب الحلال والسوالا لعبد الله
بن الامام احمد عن ابيه رواته ابي علي بن الصواف عنه قال
سالت ابي عن الرجل يسير منبر النبي صلى الله عليه وسلم ويتر
بسيده وتقبس يد ويقتل بالقبر الشريف مثل ذلك جازا
عز وجل قال لا بأس به وروى ابن عساكر بسند جيد ان
رضي الله عنه لما قدم من الشام لزيارة النبي صلى الله عليه
وسلم اتى القبر الشريف فجعل يبكي عنده ويمرغ وجهه
وفي تحفة ابن عساكر من ابن طاهر بن يحيى
قال حدثني ابي عن جدي عن جعفر بن محمد عن ابيه عن
رضي الله عنه قال لما جئت رسول الله صلى الله عليه وسلم جئت
فاطمة رضي الله عنها فوضعت على قبره واخذت قبضته من
تراب القبر ووضعت على عينيها وكنت وانشارت تقول ماذا
علي من شتم ترتبه احمد ان لا شتم في الزمان
علي مصائب الوانها صبت على الايام صبر الاليا
جمدة ان ابن عمر رضي الله عنهما كان يضع يده على القبر الشريف

وان بلا لا وفتح خديه عليه ايضا رضى الله عنه ثم قال لا
شك ان الاستفراق في المحبة يحل على الاذن في
ذلك وللمقصود من ذلك كله الاحترام والتعظيم والانس
مراتبهم في ذلك كما كانت تختلف في حياته صلى الله عليه وسلم
فاناس حين يرونه لا يملكون انفسهم بل يباعدون اليه
واناس منهم ائمة تباركوا عن كل مجلس خير قال الخياط
ابن حجر استنبط بعضهم من مشه وعية تقبيل الحجر
جواز تقبيل كل من يستحق التعظيم من آدمي وغيره فاما
تقبيل يد الآدمي فسبق في الادب واما غيره فنقل
عن الامام انه سئل عن تقبيل النبي صلى الله عليه وسلم
وقبره الشريف فلم يرد به باسا فنقل ذلك عنه ابنه عبد الله
كما تقدم ونقل عن ابن ابي الصنف لم يني احد علماء مكة من النساء
جواز تقبيل المصحف واخبار الحديث وقبور الصالحين كلام
ونقل طبيب الناصري عن المحب الطبري انه يجوز تقبيل القبر
سائل عليه السلام الصالحين المشتهرين لورثته صلى الله عليه وسلم

الف الف للآثره وقال الآخره امر على الديار ديار ليل
 اقبل فاحمداروا بحمد راده و احب الديار شغف قلبي ولكن حب من سكر
 الديار ابد وتفضل بعضهم عن ابى حشيمه عن معصب بن عبد الله عن
 بن يعقوب القتيبي قال كان ابن ابي اسد يحلس مع صحابه قال كان
 يصيد الصمات فكان يقوم كما هو ويضع حذاه على قسبه لنسبه
 صلى الله عليه وسلم ثم يرجع فحوت في ذلك فقال يصيني
 خطره فاذا وجدت ذلك تشفت بقبر النبي صلى الله عليه وسلم
 وكان ياتي موضع المسجد في الصحن فتمرغ ويضطجع فيقول
 في ذلك فقال اني ريت لنسبي صلى الله عليه وسلم في
 هذا الموضع اراه فقال في النوم انتهى فخلص الوفا قال
 في الموضع بقدره قال فاح الصعيه كحيمه فكانه ^{بها روض} روض
 سنم بعرقه المستارج ^{و هو} حاسمه ما يغيره المشرى والروح منه
 كالصباح الابلج ^{و هو} ولله والابو صير رحمه الله تعالى قال حيث
 لا طيب بعدل ^{و هو} تر باضم عظمه ^{و هو} طوبى لمن شق مشه ^{و هو} وملت شم
 ولا ريب عند من له ادنى علق بشريه للاسلام ان مشه

وقد جرى اجابة الشرف عليه اصلوة و السلام الذي هو طبيب
 فلما مرت به انه لا طبيب يعيدل تراب قبره المقدس واذا عرفت ما حدثنا
 في الجواب وفتحت باقتضائنا في الخطاب لا يقتضي تلك شبهة في هذا
 القيام العظيم بهذه الكيفية عند النبي الكريم عليه افضل الصلوات
 والتسليم بانه لا منافاة بينه وبين القيام الذي ورد في الحديث
 في بعض الاحاديث النبوية لان ذلك من اخص الامور التي لا يفتقر
 انما قصد به عرض هذا الاول في ونبأ من اشرفنا بالادب الشريف
 حيث اريد به وجوبه الا كما ينبغي لما يقتضيه من الاستدلال
 الحديث الشريف عليه في التقديم والارشاد قال في هذا الكلام
 المتأخر من خبر الحسن في فتح الساري شرحه على ما
 تحت حديث قوموا الى سيدكم قال ابن الجوزي في هذا الخبر
 امر الامام الاعظم باكرام التكبيرين المسلمين ومشروعية اكرام
 اهل الفضل في مجلس الامام والقيام فيه ليس من اركان
 و اكرام الناس بالقيام الى التكبيرين و اجابة لطبر

عن حديث لا تقوموا كما تقوم الاعاجم فيقيم بعضهم بعضنا
عن أبيه في حديثه بغير السند فيه من لا يعرف وحدثنا من
احسان تيمشيل الرجال قيا ما الحديث اجاب عنه الطبري بان
الجزيرة انما فيه بني من يقيم له عن السور وذاك لا بني من يقوم
له اكرامه و اجاب عنه ابن قتيبة ايضا بان معناه من اراد
ان يقوم الرجال على راسه كما يقيم بين يده ملوك الاعاجم
وتسير المراد به بني الرجل عن القيام لا خيا و سلم عليه حتى
ابن بطال يجوز القيام بها اخرج النسائي من طريق عائشة
بنبت عائشة عن عائشة رضي الله عنها قالت كان رسول الله صلى
الله عليه وسلم اذا راى فاطمة ابنته قد قبلت ركبها
ثم قام لها فقبلها ثم اخذ بيدها حتى يجلسها في مكانه قلت
عن عائشة عائشة هذا اخرج الهيثم ابو داود والترمذي
عن عائشة عن عائشة الحاكم وابن حبان واصله في الصحيح كما
في المناقب وفي الوفاات لسيبويه الى اخر ما قاله الحافظ و
قال العلامة الشيخ محمد طاهر الفتنى في مجمع البحار في غرائب

المفتاح شرح مسطرة الصالحين تحت حديث قوموا الى صيبيكم لم يزل
ابن القيم يستدل به على عدم كراهية فيكون الامر للاباحة
بيان الجواز فيقول قوموا لا علة للشرك عن الجواز كان
مريض وانما يوجب كراهية عزم الاضرب ولو اراد تخطيها فقال قوموا
سيدكم وتغيب الجيب ببيان الى في هذا المقام ثم من اللام
وقال بعض العلماء في الحديث اكرام ابن الفضل من علم
صلاح او شرف بالقيام اذا اتى بهما احتج بالحديث جازم
العلماء وقال القاضى عياض القيام المنيح عنه تشكك في ما طو
جلوه وقال النووي في هذا القيام للقادم من ابن الفضل مستحب
وقد جاءت احاديثه ولم ينفع في المنهج عنه شي من شرح وقد
مجمعة كل فاسد كلام الامام عليه في غيره قال الامام محبة
الاسلام القيام عليه وعلى سبيل الامتناع لا على سبيل الكراهية
وتعد اراد بالاكرام القيام للتحية لغير التحية كما تدل عليه المصنف
وبالاعتقاد ثم يشترط في القيام وهو جالس على عادة الامم
الفخام وقال الملا على المذكور فيه ايضا في حديثه كما اذا

رآه لم يقدر الما يستلزم من كرامته لذلك استعاضوا بغيره
 توحيده عليه ومما دلت عليه عادة المستكبرين المتجبرين بل اختاروا الشيا
 على عادة العرب في ترك التكلف في قيامهم وجلسهم وكلامهم
 وشربهم ولبسهم ومساكنهم واهلهم واطفالهم وكذا روى
 فينا واتفقوا على برار من التكلف قال الطبري وعلل الكرام
 بسبب القية المتضمنة للاتحاد المعينة لرفع التكلف والخصومة و
 يدل عليه قوله لم يكن شخص احب اليهم من رسول الله صلى الله عليه
 وسلم وقال الامام ابو حنيفة في الاتحاد غشت المحققين
 من النعمان والاعتذار وانتشار فاسها والى كانت من حقد
 الصفة لكن في ضمنها نوع من الاجابة والتكلف فاذ اتم اتحاد
 يطوى بسا طه التكلف بالكلية فلا يكلف بالامسك نفسه
 لان هذه الاداب لطيفة هرة عن ان الاداب لباطنة فاذ
 القلوب بالجمعة استغنت عن تلك الظواهر ما فيها وكما هو
 ان القيام وتركه يختلف بحسب الا زمان والاشغال والاعمال
 وقال الملا علي المذكور في ايضا في حديث من سئله ان

له الرجاء قيا ما الحديث قيل هذا الموعود لمن سلك فيه طريق
 التكبير بقرينة السرور بالمشول ^{استاد} واما اذا لم يطلب لك قاموا
 من تلقا نفهم طلبا للشواب ولا راداة التواضع فلا بأس به وقد
 روى البيهقي في شعب الايمان عن الخطابي في معنى الحديث هو
 ان يامرهم بذلك ويلزمهم اياه على مذنب الكبر والنخوة قال
 وفي حديث سعد لانه على ان قيام المرء بين يدي الرئيس
 الفاضل والوالى الجاد لتعلم المعلم مستحب غير مكره و
 قال البيهقي في القيام يكون في هذا المقام على وجه البر والاكرام
 كما كان قيام الانصار لسعد وقيام طلحة لكعب بن مالك ولا ينبغي
 المذى قيام له ان يريد ذلك من صاحبه حتى ان لم يفعل ^{تفوي} حقه عليه
 او شكاه او عاتبه وقال الملا على المذكور فيه ايضا في حديث
 كما تقدم الاحاجيم عظيم بعضهم بعضا اى لما له من صفة وامن
 ينبغي لتعظيم المعلم واصلح ذكره ابن مالك قال شارح
 سنن طلائنا ايضا اذا كان القيام والتعظيم له فحسن انتهى تكميل
 الجواب في الاستشفاع بعالي الجباب قال السيد السمرود

ذوالوفار اعلم ان الاستقانة والتشفع بالنبى صلى الله عليه وسلم
 وسجاسة وقبرية الى ربه تعالى من فضل الانبياء والمرسلين يسير
 السالحين واقع في كل حال قبل خلقه صلى الله عليه وسلم وبعد خلقه
 في حياته الدنيوية ودرت البرزخ وعرضات القيمة الحال الاول
 ورد فيه ثار عن الانبياء صلوات الله عليهم ولحقه صلى الله عليه وسلم
 جماعة منهم الحاكم وصحيح اسناده عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه
 عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لما اقبرت آدم ^{نقطته}
 قال يا رب استك بحق محمد لما غفرت لي فقال الله يا آدم قد
 عرفت محمد ولم اخلق قل يا رب لانك خلقتني ببيدك ونفخت
 في منى وحك رفعت راسي فرائت على قوائم العرش كقوام
 لا اله الا الله محمد رسول الله ففرفت انك لم تظف الى اسمك
 الا احب الخلق انيك فقال الله تعالى صدقت يا آدم انه
 لاحب الخلق الى اذا سالتني بحقه فقد غفرت لك ولولا محمد
 ما خلقتك صلى الله عليه وسلم وعلى اله واصحابه ورواه الطبراني
 وزاد وهو آخر الانبياء من ذريتك الى آخره قال سيبويه

واما اعتقاده الناس وعصا مستشارا مبينهم لاسيما في الحرمين
 الشريفين من القيام عند ذكر الولادة بشرفية البنوة في
 قررة كريمة مولد الذات لمصطفوية صلى الله عليه وسلم وتعرف
 ومجد وعظم فهو بدعة حسنة لانه داخل تحت قواعد الشريعة وهو
 وليس فيه مخالفة للسنة ولا مفسدة ويؤيد قوله فيها وجوبهات
 نقبل تعظيمه صلى الله عليه وسلم عند ذلك وقيل لتعظيمه
 صلى الله عليه وسلم حينئذ وقيل لتصور انتقاله من عالم الارواح
 الى عالم الاشباح او تخيل برزخه الشريف من طين
 امة الحنيف وقيل غير ذلك ولا يخفى ما فيها من الانظار والاحكام
 والذي نفهمه هذا الفقير ان صلى الله عليه وسلم هو شكر الحق تعالى على
 نعمة ايجاده صلى الله عليه وسلم وخلقته وبعثته التي هي
 من اعظم نعمته تعالى على العالمين واكبر منة سبحانه على كافة
 المومنين كنعيم لا وهي نعمة لولا ما خلق الله الخلق وما ^{ظهر}
 الله به به وما خلق الله به به ^{الجنة} والجنة فطلقت بها
 والشرارة والنجاسة من بين يدي الخلق والظلمة

والرسل نبيا بعد نبيل صلوات الله تعالى وتعالى عليهم عموما وعلينا
 انفسهم خصوصا قال الله تعالى لقد سن الله على المؤمنين ان يثبت
 فيهم رسولا من انفسهم يتلو عليهم اياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمة
 وان كانوا من قبل لفن منضلالا سبعين وقال سبحانه وما ارسلنا
 الا رسلنا للعالمين قال صلى الله عليه وسلم فيارواه الله بالحيات
 ابن عباس رضي الله عنهما مر فعاثاني جبريل فقال يا محمد لا
 ما خلقت الجنة ولو لاك ما خلقت النار واتي رواية ابن عباس
 لو لاك ما خلقت الدنيا كذا اغراه لهما الملا على القمار فنيا لهما
 من نعمة يحب على كل المخلوق شكرا وشكرا على النعمة يستلزم ذكر
 وذكر في الملا خير من ذكر في النفس لا جل في لك وضع الجوارح
 العاشقون اهل السنة والجماعة لذلك الذكر كيفية مخصوصة
 من اجتنابهم واستحضار قلوبهم لذلك الشكر وتوجيههم اليه بالكلية
 وذكرهم كيفية حمد صلى الله عليه وسلم الذي هو صانع كل شئ
 وجوده اشد نصيبا وما ظهر في انشاء ذلك العمل المنيف من
 الايات الباطنة والظاهرة والخوارق والمعجزات وكيفية

صلى الله عليه وسلم طلع من جوده اسعد وبروره من
 عالم الغيب الى عالم الشهادة وقد ومن عالم الارواح الى
 عالم الاشباح وحضور الملائكة الكرام وسنة وحريم بنت عمران
 وحضور جبرائيل بن جبرائيل بن جبرائيل بن جبرائيل بن جبرائيل
 كسبه وفضيلته من في سماءه وخفيته من في سماءه واستبشار
 الانس والجن والوحوش والطيور والملائكة واهل البر والبحر واليابس
 والآخرة بقدره صلى الله عليه وسلم بمليون مجمع ذلك بالمولد الشريف
 فيقولون لا يشتر الكمال السرور ولا يتجزأ تمام العجب ولا يشكر الله على
 حصول هذه النعمة العظمى والدولة القصوى ومن تمام ذلك شكر
 اطعام الطعام عقب ذلك بالمولد الشريف وتزاد القيام بالمولد
 شكر الحق تعالى على هذه النعمة السنية وقد كان يحق القيام
 لا دار الشكر من شروع ذكر المولد الشريف الى انتهائه لان
 الشكر لا يتم بمجرد ذكر النعمة وحده لان في ذلك حرج وتكلف
 اكثر من القيام الشكرى عند ذكر الجزر الاعظم من سبيله
 صلى الله عليه وسلم الذي هو وضعه المنيف حين ظهور وجوده

وتخصيص اداء الشكر بالقيام مدلل بدليل عادة العرب العربا
 وبديل حديث قيامه صلى الله عليه وسلم بعد الختم للشكر والدعاء
 وحديث برات عائشة رضي الله عنها وبديل قيام المصل
 عمده وشكره على التوفيق لاداء العبودية للملك المعبد وفي
 الركوع والسجود الماترسة ان من فاته القيام مع الامام
 وادرك الركعة ومن فاته الركوع فاتته الركعة اما عادة
 فنفى تاريخ الخميس قال في المنتقى روى ان ابنه لما ولدته
 صلى الله عليه وسلم ارسلت الى عبد المطلب وجماعة البشير
 وهو جالس في الحجر معه ولده ورجال من قومه فاحسبه
 ان امنته ولدت غلاما فسر به لكاتب عبد المطلب فقام هو و
 من كان معه ودخل عليها فاخبرته بكل ما رأت وما قيل لها
 وما اكرت به فاحذره عبد المطلب وجماعة البشير فقام
 عنه ما يرويه الله وشكره على ما اعطاه الى آخره قال
 حديث قيامه صلى الله عليه وسلم بعد الختم للشكر والدعاء
 فنفى المنتقى في ترجمة المشرك لما نقله الجوزي رحمه الله

الركوع

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حزم
في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب رضي الله
عنه يذكرك عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن
يحمد ويهتف ثم يقول الحديث قال واخرجه البيهقي في شعب
الايمان انتهى والاحديث برارة عاتقه في صحيح البخاري عن
عن عائشة رضي الله عنها في حديث لا تكاف قالت فوالله ان
رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت
حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخذه
منه مثل ثمان من المرقق وهو في يوم شات من نقل القول
الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت
اذا في كلام بها يا عائشة اما الله فقد يركب فقالت ابي قومي
التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل اليه
قال فقلت لاني قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشكره
اى تشكره على ذلك بالقباس اليه وكان القياس اليه

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حزم في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب رضي الله عنه يذكرك عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن يحمد ويهتف ثم يقول الحديث قال واخرجه البيهقي في شعب الايمان انتهى والاحديث برارة عاتقه في صحيح البخاري عن عائشة رضي الله عنها في حديث لا تكاف قالت فوالله ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخذه منه مثل ثمان من المرقق وهو في يوم شات من نقل القول الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت اذا في كلام بها يا عائشة اما الله فقد يركب فقالت ابي قومي التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل اليه قال فقلت لاني قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشكره اى تشكره على ذلك بالقباس اليه وكان القياس اليه

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حزم في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب رضي الله عنه يذكرك عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن يحمد ويهتف ثم يقول الحديث قال واخرجه البيهقي في شعب الايمان انتهى والاحديث برارة عاتقه في صحيح البخاري عن عائشة رضي الله عنها في حديث لا تكاف قالت فوالله ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخذه منه مثل ثمان من المرقق وهو في يوم شات من نقل القول الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت اذا في كلام بها يا عائشة اما الله فقد يركب فقالت ابي قومي التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل اليه قال فقلت لاني قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشكره اى تشكره على ذلك بالقباس اليه وكان القياس اليه

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حزم في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب رضي الله عنه يذكرك عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن يحمد ويهتف ثم يقول الحديث قال واخرجه البيهقي في شعب الايمان انتهى والاحديث برارة عاتقه في صحيح البخاري عن عائشة رضي الله عنها في حديث لا تكاف قالت فوالله ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخذه منه مثل ثمان من المرقق وهو في يوم شات من نقل القول الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت اذا في كلام بها يا عائشة اما الله فقد يركب فقالت ابي قومي التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل اليه قال فقلت لاني قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشكره اى تشكره على ذلك بالقباس اليه وكان القياس اليه

صلوات الله عليه وسلم هو الأفضل والأكمل لها سنة ذلك
 المقام لا دار خلد وشكره عليه أفضل الصلوة والسلام عليها أعمال
 المنزل عليها من الحق المتعالي عليها على الأوكال على الخلق والتجليات
 فكيف لا يجب القيام من يجب عليه شكره صلى الله عليه وسلم
 عند تذكرا نعم عليه بواسطته من النعم الطاهرة والباطنة والظاهرة
 والافروية فانه فانه هو الاصل عند ادراك الما لاجب ذاك
 الفضل من الكتاب فقال العبدات الشيخ على ان العبد
 احبته في كتاب النسان العبدون في سيرة الامم الناس
 بالسيرة المحمدية في عاده كثير من الناس في سيرة الامم
 صلى الله عليه وسلم ذلك هو السلام في سيرة الامم الناس في سيرة الامم
 سلام في القيام به في سيرة الامم الناس في سيرة الامم
 قال سيدنا عمر بن الخطاب رضي الله عنه في كتاب الناس
 الصلوة التواضع في سيرة الامم الناس في سيرة الامم
 صلى الله عليه وسلم من عالم الامة في سيرة الامم الناس في سيرة الامم
 انما نام في سيرة الامم الناس في سيرة الامم

في عصره فقد حكي بعضهم ان الامام السبكي اجتمع عنده جمع كثير
 من علماء عصره فانتدبوا بالقول النضر صري رحمه الله
 وشرفه وعظمه صلى الله عليه وسلم به قيل لم يدع المصطفى الخط
 بالزبيب به على ورق من خط الحسن بن كعب به وان بعض
 الاشراف عنده ساعده به قيا صغروفا او شيئا على كعب به
 ذلك قام الامام السبكي رحمه الله تعالى وجميع من بالمجس
 ان كثير بذلك المجس وكفى ذلك في الاقدار وقد قال ابن حجر
 الهيثمي رحمه الله والحاصل ان البدعة الحسنة متفق على ندها
 وعمل المولود واجتماع الناس له كذا كذا هي بدعة حسنة ومن ثم
 قال الامام ابو شامة شيخ الامام النووي رحمهما الله تعالى
 احسن ما ابتدع في زماننا ما يفصل كل عام في اليوم الموافق
 ليوم مولده صلى الله عليه وسلم من الصدقات والمعروفات
 الزنية والبرور فان لك سبع مائة من الاحسان للفقراء
 مشغرة صلى الله عليه وسلم وتغلب في قلب فاعل في لك
 وشكر الله تعالى على ما من به من الاجاد ورواه صلى الله عليه وسلم

الذی ارسله رحمۃ للعالمین فی الکتاب قال السنی وی لم یضیع
 احد من السلف فی القرون الثلثه وانما حدث بعد ثم لا یرای علی
 الاسلام من سائر الاقطار والمدن اکبار یستلک المولد ویتصدق
 فی لیلایه بانواع الصدقات ویتصدقون بقبره مولده الکریم
 ویطهر علیهم من برکات کل فضل عظیم قال ابن الجوزی من خرج
 انما ان فی ذلک العام ویشتری عاجله بنیل النجیہ والمام
 واول من احدثه من الملوک صاحب اربل و صنف له ابن حنیہ
 رحمہ اللہ کتابا فی المولد ساء التذویر بمولد البشیر المنیر
 فابانه بالف دینار وقد استخرج له الحافظ ابن حجر صلا
 من السنۃ وکذا الحافظ السیوطی رحمہما اللہ تعالیٰ انتہی
 مختصرا وذا اخرها اور دناہ فی الجواب بعون الملک الوہاب
 من الاحادیث الصحیحہ و لنقول الصریحۃ والبراہین الباترۃ
 وایحج الظاہرۃ والتحقیقات الدقیقۃ والبدقیقات الایمنۃ
 ویرحم اللہ المنصف المتامل البصیر المناقد الذی اذا عرف
 الحق اذعن له وقبیلہ ولم یعاند فقد ظہر الحق واستنار ظہور

ان شمس سنة رابعة النهار و الله في كل الحق و هو خير
 النبي و هو جبار و نعم الوكيل و اخذ و هو ان الحمد لله رب العالمين
 و صلى الله و سلم على سيدنا محمد سيد الانبياء و المرسلين و شفيع
 المذنبين المبعوث رحمة للعالمين و على اله و صحابه و من تبعهم
 باحسان الى يوم الدين و فقد تم المكتوب اللهم صل و سلم
 على محمد النبي نورك و على اذاره كما تحبه و ترعاه و شفعه
 فينا و ترجمنا

ذكر كيفية دعاء واجابته بن سطرالبكرك

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله و نستعينه و نغفر له و نعوذ به و نشتغف و على اله
 و صحابه و اتباعه اجمعين اننا نعلم انك در حاجات مسلوبات مخصوصه
 مخبري معلوم لازم مومن است و در حاجات موجودات ممكنه چه
 مسلوبات مخصوصه در وقت بله اتمها موجودات اورد و
 دعا لازم تقض و فسخ و خضوع مستلزم عجز حقيقي كه پير
 تا بحسب المذوات بمعرفة تنوع افعالي بايجا و تنوع حاجات

و فضایی آنها خلاصه عبادت است قال صلی الله علیه و سلم
 الدعاء هو العبادة ^{یا} الدعاء مع العبادة فی المشکوة و چون بر
 نظر داعی تا افعال ضار بافعال حق سبحانه لازم می آید
 پس داعی که خلاصه عبادت است بمقتضی تشیع و خضوع و اظهار
 ذل و فقار مع الرضا است و تا تاثیر اثر فضل عارف فضل
 و چون برگزید سکوت من فضل هم و درین محل عبادان
 اطاعت است و خلاف اینهمه هوای نفس است که میسر و مفهم
 افزایت من اتخذ الله سواه زمین پس سخن است ویراجا است
 دعوات قال صلی الله علیه و سلم اعلوا ان الله لا یستجیب دعاء
 من قلب غافل ^{یا} لا اله الا الله فی المشکوة و فیه عن سلمان الفارسی
 قال قال رسول الله تعالی صلعم لا یرد القضاء الا الدعاء
 احمدیث رواه الترمذی باید دانست قضاء و ار است میان
 قاضی و مقضی مراد و دعا و ار است میان داعی و مدعو
 پس او سبحانه قاضی است باعتبار و مدعو است باعتبار
 پس معنی آنکه میگردد اند او سبحانه که برادر مدعو است قضاء را

که بر او مقتضی است بدینای داعی سبب را ذکر فرمود و معلوم بلا
 المرام و نصاحت الکلام پس او سبحانه را دوست برای فضل خود
 نه غیرش از آنکه مانع و سبب نفع نیست مفضل او سبحانه را پس
 و دوستش از فضل او سبحانه معلوم او سبحانه است باید دانست
 قضا بمعنی اجراء است لقوله تعالی و اذا قضی امرنا انما یقول له
 کن فیکون و گاهی تخریر کرده میشود بمعنی مضاف الیه خود پس
 محکوم میشود بان بالعرض پس بمعنی اجراء در اینجا حجابی حادث
 است پس بر پیش رویش تعلیق دعاء در مرتبه مبهم ممنوع است
 و تقدیر قضا را مرتبه بان باید دانست قضا و قدر از صفات
 اضافیه متعلق بصفت حقیقه او سبحانه بمعنی مخصوص خود است
 نه آنکه قضا مرتبه اجمال معلوم است و قدر مرتبه تفصیل معلوم
 از آنکه علم قدیم اجمال و تفصیل را کمال سبط خود شناسد
 و الا جهل در جهتی لازم است و الا اجمال تفصیل باطل
 و الله تعالی اعلم بالصواب و فرمود سبحانه و اذا سالک
 عباده عنی فانی قریب ط احیب عوده الداع اذا دنا

علی بن ابی طالب علیه السلام یستدین تر جمعه و تحقیق
 الوقوع است که بهر زمانی سوال کنند ترا بنده کال من کیف
 یا مجوز فی المضافات و آن چنانست که سوال از من پس ^{مختصراً}
 نزد یکم بذات خود پس این شید بذات ^{مختصراً} در خلاف است که
 گفته شد نزدیک است بصفات خود نه بذات تحقیق این
 در ذکر کیفیت الحیة و القرية و الاحاطة مذکور است هم بر
 اجابت چنانکه قبول میکنم و عای دعا را بر گاه که خواند مرا
 بر گاه چنین است پس باید که جواب خواهند لقبول مسئول
 یا جواب دهند لقبول مجبره که شش کاف بیان قبول قضای
 مسئول م خاص بر آن است درین طبع دعا که مسالت
 بارسل صلعم واقع شود یا برای من اسے رضا من یا قربت
 یا اجابت خصوصاً یا عموماً بی تردید و باید که ایمان آرند من
 درین مسالت بارسل صلعم و استجابة که منتج شایع رضا
 و غیره خصوصاً یا عموماً است پس شفقاً و رحمة بحواله احتیاط
 اصنافی عباد فرمود امید است شش امید میکنم یاکنندم که این

براه شوند بقبول این مدعا پس از آنکه مسألت با رسول کریم
 صلعم و اجابت از دو سجانه و سلم است که ایمان صفت اختیاریه
 عبید است پس ترجیح مشیر شفقة و رحمة تواند شد نه مشیر احتیاج
 که عدم احتیاج خود ظاهر تر است م باید دانست از انحصار
 است بشرط عام الزمان و تحقق الوقوع پس مقتضی است بر
 اباتیه سوال مذکور الکلیف در اما و حذف مفعول ثانی مشیر
 توسعش است و عباد با اضافة عام است بمنظریه تقضی و التزام
 بوجودات قدیمه بنا بر عموم لفظ و خاص است بمنظریه تقضی
 بوجودات قدیمه بنا بر خصوص محل اسے مسألت با رسول کریم
 صلعم و استعارت مفید مبالغه مشبه و قریب و استعارت مسلم اهل تحقیق
 و حذف مفعول قریب توجعش مشیر تفاوت مراتب قریب
 بر وفق تفاوت مراتب مفعول پس قریب بعید سائل از رسول
 کریم صلعم مقتضای مفعول خصوص محل است و تشابهات است
 و مقتضای عموم لفظ از محکات و تیز باید دانست این که می
 بایست از آن فلفله تعبیر از جنی خاصه طلب و معنی فلفله یواراز

دیگر دارد و ارتفاع جهل است از ثواب صفت به نسبت تو
 صفت اصنافی رسول الله تعالی صلعم با چنین فضائل که
 و نفی استقلال از صفتش صلعم چنانکه در کرمه قل لا اله الا انت
 نفعا و لا ضرا لایه است با اخبار پیشین اعجاز او در صورت فلجیحید
 معنی خواه طلب است و ضما را مرغائب و اسم لعل راجع بعباد
 بمراد مخصوص لعل یا اثبات فضیله صفات اصنافی رسول کرم
 است صلعم با چنین فضائل که نسبت در مقایسه منکرین با اشیا
 پیشین اعجاز او در صورت فلجیحید بمعنی فلجیحید با رجوع ضما
 امر غائب و اسم لعل بسوی عباد بمراد عموم لفظ غیر مخصوص المحل
 است تدبر و ادب است نه بپاکنده مغزی و تهر صورت
 جواب سائل از قریب مذکورشان نزول است باز یاد
 مطالب دیگر تعلیم طریقه حسن عار و سیالغه اجابت بدلا
 ترجمی و استعارت ترکیب نحوی اذا سالک عبادی
 مشبهه معنی بتقدیر گانه سال معنی مشبه به استعاره تا مع عن
 تجا و زلف مشبه و مشبه به بشرط تحقق الوقوع عام الزمان

پنجاهمین اذ است ثانی قریب مع تقدیر بالا اجابت مستقر
 قریب جمله مستأنف عنها مشبه اجیب مع شرطیه مستأنف عنها
 بتقدیر حرف تشبیه ای کما اجیب مع مشبه به پس این مجموع
 جزاء شرط اذ سالک مع است جمله خبریه و این شرط است
 و تشبیه از تفصیل مطبق توان دریافت والا وصل تصیفا
 یا عطف جزاء با اجمال شرط متاخری باید یجیب الی و
 و لیونو ابی جمله معطوفه جزاء شرط محذوفه اے اذ اکانه
 الا مکرذا و سدید این مع عاکر میه و لو انهم اذ ظلموا انفسهم جابرک
 فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول لوجه و الله ثوابا جهاد
 است و آمینونی یا عباد الله و نیز باید دانست در صورت
 اختیار عن حکایتا طولت بحذف بی دلاله قل لا بد منه جزاء
 سبب عدم استقامت معنی این خبرش ای فانی قریب
 هم برین شرطش ای اذ سالک مع است شرط بر
 است بطولت مع و حذف بی مقصود و تاویل باشارت
 بلطف خاص بعباد بمقابله و سلطت با رسول نامحمود

دهم شرط و تعمیم از ابی معنی بود پس کلام پس چو تیا لونا
 عن الروح قل الروح من امر ربي و تیا لونا که از انفقون قبل
 العفو مستقیم المذنی شود و اگر از اکیدان برده شود بماضی بر
 سوال تجزیه اجزاء بلفظ قل بنا بر سبب اتصال زمانه در خبر شرط
 باذ العفو است پس اش اسی شرطیه باذ است تحقق وقوع
 جزاء با اتصال زمان خواهد که شرط را تا تاثیر در جزاء است
 و حال آنکه شرط تحقق الوقوع مقید الزمان بالماضی است
 پس استقامت معنی بجزاء بلفظ قل چون تواند شدم و نیز
 اش عطف است بر جمله بنا بر دلیل لغوی مسموحه جزاء
 بشرط ممکن الوقوع بحاصل جاعل است پس ما وقع بشرط
 بنزد مگر بوقت جعل جاعل بحذف اذ که بشرط اذ اوان
 تحققش صیغه ماضی مسموحه بشرط انشای وقت جعل
 جاعل وقت بشرط است نه وقت وقوع بحذف اذ که بشرط
 اذ اوان حذف ان تحقق بشرط ان مسموحه در اینجا مستقیم المعنی
 تجزیه ان لفظه نشان نزول در تعین فعل عملش ای نظم

صیغه جمع فاعل سالک است و در سوال مذکور شان نزول
 نفر و سائل هم فهم مخن بر لب است و اگر گمان برده مستقبل
 حیات زمان سوال مذکور است لیکن آنکه جواب سائل از قرب دین
 ضمن تصور کرده و جزا ممکن الوقوع متتابع و مخصوص الزمان
 است اشارت است باستقائنه معنی قل مقابله شرط مستقبل
 مخصوص الزمان بوجود عالم شهود هم ولیکن تحقق وقوع شرط
 بزمان مستقبل مروی نیست و اگر باشد مقوله قل انه است
 ولیکن انی مشیر بخصیصه طهار رحمة بقرب و اجابة تواند
 و هنوز حذف قل و استقائنه معنی تعمیم اذا بمفهوم شرط و جزا
 قل همچنان منظوریه است و اگر گمان برده شود معوم زمان
 اجمال سوال قرب در زمان عام تحصیل حاصل شهرت تحقق
 قرب حق تعالی از کتابش الله تعالی و کتاب رسول صلعم
 هم است و اجمال جواب بعدم ایست استماع بعض سائل
 است است هم یا عدم جواب به بعض سائل مخالف امرش
 است و این تردید است بر اجمال جواب هم با وجود تنویر سائل

مهمرم عباد و مفصل مطلق مانع توفیق و عطف ثابت خجید و ابدی
بحرهای شیطانی ازا دعوی هم او دعوت هم شانی ایمان طاعه اسبق
حاصل عبادت چه امر بر غیر حاصل تواند شد و همچنین و لغوی توانیز
و نیز ایمان بر ایمان حاصل باطل است و معنی تاکید راسته مانع
چه تاکید بر بعد و مطلق و تاویل بعمل را بقدر عدم وقوعش بر فصل این
و افتاد معنی تفصیل فایده فلیس خجید و لغوی توان از ان قصص مسکنه و
تاویلش بجهت راجعین حاضرین یا غائبین بگویند راست فحش
اصلاح که معنی متنی است و نیز باید دانست که این کلمه دلیل و دعوی
استقامت از رسول که صلعم تواند شد و نیز دعا بوسیل
عالم روح و عالم شهود و عالم برزخ عموما از انبیاء و اولیاء و
ملائکه علی نبیاء و علیهم السلام فرمود صلعم تو سلوایی الی
ربکم + و آن خواست شفاعت از دست صلعم یا خود است از
حق تعالی بکراتی که بجا اوست صلعم چنانکه در حدیث شریف
از حضرت آدم علی نبیاء علیه الصلوة و السلام مذکور است یا از
اساکب بحق محمدان تغضری و از آنحضرت صلعم اللهم اننا

بسم الله الرحمن الرحيم ان الله اعلم بما في قلوبكم واني انزلت في
وان تجزي من النار ووجوه حضرت فاطمة بنت اسد
صلعم دعاك و صلعم الله الذي يحيي ميت مبرحي لا يموت اعفوا لاني
فاطمة بنت اسد ووسع عليها رزقها بحق فبكى الانبياء قبل فاطمة
ارحم الراحمين بايد دست هر چه كند او سبب باز از نفع و ضرر خود
مهر راجع بحكمة معلوم است سبحانه نه بوجوب حق و غرض كه
مستندم جبر و مظهر اراده سبحان الله عن الله القدر مقتضات
كرم و رحم او سبحانه و كذا استي كه بحال بعض عباد است حق و غير او
كه نشانه از وجوب دارد باو است سبحانه كما قال سبحانه حقا
عليها نهي المؤمنين ان يشتموا زينا و قولی است كه گفتند بحق
فان كفتن ممنوع است چه بر سر آید كه در اصل حق از كسی نباشد اى
دليلی آوردند برين از عدم وجوب امر بر حق سبحانه و نظر كنند
بر قرآن مجيد و حديث شريف هم زين پس سخن است در ترتيب
اثر دعا با جابت حق سبحانه و ان بالكمال است حسب مراد تخصیصا
باعتبارش اى بى اشتراك غير اعجاز هم و تعيها غالبا بكم امت

سبحان الله عينا له از جناب

شش است با شتر که غیر یعنی اعجاز و معجزات هم و شد و در
 معجزات با استقبالی تخصیصا غایبا بکبر است و معجزات و شد و
 با اعجاز غایبا بکبر معجزات با اول است و بدل تخصیصا غایبا
 معجزات و شد و در کبر است و آن نیز غایبا است با استقبالی
 الی الاخره و تغییر دلی است با غایت در بیدار است که در بدل
 بقتله ناسی حکمت در رحمت و وفات است و بقتله ناسی در رحمت
 و ایصال به نفع ناخر است و این شش داعی هم سهون بود
 علم در اعراض حکمت و کفران محبت و این به شش ای ترب
 اثره غایب از کور هم بقتله ناسی و بقتله ناسی و بقتله ناسی
 حیات از است است و این شش است در حیات و دعوت
 کذا و آن نیز است کما قال سبحانه احییایموة الاموات
 اذ ادعاهن الایموة داعی اذ ادعاهن الایموة و کذا
 سنبالیه ثم اذ ادعاهن الایموة ثم اذ ادعاهن الایموة
 اثره اذ ادعاهن الایموة ثم اذ ادعاهن الایموة ثم اذ ادعاهن الایموة
 قال رب فانظرنی الی یوم یعنون ه قال فانک من المستظرین

و دعای فرعون استدر اجالهم باید دانست در کفر و غیبت مایه
 الیه ان یثارا لایه ان یثارا سئل سئل مایه دعوی الیه است
 باحوال حسب مراد باقتضای مراتب مذکورش که در ترتیب اثر
 دعای مذکور است هم پس نفی نمیکند اجابت دعای که ترتیب اثر
 بالمستقبل باشد یا بدلی و نه معارض باشد عموم حبیب عوده
 الدعای را و نیز بدانکه سلب نسبت به احتیاجی محتاج بحجتان لب
 که بحقیقه خودش غیر منقطع است مطلقا شتمین از سلب
 نسبت احتیاجی هم سلب مطلق محتاج خواهد گشت و بعضا
 موافق دعوی است شش اسے بقضای بعضی حاجات
 پس نفی بعضی مایل باشد به بدل باحوال یا بالمستقبل یا با
 هم و اگر قطع نظر کرده شود از دعا با نجاح حاجات گفتار
 استدر اجالهم نسبت به غیر معلق بدعای دعوی بی دلیل خلافت
 مائیت و بدیه است زمین پس سخن است در تحقیق معنی
 دعای عار الکافرن الافی ضلاله بدانکه دعای مضمون عبادت
 است و مضمون غیبت است نیز در دنیا و هم در آخرت پس اختصاص

رسول پیش اعلیٰ بیان یا الله تعالیٰ هم موافق محفل
 نزول حکم کرده شود ای که آنچه درین عالم از کفایت به بیان است
 استغاثه باشد یا عباد و ضلال است بصیرتی است یا مغفول
 جزئی یعنی نیست عبادت و خواسته کا و گیر و جنس ضلال است
 گمراهی و اطمینان یا بجای رسیدنی نرسیده یا گم شده فی
 نیست و نابود شوند و عند الله تعالیٰ اجر آن سخن در و قبول
 دعا است و آنچه در آخرت است از الله سبحانه استعاده و اعظم
 گم شده فی است اجابت پس تعارض رفت زمین پس باید در
 انکار اجابت دعا کفر است با نکار قصود قطعیه العیاذ بالله تعالیٰ
 من الله و فقنا لما تحبه و ترضاه اللهم صل و سلم علی محمد بنی الرحمة
 و علی مجاهد کما تحبه و ترضاه و شفعه فیما و ترجمنا به
 ذکر کثیفه حدیث شریف لا تحبوا تحذوا و اقبروا
 ثنا و حدیث شریف لا تحبوا تحذوا و اقبروا
 بسم الله الرحمن الرحیم
 بخدا و نشیند نصیب علی رسول محمد و شفعه و علو الله و

و اما در آیه اخیر همین مضمون است که هر چه در این آیه است
 برگزاخته از کتب قبیه مرآت است و باید دانست اخذ افاضت میکند
 بر معنی صنوع اجزاء پس اتحاد نیز کافی قوله تعالی خذ و اما ایتکم
 الرسول الایه پس استفاده تاکید بنی حاصل استش ای بابل
 اخذ است نه اجراض حرفه تاکید هم و استفاده و ثبوت مقدم
 باقتضای بنی و لطافه اختیار لفظ و ثن مجذوب حرف تشبیه
 بدلیل استتاع مفعولیه ثانیه تا بعد مرسم غیر صفت را سفید
 تو سعه و جو تشبیه در عوارض ذاتیه اقرب تشبیه و عوارض غایبه
 بعد تشبیه و ثن و تاکید مبنی عنه باقتضای مفعول به استش
 عطف تاکید بر توسعه است و با تعلیل باقتضای متعلق مفید
 یا تاکید هم و مقصود تشبیه از عوارض ذاتیه اقرب به تشبیه است
 ش نه از عوارض عارضیه بعد به تشبیه هم پس حاصل آنکه برگز
 اختیار کنید قبر مرا حجر محسن یا غیره را نه و کرده بسجود و ثن بل
 اثری دارد از مقبره صلعم که قال صلعم من زار قبری کنت من
 شفیعا و شهیدا و این حدیث شریف است ای لا یخف و اقیب

هم متضمن و اعجاز است بدلالة بالاثبات به پیشین گری
 گرفتن قبر مبارک را صلعم و قتیله وجود یا بدیهی و ثبوت یا قتیله است
 مرثیوت متقدم را که انطیاق پذیرفته در آیه و این بیان
 که قبر شریف حضرت صلعم را در ثبوت نیستند یعنی غیر ثابت است
 اعجاز است به پیشین گوی گرفتن قبر مبارک را صلعم غیر مانع
 و دومی گفتن لفظ و ثبوت هم و نیز بعد تحقیق حقیقه عابدیه و معبودیه
 من تحقیق حقیقه عابدیه و معبودیه از جای تحقیقش در ذکر
 کیفیت صلعم و المعصومه واضح است و در عین اثبات باطل
 آنکه در وجه تشبیه معبودیه الوثن پوشانیدن او و خلاف
 بر قبر و تحقیق گل و صندل بر آن گرفته اند ای و اگر برین
 لا اول ولا آخر الا بالله العلی العظیم هم و عبادت من تحقیق
 عبادت در ذکر کیفیت صحت اشتراک و صفی باشد سبانه ذکر
 است هم محمول میتوانند شد که معبودیه مخصوصه الوثن که از
 عوارض عارضیه بعد تشبیه است مقصود باشد چنانکه از حد
 شریف لاحق دانسته میشود با همان اعجاز اگر انطیاق پذیرفته

و در خبر دوم ثبوت متقدم یعنی بجای زسد و سددوم حکمی بمقتضای
 موجود حقیقی اعتبار می نگیرد و شش انطباق ثبوت متقدم موجود
 حقیقی است و عدم ثبوت متقدم منعدم حکمی است بعدم سابق
 بخلاف عدم لاحق که معدوم حقیقی است هم و قوله صلعم اللهم
 لا تجعل قبری و ثنای بعد شسته غضب الله علی قوم اخذوا قبور
 انبیائهم مساجد و شش اخرجه الا امام یا لک و غیره هم موید این احتمال
 آخر تواند شد چه درین محل ثبوت متقدم بفعل عباد مقصود نیست
 بلکه محرز عنه است بدلالة خطاب مگر بفعل مخاطب پس دانایان آن
 شش ای ثبوت متقدم بفعل مخاطب هم رسول دست صلعم
 و اعجاز است پیشین گوی بدلالة بالاشارة باقتضای
 مرثیوت متقدم را که بعد وجود قبر شریف مترقب انطباق
 است بخلاف لاتخذ و اش که مقصود اینجا ثبوت متقدم
 بفعل عباد است هم و نیز لفظ عیب مدلل بعوارض عارضیه
 فارق است میان مقصود حدیثین در وجه تشبیه بعوارض ذاتیه
 و عوارض عارضیه باید دانست که از اصل اخذ پیدا است که

مسجد خیر قریب انبار عم را جرات نمیدارند و الا فضل عباد است
 در جوار صلوات عرض ثابت است یا پیش سجده میگرفتند یا نه
 مخصوصه الوثن چه بنا بر جمع مسجد نفی جمعه مستحب معنی مسجد
 مستقیم المعنی نیست تا لیکن در بابی و البته درین وقت که
 که پیران مسجد پیش می پرستند پس چه اعتقاد باشد بر رسول
 تعالی صلعم و اذیت که گویا هم بدین اعتقاد در باطن
 پرستیده باشند از اینجا آید شد که بنا بر این نهان عرض شود
 اللهم لا تجعل قبری و ثنای عبد امید است که این راز
 نهان ببرکت دعا حضرت صلعم و حرمت قبر شریف عیسی
 نشود چه معبودان اصنام در نار باشد صلی الله تعالی علی قبر
 محمد فی القبر و استند جمله خبریه بنا بر تذکره است از نیکی چه
 حالی باشد در گرفتن قبر مانند روشن شدن دعا نیت مخالف
 نشان رحمت هم درین حدیث شریف هم دعا است و هم توفیق
 و هم تذکره نه آنکه ادب و زیارت و تعظیم قبر مرا بکنید تا کنه
 زیارت و ادب و تعظیم قبر و مقبره ثابت است باید دانست

هر سوره ادب ادب است پس بنی از ادب بعیدیم ترک سوره ادب
 بنهایت کفر رساند و الله تعالی اعلم بالصواب ^{لغزش}
 لا تختد واقبری عید ^{بسم الله الرحمن الرحیم} و لا تختد واقبری عید ^{بسم الله الرحمن الرحیم}
 الحمد و تسبیح و صلوات لا تختد واقبری عید ^{بسم الله الرحمن الرحیم} و لا تختد واقبری عید
 قبر مرا عید به باید نیست ^{بسم الله الرحمن الرحیم} و لا تختد واقبری عید ^{بسم الله الرحمن الرحیم} است به منع جواز
 مقصود کمافی قوله تعالی خذوا ما آتیناکم بقوة الایه پس بنی
 نیز وجه تشبیه عرض بعرض قائم بنیر تشبیه و تشبیه به تشبیه
 قبر شریف و عیدیم یعنی ش ای عرض بعرض م زیارت
 زائر و لقای یومینین بنیت و سرور بر روز عید که در سال
 از د بار پیش نباشد یعنی کمتر بعرض ذاتیه که استقامت
 معنی نیارد ش عرض ذاتیه عید عید و ش از عباد و ^{تسبیح}
 مزاحم از رحمن در آن روز است هم و حذف حرف تشبیه
 باستفاده توسع و وجه تشبیه و تاکید معنی عنه بالاتصال
 مفعول به است ش عطف تاکید بر تسبیح و تعلیل به
 تعلیل بالاتصال باستفاده م پس حاصل آنکه سرگز اختیار ^{کنند}

زبانت قبر مرا همچو قفا سے مستقیم زبانت و سرور و عزت
 که کمتر است پس بنی شیر است بر آگید حضوریت غیر مقید
 زبانت و سرور را بهر حالیکه باشد یا بهر حالیکه در پیش از سر قدم و ز
 سرور و دیده با کسم نه آنکه بهر هم و زبانت و سرور و میا شد
 با آنکه بهر هم ناگزیر است و زبانت از ادب و تعظیم کوجه اندر
 ثابت قال سبحانه یا بنی آدم خذوا زینکم عند کل مسجد الا یہ
 ترجمه ای که اولاد آدم اختیار کنند زبانت خود از لباس و
 غیر آن نزد یک مسجد باید داشت لفظ قد و استغید حقاً
 تحت از نوع البور است و لفظ تعظیم عام است معنی زبانت
 لباس و سلاح ظاهر و باطن تا وین زبانت معنی سر از اخلاص
 نه غیر آن منظم عبارت و شان نزول که در منع بیبکی وقت
 طواف حرم محرم است که بهر است نیاید و مسجد کعبه جمیع
 طرفهاست و بدالالت التزامی یعنی مسجد جمیع پس مسجد شامل امر
 زبانت است و مسجد جمیع با ولویه و این از فصاحت و بلاغت نظم
 شریف است و ظاهر است که حضور حضرت صلعم و حبیب

و افضل از حضور مسجد در هر وجه و هر وقت حضور مقتضای قدر
ایمان بر رسول است صلعم کما فی الشکوۃ فی جواب اسائل الذی
قال انی اجبت الله و رسولہ قال صلعم انت مع من اجبت قال
المنظر فاما استسلمین فرج البشی بعد الاسلام فرحمہم
تخف نبی العجم و الریت و السور و حضور صلعم و نیز باید دانست
حضور بحضرت صلعم که بر هر واحد واجب است لازم عجم است
در سبب عجم بر نفس واحد نتواند شد مگر مع اخیر پس لازم نبی
حضور واجب بحضرت صلعم بر هر واحد است و همچنین ترک
بر زیت که کنند زیت است تا آنکه نهایت کار بر پیشگی
نبی عنه رسد و تا دلیل آنچه از حضرت حسن بن حسن و امام
زین العابدین رضی الله تعالی عنہم در منع کث بر فرار بابرکت
و انوار رحمة للعالمین صلعم بار وایه این حدیث شریف
نه در منع و قوت لازم حضور مرویست از کتب اہل سنت و
جماعت باید دریافت چه وقوف حضرات ائمہ اہل بیت صلوة
الله تعالی علی النبی الامی و علیہم جمیع بنحو فرار رحمة اثار

صلی الله تعالی علیه وسلم خود ثابت است خلیف المنع عمر
 الوقوف لازم بحضور الثابت و درین حدیث شریف هم
 اعجازیت پیشین گوئی سستی مردمان زیارت مزار بابرکت
 لازم السعادت بدلالة بالاشارة بالتصانعی نهی مرثوبه
 یا ایها الناس فلا تعجلوا فیهم صل علی محمد بنی الرحمة
 و علی جماله کما تحبه و یرضاه و شفعه فینا و ترجمناه
 و ذکر کنیه شیخ نوشتن قرآن مجید از نجاست
 و سوختن آن با و بیکر مطالب
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی سوله محمد و نستشفیه علی الله و صحابه
 و اتباعه اجمعین باید داشت نوشتن قرآن مجید از نجاسته کفر
 است خفیفه باشد یا غلیظه قلیل باشد یا کثیر و دم مسفوح هم
 درین است ش در تخصیص دم مسفوح کار افتاده است
 هم چه انا تش ظاهراً کما فی شرح العتاد فی محبت و لکسیرة
 لا یتخرج العبد المؤمن من الايمان الا ان یدخله فی الکفر و لا یتخرج

است ان المعاصی با جبهه الشارع اماره للتكذيب علم كونه كذب
 بالادلة الشرعية كجود النص والظاهر المصحف في القاذورات ^{تلفظ}
 بلكلمات الكفر وخطو ذلك مما ثبت بالادلة ان كفرة انتهى فالقائمين
 عليه كذلك العباد بالله تعالى وقطع نظر از قرأنت كفره
 دیگر است بازگارش و اگر قرآن مجید نیست پس قطع نظر منکر
 ندارد و از بحث خارج است و بدانکه قطع نظر در عوارض است
 دیگر است نه در ذات مگر نوشتن تشابهات بقرآن مجید
 بعض آن کفر است همچو اسماء الهی تعالی و حلت رسول الله
 تعالی صلعم و بعض آن نه مگر از قباحت سور ادب جاهلینست
 و در نوشتن همچو تنزیل من القرآن یا هو شفا و رحمه للمؤمنین
 تردد لا علاج له است اگر با قرأنت نوشت یا بقطع نظر
 از آن کفر است و اگر از تشابهات قرآن مجید است بضمیر
 مستکرم کفر است پس از سور ادب چه محل سخن است غیرت از آنکه
 بی اگر از جوارش فرمودند و حسرت بدانند بهو ای نفس اماره
 نمودند از اینجا که سخن خلاف این اند بعض فقهاء بنا بر این

بنفق بطبع نظر از قرانیت یا بی قطع نظر از آن کور است که محمول بر
 خطای اجتهاد می تواند شد و در تکفیر مجوزین احتراز واجب تا و این
 بغیر مفعول تواند شد نه در انجاس و بکیر و کتبه سوختن از امارات است
 و اعراض با قطع نیست پس تا تحقیق علت حکمی نتوان کرد چه
 حکم بر علت است آری سوختن با یا نه است اعراض کفر است
 بی تعلل است شرعی سواد و بصلحه شرعی مستحق از فعل حضرت
 ذبی الذورین رضی الله تعالی عنه که بغیر ورت مصلحه دین
 که مقصود از دعوت رسول صلعم بود استدلال بر اوست
 تواند شد خدا تعالی الله العظیم یا اولی الالباب بدانکه تبرک و استعا
 نه و احوار طیبات و تبرک و استعانه از الله تعالی و انبیاء
 و اولیاء صلی الله تعالی علی نبیاء و علیهم از روی تعظیم مقتضای
 دین و عقل است نه از روی بجزرستی نفوذ با الله تعالی من شری
 و الله تعالی اعلم و الله المرجع اللهم صل وسلم علی
 محمد بنی الرحمة و علی حماته کما تحب و ترضاه و شفعه فینا
 و ترجمان به

ذکر کیفیت ثبوت شفاعت تحقیقات و الاختیار

وون الاذن با دیگر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسول محمد ونستشفی علی آله و
اصحابه واتباعه اجمعین و تعوی متضمن دلیل بر صلی خد است
اصل مرتبه ذات مستجمع جمیع صفات فی حد استقل کامل
و مفیض است و صفات با وصف خصوصیت تعیین خج و از اقصای
قیام خود بذات فارغ نیند اصل ظل ذات بنا بر استجماع
نام باشند نه ظلال صفات که با وصف خصوصیت تعیین خود از اقصای
تضمنی ظل ذات فارغ نباشند بنا بر اصل یکم اصل جذب
ش بمعنی تقدیر پس مفعول لازم است م با جذب ش
ای جذبیکه حاصل با جذب است ای بقدره الفعالم ضرور
بجذب ش ای با جذب ضرور که حاصل است بجذب م تحقیق
ش تعلیل مقدم فعل تواند شد م اتحاد تضمینی ظل و ذ

مثل تجزیه بین متعلق اتحاد هم نشد تواند شد ضرورتاً
 تمیز است از جذب فاعل تواند شد هم نه در غیر آن
 مثل نمی مثل م پس جذب و تجزیه بجهت و مجبوریه برینا سببه
 حال مستقل اصنافی محکوم خاص تواند شد بنا بر حاصل دوم
 حاصل شفاعت معنی خواستن چیزی برای کسی از کسی با مقتضای
 جذب بنا بر حاصل سوم است استقلالاً و اضافتاً پیش مرود
 مرود تمیز است از جذب هم اصنافاً تا نش که از خصائص اولیا
 است رفعت و پرست از اصنافاً حاصل خلقات محمد رسول
 الله تعالی است صلعم بدالات ترقیب ضرورتاً ظهور تعینات
 ش چنانکه در ذکر کیفیت وجود اول و ظهور آخر آنحضرت صلعم
 مذکور شد هم از فعلی که موثر عالم اثر است تا ذات با مقتضای
 ش از ابتدائی است و تا انتهائی و با مقتضای مستقل ظهور
 هم تعین وجودی از ذات که سبب تعینات است انصافاً
 پس ظلال صفاتی بنا بر تعین وجودی بالضرورت محتاج
 حضرت صلعم باشند از اینجا است که اتمام ش بمقتضای مقتضای

درین که از خصوصیات این است هم تمیز است از خصوصیات آن

م شفاعت و ابدارش محمد رسول الله تعالی است صلعم که شفا
کبریه عبارت از آن تواند شد و نیز که ظلال صفاتش
بازترکیب اضافی موصوف یا ذواحال ^{که} م بالاصالتش صفة
یا حال م را قسدهم شفاعت مجاز نباشد گرچه ظهور شفاعت کبریه
بر توابع و نیز که شفاعت کبری بر اقضای هر مرکز که مستفیض است
از مرکز ذات و مستقل تعین صفاتی خود و مفیضش است م
نسبه بتوابع تواند شدش ای شفاعت کبریه م و نیز که تا فقر
استحداً تضمینی ظلیه شفاعت ^{مستحققة} المقبولیه است و انعدامش در
انعدامشش اے انعدام شفاعت در انعدام اتحاد تضمینی
م و اتحاد است نامی شایسته از آنش ای اتحاد تضمینی م دارد
نه حقیقتش ای اتحاد تضمینی م پس شایسته از شفاعت هم تواند
داشتش باید دانست که در شفاعت کبری جمیع خلق شامل است
چنانکه در تفسیر معالم التنزیل از حضرت عبداللہ بن عمر ر
مروی است تا آنکه فیثقیل لقیضی من الخلاق الخ و در شفا
قاضی عیاض است الشفاعت الکبری للخلق جمعین و در اتمام

ساعته است مهيا خفيف العذاب لمن اسحق الخلود مهيا
 كما في حق ابي طالب لقوله صلعم وعلوه نفيقه شفاعتي ولقوله
 صلعم ولولا انا لكان في الدرر لا اسفل من الناسم پس است
 انكارش شايد عدم تحقق التضمن ظلية است فحيف لا انجذاب هو
 اصل اصل الشفاعة ش اي جذب هم فالحق للفائل ش
 اسے آنکہ اعتقاد شفاعتہ کرد یا آنکہ انکار شفاعتہ کرد مصل
 باید دقت کہ نفی جاری میشود بر ترتب اثر متاخر ثبوت و نہی
 کہ حاصل شود از مابست مستقدش برای تجویز ترتب اثر متاخر
 نہ بر مابست مستقدش نہ بر معدوم متاخرش پس شايد
 نفی شفاعتہ کہ نفی ترتب اثر متاخر از ثبوت و نہی تواند شد
 تقدم مصداق مابست ممنوع النفی ضرورت پس بقضا
 اصل نہ کو مصداقش شفاعتہ محمد رسول اللہ تعالی است صلعم
 اولاد شفاعتہ و دیگران ثانیاً فكيف النفی عما ثبت شش
 باید دقت کہ قرآنسب در حقائق ثابته است پس اینجا
 ثبوت و سلب شفاعتہ پیدا است یعنی ثبوت شفاعتہ در ثبوت

مذکور خواهد شد. الشارح احوالی زمین پس سخن است تمجید
 انصاف من میباید که در موردی بفرمان اید تعالی یا ایها الذین
 آمنوا افقتوا مما رزقکم من قبل ان یاتی یوم لا یرفع فیہ ولا ینزل
 ولا یغنی عنکم ولا ینفعکم من هم الظالمون ترجمه است
 ای کسانی که ایمان آورده اند بذکر کنید چه اگر رضای حق تعالی
 از آنچه بخشیدیم از شما بیداری عام شمارا پیش از آمدن روزی که
 نه فرود است است در آن نه خریدنه دوستی که حمایت متوقع
 شود نه خواستن چیزی برای کسی و حال اینکه کافران
 همانند از حد بدون برودن گران بعد از قبول امر باید دانست
 این غایت عتاب و اعراض است که سخن تنبیه با کافران
 که مورد عتاب هستند صافش تمیز است از سخن تنبیه
 در پرده سخن تنبیه با مومنان که مورد الطاف هستند عموماً
 شش تمیز است از سخن تنبیه در بیشتر که امرش است افقتوا
 پس معنای و مرصفاً فالیه متعلق بمقام فرموده میشود
 اتفاق عام است از انواع بخشیده با بخار و رضا به لاله
 النص

و خاص است از جان بحبه ایمان که در اینجا مقصود است باقتضای
 المنصش و در نفعی و سائل رستگاری که لازم بکفر است راست
 نیاید و نفعی و سائل رستگاری یعنی بیع و خلد و شفاعت از کفایت
 مظلوم بعدم قبول ایمان که درین خطاب مخصوصند کرده شد
 نه از مومنان زیرا که بیع و خلد و شفاعت از مومن براس
 مومن ثابت است که مصداق مقدم همین است مرثیث و این
 را که نفعی کرده شد ترتیب اثر تا فرشتش نسبت به کفار از مرعوات
 شان نه غیرش لے نه غیر بیع و خلد و شفاعت که از مومن
 مومن ثابت است هم خلاصه ارشاد حضرت صلعم این است
 که الله سبحانه از لاف جنت کرده فرماید میخوری این ابو فض حقیر
 که بر فلان دار پس بخرد و فرمود سبحانه الا خلا بر یومئذ
 بعضهم لبعض عدو الا لم یقین بر حجمه این دوستان با همه
 از و یکدیگر دشمن باشند مگر دشمن نباشند بر میز کاران
 این استثنای مضمیه حصرد و جمله مستثنی است و برای ثبوت
 که نفعی ترتیب اثر تا فرشتش کرده شد در جمله مستثنی بمصداق

متقدم در جملة مستغنی منه است از اینجا که خلة ایشان لوجه الله
 تعالی از تقوی است دایم ایستاد است و نتیجه خلة از روزگار است
 شفاعت است و بس و نه نتیجه خلة در این روز دیگر چه باشد
 و نه نفی خلة در این روز از بهر چه پس شفاعت انبیا را بعد تعالی
 و اولیای تعالی که متقیانند علی بنیاد علیهم الصلوٰة و السلام
 برای مخلصین بدلائل بالاثبات است اثبات ثابت است
 و فرمود سبحانه لا یملک الذین یدعون من دون الشفاعۃ
 الا من شهید بالحق و هم یعلیون ترجمه باختیار نه از آنجا که
 پرستند بعضی را که سوای خدای عز و جل است شفاعت را
 مگر باختیار دارد آنکه شهادت داد بحق ای انچه حق است
 و آن پرستندگان اند که شفاعت باختیار خبر شد بحق نیست
 صادق یا خواهند داشت بر و قیامت بد ازین که می شفاعت بالا
 از آنکه مومن بحق است عموما از انبیا و اولیا و غیر جماعت بنیاد
 و علیهم الصلوٰة و السلام ثابت است بنا بر عموم من شهید بالحق
 نه از غیر شهادت بحق شش تنبیه از اینجا است که فرق تنجیز

از روافض و خوارج و معتزلیین و غیرهم شفاعت متوانند کرد
 بنا بر عدم شهادت بحق م و فرمود سبحانه لا یشفعون الا
 لمن ارتضى و هم من خشية الشفقون ترجمیه شفاعت نکنند
 کسی را مگر شفاعت کنند برای آنکه صاحب رضا است و حال
 شان است که تیرس خود را به بیت غطفه خدای عزوجل از
 شفاعت غیر مرتضی ترسند گانند ازین آیه کریمه واضح میشود
 که برای مرتضی شفاعت نجات درکات و رفع درجات است
 بنا بر تفاوت مراتب ارتقاء نه برای غیر مرتضی و نیز
 اختیار شفاعت و فرمود سبحانه لا یملکون الشفاعه الا من اتخذ
 عند الرحمن عهدا و ترجمه باختیار ندارند خود استن کسی را
 مگر با اختیار و اگر کسیکه استوار گرفت از رحمت کند و عالم پیا
 باید داشت که رجوع ضمیر لا یملکون به با عجل اتخذ و امر حج
 ضمیر لیکون و آنکه در کریمه و اتخذ و امر و ن الله لیکون
 هم عز الایه مذکور است مستثنی منه منفی الشفاعه موافق
 انشطام و مرام نظم از روی استنباط برای اثبات و تحصیل

و کتابخانه الخ مستثنی است یا تا غرضش من است ای لایکون هم غیر مستثنی
است به لایکه استثنای او من مرفوع بر فاعلیه است نه منصوب بر قیام
مقام مفعول مضاف من یعنی شفاعت چه در خصوص عموم فاعل
مستثنی یعنی ملک بنوعی متعارض خواهد شد مراد است از معنی ملک
الذین بدعون من و نه الشفاعة الایه و نیز خصوص محل مستثنی
خصوص فاعل است و اتحد و منوع الجواز است و یا اختیار و رضا
الیه لازم عهد متوسع بحدت پس تواند شد که عهد آفرینش
تمام و شفاعت تمام از رحمن باشد متبصنای خصوص محل کما قال
سبحانه و سوف یطیّب یکب فترضی الایه تبسع معطی و
عسی ان یجیب یکب متقابله و الایه و در نصورت مسدود
عند بجای من مشیر نگاه است عهد است بخلاف من من
مشیر نگاه است عهد نیست هم کما قال سبحانه قل اتخذتم عندی
عهد افلن یخلف الله عهدہ الایه و قال سبحانه لم اتخذتم عندی
عهد الایه من ای لم یخذ من الرحمن عهد یحفظ توفیه هم پس
مسدود متخذ العهد که متحقق الوقوع بفعل اضی است بمر

رسول الله تعالى صلعم که شفیع و شفیع اول است نتواند شد
 چنانکه فرمود صلعم اما اول من تشق عنه الارض و اول شافع و
 اول شفیع هم نتواند شد که عهد با ایمان انقیاد خود نزد چنین
 شیخی اختیار کردم پس تنخواعه من شهید با حق است عدا
 و لیکن محقق الوقوع و موکد نتواند شد بسبب خلفه نبوی ایمان
 و انقیاد پس بخصوص اشارت محلی بزبان نبوت و تحقیق قوم
 و اولویت بالادلیه مصداقش محمد رسول الله تعالى صلعم نتواند
 نه غیرش صلعم و ردش مبطل و عده رحمن و دعوی شفیع و
 شفیع اول خواهد شد بعد از الله تعالی من شهر و نفسنا و پسند
 شفاعه مصداق خاصش ای محمد رسول الله تعالی صلعم هم
 منافی شفاعه مصداق عامش ای من شهید با حق هم نیست
 و مفهوم کریمه موکد است بوقف لازم تشبیه ارجاع ضابطه
 بسوی متقین و مجربین یا یکی از اینها که در کریمه یوم نخسته المنقیر
 الی الرحمن فدا و نسوق المجرمین الی جهنم و رواه مذکورند نتواند
 چه در صورت انقطاع مستثنی شایسته ای من تنخواعه صلعم

من یستثنی من شیء یعنی مستثنی من وجه مجرین من وجه ثانی است
 و در صورت اتصال ش مستثنی ای من استخلاف من من جتین
 اجتماع صمدین در ذات واحد متفرع است و در صورت اتصال
 ش مستثنی ای من استخلاف من از مقصود بقارض مستثنی من
 ش اے لا یلکون انش من ثبات مذکور اعنی من شهادت
 است و نیز اهالی باثبات از منفی به باثبات مستثنی است
 در اتحاد عهد عام ش ای شامل مستثنی من و مستثنی من بشهادت
 بحق و در صورت انقطاع از مقصود بیا سخن در عهد خاص
 ش ای غیر شامل مستثنی من و مستثنی من ر و و مستثنی من
 معارض من گردد و مرثبات مذکور و در صورت اتصال مجرین
 قارض مستثنی است ثبات اعنی لا ینک الذین یدعون
 من و و نه الشفاعة و نیز اهالی باثبات از منفی به باثبات
 مستثنی من و مستثنی من و در عهد عام شهادت ش مربوط
 عهد هم مجرین باثبات و در عهد خاص ر و و مستثنی من و مستثنی
 معارض من گردد و مرثبات مذکور ش ای لا ینک الذین یدعون

سن دونه الشفاقة هم را و در صورت انقطاع از بحرین منقش
 مدعای سابق است ش اعنی رجوع ضمیر لا یملکون بمفاد عیسی
 اتخذ وایا فاعلش غیر متخذ العهد و هم دلیل بر تصرف و حتی اختیار
 نیست انتقی و نیز باید دانست این جملهای مستثنی ش در کیه
 لا یملک انهم و لا یشفون انهم و لا یملکون انهم هم باقداش ثابت
 حصرا صدق مقدم است بر ثبوت ذهنی را که انفی کرده شده
 ترتب اثر متاخرش از مزعومات اما که صاحب صفا میداند و جمیع
 مستثنی منه نه غیرش ش اسی مستثنی هم و شفاقة بالا حقیقا
 مخصوص است زمانا و شفقها و شفقها اما که مخصوص محل اشارت
 نظم و عام است زمانا و شفقها و شفقها عالم اشارت دلالت
 مفاد مع جنبه شفاقة و حذف شفق و شفق و شفق و شفق
 اشارت میکند برین خصوص انکار و انکار هم انکار کردن
 و نیز نشان نزول این کریمه که اشارت بر این دارد و حتی
 جنبه جلالت و عظمت است متضمن بر ارباب کمال الوسیة و استغناء
 در تقویت و تقدیس شفاقة حبیب خود و تعالی صلیم که کف

با اینکه کافر بودند بر تنبیه اینکه شر او را نبندگی کرده شدن عباد
 نیست سبحانه و بس و شفیع عیبها و دست تعالی معلوم قال الله
 تعالی الله لا اله الا هو اعطى القیوم لا تأخذه سنة ولا نوم
 ط ترجمه نیست تا الله که نیست معبودی کامل مگر او که زنده و قائم
 نداشت است بر گزینگی در او را غنودگی و ثواب و باید داشت
 که نماند کرد و در اثبات صفات ثبوتیه بصفتی الهی القیوم که نام
 صفات تحقیقیه و فعلیه اند و در نفی سلبیه بصفتی سنته و نوم که نام
 صفات سلبیه اند پس در اثبات نفوت خطبه جلالت عباد
 و لاله بزرگ مربوطات استوار نموده قال الله فی السموات و ما
 فی الارض ط ترجمه خاص است بر او آنچه در آسمانها و زمینها
 است و بهر ذرات زمین برابر تو سع با آنچه مناسبان اوست
 تعالی شان پس بر که مربوط اول که مرکز مربوطات است
 بر پنج تخصیص و تخصیص المقام بقوله تعظیم و شفاقة استینافا
 فرمود و اعطفا بر جمله قال من ذالک سے لیقع عنده الاله
 ط ترجمه چیست این خواهد خواست اختیار امور منازر اخلاص

است خود را و علموا انهم دیگر را نزد الله تعالی و این شفاعت مخصوص
 است بجنود محل و نیز اشارت است بشفاعت عامه بعموم و اطلا
 معنی شفاعت بعد از تخصیص مشفوع و مشفوع له باعموم زمان
 و لکن نخواهد خواست مرکا فزان را باذن و تعالی با همان
 و عموم حاصل باید نیست مگر چنانچه صد باب و صفت محتمل ثبوت
 مفید استقام اقرار است چنان که من ذا الذی یقرض
 قرضا حسنا فیضا عفو له و له اجر کریم استقام اقرار است و
 صحت ثبوت در جزای مهمل گم دوم و شش محتمل نفی مفید استقام
 انکاری ش چنانکه من ذا الذی ینصرف طم انتهى پس در اینجا
 ش اس من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه من و الذی
 مفید استقام اقرار است بنا بر صحت نفی درست در ک نه ش
 مفید هم استقام انکاری بنا بر عدم صحت ثبوت درست در ک
 ش باید نیست که در اینجا الا برای استدراک است با استفاده
 وجه استدراک مختار با لضم و سر و تحقیق در ثبوت چنانکه
 در ذکر کیفیت الاصول فی ذکر کیفیت الاستثنا و الاستدراک

مذکور است م که مذکور شد در این صورت نفی در مستدرک عدم
 معقوله ثبوت در مستدرک م باید داشت که استفهام اقراری دلالت
 بر وجود قضیه بالمال برخلاف این استفهام انکاری می
 بر خلاف قضیه نفی من الذی شیخ استفهام انکاری دلالت
 بر عدم قضیه بالمال م باید داشت استفهام انکاری مفید
 نفی باشد پس برای نفی ثبوت ذهنی که از مصداق متقدم
 مستحق اختصاص ضروریست معلوم نیست که از کجاست و شفا
 باذن صدق متقدم نتواند شد چه آن در تحقق خود محتاج
 شفاعت مستحق بجهتیه است بنا بر تحقق وجود ضروری در
 م اے شفاعت باذن م و حصول ثبوت مصداق متقدم
 برای ترتب اثر ثبوت خزانة ثبوت ذهنی م اے ثبوت
 مصداق متقدم م پس چنان است آید م این نفی یا
 مصداق متقدم م پس ازین استفهام اقراری با اسم اشاره
 تنبیه است از محمد رسول الله تعالی صلعم که خواهند خواست
 مومنان را بخواست اختیار م استدرک مفید منع شفاعت

باذن او سبحانه که شیر است به عظیم با فادات معنی اختیار بحسب
 المقامش یعنی سخن در فصل و شفاعت محمد رسول الله تعالی است
 صلعم هم برای کاذان نه بصفة اختیاریش ای نه مفید
 منع بصفة اختیاری یعنی که شفاعت بالا اختیار متحقق است
 بلکه باذن که نتیجه استغنام انکاری است هم چنانکه از تائید تحقق
 شفاعت با حقیقه والا اختیار با شارت بالا اقتضای منقش حضرت
 واضح است در آخر سوره توبه قال الله تعالی لا تقل علی احد
 منهم مات ابداد لا تقم علی قبره ط اینهم کفر و ابا الله و رسول و
 ما تو اینهم فاسقون ترجمه نماز جنازه مگر از بر کسی از اینها که
 سیر و گاهی و مایست بر قبر او تحقیق آنان انکار و رزق به خدا
 تعالی و رسول او تعالی صلعم و میرند حال شان اینست که
 بر کار نهند + بدانکه این بنی مشترک الغیر است پس اقلع جواز
 بالا اختیار بنیة بحضرت نبی مختار صلعم مرفوع لبحث است
 به سبب اشتراک غیر و لا کن در خصوصیه بالوجه شیر رحمة و
 رافده عام حضرت رحمة للعالمین است صلعم و قیام بر قبرش

منقول قیام برای تدفین را در هم قیام برای زیارت قبر را در هم
 نهی مقتضی ثبوت تقدم خارج است که اخذ ثبوت و نهی در مسئله زیارت
 متغیرش منوع از قاصد است آن ثبوت تقدم خارج صلوٰه بخانه
 مریسان قیام بر قبرشان است و مرتباً اثر متاخر ثبوت و نهی منوع
 از قاصد صلوٰه بر خانه مریسان قیام بر قبرشانست و مخصوص المحل
 ابی بن خلف است و نهی مخصوص ثانی معلوم ثبوت تقدم خارج نیست
 از اینجا ثبوت صلوٰه بر خانه مریسان قیام بر قبرشان لا اله الا الله
 است که ما خود اهل سنت و جماعت رضاء است و درین کتب اجماع
 منیبات گوی احوال مسافین بسوی خانه مالیشان با تقصیر
 خبر است بدلالة لفظ انهم کفر و اوتوا بمقابله اید و هم فاسقون
 دلالت بر استعرا دارد و قصد حضرت رحمة للعالمین صلوٰه بخانه
 ابی بن خلف و قیام بر قبرش مقتضای رحمة و رافقه تمام
 بالا فقیر است ش زبانون الا تکلیف الیهی هم و نیز باید دانست
 برگاه مازین آیات مذکوره شفاعت مستحق الحقیقة والاخصار ش
 است پس آنکه بمیه یا ایها الذین امنوا انفقوا من تعارض عدم

اه
 ابی بن خلف غلط است

بجای این عبد الله بن

ابی بن سلول باید

شفاعت بانساب این کریمه بطرف کفار مرفوع تواند شد
 مگر از کریمه من ذالذی یشفع عنده الا باذنه چه شفاعت باذن
 معروفش ای استغاثم انکاری هم معدوم باحقیقه و
 موجود بانسبه بلزوم ضطرارش به اینکه لزوم ضطرار در هم
 اختیار است در نیقوت اطاعت است نه شفاعت هم مستعار
 بالصد غیر اداش بدانکه تقاضا بالصد ادا نمیشود بل
 بالضرورت است بخلاف تقاضا بالخلان که تاویل می
 هم از آنها است ش ایا از آیات مذکوره شبهه الشفاعه
 باحقیقه و الا شتیار هم بسبب عدم انتساب الای الی الکفا
 موجود اذن ممنوع الیهم و نیز باید دانست اگر منسوب کرده شود یا
 ایها الذین امنوا افذقوا و کریمه من ذالذی یشفع عنده
 پس باوجود تعارض مذکور اثبات از منفی بعد هم ش شفاعت
 هم باحقیقه و وجودش شفاعت هم بانسبه بلزوم ضطرار است
 ش اثبات از منفی باطل است و بلزوم ضطرار شفاعت نیست
 هم و عدمش شفاعت هم باحقیقه باطل است تحقق مغفرت

و وجود نسبت به ابطال است بعد از ما بحقیقه شش و او اول عالم است
 یعنی بیان حالت عدم شفاعت با حقیقه و ثانی عطف بر آن
 و این جهت ابطال اصل او عارضه است پس بطور دیگر است و اگر
 منسوب کرده شود که نسبت اثبات زنی با عدم شش شفاعت
 با حقیقه و وجود شش شفاعت هم با نسبت لزوم خطر از اصنام
 و غیره ممنوع الشفاعه یا از پیغمبران و غیر ایشان مختار الشفاعه چنانچه
 مذکور شد نسبت با ثبات است شش اسی گفته اند در پیغمبر است
 اثبات از شش با عدم با حقیقه و وجود و این جهت است که با ثبات
 بعد از شش شفاعت و عدم با حقیقه شش و او سر کلام عالم است
 یعنی بیان حالت اثبات زنی با عدم با حقیقه و وجود نسبت به
 هم و نیز باید دانست قال الله تعالی ذرني و من علقته و حسدا
 الا به و لا اله الا الله شاهد بر جلاله شش در خوار انصاف
 بسیار و دو چیز در آن است که شش صیغه هم با ثبات
 عدم با احوال پس از آنکه یکسانند و ثانی عطف بر آن
 و الا معلوم و ثانی در آن است و حسب العرف قسم شش آید در

باشد که حقیقتی درونی و منطقتی و سیدالذکر و مالک و سید
 شد و بدید که عالمی در تحت قلب حضرت بنی امی صلعم گانه قطره فی الیم
 و حضرت بنی الرحمة صلعم و التفاتی بسوئی انعام بنابر شفاعت در آن
 نه بعد تمام که بسوئی بالحق المبین است موجود و وجهه جوده شفاعت
 ر ذات مبارک صلعم عیان یعنی شفاعت بالمحبته و بالمحبوبه
 الذاتیه و الصفاتیه و بالرسالة و بالموجباته ثم اصحاب با اصحاب این
 حالتیه و انجی است بدلالة عموم من و تیر باید دانست در سوره انفال
 قال الله تعالی ما کان الله یخذلهم و انت فیهم الایه ترجمه زیبا
 الله تعالی خدایا کسند ایشانرا و حال آنکه تو باشی در ایشان
 نه آنکه بخیان بودن حضرت صلعم حقیقتاً است ان لقصاف
 مستصف بصفات او است صلعم تضمننا و محارزا ان لقصاف
 مستصف بصفات او است صلعم الزمانا و تیر بسیار بودن
 حقیقتاً موجودیت فی زمان حیات است صلعم و محارزا موجود
 فی غیر زمان حیات است صلعم پس بسیار صحابه رفق حقیقتاً
 انصافاً تضمننا و موجودیتا و بسیار سونشین غیر صحابه حقیقتاً

انصافاً تصفاً و مجازاً است موجودیت و میان لغاری زما
 حیانه صلعم تحقیقاً است موجودیت و مجازاً است تصفاً فالغزاً
 در بیان کفار فی غیر مان حیانه صلعم مجازاً است موجودیت و
 انصافاً است اما در هرگاه مجازاً مانع عذاب است پس تحقیقاً بالاول
 مانع و ظاهر است که غایت بر قدر انصاف نصیحتی است چنانکه
 فرمود سبحانه فاما الذین امنوا و عملوا الصالحات فیدخلهم فی
 رحمتی و ذلک الفوز المبین نیا اسفا علی یارب شرفنا
 بحکامه و ترجمانه و هرگاه محض وجود با وجود صلعم مجازاً است
 و مانع دلالت میکند بر تحقق نفی عذاب پس وقت عذاب است
 چنان باشد تا آنکه بسیر روی مبارکش صلعم جهانی را بخشند
 شاید که قال سبحانه و یوسف نعیم ربک قهر ضی اللامع
 دیگر آنست که بر آئینه زودخواه بخشید ترا رب تو را بخشیدی فی عام
 که خوشنود خواهی شد + بدانکه عطا از ضمن فضل است و تأیید
 از ضمن حکمت و فقر ضی دلالت میکند بر کمال عطا و شفاعت نفس
 مبارکش صلعم و قبول شفاعت اختیاری در ضمن عطا با آنکه

من تعییل ثبوت مفهوم جمیع سابق یعنی کمال عطا و رضای
 نفس ببارگشت معلوم و قبول شفاعت اختیارش معلوم هم این
 تفسیر است از کمال عطا و رضای عام از خواسته و ناخواسته بر
 ذات و صفات با اشاره تعدی متعدی و حذف مفعول ثان
 بر کثرت و توسعه مضاف عیال و هم تعظیم عطی که ش کاف بیان
 از کمال عطا هم لازم کند رضای نفس و عطی را و در نفس
 باشد زیرا که ش تعییل فارسی هم تعقیب شرط خاصه
 بنظر جناب باطل است و بآنکه ش عطف است بر تعییل ثبوت
 کمال عطا و غیره هم مرویست لما نزلت قال علیه الصلوة
 و السلام اذ الاله ارضی قطره واحد من امی فی النار الحمد
 یعنی هرگاه نازل شد این آیه فرمود صلعم هرگاه چنین باشد
 رضی شود هم هرگز جای که یکی از استم در و درخ باشد و لا از
 ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش
 یا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش
 قال ارضی و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش و لا از ش

و فرستادیم ترا اگر رحمت براسک عالم باشد که مقصود این
استثنای از نفی افادت تاکید ثبوت و حضرت است و رحمتی که
در ترجیح رب العالمین در وجه تفضیل التزام است بدانکه رحمت
مفعول مطلق است اسرار رحمت هم است یا مفعول لیس
از سنا که هم یا مفعول ثانوی تابع مفعول بسبب لفظ مفعول
ش اعی ایست که بهیچام ^{که هم} یا بمعنی نفس صفت و درین خط اول
در دست زان است از مرتبه خلق تا استحاله بحجاب نفوسات
تعالی مشاهد جمال است هرگاه شفاعت از اقتضای رحمت عالم
تواند شد اذن در سلبش شفاعت هم باشد در ثبوتش
شفاعت هم با حقیقت و الانفی رحمت عام است و نیز باید دانست
قال الله تعالی عسی ان یجیب ربکم مقام محمود و اه ترجمه
قریب است اینکه خواهد گنجیت ترا رب تو بر مقام محمود و بهیچ
عسی مخبر است بر وقوع قربت فعل بفاعل قدیم باخبارش
ابطال و در معنی مقام محمود اختلاف بسیار است و حاصل
شفاعت است و این مقامی است موعود چنانکه در لسان از عمر

و فرستادیم ترا اگر رحمت براسک عالم باشد که مقصود این
استثنای از نفی افادت تاکید ثبوت و حضرت است و رحمتی که
در ترجیح رب العالمین در وجه تفضیل التزام است بدانکه رحمت
مفعول مطلق است اسرار رحمت هم است یا مفعول لیس
از سنا که هم یا مفعول ثانوی تابع مفعول بسبب لفظ مفعول
ش اعی ایست که بهیچام یا بمعنی نفس صفت و درین خط اول
در دست زان است از مرتبه خلق تا استحاله بحجاب نفوسات
تعالی مشاهد جمال است هرگاه شفاعت از اقتضای رحمت عالم
تواند شد اذن در سلبش شفاعت هم باشد در ثبوتش
شفاعت هم با حقیقت و الانفی رحمت عام است و نیز باید دانست
قال الله تعالی عسی ان یجیب ربکم مقام محمود و اه ترجمه
قریب است اینکه خواهد گنجیت ترا رب تو بر مقام محمود و بهیچ
عسی مخبر است بر وقوع قربت فعل بفاعل قدیم باخبارش
ابطال و در معنی مقام محمود اختلاف بسیار است و حاصل
شفاعت است و این مقامی است موعود چنانکه در لسان از عمر

در بعضی مقام محمود منقول است قال رسول الله ﷺ
صلعم یثبته الله فی معده علی العرش در همه این حدیث
شریف اشارتی اجمالی از حقائق قاطبوسین میکند از آنجا که
حضرت محل ظهور تام مقصود است این تعداد در اظهار الطیبات
منظومه صلعم مفهوم الرحمن علی العرش استواری است و نیست
تقام محمود و از اینجا احاطه کلی بر ممکنات متضمنه موجودات و مستلزمات
عیان خواهد شد پس تا آنکه در بر دلی که نوری از ان نور الله تعالی
است متضمنه انبساط از طریقین خواهد گشت حقیقه شفاعت
کبری که عبارت است از شفاعت عامه بر آن سنین است
صلعم و غیر آن از اینجا است فتبارک الله حسن الخالقین و الحمد
لله رب العالمین اللهم صل علی محمد حبیبک منظر انوار کمال
و شفیع فنیاء و رحمة و در سند خوارزمی عن ابی سعید
عن النبی صلعم فی قوله تعالی غسی ان یغسلک ربک الخ
قال المقام المحمود الشفاعه یعذب الله قوما من الایمان
بذنوبهم ثم یخرجهم شفاعه محمد الحدیث صلعم تطبیق این تواند شد

چه قبول شفاعت خاص عام از مخصوصات این مقام موعود است
 نه آنکه شفاعت موعود باشد سال رسول الله تعالی صلعم و بعثت
 مقام محمودان الذی عدته و شفاعت از صفات اختیاریه ذات
 مبارکش صلعم است پس معنی نیست بر عده آن و نیز باید دانست
 که استغفار شفاعت است کما قال الله تعالی و استغفر لذنوبک و
 للمؤمنین المؤمنات الاله تاویل ذنبک در تفسیر کرمیه نامتناهی
 نوشته شد سخن درین است که صیغه امر شمر است نه تشریف با خطاب
 به بجا اوری شفاعت برای مذنبین ^{مستغفر} لا یموت صلعم و عمره بالغیر
 حالا و مالا که از مرضیات خداوند کریم عم کرده است نامسدا که
 خلایق یا تنها و فی دران از دیگر سبب رونماید بشارت مخصوصه
 بدگران چه رحمة للعالمین صلعم از خلافت و تعاون دران سبب
 منزله است نه اینکه شفاعت صفة شمس یا ثابت موقوف بر امر
 بل چنانست که امر حاصل مشرب تشریف با خطاب است
 و مخصوص به العباد غیر اوست صلعم و درین صورت تاویل ذنب
 حاجت نیست و نیز باید دانست که شفاعت از جنس دعا است و

و دعای اختیار است در آخر سوره توبه قال الله تعالی و من الاعراب
 من یؤمن بالله و الیوم الآخر و یتخذ ما ینفق قریباً عند الله و صلوات
 الرسول الا انها قریبه لهم ط سید خلیم الله فی رحمته ط ان الله غفور
 رحیم ترجمه از دو مقام آن کسی است که سبک و در بند اسی عزوجل
 در روز آخرت و سبک و اسی اختیار میکند چیزی را که سید هر یک
 قربت خود نزدیک خداست عزوجل براس رفته است
 صلعم آگاه باش که تحقیق آن رحمت رسید قربت تحقیق بحقیقت
 است بحدف مضاف سبب الله که شایسته ای للمضاف چنانکه
 تقدیرش رسید قربت مذکور شد هم برای شان فی الحال
 در می آید ایشان را الله تعالی در رحمت خود تعالی تحقیق
 الله تعالی پوشنده ذنوب و تقصید قانت لان الصدقة
 مکفرة و مهربان است بر تو سلطان رحمت رسول صلعم و ان الرحمة
 واسعة و قریبه و از الا انها قریبه واضح است که اعلی و اولی
 و سائل قوسل بر رسول صلعم است و هم رحمتش صلعم بمقابل
 ما ینفق و تموید است برین قول الله تعالی خذ من اموالهم

صدقه تطهریم و تزکیه میم بیا و صل علیهم ط ان صلواتکم منکم لهم ط
 و الله سبحانه علیم و ترجمه ای حسب من گمیر یعنی قبول کن از آنها که
 ایشان که از روی بد مخصوصه بر آن تو لوحه الله تعالی است و
 اعراض کن از شرم نیست بدید ایشان بهجت علیا و رتبت عظمی
 توانی که بسیار پاک خواهی کرد ظاهر ایشان از آنچه باید و با
 پاک خواهی نمود باطن ایشان از آنچه شاید بافاست بهجت علیا
 اختیار به آن بدید این احسان برایش فائق از فائق است
 این اعجازی است که هنوز بنفسم اظهار هم قدیمت بکراته
 در حمت کن برایشان تحقیق رحمت تو را میسر است برای ایشان
 از هر اضطرار بوجه رافقه تو و نزول رحمت پروردگار و حال ایشان
 که الله تعالی شنوا و انا است بقول اخلاص شان و حقیقتش
 و باعراض تو از حیا و بوقوع عظامای تو بطاهر و باطن ایشان
 به آنکه سبب وقوع امر عدم حصول مطلوب است پس خدای دلاله
 میکنند حاصل لغت به تاکید امر و اقتضای میکنند باعراض حقیقت
 آنحضرت صلعم حیا را از نیست بدید بهجت علیا و رتبت عظمی نیز از

تطهیریم و تزکیهیم که صفت فاعل خد است اشارتی بان است که این
 است آنحضرت صلعم فائق از فائق است بی توقف و تضمن تطهیر
 و تزکیه باخذ هدیه که خلاف حقیقه و دلالت تطهیر و تزکیه مرفوع است
 و هدیه مخصوصه از است که غیرش برای رسول الله تعالی صلعم
 ممنوع است بشان عطفش صلعم و صفت تطهیر و تزکیه مشترک
 الوصف است باله سبحانه کما قال تطهیرکم تطهیر و الله یزکی
 بنهار که نسته محضرات انبیاء علی نبیا وعلیه السلام
 اعجاز است و نسبت باولیا الله تعالی رضوان الله تعالی علی
 شیوخی وعلیه السلام که است اختیار او اضطراراً اضافه الی یوم
 القیامة واصل باخذ است از صلوٰه که از پیغمبر صلی الله تعالی
 علیه و آله و سلم بر است است اختیار او اضطراراً وضمن اضافه
 و احتیاجاً و کما رالی الله تعالی معطوف است بر خد و جسد
 علی مفاقت میکند از تخصیص سببها و لیسیم پس اشارت
 بجواز عموم حاصل است و نیز باید دانست که اخذ هدیه و تطهیر و تزکیه
 و تصدیه دائمی است بشان بر ثبوت دوام حیات و تصرف حضرت

صلعم و عموهم زمان از خد و صل و تطهریم و تزکیه و مخصوص
 محل که مقصود فی الکلام است مانع عموهم زمان نباید ثبوت دوام
 حیات و تصرف حضرتش صلعم نتواند شد و الله تعالی اعلم و نیز باید
 دانست در شروع سوره یونس هم قال الله تعالی اکان للناس
 ان اوجینا الی رجل منهم ان اندر الناس بشر الذین امنوا ان لهم
 قدم صدق عند ربهم ط قال الکافر الذین ان ثم الساهرین ان
 ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ايام ثم استوی
 علی العرش علی العرش ید بر الابرار من شفیع الامن بعد اذن ط ترجمه
 چنانچه برای مردمان یعنی کافران تعجب اینکه اخبار کردیم پس
 مردیکه از ایشانست بصفه جامه اینکه تیرسان مردمان را از
 ترسانیدنی و فرود رسان آنان را که گردیدند خصوصاً اینکه
 خاص بر ایشانست پیش و نده ترصادقین از روی صدق
 نزدیک پروردگارشان * بدانکه در معنی قدم صدق اختلاف
 بسیار است که مقصود آن همه رسیدن الی الله تعالی است پس
 اقرب تا دیلات بمقصود معنی ذانت مبارک صلعم است که از معنی

لفظ و تعبیر بسیار که صلعم باین روش ای قدم صدق هم است
 عبارت عیانست بدانکه قدم صدق است بمعنی پیش رفتن و در اینجا
 بمعنی صفت بنا بر غلو صبا لفظ برای فعل مقدم مضمون متوسع بخذف
 که انبیا هستند بمجموع نظم و حضرت محمد سید الانبیا است بمجموع محل
 علیه وعلیه الصلوٰه و السلام و مفعول متاخرش متوسع بخذف
 است و مضاف الیه مذکور غیرش صیغه فاعل هم پس تقدیرش
 کدام الصادقین صدق باشد و از عدم تعبیر صدق بنبی عموم و
 توسعش ظاهر و دلالتی بر معنی از لفظ رجل و از لفظ ساحر
 که در تقابلش متقاضی ذات است نه صفت قریب تر است و
 باید دانست که ^{نزد بگوید} پیران طریقه را رضی الله تعالی عنهم هم مقول در متضمن
 قدم صدق بمجموع نظم تواند شد و البته در اثبات این معنی
 طویل است متفکر بکار خودش برسد برسد یا نشاید است
 بر لفظ ذات هم شفاعت آنحضرت صلعم چنانکه تفسیر حسینی
 زین المعانی مذکور است که از آنحضرت صلعم از معنی قدم صدق
 پیوسته سید فرمود بود شفاعتی تو سلوایی الی رکب یعنی توسل میکند

بن مقصود شفاعتم سوی پروردگار خودتان و شفاعتی از خود
 بقیام حقیقی اوست مسلم که تقطیع نظر از شفع لا وجود لها است
 و آن مو شفاعتی و توسل الی مقصود ذات مبارک صدم خود ظاهر
 است یا عمل صایح و هم درین صورت قدم صدق بمعنی حاصل
 یعنی روش است یا اسم جاد است چنانکه و جعلنا لهم
 صدق علیما یجذب حرف جار و وقوع اضافت برای قرینه
 صفات مضاف الیه فضلا للمضاف پس هم بمعنی کوشش و
 لسان بمعنی گفتار که از صفات است چنانکه بمعنی قدرت و بخشش
 محاوره بکلم خصوصیت صفت مجرای شفع و درین صورت
 ش ای بمعنی عمل صایح هم است شفاعت که صفت مستشفع است
 ادلی الوسائل است تحقق قبول یقینی شفاعت و انحضرت صدم
 بخلاف دیگر صفات سبب ظنی تحقق قبول سبب ظنی تحقق
 صحتش پس تحقق ثبات بر سبب تحقق حقیقت یعنی شفع و
 شفاعت و استشفاع و شفع تو ابر شده بر و سبب مستشفع و
 و بمعنی عمل صایح عموما نیز با احتیاج تقدم مقله عتب مستشفع

ذات مبارکش صلعم است مستحق بالاولوئیه بمعنی قدم صدق
 والا فکیف بعمل الصالح فالانج تا مینه قال الکافران ترجمه
 گفتند کافران تحقیق این صاحب خطا هرگز ننشسته است + ان ربکم اعلم
 ترجمه تحقیق بروردگار شما که خطاب عام است الله است آنکه بیدار
 آسمانها و زمین و درشن روز پس ظهور تجلیات قدیمه بر عرش
 کرد با اعتبار بنسبت های حد امکان تنقید امکان و تدبیر امر میکند
 براد خلق + الله تدبیر در پس چیزی آوردن چیزی است
 که فتن چیزی براد عاقبتش الله تعالی اعلمش باید دانست
 مستحق این ای که میگوید توسعی در حد امکان دارد در یاد هر که تواند
 آنست شفیع انج ترجمه نیست کسی از خواننده کسی مکرر است
 پس از دستوری او تعالی برای خواست + بدانکه هرگاه قدم
 صدق عبارت است از محمد رسول الله تعالی صلعم مالک الشفا
 یا شفا عتش صلعم یا عمل صالح پس این نفی شفیع از فرعون است
 کفار برای شان است نه از محمد رسول الله تعالی صلعم برای
 سومان که شفا عتش صلعم مصداق مقدم برای ثبوت دینی

منشا نفی ترتب اثر متاخرش است و الا تعارض لازم نظر کنی بر
 بر اصول مذکوره شش چنانکه درایه قدم صدق و آیات دیگر مذکور شد
 م و این شفاعت ثابت بالاذن مجوز بالا اختیارش و اختیار در حق
 با حقیقه است م نسبت به تنفیغ غیر محمد رسول الله تعالی صلعم است بمقتضای
 ثبوت اذن برای کفار راجع ش و آن نتواند شد م و نیز از اصل
 شرع ظاهر است که ما ذون شفاعت صنام و دیگر خباثت نتوانند
 بلکه ملائکه و پیغمبران اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام منو
 بعدش این بعدیت برای جمله یعنی پیغمبران ملائکه و اولیاء و
 نومنان برابر است م شفاعت کبری ش کاف بیان شفاعت
 باذن بعد شفاعت کبری م نفی تحقق شفاعت با حقیقه از تنفیغ
 مطلق نمیکند بل تحققش بنماید و الله تعالی اعلم و نیز باید دانست
 فرمود صلعم من زارنی میتا فکان زارنی حیاً و من زار قبری
 و حبت له شفاعتی یوم القیامت ترجمه هر که زیارت کرد مرا
 در حالیکه بعالم برزخ باشم چنانست که زیارت کرد مرا در
 حالیکه بعالم شود هستم و هر که زیارت کرد قبر مرا ضروری باشد

در این باب
 حاشیه

شفاعت بر وز قیامت در از جمله من زار قبری صحت زیارت قبر به
 حضور روحی مقبور و حکم قبر همچو حکم مقبور و بدینست یا قبول یا نارضیه
 و در جواب شفاعت برین مرتبه میشود پس هر که است برای جمله اول و بدین
 سو که تحقیق در زیارت دایره میان آن و فردوست صلعم پس چه تشبیه
 آداب و نتائج زیارت لازم طر فین است پس خدا را زیارت بر کسی واجب
 استغاثه و اعانته بجا نرود و خلاص شدن بدینکه لفظ و حجت و اضافه
 سومی یا در شکم دلاله نمیکند بر تحقق شفاعت با حقیقه و الاختیار و منع
 احتیاج اذن و چون کسی این احتیاج اذن ثبوت باینست بلزوم
 انظار و منع و جوب بسیار و چه نیست و جوب مگر با حقیقه و الا احتیاج
 شایسته ای در شفاعت بر تحقق الحقیقه و الا اختیار هم و نیز باید دانست
 در سو و صلعم من زار قبری گشت که شفعیا و تشبیه او من حارثی زاراً
 لا یغنی حاجته الا زیارتی کان حث علی ان اگر چه شفعیا و صلعم
 تشبیه هر که زیارت کرد و قبر مرا شوم بر او بوضع و شهادتی بیاورد
 و هر که آید نزد من زیارت کنند و چنانکه نه عامل کند او را حاجتی بر
 زیارت مگر زیارت منی با خلاص خواهد شد حق لازم بر من آنکه شوم

برای او شفیع بروز قیامت و لفظ گفت که دکان حق تعالی آن اگر چه
 شفیعه دلاله میسکند مستحق فعل الاختیار و الاختیار شفیع الاختیار
 و نیز باید دانت عرض یارب استی امتی وقت ظهور رحمت عالم مسلم
 باین عالم مشهود کی از آن داشت امتی مستقیم بیکار لفظ امتی تا کید جبر
 مفعول و سجد فاعلی که مفعولش امتی است بقدریه عالی قوت
 است که دلاله دارد بر غایت رحمت و عرض بحالی است لفظ که
 هر صیغی که با او سنین و ف و جیم ه اسی عرض کننده است از
 بر خیریت شما از موسی و کافرتقاوت حال هر کی در دنیا و آخرت
 و بمومنان مهربان و مسوز است و مهربان بجهایت و شفاعت در دین
 و نیز باید دانت فرمود مسلم شفاعتی لای الکبائر من امتی من
 کذب بهایم نیلها احدیث ذکره الترمذی ابن ماجه و ابن حبان و غیر
 و الطبرانی و الحاکم ترجمه شفاعتم ثابت است اما از آنکه کسره کرد
 از امتنا هم بر که تذبذب کند بان معنی انکار کنند حاصل کند از امتنا
 که دلاله بر وجود شفاعت با حقیقه و الاختیار حکم اضافه بدیای
 ش چیست اضافه بر موجود دین م و تعجیم لفظ لای الکبائر

بگردار و گفته پس جویش لایزال الصغار بدرج اولی است و نیز تخصیص
 است بغیر تائبان تحت مشیت چه تائبان حج و سعاد مغفرت هستند و تخصیص
 است باتش صلعم از امام دیگر بلفظ من امتی چه دیگران بشیر به خصوصیات
 امته مرعوبه و صاحبها صلعم نید لقوله تعالی قل ان کنتم تحبون الله فاتبون
 بحبیکم الله و یغفر لکم ذنوبکم ط و الله غفور رحیم به تخصیص شاره و عده
 محبوبه و مغفرت ذنوب کثیره بدلالة جمع کثرت بر قدر اتباع و مطوعات
 باتباعش صلعم بالامر و نه تعارض از مغفرت و عذاب در تحت مشیت
 و دخول نار ثابت است بخلاف دیگر انبیاء علی بنیا و علیهم الصلوٰه
 و السلام لقوله تعالی حکایت و طیعون بغفر لکم من ذنوبکم الایه بدلالة
 تبعیض و تخصیص بعد بتعمیم در لایزال الکبار من امتی هم نفی جواز
 امر مخصوص به برای غیر مخصوص نمیکند بسبب اشتراک مخصوص در تخصیص
 ش از اینجا اشارت بانست که شفاعت حضرت شفیع المذنبین
 صلعم بواسطه اهل کیا تر غیر امته مرعوبه هم تواند شد که قال علی
 القاری فی المسح الا زهران بده الشفاعه لست مختص بالکبار
 من بده الامه فانه بالنسبه الی جمیع الامه کاشف الغمه نجر الرحمه

مختص بالکبار
 من بده الامه

م و از لفظ کذب بهایم نمی‌ماند شده که تکذیب شفاعت کفر است
 باینکه ضمیر با بصله حرف بار و وسطه وقوع فعل بر مفعول اول مخذوف
 توسعا بلفظ مبارک الله تعالی یا بلفظ مبارک رسول صلعم یا هر دو است
 و معنی شفاعت اهل کفر اینست که حضرت باید داشت متعلق به لاله
 الکبار متوسع بجدف است پس لازم کند لفظی که دلالت بر
 تحقق وقوع فعل و استمرار دارد بمقابل کذب و لم نیل پس لازم
 تحقق وقوع شفاعت بردوام و تیز درین حدیث شریف عجا
 اخبار پیشین است بسبب شفاعت و ما شنبه تحقق وقوع فعل
 بدلالة ماضی ش اى کذب و لم نیل هم بجای مضارع و الا ان
 ش اى ماضی بجای مضارع هم العیاذ بالله تعالی منه
 ش اى انکار شفاعت هم و اتصال خبر از شبهه بجدف فاع
 خبر از تاثیر در معنی دارد باشارت باینکه ما انکار شفاعت بوجه
 از شفاعت است آری مفهوم خبر از سوگند است بمفهوم شرط تحذیر
 دینی الجامع الصغیر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعتی
 يوم القيامة حق فمن لم یؤمن به لم ین من الیها الحدیث

تشبیه باید داشت که مقرر شفاعت بالا ذن بالحق شفاعت محقر
 الحقیقه و الاختیار نسبت به حضرت رحمة عالم شفیع و شفیع اول صلی
 تعالی علیه و سلم جایی حقیقتهاست و شاعلی من کذب بهایم پنجاه است
 نغز دایم تعالی من شرو و نفستنا اللهم و قدنا لما تحبه و ترضاه قال
 رسول الله صلی الله علیه و سلم ان بی خیرنی من ان یدخل نصف
 استی و فی لفظ ثلثی استی العجبة بغیر حساب و لا عذاب و من شفاعتی
 لا استی فافترت الشفاعتة قال سی لکل مسلم الی اخر الحديث ذکره
 الترمذی و ابن ماجه و ابن حبان البیهقی الطبرانی و المحاکم از
 لفظ خیرنی واضح میشود و اختیار یعنی مختار صلعم ش از آنکه خیر
 واقع میشود بر وجود استعداد اختیار مخیر نه بر عدم استعداد
 اختیار مخیر بهم بآنکه بر کراهید و اخل جنبه و شفاعت کند در هر کس
 بخوابد بنگذ پس مرده فرمود بآنکه اختیار کرد و شفاعت را برای هر
 بنا بر رفع ایهام آنکه کند یا بنگذ پس ایام در شفاعت شاعلی بکذیب باشد
 الحیا ذی الله تعالی منه اللهم صل علی محمد نبی الخیر و تیر شفاعت
 منقذ منی جاور رابط است و انکارش مستلزم یاس و فرق دیگرگاه یاس

از الله تعالی کفر است و در حد خودش با تمام عجز و ناتوانی
 که شش کاف بیان الزام هم لازم انکار قدرت کامله است و تقطیع
 ربط امید رحمة ارحم الراحمین پس یاس از رسول الله تعالی صلعم
 در حد خودش آنچه خواهد بود با تمام عجز و شفاعت که مستلزم کسر
 شان عظیم است و تقطیع ربط امید رحمة رحمة للعالمین بدانکه
 حدیث شریف من ترک سنتی لیس له شفاعتی مدش اتصال
 جزا بشرط مجذوف فار جزا تا شیر و معنی دارد و بشارت اینکه
 همانا ترک سنته بی بهرگی از شفاعت است آری مفهوم جزا
 سوگداست بمفهوم مشروط تهمذیرا هم نفی شفاعت لایزال الکبار ^{شکند}
 چه اول بشارت است شفاعت برای نجات از درکات ^{عاصیا}
 و تهمذیر است از انکار شفاعت و ثانی تنبیه است به نفی شفاعت برای
 رفت درجات مترار کائرا و تهمذیر است از ترک سنته و رتبه در
 توفیق حدیثین ترک سنته فوق کبار باشد و آن ثابت نیست
 و نیز باید دانست آنچه یاد آن است اطلاع است نه شفاعت
 چه شفاعت در لغت بمعنی خواستن صفت اختیاری است بخلاف

شفاعت باذن که لزوم سلب باحقیقه و ثبوت بالنسبه بلزوم
 اضطرار میکند بر بنای استقنای انکاری و تحقیقه اقدم ^{لنسبه} علی
 و نفیها منافی النسبه و تیر باید داشت که شفاعت باذن نسبت به دو چیز
 مجبوز الحال است که نفی شفاعت باحقیقه و الاختیار بعد ثبوت
 نمیکند و در منصورت از اذن مشتمل اطلاع مجوز بالا اختیاری است
 اسی مجوز شفاعت بالا اختیاری است متحقق باحقیقه م جایز نیست
 چنانکه در معنی کریمه ربنا یو و الذین کفرو الوکانوا مسلمین مبسوط
 خواند می است ابو حنیفه عن حماد عن ابراهیم قال سالت
 عن قول الله تعالی ربنا یو و الذین کفرو الخ فقال یعذب الله تعالی
 قوما مما کان ^{لا یعذب} یعبد لا غیره و قوما مما کان یعبد غیره ثم جمعه
 فی النار فغیر الذین کافروا یعبدون غیر الله الذین کافروا یعبدون
 الله فقیولون عذبنانا عبادنا غیره فما غنت عنکم عبادتکم یا
 وقد عذبکم معنا فیما ذنوبکم جل جلاله للعلامة و الحنفیون فیفسفون
 فلا یقی فی النار احد ممن کان یعبد الا اخرج حتی تطاول
 للشفاعة العین حیا و ته یعنی الاولى المقصود الله منع شفاعته

برای کاغذان ثابت است چنانکه مذکور شد نه منع و اذن بر آن
 سوسان غیر ماکر خصوصاً شایسته تر از شد که منع و اذن مخصوصه
 حکمتی که معلوم داروده او سبحانه مقرر است باشد هم باید دانست که
 شفاعت مستحقان حقیقه و الاختیار حضرت محبوب المجهود محمود
 صلعم برای منتظران ثابت است پس نفی آن ثبوت با نسبت
 شایسته با وجود تحقق با حقیقه و الاختیار هم و منع با شفاعت
 بحسب احوال التفتیح و التفتوح و جوی ضرورت دارد که نیز که
 نفی ثابت مایل است هم نقلاش اسی از روایات هم
 و عقلا مندرش اسی از روی کشف حقائق موافق آن هم
 و الله تعالی اعلم و بدانکه هرگاه دانستی این سلسله را بر این اصول
 مقصود و میری این شاء الله تعالی اللهم این دو کلمه و سه کلمه را
 ابد علی محمد و سلسله حبیبیک در علی انوار و شفیع فتاوی
 شریفه که کتب و اسرار الهی در میان چنانچه ذکرین
 و شافع که در این عالم و این عالم و این عالم و این عالم
 سوسان که الا با شافع و این سلسله سیدان و سیدان و سیدان

آسمانها و زمین است اسی در زمان حال اسنجه در پس ایشان است
 اسی در زمان مستقبل و در معنی گیرند ایشان چیزی که از معلومات اوست
 تعالی مگر چیزی را که او تعالی خواست کریمه و سبع کرسیه السموات والارض
 ج و لایوده حفظها ج و هو علی العظیم ترجمه در خود گرفت کریم
 او تعالی آسمانها و زمین را و اسنجه بران دران است و دخل است
 و گران بار کنند اسی در ریخ نیفکند او تعالی را گنهبانی آن برد
 و اوست که برتری و بزرگی که از صفات اضافیه ذاتی است
 لازم اوست کریمه لا اکره فی الدین ج قد تبین البر شد من الغی ج
 ترجمه نیست ریخ رسانیدین دین دین تحقیق جدا باشد ره راست فخر
 از گمراهی کریمه بمن بکفر باطاعت و یومن بالله فقد استکم
 بالعهده الوفی ج ترجمه تفسیرش اینکه سر که انکار کند باطاعت
 دیگر و دینهای عز و جل پس چنان زند بدشت استوار
 اعنی محمد رسول الله تعالی صلعم ای استوار گیر دینش
 ایمان و استدلالات بدان که بی انکار باطاعت که عبارت
 از الهه باطله اسی مراد است نفس عموماً و شیطانی اخصاً

خصوصاً گردیدن بخدا سے عزوجل صحیح نباشد و بجای مضارع
 ماضی باقید برای تاکید و تحقیق است مرعزی شرط را و العروة الوثقی^{نقطة}
 بالغ و لام تعریف یا عهد ذمینی تعبیر است از محمد رسول الله تعالی
 صلعم باشارت توقف متصادمانا و استدلالاً و موضوعیتاً بران
 و تمثیه و توصیف بالعروة الوثقی که بمعنی درخت استوار است که
 بالوصف کما قال الله تعالی کثيرة طيبة صلها ثابت و فرعها فی
 السمارش تفسیر این کریمه در ذکر کیفیت الرسالت و النبوت ان
 مذکور است م اکنون بصحبت معنی غایب صاحب تاویل نیست
 و اگر کرده شود چنانکه کردند البتة دلالتی بران باید و آن که است
 نه کفایت بزم مجرد و توفضنا ه تقدیر نظم چنان بایسته
 میستسک باجمل الوثیق الذی هو العروة الوثقی خبر بمقام مبتد
 برای تخفیف کلام و بلاغت مرام زعماء مجردانه بسبب است
 و نه شبه بجمل وثیق چنانکه گفتند العروة الوثقی من اجمل الوثوق
 و هی مستعاره بش فی انوار التنزیل و غیره هم و گفت محشر
 ذکر المشبه به و اراد المشبه بش فی حاشیه انوار التنزیل هم که مخدویر^{است}

اما همین بعد از ایهام در وجه تبیین که نه از وجوه جائزه است نه از وجوه
 ش چون ایهام نباشد تبیین برای رفع ایهام از وجوه جائزه
 و رفع جهل از وجوه وجهه است صحت نیز رد هم و نبودن یکی تبیین
 ش چه تبیین بی یکی تبیین صورت نه بنده هم و دلالت
 ش ای نبودن لاله لفظاً و قرینه تبیین و تبیین بعد از تبیین
 هم و اما تشبیه بعد از وجه تشبیه میان عرو و نفی و نفی و نفی
 هم و دلالت ش ای عدم دلالت لفظاً و قرینه تشبیه و تبیین
 بعد از ذکر تشبیه هم و من و آنها تعارض فی المقصودیه است در
 اختیار تبیین تشبیه بی تردید تا قبل ش یعنی و تبیین مقصود
 الکلام است اصلاً و تبیین تابع و در تشبیه مقصود الکلام است
 اصلاً و تشبیه به تابع پس از عبارت العرو و النفی من اجل التوید
 و بی مستحارقه بی تردید تعارض فی المقصود است هم که مگر الا انقصام
 لهاط ترجمه که نیست شکستی مرا از ای اشتباه و نقصان
 دلالت قطعیه و این ش ای چنگ زدن بعرو و نفی
 هم دلیل است برگردنیش سخدا ای عزوجل بنا بر توقف مذکور

همانا این کرمیه موافق و شایسته به تصدیق و اقرار لایزال است
 محمد رسول الله کرمیه و الله جمیع علیم و شهم و حال نیست که
 الله تعالی شنود و انا است بکفایت این تسکین از آنچه بر زبان
 در دل است به اشارت است بسوی اخلاص و نفاق و کرمیه
 الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور ط ترجمه
 خدای عزوجل ولی اناست که گردیدند بخدای عزوجل و
 می آرند ایشان را از تاریکیها بطرف نور کرمیه و الذین کفروا
 اولیایهم الظلمات یخرجهم من النور الی الظلمات ط ترجمه
 و انا نمک انکار گردانند خدای بی نیاز و لیاقتی شان طاعت
 هستند بدون نی آرند نشان از نور بسوی تاریکیها به باید دانست
 که ولایت بجموعیه اختصاص و بمعانی دلاله میکند بر معنی
 دوستی و قرینه و تکفل کار و از صیغه مضارع دلاله بر زمان
 حال و مستقبل است یعنی بر تحقق ولایت و انا در دارین
 و ظلمات تعبیر است از هر عسر و حزن و از کفر با الله تعالی ^{عزت} بطاعت
 خصوصاً که منشأ دشواریات است و نور تعبیر است از هر سرور

عموما و از ایمان بالله تعالی بحکم صلعم مخصوصا که منشا ریش موجود است
 است پس در ایمان لایه عامه خدا عز و جل به تشریف لیست
 در ضمن محمد است صلعم و در کفر و لایه عامه طاغوت و ذلیل
 عمر مقبضای خذلان الله تعالی و تخلیق حکمتا و استدرجا
 لهم و کریمه اولک اصحاب النار هم منہا خالد و بن ترجمہ
 آنانند و در خیانت همانند در آن همیشه باشند گان و در
 تعالی اعلم فاعتبر و ایا اولی الالباب و شمسکو بالعرفۃ الو
 لا انقضام لها وفق الله تعالی ایا نا و ایا کم و صلی علی محمد بن
 الرحمة و علی انوارہ و شفیع فیما و ترجمہ به و بعدین سبقت باید
 دانست در سورة النجم قال الله تعالی کم سن ملک فی السموة
 لا تغنی شفاعتهم شیئا الا من بعد الاذن الله لمن یشاء ویرضی
 الایہ ترجمہ بسیار اند از فرشته در آسمانها که سودی ندرخواست
 شان برای کسی لیکن بود و پس از آنکه حضرت فرماید الله تعالی
 برای شفاعت هر که خواهد از شفیع و شفوع در حالیکه راضی است
 باید دانست لا تغنی شفاعتهم باقتضای ثبوت مقدم بر

نفی و تعلق بفاعل دلالت میکند بر تحقق و امکان وجود شفاعت ختیار
 چنانکه مذکور شد در حقیقه شفاعت ورنه مقصود لاقضی شفاعت هم باطل
 شود و الا برای استدراک از ما بعد شرح برای استثنای از نبودن مخالفت
 ارکان ثلاثه استثنای و اذن بمعنی تخییر ثبوت اختیار و مفعولی بمعنی
 شفع از اذن مخدوف پس اگر خاص است از ملک مقتضای محل
 مفعولی دیگرش بمعنی مشفع لمن بشارت و رضی حال او بط
 لام بنا بر تخصیص مفعولی لیشفع المقتضی یعنی سومن این ثابت
 شرعی است و اگر عام است از هر شفع با مقتضای حذف شامل
 مرتضی و غیر مرتضی است و در جانب غیر مرتضی معارض ثابت
 شرعی است و اگر حذف مفعولی بمعنی مشفع عام است و مفعول
 دیگر بمعنی شفع لمن بشار خاص است و رضی حال او مفعول بمعنی
 مشفع عام شامل مرتضی و غیر مرتضی است و در جانب غیر مرتضی
 معارض ثابت شرعی است و اگر ان یا ذن مقتضی مفعولین
 از شفع و مشفع است و لمن بشار مجموع خودش قائم مقام سردا
 و رضی حال او ش ای لمن بشار من شفع و لمن بشار من مشفع

فی حال رسالت و نبوت الهیات الحق م لاکنه نیز نشان شفیع
 هستند و برین تقدیر فصاحت کلام و بلاغت مرام بنیاست
 شرعی مع التوسع بی احتمال غیر در تصنی است و باید دانست که
 این اذن بعد شفاعت کبریه از حضرت حبیب الله تعالی
 صلعم که مصداق ثبوت مقدم برای نفی از تصنی شفاعت هم
 و نیز مصداق ثبوت مقدم برای اذن است واقع شود نه
 قبل بعد م مصداقین منشأ حصول نفی اذن نیز باید دانست
 این کریم مخصوص است بآنکه و غیر نشان بجهت صلعم که ملک
 شفاعت کبریه است و تشبیه باینکه یا سرسری یا نور نوری یا خزان
 سعرفنی اذیت علی علیک یا محمد بن العرش الی تحت
 ارضین کلهم یطیعون صناعی و انا اطلب صانک یا محمد
 ش تفسیر این بیت شریف در ذکر کیفیه تفسیر الهی
 الشریف یا سرسری یا نور نوری یا خزان مذکور است م
 و سوف یطیع ربک فقر صنی مویده نیست و تشبیه باینکه
 قر یا عباد الالهین یا سر نور علی انفسهم لا تقصروا عن
 تعالیه

ان الله يعجز الذنوب جميعا طانه هو العفو الرحيم
 باید دانست که یاسه متکلم در عبادی معنی محمد رسول
 الله تعالی است صلعم و آیین انساب درین آیه حکمتی و
 سرے ضروری داردش چنانکه در ذکر کیفیت صلعم
 و المعرفه مذکور است هم یارب لا احصی ثنای علیک و علی
 حبیبک و ما عندک حبیبک و دیگر بنیاد و اولیای
 علی بنیاد و علیهم الصلوة و السلام به تحقیق مثل محبوبة
 ذاتی و صفاتی آنحضرت صلعم در ایشان ا
 و متعارف است در اجتماع ازان محبوبت درین تخصیص
 شفاعت بهره دارند بترسید از غیرت خداوندی که
 رضا جوئے بنده حبیب خود است در حق حبیب
 او صلعم تا آنکه اثرے از او باشد صلعم با ادب
 باشد فالتقوا یا اولی الالباب انی بصیر فون و
 بعدین محبت باید دانست در سوره اعراف قال الله
 تعالی قل لا املک لنفسی نقضا ولا ضرا الا ما شاء الله

سباسب بر نیکه شرافت نسبی بر رسول الله تعالی صلعم
 بدون عمل صالح سودی دهد در آخرت چندانکه سود داد
 شرافت نسبی سپر حضرت نوح علیه السلام را و تاکید است
 بر حجاب آوری او امر و نواهی آنکه نگین بر شفاعت سوره
 تعالی صلعم که در شان مؤمنین و انحضرت صلعم
 و بشر الذین امنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم و یجوز
 بان یفوق قربات عمده دهد و صلوات الرسول الا الهنا
 محمد و آله و سلم علیهم السلام فی رحمة ط ان الله غفور رحیم
 ه پس ازین حدیث شد باین قطع سید رحمة از نفس
 سبب کشتن صلعم و توسل شفاعتش صلعم از خداوند
 ارحم الراحمین بفهمی آید فاعشیر و ایا او لی الا الباب
 اتی یوکلون قال الله تعالی فی سورة الحج من کان
 فی ظن ان لن ینجیه الله فی الدنیا و الآخرة فلیعده
 بسبب الی السماء ثم لیتقطع فلینظر هل ینجین کسیده
 یا ینفیه و کذا کذا انزلناه ایات بنیات ان الله

ایدے من یریدہ ترجمہ ہر کہ باشد کہ گمان
 انکہ سرگز نصرت نذر خدا تعالی پیغمبر خود را در دنیا
 با علامے کلمہ حق و غلبہ بر اعدا و در آخرت بصلوٰۃ
 شفاعت و قرب و کرامتہ پس باید کہ در از کند رسانی
 طرف آسمان تا بدان واسطہ قطع مسافت کردہ
 رسد یا انکہ بکشد خود را بر سنی سوی آسمان پس برد
 کہ بفتد و میر و جسد یا بکوشش یعنی در دفع نصرت
 از پیغمبر صلعم جب تمام تر کند پس بنید کہ با وجود
 این سعی و کلفت آیا میر و فعل مکرر میزد و چیز را
 کہ بخشم آورده است او را یعنی کار پیغمبر صلعم
 نخواہد برد و بچین انکہ کار پیغمبر صلعم استوار و پویا
 کردہ ایم کہ کسید کیا دش تواند برد و فرد آوریم
 ای ظاہر با ختم بر اسے پیغمبر خود صلعم ای
 بنیات اسے اعجاز ہاے میں کہ و قہات
 عجیبہ ہم قرآن مجید تواند شد و حال اثبت کہ

لهاج و مایک فلا مرسل له من بعد ط و بموجب
 احکیم ترجمه برج پنهان اید الله تعالی برای مان
 از رحمة عامه صوری و معنوی پس نیست باز دارنده
 آن و هر چه بند و پس نیست رواننده آن پس آن
 بستن و اوست غالب که منع کس بفعیل او نرسد
 و صاحب حکم در کار خود و در اینجا مقصود بسط و فصر
 بالحکمة است و نیز من و بر من چو نیست که فرمود سبحان

و العصر ان الاثنان لغی خسر الا الذین امنوا و عملوا
 الصالحات و قل هل ترصون نبای الا احدی من
 و حال آنکه آنحضرت صلعم خیر الخلق کلهم است و تشریف
 بایشان تشریف خیرت دایمی چنانکه فرمود سبحان
 و لاخرة خیر لک من الاولی و نیز اظهار است که آنحضرت
 صلعم بحصول منافع اخروی مطمئن است و از ضرر
 مستغنون و بمنافع دنیوی مستغنی پس مقصود است
 نفی استقلال مخصوص الوهیت از ذات مبارک صلعم

باز آنکه آنحضرت صلعم و اوقات

ولو كنت أعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما مثنى
 السو كج ان اما الانذير و بشير لقوم يؤمنون ترجمه
 بفرمای ای کسی که بیب من کی با اختیار خود ندارم بر آن
 خود حصول نفع و دفع ضرر از روی استقلال که خاصه الی
 است لیکن میدارم با اختیار خود حصول نفع و دفع
 ضرر را به خود آنچه خواست الله تعالی باضاقة او تعالی
 که خاصه عبودیت است پس بجز باضافات انحضرت
 صلعم اگر توانی منحص نظر کاشش للعینین من بعد
 صغیره و شکل الطرف من انعم و اگر میبودم که دانم
 غیب را استقلال که خاصه الوهیت است لازم بود
 که زیاده میشدم ای متجمع کمالات میشدم در
 نفس خود از بهی و نیگرفت مرارشتی بهیچو
 مستقل نش ای چنانکه مستقل نگرفته ام
 نیم که مستقل باشم در کار خود مگر ترساننده از خدا
 خدای تعالی عموما و مفرده رسان به تعالی

در الفاظ اضافیه در مقام استقلال معنی خلق است

برای قوس که ایمان آرند گانند خصوصاً
 باید دانست که نفی مستلزم ثبوت مقدم است و
 استدراک از لا الاله الا الله پس حکم تنصیر در استدراک
 فرق استقلال که مصداق ثبوت مقدم برای نفی است
 و اضافه محصوره ثابت است و هم از ما شایسته
 و تنقیح و ضرر حاصل متعاقب بعمل است و خیر حاصل
 بالکمال است و سور نقائص ^{اضافه توصیف} مسلوب است و رنه شایسته
 اگر نباشد چنانکه گفت شدیم و گوشت عالم الغیب
 در صورت اضافه متعارض است از کریمه عالم ^{الغیب}
 فلا یطهر علی غیب احد الا من ارضی من رسول الله
 و استکثرت و من نخسید و تاسخی السور در صورت
 اضافه موقوف بر گوشت اعلم الغیب نتواند باشد
 که معارض است کریمه صدر راس ای لا اله الا الله
 نضوا و لا یضیرهم و هم معارض است از کریمه واقع
 سورۃ الفاتحه ^{متکبر} یفتح للناس من حمده فلا

محقق الله تعالى راه بینمایید و سیر دلبر
 پیغمبر صلعم و آیات بنیات و بهر چه شاید سرگشته بود
 اللهم صل و بابرک و سلم و اما ابد علی محمد رسولک
 و حبیبک و علی انواره که کما تحب و رضاه و شفقه غیا
 و ترجمه

ذکر کنیته پس لک معنوی و بحر
 نفس برای معرفه الله سبحانه

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نفضل علی رسولک محمد و نستشفه
 و علی آله و اصحابه و اتباعه اجمعین باید دانست
 گفته شد فقر انکشاف عقاید است و این
 سیر نظری اجمالی است و محتمل سیر قدمی در دست
 گفته شد فقر تمیل نفس به تشرع است و این سیر
 تفصیلی است و محقق سیر نظری پس فارق نیست
 بیان هر سه گفت مگر سیر اجمالی و تفصیلی و نظر

مؤلفه فقر انکشاف عقاید است و این سیر نظری است و محتمل سیر قدمی

و قدمی و جهت ال تحقیق و تصوف همین تمایل است
 است ش کشفیتش در تبیه لاحق مذکور است هم سبک
 و طریق معنی محبانیت و آن بجا آوردن علم و عمل
 از مرتبه فرض تا استجاب است پس سخن در معرفت هم است
 و آن حصول معرفه ذات و صفات خالق اکبر موقوف
 و لائلی سیر فطری و قدمی است پس باید دانست خلق
 وجود بین بعد بین اگر امر است ش که تحقیقش در ذکر کیفیت
 اثبات مرتبه استجاب بین التدریم و احداث الحلق
 و در ذکر کیفیت حاضری در و شده برستان رحمة
 نشان حضرت حبیب علیه الرضوان مذکور است
 هم بود و تضمنی یا الی شیه ش کشفیت و وجود تضمنی
 و التدریس و در ذکر کیفیت الاصول در عمل ذکر کیفیت
 الانزال و ان یافت هم از موجودات قدیه بخشنه
 خالق که سیر بود بطله مرتبه محاب یعنی قال سبحانه
 الا له احسن و الامرط و قال سبحانه انما امره اذا

از او میان این بقول که کن فیکون و تنگونی که معنی
 تعینا تنگونی نصیب جزئی دارند عالم کبیر است و انهم
 یضیب جزئی عالم صغیرند پس هر ضعیف را در تقابلش
 کبیر است که صلیب است و عروج نبوی کبیر شوی
 بوجود اول الاولین که اصل همه است در تحت امر و
 لامکانیت باعتبار انتهائے عالم اجسام از آنجا که
 انسان مکرم تعینات است پس بقوله سبحانه لعل
 که منبانی اوم هم زیادت نصیب و مقصودیه معالمتها
 که با دست مخاطب و قنی انفسکم ط افلا تبصرون است
 و بنابرین مندرمود صلعم من عرف نفسه فقد عرف
 و تنگونی مختلف در حقیقتش از آثار عالم کبیر مختلف
 مشاهدت است و لیکن اعلیٰ لطف صمد صبار معرفه
 رب الارباب است پس سخن درمیت باید دانست
 نفس انسان شخصی است بسیط زائد بر مایات
 لا علیها ولا غیرها و در حد خود مستجمع حقایق تا علیه

من اشے انچه بران قرار شخص نفس است م
 اعنی صفات حقیقہ مع الذات بنا بر تحد ذات
 برین صفات و قرار شخص نفس برین اجتماع ذات
 و مالہ ش اشے انچه برای شخص نفس است م اعنی
 صفات معنیہ و شانیه و تزییع الذات بنا بر عدم تحد
 ذات برین صفات و عدم قرار شخص نفس برین اجتماع
 ذات و اعتبارات ذاتیه بر سبب متضمنہ موجودات یا سلب
 ش کیفیت این تضمن در اصل فکر کیفیت استماع توان
 یافت م علاقہ مجهول کیف شخص مرکب عنصرے
 کہ در حد خود مستجمع ماحلیہ و مالہ است و در بنابر
 انسان یا بازو یعنی فصل و صفت حقیقیہ و شانیه
 و تزییع ذات و شخص نفس از روح و خاک و آب
 و آتش و باد و شخص مرکب صورے از عنصر مہ عالم
 است در تحت امر و شخص سبب فی حدہ در او صفات
 نے احسیاج شخص مرکب مستقر است و لا مکانے

و لیکن مقتضای حجت انتهای معرفت تا عالم غفر
 در حیدر انسان با مقتضای حکمت متصفیه قلب نام مرکز
 قرار قلب بسبب آنکه در دشت که در وجه وجود نفسش موجود است
 گویند که عرش صغیر است در تشابه بعرش کبیر نه در وجه
 وجود و استزادیش تبیین سلوبات که تشابهی بعرش
 کبیر ندارد و لیکن تشابه استزادی بعرش صغیر یافته
 پس بوفیق رب کبیر شرح صدر و سیر نفس
 در آمده با احتیاج وجودش لاله بود چه قدیم محتاج
 برگرفته کیفیت اصالة خود یاد ساطعه بکس در یابد
 بتبیین عم باصالت و غیرش بوساطت تعینی که این
 نقصان او است ش اشارت است بشیخ سالک
 م و بمعرفه عالم صغیر باصالتش که عالم کبیر است تا خوا
 رب اعلی برسد و انکشاف حقیقه جامعش
 ای آنکه منع شمول غیر در صفت نکند م حسب استعدا
 با حاطه تشخص نفسش شمع با علیّه ماله که فتای تعین است

از حیثیه اثرش از امر بار ربط فعلی لابد منه از امر فارغ
 است پس مربوط با ملک است م باید دانست این
 احاطه قشخص نفس در کشف مشال همچو قوس سیما یه
 از اینجا است که قوس نامیده و این قوس سفلی ظلی است
 در مقابل قوس علوی حجابی پس سفلی را درجات
 حقیقی است و بر یک از اینها نسبت با فوقه تابع مطابقت
 ضربی است و نسبت با تحت متبع مطابقت ضربی
 پس اگر ما تحت ندارد مستبعد نیست و اگر ما فوقه
 ندارد تابع نه م و ما فوق با تحت اصل و محیط است
 و هر چه جز ما فوق همه است از و ولیکن ما فوق همه
 تابع مطابقت کلی باشد م قوس علوی حجابی را
 که اصل و محیط قوس سفلی است و بر یکی از نیمه هر چند
 نزول و عروج در سیر با تحت و ما فوقه نماید از خود بر نیاید
 و فانی فی الوجود و فانی فی الشیخ و فانی فی الرسول
 عبارت از قطب باقی این درجات بصفت جامع است

باید دانست مرتبه حجاب ظهوری است حادث قائم بقدم
 شش تحقیقش در ذکر کیفیت اثبات مرتبه الحجاب بنقدم
 و احداث الخلق و ذکر کیفیت حاضر در دوشک بر
 آستان رحمة نشان حضرت حبیب الله علیه الرضوان بن کورا
 م در کشف مشال با حاطه شخص خود هیچ قوس نباید
 و بیفتا به قوس سفلی قوس علوی ناسیده شد آنرا
 دو مرتبه ربی است بر نطباق صلش مرتبه یقین حجت
 که واحدیه همان است شش کما قال سبحانه انما الله احد
 م و اعتبار بر بوبیه متعلق همین مرتبه است شش کما قال
 سبحانه رب العالمین م و مرتبه لا یقین است که احدیه
 همانست شش کما قال سبحانه الله احد م و عشتبا
 استغنا بر متعلق همین مرتبه است شش کما قال سبحانه
 ان الله غنی عن العالمین م و حقیقه مستجمعه همه
 انسانیه در خیر است که با نطباق یک دیگر در وجه
 جامعیه است نه مانعیه سیر نظری قدیمی مطابقت

جزئی یا کلی قوسین در خود تعینش نماید و بر این مرتبه
 قرار گیرد پس از انطباق قوس سفلی ظلی بقوس
 علوی حجابی که فاعل عبارت ازین است
 دلالت بر معرفت ذات و صفاتش یم توان یافت و
 درین میان بتصفیه و ترکیب اجمالی یا تفصیلی عالم
 صغیر تقصیم موجودات و سلوبات مخصوصه محمدی
 صلعم عروج و تنخص و دخی بعالم علوی تا عرش کبر
 که مقر انوار حجابی باعتبار منتهای عالم کبر است
 تواند شد پس سخن در معرفت تفصیلی مرتبه تعین وجود
 از آنجا که قلب مرکز تنخص کبر است مقرر قلب بسط
 که تصرفهای فعلیش از آنجا ظاهر شود و معرفت ذات
 موقوف بر صفات است و صفت فعلی نزدیک تر از
 اثرش تا چار ابتدای معرفت از جهت تمایز قلب و صفت
 فعلی واقع شد پس بدلالة معرفت محلی محلی حجابی
 بکلیه اجمالا که در عالم صغیر کبر باعتبار علل

بجزئیات بجزئیات تفسیر است تا تواند شد معروف
 خواهد گردید با محمودیه فاعل ابتدای اسلام حقیقی از اینجا
 و بتوسع علم بادراک ربط دائر از مفعول فضا و افقا
 به فاعل معلول و ذاتا همه عالم را از عرض تا جوهر هر چه
 شش یعنی حروف از مفردات و مرکبات هم از
 کلمات کاتب خواهد یافت تا آنکه قطع شود تمایز امر
 بملای خط فعل فاعلش و فصل آنست که امر و
 معال محظوظ ماند سر که اتوفیق الهی میشود و در نیست
 معیه از ابتدای فعلش لفظ فعلی شیر است سو
 فعل و معیه فعلی تا ذاتی شش تا انتهایه است و
 لفظ ذاتی شیر است سوی ذات و معیه ذاتی م
 کما قال سبحانه و الله معکم انما کنتم ط و معکون
 سینمایه ادراک ربط دائر از فاعل مفعول و
 نیست که ادراک ربط از طرفین شش یعنی از مفعول
 به فاعل و از فاعل مفعول هم معا است و در

اوراک ربط از مفعول بعد م درک ربط از فاعل و اوراک
 ربط و اوراک ربط از فاعل بعد م درک و آله از مفعول
 باطل این اجتماع از طرفین بعینیت این است هر که
 باشد آئینه طریق حدوثش گنبد است ربط از طرفین بعینیت
 است که میسر کرد و در روح البقیة فعلی استفانته ففین
 این لایه سائر قوسین بمطابق بقعة خبریه ش که برای عمر
 حضرت سرور بسیار است علی بنیا و علیه السلام و اولاد
 م یا کلیه ش که خصوص حضرت سرور بسیار است
 علی بنیا و علیه السلام و اولاد م است نظر اولاد
 ش سیر قدمی در قوس علوی بسبب وجود حجاب
 است م و باعتبار خصوصیت و عموم اولاد این ولایت
 که اول است حضرت آدم علی بنیا و علیه السلام و اولاد
 مصطلاح بهتمیه ولایت ادومی است و ولایت فوجی نیز
 ولیکن در نظر در دست حضرت فوح علی بنیا و علیه
 السلام و اولاد درین صفت نه اصل مرکز اند بهر چه

حضرت آدم عم من ای چنانکه حضرت آدم عم صهر
 مرگزاند م مکر تابع در صفت که از شدت پستیلا در قوسم
 درین صفت حضرت آدم عم میمانند و مورد فیض این
 ولایت در مرکب بحکمت الهی تعالی در جانب چپ
 به تسمیه صطلاحی با منظره شش ای بآنکه منظره صفت
 فعلی است م یا بقلب قلب بسوی معرفه الهی سمی
 قلب است و ابتدای سیر معنوم قاب قوسین از اینجا
 و احکام سیر من جهت الی جهت از اینجا است پس سیر
 من اسم تعالی الی غیره تعالی و الیه غیره تعالی
 شرک فی المقصود و فی المحبة است تا آنکه تکفیر
 شرک جلی تواند رسانید و من غیره الیه تعالی
 و الی غیره تعالی شرک فی صفات اسم تعالی است
 حقیقتی که میسر اندم شرک فی الذات است و در صورت
 سن بیان ذیلول من اسم تعالی شائبه شرک مذکور
 بالعرض است شش ای بعرص سن بیان ذیلول

نه با حقیقت هم پس مقصود اینجا سیر مرتبه الهیه معیه فیه
 است اگر سیر شود و قناری فی افعال تعالی عروجاً
 الی افعال تعالی و لغت را با افعال تعالی نزل و لا الی
 اثر را از اینجا است و این سخن در حقائق اجمالی است
 که بواسطه این تفصیلات مستدره تواند رسید و سخن در
 تفصیل حقائق و مقدمات زائده و کوائف وارد
 بہت قاصد نماید و باید دانست در اینجا بہر کہ خواہند
 ندانند از مرتبہ حجاب است باہمی کہ مناسب لغزش
 است بسمع روحش و ہذا اگر چہ آشکارا نشود حضرت
 حسین ابن منصور مخصوص با سہم انا الحق بود و حضرت
 ابو یزید مخصوص با سہم سبحانی ما اعظم شانی للکون
 باز یاد استحالہ رضی اللہ تعالی عنہما و این راز
 پر تو لیت از حقیقت کعبہ کہ در ظہور حقیقت کعبہ ظاہر شود
 الی ما شاء اللہ تعالی و بہر جہ خواہند کلام در میان
 لکما قال سبحانہ کلم اللہ موسیٰ علیما زین پس وجہ لبوس

ولایت دوم توسط انشراح محل از تعین صفات حقیقه
 که عبارت از صفات سبعة یعنی حیات و علم و قدرت و
 ارادت و غیره با که اشهر و محقول و منصوص است تواند شد
 و قرب صفاتی مع الذات تمایز تعین صفات باعتبار
 لایعینها که مرتبه صفت ظاهر و مرتبه جمالی است و بی تمایز
 تعین صفات باعتبار لاغیر با که مرتبه صفت باطن و مرتبه
 جلال است باقیام حقیقی با ذات بمحسوسیه صفاتی
 مع الذات بی ملاحظه غیر محسوسات محسوسات می افتد
 و مشیون غیر جام از جنس انفس اینجا است تا آنکه از
 هر چه باشد بقوه و فعل مقدم المذکرات ذاتی
 باین اجتماع صفات است حالا بقرب جمالی حقیقه
 غیر فطری و استحالته فرمود سبحانه فانی قریب
 و محن اقرب الیه من جبل الوریده و روح بصفتها
 و باطن باستفاضه نور این لایه سائر قوسین^{لوقت}
 جزئیة یا کلیه است نظیر او قد ما و باعتبار خصوصیت

و وصول نور این ولایت بحضرت مؤیدی علی بنیا و علیه السلام
و السلام مصطلح بنسبه ولایت ابراهیمی است و مقام طایفه
بر حمت و مسرت بخانه است و توجیه و فیض این ولایت در
مرکب بحکمت الهی تعالی جانب است مبتدا به قلب بنسبه
اصطلاحی بالمشهوریه ش اسی بآنکه روح منظر صفات
تعالی است هم سیمی برون است زمین پس توسط حاصل
ش و اسطر محصل از انست که دلائل ارعادت
بر فعلیه است و از فعلیه تحقیقیه و شانیه از احتیاج
من وجه تحقیقیه چنانکه در ذکر کیفیت اسماء الله تعالی
صفاته مذکور است هم انکشافی است بولایت سوم شهود
مرتبه تعیین شانیه که عبارت است از اضافات ذاتیه
متضمنه الذات بصفة ظاهر و باطن معبر بحکما و حلال
در جنب صفات حقیقیه با محبوسیه و محبتیه صفاتی مع
الذات و توجیه و نور این ولایت روح سائر توحید
بامطابقه خبریه با کلیه است نظر او قدما با جان قرب

حجابی حقیقه و باعتبار خصوصیت و حصول نور این لایه
 بحضرت موسی علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام
 مصططوح یتیمی و لایه موسوی است و دست ضم است
 و دین به مجتبه است و عروشن تا حب و انس تو اندر شد
 و امور و فیض این لایه در مرکب سحکته الهی تعالی
 جانب چپ زیر قلب یتیمی صطلاحی بالظهریه
 ش اسے بانکه منظر صفات شانیه است و لایه
 صفات شانیه بمقابلہ صفات حقیقیہ مسرور است
 م مسمی بسر است زمین پس توسط حاصل شد و
 حاصل از است که تنزیه منزع است ازین منزلت
 یعنی فعلیه و حقیقیه و شانیه م عروج است بولایه
 چهارم مشهور و مرتبه تنزیه است از اعلا من المنزلات
 با مجبوتیه و محبتیه صفاتی مع الذات و روح لصفه
 تنزیه با ستفاضه نور این لایه سائر قوسین بطا
 خرنیه یا کلیه است نظر او قدما با جان قرب حجابے

حقیقت و باعتبار وصول نور این ولایت بحضرت
 عبی علی نبی وعلیه الصلوٰۃ و السلام مصطلاحاً بمرتبه
 ولایت عیسوی است و مورد فیض این ولایت در مرتبه
 سجدت است لکن تعالی بجانب رست زیر روح بسمیه
 اصطلاحی بالمرتبه پیش از آنکه بانکه منظر مرتبه خفیه
 تشریه است هم سببی مخفی است زین پس توسط حاصل
 شش واسطه حاصل از اینست که معرفت ذات موقوف
 بر صفات است هم عروج است بولایت پنجم بشهود مرتبه
 ذات مستقیم جمیع صفات با مجبوتیه و محبوتیه ذاتی مع
 الصفات و روح بمرتبه ذات با شفا نه نور این
 ولایت سائر قوسین با مطابقت جبروتیه یا کلیه است
 نظراً و قد با با همان قرب مجازی حقیقت و باعتبار
 خصوصیت وصول نور این ولایت بحضرت سید الانبیاء
 محمد رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
 الانبیاء و علی و آله و صحابه اتباعه و سلم مصطلاحاً

به تسمیه ولایت محمدی است صلعم و مقام استجماع
 کمالات جمالیه و جلالیه و تنزیسیه بالا صالت است
 و مورد فیض این ولایت در مرکز بحکمت الهی تعالی
 در وسط سینه میان قلب و روح به تسمیه محصله
 بالمظهریه شمس است بانکه منظر درجه خفایا ذات است
 عظم برانده مسمی باشد است و باید دانست
 حصر ولایت پنجگانه برین وجه است که دیگر سرچشمه
 از تفرع این اصل پنجگانه است و نیز باید دانست که
 ملکی عبارت است از ظهور تنزیهی منزهات و مشهود
 جمالی و جلال حسب ظهور مضافه از روی ^{درجه} _{درجه}
 و کمالات رسالت و نبوت عبارت است از ظهور منزهات
 و مشهود جمالی و جلالی حسب ظهور مضافه از روی
 قرب در قرب و سیر این کمالات شامل سیر
 هر دو لایه است در جای آن و هم جدا تواند شد
 زین پس توسط ما حاصل شد و اسطه ما حاصل است

که آن موقوف علیه معروفه تشخص نفس مستجمع علیه و ماله است
 هم عروجت بسوی تشخص نفس و مورد فیض بحکمة الهی است
 در مرکب مقدم دماغ است و سیر است در مراتب اعتباریه
 ذاتیه از انست حقائق انبیاء علی بنیاء و علیهم الصلو
 و السلام باید دانست حقیقه نبوت عبارت است از مرتبه
 اعتباریه ذائیکه توهمش بوجهها از جهتی مجتبی با مرکزیه
 مستزعات خودش قیام حقیقی یا مجازیت پس حقیقه
 آدمی و حقیقه ابراهیمی و حقیقه موسوی و حقیقه عیسی
 در ضمن آنست و حقیقه رسالت عبارت است از مرتبه
 اعتباریه ذائیکه توهمش بنفسها از جهتی مجتبی با مرکزیه
 مستزعات خودش قیام حقیقی یا مجازیت پس حقیقه
 محمدی در ضمن اوست پس بیان حقیقه نبوت و
 حقیقه رسالت در ذکر کیفیت الرساله و النبوه میفصل
 توان دانست هم پس و لا سیر است در مرتبه اعتباریه
 ذائیکه منشا تعیین حضرت آدم علی بنیاء و علیهم الصلو

و اسلام است پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا بر غیر
 حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام است
 پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا تعیین حضرت موسی
 علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام است پس در مرتبه اعتباریه
 ذایکة منشا تعیین حضرت عیسی علی نبیا و علیه الصلوٰۃ
 و اسلام است پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا
 تعیین حضرت محمد رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه
 و علی جمیع الانبیاء و علی آله و صحابه و اتباعه و سلم
 ش برهان بشین حقائق انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و
 السلام از سنانشی معینه در ذکر کیفیت وجود اولی فی ظهور آخر
 انحضرت صلعم توان دانست هم باید دانست در حقیقه محمد
 صلعم با تجل ع حقائق انبیاءش یعنی فعلیه و حقیقه و شایسته
 و تشریفیه هم اصلا اعتباری متمیز است باعتبار
 خصوصیت صفت هر شی صفت و خلت و محبت و تقدس و غیر
 و اعتباری غیر متمیز است بحقیقه خودش

یعنی مرتبه ذاتیه هم و باعتبار خصوصیت خاصه محمدی
محبوبیه صرفه تیر و نفس باستفاضه نور این کمالیات
توسین مطابقت جزئی یا کلیه بر اعتباریه ذاتیه
حجابیه باعتبار نشاء ربوت و رسالت است نظراً و
قدما و از انست حقائق الیهیات باید دانست حقیقه
کعبه عبارتست از حقیقه نور که نشانش شطر المسجد
فرموده شد آن نور حجابی است از حقیقه خودش که معبر
بذات فعال است شصت صراحت حقیقه کعبه در ذکر کیفیه
حاضری در دمنده بر استان رحمت نشان ذکر کیفیه
اسرار تعین قلبه الکعبه الشریفه مرقوم است هم نفس
ساکل بهمین نور حجابی متعلق و استفاضه یافته بمسببه
کائنات متضمنه موجودات و سلوبات راد و تجلی
و دیگر صفات که از مرتبه فعلیه است شصت و پنج تزیین
و ابداع و انشاء و تکوین هم متعلق همان اعتباراً
مستجمع در حدش می یابد و سایر توسین مطابقت

جزئیة یا کلیة نظر او قدا است و خروج قلب که معبر
 بولایة اولی است بسیر قدمی متعلق و منتهی باین حقیقة
 حجابی است و حقیقة صوم عبارتست از تشریه منبریات
 و در اینجا در برابر نور کعبه بنا بر تشریش در مرتبه حجاب
 و جودی یافته است نفس سالک بواسطه همین نور
 حجابی کعبه متعلق و استفا ضد بان یافته سائر فواید
 بمطابقه جزئیة یا کلیة نظر او قدا و تواند شد
 که در برابر یکی از حقائق الهیات مشهود و شود و حقیقة
 قرآن عبارت است از حقائق ثبوتیه اعنی فعلی و
 حقیقی و شانی و تشریحی و ذاتی که در مرتبه
 حجاب و جودی یافته و هم از تحقیقش کلام محمد
 بیان آنهمه است و از حقائق سلبیه نیزه مجرد
 از کلامش اے نه عبارت از مجرد کلام بقطع
 نظر از دیگر حقائق ثبوتیه و سلبیه پیش از آن باشد
 بیان حقائق ولایات خمسہ نفس سالک بهمین نور

حجابی متعلق و استفاضه داشته سائر قوسین مطابقت
 جزئیة یا کلیه بی لزوم اجتماع بل بر وجه اشتراق
 نظرا و قدما است و عروج لطیفه روح و سیر و حجب
 و اخفی بسیر قدمی متعلق و منتهی باین مرتبه حجاب است
 از روی عموم گفتار انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰة
 و السلام با اجتماع قلب و حقیقة صلوٰة عبارت است
 از حقیقة مستجمعة حقائق ثبوتیه لازم محبتیه و محبوسیه
 صفاتی و ذاتی که در مرتبه حجاب وجودی یافته
 است نفس ساکب بهین بوجوه حجابی متعلق و استفاضه
 یافته سائر قوسین مطابقت جزئیة یا کلیه بل لزوم
 اجتماع و محبتیه و محبوسیه نظرا و قدما است و عروج
 اخفی بسیر قدمی متعلق و منتهی باین مرتبه حجاب است
 از روی خصوص حقیقة محمدی صلی الله تعالی علیه
 و علی جمیع الانبیاء با اجتماع لطائف تحت و حقیقة
 معبودیه عبارت است از حقیقة استجماعیه نشخص نفس

با علیه و ماله که در مرتبه حجاب وجودی یافته است نفس
 سالک سائر قوسین بمطابقه خبریه یا کلیه است نظراً
 و قدما زین پس سیر است در مرتبه تعیین و احدیه حجابیه
 که ممت است بود عوارض صفاتی و اعتبارات
 ذاتیه در مرتبه لا عین نظر او قدماً بمطابقه خبریه یا
 کلیه قوسین تعیین وجودی هم عبارت از است تمام
 که مرتبه اجمال صفت ظاهری است و هم تواند شد که در سخا
 سائر شود در مرتبه اعتباریه ذاتیه ربوبیه که با انطباق
 و تعلق بر مرتبه واحدیه از ماله است نظراً و قدماً بمطابقه
 خبریه یا کلیه قوسین اگر چه علمیه سیر کندش تعریف
 صفت واحدیه و وجه تعلق مرتبه ربوبیه بان از شرح
 و حاشیه ذکر کیفیت التوحید توان دریافت هم زیاده
 پس سیر است در مرتبه احدیه حجابیه که غیر ممت است
 بود عوارض صفاتی و اعتبارات ذاتیه در مرتبه
 لا غیر نظر او قدماً بمطابقه خبریه یا کلیه قوسین

و لا تعین هم عبارت از نیست همانا که مرتبه اجمال صفت
 باطن است و هم تواند شد که در بخا ساز شود در مرتبه
 اعتباریه ذاتیه استغفار که با انطباق تعلق
 بمرتبه احدیه از ماله است نظر او قدما بطلان بقیه خبریه
 یا کلیه قوسین اگر چه چلچله سیر کندش تعریف صفت
 احدیه و وجه تعلق مرتبه استغفار آن از شرح و جای
 ذکر کیفیت التوحید توان دریافت هم بامید است
 قرار کمال حقیقه مستجمعه جامع انانیه با نطباق
 قوسین علی حد ما موقوف بر اعتبار استغفار است
 و تعین اعتبار احمدیه و محمدیه با فرق وصفی که از
 معنیش عیانست بر پایه واحد است که دلالتی
 دارد بر همین فرق وصفی اعتباری و حدت ^{حقیقتی}
 یعنی مرتبه حجاب زین پس بفضل الله تعالی عروج
 است بسوی ولایه صلیه مقصوده اعنی حقائق
 مراتب حجاب که اشارتشن دنی است بدلاله مراتب

حجاب بسیر نظری همیشه باید داشت که سلوک طریق
 اسلام بر پنج مقام است شهادتین صلوٰه و صوم و حج
 و زکوٰه پس باید داشت که در شهادتین عطف تفسیر است
 شمس چنانکه در ذکر کیفیت کلمه مذکور است هم در نه مصدق
 لما نفی عنه الا لوجهیه و تعرض علی ما اثبت له الا لوجهیه
 باطل گردد پس شهادتین مع مغایرت من وجه بنا بر
 در حکم واحد هستند و در نه بنای اسلام بر شش خلاف حدیث
 شریف بنی الاسلام علی خمس قرار باید متعرفه حقیقه -
 شهادتین و صلوٰه و صوم و کعبه درین ذکر سلوک معنوی
 مذکور شد اکنون باید داشت زکوٰه پاک کردنت از آنچه
 باید از آنجا که انسان مخلوق است از ضمن موجودات
 و مسلوبات شبیهات و زکوٰهش در موجودات با خشیان
 احسن است و در مسلوبات تبرک مکرده اخلاصا
 تمام قال سبحانه و نفیس ما سوهها فاینها فخور ما و نفیسها
 قد فسخ من زکاتها الا انما و یا ایها الذین امنوا انفقوا

هم از ما کم الایه ش این رزق ای بخشیدن عام است
 پس انفاق حسب مرزوق ای شی بخشیده شده نه
 هم باید دهنست زکوة متعلق نزول از عروج سیر معرفت
 موجودات است از اینجا است که فقر تکمیل نفس به تشرع
 است شاید که سائران معارف عروج این نزول
 بسبب عدم شمولش بسیر عروج ذکر نگردند و حال آنکه
 این نزول در ایشان یافته میشود الی ماشاء الله تعالی
 این انجالی را تقصیر است در قرآن مجید و حدیث
 شریف که این مختصر گنجایش آن ندارد تشبیه ای
 مشتاق خدای عزوجل بر بست که صلوة را که بهترین
 عبادت از است و بهترین عنایت از رب بهندرب
 ظاهر و باطن بجا آرد تا بفلاحی رسی که در دنیا گام
 نراه و در آخرت امانت راه است **شعر**
 تو و طوسنئے و ما و قامت یار
 فکر هر کس بقدر محبت اوست

قال سبحانه قد افسح المومنون الذين هم في صلواتهم
 خاشعون والذين هم عن اللغو معرضون والذين هم
 للزكوة فاعلون والذين هم لفروجهم حافظون الا
 هم لا مانعهم وعهدهم راعون والذين هم على صلواتهم
 يحافظون و در اضافه صلواتهم بمراد خصوص و در
 للزكوة فاعلون مقتبایه مؤتون سرست که در محضر
 زکوة مذکور است و سرس بان نرسد و در اعطاف
 تفسیر و در محافظون تاکید جماعه پیش خبانکه در ذکر کیفیت
 تفسیر الایة الکثریه حافظوا علی الصلوة و صلوة الوسطی
 الایة مذکور است هم والله تعالی اعلم بالصواب صلوة است
 که مستجمع شهادتین و صوم و حج و زکوة است صلوة است
 که بهر وقتی بشی حاصل می یابد می تواند بود قال سبحانه
 و هم علی صلواتهم و امانون ای بر نمازیکه برای ایشانست
 و امان اند بران در اوقاتش و نیز و امان اند بران بر وقت
 و این منازرا که چون چهر است الله تعالی داند و تواند

که مصلی هم بر این نماز را که چون در چهر است تعلیم و علم
 هم تواند شد و هر کس آن منیت قائل سجاده و سجده
 مالم نکون و اعتکون باید دانست که صلوٰه راد و مرتبه است
 یکی از سلوبات مخصوصه محمد صلیه و دیگر که از اهل
 موجودات قدیم پس هر که مصلوبات مخصوصه محمد صلیه
 نزد نطفی موجودات قدیمه چون رسد من ابد التوفیق
 تنبیه وجود عنصر متذرع است از روح در معرض -
 مصلوباتش تحقیقش در ذکر کیفیت حاضری در دست
 باستان رحمت نشان حضرت حبیب علیه الرضوان
 مذکور است م یسابع باشد مرا و صاف روح را پس
 کمال تعیین انسانیه تا نزول به مرتبه صورت است و در
 صورت فرو ترازم به خاک است که متاثر است از
 آثار آب و تنش باد نه آنهاست تا اثر انداز و باین اجتماع
 آثار روح و عنصر و منتهای نزول باد از منتهای
 فائق گشت و در قلب مرکب آثار یک از روحش رسیده

بکلیت خاص هر يك انكشافی و اعتباری تواند شد و بر قدر
 نزول قلب در صدر هم و برای این اجمال تفصیلی است از
 حقائق متضمنه بوجدات یا سلوبات اگر گفته شود بحدود
 و لیکن متفکر بقدر فکر تواند و ریاست تنبیه در قلب غمگین
 درجات و تنفیض بی تفصیل با تعلق فیاض حقیقی مشهود
 فایده تعالی اعلم حقیقتها تشبیه لطائف سته و حجه
 درجات است درجه است که متعلق بعنصر است و درجه
 است که در مرتبه مثال است و درجه است که در مرتبه
 لا تعین روح است و در سر درجه معرفه الله تعالی است
 باشد اما الله تعالی است تشبیه بر بنا بیکه گفته شده
 انسان با بازده تعین از روح و عنصر همه عالم
 خلق است در تحت امر پس هر کس از عالم خلق و
 بسطش را از عالم امر گشتن احتمال دارد که امر
 عبارت از روح است و حال آنکه روح اثر امر است
 لکن قال سبحانه قل الروح من امر ربی پس تحقیقش

در ذکر کیفیت الرساله و اثبات مذکور شد هم که بیان
 حالتی ندارد و چنین است که لطافت روحی اقلب
 و روح و سده و خفی و خفی یکبارم سخی از عالم امر است
 و نفس با آنکه از روح است از عالم خلق خلق و یا او
 المعارف اللهم از ناحته ان الاشیاء بصیرا و
 انت اعلم بحکیم اللهم صل وسلم علی محمد و آل محمد
 و علی انوار کما تحبه و رضاه و شفقه منینا و رحمنا و شفقه
 صدر عبارت است از بدون قلب که است اثر است از
 اما قلب چنانکه بدون نه حاجه از مصباح و همین تاثر
 تابع قلب است و عروج کند به پیش قال سبحان ربی
 الله من بعد یبشر صدره للاسلام من یفزع
 صدر و ذکر کیفیت صدر است هم تشبیه ازین مروج
 تشخص روحی تا عرش کبیر حاصلی خبر شرف تیج سنت
 و حصول کج صدر الی ما شاء الله تعالی دریافت شد
 و گمان ببرم که رسول اشرف و اکرم از جمیع تشرف

و کریم یافته بمقتضای صدقه و بره و رشده ارس
 عالم علوی بقدر کم بخت لزوم حضرت مقصود عالم صلعم
 شرف شده و تعلقات صدر مبارک خود را که از
 اسفل مراتب متضمنه حقیقه ان منظر جمال الهی سبحان
 است مناسب آن عالم مشاهده فرمود و تقریبی که
 اشارتش بقاب قوسین را دانی است و حاصل آن
 محبوب رحمت پیش ازین بود و اسرار که اظهارش
 موقوف وقت معلوم بود بحبا عیان شد این
 مدارج بنابر اظهار شرف و اختصاص حبیب و شرف
 علویان بودند سبب شرف حبیب چاک تحیر نیست
 که همه عالم از چند قطرات نوران منظر جمال الهی سبحان
 است پس آن نیز نامحصور را که مشرف ندایه است
 صلعم با عرضیکه از دست جهان شرف داده شود
 این داستان شرف حبیب بی پایان است
 صفت باد با نیکو گفت ... شعر ...

نہ حسن فحاشیے دار و نہ سعدی را سخن ناپایان
 بمیرد تشنه مستقی و دریا بچپان باقی
 تنبیه فحاشیے در شے محتمل است سبب
 منع اتحاد حقیقی ششیں و نبودن مہلت بقا
 از سرعت فنا پس فنا فی الشیخ و فنا فی الزمر
 و فنا فی اللہ سبب لغت صورت نہ بند و مگر بجز
 اصطلاحی صوفیان صافی آن ازالہ رذائل از
 نفس است و تصافش شبائل شیخ دست بر گاہ
 و شہو و معیت و قرباوست تا آنکہ دریابد ششیں از
 نفس خود بعد دریافت نفس خود یا بعد نفس خود
 یا مع نفس خود یا با اجتماع انہیہ نظر با تصاف
 و بدایت بابتہ وجودش مثلاً و روحا تا آنکہ
 نیابد نفس خود را در حالت حضور معلوم بہر تہ عینیہ
 علم با عالم تا آنکہ حضرت شیخ ہم نیابد در نفس او
 مگر خود را و قیاس کن برین در جہاں دیگر

و در جائی واقع شود که شیخ از غلبه احاطه جذب مریدان
 در نفس خود کرد و آن تنبیه عروج قوس سفلی که در حد
 خبری است در ضمن قوس سفلی که در حد خود کلی است
 با انطباق جامعیه بقوس علوی که مرتبه حجاب است
 از روی طلبیه است الی ما شاء الله تعالی
 چون بی تمایز امر و دلالت و مانعیه میان قوس سفلی و علوی
 توحید وجودی است و این بوار و اضطراب است و چون
 تمایز امر و دلالت و مانعیه میان قوس سفلی و علوی
 توحید شهودی است و وجودیست من وجه و این
 تحقیق اختیار است من وجه و بوار و اضطراب است من وجه
 و این همه تا عدم تمایز مسلوبات است و چون تمایز
 مسلوبات است توحید شهودیست خالصه تنبیه
 برگاه فراغ نام از تعلق وجودیست از می و کار وجود
 تضمینی باشد و این لایه سابقیه است تا تعلق
 بر مرتبه حجاب طلبیه است و متعلق بر مرتبه اصل حجاب

اصلیه تشبیه عروج قوس غلی بسیر قدمی منتهی تا مرتبه
حجاب است و سیر قوسین با نطباق کلی اصالتا مراد
الاولین است و با نطباق خبری اصالتا با احتیاج
وجودی متضمن اول الاولین بر غیر او را و با نطباق خبری
بغایت تابعین استغنیه نفس در لاله متعلق بدال است و
نفس را بطریق متعلق بخالق پس حکم کرده شود
بر آنها حکم متعلق به از روی حدوث و حجاب و قدم
تشبیه آنجا که معرفه مدلول بدلالة از دال است
تجاوز بدلالة از دال بدلول و تحقق بعینه و قرب
احاطت بما به المعینه و القرب و الاحاطت بی تجاوز
از حقائق معامله و زمان عموما و مکان خصوصا
در معرفه الله تعالی بنا بر احتیاج بجهتیش و
رسول و شیخ تبیین و حی بنا بر اندراج مبرکرتیه شا
چه تجاوز از یکی از اینها بقطع مرابط تفسیه مقصود
فیما نهیسم باطل گردوش یعنی تجاوز بدلالة از دال

بعد لول و تحقق معنی و قرب و احاطه بسبب قطع
 مرابطه که از یک بدیگر است باطل گردد و درین ص
 معارف است از رسول صلعم بخدای تعالی و از ما
 بخدای تعالی و رسول و شیخ صلی الله تعالی علیه
 و علی اتباعهم از دلالت معنی و قرب و احاطه بنا
 احتیاج به تفتیش و مرکزیه روحی شان کام
 تشبیه باید دانست که دلالت از حادث بر صفتیه
 است و از فعلیه بر حقیقیه و از حقیقیه بر ذات فقط و
 ثانیه در جنب حقیقیه است که معروف شود از فعلیه
 و تشریه شامل همه تعالیت ذات و صفات پس
 استجماع فعلیه و حقیقیه و ذات با حادث ضرور
 و الا دلالت باطل گردد و ملاخط ذات بدلالت فعلیه
 خاطر است و سرانجام این تعبیرات حق تعالی است
 و اینون نیست که بدلالت حادث ناظر احوالی باشد
 اس نیست با الله کما هو با سماء و صفات تشبیه

باید داشت حصول دلالت از دال از جهت عدم سابق
 ممیز احتیاج وجود دال محتاج الیه است نه از جهت
 عدم لاحق که حاصل نشود بی عدم سابق از آن که
 آنرا که عدم سابق ضروری نباشد عدم لاحق بر
 ممنوع باشد و آنرا که عدم سابق ضروری باشد
 عدم لاحق نیز بر و ضروری باشد پس از عدم لاحق
 رجوع بعدم سابق لازم گردد و بر آنچه عدم لاحق
 ضروری نیست نماید شخصی است زائد بر مابقیه
 که در معرقه تشخص نفس ایشان بهرین ذکر شناخته
 هم تنبیه از اینجا که منظریه تامه مراد اول الاوهین
 است و ماخذ جمله کائن مراد است صلی الله تعالی
 علیه و علی اله و سلم پس غیرش دین مرتبه کنیانش
 ندارد و تواند شد که لی مع الصدوق لا یعنی فیه
 ملک مقرب و لا بنی مرسل الحدیث در معینی باشد
 ولیکن بر همین بر قدر استعدادش بهره که دارد جز

و توسیع بر همین متفاوت در مرتبه خود و خروج بسوی
 حقیقه استحقاق که حقیقه محمد است صلعم کوائف اصلیه و
 عرضیه و تبعیه دارد پس احاطه کلی بر ما خود ذات مراد
 الاولین است و جزئی تر غیرش اگر امتیاز در کیفیت
 و غیرش بکبره شود نقصان نظایر است و بیم آنکه نظیر
 مزعوم شود اللهم و فتن الحق و حفظ اسرار الزیغ و انقضا
 تنبیه بدلالة قوس مغلی سیر قوس عمومی است که منها
 ولایه ظلی و سیر قومی است و شایسته بکرمه فکان
 قاب قوسین ترجمه پس شد رسول الله تعالی علیه و
 سلم متصل به چو قطب عالم گوشه دو کمان در ترجیح
 این دعوی از ابتدای تم و فی محبت ابد اختلاف
 سخن بسیار بدلالة نفس است اگر توجه خاطر توفیق
 تعالی شد نوشته خواهد شد پس بدلالة قوس علوی
 سیر نظری در مقام ادنی که ولایه اصلی و اصل
 مرتبه حجاب و مقصود است تواند شد و اشارت

عطف مدلل به کان محقق وجودش بعد م ثبوت
 سلب استعلا لام مانع تردیدش چه تردید نافی مراد
 و مثبت مراد در وجه واحد است بخلاف عطف م محقق
 قرب قاب قوسین ادنی است در وجه مقصودش و
 دلالت قرب قاب قوسین بسوی ادنی و حولش میان
 حادث و قدیم تا بجای ماند حد ظرفین و اشارت تردید مانع
 عطفش چه عطف مثبت معطوف علیه و معطوف نیست
 در وجه واحد بخلاف تردید م نافی قرب قوسین است
 در وجه مقصودش مقصود مثبت قرب ادنی است
 در وجه مقصودش مقصود او نیز باید نیست عطف
 علم قطعی را خواهد و حال آنست که تردید صریح با هم
 آنست و تردید علم مشکوک را خواهد و حال مثبت
 که اینجا بطرف الله سبحانه علم محض و بطرف غیر رسول
 صلعم جهل محض مانع نیست پس ناچار توجه به اشارت
 مر قومه افتد و آنکه هر مرتبه قوس سفلی سر در قوس علوی قرار

بمطابق بقعه و از هر مرتبه قوس علوی سیر در صلبش
 بمطابق بقعه تواند کرد و این اتصال در نظر دردمند
 باین صورت \circ است و شنیدیم که باین صورت \circ است
 ولیکن بدون رفتن گوشه از جانبی به جانبی
 خلاف تحقیق عرفانی است و در تحقیق این مقصد
 کلام مطول است که محول بر عارف محقق نمودم
 تحقیقش از لفظ مطابقت و دائره توان فهمیدم و
 لفظ دائره که حضرات مجددیه رضی الله تعالی عنهم
 میفرمایند موید صحت نظر دردمند است و الله تعالی
 اعلم بالصواب تشبیه ساکب بعد قنای وجود تضمینی
 مسلوبات غیر مخصوصه محمدی صلعم از و باقی بوجودی تضمینی
 موجودات و مسلوبات مخصوصه محمدی صلعم است و
 عنصر راجع روح است و قیاس پیری شدن است
 و انهم لاجل است موجودین العبدین لانه بعد
 سابق چه حکم قیاس بعد و محقق تواند شد نه بعد و

حکمی و نه بر وجود فارغ از حدین پس اگر دلائل
 دلائی آرد بر وجود موجود و نه فی بل وجود فارغ
 از حدین نماید مستقیم اگر فانی شد دلیل از سحر
 و دانسته شدن خودش فانی شد دلاله و معرفه
 مدلول و اگر فانی نشد دلاله و معرفه مدلول چنان
 فانی شد دلیل پس لازم است بر آنکه بفهمی اینست که
 فاعل دلیل و دلاله در عروج و معرفه مدلول است
 باین طور که دلیل و دلاله ثبوت وجود حادث
 مستتر بفاعل در علم استقرار زمانی نمیگیرد
 مگر مدلول بسبب وجود قدیم بانی که مقصود است
 نه بطور فاعل دلیل و دلاله حقیقتا تشبیه احدا
 در تعین حقیقه احمدی و حقیقه محمدی معلوم در ذکر حقیقه
 تعین احمدیه و محمدیه مذکور است دانستی است و الله
 الموفق لمن یشاء تشبیه و مشکوه است فرمود علی
 السلام تعالی علیه و سلم که روایت الله تعالی در عالم

تحقیق علم با دست تعالی و فرمود صلعم انما الاحسان
 ان تعبد الله کانک تراه و همانا که تحقیق علم با دست
 تعالی و قال سبحانه الم ترالی ربک کیف بد اطل الایه
 تری یعنی رویت قلب ای علم بد لایه تنفعو لکن و خصوصیه
 الی ربک و قال سبحانه قل هذه سبیل ادعوا الی الله
 علی بصیره انا و من اتبعنی الایه تنبیه سیر نظر
 کشف بالاخصصاص عبارتست از علم و سیر قدم
 و کشف خاص عبارتست از ادراک تنبیه حیرت که
 عجز علم بکنه ما یخلق به اعلم است متفاوت است
 بتفاوت مناسب هر ولایه تنبیه نفس ناک
 با تطبیق حقیقه جامع الیه بحقیقت مافوقها
 از حد تعین جزو بدون تواند شد بلکه قرار شخص نفس بر
 انطباق شود و از مافوقها همچنان مستفیض است
 که بود پس اگر با همین انطباق کار از سر گیرد مجرب
 گردد و از آنکه عروج و نزول محمول معارف درجه

نفس عارف است و پس شیخ که تحقیقش در ذکر
 کیفیت العلم بالمعرقه و العارف و المعروف مذکور است
 هم ابتداء و انتماء را کار همه در نفس اوست تشبیه
 معرفه از غیر خود موصل بمعیه و قرب و احاطه بنفس
 عارف نباشد و بخطای نظر در فتنه افتد و حصول
 معرفه از خود موصل بمعیه و قرب و احاطه بنفس عارف
 باشد و بخطای نظر در فتنه میفتد و تیر سالک ناظر
 کرامت حضرت شیخ در نفس خود سعید است و چنانکه
 از ان بعد تشبیه عروج بهر ولایت که شود و وسط قلب
 منقطع نشود اگر چه از غلبه مافی الوقت منت از نگردد
 و قلب عروج کند تا حقیقه جامع انانی پس
 حد با همه داخل قلب شود و کار قلب بود و پس
 تشبیه این مرتبه حجاب را که ظلال هم توان گفت
 توافق با وصل واجب است پس اگر حادثی تحت
 مرتبه حجاب نباشد بل ظهور عین حجاب باشد و پس

لازم است که صفات مساویه مثل ستمت و نوم و عدم علم
 وجود واجب و دیگر هم برین قیاس درو نباشد و حال
 آنکه هست پس این پس اے بود صفات مساویه
 هم منی برتنت که وجودی متضمن مساویات بود
 التزامی در تحت مرتبه حجاب است و نه از لزوم مذکور
 چاره نباشد و نیز از محکمت نقلی دلالتی بر ظهور عین
 حجاب نیست تشبیه وجودی متضمنی و التزامی نفسی
 و جواب از دست سبب دلاله احتیاج بسوی محتاج
 الیه که فارق میان حدوث و قدم است و هم مسرقة
 موجودات واجب است سبب دلاله ظلمیه و هم مسرقة
 مساویات واجب است سبب دلاله ظلمیه و هم مسرقة
 شناخته نمیشود و مگر بدلاله احتیاج بسوی ذی ظل
 پس اگر امتیازی در دلاله ظلمیه وجودی متضمنی التزامی
 کزده شود اثبات مساویات هم در مرتبه واجب لازم
 آید فعوذ بالله تعالی منتهی پس کت ضعیف الاستعداد

را دلالت با احتیاج ایمن محتاط است و اجتماع دلالت بر
 افضل تنبیه در معرفه صفات سلبیه که وجوب است
 همچو معرفه صفات ثبوتیه توحید شهودی لازم گردد
 تنبیه باید داشت وجود فارغ از حدین ثابت بنفسه و وجوب است
 این معرفه صفات ثبوتیه است پس عدم وحدت که
 منتهی علیه از حادث است از وجود ثابت بنفسه و وجوب
 مسلوب ضرورت این معرفه صفات سلبیه است
 فتم المقصد للاذکیار و اما الفضول للاغنیار
 پس از اینجا است استماع جواز امکان سلوبات
 بوجود ثابت بنفسه و وجوب با چه حقیقه واحده بد ثبوت
 ضروری و سلب ضروری التصاف نتواند ورند ^{منقصد}
 لا اله الا الله تحقیق و تخصیر نماید و حق باطل گردد
 تنبیه باید داشت صوف بمعنی باز ماندن بدی
 از کسیت صراح همانا سبب لغو است محبت ابله
 باز ماندن کسی از بدی پس صوفی منسوب بصوف است

و تصوف برگزیدن صوف است حقیقت این تتره
علم و عمل از ثواب کفر و شرک و حنائق کبار و
صغائر تا آنکه از کرده و عبث تصوف حقیقی است
و الله تعالی بیدری الهیه من ایشان همانا صوفی
نور من الله تعالی است قال الله تعالی لقد جاءکم
من الله نور الایه و قال صلی الله تعالی علیه و علی اله
و سلم انما من نور الله باید داشت علم و عمل تصوف
شامل است باین علم و عمل ظاهر که می تراود از
نظم قرآن مجید و با آنکه دلالت نظم بر وصل
بجلم و عمل تصوف است نتوان رسید تا تعلیم و تعلم
در کار نباشد قال الله تعالی تعلیم الکتاب و الحکمه
و یعلمکم ما لم تکنوا تعلمون صحت علم و عمل ظاهر
و حصول بعلم و عمل تصوف است هر که نزد صحت
علم و عمل ظاهر نزد بعلم و عمل تصوف و با وجود
علم و عمل ظاهر محتاج تعلیم و تعلم علم و عمل تصوف است

چنانکه فرمود و تعلیم مالم مکتوفاً بعلمون پس تصوف
 بے صحت علم و عمل ظاهر تر از حق است لغو و بانه تعالی
 بر آن صوفی از علم و عملش حالات غریبه است که جز
 صوفی متوافق با درکش نتواند رسید تنبیه حدیث
 نفس متعلق صفت کلام است که در قلب میگذرد
 مانع اطمینان قلب بذكر میشود باید دانست هر چه من الله
 تعالی نباشد همه از افعال نفس است که شایان
 افعال نفس هم متعلق به صفاتی از صفات ذاتیه است
 پس هر چه از خیر و شر بوجود آید از افعال نفس محل
 قیام عوارض است پس مزاج از افعال نفس
 منش و حدیث نفس از انت هم بی قنای نفس منش
 ای خود نبودن هم بکلاحظه ربط احتیاج با موجود
 نتواند شد و این را از کسی دانند که باین بهره رسیده باشد
 البته بذریعہ تعلیم و تعلیم بیه نظری که حسب حصول
 سیرت است توان رسید و الله تعالی بهمیدین

تنبیه در ذکر الهی تعالی نگاہ داشت ذکر در وقت حال
است هرگز امید نگیرد و خوشاقبتی و فکر ماضی و مستقبل
اضاعت وقت عزیز است که تدارکش نتواند شد شعر
ما فات فست مضی و ما بایک فاین

قم فاعتنم المصنعة بین العبدین
تنبیه چون در معرفة صفة عجز و نماید ذکر سهمش طایفه
بخش دل عارف شود تنبیه بسبب اختلاف و دو
ساکین که از اختلاف منشأ تعیین جود ایشان است
در کیفیت موحید و واردات سخن بگفته شد و از مفهومات
و تشابه که خلاف تحقیق و جاسه خطر است تبر
نموده شد و نیز احتیاط در اینست که متصوف بی حقیقه
از تصنع در بلا نیستند و نمیکند و مقتدا از محقق ممتاز
تنبیه تعیین مقامات و ترقیب سیر از روی حقائق
ثابتیه پس آنکه مذکور شد ضروری است از روی تحقیق
فاما مساوات سیر سائرین بعد موصوفه در معرفة

الهی سبحانه ضروری نیست و بعضی را تفاوت تعبیر
 مقامات متعلقه عنصر و ترتیب سیر و سید هر دو
 مقتضای نصیب است فاما تفاوت به ترتیب
 سر لازم نقصان معرفه است پس نتوان گفت
 که همین و همچنین است و پس تنبیه باید داشت هر صفت با
 ادراکش بی تفاوت است شش هر صفت را ادراک
 است و صفت با ادراکش بی تقدم و تاخر است قال
 سبحانه لا تدركه الابصار الا یہ م و از لفظ ادراک
 علم شئی مقصود است پس تا آنکه زبان و دل و فکر متعلق
 بلفظ است همه مقال است و ادراک شئی مقصود حال
 و این تقریر شامل هر لفظ و معنی است قدم و قدم نبیه
 عبارت از مقال حال است حضرت سعد علیه الرحمه فرموده
 بیت قدم باید اندر طریقت نه دم که صلی ندارد دم قدم
 چون در معرفه الله تعالی از مقال بحال رسد فانی
 حسب حال مقامات معروفه شود از اینجا است که در

حال حضرت مولوی رومی علیه الرحمة فرموده است
 گم شدن در گم شدن گشتی از نیستی از هستی سر ازین است
 باین گم شدن نیستی از نیستی بی تعلیم از معلم بحق رسیده اند
 چون عنایت حق تعالی به بنده شامل شود ملازمت صحبته
 مرد بحق رسیده و تاثیر و تاثر حاصل شود و بی
 بی عنایات حق و خاصان حق که ملک باشد پستش و حق
 نارسیده بحق نرساند و خود را بقسالت و دلا حول
 لا قوة الا بالله العلی العظیم تشبیه طریق تعلیم خیان
 مناسب می نماید که بواسطه بروز و القار دفع غفلت
 از تصدیق مرتبه اجمالیة الوسیة الله و حب الوجود
 به لاله حادث گشتانیده شود چنانکه مفهوم هست
 به تحقیق ایمان بالغیب سرایه سعادت باشد شعر
 دور بنیان بارگاه است پیش ازین بی خبر و اندک است
 پس در تفصیل هم بواسطه بروز و القار کار کرده شود
 تا سالک را حفظ و سلوک میسر گردد و اتباع متبوع

صلی علیهم و آله و سلم و علیهم السلام و علیهم السلام
 سبب سعادت معلّم و تعلّم شود و التوفیق من الله تعالی
 ربنا لا تؤاخذنا ان نسينا او اخطانا ربنا ولا تحمل علينا
 اصر الک حملته علی الذین من قبلنا ربنا ولا تحملنا ما لا
 لنا به و عفف عنا و اغفر لنا و ارحمنا انت مولانا
 فافسرنا علی القوم الکافرین و صل و سلم علی محمد بنی الحقه
 و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و ترجمناه
 ذکر کیفیت حسنلاق که برای تصفیہ و
 تزکیہ باطنی این شخص است باسطالب کبر

بسم الله الرحمن الرحیم
 نحمد الله و نستعینه و نضلی علی رسولہ محمد و نستشفه
 و علی آله و صحابه اتباعہ اجمعین سخن در اخلاق است که برای
 تصفیہ و تزکیہ باطنی این شخص است منبر مودت
 انک لعلی خلق عظیمه و بدانکه خلق بسته خودی نیست

بایسته است و این دلالت می کند بر تحقیق و لام بر تا کید
 و خلق عظیم بر اجتماع اخلاق بالله تعالی و باخلق
 بنزوم عظمت و رقابت ابل انچه دانسته شود پس محصور نباشد
 در جهتی در نظر ظاهر نیست مثلی ارم که قصر و طول وجود
 متخالف مستترع من چنین است نه مقید پس
 اجتماع چنین متخالفین در ذات واحد صلعم با امتناع
 حصر و تحد و انحصار است و علی هذا القیاس شعر
 ز فندق تا بقدم بر کجا که می نگرم
 کر شده دامن دل می کشد که جا اینجا است
 و هابرا نکه گفتش شعر ندانم که ارمی سخن گویم
 که والا تر سے ز انچه پس گویم و زین پس نتوان گفت
 پس مقتضای آنکه منم تخم چون الله فامعونی بحکم الله
 الا به انصاف و انصاف محو بیتی در اتباع اوست صلعم المقصود
 انچه بالله تعالی است ایمان بالله سبحانه کما هو
 باسما و صفاته بقبول او امر و نواهی است که علة

وصول بمجده حسنات و خیرات است و بهین همه
 شایسته همه حسنات و خیرات هم تشریف برتبه
 ذوالجلال و الاکرام است و محبت خداست غرض
 و محبت لازم خشوع و خضوع و شکر و صبر و توکل و زهد
 و رضا بصفات و ذات محبوب است تا ملاحظه
 عوارض خود و صفاتش آنت که نخواهد غیر محبوب را
 و غایتش حاج ذاتی مستلزم فرائض از نسب است
 غلامی فی الا المحبوب باید داشت تا بدست محبت از
 میلان است چون ازین برگزده عشق است چون
 ازین برگزده محبت است چون ازین برگزده محبت
 میلان عشق در وصف قدیم مذکور شد مگر محبت در
 و حادث بطلانش مستحق است ما شاء الله تعالی
 قال سبحانه قل ان کنتم تحبون الله فاتبعوا
 محبتکم الله الایه و یحیی و یحیی الایه محبت در مرتبه اول
 است و در مرتبه اول است و باین صفاتی حشر

عارح معارج سلوک معنوی سے معرقتی نذر دے
 ورنہ کثرت با وسع جاذب از روی صفات چه فعلی و چه حقیقی
 و غیر ہما کہ محتشیش در تقابل سلب خواست خود است
 پس بقصدہ تعالیٰ مستج الصافات لصفات اسد
 تعالیٰ تواند شد و غایتش قنای خود بشہود و معنی
 و صفات و ذات است تا دلائل بحسب و شکر معنی
 قدر دانی کما قال سبحانہ و اشکر و الحمد ان کنتم ایاہ
 تعبدون و درین آیہ کریمہ بنا بر تخصیص در شرط و
 رابطہ در خبر اخلاص دل در دست داشت فافہم ما دام بقضیم
 و ہمہ بدین بھما ایمان است پس توفیق بجا آوردان
 موافق باشد کہ نہت بجا بدین ش ای ایمان و توفیق
 ہم تشریف بشیر القہ قرب و ربوبیت است القہ
 تعالیٰ للذین احسنوا بحسب و یادہ الایہ و کفر و شکر
 سمات غیر کبرہ القولہ تعالیٰ ان تجتنبوا کبار ما تنہون
 عنہ تکفر عنکم سنا کتم و القولہ تعالیٰ ان احسنات

نذیرین السیات الایه پس شکری برشکر
 تسلسل یافتنای است و تشییحان نبادت نعمت است
 بقوله تعالی لمن شکرتکم لازمه نکم الایه و اگر کسی که در پاره
 زیادت در بابی و قال شکر فیصل و سبحانه لوجه تعالی
 است علی کیفیت اسرار مع الرضا و خاتیش در گشتن
 از تمانیز کثیف طریقت شکر از سبب انچه از دست تعالی
 و انچه از خود است هم و وصول منعم بهمین واسطه فعلی است
 و آیین عروج تا ولایت اول است لاکن بر کیفیت معرفت
 حقائق شمار سیر نظری تا ولایت پنجم میتوان کرد
 و توکل و محبده احوال نفسی و افاقی بقوله تعالی فتوکل
 علی الله و تشییح آن عاقبت و کفایت کردن
 او سبحانه است بقوله تعالی و من یتوکل علی الله
 فهو حسبه الایه و اثرش قطع از غیر اوست تعالی
 و خاتیش فنا و نفسی و افاقی است تا ولایت اول
 و زهره عینه قصر الال و الالهی بلهی الاصل کما قال سبحانه

یلیم الامل الایه و نتیجه آن عاقبت است و اثرش
 بریدن طمع است که اصل امل است و فاشی آنکه
 نماز مکرر با بولی موجود و تکلیف الامل باید داشت چون
 نظر بمقدور دارد از طمع و امل فارغ شده قانع شود
 و چون دل را از شوشات ماسوائه سبحانه فارغ
 دارد همه اصول را از مراتب متضمنه موجودات در آن
 یافته فارغ از مراتب متضمنه مسلمات باشد و صبر بر
 شدائد محبتش ای بر مومن هر چه هست از محبت است
 و شدت محبت است و شدائد و قال صلعم ما اودع
 نبی مثل ما اودعکم و صبر و تکلیف بحب اوردن
 او امر لقوله تعالی و ما انکم الرسول فخذوه الایه و
 نواهی لقوله تعالی لا تقریوا الفرجش ما ظهر منها و ما بطن
 الایه و صبر بر مخالفت مراد لقوله تعالی فاصبر صبراً
 جمیلاً و صبر بحکم ربک الایه و نتیجه آن کی از دو
 سبکی است لقوله تعالی قل بل ترصیون بنا الا احدکم

احسن الایه و مال صبر فصل اول سبحانه لوجه تعالی
 است علی کیف احزن مع الرضا لقوله تعالی
 و الذین صبروا ابتغوا وجه ربهم و لم یک فاصبر
 و فاش در گزشتن از نماز کیف طریقی است
 انچه از دست تعالی و انچه از خود است م و معنی
 ذاتی بهمین واسطه فعلی است لقوله تعالی ان الله
 مع الصابرین و پیش ازین ترقی نتوان کرد بجلال
 شکر پس بے ابتغای وجه الرب و تحقق معیت صبر
 بوصف نتواند شد و استغفار معنی پوشش وجود
 مسلوبی خواستن لقوله تعالی و استغفره که لازم
 استغفار و عجز است و فاش و صول بمعنی حقیقت
 که میسر و سوخته بمعنی رجوع از بنده بچدای
 عزوجل و از خدا سکه عزوجل بر بنده که تاثیر
 فنا سکه خود بشود افعال و ذات است فذکر
 الجفار بعد الوفا رجوع و توبه بعد کار توبه بیشتر است

که با فحال جوارح و قلب متفکر باشد و در کردنی دیگر
 نمکند و از نا کردنی باز ماند و در کردنی انطباق طهارت
 باطن بحضرت الهی طریقت خواهد و از نا کردنی دریا
 رحمتش بنیاه آرد و سخن تا اختیار است و خوردن پوشیده
 کسب حلال که از عظم امور دین است متوقف بحسب
 برکات و خیرات علم و عمل بر این فرمود صلعم طلب کسب
 الحلال فرضیه بعد از فرضیه فی الشکوة بر بنای الفضا
 لام استغراق بعد فرضیه بمبه فرضیه طلب کسب
 حلال است متعاقبا و بر بنای الف و لام جنس بعد فرد
 فرضیه فرضیت طلب کسب حلال است متعاقبا و از
 لفظ بعد واضح است که فرضیه طلب کسب حلال ^{غل}
 ارکان خمس نیست مگر زائد بر این متوقف علیه برکات
 ارکان خمس و این امر از اهل دل پوشیده نخواهد بود
 فرمود صلعم ان الله طيب لا يقبل الا طيبا و ان الله
 امر المؤمنين بما امر به المرسلين فقال يا ايها الرسل

کلا من الطيبات و عملوا صالحا ط و قال يا ايها الذين
 آمنوا اكلوا من طيبات ما رزقناكم في الحسنة تقدیم کلا
 من الطيبات بر عملوا صالحا مشیر توقف مذکور است پس
 ششاهه سلبش از فضل شورش توان دریافت و ضیاع
 قناعت که رضا و کفایت بحاصل است و نیز طمع که
 امید زیادت بر حاصل است لقوله تعالى لا تمدن عينيك
 الى ما استعاب به ازواجهم زهرة الحيوۃ الدنيا لفتنهم
 فيه ط و رزق ربک خیر و البقی و نتیجه آن بقول علی
 مرتضی است کرم الله تعالی وجه غرور منع ذل من
 و این عزت و ذلت عام در دنیا و آخرت باید دانست
 با انیمه که گفته شد فضل ظاہر و باطنین کیفیت حال
 است کما قال صلی الله علیه و سلم فی جواب سائل الا یما
 رضیت بالله ربا و بالاسلام دینا و بالقرآن اماما و بالحق
 قبلنا و بحجة نبیا صلعم ترجمه شدیم بخدای پاک
 از روی آنکه پروردگار است و باسلام از روی آنکه گشت

و بقرآن مجید از روی آنکه پیشوا است در مقام صدق و معرفت
 خدای پاک و او امر و نهی و تنبیهاست و کعبه عظمیه از روی آنکه
 قبله سجود و ایهاست و محمد صلی الله تعالی علیه و سلم از روی
 آنکه پیغمبر است ختم الانبیاء منظر کبریا و قال سبحانه قل
 بفضل الله و برحمته فبذلك فليفرحوا هو خير مما يجمعون
 پایه دینست که فضل نبی است پس تقابل باشد
 بخلاف رحمت و تحقق رضا و فرحت در سلب و ثبوت
 مقابل است و ما یجمعون غایب است که عام است در فاعل و
 مفعول بخلاف ما یجمعون مخاطب در مقابل یا ایها
 الذین آمنوا پایه سابقه که خاص است ابلغ بمقاصد
 و من شبه الفضائل و اتصالش معنی اشارت
 انفصال و اتصال با معش از ما قبلش میکند بخلاف
 عن که مشیه اتصال نیست چنانکه سبحانه بعد عما یصفون
 حاصل آنکه آنچه جمیع میکنند با آن از خیر باشد یا نشاء
 هم پس معنی کریمه در غایت لهجست بدلالة لغت تا ناید

مدعا و ثبوت خیر در مقابل مشترک با جمیع و علت محبوب
 اش شایسته ای بخواهی دنیا و بخواهی آخرت هم بمقابل اختلاف
 معانی فضل و رحمت چنانکه در تفاسیر مذکور است ای فضل
 قرآن مجید و رحمت است بآن یا حضرت صلعم یا فضل یونق
 و رحمت عیسی یا فضل معرقه و رحمت توفیق دریافت آن
 یا فضل نعم ظاهره و رحمت نعم باطنه یا فضل دخول خان
 و رحمت نجات نیران یا فضل کشف غطاء و رحمت بشیر
 لقار این است قل بفضل الله و بفرای ای حبیب من فضل
 خدای پاک که مشرف کردنش در دین همچو شمس صلعم
 که جایی حصول جمله حسنات و خیرات و برکات کامله
 مخصوصه است در مقابل دیگران من دون الاستحقاق
 و بجهت و برحمت او تعالی یعنی حضرت رحمة للعالمین صلعم
 بدلالة اللفظ مرید المعنی و تبیین تخصیص از مدعای بوقالت
 قدر او توافق شفا را میسر است الحمد لله و رحمة الله
 که عبارتست از ذات بابرکات حضرت صلعم متاخر عطفه

بدلائل عطف من چنانکه فرمود یا ایها الناس صدقوا بکم
 موغطة من بکم وشفار لما فی الصدور وهدی ورحمة
 للمؤمنین هم بدلائل شفار لما فی الصدور وهدی ورحمة
 للمؤمنین است وهدی ورحمة للمؤمنین وهدی ورحمة
 للمؤمنین یا تعبت حضرت صلعم والا فکیف استکم فیکلک پس باین
 ای قرآن مجید بفار عطفه مفید تعقیبش نوع اسطه ضرور
 رسول الله تعالی صلعم بدلائل مناسبت سابق است
 موغطة من بکم فکیف حواط پس باید که شاد شوند یا نهیمه
 نواز شمسای حق تعالی که رسانید بدیشان قار بر
 صیغة امر غائب بحطاب عام مفید وجوب آثار
 افادت معنی جزاء بشرط متقدم ضرور مجوز از خصص المؤمنین
 بفضل الداعی میکند والاشیاء و اگر نباشد
 افادت معنی جزاء بشرط مجوز کورم مانع تعلق
 مجزوات متقدم با اجمال است فکیف و اگر سخنی بهتر
 ازین باشد مقبول مجوز مجامع و ان شرح با این

عطیات بهتر است از آنچه اندوزند از اعراض عیش دنیا
 و آخرت تا بنیکه حقیقه ایمان در رضا و فرحت با نهمیه است
 و الا حقیقه اتفاق و کفر مستحق است باید دانست که از
 از خوردن و پوشیدن و گفتن و شنیدن و خفتن و با خلق
 پیوستن چاره نباشد پس حفظ در نهمیه با آنچه باید از رو
 اخلاص باشد سجانه ای حلال خوردن بقدر ضرورت
 و حلال پوشیدن بقدر ضرورت و حلال گفتن بقدر
 ضرورت و حلال شنیدن بقدر ضرورت و در یاد
 خفتن بقدر ضرورت و با خلق پیوستن بقدر ضرورت
 موجب فلاح است در آنچه باید و آنچه با خلق است
 عفو و امر بالمعروف و اعراض از جاهلان و استعاضه
 وقت نزاع شیطان و اینها از سفوح کتاب است
 لعل که تعالی خدا العفو و امر بالمعروف و اعراض عن الجاهلین
 و اما نیز غمک من الشیطان نشغ فاستغفر بالله ط
 انه یومئذ یسبح العظیم و یخفی بک گفتن وقت غمی صمیمه

دور کردن از خود

و حفظ از ترغیب شیطان لقوله تعالى قل لعلباد
 يقول التي هو حسن ان الشيطان ترغیب منیم ان الشيطان
 کان للان عدو اسبنا لقوله تعالى
 يدرون باحسنة السیة اولیک لهم عقبی الدارہ ترجمہ
 انانکہ دور میکنند بہ نیکی بدی را از نفس خود یا غیر چنانکہ
 نیکی میکنند کسی کہ بدی کرد بایشان یا انکہ نیکی میکنند
 کسی کہ بدی میکند بایشان تا انکہ باز ماند از ان بدی
 کہ حقیقتاً برائے اوست و عہد جوہ رجوع میکند
 بوجہ اول ایشانند کہ برای ایشانست سہ انجام خانہ
 دنیا و آخرت بد و پوشیدن عیب قال صلعم من را
 عودہ شترکان کن اچنی مودودہ فی الشکوۃ
 بر حال خود بہ بنی تا قدر عیب پوشی بدانی حسن ظن
 بمؤمنین بلالہ ایمان لقوله صلعم ظنوا بالمؤمنین
 و خذوا من سوره المؤمنین لقوله تعالى ان بعض الظن
 اثم الا یہ خصوصاً بانبیاء اللہ تعالیٰ و اولیاء اللہ تعالیٰ

که بر بنیاست حقیقت خود تا کفر یا کبیره یا مغیره یا محذور
 از خیرات خواهد رسانید و از اینجا است که افعال و اقوال
 اولیاء الله تعالی اگر خلافی از محکمت داشته باشد
 بخوض نبایدفت و بلکه در جای تشابهات باید نهاد و اگر
 تواند تاویل موافق محکمت با تخریر نماید چه ایشان خیر الممیز
 هستند ورنه حواله بفاعل و قائل کند چه تخطیه و تشنیع باشد
 تواند شد که هبتان اثم همین باشد و آلتبه بعض حسن
 تشابه بقیح است چنانکه بعض تشابه بحسن و نیز
 میتواند شد که معصیه بعض ایشان غیر ارادی باشد
 چنانکه نسبت به حضرت آدم علی بنیا و علیه الصلوٰة و السلام
 فرمود سبحانه و لقد عهدنا الى آدم من قبل فتنه
 و لم یخجله عزراه و نیز در حق بعض ایشان قوله تعالی
 فاولئک یدل الله سبلاتهم حسنات ط منطبق است
 ترجمه پس آنند که بدل میکند الله تعالی بدیها
 شان را به سبکیها بدلفهم و در دمنده بدل چنانست که

سیات شان در آن حسنات می یابد به صحیح نیت چنانکه
 حضرت مولوی معنوی رومی قدس سره فرمود **شعر**
 هر چه گیرد علتی علت شود هر چه گیرد کاملی ملت شود
 در تفصیل این اجمال به بیم کجی فهم اجمال تغذیه است یا از
 محبوتیه بالمحبوتیه سیاتیکه مناسب حالش است ای مبتدا
 معصومیه و محفوظیه هم شان است در مرتبه مقبولیت
 است چنانکه از حضرت ابوالحسن علی بنیاد علیه
 الصلوٰۃ و السلام سجاد کنا فی قوم لوط الایه و از
 حضرت موسی علی بنیاد علیه الصلوٰۃ و السلام قال
 رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر الایه ترجمه گفت
 ای رب من تحقیق من سبب خیر که فرود آورد
 بطرف من از خیر نادرده ام با نچه می باید مدد باید داشت
 اگر لای سببیه سجدت متفعل فقیر مگذشته شود متفعل شود
 مرفقیر پس معنی آنست که نادرده انم که فرود آورد
 بسویم از خیر در حالیکه الی مشیر اخبار خیر است کلام

بی مراد نمی باشد و اگر الی معنی علی گرفته شود الفشار
 حاصل است و از حضرت سرور انبیا صلی الله تعالی
 علیه و علی خوانده من الانبیاء و سلم اذا الارضی قط
 و واحد من امتی فی النار درین آیات کریمه و حدیث شریف
 نازش نیازمندان است و آنکه حضرت انس رضی الله تعالی
 عنه از بجاوری مر حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
 ظاهر او مشکوة مذکور است عن الترس قال کان رسول الله
 صلی الله علیه و سلم من احسن الناس خلقا فارسلنی
 یوماً لى حاجه فقلت والله لا اذهب و فی نفسی ان ابوب
 لما امرنی رواد مسلم شمر اکنون که مجال که پرسید زباغبان
 بعل چه گفت و گل چه شنید و صبا چه کرده و دیگر نیز باید دانست
 که حسنات در ضمن موجودات است و سیئات در ضمن
 مساویات پس حسنات و سیئات تفاوت درجات
 در جنس خود عام است نه هئیکه که اطاعه از حسنات است
 و عصیان از سیئات و پس آری اطاعه هم از ضمن

موجودات است و دیگر نیز در حصص این هم از ضمن مسلوبات است
 و دیگر نیز چنانکه استدلال بر عموم مذکور لغیر بود و حق سبحانه
 بلوایم با نجسنا و استیانت الایه و دیگر آیات هم که از مطایفه
 قرآن مجید و تفسیرش میتوان دانست معنی شریف این عبارت است
 هر چه از مسلوبات است اگر دلالت اختیار کرده شود بمعرفه
 مسلوبات واجب و موجودات واجب از وجه الزامی شالی
 حناات خواهد شد و نیز هر چه از مسلوبات است اگر استیانت کرده شود
 با نخبه از موجودات است شالی موجودات میگرد و مثلاً
 قتل و نهب جان مال همه از سنایات است چون تنه با گرد
 به نیت اعلای حق همه از حناات است و لکن با شسته و
 خارج از سنایات و در خلل حناات میشود و تا کنون پس
 الرحمن الرحیم به نیت قوت در عبادت با دیگر فرائد و
 با تدارا عفو بالله من الشیطان الرجیم به نیت طمینان
 عبادت با دیگر فرائد و نیز با تدارا اللهم انما نعوذ بک
 من الخبث و الخبثات به نیت طمانینه و عبادت با فرائد

دیگر و قیاس کن دیگر سیئات را که به در آوردنش بخت
 حسنات داخل حسنات میشوند و این مسیّد نشود مگر با اتباع
 قول و فعل رسول الله تعالی صلعم پس چه رحمت است در
 اتباعش صلعم و چه رحمت در ترک اتباعش صلعم و این
 اتباع و تبدیل سیرت از اسرار کرمیه فلا یغیر غیبا نفوسهم
 عن نفسه الا به اسے باید که میل نکنند به مرادات نفوس
 خودشان تجاوز از مرادات نفس بسیار که ابرار را بر
 خیر الاخیر صلعم و مرادات نفس مبارکش صلعم از
 حق نفس الکدیم و حق الله العظیم همه بر و خیر است و
 قائده اتباع ارشاد میشود و لکب باشهم لایصیبهم
 ظمار و الانصب و لا تخمصة فی سبیل الله و لا یطون موطن
 یخبط الکفار و لا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم
 عمل صحیح الا به اینهمه تبدیل سیئات بحسنات است
 و این تبدیل بعد توبه و ایمان و صلاح است که از صد
 ایه یعنی الامن تا پ و این و عمل عملا صحاحا مبرور است

بحکم فارسی نه هزار شرط حذف و آقا خبر از ثواب
 بر عمل پیش از ثواب لازم بخلافش مربوط به چنان است
 مفسر دیگر مفسرین که آن محسنات است بسبب
 حسنات یا مبدء اثبات سننات است متعاقب حسنات
 نه بدل کما قال سبحانه ان الحسنات يذهبن السيئات
 الاية و جای غور است اگر بدل حسنات ناکرده است
 موافق تفسیر است و اگر بدل حسنات کرده است آن
 خود مستحق است نه حسنات بمنزله حسنات و الله اعلم
 اعلم و نیز بعضی ایشان در حکم عفو و مغفرت همچو بدایت
 بمعنی اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم شش ان الله قد
 اطلع على اهل بدر فقال اعملوا ما شئتم فقد غفرت
 لكم و در روایه فقد و جهت لکم انجیه احدیث هم چنانکه
 نسبت به اهل بدر کریمه لولا کتاب من الله سبق لتکم فمينا
 انخذتم عذاب عظیم الا یہ شاهد حال است ترجمه
 اگر نبود سس نوشته از الله سبحانه که پیشی گرفته است

یعنی وعده عفو و مغفرت بر اینیه میگرفت شمار در آنچه
 کرده عذاب بزرگ را باید داشت اگر از لولا کتاب
 ائمه سبق و جهی دیگر هم مقصود باشد وعده عفو
 مغفرت اهل بدیه که شامل ماجرانشند باطل نشود
 شش در تفسیرها شبه است ای لایحکم منه تعالی سبق
 اثباته فی اللوح المحفوظ الی ان قال ادا ان لا یعذب
 اهل البدره و در تفسیر کبیر است قال قدیم قد سبق
 حکم الله بانه لا یعذب احد امن شهید بر اجماع دلیل
 شش بدلیل صح ما بعدش مربوط است بحکم عفو
 و مغفرت بسبب بر بیان هم مغفرت تحت مشیه
 بر تخریطی شش چه بعدم قرار مغفرت بعضی منع مغفرت
 مطلق تواند شد کما قال سبحانه یغفر ما دون ذلک
 لمن یشاء الا یمس فایق در مغفرت نباشد مگر
 خبر بطلان و قطعی هم و از کرمیه لولا کتاب انحر ارتقاء
 امر و نهی از اهل بدیه تواند شد بل اثباتش و خبر عفو

در مغفرت است و اگر هیچ قنایه نظر خود ازان پوشت
 ورنه در وقوع استغفاریش ازالشان چه ترزد دست
 دیده شد که مشیطان طغی ظن نمود میشود تا آنکه میشوند
 می بینند ناگفته و نامشده از دور و نزدیک و میدانند که
 کشف مغیبات است احیاء با الله تعالی منه و دیده شد
 هرگاه ظن سر کرده شده بعد تحقیق کیفیت باجر که خیر بود و بد است
 برین تخطیه که عیب خود بود نصیب و غور بخبر که فاسق
 رساند که در این مصلحتها است لقوله تعالی یا ایها الذین
 آمنوا ان جبارکم فاسق ^{غیر از این} بنیای قیتموا ان یضیبروا قوا باجماع
 فتصبروا علی ما فعلتم نادمین و الفساع خلق چه احیاء
 چه اموات ترجمه لقوله علیه الصلوة و السلام ارحموا
 ترجموا چه بعکس این مورد صلعم لا یرحم الله من لا یرحم
 الناس فی الشکوه پس هر چه هست بفرض غر و عادت
 وای مسلمانان این قصه تا چند خوانم تو ضیق از
 خدای عز و جل و حلم و عمل از صحبت صلحا بجوید

اگر چه اندک باشد محبته خود صحیح باشد و در قبول امر
 خدائی عزوجل و رسول مقبول صلعم و این بسیار است ^{تعالی}
 در حق الله تعالی و حق العبد و تهذیب نفس بهر چه عباد
 و طغیانیات مشبوه سعادت بسمعا و طغیان صدقا و تصبعا
 گیرد پس امید تو فنی و فلاح است قال سبحانه انما كان
 قول المؤمنين اذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم ان يقولوا
 سمعنا واطعنا اولئك هم المفلحون ترجمه فرمود
 سبحانه تعالی جز این نیست که هست گفت مومنان
 سرگاه که خوانده شوند بطرف خدای پاک و پیغمبر او ^{صلعم} تعالی
 صلعم تا که حکم فرماید داعی میان ایشان گفتن شان
 شنیدیم و فرمان بردیم همانند بهتری رسندگان
 باید دانست بطریق مجموع زمان محقق وقوع شرط بدلت
 اذ او توسع فاعل که مقتضای به ضرورت بدلت
 محمول این دعوت محقق الوقوع و مستدر الزمان
 الی ماشاء الله تعالی از امام زمانه است و حکم عام است

ازینکه بر بنای عطف نسق باشد یا عطف تفسیر و نظر
 بتحقیق و تخصیص و تأکید جز از بدلات این گان نگفتن سمعنا
 و اطعنا بمراد پیرا کردن بجای آوردن از حضائل منافق
 است ایضا و بالله تعالی منه و حذر از غدر که همانا تبعوا
 اشتغال و نیوی باشد والا خود شامل مراد داعی است
 و چنان دیده شد سعید هر جا که رود سعید است و بحکم سعادت
 عادتش اخذ مضاف و دع ماکدر است و شقی هر جا که رود
 شقی است و بحکم شقاوت عادتش دع مضاف و اخذ
 ماکدر است و الله المستعان لا حول و لا قوة الا بالله
 العلی العظیم متفرقات مناسب آنکه بهر کس
 نه پیوند و چون بیوست وضع او و خود را نگاه دارد
 از آنست که از جهان شجاعت و از بنحیل سخاوت
 و از صلاح طلاحت و از طلاح صلاحات نخواهد بگرید
 خواست صلاحات بتدریج که لازم خیرات تا نوشت
 بترک نرسد و اگر خود شجاع است و سخی و صلاح دوم

خود نگذارد که بمانا از داور است و از تو تراست
 فی المشکوة قال صلعم لا تگوفوا امته تقولون ان حسن
 الناس احنا و ان ظلموا ظلمنا و لکن یظنون انفسکم ان احسن
 الناس ان تخطوا و ان اساروا افلا تظلموا ر واه
 التبریدی ترجمه میشود مرد هر جانی و خود را
 که بگوید اگر نیکی کند مردمان ^{لا تظلموا امته} نیکی کنیم و اگر ظلم کنند
 ظلم کنیم و لکن مقرر کنید نفوس خود را با اینکه اگر
 نیکی کنند مردمان نیکی کنید و اگر بدی کنند پس ظلم
 کنید و در حذف مفعول سرست بتوسع تقسیم
 مفعول از خود و غیر خود بطلب جمیل کریمه ان احسنتم
 احسنتم لانفسکم و ان اسارتم فلها الایه و کریمه لمن انتصر بعد
 ظلمه فاولئک ما علیهم من سبیل که از الفاظ حدیث
 شریف نفیس تواند دریافت و از بریدن پرسیند
 مع بریدن زیاران خلاف فاست باید دانست
 اتحا و قلبی امری عظیم است در وجهی هم دشوار است

و در هر وجه دشوار تر و درین جزا اتحاد و جبهی دیگر متضمن
نیست نگذاشت آن باز آنست موافق اتحاد و لازم
و عا بر آنکه گفت شخص فی تار عمر محکم و فی تار دوستی
رسم ازین درشته که بسیار نازک است بد و صحت اتحاد
جز بزرگ خواست خود نتواند شد و این کار مردان میکنند
چون دهد و اندک بخشنده دوستی پس از منت
و این را بد و خوش آنکه شکر خدای کریم کند که ترا با او
و او را بتو واسطه نمود و چون باید و اندک بخشنده
دوستی و لیکن شکر خدای کریم و واسطه را
هم نفرموده قال صلعم من لم یشکر الناس لم یشرک الله
و اگر ندهد و نیاید و اندک مانع دوستی تا اضافات
حجاب حقیقه نگردد و از خبث نفس که در دادن و
ندادن و یا فتن و یا فتن توان آمد مأمون باشد
و خوش آنکه سال را عزیز و مکرم دارد باشد
که این عزت و عظمتیم به عزیز و مکرم مستور

رسیده سبب قربت باشد من در حدیث شریف است
 هرگاه کسی بکسی براسے خدا عزوجل سید و اول بیت
 نای عزوجل پی افکند پس تعظیم و تکریم لازم است
 هم قال صلعم یا عائشة اجبی المساکین و قریهم قال
 یقریب یوم القیامة و تا تواند دهر قال صلعم یا
 عائشة لا تروی المسکین و لو بشق تمره و درشت
 مکنید لقوله تعالی و اما السائل فلا تنه الا یہ و در ربط
 این آیه و اما شصتمه ربک محدث اشارتی بشکر این است
 که او را پیش تر آورد نه ترا پیش او بردگشته اند در
 خدمت شان این حفظ نگاه است از انتشار و در
 خدمت علماء حفظ زبانت از لغو و در خدمت
 اولیاء الله تعالی حفظ دل است از خطرات
 در دامنند ہی میگوید اینهمه در خدمت اولیاء الله
 تعالی لازم بود بل حفظ جمیع ظاہر و باطن بموجبت
 شریع شریف حتی الامکان و اگر نه تواند یہ آنکه

و در باند چه شایسته بی تاج و تخت و علم و ربانی اند
 و مقربان خداوند و بحلال و الاکرام شایان چه بودند
 مگر قتل و عقیقت خوانند مگر زجر او ببار الله تعالی آن کنند که
 کس ننواند در صفت ایشان است در سوره مریم قوله تعالی
 ان الذين آمنوا و عملوا الصالحات سيجعل لهم الرحمن ودا
 الایه و در سوره زمر قوله تعالی لهم ما يشاءون عند ربهم
 الایه و این بر دو کرمیه بدالات لفظ و قلم عام است
 از دنیا و آخرت رحم و قهر خدا سے بے نیاز در رحم
 و قهر ایشان مستور است و اگر دانند عیانت الحق و یا
 اند بر کمالات رسول منظر شایونات لو کان البحر مدادا
 لکلمات ربی لنفذ البحر قبل ان تنفذ کلمات ربی و
 لو جئنا بشده مداد ع زین شپش چه گویمت که چو نه
 اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی اذاره کما تحبه
 و ترضاه و شفعه فینا و ترحمنا به ذکر انبیاء الله تعالی
 از ذات و صفات و افعال و دیگر عوارض لایحه جانی

شان علی بنیا وعلیهم الصلوة والسلام بنیت هست
تا آنکه واقعی باشد موجب برکات و خیرات در امور
معاش و معاد است لقوله تعالی وکلا نقض علیک
من انبار الرسل ان ثبت به فوادک و جابرک فی هذه الحق
و موعظه و ذکر علی المؤمنین پس کراحوال اولیاء
الله تعالی از صحابه و غیر هم نیز در تعبت فی حدیث
ای محفوظه با تفاوت درجات و لایات صحابه و غیر هم
است بنا بر دلاله بر احوال انبار الله تعالی علی بنیا وعلیهم
الصلوة والسلام با زیادت استفاده ادب
درجات متفاوت درین ذکر البسته فکری رسا
و قلبی پارسا باید تا حقیقه مقصوده ذکر بحسب حال
مقصود و مراد دارد و بدلاله لفظ المؤمنین که در آثار
ایشان است کریمه انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله
وجلّت قلوبهم و اذا تلّیت علیهم آیة زادتهم
ایمانا و علی ربهم یتوکلون الذین یقیمون الصلوة

و مما زفتنا هم یفقدون ؕ اولیک هم المؤمنون حطاط
 لهم درجات عند ربهم و مغفرة و رزق کریم ؕ پس
 فاسق را جزا ساطیر الاولین یا حفظ نفس نباشد و از
 غیر واقعی حذر دارد اگر چه در وجه فضل باشد و اگر
 خطا و فضولی کند بجزای ایشان جای عفو است
 ارادت بر سه وجه است ارادت دنیا محض
 کما قال الله تعالی و من کان یرید حرث اللہ دنیا فو
 نه از دماله فی الاخرة من نصیب ه و نشان مرتبه
 فز و تر آن دو چیز است در زیادت و دنیا منقصان
 دین راضی بودن و از درویشان مسلمانان معروض
 بودن و ارادت آخرت محض کما قال الله تعالی و من اراد
 الاخرة و سعی لها سعیها و هو مؤمن فاولئک کان
 سعیهم مشکورا و قال سبحانه من کان یرید حرث
 الاخرة فز و له فی حرثه ح و نشان درجه فز و تر
 آن دو چیز است در سلا دین منقصان دنیا رضا گرفتن

و موافقت با درویشان گرفتن و ارادت
 حق محض کما قال الله تعالی بر عین ربسم بالغذاء
 و العشی بریدن همه الایه و نشان درجه فرد تر آن
 در گزشتن است از مقصودیت ماسوی الله تعالی بدانکه
 ارادت دنیا ارادت مجہول است و ارادت آخرت
 ارادت معلوم و ارادت حق ارادت موجود و حقست
 بر اے آنکه مرادش مجہول است و تاسف بر اے
 آنکه مرادش معلوم و حقست برای آنکه مرادش موجود
 و نیز باید دانست فرد را از آثار ترک مرص مستاع دنیا
 نیست چون مستاع دنیا حاصل شود و فرست
 در دل نیاید بکنی تشویش شود که از اسباب خطر است
 اگر چه بصرف نام و اخروی باشد و چون حاصل
 نشود و مالتی در دل نیاید بلکه فرست رونماید که از
 اسباب طمینان باشد تعالی است اگر چه محروم
 از خیرات اخروی باشد از مایه برای کسیست که

روزها در دعوت خداوند پیش دعوت خداوند اصطلاح
 فقر از بخوردن است و در بحال روزی دل از نور خدا است
 تعالی نشانه و عاقبت از تشنگی و گرسنگی کما قال سبحانه لا یحیی
 ظار ولا ناصب ولا مختصه فی سبیل الله الا ین سبب
 دعوت خداوند فرموده اند فاقه که نصیب طالبان دنیا
 م بود و حجاب از الله تعالی مرتفع نمیشد از مهمت خانه
 پرسید چیزی هست گفت نیست متحیر و متوشش شد
 بعد ساعتی آن حجاب مرتفع شد و وقتی دیگر مهمت خانه
 گفت حتم قدر یک توله برنج در ظرفی یافتیم ^{خجسته} حجاب
 انداختیم همان وقت رفع حجاب بودش کیفیت این حجاب
 و ارتقا عشق اهل الله تعالی دهند نه غیرم سبحانه
 مسکنیت خوشا سامان عشاق است شعر
 خوشا وقتی و خورم روزگار که یاری برخوردار و دل
 چون متاع دنیا گردش گیرد از وفارغ بوده مسکنیت
 رامایه سبب سعادت خود سازد یارب تو مفتی فرمود

صلی الله تعالی علیه و سلم اللهم اجبتنی مسکینا
 و ائمتنی مسکینا و جسد فی مسکینا فی زمره المسکین بحديث
 گفته اند مسکین نیست که از اسباب اطمینان نفس هیچ ندارد
 گفت که از اسباب اطمینان نفس جز جدای تعالی هیچ ندارد
 خوشتر از روی این حبیب الله بهترین ماسو الله صلی الله
 تعالی علیه و علی آله و صحبه ائمه و سلم و رزق درین دنیا
 دیده شد که از اسباب اطمینان نفس هیچ ندارد و نادانست
 بکفر رسانیده نعوذ بالله تعالی سنة اللهم صل و سلم علی محمد
 بنی الرحمة و علی جماله که شجره و ترصاه و تفرقه فینا و ترجمناه
 ذکر کیفیت ذکر اسما طیبات شیوخ
 و است بر کاهنم با و کیر مطالب
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و الشکیرة و الفضل علی رسولہ محمد و نستشفه و نعوذ
 الله و اصحابه و ائمه جمیعین باید دانست در اثبات
 ذکر اسما طیبات شیوخ او ام الله تعالی بر کاهنم

بفرض بالسبب استخوانا اعتصام میکنم اولاً بکلمه شهادت
 اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله و بدانکه بجز
 بتخفیف آن و تشدید آن از آن مخففات شارت است
 به تخفیف ای تفصیل ذکر لا اله الا الله از آنکه درین لاله عام
 از تضمن موجودات و سکوبات است و معرفه مقصوده اجمالی
 فحصل المراد و از آن شده و اشارت به تشدید ای
 تمثیر ذکر محمد رسول الله از آنکه درین لاله خاصه از تضمن
 موجودات است و معرفه مقصوده تفصیلی فریاده بعد
 زیاده فلا تخصی و سکوبات جنبه علیها از آن است
 که دلاله خاصه از و است ش ای از موجودات م
 پس اگر موجود نشود آنکه دلالت خاصه از و است معرفه
 مقصوده منقطع شود و موجود نشود آنکه دلاله عامه از
 تضمن است ش ای سکوبات م از اینجا است
 که محمد رسول الله مخصوص لاسیناف است از عموم الله
 نه مؤخرین بر طبقی که ذکر شد ش باید دانست آن که

شده در حال تخفیف از اقصای اعمالش با قسط گردد
 ای اسم و نصب و خبر و رفع پس واقع شود بر فعل و حرک
 با بقا معنی تحقیق چنانکه علم آن سیکون منکم مرضی الایه
 بلاغت تعلیل مرضی و آن گنت من قبله من العاقلین
 بلاغت تعلیل عقلیت و آن بدان ساحران بلاغت
 تعلیل اشخاص و اشهد ان لا اله الا الله بلاغت تعلیل ذکر
 یا آنکه جائز بود و اشهد انه لا اله الا الله پس تاویل به اشهد انه
 لا اله الا الله با وجود صحت فصاحت و صراحت تخفیف
 و بلاغت لطیف و راز و نشان است و سر تخفیف تحقیق با وجود
 بقا معنی تحقیق بعد از مقصود و نیز محقق نشود محمد رسول
 بوجهی و نیز معارض شود در تحقیق الله به تخفیف تحقیق و
 تشدید تحقیق بوجهی پس چار سخن در تخفیف و تشدید
 بتعلیل و تشدید ذکر لفظی و معنوی رود و اگر سرشارت
 نمی پذیرد از قبول و دعوی که از حقائق است چاره نباشد
 هم و ثانیاً بنص کریمه و رفعا لک ذکرک الایه ترجمه

بلند گردیم زیرا که تو مخصوصاً بش بدلائل نام
 اسے با تنوع اشتراک غیر مخاطب درین صفت رفعت
 م بدانکه ذکر حضرت بنی الانبیاء در مجالس انبیاء اولیا
 بود و بود صلی الله تعالی علی نبیاء وعلیهم السلاوة و السلام
 و مفسرین گفته اند که ذکر اسم ذاتی یا صفاتی رسول
 تعالی صلعم با اسم ذاتی یا صفاتی خدای عزوجل است
 مگر در آخر اذان و اقامت و تکبیر تحریمیه و تکبیر ذبح انتهی
 و این شن اسی گفته مفسرین م از عتصام اول
 که اصل الاصل ایمان است ظاهر و استثنای پنجم
 در دین میگویید که استثنای تواند شد بلکه کاف خطا
 بذات که بظهوریه نامه خودش دلیل کامل بر ذات
 الله تعالی و صفاته است پس اگر اسم با اسم کنجایش
 استثنای تواند داشت نه ذکر ذات بذات و صفات
 بصفات و نیز شکر بی عموم رفعت با نوعش و عموم ذکر
 ذکر و مقام ذکر با نوعش شن چنانکه در ذکر کیفیت

تفسیر کریمه اذکر و نعمت الله علیکم و ما انزل علیکم من الکتب
 و الحکمة یعظکم به بطر مذکور است م. ب. ب. ب. لازم است
 و کریمه قد انزل الله لیکم ذکرا رسولا الایه ترجمه
 فرود آورد و الله تعالی بسوی شما ذکر یعنی رسول و ذکر است
 که میرساند بحد کور همانا و الی است بر مدلول دلالت عقلی
 و لفظی و مراد از ذکر رسول است که دلالتی دارد بنفس
 نفیس خود بر مراتب مثبتة الالهیه و اوامر و مراتب
 منفیه الالهیه و نواهی بمنظریت خود از موجودات بوجوه
 تقضی و از مسکوبات بوجوه التزامی و انتراعی پس از
 ذکر رسول بزبان بل بیان و جان چاره بود یا رسول
 و سلم علیه و آله ابد او از کریمه و اذکر و نعمت الله
 علیکم الایه ترجمه یا و کنید نعمت الله تعالی را که بخوا
 و فرضیه تا بیدی اذکر نعمت الله که محمد صلی الله تعالی
 علیه و سلم است بر سالت خودش بمنظریت تقضی
 صفات ثبوتیه قدیمه و التزامی صفات مسکوبات

محمدیہ وسلم بقبرینہ بالحق استه و ما انزل علیکم من کتاب
 و حکمة لعلکم به و اذ انکه توقف نزول و تحصیل ذکر کتاب
 و حکمت بر رسول است ظاهر است عباد و نامہ تعالی و استثنای
 حضرت مطهر اظهر صلعم کہ اعلی الثمار است از عموم نعمت متواتر
 شد من و فی انوار التشریل و اذکر و نعمتہ اللہ علیکم المور
 من جملة ہا الہدایہ و نعمتہ محمد علیہ السلام و فی مدارک
 التشریل و اذکر و نعمتہ اللہ علیکم بالاسلام و نبوت محمد
 صلی اللہ علیہ وسلم و کریمہ یا ایہا الذین امنوا صلوا
 علیہ وسلم و سلوا تسلیما ترجمہ ای انانکہ گردیند صلوة و تر
 برا و صلعم و سلام بجا آرید بنوع بجا آوردن یا کثرت
 من بنا بر دلائل مضغول مطلق و نوع بجا آوردن
 ادب است م ذکر رسول اللہ تعالی صلعم بشمول صلوة
 و سلام در حکم فرض یا وجوب است علی اختلاف علما
 باید دہست تقدیم تصدیق ذات واجب تعالی شان
 بفرض بالذات است پس اقرار زبانی نیز در مرتبہ

اختلاف چنانکه معروف است پس نظیر و روشش
 اے تصدیق ذات و حب تعالیٰ هم تصدیق بذات
 محمد رسول الله تعالیٰ صلعم دلالت علی ذات و صفات تعالیٰ
 بذات و صفات صلعم بقرض باسبب است و اقرار بخواجوار
 مذکور و همچنین است تصدیق و اقرار بذات شیخ بصفه
 دلالت دلالت الی الله تعالیٰ و رسول الله تعالیٰ صلعم در تبع
 رسول صلعم بذات و صفات شرفه الله تعالیٰ شرفاً
 و شرفاً فیہم اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی عالمہ
 کما تحبہ و ترصد و تنفعہ فیما و ترحمنا بہ

ذکر کیفیت حاضری در مسجد باستان
 رحمت نشان خواجه خواجگان حضرت
 حبیب المعین الحق والدین محمد
 معین الدین حسینی حمزه تعالیٰ علیہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 تحمید اللہ و شتغینہ و نصلی علی رسولہ محمد و شتغفہ و علی آلہ
 و اصحابہ و اتباعہ اجمعین و در منہ ی بیازدیم ماہ بود
 شش^{۱۲} ہزار و دود و شتاد ہجری مقدس آستان بس
 حضرت علیہ الرحمۃ منظر نور و جمال ظہور رب العالمین
 صلعم حبیب اللہ محمد معین الدین حسن حنیفی اجیری شہ شعری
 فطوبی لباب کبیت لعینق حوالیہ من کلج عمسیت
 و در سلوک پیشین حال در بعض کیفیت مخالفت رہنود
 و آن بر آمدن است از اشتیالات معارف محصلہ
 اعنی محصلہ است بفضل اللہ تعالی نہ متحصلہ کلب خود
 چہ معرفت صلوایات کلب ناخجاء ہم پیشینہ و در ترتیب
 و ترتیب ضروری نیت یا معین سلوک این طریقہ علیہ
 ہمچنین باشد رضی اللہ تعالی عنہ الیہا کرت سوم
 کہ ماہ جمادی الاول شش^{۱۲} ہزار و دود و شتاد یک
 ہجری مقدس رسید تا سہ روز وقت قصد باریا شد

و فیض اجمالی بر وحش میرسد و فانی مثال نور مثال
 حضرت علیه الرحمۃ میگردید و تا چندی بحسب الاشارة
 بود و یا عظیم فیض از حضرت علیه الرحمۃ میرسد از اینجا
 پندار و که منشأ تعیین تشخص حضرت علیه الرحمۃ ذات
 تعالی است نه باعتبار شان اعظم است بخصیب جزئی
 و الله تعالی اعلم بحقیقه احوال پس نقلش بحضرت صلعم
 و بحسب الاشارة ذکر کلمه طیبه مع الصداقه گرفت و توضیح
 بصفات مشترکه و صفی تضمنش در اشتراک و صفی
 انحصاف بصفات الله تعالی تضمن ضرورت نه الزام
 پس تنازعش بصفة الحکم که در ان علم ذات واجب
 تضمن ضرورت بین است بمقابله علیکه در ان علم
 ذات واجب تضمن نیست م رسید گاهی بملا خطه
 عالم امر و گاهی مع فانیش بشهود عالم خلق و از ازا
 بما هیات حسنه تعبیر میکرد و این فوق ما هیات مشترکه
 اسمی الزام است ش در اشتراک اسمی عدم تضاد

اوصاف الله تعالی تضمن ضرورت مگر التزام پس
 تائیدش بصفة بعد که دران علم ذات واجب تضمن
 ضروری نیست مبنی است بمقابله علیکه دران علم ذات
 واجب تضمن ضروری است م و این التزمیات
 حسنه بسیر نظری از سه سال مسنود و آرزویش است
 که اکنون بضمین حضرت علیه الرحمة از آنحضرت صلی الله
 تعالی علیه وسلم بسیر قدی نصیب شد افغان و خیز
 از مرتبه لایعین بمرتبه لا غیر رسید و نقطه عکس
 از ملاحظه عالم امر شد و آئینه را در مرتبه اعتباری
 یافت زمین پس از ظل محبت که دران لحاظ نسبت
 بهم است پس از ظل حب بقطع نسبت باقصا
 محض که الله سبحانه را بذات خود تعالی است پس
 بجهت بلا اعتبار نسبت بل بقطع لحاظ حب مشرف
 و باشد که عروج حقیقت موسوی تا اینجا باشد علی
 نبینا و علیه الصلوٰة والسلام و زمین پس عروج شد

و کیفیت تفصیلی شود نشدش تواند شد که بسبب این
 بسبب اجمال ذات تفصیل نباشد م و هم از
 اشتباه مافذ اشتراع اصول عنا صر بر آید در سلوک
 پیشین مافذ اشتراع اصول عنا صر مرتبه ذات استجمع
 صفات تعالی و تقدست شبها عنها دانسته بود
 اکنون معلوم شد که مرتبه ذات استجمع صفات محمد
 مسلم مافذ اشتراع وجود عنا صر است در معرض
 سلوک باشی و همچنین دیگر ذوات بر لغات و درجا
 موجودات و سلوبات و ذات متصفه بشان حکیم
 مافذ اشتراع ارض است و مافذ اشتراع دیگر دانسته شد
 و الله تعالی اعلم بحقیقه الحال و زین پس سیر در مرتبه
 اعتبار ان الله عن العالمین شده که در اینجا لحاظ
 بر ربوبیت نیست و این مرتبه نیز حقیقت محمدی صلی الله
 تعالی علیه وسلم سیر قدیمی یافت پس تعلق شد
 به نبیات و جبرانی رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه

و سلم و بر دلش فرمودند که ذات ستمی باسم مبارک
 محمد صلم منطبق است بذات ستمی باسم مبارک الله
 سبحانه و تعالی شانه و قیض در وسط سرش زول
 یافت پس در جمله بیات و جدانی و در ضمن آن بغاصه
 هم جاری شد و معلوم شد که همین مرتبه بیات و جدانی
 دلالت با نطباق است و قیضی در هیئت خاص از
 حضرت امام زین العابدین تا سه پاس بقوت سیر
 پس متصلا در همین مقام نفی از حضرت امام جعفر
 صادق تا سه روز میرسید گاهی بقوت ^{تضعیف} گاهی
 پس بخان معلوم شد که فرمود با حضرت صلم توجه
 شود و تعلقش بتدریج در سه چهار روز از آن رضی الله
 تعالی عنهما بریده شد و با حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
 پیوسته لا کون چندی ^{تضعیف} در آن هر دو امام به هم بنیان
 معین بود و در ضمن حضرت ثانی اکثر شهادت میشد و در
 مقام توقف شد و بتدریج ^{صادق} سیر و مرتبه که جایست

جمیع اعتبارات را حاصل شد از تشبیه تا استقنار
 ز تشبیه شان آن نظر اتم صلعم و در معنی لی مع
 وقت اسخ انشا فیهین لآله بانطباق است که
 صنفه مانعه است و تکمیل معرفت ش واضح باد که تکمیل
 معرفت بر مرتبه انطباق و عجز ادراک است نه ادراک
 بالاحاطه و کیفیت چه عجز لازم اینجا است هم الله تعالی
 بی معرفت این مرتبه مستغن باشد و یای تکلم مفعول به است
 و ملائک اربعه و نسبیه اولو العزم مقصود فی الکلام
 علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام فاعل لایع چه ایشان
 مرکز تعینات حوادث بعد تقریر مرکزیه اولی محضرت
 صلعم هستند ش باید داشت مرکز فردا احاطه مرکز
 بالانوار کرد و بتفصیل خود تواند آورد و مگر مشرف شود
 بنسبتهای او بر قدر استعداد خود م فلهذا ش ای تو
 تکمیل معرفت الله تعالی بر معرفت محمد رسول الله تعالی صلعم
 هم اقرار گرفته شدند انبیا رکما قال الله تعالی و از

اخذ الله سيثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب وحكمة ثم جعلكم
 رسول مصدق لما معكم لتؤمنن به ولتنصرنه ط قال اقرئهم
 واخذتم على ذالكم اصرى قالوا اقرئنا ط قال فاشهدوا
 وانا معكم من الشاهدين ش تفسير ابن كريمة در ذكر كنفية
 تفسير كرنیه اذا اخذ الله سيثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب
 وحكمة انج با ثبات عطية وفضل حضرت بنی الانبیاء
 بر غیرش علیه وعلیهم الصلوة والسلام مذکور است
 م واولیاء و سایر مومنان در تبع انبیاء بمعرفت آن
 رسول که محمد است صلعم ش اقرار گرفته شدند م
 واین فضل خدای مفضل است بر همه و در حجب
 معارف است و در ضمن همین معارف کیفیت برآید از
 اشتباهاست نیست یکی در ماخذ انتزاع اصول غایب
 دوم در حقیقت قرب خاص اخاص که استحالة حقیقت
 حادثه با حقیقت قدیمه پنداشته بود کما یزعم عن قوله
 علیه الصلوة والسلام ما زال عبداً مقرباً الی بالخلق

حتی آنچه فاذا اجبته فمشت سمعه الذی سمع به و بصره
 الذی یبصر به و ید الذی سیطش بها و رجله الذی سیت
 بها احدیث نوافل یادون فرص و واجب است و
 ضمیر شکم و گشت مشیر بیا الله اختصاص است که تقدیر
 فلان بمعنی سمعه خواهد شد چنانکه در کلامیه لاحقه از اضافت
 ید الله ظاهر است و رند استحال ذات بصفت به فهم دارند
 معنی آید و قوله تعالی ان الذین یبایعونک انما یبایعون
 الله ید الله فوق ایدیهم و قوله تعالی فلم تقتلوا هم
 و لکن الله قتلهم و ما ریت افریت و لکن الله رسی
 الا یہ باید است که این نفی ترتب اثر ثبوت و مبنی اند
 مصداق مستفاد متجالف ثابت باشد که این همانا
 قتل ایشانست مگر کفار را یا قتل در می از کسی بر
 کسی پس مقصود کلام نیست که این قتل خیال نیست
 که واقع شده از ایشان بر کفار یا بسبب قتل در می
 که واقع شود از کسی بر کسی پس بهم شده در حقیقت خود

بنا بر استدراک حقیقتش فرمود و لکن الله مستلهم و لکن الله
 می پس جز استحاله مدعی دیگر نفهم در و منزه غیر شد
 چنانکه آیه کریمه ید الله فوق ایدیم و حدیث شریف گفتم
 ید الله سیطش بهادین بر و و کریمه میوید همگر بهر است
 و اگر نه پذیرندش بدانند که نفی بضد ثابت باطل است
 من باید دانست که ماریت و فلم نفقت لایم اگر نفی در
 ضد ثابت است باطل است و اگر در خلاف ثابت است
 تاویل پذیر و چنانکه از استدراکش ظاهر است م
 و نفی فعل اختیاری عباد بافتابش فعل الله تعالی
 حقیقه ببارت عدین و انقضاء استحقاق جزار موعود
 عمل صحت نیز بر و و گفته شود ام تفصله و لکن الله فعله
 بل فرمود و نفقتکم و ما تعلمون و اگر مقصود است تیج
 فعل عبد فیصل الی تعالی و حقیقه تخلف پس معلوم تیج
 و تخلف تا این حد میسر است و ابهام و استدراک
 از اینجا مستحضر اندکی پیش تو گفتم غم دل ترسیدم

که دل از رده شوی و ز نخ بسیار است + والله تعالی
 اعلم بالصواب ش هر چند متن متضمن ایراد و جواب ایراد است
 لکن از آنکه فهم بر کس بآن نرسد فضولی کرده میشود باید داد
 گفتن آنکه گویا دست خدا بر دست ایشان است و گویی که این
 قتل از خدا است و گفتی که این رمی از خداست منصف تمثیل است
 و حال آنکه لکن برای تمثیل نمیشود پس این عزم بی دلالت
 نظم است و در تمثیل اتحاد من وجه ضرورت است پس اگر
 تمثیل از ثبات ثبات است نفی مهمل است و همچنین تمثیل
 از نفی ثبات و اتحاد ماریت دلالت میکند بر تحقیق و تخصیص
 که نظر ابغنی صریح از متشابهات و حسب تسلیم است
 والله تعالی اعلم بالصواب هم اکنون بیدار شد که آن
 حقیقت هم حادث غیر مخلوق است در شبه حقیقت ذات
 و صفات تنزیسی و تشبیهی او تعالی شانه و داخل تحت
 امر نیست بلکه از حجاباتش عبارت است از مرتبه
 حادثه غیر مخلوقه هم منسوب است ذات و صفات تنزیسی

تشبیهی او تعالی است که حادث میشود بقدرت و ارادت
 او سبحانه از روی زیادت بر صفاتی که قائم بذات است
 کما یل علیه قوله تعالی انما امره اذا اراد شیئا ان یقول
 له کن فیکون اے اذا اراد شیئا لکنونیه انما خارجیه
 من مرتبه اعلم هم یقول له کن فیکون کائنات خارجیه
 من مرتبه اعلم هم بترتب وجود یعنی اولت است یعنی
 سبحانه اذا بافاوت معنی خود بقتسید زمانی که از خصائص
 حادث است دلالت میکند بر حدوث شرط و شرط بر
 حدوث جزاء و متعلقا تش و معقب بر تجاوز خود از امر
 و یوم یقول له کن فیکون سوید است بقتسید زمانی
 ش تصریح تحقیقش در ذکر کیفیت اثبات مرتبه احجاب
 بین القديم و الحوادث المخلوق مذکور است هم و از آن
 اے حجابات را هم انواع غیر محصور است و معارف
 در اینجا است حقیقه تجلی بطور بقوله تعالی فلما تجلی ربهم
 الا یہ که دلالت میکند بقتسید زمانی و مکانی که از خصائص

حادث است و حقیقه حادثه قرآن مجید و کلام با سوسنی
 علیه نبیا و علیه الصلوٰة و السلام کما فی قوله تعالی و
 ما کان لبشر ان ینطق به الا وحیا اوحی الیه و ما یرحی بآیات
 الیک متعبدی مقبولین و لآله سبکند بر عروض قوه مضبوط
 ثانی مخدوف برای مقبول اول و بقریه ضروری
 و آن شایسته عروض هم تجاوز و فعل کلام است
 از منشأ کلام نفسی و الا نفس لایکلمهم الله یوم القیامه
 الا به ان کلام نفسی درون التجاوز و نفسی و ادراک
 حادث غیر حادث را نتواند منشأ موفقیت میکند
 این قول را قول صاحب المعتمد و امام راجه در مطالب
 العالیه ان کلامه یرجع الی ما یجد فی من قدرته و اراده
 و یمکن بذاته تعالی کما فی شرح الفقه الاکبر للملا علی
 القاری و هم و حقیقه قبله که مبارکه و بیت المقدس
 بدلاست قبلتین و مسجد ویه الیهما چه قدیم متوجه و سجود و
 و حقیقه کعبه عبارت از مرتبه نقص ذاتی که منشأ

فعلی در ضمن صفت حقیقه است بنابر قوارضل بآن مرتبه
ذات حقیقتاً و رجوع حوادث بآن فیه سبحانه و تعالی المایه
سینه مرتبه سبب رة ربوبیه مندرجه فی حقیقه المحمدیه

المستجعة لا اعتبارات الذات فانها منظره باهیه و زلیه
تفرعیاتها معها و الفرق بین حقیقه متبله عیب المقدس
و الکعبه اشرفیه انها من تنزیه مرتبه الاهی حقیقه
الکعبه اشرفیه مندرجه فی حقیقه العیسویه المستعجاب
تنزیه المنزلات منزه عما فانها منظره الانتراعیات
و ماهیتها معها و حقیقه امر و تخلیق آدم بید مبارک
خود تعالی کما فی قوله تعالی قال یا ایها الذین آمنوا
ان تعبدوا خلقی فلیکفر بکم و تعبدوا الله فلیغفر لکم ذنوبکم
ان تعبدوا خلقی فلیکفر بکم و تعبدوا الله فلیغفر لکم ذنوبکم
از اینجا است و این استحالة بصفات مجابی بعنانه
استحالة و بقار مایه الاستحالة از تشابهات نباشه
آتری استحالة بصفات قدیمه اگر نه از تشابهات
باشد پس امتیاز را نشاید و حال آنکه آن ممتاز است

و نیز فاذا احببتہ کنت معہ اجمع دلالت میکند بر وحدت
 حجابی من ش بدلائلی که در تفسیر کریمه انما امره اذا
 اراد شئیا الخ مذکور شد هم و هر که نرسد بکیفیه حقائق
 درین مسئله نیست قدحی در ایمان اجمالی او و امون است
 که کیفیه این حقائق بعلم الله سبحانه سپار و عالم است
 فلا یظهر علی غیبہ احدا الا من ارقت من سول الاله
 پس سول بعلمکم بالم کون و تعلمون و تنزیه و رفیع
 نقائص است که حقیقتش صفت تقدیس است که متبرک
 است از حقائق عینیه بمقتضای نقائص مسلمیه و
 سبحانه صفتی است فوق تقدیس و فوق اعتبارات
 زائده آن تنزه است و مقتضای ثواب لغت نصیر
 که از صفات زائده بر ذات در مرتبه لاعینها ناشی است
 پس عروج تقدیس تا مرتبه سبحانه باشد و این دعا
 دل نبی نیافته شد و الله تعالی اعلم بحقیقت
 چندین در سیر معنیات و جدائی آن منظر جمال حق

صلعم بود شبی بخواب دید بر پیش بزرگی نقشبندی
و بچپ بزرگی چستی نشسته اند شخصی پیش استاد میبرد
که نقشبندی هستی یا چستی بدل میگوید که ابتدا ایشان
نقشبندی است و انتهایش از چستی یکایک است با خاص
بدل خود نامم جوایش گفت بزرگ نقشبندی منم بود

دو برابر پانصد مرتبه ذکر اسم به صفتی که سواد اعظم است

یکهزار دو صد مرتبه + ذکر اسم +

و این سه سطر بعین عبارت بخط نورانی نموده و در مقابل

سطر اول سواد اعظم همچو قوس منی رانی منقوش بودش

این نوشته نمودن دلیل صدق معامله سوافی کشف نیکو

نقشبندی است رزم فکر با کرد معلوم شد که اسم مبارک

محمد است که صفتش سواد اعظم است بدلیل قوله تعالی

هو الذی ارسل سوله بالهدی و دین الحق لیظهره علی

کل و لو کره المشرکون ترجمه او است چنانکه

فرستاد پیغمبر خود را مستصف بوصف هدایت و دین حق

تا ظاهر گردد اندو را بر همه ادیان اگر چه رنجبه باشند مشرکان
 انقی باید داشت اتصاف بمعنی لفظی علی الدین کله دلاله
 میکند بر منظر جنس دین حق مستضمن موجودات و باطل
 منقسمش ای موجود ملتزم هم مستضمن مملوبات پس
 ثابت شده منظر نیامه و احاطه کلی انحضرت منظر اتم صلعم
 در آوان مبتز عاتش تفضیل و التزایا لقبیام حقیقی و مجاز
 و تفصیل از تفسیر این کرمه بجایش دریافته شودش تفسیر
 این کرمه در ذکر کیفیت تفسیر کرمه بریدون لیسطه نورانه
 با فواهم الایه مذکور است هم بعدی منقسمه نور محمد
 ش ای سلو با تیکه وجود یافته است در ذات مبارک صلعم
 هم و انتزاعیات وجود از مرتبه ربوبیت تا استغاثه
 شد صلعم و در اینجا مصداقیه مابه لفظی ملحوظ نیست بل تخریر
 لا اله الا انت است و معارف تا قنای است
 در انتزاع از متشرع سه در جانب عدیمات تنزلا و
 جانب موجودات عروجیه حاصل میشود تا خواست

در این کرمه که در اینجا از جهت به خط سراسر و محکم ذکر و حقیقه با سواد شایع این کرمه

او تعالی و به آنکه ازین نه سطر اشارت به تقداد ذکر است
 تا وقت مناسب و باز هر چه تواند و مرتبه سواد اعظم منطبق بر
 ذات و حجب نتواند شد چه سواد مقتضی حد حادث است و او
 تعالی ازین محدودیت نهاده است پس این انطباق بر مرکز
 دایره حوادث یعنی ذات مبارک محمد صلم منطبق باشد
 که محدودیت آن در حد حادث است نه در حد ذات و عوارض
 چه شخص روحی حضرت منظر جمال حق صلم حکم طلیت و
 ظل اوسع و شخص عنصری در تبع روح مقتضی موجودات
 بمعرض سلوب این در مقابل تیره و آتش متحد از دست
 و هر چه از سلوب باقی مخصوصه محمدیه صلم موجود خارج و مختص
 صلم یافته شود غیر مقصود لاجل است و از تشابهات
 تا وایش بعلم الهی سبحانه باید سپرد و از نجاست دفع منافات
 آنکه سببیت و اولیة ذات مبارک صلم کمالات را مرکب و
 سببیا مانع تربیت صلم از عالم کبیر است و تربیت از
 عالم کبیر مانع سببیت و اولیة او صلم و البته در توسع مردم

و کیفیت اتخاذش به خار و ذال منقولستین هم عنصر از او
 فکر بیشتر نارسا است و معارف کمال سعه صفات حق سبحانه
 و درین اسطره توسع روح و اتخاذ عنصر از دست هر که شناختش
 شد ای کیفیت توسع و اتخاذ عنصر را هم شناختش شد
 ای آن معارف را هم پس عنصر اشرف حضرت منظر اول
 صلعم اطهر و اطفان از عنصر غیر خود است و همانا بزدن سایه
 عنصر مبارکش را صلعم که ازین اتخاذ است شد ای از
 اتخاذ عنصر در تبع روح هم دلیل فضیله غایت شرف عنصر
 روح مبارکش صلعم بر مقتابل است و اگر برسد به کیفیت
 اتخاذ عنصر در یاد که فضیلات معانی حضرت الهی الطاهر
 علیه الصلوٰۃ و السلام ظاهر است بعصمه موجودات از
 سلوبات و جوبا و ذوق مراتب شرف میان حقائق حضور
 و محفوظه و بهر که حقائق متجانسه بر قدر تفاوت تنزل
 از جانب موجودات بسوی سلوبات است پس این طلبات
 در دیگر انبیاء و اولیاء علی بنیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام

جواز اش دلیل بر وجوب و جواز از ذکر کیفیت تحسین نور
 محمد صلعم من نور الله سبحانه اعوان دریافت هم
 پس بکبر حقیقت ناقصه الحفظ و جازة الحفظ بحکم استزاج
 حقیقت وجودی و عدمی ش حکم در استزاج حقیقت وجود
 و عدمی چنانست که حکم کرده شود بر عدمی چنانکه ایمان و
 کفر و شرک بهم کند در نفس خود پس حکم کرده شود بر کفر
 لکما قال اولئک الذین کفروا بایات ربهم و لقاءه فخطبت
 اعماهم الآیه و لمن اشترک لخطب علیک الایه و در اجتماع
 عمل با طاعت و عصیان کسیر حکم کرده شود و فسق هم
 پس ممنوعه الحفظ ممنوعه الطهارت است فاحکم من
 استحقاق و ما من الاحکام محمد الله تعالی و رسول الله تعالی
 صلعم کما فی قوله تعالی انما المرشد کون بحسب الایه ترجمه
 جز این نیست که مرشد کان یمن النجاسته اند حضرت
 ابن عباس فرمود بحسب العین اند همچو کلاب پس اگر مؤثر
 نباشد مضره من اشارت در اختلاف حنفیه و شافیه

و غایت محبت برین حکم راجع در جانب حنفیه بی خلافت
 شافعیه است هم باید دانست فضیلت اسعانی صاحب
 الطیب الطیب صلعم با وجود طهارت رتبه طیبیه میباش
 پس فضیلت لطیفه راجحه باشد عینه غنچه نگل ترس
 حقان بهار عالم دیگرست : و نوشید بول حضرت حبیب
 الرحمن صلعم را ام ایمن خادمه حضرت حبیب الرحمن
 صلعم تبسم فرمود و امر فرمود بغسل معین بنی نفرمود از
 بار دیگر بلکه فرمود شکم تو هرگز در دگشت و نوشیدندش
 دیگران نیز و مالک ابن سنان پدر ابو سعید خدری مکیه
 خون زخم دندان مبارک حضرت حبیب الرحمن صلعم را
 بر وز احد و فرو برد فرمود صلعم سر که خواهد دیدن مرد
 از اهل حبش را بید بسوی این مرد و خوردند و دیگران نیز
 مترود را بایده که رو آورد بکتاب اهل سنت و جماعت که این
 طهارت را از خصوصیات حضرت حبیب الرحمن صلعم
 گفتمند و دلیلی بر خصوصیت نیارند و در دست

برسبیل از صحت حقائق از خصوصیات نه پندارد و مگر بعین
و جوب و جواز نه گورد و الله اعلم بحقیقه احوال و کیفیت راجحه
فضائل معانی و فضائل لطیفه بعض اولیاء الله تعالی
بموجب حضرت ابوسعید ادریس و دیگران نیز رضی الله تعالی عنهم گورد
و قیق بوده باشد از کتب سیردریابد و اگر ذکر مصداق
دعوی بغیر حضرت سید الانبیاء الموصوف بطیب النشر
صلعم رکتب نیافته شود دعوی مسلم که از حقائق ثابت
بر نیاید باشد بعد از ذکرش باطل الحقیقه نتواند شد پس
روزی در تفکر بود از حواس ظاهر فارغ میشد قوت
نیافت سرنگیه نهاد و دید که از رسول الله تعالی صلعم
که بر بالینش قشرف سید دارند فیض غلبه تمام میرسد
و قل هو الله احد الله احد یخوذ باز بهوشیاری هم تادیر
مفاحض علیه مانده معلوم شد که اشاعت بغیض صمدیه
و احدیه پس واضح شد که صفت صمدیه هم نزهت فوق
سجائیت بلا اعتبار یافت و تمانز ثواب نفی نفس

در مرتبه استغفار و واحده خود صفتی است که تکرار
 صدقه است چنانکه از منق عبارت قوله تعالی من
 ای قل بر احد احد الصمد م عیانست نه تجرد ذات
 از صفات بل لزوم وحدت است بقطع نظر از ثواب
 وحدت مستلزمه در مرتبه تمانز غیرت صفات بدلالة لفظ
 من چه سیفه صفت مشبهه دلاله میکند بر لزوم م
 بخلاف واحده من که دلاله میکند بر جدو ش م
 فهو سبحانه فی ذاته مع صفاته فی اعتبار غایتها احد و احد
 تعالی اعلم بحقیقت و آیه طوریکه رود او مفهوم میشود که
 سلوک این سلسله عالیہ برین شش مقام معین است
 قلب و روح و سد و غنی و اخفی و نفس در مرتبه جمال
 و الله تعالی اعلم روزی متفکر بود حواس ظاہر من
 بیکار شد سر تکبیه بها و اشارت شد بذكر محمد رسول الله
 لا احصى ثناء علیه از اینجا واضح میشود که فکر در دست
 در اشارت مذکور از بزرگ نقش بندنی بجای خود

رسیده بود درین ذکر مقصود بی نهایتی مرتبه سواد عظم
 در نظر غایت مع مقصودیه دلاله بلحاظ امر و خلق است
 و ادراک دلاله بر فو عین است ادراک دلاله از دال معبره
 مدلول و ادراک دلاله معبره دال از مدلول و صحته بلاغه
 نظر با دراک ربط واحد و از طریقین محتمل از طریقین بر فو
 است شش بر فو عین متعلق ممتاز است مربوط است
 با دراک که مضاف به بطین متعلقات ربط است نه ربط
 هم و در کیفیت تجدد تماز امر و خلق دشوار است چه کیفیت
 تجدد و در امر و خلق در تحت اعتبار ربوبیه بقیت وجود خلقت
 فرصت تمایزش نمیدهد پس چه جاگمایزش در اعتبار
 استغنا است که فارغ از امکان اعتبار ربوبیه است
 حاصل اینجا مرتبه اجتماع بی نهایتی است کما یدل
 علیها الحدیث الشریف لی بیع الله وقت لایعنی
 ملک مقرب و لایبی مرسل الحدیث فالاستجماع اصلا
 ممنوع الغیره مسلم الاتباع مسلم نصیباً خیراً

تا آنکه بخواند کم و کیف اعتبارات صفاتی و ذاتی از زبان سید
 من بلع بلع و تکمیل نفس درین اقصاف است و از نیجات که در دست
 گفته فقر تکمیل نفس علی ما قبل عنه صلعم الفقر اذ اتم
 فهو الله اعلم ان الفقر وصف جنبی بر احتیاج الی ما احتاج
 الیه فی الموجودات و السلوبات كما قال صلعم الفقر فقر
 و الفقر سواد الوجه فی الدارین و هما سقران بالموجودات
 و السلوبات فالله فی الموجودات اذ اطابین باصله خیر
 الیه فی وجوده تشبه نقصنا و استجمع باوصافه ثم فهو الله فی
 غایة المشابهة باوصافه تعالی علی الاستعارة للبالغة
 و استفاوت الاستجماع و ان لا یسلم ضرری ما یقال و الله
 تعالی اعلم باید و نیست که تشخص ممکن مستنزع بقیام مجازی
 است از تشخص قدیم مع لزوم سلوبات تسیر گاه ظهور ظلال
 جانب قدم است از شغولی هستی خود فارغ است با آنکه
 علم هستی خودش تا مرتبه ربوبیه می باشد و بدانکه یقین
 انشائی است و تعینات است با آنکه فارقی است در مرتبه

اشتراک اسمی و وصفی پس فارقی در اشتراک وصفی و
 بحسب الغنوت و بحسب الولاية با فرق از مرتبه ولایت
 اولی تا ولایت خامسه و بحسب العروج از افعال تا ذات
 و از ربوبیه تا استغفار پس بحسب النزول و فراغت تمام از علم
 هستی خودش در مرتبه استغفار است و استجماع در نزول
 و هرگاه ظهور بجانب سلو بابت از علم هستی خودش حارجه
 است و انتراعیات عدمی مخصوصه محمدی صلعمش اعی مسلوبه
 وجود یافته است در ذات مبارک صلعمم لازم است
 پس اگر بعلم هستی خودش ظهور مشتهیات بوجودات قدیمه
 یا انتراعیات عدمی غیر مخصوصه محمدی صلعمش اعی مسلوبه
 در ذات مبارک صلعم وجود نیافته هم هست ان عیب نیست
 یا صغیره یا کبیره یا کفر یا شرک علی تفاوت درجات در
 شرعیه یا طریقه العیاذ بالله تعالی منها اللهم صل و بارک
 و سلم دایما ابد اعلی محمد رسولک حبیبک و علی انواره
 کما تحبه و ترضاه و تنفعه فینا و ترحمنا به

ذکر کیفیت کلمه طیبه لفظاً و معنا
با دیگر مطلق الب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعین وفضل علی رسول محمد بنیستشفعه وعلی آل
و اصحابه و اتباعه جمعین سخن است و تحقیق لفظ و معنی کلمه طیبه
لا اله الا الله محمد رسول الله مقدمه مشتعل تنبیهات
تنبیه نفی جاری میشود بر ترتب اثر تاخر ثبوت و اینست که حاصل
شود از مصداق مقدم ثابت نه بر عین ثبوت که خلاف بدیهه
و عقل است و نه بر عین عدم که علم و حکم بر عدم غیر محقق است
ش این اصل ذکر کیفیت الاصول در اصل ذکر کیفیت لفظ
مصرح است هم فکیف احکم تنبیه مقصود و در جواب
اثبات و نفی از عوارض میشود نه از ذات ش چه بحث
کرده شود مگر عوارض و نیز مخبر به بودن ذات مهمل است
و هم نفی ذات نفی بر عین ثابت است یا بر عین عدم

و لیکن نفی عرض منطبق با تعینیه با قیام به پیش کالو جود
 هم نفی بر عین ثبوت از روی نفس عرض و با قیام
 به است یا بر عین عدم لازم علم و حکم بر عدم و این همه بطل
 و بدون صنفه نفس ذاتش چنانکه گرفته شود که وجود
 نفس ذات است و صفات ذاتیه نفس ذات است هم معقول
 نیست و مهمل اخبارش از آنکه مسند الیه و مسند حقیقه واحد شود
 و حال آنکه نشود هم و مبطل مهمل اخبارش یعنی مقصود
 و اخبار اثبات و نفی عوارض است نه از ذات هم تنبیه
 خبر خبر صیغه صنفه نتواند شد و رنه خبرش بقتل ان عاد مفید
 اسناد حقیقی باطل است لکن تا دیلاش بودن خبر صیغه
 صنفه ضروریست چه تحقق اسناد حقیقا در فعل و فاعل است
 از اینجا است که اسناد حقیقی خبر در فعل اسم صنفه و اسم
 صحیح نیست و خلافت آن با اول شود لفعول با اسم صنفه و اسم
 محلا بالمجازات چون الله و السموات ای سوز و زید محلا
 ای عادل و آل و احد ای اله جاری مجرئی اسم است

و فرضا با المقدرات چون زید حجر ای زید متصف بصفة الحجر
 و این کلام استعاره است مبالغه و زید ابوه قائم ای زید و جد
 اباه قائما و ضمیر در ابوه بر بنای اسناد مجازی بر آن تخصیص کرده
 بنا بر استقامه معنی مخصوص اوست نه برای صحت اسناد حقیقی
 بسوی زید که سفید معنی صحت مستدار است و ابوه مرفوع است
 بر بنای قیام بمقام خبر چنانکه حجر و قائم تابع او هم تثنیه
 لفظ الـ صفة مشبهة است یعنی پرستیده شونده از الهیته
 یعنی پرستیده شدن که صاش متبوعیه جایی است مر
 جاسی را بر تراتب آثار متبوع مراتب را قنننا او الشئ اما
 پس آن حقیقت است بصفة مانعه کقوله سبحانه انما له
 الواحد الایس درین ایه کریمه لفظ الـ متنازع است
 ای نسبت با قبش اسم صفة است و نسبت با بعدش
 جاری مجرئی اسم ازینجا است که لفظ الـ اسم خبری است
 هم یا مجازا است بصفة جامعیه نه اسم خبری بوجود
 اشتقاق و عدم محمودش گفته شده الـ یعنی محمود

مجهول فاعل است اصلا و الف زائده از آنکه بفتح و الله
 کسبه بمعنی عبادت چون امام بمعنی مأموم و اسم غیر مشتق
 نیز بمعنی اسم مفعول نزد تحقیق گفته شد از آنکه کسبه بمعنی
 تحمیر در معرفه و بمعنی فزع ای پناه جستن و گفته شد از
 و که بمعنی تحمیر پس صلهش و لاه است بدل کرده شد
 و او بهمه چون در اشاح از و شاح درین صورت ها
 بمعنی مفعول خواهد شد از آنکه عبادت و فزع و تحمیر
 می آرد عابد و عابد و مشتاق و عارف بسوی اولیای
 انتی الیه از الله اولی المقاصد تحقیقا است با آنچه در متن
 مشارف و باختیارش غیر مشتق بمعنی مفعول تعذرا
 بآنکه موضوع له صرف لغت است که لفظ عبارت از است
 پس در صورت غیر مشتق بمعنی مفعول و جی مدلل از صرف
 مجهول است مگر در صورت اشتقاق دلالت ربطی مجهول
 معنی مجازی تواند شد چنانکه مسید و صفة مشبهه بمعنی
 مفعول و فاعل بمعنی مضارع و دیگر هم برین قیاس

و مثل بهیات بمعنی فضل و جلال و رفع سماعی است لفظی که ان
 ربطی که در اشتقاق و غیر آن است بخلاف الکه اشتقاق
 از اختلاف و ماده ظاهر است اینجی و گفته شد اسم جنس
 است برای الکه صفت صفت کرده میشود و رد کرده شود یا نیکه
 صفت مجاری اسم میشود پس صفت کرده میشود است
 و اگر رد کرده شود یا نیکه اسم جنس باید است متصرف
 بمفهوم محصور جعلی نه مشتق میشود و نه مشتق نه نشاید
 اقرب باشد تمثیه الا برای استثناء است و تقار
 ش در مقابل نفی و اثبات و تنکیر و تصریف یا
 وجهی دیگر هم در ارکان ثلاثه استثناء شش یعنی
 مستثنی منه و مستثنی و وجه استثناء هم اگر چه متصل
 ضرورت و نه بسبب اتحاد محل و همچنین غیر و غیره
 هم مفید استثناء است تمثیه لفظ مبارک الله صیغه
 سبالغه صفت مانده است شش پس نخواهد شش عموم را هم
 و اسم معرفه مناسب ذات واجب بقیه قسیده نه

اله مخصوص باللام که نکره مخصوص شود بنا بر آنکه تنکیر و الان
 در مرتبه قدم تواند شد چه ذات مبارک اله جل جلاله با تنکیر
 افراد مستفاد در تعریف خود فی حد ذاته چنانست که حتماً
 بغیر ندارد و تعریف و تنکیر لفظ بر بنای تعریف و تنکیر
 معنی است و تخصیص نکره قهقشای صلیش اش که عموم است
 هم باطل نمیشود پس با وجود تخصیص اله وجود منکر در
 قدم و انما یدفعوذ بالله تعالی منه هم و حذف همزه لفظ
 مبارک اله با اتصال ما قبل خلاف قیاس است
 از آنکه اصلی است هم مدعا بعد تفهم تنبیهات مقدمه تنکیر
 که درین کلمه طیب لفظ اله اسم لا جنس و موجود خبر محذوف
 تواند شد و رنه نفی مطلقاً و بعضاً صادق نمی آید زیرا که
 در مطلق نفی از ثبوت در خبر و اثبات از نفی به در ثبوت
 است و آن بر دو غیر معقول و در بعض وجه نفی و استثناء
 ثابت نمیشود چه که همه افراد در قصودیه اتحاد مجاز است
 بمعنی مصدر جعلی مساوی اند باید دانست حکم چنین

اتحاد مجازیست افراد سید گراست معنی سید جعلی مکه است
 معنی بعینیه منطبقه ان بآن نه با اتحاد حقیقی چه اتحاد در
 حقیقتین است نه در حقیقه واحده و اتحاد حقیقی حقیقتین
 متمنع مگر وصف و آن مجازیت پس اله اگر اسم جنس است
 بعد از افراد اوست یا نه اگر نیست باطل شد القضا فاش
 بالو هیئیه و اگر هست متحد مجازیت یا حقیقی اگر متحد مجاز
 باطل شد وجود متوحد به بطلمان اتحاد حقیقی و اگر متحد
 حقیقه است فرضا باطلا باطل شد تعریف جنسین بطلمان
 افراد بفقده ان اتحاد مجازی و مختصرا نیست که وجود افراد
 البطلان وجود متوحد و وجود متوحد البطلان وجود افراد
 میکند و چون همه افراد در مقصود و القضا بمعنی مقصود
 بحکم واحد هستند پس انسته شد که این نفی و اثبات
 منتهی در تعیین باجمیع صورت بند و فردی بجمیع استحقاق اثبات
 شده نه دیگران و همین تردد و لاحق است بمعنی جامعیه
 اله لقطع نظر از نفعیه و مقصود نفی در حشر و اثبات

در استثنای او را می الوسیه باشد و حال آنکه سخن ایمان
 در الوسیه واجب الوجود است نه در غیر واجب الالوسیته پس
 خبر اسم لا بقدر ضحیه الیه موجود و معبود و تواند شد از سبب
 افادت معنی منطبق بالعینیة بسند الیه تضمیناً و تمجیداً و
 مثل آن که معنیش مقصود در الوسیه است التزاماً و بحسبیه
 وجود و ضمنی حسیه الیه بحثی در افراد وجود و در چنانکه در افراد
 الیه رفته است و در صورت تقدیر موجود این نفی را ثبوت
 متقدم اگر از وجود حادث است اثبات وجود قدیم و نفی
 وجود حادث در غیر الله سبحانه است و تحقیق و تخصیص وجود حادث
 بالله سبحانه نفوذ بالله سبحانه منه و اگر از وجود قدیم است
 ناجز اثبات وجود حادث و نفی وجود قدیم در غیر الله سبحانه
 است و تحقیق و تخصیص وجود قدیم بالله سبحانه که مبانی
 الیه سبحانه الیه است نه تحقیق و تخصیص الوسیه مقصود ایمان
 و اگر وجود واحد است نفی از ثبوت و اثبات از منفی
 است و بحسبیه از اسم باطل و اگر وجودی نیست نفی

و اثبات بر عدم است باید داشت که براد خبر عام شش
مشترک الغیرم محذوف که گفتند شش ای نحو این هم
ای یستقیم المعنی به منطبقا بالعینة مبسوده شش بهیچ الطبیان
بالعینة مفید دلالت بر حذف خبر است و اگر نباشد دلالت
بر حذف خبر کجا است هم نفی ثابت در خبر و اثبات منفی به
در استثناء است و شش هرگاه که عام است هم مضموم
خبر بعد از تنبیه شش است هم و حال آنکه قطعیه خبر بالوجوب
مقصود است و در معنی یاستقیم المعنی به منطبقا بالعینة
مبسوده اگر خبر خاص شش ای مانع الغیرم گفته شده
سرافق منساخته کلام و بلاغته مرام بودی و براد خبر غیر عام
اعنی عین غیر منطبق چون قیام و تغایر بالعرض چون وجود
فی الله اگر چه نفی از ثابته در ضمن مبسوده است نیست
ولیکن دلالت واجبه بقبریه حالیه یا مستالیه بر حذف خبر نیست
و در معنی عین غیر منطبق که مشترک الغیر تواند شد اگر
خبر عام گفته شدی مناسب بودی فعلیک التام

فی الکلام و همچنینکه در استثنای متصل در وجه تطبیق
 بالعیقینیه خبر اثبات نفی به لازم الاهی است و منقطع قطع
 جنبیه مقصود و درش لازم الاهی است بآنکه منع الوهیه
 در ذات الله تعالی خواهد شد بقطع جنبیه هم اگر چه اثبات
 از نفی به لازم نه و اختیار الاهی یعنی غیر هم مفید استثنای است
 فالقرآن عین القراءه و اگر در غیر عائد گرفته شود در کریمه و لو کان
 فیها الله الا الله الاله الاله تجالف مرجعش ای الله با عائد
 هم چه توان گفت و اگر عائد نگرفته شود در لا اله الا الله و
 لا اله غیرک بضرورت عائدش بسوی اله هم چه توان گفت
 و اگر فقط غیر بضرورت عائد حال یا صفة بواسطه ضمیر خبر محذوف
 براسه اسم است پس حال صفة عرضا در وجه صفة ثانی
 و تابع ذوات الحال و موصوف است فضله و مقصود فی الکلام
 اصلا ذوات الحال و موصوف است نه حال و صفة پس مقصود
 فی الکلام اصلا اثبات الوهیه برای الله سبحانه نشد سرش
 بل نفی الوهیه مطلقا خواهد شد هم در صورت وجود

فضله و بهم عدم ان هم و حال آنکه اینجا اثبات الوهیه بر
 امد سبحانه و نفی الوهیه از غیر او سبحانه مع تقدم نفی تحصیر
 للاثبات بحقیقت المقصودش ای مقصود است که اول نفر
 کفر و شرک کرده شود پس آن اثبات الوهیه تا ایمان محقق
 باشد سبحانه گردد و کما قال سبحانه فمن کفر بالطاعت و یؤمن
 بالله الایه ورنه ثابت کفر و شرک ایمان محقق باشد سبحانه
 نکره دم فی الاستثناء مراد است و بی واسطه ضمیر خبر
 کلام مهمل است و هم نفی افادت معنی جنبیه مقصوده میگوید
 ش الا بمعنی غیر هم یا بی فیه عام مفعول الم یسم فاعله
 خبر محذوف است پس در خبر ضمیر سوی مسند الیه فاقد است
 فلیف الخبر و خبر مثنی به فاقد و باهال معنی باطل چه جا
 این است که افراد اله غیر الله نمید ای عین الله هستند
 ایهال نیست که مدلوله احسب است و مدلوله معرفه فرد
 از افراد بنسبش ای مدلوله هم پس بنکر عینیه فرد
 با فردی اندراج کل در خبر است و اینجا حقیقتی تفصیل

صانع و اتحاد مجاز سے بطل توحید و ترکیب مجتہد در ذات
 اللہ تعالیٰ باطل و نیز اگر از افراد الہ الہ باطله مراد است
 عینیه و نسبتیہ بالحق حیانت و اگر الہ حقہ مراد است توحید
 الہ حقہ جهان و تیر منہ الہ سبحانہ درین معنی اتحاد ہندہ
 اصنام ہم شد و ہنوز وحدت وجود حاصل نشد چہ درین
 عینیتہ بنہ بالہ سبحانہ تحقق نیست معنی و عینیتہ الہ بالہ سبحانہ
 است و پس دین عابد متقاضی معبود است و معبود متقاضی
 عابد پس صانع وجود مغائر تجویز عابدیہ و معبودیہ واجب
 بہرہ افراد ہر موجود بہ نسبتی عابد تواند شد و نسبتی معبود
 بہ نسبت مخصوصہ میان عابد و معبودش کہ در غیر این عابد
 معبود مخصوص ہرگز تواند شد و ہم نگاہ ہر دوش
 از آنکہ برای عابدی معبودی مخصوص است و برای
 معبودی عابد سے خاص پس کثرت عابد بقدر کثرت
 معبود است و کثرت معبود بقدر کثرت عابد لغوی بالہ سبحانہ
 من سورہ لقہم ہم کون فردا ولی عابد تواند شد با اقسام

معبودش و فرداخر معبود نمیتواند شد با مضاف عابدش
 پس چون نظر کنی همه افراد مشترک الحکم در عابدیه و معبودیه
 است نه مخصوص الحکم فکلیف المتصدیق الذی یو علم جازم
 علی الحکم المخصوص المقصود فی ایمان العابدیه و المعبودیه الا
 فی الفرد الاول للمعبودیه و فی الفرد الآخر للعابدیه فحینئذ
 زال حکم العابدیه من الفرد الاول و حکم المعبودیه من الفرد
 الآخر مع وجوب الاشتراک فی الحکم بالجنسیه و در آنچه
 اقتضای عابدیه و معبودیه بخویر نتواند شد وجودیست
 خارج از نسبتین سپردان چه حکم توان کرد از اوله و نسبتین
 بالله سبحانه و نیز اگر ثبوت عابدیه و معبودیه بر ربط تبع
 خاص است که حادث را با قدیم است این صفتی است
 مانعه و مقصود ایمان بالله تعالی است و اگر بر ربط تبع عام
 است که مشترک وصفی یا اسمی است این صفتی است جامع
 که مقصود ایمان بالله تعالی نسبت نیز اگر فردی را ربط
 تبع با فرد است برای عابدی معبود با است و نیز اگر

فردی با فردی با یکدیگر ربط تبع دارد و در عبادتیه و محبوبه
 با هم گراست تکلیف الحکم فیما بینهما من الاحکام و اگر افراد گرفته
 شود ربط تبع در وجود واحد نتواند شد و نیز فردی بود حق سبحانه
 انکم و ما تعبدون من دون الله حسب جهنم انتم لها واردون
 پس برین اعتبار که هر چه جمعی عباد بود و جمعی معبود است بحسب الایام
 همه افراد فی النار هستند پس فی الحجه کیانند و اگر این ورود
 برای عبادان و معبودان من دون الله است نه برای عابدین
 و معبودان عین الله پس انهم عین الله هستند من دون الله که اند
 و نیز حق سبحانه استدلال منفی العبدیه تعبدون من دون الله بایه
 لو کان مع الله الهه ماوردوا ط و کل منها خالدهون فردی بود
 چنان گفته شود این الهه و عین الله و نیز عجب است بیدلت
 لفظ مبارک الله بالغار الاذیر که من بدل منه در محل نفی است
 و لفظ الا مانع اتحاد مقصود و الغایتش بی عطف نتواند شد
 و هم بدل با من بدل کلام تام نتواند شد و حال آنکه کلام تام
 بودن این کلام واجب است بنا بر دلاله بر آنچه ایمان واجب

انامد و ناله را چون شش این قدر بپاشد در مقامی که بخواهد
 است هم پس تقدیر لا اله الا الله محقق تقدیر لا مقصود الا الله
 تواند شد با مافیه مقصود و الا تخلف انقار الشک فی المقصود
 و موانع بر جنبه و تمهیدیه مقصود از لفظ و اجمال محض شود و ظاهر است
 که مجموع ضمیر مقصود که مافی الذهن است اسم لا یعنی مستند
 است و درین نکته است مجموع نفی مقصود و تیه الوهیه
 مانده از مذکورات چنانکه آمده اکبر بشبه اثبات توان
 است و هم اشارت بمغایرت حقیقی میان مفضل
 مفضل عباد که مودیه مقصود و لا اله الا الله است و لفظ
 مقصود خبر است مستند به بر خبا عی قیام مقام اسم
 خبر دلاله و اعتبار از این الرفع للمعرفه شایسته
 است برای دلاله بر اسم خبرین برای اعتبار از رفع دال
 بر اسم معرفه هم جمله استثنائی منه و الا الله با خبر مقصود
 محذوف است بدلاله قرینه و جمله استثنائی واجب
 الا لفظی و این استثنای مفرغ است که دال است و او

بر توسع مسند الیه معهود و ذی نفس پس قیاس کن با محبتین
 اله را که صفة مشبهه بر وزن فعال باشد بلزوم الوهیه
 مانعه معنی استجماع بحال با کمال و رتبه معنی معبودیه حقه
 چون تواند شد و نیز ثبوت مقدم نفی لفظ اله را معنی
 مذکور خواهد نه اسم غیر مشتق بی ضمیر معنی صفة جامع و نه
 اسم جنس چنانکه مذکور شد و باید دانست که جامعیه با شراک
 و صفة یا اسمی مانع مانعیه نه پس حکم کرده شود موافق
 حکم ما قاست به چنانکه در انما اله و احد بصراحت
 و در لا اله الا الله با استثنای لفظ اله صیغه صفة و خبر واقع
 است و اگر درین بحث لفظ اله صفة مانع نباشد تکلیف
 یستقیم المعنی فی انتفاء الشک فی الا الوهیه و اگر این ترکیب
 مسلم نشود همه وجوه مذکوره الصدر عارض خواهند شد
 و در صورت مانعیه الا معنی غیره که حال یا صفة از ضمیر اله بر
 تعریف و تخصیص از بحال یا موصوف باشد هم تواند شد
 به نتیجه یعنی محصورا اشادات الهیه سبحانه بدوران

شأن ان چنانست که مصداق مقصود همین نباشد
لیکن نفی بعضی استندم تحقق مصداقیه مقصوده بعضی
نمانند و حال آنکه قطعیه بران هم معلوم و مصدق منیت جا
باشد عدم تحقق بران تیرم که بحسب اللفظ معنی چنین است
که منیت چندی بمقتضای بالو بیه حال استخیرا منیت که غیر الله
است پس نتیجه ظنی آن بحسب المعنی الله تواند شد و حال
آنکه بحسب تحقیق قطعی است مگر وجود مذکور و ظنیت نتیجه
مانع و عجب است بحصول اثبات بدوران نفی بآن که دوران
نفی محتاج ثبوت مقدمی است که خود استندم نفی این نتیجه
از غیر خود است نه محتاج نفی و تیر باید دانست که لا اله الا الله
جملة استثناییه مستتر است و بحسب قول الله سبحانه و تعالی
از عموم لا اله الا الله استثنایان مستتر مصداقاً لا نفی عنه
الا لوهیه و تعریف علی ما اثبت لا اله الا لوهیه پس منفسر و تیر جملة
معنیه خواهد بود و یا مستانقه ورنه مصداق و تعریف ضروری
باصل شود و باید دانست بدلیت لفظ سباک محمد معلوم را

جمله استثنائیه من ازین که اگر بدل از جمله منفیه است
 تعرض علی اثبت لالویتیة باطل و اگر از جمله مثبتیه است
 مصداق لالنفی عند الالویتیة باطل و اگر از منفیه و مثبتیه
 مسا گفته شود تعارض سبطل هم و اضافه رسول مانع من
 چه اضافه نمی شود مگر در متغیرین فلیف المبدل هم باید
 دانست امده که محتاج الیه است مر محتاج را شناخته نمی شود
 مگر بدلالة از محتاج بر ربط احتیاج پس برای حصول ثبوت کده
 الویتیة که ترتیب اثر متاخر من مورد نفی نسبت به محتاج است
 مصداق متقدم باشد و همچنین محتاج مصداق متقدم است
 برای حصول ثبوت ذهنی نفتا یص که ترتیب اثر متاخر من
 مورد نفی نسبت به امده محتاج الیه است بعد حصول اینچنین تصدیق
 اقرار الاله الاله دلائل قطعی بر این دارد و در نه جهان
 تحقیق پذیرد نفی و اثبات و قبولی شارع تصدیق را از
 اقرار به بین دلالة است طاعت و اتباع نظری واجب و استدلال
 اعلم بالصواب بتجلیه تعرض تکلم با فی الیاب صحت عقیده

نه مناظره و مکاره چون به تعبیر مایهات از لفظ گیرند
 نیست بنا بر صحت مدلولات الفاظ مخصوصه در تصحیح الفاظ لغوی
 صرف و نحو و نقل و عقل سخن واجب آمد پس سخن در آن وجه
 که گفته شد بشکریه باید فهمید و اگر متعجب و زشود از آن وجه بدعا
 نرسد تشبیه اینجمله بحثی بود موافق علمای الفاظ ظاهره
 اکنون اشارتی موافق علمای حقائق باطنه میشود که
 این کلام را بکلمه ناسیدند پس واجب آید برای آن معنی مفسر
 و قسمی از اقسام ثلثه پس اسم است باعتبار لحاظ معنی قائم
 پس لول مفردش نسبت قدیم باوصاف ثابته باعتبار
 مستلزمات حادثه که در کلام اسم مبارکش آمده است و ووش
 لا اله الا هو و فعل است باعتبار لحاظ معنی قائم بالغیبه
 اصلا پس لول مفردش صفت است در مرتبه قدیم باعتبار
 مستلزمات حادثه و حرف است باعتبار لحاظ معنی قائم بالغیبه
 عرنا پس لول مفردش صفت است در مرتبه قدیم باعتبار
 مستلزمات حادثه پس محمد رسول الله هم کلمه است با معنی مفرد

که بیان است مراتب نام نشانه را دلالت پس مجدوث خود دلیر
 است مرعنی مفرد اسم را ذاتا با تعلق متعلقات منتشر خود
 و مرعنی مفرد فعل را و صفا با تعلق متعلقات منتشر خود
 و مرعنی مفرد حرف را ضمیمه با تعلق متعلقات منتشر خود
 قال سبحانه مثل کلمه طیبه کثیره طیبه صلهها ثابت و ذوقها
 السمار توتی الکها کل حین باذن ربهاش تفسیر این کلمه
 در ذکر کیفیت الرساله و البیوة و الولاية انخ مرقوم است
 و از تصریح کلام بکلمه مراد معنی مفرد است و الا فکیف یب
 معنی مفرد اسم نصیب محمد رسول الله تعالی نور اولی الخلق به
 تعالی است صلعم و معنی مفرد فعل نصیب ابیار الله تعالی است
 صلعم و معنی مفرد حرف نصیب محمد منین است رضی الله تعالی
 عنهم تنبیه در حذف اسم لا اشارة است بکلمه ویدیش
 بلاحظه الویه الله سبحانه و این صحت نه پذیرد مگر شرف
 معرکه صحیح و لات دوم و نافوشش و تعقیبش بنا بر دلالت
 واجبه بوسه الویه اللهم صل و بارک و سلم علی محمد

رسولک حبیب و علی انواره کما تجبه و ترنساء و شیشه

فینما و ترجمنا به

ذکر کیفیت تعیین احمدیه محمدیه با دیگر مطلقا

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نفضل على رسول الله محمد و نستشفع به
 الى و صحابه و اتباعه اجمعين بايد دانست که اعتبار
 احمدیه فوق اعتبار محمدیه فرمودند چه بسا اعتبار احمدیه
 اعتبار احمدیه و اصل اعتبار محمدیه اعتبار واحدیه و سبب بود
 پس اعتبار احمدیه مرجع و آباء اعتبارات کله متضمنه محمدیه است
 چنانکه اعتبار احمدیه مرجع و آباء اعتبارات کله متضمنه
 واحدیت است پس اعتبار احمدیه فشارا شرع مایات است
 و اعتبار محمدیه فشارا اعتبارات محضه و این تشبیه اعتبارین با جمعی
 و محمدیه موافق تقریر قدما است و دلالتش برین معلوم
 در دست نیست لیکن بهر ادا نفس مبارک الهی محمد رسول است
 الایه و بیشتر رسول باقی من بعد اسماء احمد الایه و بعد و باوجود

مسی محمد و احمد صلعم به شخص روحی فی صده درین عالم شهید
 موجود و مقصود واحد است مع فرق اعتبار بها که میفهوم
 خودش دلالت میکند بر آن ای محمدیه بطهور موجود است
 مع لزوم سلوبات و احمدیه بمعرفه موجودات و سلوبات
 به لاله اعتبار محمدیه صلعم از روی انقیاد پس مقصود معروفیه
 اعتبار محمدیه است و مقصود عارفیه اعتبار احمدیه چنانکه
 از روی صلعم من عرف نفسه فقد عرف ربه بش بین که
 نفس عارف است و هم معروف و عارفیه از اوصاف
 معروف هم و تحقیق ایمان بر اعتبار محمدیه است گفته می شود
 محمد رسول الله صلعم پس اعتبار محمدیه و احمدیه از روی انقیاد
 در حد خود و از روی جامعیه در حد خود برین بنامش گویند
 و البته اعتبار محمدیه فوق اعتبار احمدیه است از روی فضل
 چه اظهر است که احمد تفضیل فاعل است و محمد مبالغه مفعول
 حکم خاصیه تفضیل مبالغه افضل است از تفضیل با آنکه
 تفضیل در حد خود با فادت معنی محتاج باشد به تغییرش

پس محمد و یاشد در حد اضافه بخلاف سبالغه که در حد خود
 یافادت معنی محتاج غیر نباشد بعد م اقتضای اضافه پس
 محمد و نباشد پس فضل سبالغه از تفصیل طلب است و هم
 کمالی بنظریه و مقصودیه سفرش که از اعتبار محمدیه است و هم
 عجز در حد معرفه کمالی از اعتبار احمدیه است و وجود عنصر
 با نزاع تقضی از روح است بعرض مسلوباتش شی ای
 بدان که محبوبیه محمدیه اعتبار است از ابتدای انتزاعیات
 مخصوصه محمدیه تا غایت انتزاعیات وجود از ابتدای ربوبیه
 تا استغفار مع اعتبار استجانی حدی و همه داخل محبوبیه است
 بطریق بسیار اعتبارات و آنکه گفتم و گویم از انشای حقیقه
 مرتبه سواد عظیم پیدا میشود و از اینجا است که محبوبیه محمدیه
 بر محبوبیه احمدیه و محبوبیه انتزاعیات وجودی بر محبوبیه
 انتزاعیات عدمی مخصوصه محمدیه فضلی دارد و در حد اعتبار
 و تفصیلات در فرق بسیار اعتبارات ناقصی است
 نقیض بیان نیزید و اگر خواست او تعالی است بوقتی اجا

از فرق نسب می نویسد اللهم صل وسلم علی محمد النبی نورک و
علی اواره کما تحبه وترضاه وشفعه فینا و ترجمه به تمته بر عوده

بسم الله الرحمن الرحيم

حامد او مصلی و سلما قال صلعم الله جمیل وحبب الجمال بدانکه و
جمال محسم الاضافه است بعدم ذکر تخصیص اضافه واجب الی باب
القیام پس متوسع یعنی است باضافه سوی قدیم و حادث
متضمن بالوجودات و متنزها متضمن بالمسوبات نیز و اگر نمی پر
بنیم چه سیکونی پس تفاوت محبه بر قدر کیفیت جمال است که موصوف
می شود بتوفیقہ تعالی بدانکه محبویه ذات وصفات خود محبت
ذات وصفات خود است ازینجا است که محب نخواهد غیر محبوب
و نباشد میان محب و محبوب مگر محبه از اینجا که مقصود کنت کنز
مخفیا فاجبت ان اعرف فخلقت بخلقش گفت ابن
تیمیه ندانسته شد برای این سبب صحیح ضعیف تبع کردش
زرکشی و عقلائی لکن معنی صحیح است که مستفاد است
از قوله تعالی و ما خلقت الجن و الانس الا ليعبدون ۵

ای سعید خوانی که فاسده این عباس صنی الله تعالی عنهما بخیر
 گفت ملا علی القاری انتهی گفت آنکه درایت میکند مرا که
 سزاوارست که برآورده شود و شما از حدیث بنی مسلم از آنکه
 ستر شدن است عدم حصر حدیث بنی مسلم پس هم حصول و
 برای بعضی بیرون نمیکند از احتیاط از حدیث بنی مسلم گفت
 که عبودیت تابع ظنیه است بصفات ذی لیل و محققش خود نبوده
 پس متضمن باشد معرفه و محبت و غیره با هم مشعر است که ازین
 بر مقتضای محبوتیه خود و محبتیه بخود خود معروفست و بخود
 بدلالة صیغه مجهول به لطافت توسع فاعل و تفسیر مفعول با
 توسع معرفه صفاتی بدلالة لغت تخصیص معرفت از علم قائده
 سبحانه فی نفسه محمد و نفسه ^{تعبیر} احمد محمد صلعم فی نفسه محمد و نفسه
 احمد محصل الدلالة بر بطا الفعل منها منیا بمعرفتها و درین مقصود
 نظر غائر از محکمات است سبب آنکه بدین نظر از محل معرفه در
 تشابهات افتد خلاصه افشیش خزان کج ما خود است از
 این که بعضی در دردمند مرتبه صحیح است بحکم شبه مصنوع از

صانع چنانکه فرمود صلعم خلق الله الانسان على صورته ^{تو}تواند
و فی مشکوٰۃ خلق الله آدم علی صورته باید دانست که این حدیث
تفاوتی بمعنی هستند بلفظ انسان و آدم که عارف حقائق دین
و گفته شد که رجوع ضمیر در صورته بسوی الله است و حاصل
علی صفاته است و این حق است و گفته شد بسوی
انسان آدم است و حاصلش کما فی علمه است این مهمل است
از آنکه مشبه و مشبیه واحد است پس محبتیه و محبوبیه حسب
تفاوت درجات مناشی موجودات الزامی متضمنه مساوات
و موجودات متضمنه موجودات لازم حقیقتش باشد پس بدانکه
انسان ما خود است از انکه صفت الله است براس
ذات او تعالی پس انسان معینی است چنانکه طفل است
از موجودات و وجه نقصان او این است پس انسان مرکز
افضل است بخلقه پیش در موجودات از غیرش ازینجا است
لقد که سنا بنی آدم به نبوت با ولایت کرامه حضرت آدم علی بنیا
و علیه الصلوٰۃ و السلام و چنانکه طفل است از موجودات

واجبه التزام از سلوبات واجبه تضمین و ان کافر است
پس انسان کافر اصل است بعلیه اش در سلوبات از انعام
از نیجا است اولیک کالانعام بل هم مثل پس بیوقوف
بهر دو است برای معرفه الله تعالی بصفات ثبوتیه و سلبیه
بدلالة وجود تضمینی و المشبه چنانکه واقع شد جمعیت ان
فحقت الخلق توسع فاعل معرفه بصفات ثبوتیه و سلبیه
هم و اختیار کرده شد لفظ صورت که عبارت است از
تشبیه ثابراستجاش مرتبه تنزیه را پس صورت انسانی تا
عالم مثال منتهی باشد و تاقط کیفیت صورت ذی مثل متعارف
کیفیت صورت ظل و از نیجا است لقد کرمنا بنی آدم بنبوت
با ولویه کرامه حضرت آدم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام
و از نیجا است انا عرضنا الامانة علی السموات و الارض و الجبال
فامین ان یحملنها و اتفقن منها و حملها الانسان ط ان کان ط
جهولا لا یعذب الله المنافقین و المنافقات و یشرکون المشرکین
و یتوب الله علی المومنین و المومنات ط و کان الله غفورا رحیما

باید داشت آتیه بدلالة الف و لام استغراق بر انواع یا عهد خود
 بر تعیین بحرقة توحید الله تعالی و معبودیه اوست تعالی و محبة و عبودیت
 برای اوست تعالی و آن ان هم بدلالة الف و لام استغراق بر انواع
 عام است از منافقان و مشرکان و برمنان پس علوم و جهول که وصف
 انسان است نیز حسب تخالف کیفیت انسان تخالف معنی است
 پس علوم و جهول نسبت به منافقان و مشرکان یعنی آنکه ظلم کفر و شرک
 بر خود کرده و جاہل از کیفیت شرافت امانتها و امانت غذا هب
 نسبت به برمنان عاصیان آنکه ظلم بر خود کرده بعضیان غافل
 از شرف بجای آوردی حق اجابت امانت و غذا با نافرمانی و نسبت
 با بنیاد او لیکن تا بیان ستمه انبیاء علی بنیاء و علیهم الصلوٰۃ
 و السلام آنکه ظلم بر نفس خود کرده بمشقه مجاہدات در بجای آورد
 حق اجابت امانت یا عارف بمزیتة ظلمت رسیدہ از جهل کیفیت
 و کنه ذات الله تعالی و حکمت در امانتهاش تفصیل این اجمال
 با استدلال و ایراد در ذکر کیفیت تفسیر کریمه انا عرضنا الامانة
 لک ان یافت هم چنانکه نظم شریف لعنہ با مدح و تہنیت

مشیر الهی است که در بیان ائمه و انان و علوم و جهول ^{فقیه}
هم است و از همه خواهی محبت است قل ان کنتم تحبون الله
فاتبعوا فی حبیبکم الله لای حکم الا صالة رسول در منظره محبت مکمل
ستلزم محبوت به تسمیه و تقدم موجودات بر سلوبات من از اینجا
که تا غیر فیض لکم ذنوبکم بر تا ضرر سلوبات هم و تحبهم و محبوت به اینجا
است پس مقصود و فاتبعوا فی اتباع در محبت ذات و صفات
الله تعالی است که لازم کنه محبوت به بتبع را و این کریمه
وال است بر افضلیه محمد رسول الله تعالی صلعم و تو العیش
صلعم بخیریت محبوت به و مغفرت جمیع ذنوبش بدلالت
جمع کثرت و مغفرتیه بی روابط موثره موعوده در اتباعش
صلعم پس ثبوت محبوت به حضرت صلعم با اولویه است
چنانکه از لفظ کرمانجی آدم اولویه کریمه حضرت آدم علی
نبیا و علیه الصلوٰة و السلام هم بخلاف دیگر انبیاء
علی نبیا و علیهم الصلوٰة و السلام من که اتباع شان
موعود محبوت به نیست البته موعود مغفرت است چنان که

ایضا در فتاوی
عالمی است
و لکن در این
موضوع است

در توان مجید است آنچه انی یغفر لکم سن توکم بر بد من تعظیم
 و نیز بدایت است بر امتیاز محبة ذات و صفات رسول الله تعالی
 صلعم چه اتباع مقتضی محبة شمع است بنا بر دلائل مفسو و ظلیت
 حصول مرتبه مستجمعه جمالی مخصوصه حقیقه محمدی صلعم مربوط به نیاز
 عشاوست و تسبیح و وتر مخصوص تابع اوست و نوافل شنبین نیز
 بخلاف صلوة مغرب که در آن حصول مرتبه مستجمعه انتزاعی از
 حقان ثابته مخصوصه حقیقه عیسوی است علی بنیا و علیه الصلوة
 و السلام و نفل و این تابع اوست تسبیح بركات نماز عشا بر حسب
 زیادت و نزول بركات در نماز غیر خودش باشد و غیرش سب
 ترقی و عروج سوی حصول بركاتش و اصل درین محاله
 ش ای ترقی و عروج هم نماز فجر است بخصوصیه حقیقه
 آدمی و این بسوی حصول بركات نماز ظهر و این بخصوصیه حقیقه
 ابراهیمی بسوی حصول بركات نماز عصر و این بخصوصیه حقیقه
 موسوی بسوی حصول بركات نماز مغرب و این بسوی
 حصول بركات نماز عشا صلی الله تعالی علی بنیا و علی خواتمه

من الانبياء رقیل لرسول الله صلعم متی کون یوسف صادقاً
 قال اذا احببت الله فقیل متی احب الله قال اذا احببت
 رسول الله فقیل متی احب رسول الله قال اذا اتبعت طریقتہ و استملت
 بسنتہ و احببت بحبہ و بغضت بغضہ و ولیت بولایتہ و عیادت
 بعداوتہ و تیفاوت الناس فی الایمان علی قدر تفاوتهم
 فی محبتی و تیفاوتون فی الکفر علی قدر تفاوتهم فی بغضی الا
 لا ایمان لمن لا محبة له الا لا ایمان لمن لا محبة له المحدث اینجا
 حقیقتہ ایمان محبة است که لازم علم است نه علم مجرد که لازم محبت
 نیست پس تواند شد که علم یا بعداوت باشد و نیز تواند شد
 که نه محبت باشد و نه بعداوت پس شرط در ایمان و کفر محبة
 و عداوت لازم الحکم است نه علم و جهل مجرد و بخان است
 که لا یشاہد روم با چنین اقتدار است ولیکن مندیان را با و
 چه سروکار هم لکن شقافته ایمان بر صحت علم مجرد و تسلیم
 بر صفات سبحانه معنا مجاز یا و تسهیل للعوام است و بر صحت
 محبة معنا حقیقاً و تمسک لخواص و ربط میان مجاز و حقیقتہ

لزوم علم محبة است از آنجا که محبة اصل همه مقاصد است
 صد حیل و وصول بجای آورد گشت کنز الانح از اینجا است
 محبة سبب امید و بیم است الا یایان بین الخوف والرجاء
 از اینجا است آری شعر محبت است که دل را نمیدهد اگر
 و گرنه کیفیت که آسودگی میخواهد پس بدانکه محبتی است موجود
 التزامی موجودات متضمنه سلوبات پس مخصوصه محبت
 صلعم که شایسته از حقیقه محبة متضمنه موجودات و اردیا غیر
 مخصوصه که فارغ از انست العباد بالکماله سنها و ایت
 من اتخذ الله موطاه از حقیقه این نوعین است و محبتی است
 موجود و تضمنی موجودات حسب تفاوت درجات اعتبار
 حتمه متضمنه موجودات شرفنا الله تعالی بها و یجهم و
 یجبهه از این حقیقه است پس معصومه است که انتفای
 نتواند شد و محفوظه است که نقیض جاز و معونه است
 که بیشتر حال عروض انتقادش است پس نزول معصومه
 تا محفوظه و نزولش تا معونه و نزولش تا مخصوصه نزولش

تا غیر مخصوصه العیاذ بالله تعالی منها و تا آنکه تواند رسید این
 اصول را بر فرو عاتش عموماد آنرا تواند یافت و با وصف اتحاد
 انانیه تشکیل بصفه با معان انانیه با شریک اسمی و ^{صفه} وجود انانیه
 و تضمنی تفرقه انانیه از یکدیگر بصفه مافیه بر بنای اصول مذکور
 تواند شناختش پس از تفرقه یقینات انانیه تفرقه نسبت
 مجبویه خود عیانست هم این شاره تعالی اللهم صل وسلم علی
 بنی الرحمه و علی جماله کما تحب و ترضاه و تنفعه فناء و ترجمناه

ذکر کیفیت احاطه علم آنحضرت کثیر العلم
 صلی الله علیه و آله وسلم

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلي علی رسوله محمد و نستشفه و علی الله و
 اصحابه و اتباعه اجمعین سخن احاطه عالم آنحضرت کثیر العلم
 صلی الله تعالی علیه وسلم است مگر هر چه او را باید دانست
 اگر برای مصنوع اولی باشد پیش از ذات و صفات ضائع ضرور
 نماند مصنوع مجبول و مستغنی الوجود باشد

و اگر منظره تماشای حده از ابتدا تا انتها با و این در
 تضمین تشخیص تجدد واجب نباشد مقصود معرکه ناقص
 باشد و باطلال تجدد لزوم احاطه کل بهر چه در ضمن مصنوع
 و آنست که عدم احتیاج در بحث افعال است پس چون
 تواند شد ^{در آن} احاطه کل در آنست از روی ذات و
 صفات و افعال در حد مصنوع اول و حال نیست
 که احاطه کل در آنست خلاف بدانست در وجود است
 صلعم و چون تواند شد علم انی منبسطات آید
 که از و است صلعم و نیز باید دانست آنچه دیده و دانسته
 میشود در عالم مثال خیالش بیانی و مربوط دیده و دانسته
 میشود که آنی از من عالم شهود است و آن در عالم مثال
 ش ^{بیان و حدت} بیانی و مربوط دیده و دانسته میشود است که لم
 کان الجبره اد الکلمات ربی لفن البحر قبل ان یفسد
 کلمات ربی و لو جئنا بمشله مدواه پس امثال باقی حده
 ش این مجرور متصل و حد و ضمیر راجع به مصنوع اول

و مستزعات ان شش ^{در} استزعاتی که قیام مجازی بودی
 یافته تصنی باشد یا التزامی و این معنی در مقابل مافی حد
 ممتاز است م که بعالم مثال دیده و دانسته میشود در او ان
 نه در آتی من بلیغ و من جهله جهل و سیوا نذ آفریه چنانکه
 احاطه کل در آتی در و باشد مجدد مثل همان احاطه لیکن از جهت
 مافی حد ^{در} دلاست بر و نیست مگر منافات کلیف اثبات
 اگر اختصار کرده شود این احاطه کل در آتی بعالم مثال که
 غایب ^{در} ظاهر ^{در} ظاهر از مرتبه تشبیه قدیم است با تجدید مثل میل
 اطباء تشبیهات بنا بر تطبیق تکمیل منظره فی مده و متعلقا
 مستزعات ان شش تصنی باشد یا التزامی م که
 مقصود و معرکه که اعظم است شش ای ان مقصود م و م
 و دلیل بالغ است و طباق خبر شریف قلت علم الا و لعن
 و الاخرین شش از عالمین یا معلومین م فی الوجودین
 شش شش طباق ای و در وجه آتی و هم آوان م
 هم میسوا نذ شد و لیکن آنچه درین عالم شهود و بحکمه و سبحانه

که خود را تا تر با نیست از بدایت مانی عدم عیانست کلی ادانی و ادانی
 و قال الله تعالی و انزل علیک الکتاب و حکمت و علیک الم تمکن تعلیم
 ترجمه فرود آورد الله تعالی بر تو کتاب که عبارتست از علم حکام
 و اخبار و حکمت که عبارت است از رسیدن بحقیقه کار و دانایند
 ترا هر آنچه بخواهی که نبودی که در پیش زبان حال و مستقبل بد
 تواند شد که این تعلیم عام است از حقائق الهیه امکانیه و
 معلومات عادیه و غیره و به سبب تفصیل حاصل به نزول کتاب
 و حکمت و با تمنا عجم چهل بابی عالم و تفسیر و ترتیب
 متقدم در مصنف اول ثانی بر نفی ترتیب اثر متاخر از شبه
 و نهیش در غیرش و آیین تعلیم در بدو وجود تواند شد
 چه پیش از این حکم عالم تمکن تعلیم به معده و م باطل است
 و بعد وجود مقتضی ترتیب ادانی است من حیث الوجود
 و احاطه عالم بر کل حوادث ادانی تواند شد بنا بر حسب دیر
 حیث تعلیم پس سز خجسته بچول از غوم شود بدستیکه معلوم
 بود پس عالم تمکن تعلیم کیف واقع است میان علم و تجربه و

برای معلومین مصلحتین بعد وجود خارج بختر
 صلوات الله تعالی علیه وسلم ورنه خطاب مالم تکن تعلم نسبت
 بمصنوع اول نتواند شد چه شبه وجود خارجی مسلوبات
 را ثبوت مقدم نه از صانع توان یافت که مسلوبات در
 تقابلهای معنی نیست نه از مصنوع اول که اجتماع منافات
 بقدر صفاتش و عدم سقته و اجتماع ثانویه با اولیه از حیثیه
 حصول شبه وجود خارج مسلوبات از ثبوت مقدم آخر آن
 اولش اعنی این ثبوت مقدم بیا حصول وجود خارج
 مسلوبات که در مصنوع اول یافته شود دیگر باشد
 از ثبوت مقدم اول که در صانع یافته شود و این بطا
 نسبت به مصنوع اول در ذکر کیفیت تخیلی نور محمد صلوات
 الله سبحانه و تعالی علیه است هم در مصنفات اول
 لازم گردید اند از غیرش که با اجتماع مذکور در اولیت
 میان بردوش ای مصنوع اول و غیرش هم
 وایر شود و اولیه باطل و اگر این عای مالم تکن تعلم

نتوانی نهید رست که از مشابهاست شماری و تاویش
 بخدای دانای راز سپاری و کان فضل الله علیک عظیم
 ترجمه هست فضل خدا بر تو بزرگ این تحقیق فضل
 عظیم در وقت بل غیر منقطع بعظم دلاله بر قطع اعجاز او
 صلوات الله علیه وسلم در تقابل در بر وجه نجوم لفظ و در وجه
 تقسیم مخصوص محل پس در دمندی در حالت تحیر و خوف
 با اعتقاد احاطه کل آنی یا او انی رسید از یکدیگر و پس
 بظهور خود است بسوی مقصودش فرمود موکثر العلم فقط
 صلعم این چه قول جمیل جامع و محفوظ است تبارک الله
 احسن الخلقین باید دانست هرگاه اشیا بر وصف جامع
 و مانع دانسته شد محاط علم شد و رآنی پس چهل از و زایل شد
 و لیکن هرگاه علم بمعنی مختص شود قطع تعلل علم از دیگر
 لازم گردد و وجه اختصاص وجه دیگر پس تحقیق رسید که علم
 و لونی الوهمین است در آنی و هم در او ان چه لفظ کثیر
 توسع دارد و تا احاطه کل در آنی و هم در او ان از اینجا که

سخن در شان حبیبی است الهه الهه فی شان و مدلول متخالف
 شد متخالف و دلیل بی ترجیح این را از محمول بعلم الهی است
 داشته اعتقاد بکثیر العلم که دعوی اظهار از به است مافی
 و محتاط و محفوظ است اولیست قال رسول الله صلی الله علیه
 وسلم ان الله قد رفع الدنيا فانا انظر اليها والى ما هو كان
 فيها الى يوم القيامة ^{الله} كما اننا انظر الى كفى بنده رواد ^{الله} بطر
 ش قد رفع ^{الله} اے اظهار و باید ذکر بعد الرفع ملاحظه ثبت الرفع
 على الاستمرار الدنيا هي عالم الشهود فانا انظر اليها ^{الله}
 على اصل المضارع و ما قال صلعم نظرت ليدل على توقيت
 زمانا و اما عامة على صلاها هو كائن فاسم الفاعل يدل
 على الاستمرار على صله و عمومه فهو لا استمرار المضارع
 فيها الى على اصل غير جنس يوم القيامة كما اننا انظر الى كفى ^{الله}
 فالشبيه يدل على تحقيق التشبيه استمراره فاحديث الشيف
 يدل على استمرار روية صلعم كيفية الكائن العام زمانا و شخصيا
 بوجوده الشهودي والله تعالى اعلم بالصواب

وفي الموابب عن أبي ذر لقد مات ترك رسول الله صلى الله عليه و
 سلم ما يحرك أطرافه في السمار الا ذكر منه علما ولا شك
 ان الله تعالى قد علمه على ازيد من ذلك الحق عليه علم الاولين والآخرين
 الحديث وفي حديث عن عبد الله بن عمر قال خرج النبي رسول الله
 عليه وسلم وفي يديه كتابان فقال اندرون يا هذا الكتابان
 لا يا رسول الله الا ان تخبرنا فقال الذي في يديهما الكتاب
 من رب العالمين فيه اسماء اهل الجنة واسماء ابايهم وقبايلهم ثم
 اجمل على آخرهم فلا يزدونهم ولا ينقص منهم ثم قال الذي
 في شمالي هذا من رب العالمين فيه اسماء اهل النار واسماء ابايهم
 وقبايلهم ثم اجمل في آخرهم فلا يزدونهم ولا ينقص منهم ابداداً
 الترمذي وقال الامام النووي في فتاواه لا يعلم الغيب
 استقلالاً الا الله تعالى اما الكرامات والمعجزات فمحصلة باعلام الله
 تعالى للانبيا والاولياء وما جاز في الحديث اني لا اعلم وراء
 حجابي ولا يعلم في الغد الا الله تعالى فهذا كان قبل حصول العلم
 الواسع وقال في الموابب اني لا اعلم الحديث ذكره

ابو حزی فی کتبہ بغیر اسناد و ان صحیح فاجواب عنه بان لفظی لعلم
 فی ہذا علی اصل الوضع و ہوان علم لغیب مختص بامہ تعالیٰ
 و ما وقع منہ علی لسان نبی صحیح بالاہام و الوحی و معنی لا اعلم
 و راہ ہدایت یعنی بالاستقلال اللہم صل وسلم علی محمد بنی
 و علی جبارہ کی تحبہ و رضاه و شفقت و شفا و ترجمانہ
 ذکر کیفیت تفسیر کریمہ رید و لبطنی
 نور احمد با فواہیم الایہ و اثبات
 احاطہ حضرت بنی الایہ سلم
 بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ و نستغنیہ و فضل علی رسول اللہ و نستغنیہ و علی آلہ
 و اصحابہ و اتباعہ جمعین یا رب و ہست قال اللہ تعالیٰ رید و

لبطنی نور احمد با فواہیم و اللہ مستم نورہ و لو کرہ الکا فزون
 ترجمہ سچا ہند ہود تا فزون نشاند نور خدا تعالیٰ را کہ رسول
 دوست تعالیٰ صلعم بہ بنہای خود یعنی نقانار اپندیدہ انکار
 رسا و دعا ہست کہ اللہ تعالیٰ کا کہ کتبہ ہست نور خود

یعنی ظهور کلمات پیغمبر بر لاله لفظ مستم چه تعدیه و نقصان و
لازم او بنفس اضافت تحلیلی را در نوره دلالتی بین حدوث
مغایرت باضافه میان نوره دارد اگر چه رنجبه باشند کافرا

هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق لیظهر علی الدین
و لو کره المشرکون ترجمه اوست چنانکه فرستاد پیغمبر خود
مستقصد بر صفت هدایت و دین حق تا ظاهر گردد اندر او بر همه
ادیان اگر چه رنجبه باشند مشرکان این کریمه هو الذی
ارسل رسوله انسخ و عدهی مع الدلیل است بر اثبات توحید
خود تعالی و حقیقت رسول خود معلوم و شرک مشرکان بر آنکه
هو یعنی اوست واحد آنکه فرستاد رسول خود را و برین به متنازع
القدم رسول لازم بود و اختیار لفظ رسول اشاره است
به حقیقت رسالت که عبارت است از مرکزیه یقینی که منشأ
افادات مستزعات خود است بقیام حقیقی و مجازی پس
رسول باین نسبت معروفه و لاله میکند بنفس نفس خود
بر ذات و صفات مرسل حکم حدوث و حصول شبه

صنع خود از ذات و صفات مرسل و انصاف او بصفتی بدی
 بمعنی حاصل بالمصداق دلاله بریت و انصاف او بدین حق
 ای حبس دین حق که عبارت است از ایمانیات و عملیات
 دلاله میکند پس فاعلش انصاف هم بحسب رسول که از عو^{اض}
 مستفهمه بالموجودات اوست و ملزمه مخصوصه او و انصاف او
 بمعنی لیظهره علی الدین که دلاله میکند بر نظریه حبس دین حق
 شایسته سوچم مستفهمه بالموجودات و باطل ملزمه غیر مخصوصه او
 مستفهمه بالمسلمات و ثابت شد از لفظ ستم نوره و لیظهره علی الدین
 که نظریه تامه و احاطه در او این بنیاد است یعنی انصاف صلیح
 بقیام حقیقی و مجاز و نتواند نفی وجود بد را اگر چه اقرار نکنند
 و ندانند که ابطال او ابطال است از آنچه قبول کرده اند از دین
 توحید که آنچه در تصدیق این نظریه تام مصدق تواند شد و در
 آن ان همه منکر مقتضاست که رسول مصدق لما معکم پس چون
 مومن باشند با آنچه میگویند و الله تعالی علم و الیه المرجع اللهم صل
 سلم علی محمد بنی الرحمة و علی حبسه که کما تحبه و رضاه و فیما^ت

ذکر کیفیت احتجاج و من وجه و لغت از من وجه
میان ایمان و عمل و تقلید و عین با دیگر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ علی آلہ و
اصحابہ و اتباعہ اجمعین باید دانست اصلی که مذکور میشود مفید دلیل
دعوی مطالب است اصل در عطفی که تفسیر از عوارض معطوف
علیه باشند مع مقصودیه معطوف علیہ و معطوف در مقصود احد استندام
اتحاد و صفی معطوف علیہ و معطوف فی نفسہا مقصود است تخصیص
والا تفسیر باطل نه در اعطاف دیگر پس جمیع از تردید فارق باشد
و در تفسیر ذات و سطره عطف حذف کرده شود بنا بر دلاله اتحاد
چنانکه در جارج و عمر و ابو حفص و این بدل نیست زیرا که در ابدال بدل
مقصود است نه مبدل نه فقط نه در تفسیر عوارض بنا بر ضرورت
فارق تغایر ذاتی در معطوف علیہ و معطوف زیرا که عطف در تغایر
است پس آنکه ضرب زید و اسیر و درین تجویز

نزدیک صحیح نباشد مطلب بر بنای این اصل در امنوا و علما
 لصاحبات عطف تفسیر از عوارض است و الا نسیرت عطف
 مانع اتحاد مطلق صلاح عمل است مطلب همچنین در طبعی و
 مراد از اطاعة امر است و طبعی الرسول و اولی الامر منکم که مراد
 از اطاعت فعل است که اتحادی دارد و از امر با نسیرت
 من وجه بدلالة خاصة عطف تفسیر متن طبع الرسول فقد اطاع
 مرید اوست لهذا حقش ای اتحاد اطاعة مومنین است
 اتحاد در وجه نزدیک است و لهذا باطلش ای عدم اتحاد
 هم پس فرضیه نفس تعلیه مطلقا ظاهر و باطن در اعتبارات
 فرض و واجب و سنت و مستحب همچنان شایسته ای همچون
 اعتبارات پس تعلیه فرض فرض باشد و تعلیه واجب واجب
 و من علی نهام ظاهر و امر است تا اولی الامر تقطع تعلیه
 اتحاد و من ان قرب نظری الی الله تعالی که در ضمن است
 نتایج شد و این دلیل است قوس بر صحت تعلیه و اتحاد پس منکرش محو
 در عمل قرب است و قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا اتقوا الله

وَاتَّبِعُوا إِلَهَ الْوَسِيلَةِ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ترجمه
ای کسانی که گردیدند تیرسید از خدای عزوجل و پیوستند بدین
اختیار کنید بسوی او تعالی وسیله و کوشید در راه تقرب او تعالی
اسیه است که فلاح یا بیدای فلاح علی و علی که موجب ثواب
آخرت شود تا بر ثواب آخرت + باید داشت لعل بر ملکات است
بحر اله صفت اختیار بی عباد و غلبه وجود فلاح و از روی شفقت
و رحمت نه عجز و تعنی قد مفید تعلیل است و ان در اینجا باطل
و صحیح نیست که لعل بر فعل نبی آید نه قد بر اسم پس لعل معنی قد
چون تواند شد و باید داشت کوشش در حصول هر مقصود
موقوف بر معرفت است و معرفت کوشش در حصول تقرب
محبود حق موقوف معرفت محمد رسول الله تعالی است مسلم
دلالة و تقدیم تصدیق ذات واجب تعالی شأنه بغیر ذات
است پس قرار نیز در مرتبه اختلاف چنانکه در ذکر کیفیت احکم
و المعرفه مذکور شد پس ضرورتش پیش از تصدیق ذات
واجب تعالی هم تصدیق و اقرار بذات محمد رسول الله تعالی

صلعم در وجه ابتغار وسیله است دلالت الی ذات و صفات
و او امره و نوامیه تعالی شانه بذات^{سبع} و عوارضه صلعم از نیجات
که ذکر محمد صلعم رسول الله تعالی مفید یقین و اقرار لا اله الا الله
است چنانکه بعد از ابتغار وسیله امر مجاهده بعطف تفسیر
بر اقرار الله است توقف مجاهده بر ابتغار وسیله و توقف
ابتغار وسیله بر تقوی و توقف تقوی بر ایمان مسلوک آن
کالقطره من البحر روح و ریحان علی قدره و تحسین یقین
و اقرار بذات شیخ بصفه ولایت در وجه ابتغار وسیله است
دلالت الی الله تعالی و رسول که تعالی صلعم بذات^{سبع} و عوارضه شرفه
الله تعالی شرفا و شرفا به از نیجات است که ذکر شیخ در تبع
ذکر محمد رسول الله تعالی مفید یقین و اقرار لا اله الا الله است
محمد رسول الله و نتیجه چنانکه در ابتغار وسیله است
فایده ایست یقین و اقرار بذات محمد رسول الله تعالی بفرز
بالذات در سببیت است زیرا که موضوع عوارض ظاهره
و باطنیه مقصوده همان است پس شیخ وقت نیز در پیش قال^{سه}

تعالیٰ اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم لعطف بقضیه
 از اینجا است که در آمدن در سلسله از سلسله موصوله که انبارج
 اصلی رحمت رحمة للعالمین صلیم هستند بوسیله صاحبش فرض
 لاسبت تفسیریه که میوه قد انزل الله الیکم ذکر رسولاً
 یتدو علیکم آیات الله مبینات لیخرج الذین امنوا وعلوا الصالحات
 من الظلمات الی النور ورتا تید معنی وسیله با دیگر مطالب آنکه
 ورتا ویل ذکر رسولاً اختلافت سخن بی تا ویل میگویم جای
 مقبول سلیم القلب شود ترجمه تحقیق آورد الله تعالی
 سوی شما ذکر یعنی رسول ذکر است که میرساند بذكر همانا
 است بعد لول بدالت عقلی ولفظی ورسول بدل آن که
 دلیل است بدالت عقلی از نفس نفیس خود بر مراتب مثبتة
 الالهیة وادامه و مراتب منفیة الالهیة و نواهی منظریه
 خود از موجودات بر وجود تفضلی و از مسکوبات بوجود الزام
 و انتزاعی چنانکه ظاهر میکند بر شاد لامل از صنایع بر معرفت
 صنایع که ظاهر تر کرده شده اند و اظهر همه نور رسول است

صلعم یا میخواند بر شما آیات که از کلام الله تعالی است که جدا
 کرده شده اند بشرت خود از غیر خود بدلائل کلامی توحید
 ذات و صفات الله تعالی و او امر و نهی می آرد دلالت
 لفظی بر آن از کلام الهی بر آنکه اینها ماس تشعیل آورد
 یا ظاهر میکند یا میخواند هم که بر آرد الله تعالی یا رسول او
 تعالی صلعم آنرا که گردیدند با بیانیات و گردند کارهای
 یعنی احکام امر و نهی موافق قول و فعل رسول صلعم از بیانیات
 که عبارتست از استغاثات سلو یا استغاثات و صغیر و کبیر
 و کفر و عذاب بر نرخی و دوزخ و شداید و اوقاف بطرف
 روشنی که عبارتست از استغاثات موجودات از ایمان
 بتوحید ذات و صفات و با نچه ایمان اجب فرض واجب
 و سنت و سنج و نعم و بر نرخی و حجت و طمانیت موقوف
 باید داشت دلالت بر اجماع مقتضی و دیگر رسول است بنا بر
 سطره نه دیگر لفظی بی مقدم علم با سبب مقتضی از اینجا است
 که دلالت بر دیگر رسول مقدم و اوصل و فصل این است

از دلالت بزرگش بر عقلی که محتاج رسول است پس جمیع صمیم
 لیسر جیبی لفظ مبارک الله در تعلیل انزال انسب است
 والله تعالی اعلم و ولی التوفیق اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة
 و علی انواره کما تحبه و رضاه و شفعه فینا و رحمنا به نفسیر کرمه
 و قل جابر الحق و زهق الباطل ان الباطل کان زبوقاه و زل
 من القرآن ما هو تفار و رحمة للمؤمنین لا یرید یطالمین الا خا
 ن در تائید معنی و سید با دیگر مطالب ترجمه و لغز آمد حق
 که مراد است از ظهور حق عموماً و بحسب المقام محمد رسول الله تعالی
 است صلیم خصوصاً که دین حق را بذات و صفات موجود
 متضمنه موجودات و موجوده الزامی مخصوصه محمدی صلیم
 متضمنه سلوبات خوش صورتی است ع من صفه نور که
 مروج است عین الحکم و تبارک الله حسن الخلقین الحمد لله رب العالمین
 و از اینجا است که کلمه طیبه را با منش و این حقیقت تا به محمدی
 صلیم در مرتبه حق یقین کلمه الحق نامند و هرگاه عوارض

حادثه بالضرورت باشد ظلیف الاخر از عن المعنی و تموید بمعنی
 کریمه و آسمونا بآنزل علی محمد و هو الحق من ربهم الایه است ترجمه
 و گویند با نچه فرو آورده شد بر محمد صلیم یعنی قرآن مجید و
 حال نیست که او صلیم حق است و ذات و صفات خودش
 صلیم از پروردگار ایشان با نزاع تضمنی بدلیل آنکه اگر جمله
 و هو الحق من ربهم حالا صفت محمد صلیم محقق شود در جمیع
 بنازل و حال آنکه حقیقت قرآن مجید محتاج تقدم حقیقت محمد
 رسول الله تعالی صلیم است و همچنین که میان الذین اتبعوا
 الحق الایه ترجمه متفقین آنکه پیروی کردند حق را یعنی محمد صلیم را
 بدلالة مفعولیه به الحق و حذف مفعول ثانی تابع که از عوارض است
 صلیم بدلالة اقتضای فعل الاستفولیه به خلاف مذکورش
 مفعول مذکور ای عدم مفعولیه به الحق و عدم حذف مفعول ثانی
 و انتباه بحق بمعنی غیر مذکور غیر معجم است بلکه مستبعد
 نگردا بهیته در عوارضش نه ماهیته بر ماهیته نه عرض بر
 ماهیته در ذاتش بلکه ماهیته در ذاتش است

باقتضای فعل مفعول ثانی را و آن باطل است یا باهیه
 مجرد از عرض است پس باهیه قبیح نشود در حکم باهیه مگر باین
 هم و نیز سرانجام امر بفعل موقوف اتباع رسول است پس
 پس اتباع امر کتاب بی اتباع فعل رسول صلعم صورت نمید
 هم غیر سخن لازم لیبیب است + و گم شد باطل که مراد است از سلو
 موجوده التزمی غیر مخصوصه محمد صلی الله علیه و آله و این اجمال در حقیقه
 حق و باطل متوسع لتفصیل است فادرک ماذا درک تحقیق
 باطل گم شونده است + از هوق تعبیر است از مغلوبیت باطل
 باعتبار وجود غالب حق نه هوق مطلق که خلاف بداهه
 و مقصود من وجه در معرفه امتیاز خودش و موجودات است
 من مقصود من وجه در معرفه امتیاز موجودات باین
 که معرفه امتیاز بالنسبه است هم و فرومی آیم ای اثبات
 میکنیم من کما قال سبحانه انزلنا الحديد فیه باس شدید
 الایه ای بوجود آوریم آهن را هم بدلائل از قرآن مجید هستی
 چیز که شفا و رحمة است برای مومنان + شفا و رحمة بخبر

صفة است یا مبالغه یعنی حقیقت همان حق و مستحقش ذاتا و
 صفات که شفا است در دنیا از اسقام مسکوبات و رحمت
 است در آخرت بر آرتقی در جهات و نجات از درکات ^{بسیار}
 جمال ذات و صفات بنا بر دلائل بر وجودات قدیمه از اینجا
 که فرمود صلعم من بارنی فقد رار استحق و بد آنکه لفظ الحق بقائه
 نحو مفعول به است نه تمیز بل الالف و لام تعریف و با الهمش
 بتفیس پس ندانسته شد که تخصیص و تیت فی المناسبات است هم و
 از اینجا است که عرض شد حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی
 عنه حبیب الی من الدنیا ثلث ^{مما اکتسب} انظار فی وجه رسول الله صلعم
 و کما حفظه اعمال برای تمیز ^{مما اکتسب} عزاء و حکایت و شفاعت و نیز است شفا
 شفا و رحمة و مقابله مرض و بیعیبه و معویه برای بر سهله ^{بسیار}
 عام المقصود تواند شد چنانکه سلم الیه ایت است نه بلال که از آن
 درین محل صراحتا که بطی از نظم سابق ندارد و تیره تواند شد که
 از ما موصوله ایات شفا و رحمة است زیرا که نازل نشود از طرف

که عموم شفاعت و رحمت بر هر مراد تواند شد مع کلام کس تقدیر نیست است
 و نمی افزاید قرآن مجید از حد بدون و نه گز اگر خسارت بد نباشد
 مفهوم بضیع کثیر از زیادت خسارت بر محرومی از شفاعت و رحمت
 بعقاب و عذاب و محصر و محقق و موکد است علی تفاوت الدعا
 الحیاذ بالله تعالی منه باید دانست که لفظ ظالمین میخیزد بر شفاعت
 و رحمت را بر مراد اول محلا نه بر ثانی و لفظ خسار را نیز چه خسارت
 مخصوص در انکار همین مراد اول است در اینجا لطیفه بر مراد ثانی
 که خلاف مراد اول بخیریت شفاعت و رحمت ثابت است بکلمه
 خدای حکیم و علیم و نیز بر کس را که حصول شفاعت و رحمت بر مراد
 اول از قرآن مجید نباشد و نه بر مراد ثانی ظالم است لغویا به
 تعالی من امراض القلب اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی
 انوار و کما تحبه و ترضاه و شفعه فیما و ترضاه برین حکایتی است
 انسانی با کسی جنونی میداشت گاهی که مرض سگیفت حلقه داشت
 که نشانی از او داشته بود و این می نمود با حال شفاعت می یا و آتی
 محرومی از شفاعت و رحمت لظلم بی محنتی که میده بر همه اطلاق و علت

زیادت خسارت است ایوای چه توان گفت شعر
 بر تیرت از قامت ناساز و بی اندام هست
 و زنده تشرف تو بر بالای کس کوتاه نیست

لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم اللهم صل وسلم علی محمد بنی اکرمه
 و علی جماله که تجبه در رضاه و شفعه فیما و ترحمنا به باید داشت
 یا فتن صحنه بنی وقت فرض است و تحفه عبارت از تاثیر
 و اگر نیافت استلای صحرای شریعت نتواند شد اگر چه جباران
 قوسید بر دودگار عالم باشند همانا که در جابلیه است ^{صحنه} ^{بیت} دست
 یا فتن صحنه آنکه نقش برابی نه ذراع منافع صحنه پیغمبر ^{صحنه} ^{بیت} علیه
 الصلوٰة و السلام من لم یدر که امام زمانه قد مات کتیه جابلیه
 ز قوله صلیم الشیخ فی قومه کالبنی فی امتهم و هو یداین است علما
 استی کا ذیاب بنی اسرائیل و تشبیه شیخ قوم به بنی امیه در مرکز
 اقصین است که منشا افادت فتوحات خود است با نزاع ^{بیت} ^{صحنه}
 یا انزاعی بقیام حقیقی یا مجازی و همین است معنی امام از نیجات
 تقلید متقلد عنه فکیف الفراع مینما و از نیجات است قوله صلیم

من لا شیخ الا فی شیخ الشیطان و ای منشأ را فاد است منشأ غاش
 و باید داشت تقلید در لغت قلاوه بگردن انداختن است و در اصطلاح
 و نامبری پس لازم قرار است در دایره تبع صاحب مرکز که ناقل تقلید
 است پس تقلید حسن حسن است و تقلید بیج بیج و تقلید بهم در آورده
 و چیز است و در اصطلاح مخالفت ملت و مذنب پس لازم خروج از
 دایره تبع صاحب مرکز است پس تقلید سطل تقلید محکوم بر لغت
 تعیین مرکز است بر مقتضای تقلید مضیه معنی دیگر از آن که متعلق محکوم
 است و هر دو مقصود خوانند هم است و اگر رجوع کند اصل
 مبطلات تقلید لازم متعارض احکام باطل شد یا فتن صحبه و سابقه شد
 اعتبار همانا بود انجی نفس را در پرده شریعت تابع است نه شریعت
 را قال الله تعالی و من یشاق الرسول بعد ما تبین له الهدی
 و یشیع غیر سبیل المومنین فاولی و فصله جهنم و سائر مضمیر
 ترجمه فرمود خدا تعالی و هر که مخالفت کند رسول را صلعم پس
 آنکه ظاهر شد برای راه هدایت و پیرو کند غیر راهی از راه
 مومنین بگردانیم او را با پیغمبر که دوست داشت از راه و ما بینیم

اور ابد و نزع که جای بد است + باید دانست الف و لام که
 یا عهد و مین بر لفظ رسول است بنا بر خصوص محل و مقتضای
 صیغه عموم و افع از روی عموم لفظ الف و لام استغراق هم قیود
 با شمول خصوص و بر مثنیین الف و لام تعریف یا عهد و مین
 با اعجاز پیشین گوی که بر مذنب چهار مفیدین اشارت مرتبه اقل
 جمع کثرت تا چهار که در شهادت بلفظ خود و بر غیر خود و در جماعه
 و در قول عوام محتمل و معتبر است سن باید دانست گفتند که
 جمع قلت و جمع کثرت در جانب کثرت متفاوت است نه در
 جانب قلت پس مرتبه اقل حسیع که سه است در هر دو معتبر است
 انستی و تواند شد که مرتبه اقل جمع کثرت چهار باشد چنانکه در جانب
 کثرت متفاوت است در جانب قلت نیز نظر کنی بر قول سید
 اربع شهادت بالله الایه و فاستشهدوا علیهن اربعه منکم الایه
 و بر قول فقهای بعضی قرار جماعه در نماز یک یا ام و دو وقت
 گفتند و بعضی یک یا ام و سه وقت پس قول اول بر بنا
 مرتبه اقل حسیع قلت است و ثانی بر بنا می نب اقل جمع کثرت

که در نماز جمعه محتاط و متبر است و بر قول عوام که میگویند که
 چهار کس گویند هم انطباق پذیرفته نه الف و لام استغراق بنا
 آنکه صحت عموم واقع مستلزم مشافقت است و منافعی تعیین و بعد
 مابین له اهدی شرط صحت مشافقت و تلفیق است پس ای بی
 هدایت مشافقت و تلفیق صورت نه بند دوم و لفظ ثاقب الزم
 دال است بر مخالفت مرکز اصلی و تبع غیر سبیل المومنین عطف
 با اتحاد فی العوارض از مشافقت است مع مغایرة من وجه تعیین مرکز
 تابع مغایر هر که من وجه ماخذ تلفیق که مستفاد است بدلالة مقتضا
 جنسیت سبیل بمقابل جمع ش باضافه سبیل سبک مومنین هم برافرا
 راجب آنکه واحد بمقابل واحد از مرتبه اقل جمع کثرت تا چهار انطباق
 پذیرد که مقتضای الف و لام تعریف یا عهد و منی در تحصیل بنا بر
 ارتفاع لزوم مشافقت است ورنه ش ای اگر نباشد عطف
 از مشافقت با اتحاد فی العوارض مع مغایرت من وجه
 تعیین مرکز تابع مغایر هر که من وجه م مغایرت
 من کل الوجوه بجواز تردید مفهوم شرط استعارض حکم جزاء

متخالف مسلم است و ملحق دیگر ثابت و باجماع من کل الوجود که مستفاد
 است بدلالة سبیل معنی واحد مضییع نتیجه اجماع و باضافتش با غیر
 اندر احش مشافقت با رسول عطف مهمل است و متحد من بعض الوجه
 من ای غیر محسب علیہ محسوس سائل خلافی م باطل و مشافقت
 شل و خپان نیست ش که سائل خلافی باطل و مشافقت شل
 گردد م سخلاف مغایرت من چه تعیین اگر که مقصود مصحح عطف
 و متحد من بعض الوجه است باید نیست مخالفت اتباع مراکز
 اصلیه مشافقت آرد و مراکز تابع متحد نیست ش عطف است
 بر مراکز اصلیه م تفتیق ش آرد م و همان مخالفت در مرکز
 واحد تواند شد مگر در مرکزین پس مستلزم مخالفت یک دیگر است
 بلزوم خروج غیر متعارض از مرکزین ش ای نه مستلزم نیست
 م سو فقت یک دیگر با قناع و خلل متعارض در هر مرکز
 پس مخالفت با اتباع مراکز خروج لازم است و مخالفت
 با اتباع مراکز خروج مستلزم ش تفاوت لازم و مستلزم محبت است
 و بس م پس ازین کریمه قبح مشافقت با رسول و اتباع

غیر سبیل المؤمنین بشارت تحقق هزار بشرط و حسن موافقت
 با رسول و اتباع سبیل المؤمنین در خلاف شرط و جزا ثابت است
 و از آنجا که براسی صحیحی تضافه در منکر تخصیصی لم بدینکه ناشی
 از همین تضافه است چنانکه برودش تا استقامه معنی ضرورت
 شش چه تضافه در منکرات غیر مخصوصه مهمل المعنی است م از
 اشارت تخصیصی که باضافه بین سبیل المؤمنین منتهج افراد است
 حقیقه و مغایرت را که تا بعد شش سلف م موصوله شش خلف
 بسلف م مؤمنین یعنی مذاهب اربعه مرتبه اقل جمع کثرت که
 معبر بسواد عظم است شش سواد عظم عبارت است از چو
 باوجود حضرت محمد رسول الله تعالی صلعم چنانکه در ذکر حاضر
 در دهمه آستان حتمه نشان حضرت حبیب الله معین العین
 چشتی اجمیری حتمه الله تعالی علیه کور است ای محدثه درین چهار
 است یعنی مذاهب خفی و مالکی و شافعی و حنبلی رضوان الله
 تعالی علیهم اجمعین و فضیلت این چهار مذاهب و سلاسل تشنه
 آنها و فضل صاحب مذاهب و سلسله و کیفیت اجماع بر حقیقه

اینهمه در قرون که باطلی نتواند شکیل منکرش خود باطل است
 بر ما هر کتاب اهل سنت و جماعه مخفی نخواهد بود هم و سلاسل هر
 طریقت رضوان الله تعالی علیهم در احتیاج مرکز اصلی و اتباع
 یکی از اینها بر اقتضای خلاف شرط واضح است کما هو المشهور سابقاً
 با جماعهم قصد یقیناً ما بین ایدیم شش درین عبارت مختصر از کما هو
 تا ایدیم شش طویل بدعوی متضمن دلالت بر اثبات مقصود است
 به بنید تا چه بنیدیم پس روشش بر او در گذرانیده شود تا آنکه
 مفهوم جمله بههل گردد و حال نیست که بههل نتواند شد و نیز فرمود
 سبحانه و من یتبع غیر الاسلام دنیا فلن یقبل منه و هو الاخر
 من الخاسرین ترجمه هر که اختیار کند به پسندیدگی غیر اسلام
 از روی دین پس هرگز قبول نگردیده شود آن دین از دین آن
 در آخرت از خاسران است و معنی خسارت بمقابل نفع است
 باید دانست که اسلام دین صحیح است صلعم چنانکه در سوره حج است
 و منکم المسلمین پس غیر اسلام غیر دین اهل سنت و جماعه محمد
 بدلیل آنکه بعد اقرار شهادتین و سید بر تخصیص و تحقیق اسلام

ما و رای دلائل نفسی اجماع است پس اجماع بر عقیدین دین اسلام
 جز در همین چهار فرقه خفیی و مالکی و شافعی و حنبلی و سلاسل
 متضمنه اینها از یک دیگر به تصدیق مابین ایدیم یافته نشود
 و اجماع از دلائل قطعیه است کما هو المقرر پس که خلاف اجماع
 از تخصیص و تحقیق قطعی اسلام محسوس علیه بیرون شد بخلاف
 فریق دیگر که اجماع بر کفر فرقه بتکذیب مابین ایدیم از
 یک دیگر است پس تخصیص و تحقیق دین اسلام نباشد
 مگر در همین چهار و سلاسل متضمنه اینها و بنا بر استدلال سبیل المؤمنین
 فسرود تعالی شانه فاستدوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون
 ترجمه پرسید از اهل فکر اگر مستید که نمیدانید باید دانست ذکر است
 که بذکور میرساند همانا دال است بر مدلول پس اهل فکر کنند
 که سیدارند دلائل عقلی موافق دلائل فقهی و فقهی و حالی
 بر مدلول و لیکن بهترین دلائل دلاله حالیت که خاصه
 خاصان است پس فعلی پس فقهی پس تقدیم جمل بر علم ممکن
 از احتیاج اهل فکر چاره نباشد پس تقلید امری بدیهه

از عادت خلق است که انکارش نمایند نه بدین پس باید دانست
اگر تنازع شود در امری از اولی الامر بهتر است که بگرداند آنرا
بسوی خدای عز و جل رسول مقبول او تعالی صلعم تا چه
فرماید لقله تعالی فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله الرسول
ان کنتم ترنون بالله والیوم الآخر فذلک خیر و احسن بلاء
باید دانست تنازعی که با غیر اولی الامر است مفصل در ضمن این
است و طبعاً رسول و اولی الامر شکم است پس این تنازع
با اولی الامر است نه با غیر و تنازع با رسول صلعم نتواند شد
از آنکه امر و ناهی است و سلا و هم رده الی الرسول مانع
تنازع بر رسول است صلعم و لفظ رسول معنی صریح است
با مکان و سوی رسول پس تاویل و انباشت و تنازع نشود
مگر در آنچه نیافته شود در کتاب و سنت سرحدات و تنازع
و تنازع فیہ مرجوع الیه نتواند شد و ازین غایب است لکن
است به تحقیق معنی این کجاییه و ازین کجاییه دلیل بر بطلان
حیات و شح و بل جمله منغات ذاتیه رسول است تعالی صلعم

بعالم برزخ کما قال صلعم علمی بعد وفاتی کعلمی فی حیاتی و درین
 قیاس جمله صفات ذاتیه و دوام رجوع با حضرت صلعم در امور
 متنازعه و غیر متنازعه و وجوب عمل موافق حکم عالم برزخ پیدا است
 و در نزد اهل الرسول و ذلک خیر و حسن تا و یلا لا یضیی لی است
 و بر آنکه اطاعت الالامر و حکم خدا عی و جعلی رسول مقبول او تعالی است
 صلعم نه در غیر آن چنانکه توقف حضرت زید ابن ثابت در اجتماع آن
 مجید بامر حضرت صدیق اکبر و فاروق عظیم رضی الله تعالی عنهما تا آنکه
 کشاد الله تعالی سینه او را بازگشت و سینه صدیق اکبر و فاروق عظیم
 بآن معنی خیریت چیست پس آن مجید المذکور فی مشکوٰۃ و آئینه تبارک
 و رود محال را هر کس منزه تا تواند پرسید و بدیهه که منزه فاعله و درجه
 او است نه بر آنچه بر سر سازند و مذکور و بحال الا که که فرمود
 اذ اتبعنا من کل امه بشهید و حبسنا بک علی مولانا شهابه ترجمه
 چه حال باشد و قتی که خواهم آورد و ترا برین گروه گواه حال ایمان
 پس از آن چه است که گواهی خواهد داد بر آنکه منزه است از تقلید خود
 صلعم الحیاة بالله تعالی منه اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علو

از امر که در حق نبی گواه حال ایمان

حاله کما تجبه و ترضاه و تنفقه فینا و ترحمنا به
 ذکر کیفیت وجود اول و ظهور آخر آن حضرت صلعم
 فصل بعضی بسیار بعضی با دیگر مطابقت

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستغفنه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آلہ و
 اصحابہ و اتباعہ اجمعین باید دانست چون آفرینش مقصود معرفت
 خواستند بمقتضا حصول شبه از وجود خارج تعینا خمسہ مبارکہ
 یعنی مرتب ذات بتجمع بر عتبارات است اولاد و اصلا و صفات حقیقیہ
 متحد ذات بر نسبت انشراح و صحت تخصیص معنی از ان ثانیات و
 شانیه کہ متحد ذات بر ان نسبت تقدم و تاخر وجود از حقیقیہ بان
 پس در استقرار خود در برابر حقیقیہ است ثالثا و تشریح کہ منتزع است
 از منزلات ذات صفات و صفات الوجود لا احتیاجا للوجود پس
 در استقرار خود در برابر ذات است باستجماع را بعا و فعلیه کہ
 منتزع است از حقیقیہ احتیاجا للوجود پس در استقرار برابر شود
 با حقیقیہ و شانیه ذات و موثر عالم اثر خاصا بجهت اعتبار زیادت

بر ذات وجود سر معین جامع و مانع ضروری است جامع
 بنا بر انصاف عام و مانع بنا بر تعین خاص که سر معین را از جمیع
 و مانع چاره نیست بنا بر احتیاج قیام بسو ذات و اشباع ذات هر چه
 هم ظاهر شد و بحکم آنکه ظهور تعینات وجود علی را بطرف حدیث
 تقدم تعلق بصفه فعلیه که تعین آخر است بنا بر تاثیر ضرورت تعین آخر
 ظاهر اول شود و تعین اول ظاهر ضرورتا لا ترتیب فی الموجودات الاحتیاج
 فی الظهور پس مرتبه صفه فعلیه را که منشا تعین حضرت آدم عم است ظهور
 اول بهمین واسطه شد و همچنین مرتبه صفات حقیقیه را که منشا تعین حضرت
 ابراهیم عم است ظهور را بهمین واسطه شد و همچنین مرتبه ثنائیه را که منشا
 تعین حضرت موسی عم است ظهور را از این بهمین واسطه شد و در برابر صفات
 حقیقیه و همچنین مرتبه تثنیه را که منشا تعین حضرت عیسی عم است
 ظهور را رابع بهمین واسطه شد و در برابر ذات و همچنین مرتبه ذات را
 که منشا تعین حضرت سید الانبیا محمد رسول الله تعالی صلعم است
 ظهور خاص بهمین واسطه شد پس عذبت تامه مراد است صلعم
 تعالی علیه و علی اخوانه من الانبیاء و آله و صحابه و اتباعه ابر

و ختم شد ترتیب نبه و جودا که مستندم ختم ترتیب است زمانا ظهور
و مرتبه ذات متجبرئی متعدد و نیست پس من بعد تجویر رسول دیگر
ازین هرگز نتواند شد و نه از هرگز غیرش کلمه خلاف ترتیب در ظهور
صفات بر بنابر مذکور واقع شود از آنجا که تعیین حضرت عیسی عم
باستجماع انتزاعی در برابر تعیین آنحضرت صلعم است و از عبد الله
فرمود و نه تاب بذات اشارت باستجماع مذکور است و هرگز در
ظهور حادث در فضیله همه که حکم فضیله همه که تعیین وجود است
بنابر فضیله همه که حقائق نشان تعیین پس در معرفت فضیله حقا
در ثابته نفسی کنی باستقلال و انتزاع این نیست قدش نظر
هم چند ذات بیان عدم محدود بر آن در تنوعش ظاهر
هم باستقلالش در تساوی تساوی بی الاستقلال
تجیر که و فیصل همه که حضرت موسی عم و هرگز هم است
مرتفع تواند شد و دلالت برین حق از بدایت ظهور است و فضیله
بعضی از بدایت ترتیب در وجود است چنانکه گفته شد از بقا
از حیثیه تعیین بود و ظهور برین است که استحقاق غلبه ظهور است

حقیقه ظهور است از آنکه ظهور اثر فعل است و تعیین صفات حقیقه حقیقه
 ظهور است از آنکه صحت و تخصیص فعل از و است و تعیین نشانه حقیقه
 ظهور است از آنکه موجب ظهور حب معرفه خود است و تعیین ذات حقیقه ظهور
 باستجماع بنهید که مذکور شد پس تعیینات فعلی و صفات حقیقه و نشانه
 همه حقیقه محمد است صلعم بوجه مخصوص پس جاز است بجهت تعیین ^{صطلح} حقیقه
 ش ای جاز است گفتن آنکه حقیقه آدمی و حقیقه ابراهیمی و حقیقه
 موسوی حقیقه محمد است صلعم و حقیقه محمد حقیقه آدم و ابراهیم و موسی
 است علی بن ابی طالب و صلعم و اسلام هم و نیز باید دانست که خدا
 در انکشاف حقائق انبیاء اولوالعزم صلی الله تعالی علی نبیاء و علی
 اخوانه من الانبیاء و الهم و اصحابهم و اتباعهم جمیعین حسب بکله الهی
 جل شانہ تواند شدند و تحقق حقائق و این مسئله تعیین حقائق انبیاء
 صوفیه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مسلم الثبوت است سر
 چنانکه از عقاید اهل سنت و جماعه است هم و ان الله ولی المتقین
 یهدی من یشاء لهدی و لذلک فضل العظیم و نیز باید دانست از کرمه ملک
 الرسل و استنادا بجهت علی بعض هر منبهم من کلم الله و رفع بعضهم جاز

و انینا عیسی ابن مریم البیات و ایدناه بروح القدس ثم جمعه
 این سولانند که بزرگ کردیم بعضی ایشان را بر بعضی بعضی ایشان
 آنست که کلام منسوب شد ^{تعالی} او را و بلند کرد بعضی ایشان را
 درجات فی فضل بوجه حقیقه منت تعیین وجودش و حقیقه
 ظهور و سابقش بغيره از کثرت بعث انبیاء عم بکلیش عم و بخشیدیم ^{علیه}
 ابن مریم را معجزات مدد کردیم او را بروح پاک مدد مضایف
 بعضی آخر را ذکر نفرمود بنابر اشارت تعمیم و روح القدس
 معروف جبریل عم است و تواند شد که اشارت بمرتبه تنزیه باشد
 مجبور و حی الله تعالی اعلم قطعت فضل بعضی بر بعضی بی صحت
 مصداق صراحتا و تاکید اجابت و تفکر درین اجمال از وقت
 لازم واضح است پس این می فهمیم که در صحت مصداق می توانیم
 هم ازین آیه دلالت بالتزام در حکم قطعیه است اعنی مقصود تلک
 الرسل انبیاء را و لو العزم هستند علی بنیاء و علیهم الصلوة و السلام
 باستحقاق اصالت و اولیت در مبدئیه و منظریت در مکرکات
 و الا صرفه حسیه است نشود باید داشت اگر فضل جزئی اینی بوجه

مراد شود بر یک لفظ خود ممتاز نیست و اگر نقابل
 کرده شود تعارض مسقط فضل نگیرا است ناچار مقصود
 این که می فضل کلی یکی دیگر می مقصود است چنانکه تعارض
 باشد پس کلی بغیر انبیا را و لو العزم موافق نتواند شد و در مقصود
 بعضی علی بعضی ظاهر است که منم من کلم الله حضرت آدم علم
 چنانکه فرمود قلنا یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة الای حضرت
 علم میبند چنانکه فرمود انی انارکب الای کلم الله مو تکلماه حضرت
 انبیا صلعم میبند چنانکه فرمود فاق الی عبدنا و الای رفع بعضی
 حضرت ابراهیم علم میبند چنانکه فرمود تلک حجتنا اتینا با ابراهیم علی
 نرفع درجات من یشاء الای این که میبند رفع النج بخصوص بوجه است
 و عموم بوجه دلالت خصوص محل و عموم لفظ پس رفع است بخصوص
 اصلا و جامع عموم عرضا و اگر فضل خدا پاک بر شود حقیقه
 خصوص و منع و عموم و جمع از معرفه حقیقه اسمی مصطلحه که
 حقیقه ظهور را رود صوة فعل از فاعل و تخصیص فعل از مفعول
 و فعل شترع است از و ذات معطل است بی او توان دریا

و ائینا عیسیٰ ابن مریم البلیات و ایدناه روح القدس ظاهر است باید دانست
 که در اینجا ترتیب بخصوصیت صفات خاصه است حصراً نه بفضل بعض
 بر بعض پس اگر این خصوصیت با صفات دیگر که هم یافته شود و چه
 باشد زیرا که فضل بعض بر بعض محصور یا نسبتیاد اولوا العزیم است و پس
 باید دانست افضل الشان حضرت محمد رسول الله تعالی است پس حضرت
 ابراهیم پس حضرت موسیٰ پس حضرت عیسیٰ پس حضرت آدم علی بنیاد
 و علیهم الصلوٰه و السلام و این مقصد فضل بعض بر بعض با اعتبار فضل
 بهر که حق آن منشاء تعیین انبیاء را اولوا العزیم علی بنیاد و علیهم الصلوٰه
 و السلام چنانکه مذکور شد واضح لکن در فضیله بهر که حضرت موسیٰ
 و حضرت عیسیٰ اعظم نبی و لایزاله فضل ظاهر سکوت از احتیاط است و از
 اخذ نام این آخرین منیا قیم و مشک من لرح و ابیه ابراهیم و موسیٰ و عیسیٰ
 ابن مریم الایه ترتیب یاد کن سرگاه که گرفتیم از پیوستن مناسب
 همان منشاء بر بریت و عبودیت و دعوت و شهادت من بر حال
 است و بر پیوستن پسین خصوصاً بر آن حضرت معلوم و خصوصاً
 از آنکه محمدی و از لرح و ابیه ابراهیم و موسیٰ و عیسیٰ پس مریم و علی بنیاد

و علیهم الصلوٰۃ و السلام موضع ترتیب ظهور تخصیص او لوالفرع
 است نه ترتیب فضل و رتبه خلافت اجماع و ترتیب حقان
 تعیین خود فضل حضرت نوح عم بر حضرت ابراهیم عم نوح گفت و
 این تقدیم آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم خلافت تبت سرور تخصیص نیست
 و در آن حقیقت که بجای حضرت آدم عم حضرت نوح عم را منزه بود
 و جهش اشتراک چه در حقیقت واحد هم خصوصیه محلی است که ظهور برین ترتیب
 بنابر همان اشتراک است ش گفته اند که هرگاه حضرت آدم عم پس از
 طواف بیت معمور رجوع بسرازم کرد و بطین بنیان بجای دیگر خوب
 رفت آنکه سجانه ازین پیش عم ارواح انبیاء و علماء و منسوخین
 عام برآورد و اول از همه روح مبارک سید الانبیاء محمد صلی الله علیه و آله و سلم پیش
 مبارک حضرت نوح عم پیش مبارک حضرت ابراهیم عم پیش
 مبارک حضرت موسی عم پیش مبارک حضرت عیسی عم
 پس از انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام و عهد گرفت از همه
 صاحب اسرار خود تفکری گویند دریافت و الله تعالی اعلم
 غفور و غفور لما نسینا و اخطانا اللهم صل و سلم علی محمد بنی محمد و علی

کما تحبه وترضاه وتشفعه فنيا وترحمنا به

ذکر کیفیت ولایت سالتیه و صحایه و تابعیه و
فضل صحابه و تابعین با دیگر طبایع

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسول الله محمد ونستشفع به وعلى آله وصحبه

و اتباعہ جمعین باید شنید کہ پیش حضرت سولہ خدای تعالیٰ

صلعم که بر آب صافی و ریاضی و این ستوده بودند اصحاب گرام حاضر

و بیایا آنحضرت صلعم در روز شنبه فرمودند صلعم است داخل منیم

فانہ منہم والہ بقون الاولون * تبرقانی شہسایان غاروق

روزی النورین سجاده اودن شان اورا غنا کیمه سجا فو نی ہی فی

از حد یک بران بود و در این سید از ان سخنان و قتال صلح نمود

پس ہر سہ روز چوبیس بجے دین البرہہ و کسرت یافتہ ہیں۔

است و منه خبر آید و ولایت تمامه ائمه الذکر که الانصار و مومنین

الانصار و مؤلف الخ

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agrobacterium* suspension on the transformation efficiency of *Agrobacterium* strains. The concentration of the *Agrobacterium* suspension was 10⁶ cells/ml (a), 10⁷ cells/ml (b), 10⁸ cells/ml (c), and 10⁹ cells/ml (d). The concentration of the *Agrobacterium* suspension was 10⁶ cells/ml (a), 10⁷ cells/ml (b), 10⁸ cells/ml (c), and 10⁹ cells/ml (d). The concentration of the *Agrobacterium* suspension was 10⁶ cells/ml (a), 10⁷ cells/ml (b), 10⁸ cells/ml (c), and 10⁹ cells/ml (d). The concentration of the *Agrobacterium* suspension was 10⁶ cells/ml (a), 10⁷ cells/ml (b), 10⁸ cells/ml (c), and 10⁹ cells/ml (d).

اور اینست و اوست باید پیشتر از حالش اینست که او پاکیزه است
 از دریافت و آگاه باید دانست یافته محاط است و احاطه بر او نعلی
 ممکن و آبصار جمیع بصیر عام است از شه و مثال روح نه جمیع
 بصیر شه و مجرد و الاجاز او را که از مثال روح خلاف امتناع مسلم
 تواند شد و لطیف دلیل دعوی است و خبریتوسع المفعول بنفسه
 و هم بغیره تواند شد بآنکه نداند او را بنفسه سبحانه مگر او پس غیر او را در
 بر لایق است نه بنفسه سبحانه و ظاهر است که دلیل مخارجه دل و دل
 باید دانست در آخر سوره توبه فرمود و السابقون الاولون من
 المهاجرین و الانصار و الذین اتبعواهم باحسان ضعیف عنهم و ضروا
 عنه و اعد لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فیها
 ابد اذک الفوز العظیم ترجمه آنکه مقتضی اند خبر و لایق
 سابقه و درین اول حال نشان اینست که از جدا شوند گانند
 از هر چه باید و فی جمیع النجاری و المهاجرین بجهرا بنی الله
 عنه الله است و از مدگاه باشند بر غیر خود و درین خبرت معطوف
 تفسیری و آن اصحاب کرام هستند خالص و غیر هم عموماً

رضوان الله تعالى عليهم اجمعين پس اول الاولين اين چهار
 سرآمد روزگار صديق اکبر است پس مكيان هم علي نقاش
 در جاتيم و از انابه پيروي کرده صحابا درين هجرت و نصرت با
 حضور اول مخابرتي عالي و رسول اولي صلعم عطف تفسير
 مع اثنتا از اولين بلفظ اتبعوا هم آن تا بعين بستند و فهميدن
 اتبعوا هم تا انتها روز زمان ايمان نداشتند والا اولون طيفه
 کاشف السابقون سود مزار و الله تعالى اعلم و استفاده
 عموم بشارت ضائع خوشنود شد الله تعالى از اصحاب و پيروان
 شان خوشنود شدند ايشان از اولي و اين ضارب هم گرفتار
 است از معنی صريحت با به ربا و بالا سلام دينا و بالقران اما ما
 بالکعبه قبله و بمجد بنيا صلعم و مقرر کرد بر ايشان بوستانها
 روئست زير آنها جود اتم باشند گانند در آنها و اما انست
 رسيد بزرگ و نيز بايد دانست انانکه احتياج در استقرار
 خود بکي از تعينات خمس مبارکه و احتياج وجود و تبع با
 و تبع بي احتياج يا استجماع تبع با احتياج و بي احتياج

در هر زمان تبصیر حضرت صلعم حضرت صلعم دارند اوصاف
 اند و آنکه تبصیر دارند توابع اند بخلاف انبیاء و اوصیاء
 استقرار و تبع علی بنیاد علیهم الصلوٰه و السلام پس آنکه تبع
 با احتیاج دارند محتاج اند و آنکه تبع بی احتیاج دارند صدیق اند
 و آنکه اجتماع تبع دارند ذی النورین اند پس آنکه مشرف نبرین
 اند تشخص زاید ما خود بر تبت و تیز باید داشت که فیض نور ولایت
 صدیقیت را مخرجی است خورد در جنب مخرج فیض نور نبوت
 که بزرگتر است چنانکه در سر آیه دو باب است مثلاً بخلاف فیض
 نور ولایت بالا احتیاج که مخرجی خاص دارد و حضرت ابریکه
 رضی الله تعالی عنه درین لایت صدیق اکبر و اول است
 حکم اولیه انتشار رسالت و نبوت حضرت سرور انبیاء صلعم
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه درین لایت در پی صدیق
 اکبر اصالتاً فارغ از نسبت ولایت بالا احتیاج فاروق است
 و حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه با اجتماع نور ولایت
 بالا صالت و الاحتیاج کما بر زخ الحجازی شایع وجود

مشاخر از مستقارین متجمع بانوار طرین و تفصیل این در ذکر کیفیت
 برزخ باید دریافت هم و استقرار فی المحل فی النورین است و
 حضرت علی کرم الله تعالی وجهه در ولایت بالاحتیاج فارغ
 از اصالت مرقضی است و خاتم الولاية است بحکم خاتمت منشأ
 نبوت حضرت خاتم الانبیاء صلعم نه آنکه ولی بعدش رضی الله
 تعالی عنه نیست و از اینجا است که تشدید بر ولایت احتیاجی
 درین امره مرحومه و تفضیل حضرت مرقضی است نه بامم دیگر
 زیرا که خصوصیت مرکزیت نبوت فارق از همه گراست و حقیقت
 اختلاف درین مسئله سلیم الفکر ازین تقریر تواند دریافت
 و چون حصول معارف رحمانی بر طریق ولایت بالاصالت
 است یا بالاحتیاج لا جرم مجری کار حضرت صدیق اکبر بود
 یا حضرت مرقضی رضی الله تعالی عنهما و باشد که حضرت مولود
 سعدی رومی قدس سره اشارتی در معنی فرموده باشد
 مدح را توجه دانی جایلی تو گرفتاری به بود بکر و علی
 رازان محل ارست و الف و لام عهده دهنی بر الباقی و این مفهوم میشود

لا ريب فيه هي المستقين اللهم صل وسلم وبارك دائما ابدا
 على محمد رسولك حبیبک وعلی انوارہ وشفعه فینا ویرحمنا
 به من بعد من ریشایرید وعلیل علی محمد وکلاً آتینا علیه
 وکر کفیتہ تقسیر کریمه یا ایها الذین امنوا لاتخذوا
 الیهود والنصارى اولیاء هم اعداؤکم الا الذین باءواکم

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله ونستعينه ونضای علی رسولہ محمد وشفعه علی آلہ وصحبہ
 واتباعہ جمعین قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا لاتخذوا الیهود
 والنصارى اولیاء بعضهم اولیاء بعض و من یؤلفهم فانه
 منهم ان الله لا یهدی القوم الظالمین ترجمہ
 کسانیکہ ایمان آورند از زہدنا یکیر یہ یہود و نصاری را ولی خود
 بعض ایشان را بعض ایشان است یعنی کسی مرد دیگر را کہ
 از دوست پسند کہ بولایت کبر و ایشان را پس تحقیق او را ایشان
 تحقیق الله تعالی براه راستی رفته اند اما زیاده باید دانست
 کہ بنی سغفیه تا ایہ ہست از اصل انہ یعنی ہمدونان اجواز

و اولیا جمع ولی از ولایت عامه الاخصاص بالمعانی که دلالت
 میدهد بر معنی قرینه و در دو مالکیت و دوستی و کفیل کار مقصود آنکه
 سرگزینگی و پیروی و نصرت را بولایت از هر جنس که باشد بوجوب
 تحذیر از منتهی عنده مجموع اخصاص بالمعانی و هر که گیرد حکم قضای
 مخالفه خطاب بنی فانه منهم از ظالمان است پس فرضیه این بنی
 بر قواعد فقه و عفت است در ولایت عامه از عفت و صغیره و کبیره
 تا کفر و ارتداد باشد چنانکه لا تقربوا الفواحش ما ظهر منها و ما بطن الایة
 پس فرضیه به بنی عام است و قناعات در حقیقه منتهی عنده
 در مقابل یکدیگر از روی حق است ثابت است و تاکید
 نزول متواتر و تاکید اجابت بوقف لازم و وقف البنی
 صلعم و دلالت بر مغفرت مجیبان از وقف غفران ظاهر است
 پس اعراض از بنی کفر است چه وقوع کفر با نیک
 فرضی مفیع اقرار ای دیگر است اعیان با بنی تعالی
 نگارنده است تسلیم و اقرار این امر خود را گنگار در عدم ادعایش
 بهوایی نفس و اندالبت به احکام خضیه و کفیش نتواند شد

مگر میرساند اصرار بر عیبت بصغیر و در صغیره بکبیره و بر کبیره بکبر
 کفر و بدین بنابر بر هر عملی دو مواخذة مستحق یکی در وقت اوله و
 عمل و دیگری در مقابله مخالفت نهی پس معنی فائده منہم
 از تاکید تشبیه استعاره استفاد و در فهم قاصر همین است که در
 صورت عدم توبه بغفرتش داخل تحت مشتبه نخواهد شد بلکه
 عذاب خواهد یافت بقدر استحقاق خودش و در معنی ^{الله}
 لایبھی القوم الظالمین استفاد می شود که توفیق مرضیات
 نیاید بدون قطع ازین تعلیق ولایة و آتیه است که توبه و
 قطع ازین علت توبه نیست یا را د نماید بسوی جنت بعد غفر
 آن یا از نیافتن توفیق مرضیات تشبیه باید دانست
 که دعا در حصول هدایت بی سود است تا حالت بقا
 این علت و اگر مفید شود همانا که تائب شود و در ورا آن
 قبول از جنس استدراج است قال الله تعالی سنستبدھم
 من حیث لا یعلمون پس تیادت میکند در عصیان
 تشبیه حیف است برداعی لنفسه لغیره در ورا هدایت

که باده دعوی ولایت و ایمان اینقدر رحم نمی فرمند که نسبت به برد
 استدراج است آه مسلمانان مسلمانان را در تذیفر خانه منجم و ان
 لایه بی القوم الطمانین بخوابید و یاد نمی آرد قال الله تعالی من
 یشفع ثقیلاً سئیته یکن له کفلاً منها الا یہ و باین استدراج بر قربت
 دعا های خود میزند اللهم حفظنا و وقنا لما تحبه و ترضاه تنسیه
 کلمات طیبات را در خصوص حصول سننات و سید آوردن
 دیگر است بر خود با وجود استدراج زیرا که کلمات طیبات را غالباً
 خصوصی در حق خود میخواند با قاری حضور حق تعالی باشد
 مردم آخرت را فراموش می کنند و گویند اگر نه یک سر کنی چه
 آخرت چنانکه یرت پشتمن است اللهم تعالی و اعلم درینا
 فاغفر لنا ما نسئ و خطانا و انت الغفور الرحیم وصل و بارک و سلم
 و اما ابدی علی محمد و آلک حبیبک علی انواره و نفعه فیما و ترمننا
 ذکر کیفیت تفسیر آیات کریمه جعل الالهة الهام و احد
 و کریمه اعبدوا الله ما لکم من اله غیره الا یہ و کریمه
 هو الله فی السموات و الارض الا یہ و کریمه هو الله

فی السماره و فی الارض الاله الای کریم
کل شے هاک الا وجهه الایه و تاویل باطل

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه علی الہ و صحبہ
و اتباعہ آمین یا رب شعر گنہار مار از راه خطا در گزار و بیم نا
باید دست فرمود بجانہ جعل الالہہ الہا واحد ^{صلی} مستعینہ
بہم گر پسند آیا گردانید محمد صلعم الہ متعددہ بوجود ہا را یک الہ
ان ہذا الشی عجیب و تحقیق این پیغمبر عجیب است یعنی تو
در اکثر خلاف عقل و ہدایت ^{صلی} انطلق الملائرہم ان مشوا و اب
علی السکیم ^{صلی} روان شدند سرداران قوسیکہ آمدہ بودند کویانہ
کہ بروید و جنبہ کنید بر عبوان ^{صلی} و ان درین مخالفت کہ میان
و محمد کہ جایی خطر است ^{صلی} ان ہذا یاروہ ^{صلی} آئینہ این مخالفت
کہ میان ابی محمد است چیز خواستہ شدہ است از طرفین کہ ترک
نوازند شدہ ^{صلی} ما بمخا بہذانی الہ الاخرہ ^{صلی} چون کہ تخنیم
کہ نشنیدیم اینکہ با اعتقاد تثلیث تو حد عقدا کنند دلت

پسین که اشارت است بملت نصاریء این خدا الا احلا
 ه نیت این سخن محمد مگر نو ساخته از این گفتن کاوان یعنی
 اجعل الاله اسخ ظاهراست که از لا اله الا الله نفی الهیه از
 الهه شکره باطله تحقیقش با بنهاد و لها سے خودشان تصدیق
 و اقرار باله واحد حق نفی می کند و نیز از کرمه ما سمعنا الحق و لا اله الا الله
 برین عیانست و زنیگفتند که نفی الهیه که سلف شان می پرسیدند
 باثبات اله واحد سفیانید و این جاس استبعاد نیست که نفی
 مستکثر و اثبات متوحد خلاف عقل و بداهت نیست گو استبعاد
 و زنده باین حق از مشاهد کیفیت باطله ملت پسین المقصود
 استبعاد و توحد در تکثر است و بعکس این چنانکه جعل الواحد
 اثین که از مختلفات عقل بدیهت است یارب چه رود و این
 ما و لا اله الا الله که با نسخه کفار استبعاد و زنده ایشان محبت خود بر اثبات
 توحید وجودی سازند که نتوانند و وحدت قدیمه را که
 سبب از نشانه حدوث است در توحد و تکثر حادث الهه باطله
 پندارند این چه اعتقاد است و در حقیقه نفی باله تعالی

و هم اعراض بر اینست و شوق عبارتست یعنی که مقول ثانی
 تابع و صفة مقول اول در وقوع فعل مقصود جز این نیست
 که ای الهه مستکثره اله واحد گردانید و اله تعالی اعلم بالصواب
 ما دلان خود را بر اخلاق خود موصوفه داشتند و بفهم معانی قرآن
 بحقیقت العباد باله تعالی خلایق خدا نشان دل داشت
 که کافران قریش از آنحضرت صلعم مصاحف خوانند تا ابطال
 دین معاصیه شان بقضایند آنحضرت صلعم فرمودند مصاحف است و دل
 لا اله الا اله اگر بنیزیند پس مستعبد شدند بائیکه جعل الا اله مخ فیما
 مذکور شد اعبد الله یا لکم من الله غیره باید داشت یا نیست
 و غیره اسم موصوفه و لکم من الله تعالی تا بتاییدش قاصد نیست
 که نسبت بر آنست که نیست غیر الله نیست ای عین الله است
 و درین صورت غیر و غیره صواب است اسم موصوفه و لکم من الله
 اجماع است تا نیست لکم در لوط بغیر تعالی ثابت است
 و من الله شیعین از عینش تا بغیر و غیره مخاطب و این برود
 است بجا حاصل نیستی و درین نظم شریف تحریر است

اینها را در کتاب
 التوحید و التمسک
 فی التوحید و التمسک
 فی التوحید و التمسک

اذ الہا لکم کہ مفسر معنی برادر ماول است امی ادیب در ترکیب
 نظم بقا و تدبیر بنگر و نیز باید دانست کہ اللہ عز و جل اصنام را
 اللہ نفرمود البتہ بلفظ اللہ فرمود لو کان فیہما البتہ الا اللہ لفتنا
 الآیہ سن تفسیر این کریمہ در ذلک کہ طبعہ کورست ہم تفسیر
 کفار اصنام را بالباطل است کتیف این اصنام را اللہ بلکہ عین اللہ
 گفتن اللہ تعالی اعلم بالصواب ہواست فی السموات والارض لایہ
 باید دانست لفظ اللہ متعلق بہ تواند شد و نہ ماول بسبب صفت
 بنا بر تائیدش پس متعلق بہستقیم معنی فی السموات والارض کہ خبر
 بخبر فتنش توسع است کہ متعلق بہ لفظ ظاہر گرفته شود فی السما
 والارض ظرف مجازی باشد و ظاہر از تقید حکم ظرف و منظور
 حقیقہ یعنی کہ ظرف توسع و مقدم و مختار باشد منظور را
 سبب است فلا مخ و رفیع لا دلیل علیہ ایستکہ سموات و ارض منظر
 وہم بعین ظاہر باشد بنا برش تعلیل ایستکہ حکام ظرف و منظور
 حقیقہ و تمجید دیگر متعلقات بہا مستقیم معنی جائز و نسبت انھما
 متعلق بہ لفظ الہ اسم عقدہ است کہ مخفی است منع جنس بہ لفظ

در ذکر کیفیت کلمه طیب مذکور است مبنابرین تفصیل است
 معنی وصفه بلفظ الله که علم موجب سبب لغت است تعالت
 اسماء و صفت صفاته و الله تعالی اعلم بالصواب هو الذي في
 السموات والارض والارض والارض في السموات بطرفيه وبنظرة
 مجازي سبب از احكام طرفيه و منظره حقيقيه ش چنانکه
 در نفسیه کیهیه هو الله فی السموات والارض مذکور شد هم همچو
 زید فی الدار قیام حاصل آنکه ان ای الله در آسمان الله است و هم
 در زمین الله است نه غیر او و آفرین نظم توان است که الهی
 که در آسمان است و الهی که در زیر زمین است عین الله است
 و معلوم نیست که الله در آسمان کیست و الله در زمین کیست
 نفسی الله میفرماید و لو کان مع الله کما یقولون اذا تجوا
 الی ذی العرش سبیلا لاکن از قول ما ولان الله واضح باشد
 که در زمین اسنام را که سجد و متحرکند از الله قرار دادند
 و در آسمان ملائکه هم از الله شریفند که این همه الهیه اسماء و صفات
 را عین الله گویند فعوذ بالله تعالی من ذلک تعالی الله عما

كل شیء الاك لاوجبه الله بایدوست که هلاک عدم لاحق است
 بوجود سابق العدم نه بوجود قانع العدم و نه بعدم پس هلاک
 معنی عدم مطلق شے سخن تبعه فیه است از آنکه علم و حکم بر عدم
 مطلق نراند شد والله تعالی اعلم بالصواب اللهم صل وسلم
 علی محمد بنی الرحمة و علی جماله که تحبه و ترضاه و شفعه فینا و غیره
 ذکر کیفیت وقف لازم بر آیه و ما یعلم
 تا و یدیه الا الله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعین وفضل علی رسول محمد وشفعه وعلی آل و
 اصحابه واتباعه محبین قال الله تعالی هو الذی انزل
 علیک الکتاب منه آیات محکمات من ام الکتاب و آخر
 من آیات فی قلبهم یزیغ فقیهون فان شابهتم فی
 الفقه و تبعوا ما یدعی و ما یعلم تا و یدیه الا الله هر دو
 فی العلم یقولون ان شابه کل من عند ربنا و ما یدکر الا اولو الالباب
 و ربنا لا یزعج عذرنا بعد فیه و یشاء و یبسط من لدنک همه

انک است الواجب ترجمه اوست که فرود آورد بر سما کتاب
 بعض از آن آیات محکمات اندامی استوار کرده در افادت
 مقصود آن همه اصل کتاب است یعنی از مقاصد صریحه و دیگر تشابهات
 اندامی و معنی بین موقوف حدیثیه با تبار پس آن بالذات باشد
 بدلالة لغته بمعنی موضوع یا بالعرض مسجود استعاره بدلالة محاوره
 بمعنی غیر موضوع پس اختیار کرده شود بنفسه المقصود و از این
 واضح است که جمله آیات مخصوص است در محکمات و تشابهات
 پس لیکن آنکه گاهی است در دلهای ایشان در پی رسیدن آستین
 را که تشابه شد از آن کتاب بنا بر نحو است فتنه و خواست یا
 تشابه و حال تشابه نیست که نمیداند تاویل آنرا بفرخندای تشابه
 و اگر سخن فی العلم الخ و استواران و دستن تشابه کنه
 میگرداند ایمان آوردیم تشابه قطع نظر از خواست نه و نحو است
 تاویل موافق موافق از محکم تشابه از نزد پروردگار است و
 مایه که این و هرگز بدو اول مخصوص تشابه یعنی رسد مگر آنکه صاحبان
 عقول نیستند و بصورت تشابه تشابه تشابه و تشابه و تشابه

و بخاصیت باب ربنا لاتزع فتكونا ای پروردگار ما محفوظ
 دار از کجی و لهائے مارا پس آنکه راه رست بخشیدی ما را بعلوم
 و عمل و بخشش ما را از نزد خود در حقیقت اجابت یا علم دیگر امکان آنهم
 تحقیق تو بسیار بخشنده ای مستفهم اگر این عطف و الیه سخن
 بر جمده باشد منع علم تاویل متشابه بغیر الله تعالی است و حال آنکه
 مذکور است تاویل متشابه را خلاف شأن نبی است و نزول
 عبت و اگر برستنی باشد گو فارق در نفس صفة علم حق
 سبحانه عن متشابه و علم را بخین است نه در حد معلوم چه اشتراک
 در حد معلوم است ای معلوم الله تعالی غیره تعالی هم ضرورت
 نه در حد مجهول است ای مجهول غیره تعالی هم پس عدم اشتراک
 در معلوم تخصیص است ای معلوم الله تعالی فقط هم است نه در
 معلوم تعمیم است ای معلوم الله تعالی و هم معلوم غیره تعالی هم
 و به آنکه علم تاویل مقصود متشابهات در اصل محتاج بحکماست و
 است یا الهام چنانکه قطعی است همچو الهام انبیاء هم باشد
 باطنی است همچو الهام اولیاء هم پس لا اله الا الله بر صفة تعریف

و تخصیصش کورسش یعنی کدام متشابه معمم العلم است بمن الله
سبحانه و غیره سبحانه و کدام تخصیص العلم بالله سبحانه هم بی وجه
والهام نمواند شد و بدانکه این وقف لازم و وقف الهی صلعم
و وقف غفران برستنی آینه در سه ار خود از نشا بهات است
اگر به ثبوت قطعی سرچشمی شای ای از ارشاد پیغمبر هم باشد
فهو المراد و الاطنی خیانت که وقف لازم مفصل است بنا بر
تخصیص ضروری شای ای آنچه علمش خاص است برای الله
سبحانه هم و عطف موصلی است بنا بر تقسیم ضروری شای
ای آنچه علمش مشترک است بنیه تعالی و غیره تعالی هم پس
از تفصل امتناع فیاضیه الامتناع و از وصل اشتراک فیاضیه
الاشترک لازم و حقیقه وقف الله صلعم و وقف غفران از
سرو وقف لازم خود پیدا است پس وقف بر و الاسخون فی
العلم وجهی از محکمت و تشابهات بلزوم یا بی لزوم است
اسی بوجه وقف حکم لازم یا غیر لازم و بوجه وقف تشابه
لازم یا غیر لازم هم بفهم در دمنده نمی آید مگر وصل بنا بر

و تخصیصش کورسش یعنی کدام متشابه معمم العلم است بمن الله سبحانه و غیره سبحانه و کدام تخصیص العلم بالله سبحانه هم بی وجه

توضیف نخبه که لازم عطف جمده بر جمده است که مفید بعضی است
 در انجمن شایسته است چنانکه مذکور شد هم قول منتهی مقصود
 متشابهاست علم است در خلاف ابتغاف رفته در دین ابتغاف تاویل
 موافق مراد لایعطف آنکه ایمان بر محمولات منسوخ باشد و بر نفس
 متشابها بی نفع در بنا لا ترغ قلوبنا انخدوعا بمتعاشات است عتقا
 و عملا زیرا که نفس در قوس سوس تاویل الی التبا الفقه راسی است
 و عملا و سبب لنا انخدوعا بر قبولش باز یاد علم بدانکه از اسخون
 فی العلم علم است شایسته است غیر اینها مقصود هستند که دلاله بران خود
 از ورا اسخون فی العلم بعد اختصا شش بانی الف لام تعریف
 بر علم است و نیز از مایه که لا اول الالباب و دعا ربنا لا ترغ انخدوع
 شان نزول پیدا است پس انبار درین شتر که بحال است
 باشند و اگر الف لام خمس گفته شود از تقسیم علم اشتراک فیما بین
 الا تمنع لازم و الله تعالی اعلم بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد
 بنی الرحمة و علی انواره که تحفه ترغاه و شفقه فیما و ترجمانه -
 ذکر کیفیت تفسیر حدیث الف لا صلوا الا بشفعه مایه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 محمد احمد نستعينه ونفضل على سوره محمد ونستشفه وعلى اهل وصحابة
 واتباعه جميعين اعلم ان في قوله صلى الله تعالى عليه وسلم لا صلوة الا
 بشقة ان كانت اصلوة مستقرقا حيا فالاستنار فيه يحصر
 لا يقتض ولا دليل على حصر الصلوة النافذة فكيف استنار الفرض
 عنها وتجاوزها بالثلاثية والرباعية وما زادت وان كانت مخصوصة
 معبودا ودينيا فلا دلالة عليها شايخصصة المعبودة الدينية
 م ولا نفى لغيرها شايخصصة معبودة دينية
 كانت محدودة في شقة من التخرية والتخرج ايا فان فصل بين
 بخروج وتخرية غير الاولى فلا جبر لنقصان في شقة اولي سجدة
 سهو في شقة ثمانية وان لم يفصل فيها فليت بشقة مستقر
 وكذا ش كسجة السهرم بنا شقة ثمانية على شقة اولي لان
 البنا في حقيقة واحدة لا شفاة ولا تجزئة مجددة فان
 فصلت فلما بنا عليها وان ثبت فلا فصال عنها وفي اعانة
 شقة بنسا واحد بها خاتمة بو يوسف بابي حنيفة ومحمد محمد احمد

بأعادة سنتين من مال رسول الله تعالى صلى الله تعالى عليه وسلم
وسلم عن معني الحديث الشريف فقال صلعم لابرقة اي نفبي كفة
لا انا زادت سن الكفتين بتجريد و خروج واحد فتقدر الكلام الشريف
ان صلوة بركة الاشفة قاية صلوة لا تخلو من شفقة فاشملت
الارض والنقل من شفقة و مازادت في سجدة سهو في شفقة او
في شفقة اخرى ررض التعارض من الذي ذكرت م و طرية
الوتر على القلابة بتجريد لتفتني فسخ ركعة وخمسة وسبعة في الوتر
واللهم صل وسلم على محمد بن الرحمة وعلى انواره كما تحبه وترضاه
و شفقة فينا وترحمنا به

و كذا كيفة تفسير كريمة قالوا رانت فعلت هذا يا كبتنا
يا ابراهيم قال بل فخلق صل على اخرضا
بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على رسول الله محمد و شفقة و على اله و
آله و صلواتهم قال الله تعالى حكيات قالوا رانت فعلت هذا
يا كبتنا يا ابراهيم قال بل فخلق صل على كبريم هذا فاسلواهم

ان کا فرائض طعن ۵ ترجمہ کہتے ہیں ایسا تو کردی این کار شستر
 بالہ ما ای ابراہیم گفت بلکہ کرد این کار کلان شان اینکہ گفتیم سپرد
 از زبان بیکستہ اگر باشند کہ بگویند باید داشت کلام ششادم
 شد از کمال بلاغت و فصاحت و بقتضای حکمت در اظہار صحت
 و الزام سکوت بر مخالفین تاویل مقصود آنکہ بل برای ترقی است
 کہ نفی یا قبل منیکند و وقف بمعنی قبل علیہ التوقف ^{معنی} ~~معنی~~
 اولویت الوصول بنا بر اتصال فاعل یعنی لفظ کبیر ہم از تشابہ است
 تشابہ فی الکلام یعنی توقف شیر قرار و اتصال بعد التواتر
 بلفظ کبیر ہم کی از کار هیچ بہام و تردد متفہم و اگر از کبیر ہم
 ذات شریف حضرت ابراہیم علی نبیا و علیہ الصلوٰۃ السلام
 و از بنا بقولہ بل فعل کبیر ہم کہ معرفہ حسی قریب بہ تشبہ و یا احد ^{لفظ} ~~لفظ~~
 فاسکون ہم است و فاوہ خوار شد شرط متاخر نیل برای اضراب کہ
 نانی ماسبت و بطلان وقف است و نہشت را کیہ ندا کبیر ہم
 دلیل کہ کبیر ہم وقف ہو و بہام است و نہاد مقصود تعریف کبیر
 معرفت کنند و نیز اگر معرفت شود بت کلان کتب بالعمد خلا

عصمت از کبیره است و بطل ترقی و اگر معرفت شود نفس
 مبارک حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام بصفت
 بالتصده المنزب باطل است و مقوله فاسلوهم ان کاذا یطهرون
 سهل فکشف ماذا یعبرون فیا ایها المؤمنون اتقوا الله الصلی لعظم
 فی الانبیاء صلی الله تعالی علی نبیا وعلیهم وسلم و نسبت بی
 در کلام معین چه در شب هجرت حضرت صدیق اکبر رضی الله
 پر سنده نسبت بر رسول الله تعالی صلعم که این کیفیت مشهور
 رجول پیدا نبینا بسبیل و حضرت مسلم بحجاب برسند که
 کیستید فرمود و انما فی + از آنجا که کلام صادق فی وجه مجمل
 کذب فی وجه قصد واقع شد مقتضای یکاں تنزیه
 نادم باشند و نفس خج و الموم و خاشع سازند قال صلعم مقوله
 انی است هینکم و نیز گفت کذبات کذب و نیز باید است
 بر تضریر کذب بالعهد اگر قبل از نبوت است جائز است و موافق
 که و میجمل کذب و جب باشد و اگر بعد از نبوت است کبیره محرم
 جائز نتواند شد مگر کلام ماول و الله تعالی اعلم بالصواب

اللهم صل وسلم على محمد بنی الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وترضاه

فينا وترحبنا به

وذكر كيفية تفسير كريمة انما نقضنا لك فتحا مبينا الى آخر الآيات

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفع علی الله وحسبنا

واتباعه اجمعين قال الله تعالى انما نقضنا لك فتحا مبينا ليقينك

ما تقدم من فننكب واما اخره وتم نعمت عليك به ربك سر اطع عينيما

ويعبرك الله نصره عزاد ميتوا نذشد كفتح عيارت انكشظ ظهورهم

تقصي استجما عي بالانطباق صدقة مانك موجود اول بن جاسي

ان صانع تحقيق التبين القصص وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

اقصال نصير عي الغيرة وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

انزوحى ان شيعي عي وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

مانع الشكرت بلام وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

وي الصفة مبين ص وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

نخبر صية مقصود اطباء وحقرة وراول ان لا لا اذوف تحقيق انشا

اول

من معطوف علیه و معطوف مضاف و موجودات قدیه
 الیه پس اینهمه مضاف الیه مقصور و مجرد است متعلق اظهار و معرفه
 پس اینهمه مضاف الیه خصوصیه با تعلیل مانع شرکت مربوط با
 تقدیم تشریف و معنی علیه اول است که سببی علیه است از حادثات
 هم برای مغفرت مخصوص من بفعل ثانی بصله لام ای
 هم با تقدیم و اما خراز ذنب خاص از صلعم بدلالة اضافه لامی
 و خصوصیت تعلیل پیش باید داشت چرا که معلول به ممنوع است
 است حاصل خیریم اعنی سلویات لازمه خصوصه کج صلعم
 متقدّمه و متاخرا من معطوف علیه و معطوف حال از
 سلویات لازمه است که آن سلب کمال است بعد
 متقدّم و متاخرا من غارقه من صفة ذوالحال مع الحال
 هم بر علیه و المحسوب و محسوبانیا بر جامعیه من ای انکه در غیر او
 صلعم نیافیه شود هم و خصوصانیا بر بافعیه است من ای
 و در پیش صلعم نیافیه شود و است مربوط است به علل حال
 این صفت کمال علیه مغفرت تا تقدیم و اما خراز ذنب است

این تقدیم و تأخر بر حکم ظهور جامع و مانع پس اشارت بقوله
در غیر او صلعم است جامعاً من وجه و مانعاً من وجه پس
این ذنب و خفرت شامل خواهد شد بوجود انبیا و اولیا و نفسنا
ثبوتی است ای از روی وجود نفسی انبیا و اولیا علی بنیاد
علیهم الصلوٰۃ و السلام بصفات ثبوتیه و تحت هر مرکز م
الکرام سلبی است ای از روی وجود التزامی انبیا و اولیا
عم از صفات سلبیه تحت هر مرکز م پس بیشترش باز وصف
از نفس اشارت است به قطع نظر از این باختلاف ادیان
مستفاد بلام عمومیه صراح و تا نام نیست عبارت بمنظریه
تأسی فی اختلاف الاوان اتصالاً و تفریقاً پس این است تقدیم
بی زنیع است بلام جامعیه منظریه اما حقیقت وجه انانیت
در اختلاف ادیان اتصالاً و تفریقاً است تا سبب سجده
در وجود انوار علی و حبیب سبحان و نفس مبارک صلعم
حالا و مستفاد است از قلب سلبیه که برین مفهوم مایه
من الآیات مشیر است بهین مجتبی صاع که خدا

بی نیاز قطع نظر از فارق میفرماید و محقق است که بملا حظ به
 موجودات تخصیصاً قطع نظر از سلوبات است و تفرقه کسی که
 عین توفی ایما فرماست باینست که بنب غیر ممنوع الا شراک
 مستلزم الوهین چه جا است ش چنانکه فرمودند از دینک
 انه مقصود است و تفرقه مخالفت لفظی ش اسی اضافه لای
 که مقتضی ذنب خاص است نه ذنب غیرم و معاوضت صبر
 شرعی بعذاب من یثار ظاهراً ش چنانکه فرمودند برگاه ذنب
 انه منسوب بحضرت محبوب مرحوم مطلق است همه مغفورت
 مودیان ان الله یغفر الذنوب جمیعاً است پس تراض شود
 بعذاب من یثار رام و جا دیگر فرمود و استغفر له نیک
 للمؤمنین این خود و مفارق همه گریست والا اگر از معنوی
 بهل رع بین تفاوت ره از کجاست تا کجاء از خبا
 بدیدن محمد صلعم دیدن خداست تعالی شانه و الله اعلم
 راصلعم دیده جان من باید الله سبحانه و عزاد با دانند
 دیدن روبرو دیده جان من باید * این کجا بر چشم جهان

هر گز حقیقه مغفرت و ذنب آن معلوم از مسلمات غیر محصور
 محمدی صلعم نرسد و نیز تواند شد که این بشارت است
 بدیجوری حبیب خود تعالی صلعم در اندوه ذنب عبدناک حق
 عبادت و حق عبادت است که تقابل شود با الوهیه کامله غیر
 محصوره در ظهور موجودات و مسلمات لازمه مخصوصه محمد
 صلعم و آن بلزوم عین ظهور او انی بوجوب نقص و حضرت
 حکیم بخیر حق العبادت و الا تکلیف و معلوم معلوم ظاهر
 و باطن و آیند که گفته شد از روی حقیقه مجمده تفصیلا
 و نیز شامل بشارت کثرت انی نبیان حال استقبال و فصل و
 بنصر که اندر بنصر غریب که مشی مفعول مطلق هم و فتح مکه
 مبارکه بقرینه محل نمودن که مستلزم صلعم اافتح میوای مکه قال
 و مغفرت باقدم و اما من الذنب محمدی و این مقصد غیر محرج
 بوحی تواند شد و از اینجا است که صاحب حدیثیه که بدو سباب
 خفیه فتح مکه است ما اول الفتح باشد نه محمول بر خلاف العیاذ
 بالله تعالی منه قال الله تعالی لقد صدق الله رسوله الربا

باحق تشنه ظن المسجده الحرام ان شاء الله تعالى اسنين مجلقين
 روکم و مقصرين لا تخافون تعلم ما لم تعلموا فاجعل من دون ذلك
 فتا قريبا پس این قصد و صلاح حضرت حبیب کبریا صلعم که متضمن
 وقائع ظاهرو باطن است از اسرار عام ما لم تعلموا است و بعد از
 مقصودش است ابتلا عام که از اسرار علم ما لم تعلموا است
 هم اخبار صداقت و اوصاف حضرت رسول مقبول خود
 تعالی و اصحابش صلعم چنانکه فرمود تا آخر رکوع خود ظاهر
 و الله تعالی اعلم بحقیقه الحال و الیه المرح و المال اللهم صل
 سلم علی محمد نبی الرحمة و علی جماله کما تحب و ترضاه و تشفعه فینا
 و ترحمنا به

ذکر الحقیقه فی معنی سورة النضر الفاتحه
 و الکافرون علی مابدی له

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آلہ
 و اصحابہ و اتباعہ جمعین اعلم انما یجری الی معنی سورة النضر

بان اذا عامته زعمنا حقيقة تبين ان شيئا محجورا او حائرا يعني ان من لا يفهم
 المفعول لتعديته والضرورت تخصيصه باسم المقصود للنصر والفتح متوحدا
 بخلافه فهو كرم لا غايابا لاستثنائه صلعم منه فيشير الى معنى اذكر كنصر
 هو في ايجاد الموصد اثر اس شتميز من الايجاد او من النصر ثم فعل اسم
 حميد الضمالي لطيفة ش يتعلق بالايجاد او النصر ثم الفعل
 هو كشاف الحقيقة ظلال القدم تضمنيا منطبقا باصله والنزاسية
 ش يتعلق كأنما الضمير المحرور الى القدم مم على تفاوت
 الدرجات فخصص صلعم بشرف الخطاب لاطراف درجة العلياء
 صلعم ورايت بمعنى نصرت حال للمفعول المخصوص من التوسيع
 والناس مفعول يوصف ويدخلون حالا الصفة لا المفعول
 الثاني المعنى علت لفظة ش الضمير راجع الى يدخلون هم و
 دين الله عام فيستفاد منه حقيقة المستجمعة للتضمنية صلاحيهم والاخذ
 المسبوبة بقرينة بها ش الواو حالة لبیان حالت الاخذ والمسبوبة
 بانها مقرنة بحقيقة المستجمعة للتضمنية صلعم هم واسبوحيه
 الشرة عن ثواب النقص واسمح بمعني مجهول اي محمودية عطا

والاستغناء طلب الشرف وحذف المفعول لتوسع بمعنى لهم
 ولك ذلك الامران بالاشتراك فطلب تأكيد من غير صلح وتشریف
 بالخطاب صلحهم والتوبة هي جوع مطلق فتقيد بحل كتاب العبد
 وتاسد عليه فالعنى اذكر حبيبي اذا جاركم نصر الله وافتتح في وقت
 الازل ^{في} بصيرت الناس يدخلون في دين الله ^{في} الاثافا افواجا
 من آدم عليه السلام الى آخر الزمان فيه شئ اى وقت الازل
 يتعلق بصيرت هم هذا ذكره صلحهم بما وقع في وقت الازل
 رتبة صلحهم شرح المصدر فاعلم شرح لك صدر كاشارة اليه
 وما ذكر في القرآن المجيد وبعضه سبب لبعضه ^{ما هو} شرح المصدر
 الا اذا جارك نصر الله وافتتح ^{في} ورايت الناس يدخلون في دين الله
 افواجا تخصيصا على المراد من شئ اى مراد اختيار الالاف على ما زيد
 او مراد ذكر دين الله المقصود لتضمنه بالموجودات والاصداد
 المستلزمة لتضمنه بها فلا حاجة الى ذكرها بخصوصها ^{فهم} فبذلك هو
 شئ اى شرح المصدر ^{والمصدر} واجبا بما وقع ويقع في عالم
 المشهود من دخل الناس في دين الله افواجا من كل جهة

هذا قال على بن ابي حمزة عن ابي بصير عن بعض اصحابه عن ابي بصير

تسبح بحمد ربك أي تسبح بمجوديته ربك في جميع الافعال في جميع
 الاحوال تعلق بالربوب على النصر والفتح خبر الشرط في وقت
 جعل الجاعل المطلوب او الموكدة من غير صلعم والتشريف بالخطاب
 له صلعم واستغفره خبر الشرط لفا ونشرا وغيره من اي غير الخبر
 م اي استغفر من الله استغفارات الموجودات الملتزمة على
 تفاوت حال الكسب ولهم من الانبياء والاوصياء والمؤمنين فالاستغفار
 على الاستغفار فهو شفاعة عامة منه صلعم وتشريف بالخطاب
 صلعم ومن غير صلعم لنفسه وغيره مطلوبة او موكدة ولما استغفر
 من السلوات فانظر ما دأب ترى من الموجودات انه هو الرب سبحانه
 المحمود كالقبح ابا اي اجاب اي توجهت في الدارين سبحانه التوجه
 عليك وعليهم ستر ما يستبرأ به من الاستغفار كما حجب به فالغفرت ا
 المغفرت والمعنى الشتمل ما يوشئ في النصر والفتح فيمكن
 ان يختار ما حجب النصر والفتح في افتتاح الممالك
 فهو ما اذ ليا جنس صامريا على نزول السورة بعد افتتاح مكة
 المباركة فدين الله يا اول اسلاما على المحل والشرط الصريح

جعل الجاهل لتحقيق الواقع في الزمان الماضي وعلى نزولها
 قبل افتتاحها ان يكون جاز مستقبلا مستحق الوجود باذوا الما
 فكانه جاز والشرا يصح على الوقوع ^{بما لا} يجعل الجاهل لتحقيق الوقوع
 في الزمان المستقبلي وكذا اريت فيه خلون جال للناس فهو متحقق
 بتحقيق الفعل للمفعول فمكن ان يكون ايت لمعنى مستقبل متوسعا
 للاستمرار لعموم المفعول الموصوف بوصف عام ^{للمعنى} خلفته
 صلعم واجبة التوسع ش كما يظهر وجوب التوسع في ذكر كيفية
 تحقيق نور محمد صلعم من في الله سبحانه والمخلوق كله من نوره
 صلعم والكمالات النبوتية الله سبحانه فيه صلى الله تعالى عليه وسلم
 والنفوس المملوكة من الله سبحانه فيه صلعم ^{موجود} فها من المنصور
 المستقبل عام ازليا و خاص مرئيا واستغفروهم على سوق الكلام
 لا لك ولا علم ان الجزار شرط مكن وقوعا يتابع شرط زمانا
 شربا يذاب جوابا قبل ههنا لا يوافق الجزار شرط زمانا م ولا يتواءم
 بمعنى قائل التوبة هي رجوع عن الذنب لا يوافق استغفرو
 لان الاستغفار طلب المغفرة لما وقع من الذنب لا رجوع

مسنة ولكن في اقل من مائة ربيع مطلق بتفسيره محل كما ذكر
 اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضه
 وشفعه فينا وترحمنا به ثم الى معنى سورة الفاتحة بان الحمد
 مجهول بلام اليهود الذين اذ التعريف الفاعل المتنوع فكان
 سبحانه او غيره فالحاصل ان المحمودية المستفاد لا تحتاج في
 مقصوديتها الى فاعل بخلاف المعروف من اى المصدر
 المعروف في مقصودية تحتاج الى فاعل من اى فاعل
 مد على خلقه الخيرة والشر في تربية العالمين كما قال رب العالمين
 الوصف باستدلال العقل فلفظ الرب شامل لمعنى الخلق
 والعالمين معنى عن تنوع العالم والعالم هو المربوب الرحمن الرحيم
 مالك يوم الدين الوصفان باستدلال النقل ذكر صفته الخيرة
 قبل ذكر مالك يوم الدين لا لظن ان قلب الرب الرحيم بالموسم
 صلعم من بوجاهة من فالرحمن خاص لاسمه تعالى بخصوصية
 الوصف به تعالى سبغة فنتجته الخيرة تعالى اسما وصفنا
 فبالوصف خاص باسمه صلعم على مربية الاول صلعم

على الرحمانية مقام انفسنا على استجها صليهم وفيه إشارة الى مقامه
الرحمن على العرش استوى ^{التي} فحقا بصفته قدس شئ اى متعلقا
بصفته رب العالمين ^{التي} قدس شئ وصف الرحمن بدلالة وجوده صلعم
كما هو في صلعم البهاش اى مقامه الرحمن على العرش استوى م
فا نظر اذا ترى من غبطة صلعم والكريم عا بمقابلته خصوص الرحمن فلا يجوز
الاختصاص وقخاص بمقابلته عموم الرحمن فلا يجوز له العموم فلما تحققت
الايمان بالاختصاص المقصودين استقرت البنية على من بوبية ولهم
الاخر اجمالا بالاستدلالين ^{التي} بالعلم من بوبية دلالة عامة
والتفصيل صح الاقرار بالانفسية ^{التي} بالعبادة الخاصة له تعالى
من حيث انه سبحانه خالق لا تشمل العامة والا فكيف ان شكر
ولو الديك مع وشكروا الله ان كنتم اياه تعبدون واسجدوا لآدم مع
اسجدوا لله الذي خلقكم اياه تعبدون واعبدوا الله ان كنتم اياه
تعبدون ^{التي} فخيركم مع الغير موضح ان كل قانتون كل قنوت
وفي اشتراك الغير في الفعل مسائل التي لا يسعها الجمل منها
البيان الفع عمل عامل لغيره فبش اى العبادات الخاصة له تعالى

من حيث انه سبحانه خالق لا يشتمل العامة من حيث ثبت مع تقدم
 تعريفها وتقصدها على اقرارها من الحمد لله الى يوم الدين والالاء
 على المجهول فكيف وايك استعين لتخصيص بالاستعانة التي منه
 تعالى من حيث انه سبحانه خالق لا يشتمل غير ما والا فكيف من تولى
 امره ورسوله والذين آمنوا فان ضرب الله سم الغالبون وضمير المتكلم
 مع الغير كما وضع هذا الصراط المستقيم الاستمارة الى الصراط المستقيم
 الذي هو ايمان ربهم بمعرفة ربهم كما قال سبحانه قال
 امنوا رب العالمين ربهم هو وارون والا بطل لتقليد في الحجة
 ولا ايمان لو كان ربهم انما ينبغي كما قال سبحانه قال امنوا
 ربهم الذي امنوا به بنو اسرائيل فربهم محمد صمد ثم تخصيصا بخصيصته
 على مركزية العامة على منتهى الرحمانية التي هي سره وادوارها
 الاستجماع المقصود وضمير المتكلم مع الغير كما وضع وحدت التي اقرب
 المفعولين إشارة الاتصال بينهما واللام للعهد الذي في توافق
 البذل الى صراط الذين بعثت عليهم الانعام هو ايمان ربهم
 بمعرفة ربهم بنبيه وربهم شيخه فربهم محمد صمد كما قال سبحانه

واذا اخذ الله يستاق للناس لما اتيكم من كتاب وحكمة ثم جارككم
 رسول مصدق لما سمعتم تؤمنون به ولتقصرن طافا لا انعام عليهم وعلى
 من تبعهم الا فكيف تخلص الملت الواجب لعموم البديل في وجه الام
 واستحصال حاصل في وجه معرفة الله تعالى غير المغضوب عليهم ولا الضالين
 في الوصفين اشارة الى تنزه ايمانهم وعاتيهم في الدارين في اشارة
 الى مغضوبية وضلالته من ضل عن الصراط المستقيم عموما ولو تشير
 الى الخصوص بلا عيش ولو الى اليهود والنصارى والافكيد شيئا
 الاستثناء لغير المخصوص وكيف اشتماله لبطر الذين الغت عليهم
 هذا ما كتب اجمال بالاشارة التي تشتمل مفصلات القرآن
 يا ايها المرء لا تفهم الاجمال الا بمعرفة حقيقة الرسالة المحمدية ولا
 الا على قدر الوصول حقيقة الولاية الصديقية والولاية الاحضائية
 اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه
 وشفعه فنيا وترحمنا به ثم سئل في معنى سورة الكافرون قال
 اعد اعدوك نفسك التي بين جنبيك اشد كفر من الكافرين
 لا اعبد ما تعبدون موخا لفظة بمرنات الله تعالى في الجهاد

قال لا صغر منه لكم وديكم هو الخالق له المخصوصة المقصودة بغير مضافات
 المستحالة وكي دين هو الخالق له المخصوصة المقصودة بمرضات الله تعالى
 فامر المجاهدين بتفصيل منه ش اي من الدين هم فاجبوا بالحق
 منها وان لم يستقيم المعنى فكيف يتحقق لا اعبد ما تعبدون لكم وديكم
 وكي دين وهدى الى اظهار كسر نون دين لانه علامة حذف اليا
 الوقت في اللفظ ولا الوقت على الوقت ولا العبد وكي المعنى
 على تعريف الدين المخصوص فان لم يظهر الكسر فالدين يشكر فلا تحقر
 الدين المخصوص المخصوص المقصود فيه القدرة تفقد صلاوة
 لم يظهر الكسر فان قيل لا تشد على قسمة تبين الرفع الاول
 بالتخصيص قلنا نعم ولكن الحكم بالفساد على قررة باليار لا قررة بانهم
 فلو لم تكن القدرة بالرفع لغدت ويقال الاول او ليس لان الصرا
 اول من التاويل هم ولا دليل على حذف اليا تخفيفا ثم ش
 على حذف هم الكسب مقابل الوقت يفيد فامرين ش
 التخصيف والوقت هم لا تخفيف ش اي الانبياء التخصيف الثاني
 هم وكذا الانبياء في قوله لا تخفف من دينهم على محمد بن عبد الله وجميع انبياءه ورسوله

ذكر كيفية تقبيل الكعبة اليوم اكملت لكم دينكم
وتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام
دينا واقعة في سورة المائدة

بسم الله الرحمن الرحيم

نشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
اتبعه جميع من اليوم اكملت لكم دينكم
والاسلام ديننا الا لا بد من مصداق المشقة المذكورة في الآية
اي انكم لم تسمعوا والاسلام ديننا فان لم يفرق بينهم فالسرايعنا
وان يفرق بما لم يقصد في الباب وزمانا حالاً فكيف اليوم اكملت
لكم دينكم وتمت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام دينا تحقفاً فاليوم
اكملت لكم دينكم من الاعتقاد بما لم يفرق عما سبق الى ما لم يفرق
زمانا حالاً لانها من دين واحد اي من شريعة آدم الى شريعة
محمد صلعم دين واحد قال سبحانه لا اله الا الله اي ما سبق
ما لم يفرق من دينكم نعمتي وتمام نعمتي النبوت هي العلي

موقوفه عليها لما من الله تعالى واليه تعالى بمحمد صلعم وخصيت
 لكم الاسلام دينا بالتخصيص هو دين محمد صلعم مستجمع مما سبق ذكره
 لم يكن كذا فما الفرق وكيف الكمال الدين وبن اتمام النبوت هي
 موقوفة عليها للاسلام دينا فكيف الرضا ربالا سلام دينا للفرقة
 عليه الكمال الدين على اشتماله فالكرمية تدل على ختم الرسا
 بمحمد صلعم رتبة وزمانا فلا يتبع بعد المثل والتميم شي منه اللهم صل
 وسلم على محمد بنه الرحمة وعلى جماله كما تحبه ترضاه وشفعه فينا وحبيبا
 ذكر كيفية تفسير آية كريمة واذكر نعمت الله عليكم
 وما انزل عليكم من الكتاب والحكمة يعظكم به ط
 واتقوا الله واعلموا ان الله بكل شيء عليم واقع

سورة نصية

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونشفعه وعلى آله
 واصحابه واتباعه جميعين قال الله تعالى واذكر نعمت الله عليكم
 من الكتاب والحكمة يعظكم به واتقوا الله واعلموا ان الله بكل شيء عليم

وذا انزل عليه

باید دانست که ذکر میرساند بجز کتاب برابط و مضاف بمضاف که
 بنا بر اضافه و در اینجا اضافه حادث بسوی قیوم سفیدان ربط تواند
 و نعمته الله محمد است صلعم بر هاله بمنظریه تضمنی صفات ثبوتیه قدیه
 و التزامی صفات سلویه مخصوصه محمديه صلعم بقبریه یا محسن
 ما انزل علیکم من الکتاب و الحکمة یعظمکم به از آنکه توقف بر او
 تحصیل ذکر کتاب و حکمة بر رسول است و استثنای حضرت منظر ظاهر
 صلعم که اعلی النعماء است از عموم نعمته چون توانست که فرمود
 سبحانه لقد من الله علی المؤمنین اذ بعثت فیهم رسولا من انفسهم یلو
 علیهم آیاته و یریکیم و یعلمهم الکتاب و الحکمة و ان کانوا من قبل
 انفی ضلال سبین خصوصاً از تخیل که دلالتی از ما حق
 بر خلاف استثنای است و یاد فرمود الله تعالی محمد
 رسول الله تعالی را بعثت الله که شامل جمیع انعماء الهی است
 مقصود او صلا و ما انزل من الکتاب و الحکمة نفیر نعمته الله است
 بعطف تفسیر فی السوراض مع عطف تفسیر فی العوارض
 حکمة بر کتاب بنا بر تخصیص و تاکید پس بنشار استفادۀ نعمت محمد

رسول الله تعالی ^{صلی الله علیه و آله} خصوصاً بطوره و عموماً باوجوده کثرت
 در صحیح بخاری در کتاب المغازی از حضرت ابن عباس رضی
 در انطباق کریمه الذین بدوا نعمه الله کفر امر و سیت قال عم
 والله کفار فریس و محمد صلی الله علیه و آله پس باید دانست که ذکر
 محمد رسول الله تعالی صلی الله علیه و آله با آنچه نازل کرد الله تعالی از
 کتاب حکمت فرض مویده است بدلالة نص عباد و الله تعالی
 و شکر او معرفه که تعالی و بر مخالفت مرتجع بر است به اتفاق
 و تنبیه است بر نفاق به اعداء و ان المسلم شیعی علم و این ذکر
 فرض مطلق فتوانده بجای خطه کیفیات عطف تفسیر
 فی الحوائض بلکه ذکر برین ذکر و انتم الوصف خواهد شد و
 ذکر را انواع است به تنوع از کلام و مقاماتش و اصل الامر
 اینجه ذکر روح است و ذکر قلب بسیط و قلب مرکب و
 جوارح تابع و فرع پس با تقدم ذکر روح قلب بسیط
 و قلب مرکب را بحقیقت ذکر محروم است و هر چه
 یافته شود بعد ستود ذکر روح در حکم بیان نتیان

و در حکم افکار یا افکار روح لاجرم و لا قوه الا بالله العظیم
 و ذکر جوارح را از انواع است به تنوع جوارح و از کارهای ربط
 قلب مرکب و قلب بسیط و تنوع ذکر روح و ذکر قلب مرکب و از
 به تنوع از کار مناسب مرکب مع ربط قلب بسیط و تنوع ذکر روح
 و در جایگاه نامتناهی است به تنوع از کار مناسب بسیط مع ربط
 و تنوع ذکر روح و ذکر روح را تنوع است به تنوع مقامات و
 به تنوع نعمت و نهایتی نیست از کمال بسیط و به بی نهایتی نیست
 از اولی مرتبه قلب بسیط که یکی از مقامات روح است و از
 فضل تنوع ذکر روح بهره برده و نعمت خود میابد الی شای
 الله تعالی نه مرتبه قلب مرکب و جوارح آنهمه که گفته شد
 شامل تفسیر ما انزل علیکم من الكتاب و حکمت است که تفسیر
 فی العوارض از نعمت الله است پس پنج باب بت الهی شای
 بذکر محمد رسول الله تعالی است صلعم بموافقت کتاب حکمت پس
 مرتبه از پنجین ذکر محمد رسول الله تعالی صلعم مشرف نشود و
 بحقیقت معرفه و شکر نعمه نبرد و نهایت بسیط از اضافت

مضاف بنضاف الیه غایت الهی و چون در بین ذکر
مشرف نشود مگر غایت حق تعالی بوسیله خاصانش در ضمن
تقدیم بر قدر مقدس اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و
علی جماله کما تحب وترضاه وشفعه فینا ورحمتنا
و در کیفیت تفسیر آیه کریمه لقد سن الله علی المؤمنین اذ بعث
فیهم رسولا من انفسهم یلو علیهم آیاته ویزکیهم تعلیمهم
الکتاب و بحکمة طایع واقع سوره ال عمران

بسم الله الرحمن الرحیم

محمد الله و نستعینه و افضل علی رسول الله و شفعه و علی آله و اصحابه

و اتباعه جمعین قال الله تعالی لقد سن الله علی المؤمنین اذ بعث
فیهم رسولا ترحمهم برأیه یخفون من الله و الله تعالی برؤسائهم
بأنیک فرستاده میان ایشان پیغمبر بر آنکه فائق از همه بغمای الهی
هم احسانه بعث پیغمبر است غمناصلی الله تعالی علی نبینا
و علی جمیع الانبیاء و سلم که منت است بر همه عالم و متوسل
مخصوص خطاب این منت بشرف معرفه فرموده است معصوم و اچه

سبب وجود و حصول خیرات معاش و معاد و در حد مرگرت خود
 است خصوصاً بظهوره و عموماً بوجوده مقید اعلی الصفات
 خصوصاً بعث محمد رسول الله تعالی است ^{صلی الله تعالی علیه و آله}
 جمیع الانبیاء و کلام خصوصاً بظهوره و عموماً بوجوده مطلقاً اعلی الصفات
 پس احتیاج از یکدیگر میان انبیاء هم است چنانکه ذات را
 حصول و اظهار کمالات احتیاج به صفات است و صفات
 حصول کمالات احتیاج بذات و هم به صفات و مراقبان را
 بانیات تا آنکه ملائکه نیز درین منت و احتیاج بسو انبیاء شمول
 من القسّم ترجمه از جنس بشریت شان اینجا مقصود این صفت
 جامعۀ تاثر و محبة و معرفت است و مستثنای بدین تخصیص
 از غیر مشتمل نیست نه ابتداء و الا شامل منت نتواند شد
 آری اگر بودی صفت جامعۀ تاثر و محبة را کنجایش نبود پس
 بشر الف معنی که محتاج تاثر و محبة است قشر نیست و نه جمیع
 شقیع و نه انسان و نه ان ترهی منت بر منت است ^{علی}
 منت تیلو علیه السلام باین ترجمه بیان میکند بر نشان لاطل از صنایع
 بر معرفت

صانع در آنچه شاید باید دانست که از آیات متناهی مراد
 نشود مگر اصل مینا که کتاب است و ازین صفت متناهی
 از غیر مخصوص نیست است و ترجمه پاک میرزا و شاز
 از آنچه باید در این کیه با بیان لایزال آیات بهمت اختیار
 اضافی اعجاز از عالم شود حالا و از عالم به نفع مستقبل
 رحمت و رافقه الی ماشا الله تعالی که قال صلعم رحمت و
 رافقه یارب شیء انتمی پیش از تعلیم کتاب و مکتبه معنی است
 که از اقتضای صفت جامع است و درین نیست و در معنی نیست
 رسول هم نیست از که رحمت و رافقه چنین است ^{آنچه} بلکه که نزل
 است علیا حاضر و از شش در نسبت که قاریان ضلالت چهل چپا
 باشد و تعلیم الکتاب و حکمت ترجمه می آموزد و نشان
 کتاب یعنی علم عمل ظاهر و می آموزد و مکتبه امی بحقیقه کاربیه
 باید دانست کتاب معنی عمل و درین تعلیم تواند شد مگر
 علم عمل مقصود و درین تعلیم که پیشیم اعجاز است از عالم شود حالا و
 از عالم بر نفع مستقبل پس کیه با بیان لایزال آیات تواند شد

نه پیش و کتاب خود شامل حکمت است پس این عطف تفسیر
 فی العوارض بنا بر تخصیص تاکید است و ظاهر است که عمل ظاهر
 بی باطن تحقیقه کار نامحسوس است و عطف غیر تفهیم حکمت
 مراد شود و آن کار نامحسوس قبل لغوی ضلال مسبین ترجمه
 حال نیست که تحقیق بوزن پیش از بحث و تلاوت و ترکیه و تعلیم
 بر آینه در گری جدید کننده از منجمه یا طاسر + و او حال است و آن
 مخفف آن شده و بدلالة لام تاکید و استقامت و حذف ضیا
 و تسعش مقصود است اقی قبل بحث یا تلاوت یا ت ترکیه یا
 تعلیم کتاب و حکمت یا اینهمه پس برآید از ضلال مخالف الوجه
 به توافق مضاف الیه است فراغت تام از غیرات بطلال
 تعلیم حکمت است و از اینجا است هر که بذریعہ تعلیم بدین صفات پیغمبر
 نیافته خلیفه تواند شد و چون بر صفت شود خلافتش در حکم الله
 من الله علی المؤمنین از بعد فهمیم سوا من انفسهم و
 است اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کی تحفه
 و رضاه و شفقه علینا و رحمنا به

ذکر کیفیت نصیر کریمه بود الذی بعث فی الایسن
 رسولان منهم سیلو علیهم امانه ویزکیهم وعلیم الکتاب
 و بحکمت و ان کانوا من قبل لغی ضلالان مبین
 و آخرین بهم لما یحقوا بهم و هو الغزیر الحکیم و لک
 فضل یوتیه من یشاء و الله و الفضل العظیم
 بسم الله الرحمن الرحیم

بحمد الله و نستعینه و فضل علی رسول محمد و نستشفعه و علی آله
 و اصحابه و اتباعه محصین قال سبحانه بود الذی بعث فی الایسن
 رسولان منهم سیلو علیهم امانه ویزکیهم وعلیم الکتاب و بحکمت و
 ان کانوا من قبل لغی ضلالان مبین و آخرین بهم
 لما یحقوا بهم و هو الغزیر الحکیم ترجمه آن است که در شان
 و آنا که منسوب با سلسله پیغمبری را که از ایشان است
 یعنی امی چنانکه بیان نمیکند بر شان دلائل از صنایع
 بر معرفت صانع بهر چه شاید و پاک میثا شاز از بر چید

و می آموزد و شاگرد کتاب یعنی علم عمل و حکمت ای بحقیقه
 کار رسیدن و تحقیق بود و پیش ازین همه ای بحث و
 ملاوت و تزکیه و تعلیم در گری پیدا کننده از نیمه با ظاهر
 و دیگران از میان گاه از پس پیوند با پس با بقین و حال
 که او سبحانه غالب صاحب حکمت است و باید دانست
 ای بیای نسبت منسوب باصل هر چیز است پس اینجا
 حاصل شده نسبتی ذات و حب تعالی شانه معین از رد
 منشأ انشراح بقیام حقیقی یا مجازی و در مجاز ذات محمد
 رسول الله تعالی صلعم منشرع اول است و نسبتی ذات محمد
 رسول الله تعالی معین از ردی منشأ انشراح بقیام حقیقی یا
 مجازی و در مجاز منشأ صلعم منشرع اول است و بدین واسطه
 تعلقی باصل الاصل دارد پس او است صلعم و همین است
 صلعم و بدین نسبت شرافتش صلعم همپایان عم و شرافتش
 صلعم را هم واضح است و بدین معنی الف و لام جنبه
 یا استغفر و یا عهد دینی یا معرفه و همین و فی مفید

تخصیص یافتند. باینکه نام زانما و شخصها در مرکز و اسرار است
 و عطف آخرین منقسم لما یحقوا بهم با عموم زمان لا اله الا
 بر این سابقین با تفسیر مجموع عطف بر ضمایر متعدد خبر
 و منصوب بنا بر تاکید اثبات استمرار تلاوت و ترکیب تعلیم است
 و در صورت خصوص عطف بر یکی ازینها مقصود بحث حاصل
 نشود پس ازین تلاوت و ترکیب تعلیم اعجاز است و مجرد
 و معنوی از عالم شهود و روح نسبت به بعضی بلاد اسطر و نسبت
 بعضی بالواسطه که هر کس حسب حال تواند داشت و بمقتا
 همین بحث خاتم حیات الهی صفت مافیه است خلافاً حیات
 انبیاء و اولیاء صفت جامعه صلی الله تعالی علی نبینا و آلهم
 سلم و ادو سحانه غالب صاحب حکمت است عموداً و خصوصاً
 در وقوع این چنین اعجازها که کریمه مراد از بحث اینخ نویه
 شرافت و کرامت است نسبت به حضرت و راجعاً صلعم و
 استانش صلعم و نیز باید داشت اگر گرفته شود بمعنی
 ناخوانده و ناآریننده تقلید یا شایعاً بقصد عموم بحث تا

زمانا و شخصا و غلط کرد و شود آخرین منہم لما یلقواہم بر امیین پس
 آخرین منہم لما یلقواہم باعتبار آخر زمانی تنبیه واقع شود بر بعث عام زمانا
 از بی در صورت احتمال این تنبیه شایع محتمل عموم است زمانا و شخصا و
 مخرج مخصوص است شخصا بلفظنی الامیین بعد بم ثبوت دعوی این
 شائع بنا بر فصاحت و بلاغہ کلام ایضا بمقابل وقت ثابت
 و نیز دلالت آیه لاحقہ مثل الذین حملوا القورۃ اگر چه بر امیین الف و لام
 جنس یا استغراق گرفته شود و آن باطل است بدلیل ثبوت عموم بعث زمانا
 و شخصا پس شکی در حالت این احتمال عموم و البصرۃ خصوص صراحت
 خصوص بم ثبوت عموم و اللہ تعالی اعلم بالصواب ذلک فضل اللہ
 یؤتیہ من یشاء و اللہ ذو الفضل العظیم ترجمہ این بعث نبی ای
 فضل خدا است بر امیین یا بہرہ از بی تقابل دیگران می بخشیدن
 ہر کرا خواہد و حال نیست کہ اللہ تعالی صاحب فضل عظیم است
 از انجہ شش قابل باشد + بدانکہ فضل و عظمت جز در تقابل معنا
 نشود و بہرہ بخن در بنا فضل است مناسب محل امیین یعنی
 اول است نہ ثانی کہ منظر فرستادن اللہ صل و سلم علی محمد و آلہ

وعلى جهالة كماله وترفاده وشفقة فينا ورحمنا به
 ذكر كنيته اسرار القيمين قبلية الكعبة الشريفة في
 عالم الشهود والتولية اليها واستقام النعمة بها
 وما هو المشع مطالب آخر
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونستشفه وعلى آله وصحبه وأئمة
 اجمعين بعد الكلام في اسرار القيمين قبلية الكعبة الشريفة في عالم الشهود
 والتولية اليها وانما نحن بها وما هو المشع مطالب آخر اعلم
 ان نور الذنوب في الكعبة الشريفة حجاب ثلث بقعة تعالى سن
 مرتبة مستجبة الربوبية الذاتية الالهية الاصلية القدسية المجردة اليها
 التي هي مشايخ القيمين وجوه محمد صلى الله عليه وسلم سبعة من الرسل
 من المرتبة الفعالية التي هي لغة الظهور الى العبادات وعلم العوالم
 معروفة الى القديم اذ هي مستوحاة في ظهور مرتبة الربوبية الذاتية
 والانتزاعات الشريفة صباه في عالم الشهود في البيت المقدس
 كما قال سبحانه ان اول بيت وضع للناس للذي بمكة مباركا

وهدى للعالمين ثم رفع الى السماء ثم اقيمت الكعبة الشريفة
 مقامه كما قال سبحانه جعل الله لكعبة الحرام قميلاً للنار
 الاية ونور الذي في بيت المقدس حجاب حدث بقدرته تعالى
 من مرتبة التنزيه المستزادة من المرتبة المستجدة المذكورة في حجابها
 في المرتبة القدسية وظهور الحجاب والمعرفة معها بها التي هي
 مشايعتين وجوده على منبأ وعليه الصلوة والسلام و
 ليست بعبادة الظهور والوجود اذ هي لا تستحق عليه فهو ظهور
 مرتبة الربوبية المستزادة من التنزيه والملاهيات المنزلية
 فافاض منها من الملاهيية ففرق بين الذي في الكعبة الشريفة
 ومناسبة بجد صلاهم ونور الذي في بيت المقدس ومناسبة
 بعيسى علم سببين بآيتين فاستبقوا الخيرات اشارة الى
 خيرية نور الذي في الكعبة الشريفة باستجاءه الخيرات لعليته
 اصله قياساً بريد المعرفة والمحبة اعلم الحكمة التي في ظهور مرتبة
 الربوبية في عالم الشهود ان الروح اشرف بنور قديم تصافاً
 الى غاية مثاله لا يحسد ولو كان يحسد لشرفه اخر معه فظهرت

الربوبية المحجبة عليها في عالم الشهود والكشف خاص المحبة ولو كان
 الروح بشرة فخرعه كما يشير إليه النص المجيد ان اول نبث وضع لنا
 الى آخره واول الناس محمد رسول الله تعالى عليه صلعم ومع هذه
 حكمة اخرى هي اظهار محبة من به تعالى في مرادها لكن ان كان ورد
 في الحديث القدسي لولاك لما اظهرت الربوبية وفي رواية الاحكام
 ربوبية ش قال من يهني هذا حديث النبي صلعم فلما تقرر عدم
 حديث النبي صلعم فعدم حصول رواية لبعض لا يخرج حتما من حديث
 النبي صلعم وقالوا ما حصلنا رواية كانه موافق مغلما حصلنا رواية
 كما روى الحديث عن ابن عباس عن مرفوعا اني جبريل فقال يا محمد
 لولاك ما خلقت الجنة ولولاك ما خلقت النار وفي رواية ابن عباس
 لولاك ما خلقت الدنيا فيؤيده حديثهم واما هو بعبارة لعدم استقامته
 على توافق معنى لما حصلوه بل هو مستقل في معناه كما هو ظاهر من
 المتن مع ايراد على غيره فاعلم ان الربوبية بعبارة صلعم فاعلم
 على قول كعبور وشكوكه في صفة لذاته سبحانه كلفنا اية قلبيته
 بمعنى ربوبية المربوب ان كانت معناه فاعلمها ما ورد في المتن

ورواية الاحكام

وادضافتها الى ياربهم كلهم على رواية الحكم تشبها بمعنى المربوبية
 عينها في عالم الشهادة ومما ائتمروا به كما قال صلعم يدني الله فبقية
 معه على العرش ^{بها كركن} في الآخرة هذا مقام محمود فلهذا كرسى ^{بها كركن} المولى
 صلعم حجب قبله الكعبة الشريفة ورضاها كما قال سبحانه قبله رضا
 واعلم ان هذا الاظهار غيب اظهار الذي بوجود محمد حسيه ^{بها كركن} صلعم
 لان اظهار الربوبية فعل الرب فهو على متقدمه لوجوده في ربوب فهو محلول
 متأخر ولا بد من اول فيه وحينئذ اظهار الربوبية ليس اظهار ربوب
 فكيف يتحقق شرط متقدم بوجوده الواقع من ^{بها كركن} على الجوارم
 بوجوده في ربوب من الذي محلول متأخر من وجها متأخر بوجوده
 الواقع من ^{بها كركن} على الشرط من اظهار ربوبية من الذي على متقدمه
 من ولان الاول ظهور الربوبية في نفسه تحت الامر كن من حيث
 انه لم يربوب الذي كان صلا لكل ما انتزع منه وحينئذ المربوب
 ليس بعين ظهور ربوبية من الذي غير مربوب من فلا يمكن
 ان يكون الوجود ^{بها كركن} شرطا لوجوده الذي هو جوار من اي
 جزاء الشرط هو الوجود من ^{بها كركن} وقد ما بوجوده الذي متأخر من

اى شاخر بوجوده هم اذ هما متغايران فى واقعية وجودهما
 من بقية واقعية وجودهما ارفع الزعم عن تجرد التغاير فى مفهوم
 الشرط والجزء قطعا عن الوجود والواقع هم واشهد متقدم على
 جزاء بوجودهما الواقع فلا يشترط لشيء الا بظهور الربوبية المحجوبة
 عينها فى عالم الشهود من بغير هذه الالباب من تعصب فطرية بحجاب
 وان اول بولاك مراد فائز الدليل من لفظ وقرينة على
 بل مفهوم المخبر يجوز غير يجب فيه لمنع غيره بخلاف واقعية وجود
 اذ هو لول فخاص باسمه ليعينه انطبقه به مانع غيره فاقام للنعمة
 شريف الروح والحب به با شريف محمدي رسول الله عليه وسلم
 صلعم فلذلك تصد صلعم لنفسه صلعم ورافته ورحمة لانيته صلعم
 الكعبة اشرفية والمناسبة صلعم لها قال لا يبارون ما بعينهم الملكة
 كلهم طمئنيون ان هذه النعمة بحسب ما على بنينا وعليهم الصلوة
 و اسلام قال سبحانه قول جهاب شطر المسجد الحرام بحسب جزاء
 جهالة متقدمة اذ كان الامر كذلك حتى نرى قلب جهاب في
 الاسماء فلتزكيات قبله ترشدها وخطاب انخاص استرضاء بحسب

تعالى صلعم وتشريفاً بالكلام لصلعم والطهار للعلامة الفاضلة
بذبي القسبتين واستبلا لغيره صلعم كما قال سبحانه وما جعلنا^{لفظة}
التي كنت عليها قبلة هي مفعولة ثمانية مفعولة تقتضيها^{حسناً}
وأن كانت التي في مقام مفعولة قبلها مفعولة ثمانية فكيف
اللام على القبلة إلا لنعلم من تبع الرسول ممن قلب على عقبة
وقد ترى قلباً وهيباً في السمار أي انتظارك إلى الله تعالى
لوجهه تعالى لتولية إلى قبلة الكعبة الشريفة ولا تسلمها رضا على
حكمة تعالى التي في الخروج من مكة وأمر المتوجه إلى صحرة
بيت المقدس فلنؤتيك قبلة ترضها بعد التوجه إلى صحرة
بيت المقدس كما روى أن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان
يصل إلى مكة إلى الكعبة ثم أمر بالصلوة إلى صحرة بيت المقدس
بعد الهجرة تألفاً لليهود ثم حوّل إلى الكعبة يقول الحزبن تألفاً
لليهود وظاهراً واستجلاء وتبركة صلعم بالنورين في البسيتين
المقدسين باطناً والله تعالى أعلم بحقيقته والتسجد المحرم مؤخر
المحترم فيه قبلة الكعبة الشريفة والأمر المطلوب لغيره صلعم

تشریفاً بالعبادة واتباعاً بما يصلح حصول شرف بما يشرف سوله

حبیه تعالی صلعم كما قال سبحانه حيث ما كنتم فوالوا ووجهكم
شطره فحيث قويت نظيرتها بما كنتم محققين للمستقبل اذ الماضي

بمقابلته انجز ان منظور في التوجه الى المسجد الحرام على مجاز تشبیه للعلوم
توسع المحبة كمراد لطرف من الطرف وعلى حقيقة الى النور الذي

هو المحباب المذكور الذي حاولته ككعبه التي في المسجد

الحرام وخطاب لمن تبعتم بعد الذي جازيكم من صلعم

انكم اذ امنن اظن لمن مخلص من غير صلعم على مراد ابعاد

تنبهها على اقتضائها لمحصل بالامر السابق والتعويض وانه صلعم

لنقص من اتباع الامور وقالم يا مبرر كلها التي في التولية

ويرجى بالغاية صلعم على مراد الامانة تشریفاً بلطفه تعالی ووجهه

صلعم وبتيناف الخطاب ورجع حيث خرجت قولي وجهك

شطر المسجد الحرام الى حبیه تعالی صلعم بمقصد آخر اعلم ان

استقرت السببية من وجه بالماضي على قرينة محل الذنوب

نظير تضمنها في السببية المحبة الاول لما بعد الماضي في

الا حتى يخرج مقتضى الامكان من التعليل فنفيهم جواباً عن
 الشرط الذي يمنع الجزاء الثابت من اي قول حكيم انهم
 في الخروج من تعلق بالامكان هم على حسن مع حقيقة التلقين
 والمقصود الآخر هو استماله حبيبه تعالى صلعم في تالم الخروج من
 محبوس صلعم كما قال صلعم والملك الخيرة الارض واجبار الله
 ولولا اني اضربت ما خرجت منك وقال سبحانه قبله ترضاً
 وتثريباً بالخطاب بحبوبيته صلعم نفى سببته حيث مع اشتغالها
 الظرفية بامانة المرام بالمقصود الآخر المذكور وان لم يكن ذلك
 فيستغنى ان يقال حيث ما كنت محققاً للتقبل لا امتناع جواباً
 خلاف الشرط الذي يمنع الجزاء الثابت من اي قول حكيم
 انهم في الكونية من متعلق بامتناع هم على معناها ولا معناها
 حيث الظرفية مع الماضي بمقتضى الجزاء منظور منها مع
 كيمتقى للتواتر اذ امر السابق ولا حاجة لتاكيد التسخير والرفع
 الشبهة عن غير تكرار الامر صلعم وغير صلعم باتباع صلعم
 قالوا مستديان مبهل في استئناف الامر وحيث ما كنتم فقولوا

سطره لغيره صلعم لاظهار مقصده اخرا كما لعل المعينة بقوله تعال
 لئلا يكون للناس عليكم حجة على سياق كلامهم اى اخره
 بان لا يتحولوا مع تحويل النسبى صلعم الى قبلة الكعبة الشريفة ^{بمعنى} الا
 غير اذا الاستثناء الصريح يقتضى اللام على الذين واجهه المثبتة
 المحللة بها لتعليل التولية وليس كذلك لغيره بالانفاذ حال
 للناس فكان مخصصا ^{بمعنى} شراى فكان الناس مخصصا
 باجمال بتقييم المعنى اذ البركة لا ^{بمعنى} التقييم الا بالتخصيص
 ويمكن ان يكون الناس مخصصا على خصوص الزمان
 فهم علماء اليهود والعسرة الذين ظلموا انفسهم ^{بمعنى} وغيرهم المولى
 لتوسع المفعول مجذبه فان ظلم مخصوص ^{بمعنى} الجمل عدم معرفة بشر
 القسبة وبالبنى ذى القسبة صلعم على انفسهم والاحتجاج على
 قبا لغاير نظر ان الناس هم الذين ^{بمعنى} الظلموا بالظلموا بعضهم
 كما قال سبحانه ان الذين اوتوا الكتاب ليعلمون انه الحق من ربهم
 ويعرفونه كما يعرفون ابناءهم ويقيم على الحرب واليهود ^{بمعنى} ظلموا
 الذين ظلموا باعت ائمتهم واخذوا في بعدا ^{بمعنى} لفتة امر تابع

ولا تتم انما الاتمام يقتضيه نقصان في البدايت وكما لا في النهايت
 نعمتي بالنعمة رساله محمد رسول الله تعالى الذي جوده يستجوع الدلائل
 باستجماعه فضائل الانبياء عليه وسلم لصلوة وسلام الحقيقة
 هي الذات تعاليت يستجوعه خالق الانبياء على التعيينات له تبارك
 على الصفات في القدم ^{تظهر} الخيرات كلها من الله تعالى الى الخلق
 فاني نعمته خرجت من ضمنها وفضلت منها كما تبين من قوله تعالى
 لا تخش اي كما ارسلنا فيكم رسولا منكم وعليكم ايماء نعمتي
 عليكم تشرف بمعرفته رساله صلعم واتصافكم كمالات رساله
 صلعم الى ما شاء الله تعالى وتعلمكم تهتدون الى النعمة فالترج
 شفقتة ورافة على حواله اختيار العباد الذي سلك بقوله تعالى
 ما تعلمون كما ارسلنا بيان النعمة التي سبق ذكرها لا التشبيه
 باتمام النعمة اذ لم يشبه يقتضي الوجود باتمام النعمة فالاتمام بعد
 الاتمام طبل الانبياء ومولايكم ولا دلاله من فضل وقرينة علم
 تشبيه الاتمام وتماويل النظم شريف في تشبيه اي كما هي
 برسال الرسول فيكون فيه ان لا حاجة الى التماويل بوجود الصراحة

والصحيح في ذلك انما ينبغي ان ينظم الشرف كما بارسال الرسول
 فيكم من وفاء التاويل فمنظوم فيه بان ينبغي ان ينظم الشرف
 كما بارسال الرسول من فاسب قائم مقام سبب الله لكل ما يشبه
 ومقتضى الحق المحيى لا كما ارسلنا فيكم رسولاً فالتجريد يعين
 فقط لا باتم ولا باذكري اذ تجعل انما منقطع انظم من نظم
 سابق فلا يقع اشكر على امر التولية التي هي غاية تمام التهمة فعليك
 الشكر فالحاصل انتم نعمتي عليكم معبرة كالات الرسول في شرف
 بان من دونه وجبه صلوات الله على نفسه سببكم تبعه بقدرتها
 ما شاء الله تعالى بتوبكم الى الله الكعبة الشريفة اعطاه خديجتها
 المذكورة فيكم الخطاب عام فكونه صلواتكم فيكم موجوداً حقيقة
 بذاته صلواتكم وحكمية بمقتضى رسالته صلواتكم باقيا قائم باوصافه
 صلواتكم فانه صلواتكم في حقيقة بحيات التي خفست للانبياء والاولاد
 والائمة على نبيائهم والائمة رب الامم وفيكم ما جاء برسالة
 صلواتكم في معنى حيات المعنى بالما بعد بالامم والامانة
 دلام الا سخرات على انفسهم في ما فانه رسولاً محالاً

ارسله الله تعالى اصطفاً خاشعاً و هو محمد بن الذي سبق ذكره
 و كما لا يصلح منكم اي من جنسكم شارة الى نعمته اشتملت في النعمة
 فلو لم يكن صلح من جنسكم تحقق مرتبة اتحاد الله بالجامعة بحسنة
 التي هي وسطه معرفة و جذب مراحم تلو عليكم آياتنا بين عليكم و لا
 من الصانع من نفسه غير صلح على معرفته الصانع و ان لم يرد
 الايات الصانع فاجال لشكره بالكتاب فاللغات فعمرة منها
 من انتزاعية هم و نيكيم اي باطنكم لانه اصل لرجس لطفان
 و احسان بالامان الاحسان بالعمه عليها صلح فالنكية نعمته
 منهاش انتزاعية هم و يعلم الكتاب و بحكمة اي علم على ظاهر
 من عبادت و معاملة اذ يعمل لا يدرك الا بعلمه و اصالة حقيقة قائم
 نعمته منهاش انتزاعية هم و بحكمة عطف تفسير نصيب و التاكيد
 لتعليمها اذ يعمل دون بحكمة ليس مقصودا و انفق بغير تعليمها و علمكم
 عالم كونه تعليمون اي اسرار لنظم اشرفيتش كما فاما ما يتكلم
 مني به اسرار حقائق امكانية و الهية في البطان القرآن
 المجيد التي لم تكد تعلموها اذ علمها الا بالالتعليم نسبي صلح صلح

من عباده تنجاس بيان اسرار حقان امكانه والهيته بطول
 لاسيحه المحل لكنه يفهم من بعض بيان في الكتاب م ^{فالتعليم}
 منها من انشراحية م وان لم يكن اذ هال بالسكر والحادا
 فيصنع لصف ريع للاستمرار العموم فكيف يشتماله في خطاب سابق
 ش احو لول اوجوكم م والا تغفل صلعم من الرسالة وخرجه
 من الخطاب فكيف يتحقق الايمان برسالة صلعم بانكم من مسته
 صلعم الان فعوذ بالله تعالى من سوء الفهم واخذلان فالتلاوة ^{للمحبة}
 والتعليم اعجاز علاني من صراحة النفس لبعض وستر في حجاب الكثرة
 تنجاس انشراحية لبعض كنفيات راحة فحالت قدرته ومحرور
 انعمت اليك حبة بها نكت لعممة استنداته برسالة صلعم
 بعض كنفية يدرك في الدنيا قبيته لا قوم نيام تسلا عنه بالحلم
 فاعلم ان الافانته من التمدد الى احداث بواسطة فعل قديم
 ان تمارش ال الى فعل قديم والفعل الى مرتبة ذاتية معبرة
 بهيئته التي في سكرته بوجوبه ذاتية وتحقيقه نور الحقبة ^{بوجود}
 محمدا بعد ال بعد حقاني ^{بوجود} حقيقة صلعم في مرتبة الذات ^{بوجود}

مستحقة اعتبار ذاتية بالصفات ^{مرببة} تحت حقيقة نور الكعبة
 بالذی فوقها معها فالنوجة الى حقيقة نور الكعبة ^{علة} لا تمام انما نور
 حقيقة محمد ^{صلی الله علیه و آله} صلعم في نفس المتوجة بدلالة وجوده صلعم اليها لقد
 مع احتياج وجوده اليه صلعم فلما تحقق اصل حصول المعرفة
 و انوار المعروف بالدلالة التي ذكرت قال سبحانه فاذا كروني
 بالصفات الثبوتية و السلبية ذكر العقب الدلالة تنفس الرسول
 صلعم التي توقفت عليها معرفة المذكور و مقولته يا ايها
 تشير الى اخلاص المفعول مقصودا و اعلم ان الذكر لا يحصل
 الا بتوفيقه تعالى فالتميز في نعمته سرية يلزم شكر الاخبار افقدم
 فعلم لا انما جزاء احسانا كما قال سبحانه اذكركم فهو نعمته اخرى
 و مقولته ضمير الخطاب تشير الى اخلاص المفعول رحمة فمن كان
 الله سبحانه له فاجزاء خير الجزاء فطوبى لمن ذكر افضل الذكر
 اس لفظا و معناه لا اله الا الله عبادا مع محمد رسول الله
 و لا اله الا الله له مع سبحانه و اعلم ان هذا من اعي اذكركم
 جزاء شرط محذوف اى ان تذكرني فطوبى لمن ذكر افضل الذكر

بالامر الذي لا يجوز جوار اختياره الذي يجوز به وشكره في المفعول
 المذكور لتمام تخصيصه ومفعول له متوسع بجذبه فخرم شكره على كل نعمته
 تقدم ذكره في صراحته واستارها باستلزام التوفيق بالذكر فلا تكفر
 اسى اذا انتمت عليكم هذه النعماء فلا تكفروني بها اي ^{منهم} بعدكم
 منزلة الكعبة الشريفة بنور الذي فيها ^{بوسميته} حقيقة لتمام النعمة
 عليه ورسوله الا اعظم نعمته وعظمته وسببته لتمام النعمة دلالة الى
 المقصود وبتقدمكم فحكمكم وتساوي في حق تعالى فيها اي المبرز
 قال سبحانه احسن كما احسن اليك فالفعل الاول متوسع
 للمعاني على توسع مفعوليه بجذبه اي احسن الى الله وحسن الى
 المخلوق وعموم ما به الاحسان والثاني متوسع للمعاني على توسع
 اوجه مفعوليه بجذبه وعموم ما به الاحسان ^{فان} انصببت بالفتح
 لغة نصبت فصاحت الكلام الشريف وبلاغة المرام للتعريف بالانتماء
 سلم على محمد بنى الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وتنفقه فيها وترحمها
 ذكر كيفية تخليق نور محمد صلى الله عليه وسلم من نور سبحان المخلوق كقوله
 سلم وكمالات الشبوتية سبحان في صلحهم ونفاسهم ^{سبحانهم}

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسول الله محمد ونستشفع به وعلى الله وجميع ما بيننا
 اجمعين قال صلى الله عليه وسلم انما نبي ربه والمخلوق كله من
 الحديث اقول وقع تنازع بين من ش من حيث انها لتبين وحيث
 انها لا تنزع هم فبطل تبينها فانما تبينهم وحوادث بتوحد الذم
 تبين وحقن ان نزاع الله غير تخليقي باتحاد سجا بان الله سبحانه خلق
 محمد صلى الله عليه وسلم في معرض سلوابة تعالى بالتنازع تضمني يحصل شبه
 خلقه صلى الله عليه وسلم عن موجوداته القدسية بقضايا المجازي بها ش اى موجوداته
 القدسية هم فان لم يك حصول شبهة لهم من سبب بر صفة الكيف
 بل من سبب الجاهل والضعف اذ لا يجوز الجاهل ولا يقدر الجاهل هم وان كان لضعفهم
 الحقيقي بها فبطل التنزه بل من سلوبات مخلوقة او اسحق من سلوبات
 وهاهنا تبان وخلق غيره صلى الله عليه وسلم في معرض سلوابة صلعم بالتنازع
 يحصل شبهة خلقه صلى الله عليه وسلم عن موجوداته صلعم وكنيسة يحصل شبهة خلقه
 عن سلوابة اللازمه صلعم بقضايا المجازي موجوداته صلعم موجوداته
 ش اى تضمنين والالتزام اذ وجه الالتزام متعلق بوجودهم

فی حد احاطه مرکزیه صلعم فاما ان بقایه تحقیق بها فوضع
 سنا قضین بوجود الموجود و وجود السلوبات خارجانی حدود
 من تعیین صلعم و غیره صلعم و بقایا غیر محتاج الی موجود الاثر
 فی مایه حادثه حاکمه الی فانیها لا تمیلها الاستقرار و انقلاها
 فان اجتماع المناقضین فی آن المحتسب و فی آن مختلف لم یصل
 فی المحصول لکنه شیء ای اجتماع المناقضین فی آن مختلف لم
 جائز فی غیبه تم و بقایا غیر محتاج الی موجود مخالف لعقل و
 انکه من انقلاها فالی ذاتها بالسد سجانده فاحتیاج وجود غیره
 صلعم لم یصل صلعم من حیث احتیاج حصول شبه خلقه عن موجوداته صلعم و
 عن سلوبات صلعم فکان بوجوده صلعم اولاً من غیره صلعم كما قال صلعم
 اول خلق الله نور الحديث و عالم کبیر ماخذ انتزاع غیر صلعم
 ثم نزول من تعیین الی تعیین ماخذ غیره تدريجاً بیدرج فی ماخذ
 ثابت فی غیره علی قیاسه لم یستدر الثبوت و یوزن و یسح تعقلاً
 هم فالعینات لم یأخذوا باخود و مایه ان هیئته و ماخذ شبهه
 فاما الاخذ فمعدل صراخه من صلعم و من کله من نور و غیره

مستنطق من قوله المذکور صلعم واما الا حاطه فمد الله من قوله سبحانه
 فطنا من انما وليكم الله ورسوله والذين آمنوا الآية وكنتم امانا من
 من يقول الله ورسوله والذين آمنوا الآية ثم تفسير الاثنين الكبيرين
 المذكورين ذكر كيفية الرسالة والنبوة الخ ثم ما ذكره من من ذكر من
 تخصيص التعينات علمائهم لا وجودا خارجا جام وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا ليس بجام لا تخصيصا علمائهم ليس بحق ش او تخصيص
 التعينات علمائهم لا يقتضي وجودا خارجا غيره وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا يقتضي تقارب غير محتاج الى موجد وبها بطلان وان
 قيل تخصيص التعينات علمائهم وجودا خارجا وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا جامع تخصيصها علمائهم فلهذا مطلب آخر منها وان لم يقتض
 غير محتاج الى موجد مكنه ش اني هو غير صلعم ما هو
 على اصل شبه خلفه عن قوله صلعم تضمننا وكنتم امانا والالزام ما ذكر
 في ايسر اقتضات وان قيل كيفية الخلق مجهولة نعم لا لكنها مجهولة
 من حيث الخلق من عدم بغير مادة لا من الله سبحانه ومن
 صلعم ومن قائل بالتخصيص والتقسيم لا يطعن ان يقول مجهولتها

من اذما معلوماه بقوله التخصيص والتقسيم من ان لم يصل
 الى قبل فكفى له اعتقاد المجردة بالحكمش التخصيص والتقسيم من الله تعالى
 اعلم بحقيقته وقال سبحانه لقد جازكم من الله نور وكتاب مبين من
 هذا تأييد على قوله صلعم انما من راسهم والاحسن ان المجرد حال
 مقدم التخصيص في حال في تضمن موجودات وتحرزه من تضمن
 مساواة في تخصيصه ويمكن ان يحسن باض فاعلم انه لما كان
 شبيه خلق الاول صلعم من خالق المقتدر كمالا لشيء
 فسلوات لازمة فيه صلعم شبيه عليها من وجود صلعم على عدم
 سابق له ذهنية ضرورية ولا يمكن وجودها الخارج فيه صلعم
 اذ لم يؤت ثبوت مقدم حصول شبيه خلقه من خالق المقتدر
 لا تنافي حصول مساواة تعالى مقابلة موجوداته القدسية
 بناء كانت لصفاته صلعم سعة لا تنتهي على حد الاصل حد حد
 كسعة سوية روية صلعم في تنوير وظلمة من كل بقى من مجلد
 عن ريشه كان الشبي سلم الله عليه وسلم يرى في الظلمة
 كما يرى في النور ومن خلف وامام من قال صلعم

اني ارى من خلفي من امامي كذا في المشكوة وفيها روايات كثيرة
 هم ومن قريب وجسد من كان من شهود من كروية النجاشي حديث
 حتى صلى عليه وروية بيت المقدس حسن وقصده لقرشش وروية الكعبة حيدر
 مسجد ويري في الشرايع عشرين في النها تخصيص الشرايع على صحتها
 ينفيد اولوية الروية غير ما وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
 قد رفع الدنيا فانا انظر اليها والما هو كائن منها الى يوم لقياته كما
 انظر الى كفى هذه رواية الطبري وانه كلها دالة على روية العين
 لعدم نقصانها المفعول ثانيا في وقوعه في بعض الروايات اني لا
 ولا بصير من الكلام اشارت الى استدلال روية العين وكذا قول حماد
 بن حنبل وغيره ولا احالة في ذلك على روية العين هم وشمس
 عطف على شهودهم كروية الملائكة والمغيبات المشاهدة وكذا اسمع
 وعلمه وقدرته صلعم كاستماع صوت فتح باب السمار وتصلية المصل
 عليه صلعم وعلم المغيبات ولا تصرف على الاشياء بل كلها ذكر
 في اذكار اعجاز صلعم هم فكلها على السعة وائمة خلاص ابي بن
 السعة وائمة خلقت لاني حين من الاحياء خرج قاعا دنا واني الانبا

استدلالات نقلها من الروايات التي ذكرت في الشرح على دلالتها
على الاستمرار بخير مانع خصوص محل قرينة وصحة فان انكر منتهى
فما قيل في رتبة في انشور ومن اما اذ يذبح بالاستمرار لعين ^{لعطف}
في مقصود واحد وعقلها من كيفية خلقه صلعم كما لا يخفى على عارف
كما لا خلاف خلقه صلعم وان معارض الثابت لما دللنا
ش كما قيل من قبل صلعم اني لا اعلم ما وراء جدار ما دل
بنفي لعلم المستقل وقال في المواب اني لا اعلم الحمد
ذكره ابن الجوزي في كتيبه بغیر اسنادهم فانظر ما ذكره
في خلقه من قدر صلعم ومن بنا ان لا يمكن وجود ظلية مسلمة
من خالق المقدس خارجا فيه صلعم الا لازما ذهبا على
اصل مذکور وجوده عنده صلعم تابع لروحه صلعم تضمنها
فيه في معرض مسلمة فكان ^٩ والامن معتابا للتعقيد ظلمة
فيه ايضا على تبعه الروح فهنا وجه عدم ظلمة في عنصره
اللطيف صلعم ^٩ كما في عدم نيل روايات الروايات
فما رواه عبد الله بن المبارك وابن الجوزي عن عبد الله

ابن عباس قال لم يكن الرسول الله صلى الله عليه وسلم
ظلم ولم يقيم الشمس الا غلب ضوئها ولا مع سراج الا غلب
ضوءه ضوئها احدث قالوا عدم الظلم لغلبة ضوئها على ضوء غيره
انتهى وهذا الاثبات عدم الظلم حقيقة قالوا عدم الظلم لوجود
نور روحه وحجبه انتهى وانه جرم نور يقتضيه ظلمه فلا
نفى عن الظلم مطلقا وتحقيق انه لا ظل ظلمة لغضيرة اللطيف
حقيقة صلعم كما قال لم يكن الرسول الله صلى الله عليه وسلم
ظلم ولم يقيم مع شمس السحر ولا مع سراج النج مقصدا اخرهم وذلك
عدم الظلم حجة على قوله اول الغضيرة ثانيا من حيث منشأ شبهه
من ثبات الروح وملكوتية وبنى اولية من حيث معادله بحسبه
وان قيل حصول شبه وجوده بسلوكه خارجا في الاول صلعم
من ثبوت تقدم معننى عليه من وجوده صلعم فزمت مشافاة
في البقية وندمها وجمعت ثانيا باولية من حيث حصول
شبهه من ثبوت تقدم آخر من اهل خالق في حد صلعم
ش واما لا يجوز ان م او من غيره صلعم على علم الخالق

الاول غير فخرت المناقاة والاجتماع المذكوران وقوع دور من
 من اى الاول غير كفى اولية يحصل شذيق بعضها من بعضها واطلاق
 اولية فما يوجد فيه صلعم من سلوبات لها وجود خارج هي كمنشاهات
 لما قيل فاما الذين في قلوبهم زيغ فيستعجلون بانسابه تبخار لغتته و
 ابغاثنا وليده و ما يعلم تاويله الا الله والراستخون في العلم يقولون انساب
 كل من عند ربنا و ما نذكر الا الاول والاياب و وني غير صلعم جاز وجود خارج
 لسلوبات يحصل شبهة من ثبوت تقدم مبنى عليه من وجود صلعم واولا
 من يوحده او وجدانه من شيء فالاصل على ما اشار الله تعالى من
 في الانبياء وحفظ في الاول والاياب وسعونه في المؤمنين غير ما فقط نظر
 ما ذكر في استماع نظير صلعم في موجوداته و سلوبات صلعم اللهم
 سلم على محمد النبي ذرك وعلى اذنيه كما تحب وترضاه وشفعه فينا ورضينا
 ذكر كيفية تفسير كريمه يوم يقوم الروح والملائكة صفا
 لا يتكلمون الا من اذن له الرحمن وقال صوابا انما
 شفاة اختار حبي حضرت حمزة للعالمين صلعم وني
 لا تنفع الشفاة الا من اذن له الرحمن ورضي له قولا

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الله وشتعیند وفضل علی رسول محمد وشتعنه علی الله وصحابه
 اتباعه اجمعین بنمود سبانه یوم یقوم الروح و ملائکه صفالاتیکم
 الامن اذ الی الرحمن قال صوابا ترجمه روزیکه استاد خوانند
 روح انسان ملائکه صفات ده کلام شفاعت کنند مگر آنکه اذن کلام شفاعت
 فرمود یا فرماید از الرحمن آنکه گفت سخن صواب شفاعت باید داشت
 یوم یقوم الروح و ملائکه صفات طرفت عدم لایکون نصیبش
 نه قبش و نه امانی ظاهر ترست پس این جمله مستغنی از حدیث
 است و لایکون مستغنی از حدیث تواند شد بنا بر ضمیر جمع پس این
 از روح و ملائکه همه ملک را و است چنانکه نظر است که سخن شفاعت
 انبیاء هم واقع نشود و و حال آنکه عموم محلش بآنکه این نفی
 اثبات شفاعت در مقابل دعوی شفاعت ملائکه نیست بل محمول است
 هم و خیریت مرادش بآنکه قلیل کار و بار دین با بنیاد خبر است
 هم مراد شده است هم مقتضی آنست که ای سخن شفاعت
 هم و اذن شفاعت جز باشد بحق تواند شد و کمال

سجانه لا یمکنک الذین یبعون من ذلک الشقاقه الامن شمس باحق
و بهم تعلیم هم بد آنکه عجله و قال صوابا عطف بر جمله شرطیه است
ش یعنی تکلم من اذن له الرحمن هم به تقدیر خبر از ش یعنی تکلم
هم و لفظ متضمن شرطش یعنی من هم بقدر کلام حق ش
یعنی تکلم من اذن له الرحمن هم و تغایر خبر از پیشترش تغایر شرط
بلطف متضمن شرط مفید کمترش یعنی من هم و بیشتر و طبعش
یعنی قال صوابا چنین که فرمود سجانه و الذ جائه بالصدق و صحت
به الایه بتقدیر الذی ای الذی استحق بعد صحت عطف جابه
توحد فاعل لازم افعال فرمود سجانه ان تقول نفس باسرق
علی ما فرطت فی جنب الله و ان کنیت من الساکرین او تقول
لو ان الله هدانی لکننت من المتقین الایه بتقدیر نفس ای تقول
نفس غیر الیتی قالت ایچند بعد صحت تردید بجا عمل اعداد بهر آنکه
کلام بعلم واقع است نه جوبیل و تردید بجا عمل اعداد لازم جمل است
و نیز تردید به قول است که متضمن فاعل خاص را نسبت به نفس است
نه به مقوله و اگر تردید به مقوله شود گویا قرائن مضمول خلاف نصا

والله تعالى اعلم بالصواب وفرد سبانه منهنم شفی و سجد الایه
به نقد بر منهنم ای منهنم سعید بعدم صحت عطف بر شفا بر اجتماع صحت
و چنانکه گوی اگر من ای که منی ای منی بقدر بر من ای منی ازین نظر
استدلالست صحت نقد بر بعدم صحت عطف بر بعدم صحت عطف
بر جمعه مشروط به سابقش یعنی من اذن له الرحمن هم پس تقدیر
نظم چنین باشد الا تکلم من اذن له الرحمن و تکلم من قال صواباً
توسیه عدم صحت بر جمعه مشروط به شری یعنی من اذن له الرحمن هم
این است اگر من اذن له الرحمن باشد بحق است و قائل صواب
شش شایر بحق است هم با اتحاد مستوی اجمال عطف اطراست
و اگر قول صواب مغایر شهادت بحق است زیادت قول صواب
بر شهادت بحق موقوف علیه شفاعت و اذن شفاعت شرط بی فایده است
چه قائل صواب بغیر شهادت بحق شفع و شفوع له تواند شد و
اذن شفاعت بشایر بحق خود و کافی است و زنی مهمل باشد با حقیقت
بفضل صواب پسین تا بهر معنی است عطف بر جمعه شش ای تکلم
من اذن له الرحمن هم و نقد بر شش چهار یعنی تکلم هم و شش شش

بلفظ من هم و لغایس جز از پیشین تغییر شرط بلفظ من مستثنی
 شرط منفید گشت و شرط به معنی قال صواباً هم مذکور شد در صدر
 متن چنانکه اکنون در شرح گفته شد و اگر او حالی گرفته شود
 منفید معنی مخصوص اذن بقابل قول صواب تواند شد و در ضرورت
 عطف است نه اجمال و لکن صحت نفوس لایسگون هم بعد از ثبوت
 مقدم تواند شد و نیز اگر لیسگون تقدیر کرده شود در جمله مستثنی
 هم و من مفعول لم نبودن لام بر مفعول له ش در بنجام خلاف اصلیت
 و حذف مصناف مع لام ای شفا قد من ش اذن هم تعلیل
 بی دلالت و بی ضرورت است و زیادت بی فایده قول صواب
 و اجمال اذن ش با متیاجش بر قول صواب هم همچنان است
 که مذکور شد هم و اگر تکلم تقدیر کرده شود با متیاجش فعل ش
 یعنی تکلم هم بر مفعول له براد شفع مافع منواتیه من برابر شفع
 است ش چه تواند شد که جان شفع باشد جان شفع هم
 و نیز قول صواب بر وجه توانش و سخاوت شرط مفعولیه له من الم
 ش چه شفعه موقوفه بر نهادن سخن است نه بر قول صواب

هم وفا علی دیگر معلوم نه سخن در لایم من بر مفعول که هم و صفت
 من مضاف ای شفاعت من اذن من و زیادت من بیفایده
 قول صواب من و آیهال من اذن من همچنان من که بالاندر خود
 هم و نیز بدانکه صواب در مرتبه اعتبار من مجوز جواز من است که خاطر
 خاطی است و شهادت بحق در مرتبه وجوب من مانع جواز من
 که خافش عاصی پس صواب بمعنی شهادت بحق نتواند شد و نیز
 بتقدیر حکم اخراج بعضی لاکنه از قول صواب برادر شهادت بحق
 که باشارت خلاف شرط است باطل مگر اخراج روح انسان
 از اینجا است که از روح روح انسان مراد است و از صواب کلام شفاعت
 و نصیب بقول یارب امتی امتی حضرت رحمة للعالمین صلعم و
 شفاعت من صلعم نیز عطف بر جمله بالا اختیار من نه باذن من و
 ثبوت متقدم من مرفوع لا یمکن و از نصاحت و بلاغه این که میست
 که جواب به عیان من ای آنکه عفت دکنده شفاعت را از غیر شاهد
 و آنکه اعتقاد دکنده شفاعت را از شاهد بحق بی شفاعت حضرت بنو الحارث
 صلعم هم از ان پدید است که نفی کلام شفاعت از غیر شاهد بحق است

بنا بر تخصیص اذن بشا بر بحق و ثبوت کلام شفاعت بشا بر بحق بعد
 شفاعت اختیاری حضرت بنی الرحمة صلعم است بنا بر اقصای
 نفی بر ثبوت تقدم را و از ذکر حسن ایشانت بر حجتی بیشتر بواسطه
 بواسطه تضمنی بر استحقاق آمرزش تم المرام باسلام و گفته شد
 که روح ملکی عظیم بحمد است و نیز جنبر علی عم و نیز نفی غیر ایشان است
 این اختلاف در دین هم در جنس اختلاف سلف با قاری و پیش
 و الله سبحانه یعلم الحق بالسرائر و موالفوا الرحیم باید دانست که عید
 یوم سده لا تنفع الشفاعه الا من اذن له الرحمن و منی له قولاً باکره
 یوم یقوم الروح و الملائکه تسفل لایکلون الا من وافق الحق
 متوافق الورد است تنبیه مخفی که می یوم سده لا تنفع الشفاعه
 امر باید دانست که صده رضی تعین است و در اینجا بلام است
 پس مقتضی تخصیص قائل قول ضا است و قائل بمقوله رضا ای
 شاه با نیچا اعتقاد اهل سنت و جماعه است عام است و قائل
 بمقوله رضا یعنی شفاعت با نقصان محلی خاص است و ثبوت
 تقدم برای سده نفی و عموم مقوله بموجب قول هم نافی است

قال مستی و آن رضی قولاً ظاهراً است که استغفار برای مومن
 از هر ضیاعی بخفارت و توبه باید داشت که درین یکمیه اگر او حلیه
 گرفته شود و منقشه مخصوص ازین قائل قول ضا تواند شد و نه
 نه خلاف است نه اهل و لکن صحت نفی من لا تنفع الشفاعة هم بعد
 مثبت معتقد هم تواند شد و توبه باید داشت در صورت تقدیر نظم
 به لا تنفع الشفاعة لاحد الا تنفع لمن اذن له الرحمن و مورد رضی قولاً
 مخصوص منقول است ازین له الرحمن است لکن عموم فاعل است
 از فاعل مقوله ضا و غلبه آن در شمار در طرف غیر قائل مقوله
 رضا و عارض ثابت است یعنی که غیر قائل مقوله رضا
 غیر شاید صحیح شفع تواند شد هم است کفیف العموم و دلیل
 بر خصوص قائل مقوله رضا یافته نمیشود و کفیف مخصوص مقوله
 رضا با هم عام است ازینجا است که فاسق بفعل خلاف رضا
 شفع له تواند شد نه فاسق بقول خلاف ضا ش درین
 نه ازینجا که در توبه قولی معتزله که با استدلال این یکمیه گفته اند که فاعل
 بفعل شفع له بخفارت است هم در صورت تقدیر نظم به لا تنفع الشفاعة

من احد الا تنفع من اذن له الرحمن بمريضه قولاً مخصوص
 فاعل ای من اذن له الرحمن است لکن عموم مفعول است از قائل
 مقوله رضا و غیر آن که در مستثنای در طرف غیر قائل مقوله رضا
 معارض ثابت شده است یعنی که غیر قائل مقوله رضا ای غیر
 بحق مشغوع نه تواند شد هم است تلیف العموم و دلیل بر خصوص
 یافته نمی شود و تکلیف مخصوص و عموم مقوله رضا هم به عموم قول از اینجا است
 که سوم فاسق بقبول خلاف رضا شفع تواند شد مگر بعد از حضرت
 خودش نه فاسق بقبول خلاف رضا و در صورت تقدیر نظم
 لا تنفع الشفاعة من احد الا تنفع من احد الا اذن له الرحمن
 و بمورضی قولاً مخصوصین فاعل و مفعول است لکن صحه نفی ش
 لا تنفع الشفاعة هم بعد از ثبوت تقدم تواند شد پس چه بدارد عموم
 شود متوافق معنی که می بوم یقوم المرح ای چنانکه مذکور شد
 و باید داشت یونس در عام است و لکن مراد روز قیامت مخصوص
 محل است و مفعول ثانوی ای مشغوع بخدمت متوسع است و لکن
 بهر جهت واتی در جهات مخصوص محل است مثلاً اگر عموم

بر منده و توسع شعول ثانی نظر کرده شود شفاعت عامه الزمان و
 عامه المشفوع است هم والله تعالی اعلم بالصواب اللهم صل وسلم على محمد
 بنی الرحمة وعلی جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فینا ورحمنه
 ذکر کیفیت تنسیب کریمه اذ اخذ من شایق الفین لما تمسک
 من کتاب و حکمت ثم جازکم رسول مصدق لما معکم
 لتؤمنن به و لنقضه الی اخر الآتیه فالولیکم القرآن
 بآیات عظمه و فضل حضرت بنی الانبیاء غیرش علیه
 علیهم الصلوة والسلام
 بسم الله الرحمن الرحیم

شکر الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه علی الله و صحابہ و انبا
 اجمعین شیخ حسین عظمی سرور دنیا حبیب خدا منظر کبریا
 بدانکه یاد دهنده الله تعالی حبیب خود را تشریف با خطاب غیرش
 بقبیلها بالمراد از عظمه بر غیرش باوصاف کاملش بنابر منظره
 تماشای سببیه تکمیل معرفه الله تعالی بمعرفه ذاتش صلعم و ظاهر در
 شایان آن عظمه را هم در عالم شهود چنانکه ظاهر کردش در وقت

یتفاق قال الله تعالى اذا نزل اليك من ربك كتاب فخذ به واما ما في
 وحكمته ثم جارك رسول مصدق لما حكم لتؤمن به ولتنصرته قال
 اقرتم واخذتم على لکم امری قالوا اقرنا قال فاعلموا وادانکم
 من الشاهدين فمن تولی بعد ذلك فادانک هم الفاسقون باید است
 اخذ موكداً بصل لغت ممنوع الجواز است مشی در خلاف آنند جائز
 نباشد هم یتفاق مصدق بمعنی استوار داشتن است پس مخصوص باشد
 بذكر مضاف الیه مشی فاعل بمنفعل که مقتضای معنی در است هم
 پس بر لاله نظم مشی اسی اند هم بمعنی استوار داشتن عهد است این
 اخذ یتفاق خاص از انبیا غیر رسول جاری است مشی چنان که از
 استثنای که در معنی جبار که مذکور خواهد شد انبیا را الله تعالی واضح است
 هم نه از غیرشان چه دلالته بر غیرشان نیست نه از صراحة اطلاق چنانچه
 ظاهر است نه از وجه شفاعت و بلائنه کما فی قوله تعالی الا انما نقر
 انهم یحذفون انما استیسیه قریبه فیما یلطفنا فانه از وجه
 خصوصیه خطاب باللفظ کما فی قوله تعالی یا انبیا اذ انزلکم
 السور الا یخصونک بالخطاب باللفظ حضرت حبیب الرحمن صلیع

و مخصوص الخطاب بالمعالمه غیر حضرت صلعم است بدلالة ضمیر
جمع مخاطبش فی طلبتم هم و لکن اشکرت لکیمین علیک مخصوص
الخطاب باللطیف حضرت حبیب الرحمن است صلعم بدلالة ضمیر
صلعم و مخصوص المعالمه غیر صلعم بدلالة امکان اشکرت نه خطاب
فرضا و تقدیر مخالف غلطش صلعم و نیز تحقق شرط و جزایش
بدلالة ازا مضی ای اشکرت و مضارع بالام تاکید و نون نصبیه
هم مانع فرض و تقدیرش چه فرض و تقدیر در غیر محقق تواند
نه در محقق هم بخلاف و من یقبل منهم انی الامن و نه قد لک
نخبر بهنیمش که مانع فرض و تقدیر نیست هم چه این کلام است
بمقابله آنکه ملائکه را گفته اند نه آنکه خطاب بکلام پس فرض و
تقدیر را گنجایش است در معارضه و بصبغه غیر محقق و ایتبار کتا
اصالتا بالذات باشند باصالتا بالعرض به تبع دون الاحتیاج
و ایتبار حکمه که اصالتا بالذات است و پس مش بدانکه ایتا
کتاب بانبیاء اصالتا بالذات چنانست که قرأت بحضرت ^{صلعم}
عم و اصالتا بالعرض به تبع دون الاحتیاج چنانست که

تواتر بمحضرت تحریر و غیره علی نبیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام و آثار حکیمه
 اصالتا بالذات است و این اصالتا بالعرض و بغیر انبیاء متبع مع الاحتیاج
 هم از خصوصیات انبیاء است پس بغیرشان که عرضا متبع مع الاحتیاج
 بی دلالتی منسوب نتواند شد پس ای تیار کتاب حکمت هم چنانکه در کتب
 و ان الذین اوتوا الکتاب لعلیون ان الحق من بهم الآیه دلالت بر نبویه
 محلی بر بغیر انبیاء است و در کرمه الذین انبیاء هم الکتاب یعرفون که
 یعرفون انبائهم و ان فریقاً منهم لیکفون الحق و هم لعلیون الآیه لاله
 از نظم بر بغیر انبیاء است و این میثاق غیر است از میثاق ربوبیه و
 عبودیه که ظهور در شش حسین موقوف عالم شهود محل تکلیف است نه عالم
 برزخ مشرب پس ایمان بر ربوبیه و عبودیت سجالست یا کس استبداد
 عالم برزخ است معتبر نباشد هم و این خاص است با نبیاء غیر
 رسول جاتی و میثاق ربوبیه و عبودیه عام است با نبیاء غیر هم
 علی نبیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام پس خصوص را نخواهد داشت معنی
 قسم چه لفظ میثاق و لاله از لعمریه و هم نه قرینه نظم بر معنی قسم نمیکند
 و نه تفسیر بر و نه تفسیر بر سادسده جواب قسم چه در جواب قسم لام بر توفیر

کافی بود پس برکنش زائد خلاف فصاحتی بلاعت
 است و مفعول یعنی مجری مع میاید همچو ذلک لاجن و چون سادسد
 مشیر خود ماسد مده است استفهام لاجن از هر جهت لغین جمع
 اسم صفة عام است و الف و لام عهد و بیان باقتضای
 معنوی فاعل مضاف الیه صفت است و تواند شد که ازین
 مراد انبیاء اولوالعزم باشند بدلالة ایتار کتاب حکمة اصالت
 بالذات پس دیگر این متبع ایشان باشند باصالت و لام تأید
 مشایخ و زهد است از فعل اتیت فصاحت و بلاغة برای تحکیم
 تخصیص مفعول مقدم از فعل و ما موصول مع تعلقات لاجن
 مفعول صفتش ای شایق م متنازع و همین موصول
 احد المفعولین مقدم از فعل اتیت است و ضمیر واحد مکمل فاعل
 مشیر بر مرتبه اختیار تجرد ذات بحت است که منشأ تعیین وجود
 باوجود حضرت محمد است صلعم و گم خطاب بکس و تعیین منشأ
 تعیین وجودشان صفات است اش حقیقة این مع
 عارفان حقائق میدانند م مفعول دیگر اتیت است

تصیغه ماضی بجای مضارع هم بر مراد تحقیق وقوع فعل زیاده
 مستقبل است و زنه مستقیم تواند شد و این فعل از فاعل واحد
 در مقابله مضارع میل متخالف الاوقات و کیه در است و از مرتبه است
 مراد موصوله احد المفعولین بایجاب حکم و این جمله لما انکم تنضمرون
 معنا و پارشته ماضی جزا است تقییم المعنی است بر قرینه جمله هم بار که
 بالتونین و التثنی پس محذوف است ش ان خرام هم بر
 اختصار کلام و بلاغه توسع مراد هم بهیچ وجه و تعلیقه و تعلیقه
 و غیر هم پس بوجود دلالت بر حذف بقایای ش و و قرینه مذکور
 که از آداب فصاحت است هم پس هم بهیچ وجه و التثنی
 مصدرش ای ثبات هم معطوف علیست و در تحت فعل لاخر
 ش ای ایت هم و ثم بای تعقیب بالمعربات منفید عطف است
 تحکیم و جابرش که ماضی بجای مضارع هم بر مراد تحقیق وقوع
 فعل زیاده مستقبل است و زنه عدم استقامه معنی خود ظاهر است
 و ضمیر متصل جمیع مخاطب مفعول و رسول بنوین معرفه فاعل
 معروف فی الشیاق ش فی وجه اجماعیه هم موصوف بصدق

از آنکه در این زمان خاص باورش عین حاصل جابر است
 و معنایش تواند شد اسلام پس بنا بر اقتضای این مستثنی است از
 استثنای خاص بعد از آنکه بعین هم در معانی فعلی است
 پس معنی ثانیه آن است که نباشد مخصوص بالمجتهبه مستحق نشود
 نه به توفیق مگر به سبب غیر مستحق این المعنی است و مخصوص بالمجتهبه
 مجهول فی الیقین است فی وجه المجتهبه هم و حال آنکه انبیا در وقت
 یقین عارف به خود نباشند و بعد از آنکه قائل به حقایق باشند و
 از یقین که حضرت نبی امی عارف و مستور نباشد در وقت یقین
 و هم سبب شناسا و حال آنکه فرمود سبحانه و شاء و شهود الایه و غیر
 استثنای نباشد لازم است اینست که اخبار جابرین نباشد ختم انبیا
 صلعم و چه حال باشد فرموده حق تعالی و کون حول الله و خاتم النبیین
 فاما الا انما فیهم من فرموده حضرت صلعم الا انما عاقبوا القاب
 الذی پس سبب استحقاق علیه فی مشکوٰۃ و تسلسل تا تناسلی لازم گردد
 و خبر یقین و توفیق مجتهبه بعد من بعد غیر محقق است این استثنای مقتضی
 بابق خاص از انبیا غیر رسول جاسی است که در متن سابق مذکور شد

و این نسبت که در ضمیر مستتر متصل انیکم مذکور شدش بمعنی
 فاعل جابر منظر مرتبه اعتبار تعیین ذات تحت است که فاعل تحت
 است و معانیست که همان مفاعیل اتی است منظر مرتبه اعتبار
 صفات م و تحقق وقوع فعل واحد از فاعل واحد بر مفاعیل چنان
 که همین فعل و فاعل در مقابل مفعول است تنبیه بدانکه از جابر
 اگر مراد شود جابر احد کم دلالتی از نظم بر آن نیست و برین ادو نیست
 که محبت آن سول در وقت حیات احدی از انبیا بود پس آن که انا
 نسبت نظر و تعقیب بالمهلت و ضمیر جمع لثمن و لتنصرن است
 پس فجار می بایست نه ثم جابر و لثمن و لتنصرن بضمیر واحد
 نه جمع یا نیست که محبتیه واقع شد بر احد از اهل برزخ مهلت
 پس آن که امانند و تغذ بر جمع اهل برزخ و در ایمان نصرت
 از ایشان جبر است پس چه وقوع محبتیه بر واحد از اهل برزخ
 و ایمان نصرت از و جمعی از آن برابر است م و این اخبار بشار
 از کتب معتدله رسل الله تعالی نسبت در پس آئیده چراست
 تا آنکه از گمیه کان بمبشر بر سول یاتی من بعد اسماء احمد الایه

ظاهرست و از آنست نبوتش مسلم پیدا که مراد از تم جابر کم داشت
 مسلم پس اگر درین حال شایع وقت حیات یا برزخ چنانکه
 مذکور شد هم مجتبه واقع نشد باطل شد خبر محقق الوقوع مجتبه و اگر
 مراد بشود فعل مذکور در فاعل واحد بر مفعول از مفاعیل متخالف
 الا و ان پس اگر بعد فاعل فاعل موجود دیگرش است لزوم تناسخ
 خلاف تحقیق و اعتقاد اهل سنت و جماعه و اگر بمقای فاعل است
 فعل مذکور در باطل و اینکه باعتبار وجود در زمان متوسط خاتم الانبیا
 نباشد و باعتبار وجود در زمان آخر خاتم الانبیا باشد پس واقع شد
 بر دو اعتبار در شخص واحد پس آن ایمان آورده شود که خاتم الانبیا
 نیست و هم ایمان آورده شود که خاتم الانبیا است فحقت الایمان
 و دیگر احتمالات مشوش خاطر درین مجتبه از فاعل واحد بر مفاعیل
 راجع شود بهمان وجه حال سابق و اگر مراد شود ازین مجتبه بعض
 پس بعضی مناسب نظم چنان بود و جابرکم بعد بعض مصدق
 شکرکم لغوین به و بقصره بصیغه واحد جمع و بعد بعض مفعول است
 و مفعول بضرورت محذوف خواهد شد و این حسن جابرکم

در این وقت حیات پیغمبر سابق باشد یا بعد حیات و در شاه
 اولو العزما این فنح معطل اولو العزم مخالف غطش و عطشه متش و قم
 شود یا تبع بالاصالت و از نیاحت که بعث اولو العزم بعد متهم
 زمان قدرت است یا بد نیست که این محبته فارغ از انبیا سابق
 متواند شد چه فارغ در فاعل و مفعول تواند شد چنانکه بعث پیغمبر
 فارغ از پیغمبر سابق است پس عار جوع بصیرت نظم یعنی وقوع
 فعل واحد از فاعل واحد بر مفاعیل کند و این لازم عالم بر رخ است
 و اگر این بیشتاق از بر واحد در وقت نبوت عالم شهود است شاهر
 احتمالات سابق است آنگونه به و لغزش مضارع سو که محقق
 بلام تاکید و نون تقسید استمرار و اخبار انشعاری امر است و اقتضا
 استفهام نیزش مشیر است م و الا استفهام محاض شود
 خبر محقق را و نفی سود بامر بنابر نبودن عالم تکلیف از لا و برزخ
 پس بیان انبیا عم کمالات آنحضرت صلعم در حالات شهود
 علیا بوجده صلعم بنابر بیشتاق است که مفید تکمیل معرفت الله
 اتمالی بمعرفه ذات و صفات آنحضرت صلعم است عروج

الحقیقه المحمدیه و نزولیه در اعلیٰ نمیشود و در عالم برزخ پس همان
 ایمان نصرت از عالم برزخ علما بشهوده صلعم بنا بر محل است
 که نصیبی بجز بعض در جات فاضله ایشانست این فایده بلا فقه
 با ستم را از مضارح است و این ایمان نصرت با صالت است
 نه باستیاج و جمع نمیشود و اصالت با حقیق و غیر است از ایمان
 بر بوبند و عمل معبودیه که معین موقوف عالم شهود است چنانکه
 خود از لقونین به و لکنصر نه و سینا میفرمید متصل مقولش
 ای در لقونین به و لکنصر نه م راجع بر بول است نه با موصوله
 در تحت مصدرش ای شیان م یا فعل م ای اثبت
 م چه بنی ابو اصول مرتبه نبوت انکشاف کتاب حکمه بجز
 ایثار دفعه است نه تدریجاً و نه لازم منقصت در مرتبه نبوت
 است پس لقونین به و لکنصر نه جزا محقق الوقوع از شرط
 محقق الوقوع ثم جابر است و اگر راجع شود با موصوله تحصیل حاصل
 بانکشاف مذکور است و جمیع ثم جابر کم مهمل لتعلق و اگر شال
 باشد با موصوله بنا بر تعقیب پس ضمیر جمع می بایست که ما

فذلک اقرتم و اخذتم مشیئة امر است بنابر سقته نام و از زکاة اشارت
 است بعمل کتاب و حکمت و ایمان نصرت مذکور و اقرنا بمحدث مفعول
 فتمساخته بنابر دلالت نظم بر این باید دانست که از صراحة نظم این کلمه
 نظر وحدت فعل محبتیه و تحقیق وقوعش از فاعل واحد و مفاعیل
 و سببیت این محبتیه برای التزمین به و تفسیر و تشنار فاعلش از
 مفعولش واضح است که محبتیه رسول برانبار اهل برزخ واضح
 و آن رسول برتبه علیا خاتم الانبیاء و نبی الانبیاء است همانا
 سید عالم محمد رسول الله تعالی است صلی الله تعالی علیه و سلم
 لما قال سبحانه ما کان محمدا با احد من جاکم و الکن رسول الله خاتم
 الانبیاء الایة نبوتاً و رتبه و قال صلی الله تعالی علیه و سلم فقلت
 الانبیاء رست الی ان قال ختم فی انبیون و اه مسلم فی کتاب
 المساجد و تعلیق اهل عالم برزخ بابل عالم شهود است و اقار
 اوصاف ذاتیه و فعلیه در عالم برزخ و ارتفاع و انفاع اهل
 عالم برزخ و اهل عالم شهود و از یکدیگر و این محبتیه رسول الله
 تعالی صلعم بانبار اهل برزخ و ایمان عمل ایشان برین تخصیص

که از توفیق و تشرف و آسینمایه تبار جمیل بعضی درجات
 فاضله نشان است که تعلق بوجود و سهود حضرت بنی امی شد
 و تشریف شان بشرف آن پس مخصوص الوجه است با نجه مذکور
 به خصوصیه تکلیف مده و تبع بالا احتیاج و از خیا است که حضرت ^{سید الانبیاء}
 صلعم بنی الانبیاء بمسئوع انطیست ختم نبوت و علو مرتبت اهل
 و السلام علی محمد و فضل الرسل الصلوٰه و السلام علی محمد خاتم الرسل
 الصلوٰه و السلام علی محمد لم یخلق مثله * الصلوٰه و السلام علی محمد
 لم یخلق مثله * اللهم صل و سلم علی محمد النبی و علی آله الطاهرین
 کما تحب و ترضا و شفعه فینا و ترجمناه باید داشت انبیاء علی نبیاهم
 الصلوٰه و السلام بوجود و نبوت در عالم برزخ زنده و متصرفانند
 الله سبحانه و تعالی اعجازا چنانکه این عقیده جمیع اهل سنت و جماعت ^{قائل}
 سبحانه و لا تقولوا المنبتیل فی سبیل الله اموات بل احیاء و کلک لا تشعروا
 و لا تحسبوا الذین قتلوا فی سبیل الله اموات بل احیاء عند ربهم یزیدون
 فرماین یا ائمه من فضله الایست تفسیر این دو کرمیه در ذکر فضیله
 الرساله و النبوت است عم و قال صلعم الانبیاء را حیار فی قبورهم و

یصلون الحديث همچنانکه این صلوة در عالم برزخ است آن
 ایمان و نصرت نیز من تولى بعد ذلک انخ این جمله شرطیه جزا
 شرط محذوف است اذ اکان الامر کذا ای الميثاق الذی تعلیق بحقیقه
 رسول مصدق لما بهم و ایمانهم و نصرتهم و از من نه ایمان حضرت
 خاتم الانبیاء مراد اند بنا بر تحقق تولى و عموم من بی تخصیصش
 اسی نفی بود سبحانه فمن لی منهم نه انبیاء بنا بر عصمتشان و تحقق
 ایمان و نصرت از ایشان عم بدلالة نظمش چنانکه برسا کان بین
 تصوف اعجاز نصرت حضرت خاتم الانبیاء و دیگر انبیاء علی بنیا
 و علیهم الصلوة و السلام از عالم برزخ عیانست شعر انتابا رسول الله
 گردلیت باید از در دستا بم و ماضی بر مراد تحقق و وقوع غلست
 و مشار الیه ذلک اند میثاق است بنا بر تحقق هزار شرط اذ اکان
 الا و کذا چنانکه مذکور شد و نه انما ای قلا من ضمائر معنی است
 که زیاده اشقی ماضی است اسم تاء جمع شرعی از شکم که در جزا
 مشید است بر مراد است از جنسیه من و ضمیر جمعش ای هم هم
 سو که است برضی معصین باید داشت که جمله از اخذالی قول

من الشاهدین شخص مقدمه اثبات تعظیم فضل حضرت معظم
 و افضل مخلوقات است و بمنی ترتب امر باشارت مقدمه حیات
 قوله تعالی ان الله ولائکته یصلون الی الایه مقدمه اثبات
 و تعظیم است و بمنی ترتب امرش ای یا ایها الذین امنوا صلوا
 علیه وسلم تسلیم و جمعه فرقی الی قول هم الفاسقون متضمن امر
 بالانشارت موافق مقدمه مثبت المراد و حکم معرض است و درین
 کریمه عجب از پیشینگی حال حال معرضان است باینکه از صفات
 بسیار باشند باشارت تحقق قولی از ماضی و اشارت جمعیه او
 هم الفاسقون بطرف کثرت از جنبه متباینه سبب دلالت
 بر معنی قلت و کثرت میان قبی و اولئک در نه مشار الیه
 اولیک هم معدوم و تعارض میان شمول و جزاء موجود است و
 کثرت موجود و بعضی شان عجب العقاب است بعضی شان مراد
 و بعضی شان جائز العفو است بعضی نا فرمان بر بد لاله و بعضی
 چه منق شامل است کفر و کبیره و صغیره و کرده را بخلاف کثرت
 که شامل نیست کبیره و صغیره و کبیره را هم و تواند شد که بعضی

کفر باشد پس واجب العتاب است و بعضی فی کبیره یا صغیره
 یا مکروه پس جایز العفو است هر که خواهد از سجایه عفو کریم از اینجا
 که تعظیم محمد رسول الله صلعم با بیان بکسب وجود کمالات حضرت
 صلعم و نصرت بکسب وجود مرادات حضرت صلعم است تا باین
 بجای آوریش ضیق است بر تفاوت درجات متوسلین و در حقوق حضرت
 صلعم کوشیده بنا بر نیازی چنانکه باید متغیر باشد ترکیب نحوی که
 لما انیکم الم متضمن شرط معنا اجزاء معنا محذوف ای لتعلم
 و غیره معطوف علیته ثم باربع متضمن شرط معنا اجزاء معنا
 مذکور ای لتؤمن به و انی معطوف به و انی معطوف به و انی معطوف به
 معصوم - معصوم با فاعل و معطوف معطوف علی فاعل و انی معطوف به
 معطوف شرط - قال انی معطوف به و انی معطوف به و انی معطوف به
 استفهام - استفهام اجزاء متضمن شرط معنا ای اذا کان الامر کذا
 - قال فاشهد و انی معطوف به و انی معطوف به و انی معطوف به
 اذا خذ - شرط با جزایه معطوف ای اذا خذ و انی معطوف به و انی معطوف به
 خود متضمن شرط معنا اذا کان الامر کذا انی معطوف به و انی معطوف به

جز از شرط اسی مجده فعلیه اذ کثر باین تقریر و در مسند که با ثبات و ایراد
 و جواب ایراد است در اختلاف مفسرین اگر نظر توانی کرد توانی رسید بدرد و مانند
 ان شارسه تلک باید و نیست اختلاف مفسرین از آنکه قطعه از سر حجاب خسته
 توسع اختلاف تا آنکه خلاف عهد است محققه اهل سنت و جماعه بنا بر روایات
 و لیکن اختلافی که بدلائل راجحه باشد او دافعی با جاست است و محققان
 تفسیر کبریست و از آنست که موافق مراد در مسند و من العلماء من التزم
 فی هذه الایة ضمرا آخر و اراح نفسه عن تلك التکلفات التي حکینا لا عن
 النجومین فقال تقدیر الایة و اذا اخذ الله شیان النبیین لتبلغن الناس ما بینکم
 من کتاب و حکمة قال الا انه حذف لتبلغن لدلالة الکلام علیه لان القسم
 انما تقع علی النفل فلما دلت هذه اللام علی هذا الفعل لاجرم حذفه خفصا
 ثم قال تعالی مجده ثم جار کم رسول مصدق لما معکم و هو محمد صلی الله
 و سلم لقومین به و تنصرت و علی هذا التقدير یستقیم نظم الاحتجاج الی
 تلك التعصبات و اذا کان اللام بدین التزام الاضمار فیه الاضمار الذی به یتم الکلام
 نظما بینا جلیا اوی من تلك التکلفات انتهى اللهم صل وسلم علی محمد
 البنی فورك و علی انواره کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و رحمنا به

وذكر كيفية تشيير الكريمة الم ترا الى ربك كيف مد لظلم
 ولو شئت بجعله ساكننا وحيدنا الشمس عليه وليلا
 ثم قبضنا له اين قبضنا يسير
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسوله محمد ونستشفه وعلى اله وصحابة ائمة
 قال سبحانه الم ترا الى ربك كيف لظلم ج ولو شئت بجعله ساكننا وحيدنا
 الشمس عليه وليلا ثم قبضناه اليها قبضنا يسير اعلم ان الاستغفار
 لشئوث ثبوت والروية من قلب بلالة الى رب نفقوا لهارب بصلته وكيف
 مد لظلم قال تشيير الى حرفة نظرية الرب بالذات وكيف لبيان
 به الدلالة والالف واللام اظلم العبد ذوان كانت الاستغفار علم
 اجنس فكيف الى صفات امية وهو ذو ظل توسعا بخذفه وحيد الشمس
 مع ظلمها شتمته في كلام بصلة ففكر اريدنا لنها على البهامة مهمل و لظلم
 به نقصه ذ اظلم هو به مندول بذاته وصفاته بظلمه فالظلم حادث
 بقدرته تعالى زياذة على صفاته الزائدة على الذات قبا حقيقيا
 به لانه لو شئت بجعله ساكننا اذ يكون من المعهود الذم تشيير الى

غير ما كن في غير من غير او بموجب باب من القديم والحادث المخلوق من
 كافي ذكر كيفية مرتبة الحجاب بين القديم والحادث المخلوق من وشر
 على ان الممدد يجعل اختيار بين ش لا بما اضطرار بان هم واطل نظر
 عنه اقال وجبنا انفس عليه وليا اعلم ان تحقق الدليل بالممدد لوجه الدلالة
 التي تدور بينهما والا لا تحصل فاعلم في مقصود تشبيه وجه تشبيه قائم نظر
 بذى نظر تحقيق ش لا محازيا هم وامداده به ودلالة اليه في
 حالت نظر ش لا في حالت بداهته هم ولا يوافق تشبيه في وجه
 غير المذكر فوجه تشبيهية تعلقة بين مشبه وتشبيه به وجه الدلالة وحصة
 على مثل على ان وجه تشبيهية اقرب تشبيهات ويمكن ان يكون المراد
 بالشمس وجود محمد صلى الله تعالى عليه وسلم اذ هو تحت مرتبة الحجاب
 ظاهرا فليس عليها والى صلبها في الغاية والاستعارة بالشمس
 متوسعة لمقاصد التشبيه التي يعلمها الله تعالى بصوابها ثم تعقيب
 بالهيات على كيفية اطل فقبضه بعد ذلك اثار يحقق الوقوع
 ش بالماضي للتحقيق والا لا يستقيم معنى النظم هم في مستقبل
 بيان الممدد وقبضه الى نفسه سبحانه وشر الى ان اطل متضمنة لقيام

حقيقة كانه كوش حادث بقدرته تعالى زيادة على صفاته
 الزائدة على الذات قيا ما تصفيا وهو احجاب هم وضمير المستقيم مع
 الغير يشير الى ان القبض الى صفاته الزائدة اذ هي مثا ر المدة قلل بقدر
 وقت الى ما قال سبحانه كل شئ االك لا وجه الاية فالتقبض بحسن
 مقابل المدة وفي الحال يصيد قبضا يسيرا بدالة ظل النسل
 فشرع في استدلال الذي تحت مرتبة احجاب قال هو المدة
 جعل كالم دليل لها يا الاية الى ما اشار والله تعالى اعلم بالصواب
 وان قيل ان اظل تحت مرتبة احجاب فيكون ظل اظل بقاء
 المجازي نه واهتمت اده به دليل الى رب المدة هو ذو ظل في الغاية
 مده فالتحطاب يشير الى ان المخاطب ظله فمعرفة ذي ظل الحق
 بظل ظل الذي يتضمن الوجودات والذي تنظم بالوجودات
 تتضمن السلوبات والذي هو اخذ لغيره وان كان المخاطب
 فالاستفهام مثبت ثبت لا يصدق باختلاف حال بعض منه
 ش اى العامهم ولكن الاستدلال لغير المخاطب كما تفهمنا الشمس
 عليه دليلا في وجه تشبيه من ش للتبعض من مقاصد نظرية الاستدلال

نزلت فيه من اى نطل من عليها الله تعالى بصوابها فالقبض
وقت البحث بمعنى الجمع في موافق القياسية ولكن قبض يسير انظر
ذا الجمع دفعة فالترجيح لمعنى نطل قبضاً حقيقياً متضمن في نطل فخر
احوال الحاجة الى تاويل نظم متعلق الى بالنطل والنطل بالاسفار الذ
موتى متوسط بين ضرر خالص وظلمة خالصة والروية بروية العين
كما قيل من اى التاويل النظر في تفاسير الالية الكريمة فان الاسفار
ليس نطل اذ لا ذو نطل له وليس من لول الوجود بالشمس لفقده ان يقدر
بينها بل هو مفقود بوجودها والمعرفة شئى بهى الحاجة الى غيره اذ هو
يعرف بنفسه ولكن يتنازع غيره الا المعرفة نظرياً بالاجماعية من
حاجة الى غير المعرفة شئى نظرياً بواسطة الاجماعية هي حجة المعرفة من
وجود الاسفار بدوي ثم ينفرد من فليس نظرياً ومنتهى عام ففهم
بنفسه وهو من ابرج الكذ قبل طلوع الشمس من فلا يحتاج الى دليل
في معرفة كما دلتها بر واذ لا يكون ^{بها} مدلولاً من ^{بها} فلا يصح
احصل ان معرفة شئى بعينه اذ البديهي لا يحتاج في معرفة
غيره ولا نظرياً يحتاج في معرفة الى غيره بالاجماعية والعند ما

فما حصل ان لا تكون معصرة الاسفار بدلالة الشمس ثم وجود الله
 نظري في حال دوران دلالة اليه فلم ان الاسفار وجود نظري
 وليس كذا كما ذكر والده تعالى اعلم بالصواب اللهم صل وسلم على محمد
 النبي نورك وعلى انواره كما تحبه وترضاه وشفعه فينا وترحمنا به
 ذكر كيفة تفسير المكرمة وان من شي الاليج بحجة
 ولكن لا تفقهون تسبيحهم الاله
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلي على رسوله محمد ونشفعه وعلى اله وصحبه
 واتبائهم جميعين قال سبحانه وان من شي الاليج بحجة ولكن لا تفقهون
 تسبيحهم الاله اي يسبح بحمده تعالى بافعاله تعالى بدلالة مفعول من
 خير وشر والافعال من مباد المعركة الى ما فرقه اعلم ان من الاليج
 متضمن الموجودات وهو مقصود الايمان الذي بعث الانبياء عليه
 على نبينا وعليهم الصلوة والسلام فهو شرك وصفي متضمن المبادات
 متضمن الموجودات وليس مقصود الايمان الذي بعث الانبياء
 عليه على نبينا وعليهم الصلوة والسلام فهو شرك اسمي فخص الاليج

متضمن الموجودات ما يخص و تيرت عليه الحكم المخصص من كمال الاشياء
 و ايجن و الملائكة مخصص بالتشبيح متضمن المسوبات منزها بالموجودات
 ما يخص و تيرت عليه الحكم المخصص من كمال غير الانس و ايجن و الملائكة م
 و ان لم يفرق بينهما لم تثبت الحكم المخصص فجاز خلوه من في الاله
 و خلوه كاف في ايجنه لعدم الاستحقاق للحكم المخصص و لو لم كذا و غيره
 الى ما فشرته قوله تعالى الم تر ان الله سبحانه من في السموات و من
 في الارض و الشمس و القمر و النجوم و الجبال و الشجر و الدواب الاله
 فالتفصيل بعد الاجمال لرفع احتمال ان يتجدد من كان الهه كالملائكة
 و ايجن و الانس و ان لا يتجدد من ليس الهه كالتشخيص و الجبال و غيرها
 و لو تجدد و اذ تفصيل التشبيح المتضمن موجودات و من الذعرم
 من تتضمن مسوبات منزها بموجودات بماش عاتيه بذى عقل
 غير ذى عقل مخصص به من تتضمن موجودات و تتضمن مسوبات
 منزها بموجودات م و الحكم المخصص من ايجن و الملائكة المخصص بما
 تخصص من الملائكة و ايجن و الانس و الشمس و الجبال و غير حمام و من
 تشبيح الله متضمن مسوبات منزها بموجودات و ايجن و الملائكة

والمشاكل سجدة المدهم واخرون الالهة فمن التبسيع حال وفيه حالات
 ومقال وفيه مقالات وبالغنى يكون حمده خاصا بافراد شئ نظرا
 الى شهوة الافراد من منشأهم وتصل الى غير منشأهم منشأهم وانحطاب
 خاص اذ يقفه لبعض فعلى تغليب فمقالا لهم بالتبسيع شئ آخر وبغير التبسيع
 شئ آخر كما كانت بالنسبة وصحابه واتباعه صلى الله تعالى عليه وسلم
 وسلم والله تعالى اعلم بصوابهم اللهم صل وسلم على محمد النبي نورك و
 على انواره كما تحبه وترضاه وشفعة فينا وترزنا به
 ذكر كيفية تفسير آية كريمة انا عرضنا الامانة على السموات والارض
 والبحال فابين ان يحملنها وتفضل بهنبا وحملها الانسان
 انه كان ظلوما جهولا لا يعذب الله المشافقين المناققات
 والمشيرين المشركين كما وتوجب على المؤمنين المؤمنين
 كان الله غفورا رحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونسئله صلى على رسوله محمد ونستشفه وعلى آله وصحبه
 واتباعه اجمعين قال الله تعالى انا عرضنا الامانة على السموات والارض

واجبال قاین ان حکیمها و یفقد منها و حکما الانسان ان کان
 ظلوما و جهولا لایعذب الله المنافقین المنافقات و المشرکین المشرکات
 و یتوب الله علی المؤمنین المؤمنات و کان الله غفورا رحیما باید دانست
 اما نه بدلالة الف و لام استخراق با انواع شش تعریف نوع در ذکر
 کیفیتیه الاصول در اصل ذکر نوع توان نیست هم متخالف وصف یا
 عمده و یعنی تعیین معرفه توحید الله تعالی و معبودیه اوست تعالی و محبة
 و معبودیه برای اوست تعالی و وجود عالم از مکلف و غیر مکلف متضمن
 موجودات واجبیه است یا متضمن مسلوبات واجبیه یا شامل موجودات
 و مسلوبات غیر متعارض شش معرفه موجودات و مسلوبات در
 ذکر کیفیتیه العلم و المعرفة توان یافت هم و انسان مکلف است با
 الف و لام استخراق با انواع متخالف وصف پس ظلم و جهول که
 و بعضا اوست بمباسبه جالش متخالف بمعنی خاص پس متضمن
 موجودات یا مسلوبات یا شامل موجودات و مسلوبات غیر متعارض
 چنانکه انسان است هم است و ترتب احکام خاص متخالف که حاصل
 متخالف و نه انواع و متخالف بمعنی خاص که است خواهد شد

چنانکه نظم شریف می فرماید بعد از ان فیض المصطفیٰ و المناقبات و المشرکین
 و المشرکات و میو با صد بنی المومنین المومنات هم مشیر آنهاست
 آنچه در بیان مانت و انسان ظلم و جهول گفته شد هم است
 پس نفسیه که چنین باشد تحقیق ظاهر کردیم این بات را بر آسمانها
 و آسمانیان زمین زمینیان و کوهها و کوهنیان و بارانها و بارانیان
 این مانتها پس انکار کردند از اجابت آنها و رسیدند از آنها بجهنم
 معرکه و جنبه آنها بجهنم جامعیه بطلیه بجهنم موجودات واجبیه
 که منتهای استعداد اجابت مانتها است نه از استغفار و اجابت کرد
 ان المانت را انسان تحقیق او ظلم و جهول است و از حاصل نجات
 اشارت است بلکه آن مانت خطی و اشتباه و اجابت آن مشققی باید
 در است که از انسان ظلم و جهول مانتها کنند که کافر و مشرک
 معنوی و مشرک باشند که کافر و مشرک ظاهرند و انهمه و من سجد بود
 من مانت عرض است هم جامعیه بطلیه و انهمه و من سجد بود
 و انهمه و من سجد بود و اجابت هم سجد بود لاله علیها السلام
 که بعد از آن مانتها را با حق تعالی که مشرک و مشققی باشد از

که مسلوبات واجبه است تا پس می بخا ظلوم و جهول معنی خاص آنکه ظالم
 باختیار کفر و شرک می شود در قرآن مجید است ان الشراک الظلم عظیم الایم
 فما للظالمین من نصیر هم و جهایل از کیفیت شرافت مآلها و وقت
 خدا بها و تواند شد که ظلوم از ظلمه باشد پس چنین است آنکه بظلمه کفر و شرک
 رسیده است در قرآن مجید است یخرجهم من الظلمات الى النور هم
 و سبب عرض امانت تمام حجت بود بر آن که خداوند تعالی منافقان
 و مشرکان را و بشناسد سبب عتاب است که تبدیل اجابت امانت است
 باختیار کفر و شرک هم بر رفع تحذیرش بعضی امانت هم در جواب
 کند الله تعالی بر مومنان بحضرت و رحمت و اوسجانه غفور و رحیم است
 باید نیست عجز از انسان ظلم و جهول مومنانند بعضی شان عاصیانند
 غفر الله لهم و انهم مومن حقیتی اند باجابت مآلها صدقاً که قصود
 بجا آورده حق اجابت امانت بر ناسیه استعدا دشان بوجود دل از
 موجودات و مسلوبات غیر متعارض و نمود پس می بخا ظلوم و جهول
 معنی خاص آنکه ظالم باختیار غصبان می شود در قرآن مجید است
 ففهم ظلمه الم نفسه هم و غافل از شرف سجا و حق اجابت

امانت و عذاب نافرمانی و تواند شد که ظلم از ظلمه باشد پس مستثنی آنکه
 بظلمه عصیان سجده و مغفرت بطی بالشان در دنیا بر سعادت ایمان
 بغلبه اصل شان که موجودات علی سلوبات غیر متعارض است و بعضی شان
 مستقیانند آنان انبیاء و اولیای آسمان هستند انبیاء مستند علی نبیا و علیهم الصلوٰه
 والسلام و آنهمه مومنین حقین هستند با حاجت مانده ها صد خاک سجده آمدن حق اجابت
 امانت برسانند استعدادشان بر وجود حق از موجودات پس در حق ظلم
 و جهول معنی خاص آنکه ظلم بر نفس خود کرد و باختیار تشنه نیاید است
 حق که مشار از لفظ صفاست هم در بجا آوردن حق اجابت امانت و
 تواند شد که ظلم از ظلمه باشد پس مستثنی آنکه عارف حق علی هر چه ظلمه
 رسید از جهل کفیه و کینه ذات و صفات استعدا حقش در حق امانت
 لایق که لا ابصار هم و حکمت در امانت ها و حجت بطی بالشان در حق
 سعادت بغلبه اصل شان که موجودات است باید دانست که بالمشافهت
 و ایشکیر و المومنین الف و لام متضار با انواع متخالف در حق است
 رفتمیم ذکر منافقان و مشرکان و مومنان و عصیان و شارت بران
 که نزول این آیه بر میوه گزیده کفیه ایشان است و الله اعلم بالصواب

و متخلف ثبات ثابت قطعی که عذاب کفار و مغفرت فجار و رحمة ابرار
 است مکرر و شد مکرر و اختلافی که تحقیق فرسیده آبی مستقیم بدانکه اگر
 الف لام متخلف از یاء عهدی برآمده و انسان متخالف معنی خاص علوم و
 آدمی بدانکه مذکور شد گرفته شود اجتماع تفصیلین جمع موجودات و مسلوبات
 متعارضین وجود واحد خواهد شد و ترتیب حکام خاص متخالف که حاصل
 بتجانس صفات انواع و متخالف معنی خاص است با شترک عام فیهیم
 باطل است و و آینه و متخالف معنی لگرو که ذکر شربت است یا وحی
 معلوم که دالالتی بر آن گویا و متخلف الف لام بهم شده است ش
 من بعد فتنی دیگر تفصیل اجمال سابق برکاست فهم است م
 و آید و از انسان علوم و جهول منافقان و مشرکان و مومنان
 نه و صیانت استند با شارت تعلق لعیذاب هم و مقبول هم نه انبیاء و اولیاء
 علی انبیاء علیهم السلام و اسلام تکلیف که انبیاء و اولیاء علی نبیاء و علیهم
 السلام و اسلام خیر المرسلین و خیر السالمین هستند و دالالتی بر این است
 گویا و علوم و جهول معنی غیر متخالف معنی خاص منسوب بکفار و
 فجار هم خواهد شد و حکم خاص باطل ش اعنی علوم و جهول

بمعنی متخالف بمعنی خاص که صفت انبیاء و اولیاء است علی نبیاً و علیهم
 الصلوٰۃ و السلام در معنی غیر متخالف بمعنی خاص کفار و فجار هم واقع شود
 و حکم خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاً و علیهم الصلوٰۃ و السلام و کفار و فجار
 باطل گردد هم و اگر انبیاء و اولیاء علی نبیاً و علیهم الصلوٰۃ و السلام
 مراد هستند نه غیرش ای منافقان و مشرکان و مؤمنین عاصیان
 هم و لاتی برین استثنای کجا و ظلم و جهول بمعنی غیر متخالف
 خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاً و علیهم الصلوٰۃ و السلام هم
 خواهد شد و حکم خاص باطل می شود یعنی ظلم و جهول بمعنی
 متخالف بمعنی خاص صفت کفار و فجار است در معنی غیر متخالف
 بمعنی خاص بانبیاء و اولیاء هم واقع شود علی نبیاً و علیهم الصلوٰۃ
 و السلام و حکم خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاً و علیهم الصلوٰۃ
 و السلام و کفار و فجار باطل گردد هم و اتفاق بی حمل امانه صحه
 نپذیرد و نه عرض امانه اتمام حجت باشد و نه نفاق سبب عذاب
 و نه ایمان سبب مغفرت و رحمة و ربط بعذاب و توب عیوض
 و عموم استغراق منافقین و مشرکین و مؤمنین مهمل و بر غیر استغراق

واللهی کجا و الله تعالی اعلم بالصواب و بر فضولی متعصب جواب
 ازین مختصر توان گفت ایستاده و اما باید و تدبیر و فصاحت و با غایت
 کریمه که از اعجاز است و در کلام در دهن نه تعصب و فیض الاله الفایز
 الذین یفقدون عهدهم بعد بیاقدهش ازین کریمه تا نیک برده عا
 کریمه انا عرضنا الامانه الیک انما نرجو ان یموت علی محمد
 نورک و علی النوار و کما تعبه و رضاه و شفقه فینا و ترجمانه
 ذکر کیفیت تفسیر الحدیث الشریف یا سر سر یا نور نور
 یا خزان معرفتی اذیت ملکی علیک یا محمد من لدن
 العرش الی تحت ارضین کلهم یطلبون رضا و انا
 اطلب ضامک یا محمد

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلى علی رسول الله محمد و نستشفعه و علی الله و صحابه
 و اتباعه اجمعین قال صلی الله تعالی علیه و آله و سلم عن الله تعالی
 یا سر سر یا نور نوری یا خزان معرفتی اذیت ملکی علیک یا محمد
 من لدن العرش الی تحت ارضین کلهم یطلبون رضا و انا اطلب

رضاك يا محمد احمد ثبت العلم ان ذات الله تعالى موجود ومع
 صفاتها فصفاتها الى مرتبة تجلياته سرًا وتجليات الصفات لجلالات
 نفسه وتعلقها التزاميا من كنهية تتضمن الالزام المذكورة في
 ذكر الكيفية الاصول في اصل ذكر الكيفية الالتزام هم الذي يظهرها
 الحق على شبهة منع من ذات الله تعالى وصفاتها سرًا وتجليات
 مقصود في الحديث الشريف قاضاة السر الى السر في بانية
 نفسه بقيام مجازي واضافة السر الى الحكم لا في بانية
 بقيام حقيقي فخص خطاب اخر يا نور نوري بانية نوري المذكورة
 تبرر مما هو تعلق التزاميا فالسر الذي من نور الله تعالى في
 مجازي محمد صلى الله عليه وآله وسلم على الالهة المسمي
 فخص خطاب اخر يا خزان معرفتي بظهوره من نور الله تعالى فاعلم ان
 محمد اعلم موجود مع صفاته صفاته سر فالكذبة كونه الله هم سر
 مقصود لغيره فلهذا سمي خزان معرفتي فالكذبة سر
 الكليات الشبهية في نفسه الكونية التي مقصود في ظهورها على
 شكله التي لا يعلمها الا هو فلهذا في سر سر يا محمد بعد ان اذا عرف

گفت که در این صورت من الفار شقیب متصل بمم فیها سر سر و الله
 و لعل قدیم و بدان من سران اعرف معبودم قاعد فحما طلب ابی آخر
 اذ بیت ملک ملک ابی غیر صلعم فی توسع صلعم من صلعم فی صلعم
 مقصود مقصود الا صلعم کما فی الحدیث الشریف یا محمد انا و غیر صلعم
 سواک لا ابلک فحما طلب ابی آخر یا محمد من لدن العرش الی تحت
 ارضین کما یطلبون رضا و انا اطلب رضاک یا محمد اعلم ان رضا
 الله تعالی کانه سور رضا محمد صلعم با تحاد حجاز بینها ظهور و قطننا
 و رضا محمد صلعم کانه سور رضا الله تعالی فی مرتبه التي تجبر علیها
 و یجوز فیها من معرفتی قاعلم ان الصفات اسبغیه الله تعالی
 نقدا انزاسیا فی غیر مقصوده فی ذکر انحاء و نراول انک من راسد تعالی
 انحاء و اصحاب یاس هذا وقع زعم زاعم انک یجب علی الله انی نور
 اول البصر فی انی ذکر کیفیه تخلف نور محمد صلعم انهم هم من لم یصل الی
 الحدیث البشرف فیلیسک و لا ین من المعصنین و لیات بخبرنا
 اللهم صل علی محمد و آل محمد البنی نورک علی قوادح کما تحبه و ترضاه و شفعه
 فینا و ترجمه نامه

ذكر كيف تفسير الآية الكريمة فاما الذين شقوا فني النالهم
فمنها زفير وشهيق خالدين فيها ما دامت السموة والارض
الا ما شار ربك فعال لما يريد واما الذين سجدوا فني الجنة
خالدين فيها ما دامت السموة والارض الا ما شار ربك
عطى زعيم محمد وزوه في اختلاف الذي في
الى صحته ما يصل اليها في الاستثناء

سید احمد علی خان

[illegible]

في انجر الى المبتدئ وتبليغه فيها تامل فيها ما دامت السموة والارض
 وجاهد اتمان في النار ^{والتجربة} لوجود الله في بعد فناها فتا كسيد
 للخلود على محاوره وان يراد السموة والارض في الدنيا بطل ^{المتجربة} الخلود
 لا لالاستدراك من يدخلون للاستثنا منه على اصلها من كما ذكر
 في كيفية الاصول في اصل كيفية الاستثنا والاستدراك من وما
 طرفية وقاسش كما اذ لم نمر كما يتدكر فيه من كرم فبا محال صفا
 الى اشار بمعنى مصدر فتا صله لكن لا يدخلون في النار وفي الجنة
 الى وقت مشية الرب اى محتاجون بمشية الرب في الدخول
 ومن وراثة ثبت ان دخول النار والجنة متفاوت زمانا على تفاوت
 عمل فيا دال الاستثنا لبعض الضرورة صحة فتا صله الا لا يدخل
 بعضهم قد رقت مشية الرب ويا دال الاستدراك لبعض الضرورة
 صفة فتا صله لكن يدخل بعضهم وقت مشية الرب فتا علم ان كان
 الا لاستثنا من جالدين كما قالوا اقتشويش في عدم خلودهم ومن
 في الجنة وفي عدم خلود كما في النار خلاف الثابت المجمع عليه
 ونكرم ان يكون من خاصا الذي عقل الذي يستحق للجنة وليس

في مقام ما عاين ذي عقل غير ذي عقل الذي لا يستحق المحبة
 والنار فلا يصح العموم في دخول المحبة والنار في محل الكلام من
 الذي في كسيفية الذين يشقوا وسعدوا هم الا الذي مخصوص من
 بذى عقل من الكلام من هذا اذ العموم وان كان الاستثناء من خالدين
 متعلقة بهم فيها في غير شقوي كما قيل لا يصح اذ بها صفتان للذين خالدين
 فيها ولا يكون خالدين فيها الا لها خاصا تامل في نظم الشريف
 على النور وان كان من الاستثناء من خالدين هم متعلقة بالذين شقوا
 بالذين ان كما قيل لم يتم خروج العاين من النار فدخل في المحبة سلمنا
 ان لا يصح استثناء الذي في داما الذين سعدوا ان لا يصح خروج
 السعد من المحبة فلا دخل في النار ومنه من اى الاستثناء من
 خالدين فاعلا كان او فعولا هم عطا غير محذوز من فاعلا كان
 او فعولا هم فاعلا الاستثناء وان كان من الاستثناء من خالدين
 هم متعلقة بتوقف الموقف كما قيل تفيد من المستثنى على المستثنى
 ولا يصح ان يقدمه فما لا يستقيم المعنى به استثناء من خالدين استثنى العلم بالصواب
 ان لا يصح ان يقدم على النبي فترك على انواره كما محبة ورضا وشفقة

ذکر حقیقت تفسیر حدیث شریف لیغان علی قلی بیانی لا استغفر
الله فی الیوم مائت مرتبه رواه مسلم در مشکوٰۃ باب الاستغفار
بسم الله الرحمن الرحیم

محمد الله و نستعین و فضل علی رسول محمد و نستشفع علی آله و صحابه اتباعه
قوله صلی الله علیه و آله و سلم لیغان علی قلی بیانی لا استغفر الله
فی الیوم مائت مرتبه ترجمه حجاب کرده میشود و بدو آئینه استغفار میکنم
درین روز صد مرتبه در مقصد این حدیث شریف اختلاف است گذشته
برگاه آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم عین ات الله تعالی است عزیز
چه جا است فقط در پنج سی است ظاهر بخلاف عقیده فطرت است
گفته شد در ترقی برستی رسید اولی در حکم حجاب بشود فقط این از سالکان
طریق کشف و شهودند و لاکن این فطرست باینکه ترقی برتری در معرفت
الله تعالی در حال انبیاء علی نبیاء علیهم الصلوٰۃ و السلام که لازم نقص نیست
نار و است همانا علم انبیاء عم در معرفت الله تعالی تریج است نبیاء
کمال نشان نبوت و لاخره خیر کمال اولی به عام در امر آنحضرت
است نه مخصوص بعد هم دلالتش این که میبایست تفسیر کرد گفته شد بجا

مدعی است که باین کریمه استدلالتی بر ترقی دارد م و گفته شده که استغراق
 در ذات محبت بسبب عدم امتیازش در حکم حجاب است فقط در آن نظریست
 باینکه استغراق در ذات محبت بی دلالت از حادث و از اوصاف قدیمه نیست
 پس تا موجود دلالت حجاب نتواند و بعد قطع دلالتی بر حالت باطله است ^{فکلیف}
 الحجاب بالاستغراق و گفته شد حجاب بقنا حادث بافتراق دلالت
 از حادث و از اوصاف قدیمه است فقط در این نظریست باینکه است
 صحیح و در معرفت الله تعالی به بقا و دلالت از حادث و از اوصاف قدیمه
 است و آنحضرت صلی الله تعالی علیه و آله وسلم بهره در کمال معرفت
 بی تدبیر است بنا بر این ثبوت فکلیف الحجاب گفته شد که بر جمیع
 بنابر حقه و آنچه لازم نبوده است حجاب از مرتبه تفرد رب اگر چه از
 مرضیات الله تعالی است پس استغراق است از حجاب فقط در
 انانیت چنین است پس جمیع مخلوق حجاب از تفرد رب است
 هم همین دانند و پس درین هم نظریست باینکه قلب شریف منزه
 رب العالی عن جمیع مخلوق از مرتبه تفرد رب حجاب نیارد این از
 آن دانند که معارف حقیقه ^{مستدام} بانطباق کلی منظرش عیان با کمال

رب العالمین باشد همانا سوار الله تعالی در بحر جمال بالکمال ب العالمین
 بمانا که قطره است بل کمتر از آنکه دانی در حقیقه جاسم محمد صلم هم چنانست
 و آن حقیقه جاسم محمد صلم با متعلق بقیام حق و مجاز بحقیقه خودش
 اینهاست فکیف احجاب و از حال ناقصا است که بر هر جمیع حجاب
 از قدر در رب بماند باید پس ناقص باین سخن بسد و نیز باید دانست
 که این چنین وصف آن رب الله تعالی صلم از تشابهات است پس
 است که این چنین احواله بعلم حضرت نبی کریم صلم نمائیم نه قیاس بحاله
 نفوس خود که تدریج لازم اوست بنابر نقصان استعداد و هم احتمال
 فضائل منقطع دلالت و نیز ظاهراست که حاصل لایان هم مفعول
 نمائیم که سبب حجاب است نماند گوشت پس حکم صریح محقق و مخصوص
 است افعالی مفعول ثانی م نتواند شد والله تعالی اعلم بالصواب
 و همچنین روح انحضرت صلی الله تعالی علیه علی آله وسلم در حالت نماز از
 تشابهات است بل لایکی که در تفسیر این حدیث شریف گفته اند
 اللهم صل علی محمد و علی بنی محمد و علی انواره که گفته اند و رضاه و رضاه
 و گفته اند تفسیر از حدیث دیگر حدیث م تفصیل فی الساجدین

[illegible]

معنی تحقیق گرفته شود فایده اش میگرد و معنی مجازی نیز معنی حقیقی بخود منتقل
بلاغت است قوس معانی و فوائد مناسب آنرا نهاده است بحضرت گوید و این
عبارت نیز در حدیث آمده و السلام بقایده مجاز است و در تمام این است و بی ربط
و اینست نظر سابق و الله اعلم بالصواب و احتیاجی به اعتبار این
نیز از این قیاس دوم است و اما مستقبل باعتبار پیش نظر حال و نام
و در گذشته الاصول العاصمه فی ذکر کیفیت التبیان و در ذکر کیفیت معنی
که در حدیث آمده و در حدیث دیگر است و قیام معنی بودن امری جزو شدن
کما فی قوله تعالى انهم اهل الصلوة ای بوجود دار نماز و فی تکیه الاقامه قدما
ای عبودیت نماز و فی قیام قیامت الدالالة اسجود و الدالالة و قیام
ببلاغت معنوم قیام عموم نام مکان پیش از اضافت صیغ قیوم و در حدیث
هم با فایده زمان حال مستقبل پیش از صفت که در عالم شهود است
وجود عالم شهودش پیش از مخاطب هم متعلق پیش از مفعول فی زمان و مکان
و تقدیم معنی حقیقی لازم پیش از خلاف مقدم ای گردیدن بلاغت دوم
حال مستقبل پیش از قیام مستدش هم با فایده خصوص عصمت عامه تا این
برای طلب جعلی است و علی که و سلم هم معطوف بر ضمیر مفعول است

من احوال خطاب متصل بی ام بدالات نصبش پس مفعول است
 بر تقوم مجرور محذوف مفعول فيه مفعول محذوف نشود مفعول ضم و فی الساجدین
 مصلحتین تعلق قلبی اگر چه مجرور باشد بنا بر درار ش حیثاً تعلق کسیر است متعلق
 افادت منفی مفعول فيه یکا مابرا فاعل تعلق پس از تعلق روح محذوف مفعول
 که بنوع فارغ از عالم شهید و در حال حال مستقبل شهیدیت فارغ از حال در
 که لازم وجودش است شریح روح بعضی فارغ از عالم شهید است که محل در
 حال مستقبل شهیدیت متعلقه وجود روح اگر چه فارغ از مکان زمان و است
 لاکن بی شبه وجودیت باحال محضی و مستقبل خلاف مانع عالم شهید در هم
 فی الساجدین هم متعلق تقوم بنا بر عدم صحت عطف حاصل غیر شامل
 تعلق مفعول غیر شامل مفعول متعلقه و لزوم تبعاً شش مفعول فی الساجدین
 بسبب حاصل غیر شامل م و افادت متعلق مفعول محذوف حیثاً که مکان الساجدین
 در احوال و خلاف انقضای تعلق مفعول نه شری فی الساجدین هم متعلق
 بنا بر تبعاً لفظ و تعلق متعلق با تعلق شری فی الساجدین فی الساجدین
 تبعاً لفظی بحال غیر شامل مفعول منفصل دارد و در ضمن بر تقوم بر تعلق
 معنوی معنی قیام مع الساجدین و تعلق فی الساجدین آرد هم پس استحقاق فی الساجدین

در حال تحت لفظی معنوی فی الساجدین تعجب غیر متبادر است نفساً و معنماً
 با فایده خصوصاً محصنه عامه حاجت احتیاج این جز تقصیل تبا لفظی معنوی بزرگ
 فایده کورسیت فاعله و الالاب بل اقرب لفظاً و معناً صحیح تقصیم مفعول فی زمانه
 برای مفعول متصل بی است و الساجدین مفعول فی زمانه فاعله متصل
 با فایده مذکور هم المراد صمیمه و اگر گرفته شود بی و تقوم مفعول حقیقی بی ای مری
 استادان م و تقصیل معنی لازم ای دیدن از حال بحالی بخون فی الساجدین است
 مصلحتین بی و درین ضمن به تقوم و تقصیل بیشتر مفعول است پس این حاصل که
 مریز تراقت استادان و گردیدن از حال بیجا با ساجدان مصلحتان
 درین و نظر است پس مصلحت م متعلق بی مفعول فی زمانه برای مفعول متصل
 است و تقصیل مفعول بی بی فی الساجدین مفعول مریز مفعول مریز
 هر دو مفعول به پس چنین تقوم عام باشد و معارض خصوص فی الساجدین مریز
 شری معارض م و اگر فی الساجدین مریز مریز مریز مریز مریز مریز
 رفع عموم و معارض مریز مریز مریز مریز مریز مریز مریز
 لفظاً و معناً صحیح تقصیم مفعول فی زمانه برای مفعول متصل بی بی است و فی الساجدین
 مفعول فی زمانه برای مفعول متصل تقصیل مریز مریز مریز مریز مریز مریز

مفعول فيه زمانی نیز غیر شامل مفعول به منفصل م تباعده لفظی آوردن نشانه
مفعولی م مفعول مع متنازع گردد میان بر و مفعول به پس استحقاق مفعول
منفصل بنا بر حسب ای نادربین او اگر یکو دیگری تعلق فی الساجدين به تقوم بخاطر
است نه بیکرانه منفیه خود پس قیامش فی الساجدين م صریحا باشد و آن باشد
از آنکه همین تم مفعول فيه زمانی است مفعول تشبیل بر بی را و فی الساجدين
مفعول مع به فاعل تقوم پس شامل باشد مفعول فيه زمانی را و تشبیل عام باشد
ش چنانکه تقوم بعد تعلق فی الساجدين عام باشد با معانیش م و تعلق
مفعول نیز تقاضی تعلق فی الساجدين است پس فی الساجدين متنازع
باشد میان مفعول فيه زمانی و مفعول به پس استحقاق تعلقش مفعول باشد
بنابر اعتبار کلام و زبانه مفعول فيه زمانی بنا بر تفسیرش در کلام و بعد از خبر حایه
غیر شامل مفعول به یعنی تشبیل غیر شامل مفعول فيه زمانی م مانع از
فی الساجدين ش که مفعول مع است م به تقومش که مفعول فيه زمانی است
بدون چنین م زیرا که فاعل غیر شامل تباعده لفظی معنوی آوردن متنازع یا
تعارض خبرش آورد و حکم متنازع و تعارضش که شده بخلاف حاصل شامل
ش که تباعده متنازع بنابر سبب شمول م و عطف تعلقش تقوم میگرد است

بنا بر رفع تعارض مذکورش ای عموم همین تقویم مخصوص فی الساجدین
 و ان صحت نیز در بنا بر اختلاف مفعول و مفعولش معنایم و اختلاف
 نصب و جرش لفظی است پس نزاع رفع نشود و حکم مذکورش ای استحقاق
 فی الساجدین به تقبیر لازم گردد و اگر تقبیر مجرور گفته شود بنا بر جر
 البسته عطف صحته نیز برید لاکن صیغه مضارع فصحیح علیین بود و بر موافقه بلاغته تقویم
 ش نه مقصد که خلاف فصاحت و بلاغته باشد و نیز تغییر معنی باختلاف قرأت
 خلاف اصل قرآن است و نیز مقصد خصوص عصمه عامه تا به ربط کلام سابق که
 مستفید عصمه عامه است ضائع نشود پس اصرار بر این ادش ای مراد ثانی
 هم و اعراض از ان مرادش ای مراد اول هم بکدام رو بسندین شود
 و اگر گفته شود تقبیر معنی تسبیح ای دانیدن پس ساجدین مفعول نصبه لام
 خواهد یا نصبه ش نه نصبه هم و عموم قیام همچنان پس در حالیکه ش
 م داخل صلوٰه است مفعول صلوٰه است و در حالیکه ش تقبیر م خارج
 صلوٰه است فی الساجدین تعجیل بری با تقویم مستند افادت مغیر
 مفعول محباطل است اندک اعلم بالصواب ش تنبیه باید در صحت

برقرینه قوت دارد و مراد اول بهر حالت نسبت به آنست که در هر حال اولی است
 بحالت بر صحت پذیرد نه بحالت نصب و تفاوت است در تفسیر نظم باشد پس اول قوت
 دارد بر مراد ثانیه و فایده عصر نماز یکم مقتضی است بحال بر این نظم سابق است و مراد
 اول است نه در مراد ثانیه و فساد آن ظاهر و باینکه مراد اول که از آن است و مراد
 اول است نه در مراد ثانیه و مقتضی است بحال بر این نظم سابق است و مراد
 دوم مراد ثانیه و در مراد ثانیه مقتضی است بحال بر این نظم سابق است و مراد
 امری عام بی فایده است بخلاف مراد اول که مقتضی است بحال بر این نظم سابق است
 نموده منجی حقیقتش چون نظم قرآن مجید احتمالی بر مراد ثانیه و مراد اول
 غیرش اگر چه از حدیث شریفی در سود مذکور است که الله اعلم بالصواب
 اللهم صل وسلم علی محمد و آل محمد و علی الزاهد که توبه ترضا و شفاعت از رحمت
 ذکر کیفیت مسائل متفرقه که از علم و عمل صالح ثواب است
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله المستعین و نصلی علی رسول الله و نشتغل بالآله و صحابه ائمه
 باید است و ثبوت تقبل معافه و آیات از فضل مولی السعاده و صحابه
 دوست صلی الله علیه و آله و صحابه ائمه سلم در دشت کفایت بر اینست

در بیان فضیلت

حدیث عن عائشة رضی اللہ تعالیٰ عنہا قالت قد مر زید بن جارية المدنی ورسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
فی بنی فایاہ ففرع الباب فقام لرسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم عمر بن الخطاب فوالله
والله ما رایتہ عریاناً قبلہ الا بعدہ فاعتنقہ وقبلہ رواہ الترمذی کذا فی السنن وایضا
بروایت حضرت انس بن مالک رضی اللہ عنہ عن عائشة رضی اللہ عنہا قالت قد مر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
رجل یارسل اللہ الرجل سائقاً اخاه او صبیغاً یخنی له قال لا قال فلیترک ویرسله
قال لا قال فیاخذہ بیدہ یصافحه قال نعم رواہ الترمذی کذا فی السنن وایضا
تعارض واقع شد در جواز تقبیل و التزام ببارش حضرت عائشہ و حضرت
انس رضی اللہ تعالیٰ عنہما و این بغیر مخصوص حضرت صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ
و سلم تواند شد چه در افعال صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم نیز یافتہ شد چنانکہ
مرویت قبل النبی صلی اللہ علیہ وسلم فارابی بکربنہ بعد عانقہ حین قبل علی
و افاق مع رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فقال علی تقبیل فارابی بکربنہ فقال
علیہ وسلم یا ابنا حسن منزلة ابی بکر عندی کثرت لى عند ابی الحدیث کثرت له الا ان
عند ابیہ فی الرافقہ و الشفقة ازینجا است کہ بوسہ من بوسہ جائز است بوسہ
در مقابلہ ثابت شر کہ از فعل آنحضرت صلعم و صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم شام
ماول شود و بآنچه رفع تعارض شمول ثابت در مقابلہ و زید بن حنی ثبات در اثر

جائز باشد و نه شود بنا بر این که بر شیعیان منع بخصوص نموده شده
 هم و در وهله مارا تیه عریانا قبله و لا بعد و سخن در از است تا آنکه همین نصحت نیز
 مؤثره تاویل کرده شود در حالت التزام پس این نجاست که مخالفه عریانان
 هم جایز است اگر چه مجبر هم نباشد و مخالفه عریان مجبران مکروه پس گفتن خیر
 است باید دینست فزود صلی الله علیه و آله وسلم خالطوا الناس باطلا هم
 و خالقوا هم فی اعالمهم رواه ابن عساکر که کنوز الحقائق فی حدیث خیر الخلائق
 و از نیست خمیدن یا کرام کسانی که رسم کرام ایشانست جائز است پس
 در خمیدن عام نموده شد مگر ما و لیسیم اهل عرب بشک و ایشان رسم کرام
 خمیدن نیست هم و نیز باید دینست که اگر انحراف مطلقا حرام گفته شود بهتر
 که از این حرام نصیبتی داشته باشد و اگر بعضا حرام گفته شود و چه خاصه
 که جز آن حرام نموده شد و ظن حرام و فعل مومن صحت نیز بر دین این
 و انحراف که وقت سلام واقع شود جز بر رسم کرام نتوان فهمید و آن جایز است
 باید دینست که بنا بر رسم عربی که انحراف نیست و از این رسم ترک انحراف بنا
 بر رسم که پیش از آن ترک سنته بنا بر تحریر از حرام است علیه القیود و از قواعد
 است کل ما یخیر الی الحرام حرام از نجاست که تلاوت در آن مجبر اگر چه نیست

لیکن در وقت تازی مسلم حرام است شش چنین مسائل اجنبی ترک شده بنا بر تخریص
 از ائمه اسلام در نقد میتوان یافت هم و فقها راجع انکار را کرده فرموده اند نه حرام
 شش در فتاویٰ منتهی به است الا انکار و سلطان و غیره کرده و کبره الا انکار یعنی آنکه
 هم و اختیار کرده او بمقابل اختیار حرام و الله تعالی اعلم بالصواب و انکار
 در دیار هند رسم ادب اگر حرام است ترکش محمول بر خلاف ادب اگر حرام است باید داشت
 چنانکه علماء از تقبیل حجر با سو تقبیل بر معظم استنباط فرموده اند مش قال ابن حجر
 استنبط بعضهم من مشرو عیة تقبیل الحجر الاسود جواز تقبیل من شیء حق ایام
 من آدمی غیره هم از طواف و الزام احب و حجت است از جانب او
 طواف و الزام بر معظم و حجت است از جانب و مستنبط میشود و الله تعالی
 اعلم بالصواب و نیز حجت فقهی در افعال از صدای سلف و خلفیافته
 مش حجت فقهی بحال لغیب از جانب حضرت غوث اعظم محمد عبدا
 محبوب سبحان در جهت الاسرار مذکور است و حضرت سید مرشد حجت
 فقهی خود از جانب حضرت مرشد خود شش بیان سفیر مود رضی الله تعالی
 عنهم و باید دانست که حجت فقهی وقت و داع از بیت الله تعالی و محترم
 حضرت بنی الله تعالی علیه علی آله و سلم از سنه ثابت نشد

ازین سبب بعض علماء بدعت نگرده فرمودند و بعض علماء جائز و توارث
 صحیح بران فرمودند از اینست امام زبیری در تبیین الحقائق شرح کنز الدلائل در
 ادب یارت بیت الرب بجا آوردن استنزام و رجوع قهقری فرموده و نیز
 قهقری از جانب کار بر و منکر را مکار و فی المستخلص الحقائق ثم قال و اینجاست
 یغیر و همیشی در راه و وجهه الی البیت و ملا علی در مسکن طرابلسی جائز
 و توارث صحیح بران نقل نموده هم باید داشت تقبیل و معانقه و طواف
 با موسی و رجعت قهقری از جانب او که بر طبق ظلمت با نور الله تعالی و رسول
 الله تعالی و معانی الله تعالی علیه علی آله و سلم در شعار است مشایخ چنانکه در
 ذکر کیفیت اشتراک و منفی بالله سبحانه و در ذکر کیفیت اعم و المعرفه مذکور است هم
 متفاوت مرتب است مشایخ تقبیل و غیره که مذکور شد هم بنا بر معرفه و نیست
 عارف مقبیل و معانق و طواف و راجع در معرفه مقبیل و معانق و طواف
 و مرجع عنه از اینست تقبیل و معانقه و طواف با موسی و رجعت قهقری
 از جانب تقبیل و معانقه و طواف الله تعالی است و رجعت قهقری از جانب
 او و تعالی همه بعد از تعالی و از اینست که تقبیل و معانقه و طواف با موسی
 و رجعت قهقری از جانب تقبیل و معانقه و طواف رسول الله تعالی است

صلی الله تعالی علیه وعلی آله وسلم ووجه شریف از جانب او است معلوم
 همه تعظیم و صلح و الامور و نیز این تعظیم شامل تعظیم الله تعالی است از هر طریق
 نوزاد الله تعالی شایسته بنا بر معرفت و نیت عارف و تعظیم شایسته از هر طریق
 القلوب هم پس اگر این معرفت و نیت اجمال کند با نیت و آیه که گفته شد
 از مکرر بار در دیلو فوا بالیت الحقیق و التزام با تعظیم و تعظیم و تعظیم است
 شایسته چنانکه در ذکر کیفیت صحیح اشتراک صوفی و سنی با الله سبحانه و تعظیم
 و بطور فوا بالیت الحقیق مذکور است و در حدیث شریف است که صحابه
 و تعظیم با حرم و تعظیم و تعظیم با الله تعالی است پس این امر نیز شایسته است
 اعلام بالصواب هم باید دانست بوشیه و الدین است از آنکه در حدیث
 شریف است ان رجلا جاء را النبي صلی الله علیه و سلم فقال یا رسول الله انی
 ان قبل تنبه بحسنه و حسن فامر به النبي صلی الله علیه و سلم ان یقبل فی حال
 رجلا ب فقال یا رسول الله لو لم یکن لی البوائ فیما قبل فیما قال فان
 لم اعرف قبر ما قال فی تعظیم بعد ما قبر الام و الاخر قبر الاب فیما قبل ما قبل
 فی حیات احمد است و در کتاب عالمگیر است لا یقبل فی قبر ابوی که انی انی
 چه نموده این حدیث شریف بوشیه و الدین است بوشیه قبر استاد دین و

حضرت پیر طریقت و حضرت پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بالاولیة مستفیض بودند
 بنا بر شرف ایشان نفرمود که بایم بپوش برآئیم و از حکم کرمیه ماگان بشیر
 ان یوتیه الله الحکم و النبوة ثم یقول للناس کونوا عبادا لی و یخصم بینهم و صلعم
 باید داشت نهادن سبابتین بر لب چشم وقت اجتماع اسم مبارک محمد صلی الله علیه و آله
 علیه و آله و سلم درست با سناده عن علی المرتضی کرم الله وجهه کان
 اذا سمع المؤذن یقول اشهد ان محمدا رسول الله قال یخرج ذلک قال ضریباً
 رباً و بالا سلام دنیا و بجهت صلی الله علیه و آله و سلم دنیا و قبل باطن انا ل سبابتین
 و یضعهما علی عینی و در روی آن حضرت ابو بکر صدیق رضی الله تعالی عنه
 وضع ابهامین بر سبابتین بر لب چشم کور شد و در روی آن حضرت و عده شفاعت
 از حضرت صلعم بر پیشانی کور شد و در روی آن تقبیل ابهامین و وضع بر پیشانی
 آنحضرت صلعم بنا بر سنت حضرت آدم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام مذکور بود
 علماً تقبیل و وضع مذکور را مخصوص باذن نفرموده اند بل وقت اجتماع اسم
 مبارک محمد صلعم عموماً فرموده اند باید داشت این بوسیله تقطیر و محبت است
 متحضر میگوید که این فعل سهو و باریک ماند خوشامتن است بجهت تقطیر
 و محبت باشد صوم باشد در هم محبت است علی بود با چنانکه نوشته یا با بدو

سلام مسلم ندیمی با اشاره جائز است در بخاری است اما مسلم عبد الله بن علی
 الدقاقین با اشاره و سلام مسلم مسلم با اشاره جائز است قال ابی انشاء
 عینا فیومی بیده الینا سلم و قالت اسماء الکوثری علی الله علیه وسلم بیده
 الی اسماء بالسلام الی الله اشاره فی لفظ بیج نیست لیکن در کسانیکه عادت است
 با لفظ است از اشاره مجرد هم آنچه در عادت است توان فهمید علی را اشاره
 مجرد را با مسلم کرده فرموده اند که درین ک لفظ مسنون است اللهم صل علی
 علی محمد و آل محمد و علی انواره کما تحب و رضاه و شفقه فینا و رحمت

ذکر کیفیت صدر و شرح صدر

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله المستعین و فضل علی رسول محمد و شفقه و علی الواصلین و ائمه
 بهمین باید داشت تشخص نفس از مرتبه ذات و صفات تا افعال
 ش اسم فاعل م صادر است پس چه صادر بود تفسیری است یا انشاء
 به صدر است که معنی صدر تفسیر فاعل و مفعول عام است ش چنانکه ذکر
 کیفیت تفسیر سوره انصر اشاره بشرح صدر است م از اینجا است بعد از برای
 سجا و آن مرتبه مجاز و تغلیظ است چنانکه در ذکر کیفیت اثبات

مرتبه الحجاب بین الخالق و المخلوق مذکور است م و صدر است یعنی انبیاء
 علی نبیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام و صدر است برای اولیاء رضی الله تعالی عنهم و
 این منزهات نشان می‌دهد که این انبیاء و اولیاء هم است بقیام ^{حقیقی} باشد یا قیام مجازی
 ش چنانکه در ذکر کیفیت احکام و معرفت در تشریف سالت و نبوة و ولایة مذکور
 م بل برای جمیع مشخصات حسب حال پس فضل قدس عام صدر محمد صلی الله تعالی
 علیه و آله وسلم بر تسع خاص صدر غیرش است صلعم و تشریح صدر کشف حقائق
 تضمنی و اکثر صدر است از اینجا است الم نشرح که صدر یک من بعد یعنی بعد از تشریح
 للاسلام و آنچه در ظاهر شرح صدر صلعم واقع شد تواند شد که از اسرار
 حقائق صدر باین مخالفت مقصود نباشد ازین شرح صدره للاسلام یا در
 باشد و الله تعالی اعلم بالصواب باید دانست که گفت صدر را معانی است اما باین
 حقائق آن می‌شود ای ان معنی م است که گفته شد و شرح صدر ^{معنی} کشف
 حقائق از اوصاف ذاتیه است و شرح صدر جبهه از اوصاف عارضیه و شرح
 به اوصاف ذاتیه است نه عارضیه می‌شود یعنی اگر فضل باوصاف ذاتیه نباشد
 و فضل باوصاف عارضیه باشد و این که ذات فضل در حد ذاتها باوصاف
 ندارد و محتاج در فضل خود باوصاف عارضیه پس فضل ذاتی متحقق نشود

و اثنان زوجه او صاف ذاتیه را می باشد نه عارضیه و فضل او صاف

ذاتیه است در وجه موجودیه مقصوده عارضیه اش تنبیه از فضل او صاف

ذاتیه است بر او صاف عارضیه نه انکار از فضل او صاف عارضیه

والله اعلم بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد وعلی آله وعلی ابی طالب

و رضاه و شفعه فیما و ترجمانه ذکر کهنیه تفسیر الایام الکریمیه را نقلوا

علی الصلوات و الصلوة الوسطی و قوموا بعد قانتین

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستغنیه و نسئله علی سوره محمد و نستغفره علی احواله و اتباعه

اجمعین اللهم ان العبادة ما هی لله تعالی لا بالبدن تعالی و ما یوابعه تعالی

لا لله تعالی لیس عبادته تعالی بل عبادته لما اراده من فاعبادته علی

وجهین فوجه لله تعالی بالله تعالی لا الصلوة قال سبحانه حافظوا علی

النساء و الصلوة الوسطی الایم شرطها الواو علی الصلوة الوسطی

تاکید علی الصلوات اصل ان فی الفاعله شایک ان الفاعلین فی افعل

مجانا و لازمه المفعول فان ذکر فاعله من مفعول من مشترک لفاعله

حقیقتا فی الذاتیات کقول سبحانه قالوا المشکین الای و سباز فی الوصفیات

مفعول به و فاعل و مفعول به و مشارکت آن اعلیٰ علیین فی الفضل سبحانه و تعالیٰ
فقط فی فضیلتها ای احدی احد منهنها فاذا غیر مشارک لافعال علیین و لا یشارك
المفعول و اذا علیین فی الفضل فی الفضل و لفعل تیهما و لا یشارك فی
و فاعل فی الفضل و مفعول فی الفضل و الوصف و الفاعل الموصوفه لافعال
فما هم اکثر فی الفضل فی الفضل و المضاف مشارکت فاعلیه مجازا لا تصح
بوصف و مفعول مشارکت مجازا ش اذ من الوصفیات هم لافعال
و لا یشارك فی الفضل فی الفضل و مفعول فی الفضل و لفعل
و لا یشارك فی الفضل فی الفضل و مفعول فی الفضل و لفعل
هم متعلق بفاصل و مفعول مشارکت ای لافعالهم بعبده علی فذلک
مشیر فیها لافعال فی الفضل و مفعول مشارکت ای لافعالهم بعبده علی فذلک
استمرار لافعال لافعالهم بعبده علی فذلک
و آخیه فیها من مفعول مشارکت فاعل فی الفضل و لفعل
و مفعول مشارکت فاعل و مفعول مشارکت ای لافعالهم بعبده علی فذلک
تاکید جماعه لافعالهم بعبده علی فذلک
و لا یشارك فی الفضل و لا یشارك فی الفضل و لا یشارك فی الفضل
و لا یشارك فی الفضل و لا یشارك فی الفضل و لا یشارك فی الفضل

على صفو ليتها للتحفظ لا المثلث كرت اذ لم يشارك في جنس و صانع ومجازا
في غير ش فاذا المشاركة بالصلوات باطله بانها ليست بجنس و صانع
ومجازا للمحافظ و هو مشارك فيهم و وجهه لمدقعا بغير الله تعالى
الشعار و وقوف العرفات و وقوف المزدلفة و طواف البيت اربعين
والسعي من الصفا والمروة قال سبحانه من اعظم شعائره ان الله تعالى
الاية ومن اعظم حراته ان الله تعالى لا يسلطون ابليس ان يضلهم
والمروة من شعائره ان الله تعالى لا يسلطون ابليس ان يضلهم
ويعظم الرسول و الاوليا ربنا فقال تعزوا له قانتين القيام بعضي
ومجازا عام بالخصص شي كما قوم فاندر الاية فبايف ذانهم الى الصلوة
الاية من فانيخصص الى الصلوة هم فالعام فخصص مع شعائره
الله تعالى و القنوت بعد ركعة عام بعد التغيير انما قال سبحانه
يؤمن بالله و رسوله الاية انما على امرنا ان لا نكلف على عبدا الا ما
حافظوا انهم بمدا و انما الله لم المتعارفة انما قال الله تعالى
تغيير لاجل الاله لا يصح لعدم ذكره ان الاله و ركعة و ركعة و ركعة
وغيرهم و المتعارفة بالمشاركة من في قنوا و ما فقامهم فيهم

مد تعالى وغيره تعالى والصلوة لا تكون عامته من مد تعالى وغيره تعالى
 أو عطف لنق لا يصح لعدم جواز ترديد الجملة
 الأولى ولزوم التخييل الذي في العطف من خلاف بما من يريد اتحادا
 بالجملة الأولى أو عطف تأكيد لا يصح لا يقتضاه من جهة العطف وثم لا من جهة
 التأكيد فاما العطف فكان مغايرا للجملة الأولى فخلافا لما في الجملة الأولى
 من جودهم أو كان متحد بها مغاير بها بالكثر المعنوي بخلاف صحت عطف
 الوسطى على الصلوات من لا على حافظه فان قدر فكان مغايرا ولزم
 ان الصلوة الوسطى غير الصلوات أو متحد أولزم الابهال من واما التأكيد
 فكان شاغلا بها من أي الجملة الأولى من والخصوصية للقيام من كان
 من اختصاصية الصلوة الوسطى من الصلوات من يقتضي قائلين عموما
 على مغايرت قوما يحافظوا وتعلقاته والصلوة لا تكون عامته من مد
 وغيره تعالى من فلا يرد به من أي بالتأكيد من صلواته قائلين ولا يصح
 الا عطف غيرهم من أي عطف جمع وترتيب من الضياء وعلى المعنى المعصية
 قوما زائد خلاف فصاته لنظم الشرف ويغني حافظه على الصلوات
 والصلوة الوسطى من قائلين انتهى فاعلم ان القيام مد تعالى عام زمانا وخطابا

قوتاً وفعالاً واثراً لا رتعالى لهم من سائر القوتات بغيرها والقرت عام مخافة
 فالقيام قوتاً منها ثم لا يفي من انحاء القوتات والقيام في الخوض والجموع
 ثم القيام الصلوة لا يفي من انحاء القوتات لانها في غير الصلوة والقيام في الخوض والجموع
 ربط تركه بغيره وان لم يتركه في الصلوة لم يتركه في غيره والقيام في الخوض والجموع
 بلا تعلق في التفتيش في جهة التعلق لما قبله ووجه التعلق لما بعده ولما لا يثبت في
 ذلك الكتاب لا رتبة في التفتيش الا فيم فكل التفتيش في عينه واحد وفي غيره
 كما وضع وهدى له اعلم بالصواب وعليك التفتيش في التفتيش في التفتيش
 الكبير الحمد لله شرفنا بالعبادات التي هي على التفتيش في التفتيش في التفتيش
 لعباده كالتفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش
 ثم بعد الصلوة هم وعطف قوتوا النسخ على حافظوا الا في الصلوة الواسطة
 والقوت في باي ما احتاج اليها من اى في الصلوة الواسطة والقوت في التفتيش
 اتيتهم بعد تيممهم على محمد النبي نزل على انواره كما كتبه في كتابه
 ذكر كيفية التفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش في التفتيش
 الذين امنوا وصلىوا على محمد وسلموا تسليماً
 بسم الله الرحمن الرحيم

فرمود سبحانه ان الله وملكته يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا عليه
 وسلموا تسليما به يارك الله ان الله وملكته يصلون على النبي مقدمه است بنا بر تعظيم بني
 صلوات الله تعالى عليه وسلم و صلوة رحمت است پس صلوة الله تعالى عليه تسريع
 وجود محمود است صلوات الله تعالى و در پنج اسرار صفات نام است
 هر کس بر نصيب خود است آن بنور الهی است این صلوة صفة نافه
 است و صلوة ملكه دعا است بر مراد صلوة الله تعالى اي اللهم صل
 محمد و مراد از ایشان صلواتين است بنا بر خلقت شان بهجا آوردن
 نصيبه که عبادت شایسته و مصداق تقدم بر اوست صلوات بنا بر صفة جاست
 صلوات الله تعالى که صفة مانعة است م باید دانست که مصداق تقدم
 امر ملوادرين آيه که ربه نذرت ان الله وملكته يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا عليه
 و سلموا تسليما و عموم مفعول ثانی پس نصيبه مطالع با باشد باید دانست سلام
 بفتح تحتیه و بی گزندگی و گردن نهادن است و این لغت مفید است معنی سلم
 بفتح ثانی و گردن نهادن و تسلیم بکسری است و سلم و سلامی و پاکی از عیب
 پس تسلیم بجا آوردن تخیه و بی گزندگی است این ناشایسته و سپردن امور و

... گردن نهادن بجهت طاعت است یا ریاکاری پاک و باطنی است
 عیب است پس منفی طالب عموم باشد هم و سلب و نفی خواست بر سر او باشد
 ای سلام علیه تحیت و سلام بر کرم و سلوة کتب از اینجا است که سلوة بزرگ
 خاص است و سلام تحیت عام است چنانکه در قرآن بسلام علیه و سلام علی
 مذکور شد باید است امر مفید استمرار در منع جواز است و تفویض عطف
 ناکید و نوعش نه تعدید بنا بر استمرار امر حاصل آنکه تسلیم با تمام تمام نوع
 سزاوار بجای آید و چون بغیر افعال عباد در آید بر عباد است که از عباد است از
 اقسام سلوة الله تعالی است از اینجا است در حدیث شریف بوجود محمد بنی ^{جید}
 تعالی سلوة بر آسمانها صفت شایسته و بر زمینها با برکت و بر زمینها
 قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا هو خير مما يجمعون ^ش نفس بر این
 کریمه در ذکر کیفیت اخلاق این مرقوم است هم و فرمود سلام من فوج بنا
 تا آنکه حضرت بنی سلام سلوة بر خود خوانده و دیگر از ادین سلوة خاص از آنها
 رحمة عام طلب خود کرده و فرمود اللهم صل علی محمد و علی آل محمد ^{صلی}
 ای ایهم و علی آل ایهم انکم حمید مجید و برکت دعا حضرت بنی الرحمة ^{آل}
 برادرید شریف من سلک علی نظر نبوی ^{نظر} ظهور وجود و سلوة ^{نظر}

طاعت الله تعالى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم محمد بنى نورك وعلى انواره كما تجبه ورضا وشفقة
 ذكر كيفية تحقيق معنى اقوال ما رایت شيئا الا ورايت بعد قبلة وما رایت
 شيئا الا ورايت بعده وما رایت شيئا الا ورايت الله معه

بسم الله الرحمن الرحيم

غفر الله لى مستغفيرة بفضل على رسول الله محمد وشفقة وعلى الله وصى بالاتباعه جميعين
 يقول قال سيدنا ابراهيم العبد بن البرهانى الله تعالى عنه ما رایت شيئا الا ورايت الله معه
 وقال سيدنا عمر الفاروق الاعظم رضى الله تعالى عنه ما رایت شيئا الا ورايت الله
 بعده وقال سيدنا على المرتضى رضى الله تعالى عنه ما رایت شيئا الا ورايت الله معه
 اعظم ان لا الاستدراك للتحقيق من النظر فى اصل كيفية الاستدراك فى ذكر

كيفية الاصول من لا الاستدراك لعدم سفاريت اجتهادى اركان ثلثة فى ش
 النظر فى كيفية الاستدراك فى ذكر كيفية الاصول من ورايت بمعنى عرفت ورايت
 المعرفة والواو حالية لبيان حال مستدرك منه محذوف من اى بانية لا

النظم والحال لا ينك من حال من فاصل الكلام ما عرفت شيئا لكون عرفة
 فى حال معرفتى ان الله قبله معه وبعده بدلالة الاشياء المخلوق الى خالق الله
 قبله بخلق الله معه بوجودها وبعده ببقائه شىء فالا قوال شانه فى معنى عرف

اسامی طلیبات مشائخ سلسلہ عالمیہ ^{مجموعہ تصانیف} رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 تعالیٰ عنہا ایہا حضرت محمد رسول اللہ تعالیٰ صلی اللہ علیہ وسلم علیہ السلام
 واصحابہ اتباعہ جمعین حضرت ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ حضرت سلمان فارسی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام شامی محمد بن ابی بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 امام حنفی صادق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابو یوسف رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 خواجہ ابو الحسن خراسانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابو القاسم کرکائی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ ابو الفارہ دیلمی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ ابو یوسف ہمدانی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ عبد الخالق عجمی دانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 محمد عارف ریویزی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد شمس الرحمن رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت خواجہ عزیزان برار رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت بابا سہبائی رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت سید ابی کمال رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ بہار الدین نقشبندی رضی اللہ
 عنہ حضرت خواجہ علامہ ابن حجر عسقلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ مولانا یعقوب چمر رضی اللہ
 عنہ حضرت خواجہ عبید اللہ عسقلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد زاہد رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ محمد درویش املکی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت محمد الکی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ باقی بابر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام بابا محمد الدین آتشی رضی اللہ

فاروقی مہدی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ایشان عمروۃ الوصلیٰ خواجه
 محمد مصدوم رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ سیف الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 سید نور محمد بدایونی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شمس الدین یامین خان چانہ شہید
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو محمد نعیم علیہ السلام رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو
 محمد مراد رضی اللہ تعالیٰ عنہ تھانیس حضرت سیدم رسول رسولنا رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ سالار فتحپوری فقطہ این سلسلہ عابد و مجدد العبد مجاہد ابی عفر اللہ
 ذوقہ رسیدن باید داشت کہ در دامنہ در ابتدا تعلیم دین در سلسلہ عالیہ یا
 اسماء طیبہ شایخ سلسلہ عابد و مجدد العبد مجاہد ابی عفر اللہ
 حضرت سید الانبیاء محمد رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ وسلم علیہ و علیٰ آلہ و صحبہ اوتابعہ
 امجدین حضرت علی مرتضیٰ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام حسن بقرہ رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت عبد الواحد بن یوسف رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت فضیل بن عیاض رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت ابیہ بن ابیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سدید الدین خندقی رضی اللہ
 عنہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امین الدین ابیہ بن ابیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 دینوری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابی اسحاق شامی حشمتی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت ابی احمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابی محمد بن ابی محمد رضی اللہ تعالیٰ

حضرت ابو یوسف رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ مودود چشتی رضی
 تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ حاجی شریف زکریا رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ
 عثمان اردو رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد معین الدین حسن بن سبخر رضی
 تعالیٰ عنہ فقط این سلسلہ عالیہ بطریق تربیت او بدرود محمد عبد الوحید
 باید داشت این سلسلہ عالیہ شمس احمد سمیت باید داشت کہ درود درین سلسلہ جای بطریق
 در آخر قلم تربیت یافته اسما طیبات مشایخ سلسلہ عیاضا نیہ صرا
 تعالیٰ عنہا لایہا حضرت محمد معین الدین حسن بن سبخر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 طلب الدین بختیار کاکی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ذریہ الدین جود گنج شکر رضی
 تعالیٰ عنہ حضرت نظام الدین محبوب اللہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت نصیر الدین محمود
 جبراع دہلی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سید عبد الرزاق بانو رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 مولوی احمد عبد الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو احمد انوار الحق رضی اللہ
 حضرت مولو حافظ عبد الوہاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو حافظ محمد
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ فقط این سلسلہ عالیہ بدرود محمد عبد الوحید غا طلب امیر
 باید داشت این سلسلہ جای بطریق او حضرت سید عبد الرزاق بانو رضی اللہ
 عنہ سید اسما طیبات مشایخ سلسلہ عیاضا نیہ صرا رضی اللہ تعالیٰ عنہ

حضرت زید الدین سجود کج منکر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت علامہ الدین علی احمد
 مبارک رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شمس الدین کبانی بی رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت جلال الدین بانی بی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت احمد عبد الحق رضی اللہ
 عنہ حضرت عارف احمد بن احمد عبد الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت محمد بن
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت برادر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت پیر اولیاء رضی اللہ
 عنہ حضرت قاضی الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ حمید رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 شیخ سلیم رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ محمد عرف شیرخا رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت شیخ محمد عرف شیرخا رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ نور سادات رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ احمد نان رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ حبیب احمد رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ بہت احمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ امام رضی اللہ
 عنہ حضرت مولوی احمد انوار الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولوی ابوالکلام
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولوی محمد عبدالرازق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 محمد عبدالرازق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سید عابد محمد عبدالوحید بخاری
 اسماء طیبات مشائخ سلسلہ عابد قادریہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
 رحمہ اللہ

اجماع حضرت سید الاولیاء امیر المؤمنین علی کرم اللہ تعالیٰ وجہہ حضرت
 امام حسن البصر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ حبیب الرحمن رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت داؤد طائی رضی اللہ تعالیٰ عنہ شیخ الاسلام حضرت عمرو دکنی رضی اللہ
 عنہ حضرت شیخ عبداللہ بن سقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ حبیب اللہ
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ عبداللہ ابوبکر شہید رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 شیخ عبدالغفر بنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ عبدالواحد رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت خواجہ ابو الفرج یوسف طرطوسی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ الاسلام
 شیخ ابوالحسن علی ہمدانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ ابوسعید خدری رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت میر سید الدین محمد عبدالقادر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر
 عبدالزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر سید محمد بن ابوصالح رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت میر سید احمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ برادر میر محمد بغدادی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت میر سید علی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ موسیٰ قادری رضی اللہ
 عنہ حضرت میر سید جین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ ابوالعباس رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ بہار الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر محمد قادری
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ جلال قادری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر

سید بخش بهکری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سیدہ ابرہیم ثانی رضی
 اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ ابرہیم بهکری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ
 امان بہر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ حسین ناما رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 شاہ ہدایت بہر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ عبد الصمد ناما رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت سید شاہ عبد الرزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا
 مولوی احمد عبدالحی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا مولوی احمد انوار الحق رضی
 اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا حافظ محمد عبد الوارثی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 مولانا مولوی محمد عبد الرزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ فقط بذاتہ حضرت محدث
 کرمی راز حضرت امام علی موسی رضا ابن امام موسی کاظم علیہما السلام بطریقت
 ابائی سید تبرین جہ حضرت شیخ معروف کھر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ
 موسی رضا ابن امام موسی کاظم علیہما السلام حضرت امام کاظم ابن امام جعفر
 صادق علیہما السلام حضرت امام جعفر صادق ابن امام محمد باقر علیہما السلام حضرت
 امام محمد باقر ابن امام زین العابدین علیہما السلام حضرت امام زین العابدین ابن امام حسین علیہما
 السلام حضرت امام حسین ابن علی المرتضیٰ علیہما السلام حضرت امیر المومنین
 علی ابن ابیطالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام ابن ابی عمیر حضرت امام علی بن ابی حمزہ

واصحابه واتباعه وسلم يدركه اين سلسله عاليه بر روضه محمد
 عبده الوحيد خايط امير سيد و درين سلسله هم عبدالمجيد است
 اسماء طيبات شيخ سلسله عا مصايح شيخه رضي الله
 عن اهلها حضرت محمد رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 و علي آل واصحابه و تلاميذ اجمعين حضرت امام عبده علم بر دار
 رضي الله تعالى عنه حضرت شيخ عبده بن خني رضي الله تعالى عنه حضرت
 شيخ جامي صفت خيسه اباد رضي الله تعالى عنه حضرت مولوي ابن
 سيد بن پور رضي الله تعالى عنه حضرت بحر العلوم عبد الله
 محمد رضي الله تعالى عنه محمد رضي الله تعالى عنه
 حضرت سيد مير محمد نهر رضي الله تعالى عنه حضرت
 مولانا مولوي محمد عبد الرزاق رضي الله تعالى عنه
 اين سلسله عاليه بر روضه محمد عبده الوحيد خايط امير سيد

اللهم صل وسلم على محمد النبي نورك
 و على افواره كما تحب وترضا
 و شفقه فنيا و آخرا

ذکر کثیفه ختم بقصد ترک تخریر نامه درو
باد دیگر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الله نستعین ونسئلی علی رسوله محمد ونستشفعه فی آله و
اصحابه واتبائهم جمعین درین سال که آغاز چهارده صد است
قصه ترک تخریر این نامه در دنیا پایان پذیر که مشتمل ^{است} ذکر
مردم مکرانچه اوسبجانه خواهد فاوض امری الی الله
لا حول ولا قوة الا بالله المستعین

یایب تو بیا و مساز رسان آوازه در دم بهم اواز رسا
و این نامه در روز از ضرر و افتان مخالفان محفوظ داشته
تشریف نظر محبوب باریک الله تعالی فی جماله رسان بدعا
ما را شرف ببخشد گردان ربنا لا تقاضنا ان نسینا او
اخطانا اللهم علی محمد علی محمد علی نورک علی انواره
که تکتب به در رضاه و شفقه مینا و ترجمنا.

صحت نامه تذكرة الحق

صفحه	٢	خط	صحيح	صفحه	٢	خط	صحيح
١	٥	بغير	بغير	٣٩	٩	سرا	كس را
٢	٣	الولاية فيها	الولاية فيها	٣٠	١٥	وجود	وجود
٣	٣	مستحقون	مستحقون	٣١	٤	فبالمنى	فبالمنى
٤	٣	شقة	شقة	٣٢	١٣	منه	منه
٥	٩	خوافه فيها	خوافه فيها	٣٣	١٣	فيتحقق	فيتحقق
٦	١٣	ذمها	ذمها	٣٤	١٥	حقيقى	حقيقى
٧	١٣	بقية	بقية	٣٥	١٥	الا	الا
٨	١٣	حضور	حضور	٣٦	١٣	الدار	الدار
٩	٩	با حسان	با حسان	٣٧	٣	مجازيا	مجازيا
١٠	١٣	صاع	صاع	٣٨	١	بحاج	بحاج
١١	٣	نفت	نفت	٣٩	٣	والله	والله
١٢	١٣	حدا	حدا	٤٠	٣	الذى بدلا	الذى بدلا
١٣	١٣	خوف	خوف	٤١	١٣	باخره	باخره
١٤	١٣	شفاعة	شفاعة	٤٢	٣	البعير	البعير
١٥	١٣	ميكو تيم	ميكو تيم	٤٣	٨	توفيقية	توفيقية
١٦	١٣	جميع	جميع	٤٤	١١	اخر	اخر
١٧	١٣			٤٥	١٢	اخر	اخر
١٨	١٣			٤٦	١٢	لبنى	لبنى

صفحہ	۶	عطل	سجیم	صفحہ	۷	عطل	سجیم
۱۰	۴	ہو	ہو	۵۲	۰۶	اسناد	بالاسناد
"	۱۲	حکیمہ	حکیمہ	"	۸	انجمنیہ	انجمنیہ
۵۰	۱	الواضع	الواضع	۵۲	۱۱	تقصین	تقصین
"	۲	بالتخصیص	بالتخصیص	۵۳	۱۲	بمالایعاضہ	بمالایعاضہ
"	"	لتحقق	لتحقق	۵۴	۱	معدم	معدم
"	"	لیقتضی	لیقتضی	"	۵	بجوت	بجوت
"	۳	وجہ	وجہ	"	۱۲	ترتب	ترتب
"	۴	بالوضع	بالوضع	۵۵	۱	لايجوز	لايجوز
"	"	ان اعتبر	ان اعتبر	"	۲	ظاہرا	ظاہرا
"	۵	الوضع	الوضع	"	۵	لايقصده	لايقصده
"	۸	موجودة	موجودة	"	"	بضده	بضده
"	۱۲	مو	مو	"	۱۱	المصدق	المصدق
"	۱۳	مختص	مختص	۵۶	۳	ابناء	ابناء
۵۱	۱	والحرث	والحرث	۵۸	۱۰	ابناء	ابناء
"	"	اقامہ	اقامہ	۵۹	۳	فانی عن المحل	فانی عن المحل
"	۲	شیء بشی	شیء بشی	۶۱	۱۱	حقا وکان	حقا وکان
"	"	لا بما لهما	لا بما لهما	"	۱۲	ہذا باطل	ہذا باطل
"	۱۳	من	من	"	۱۵	فیہما	فیہما
"	۱۵	فیہما	فیہما	۶۲	۳	تقریر	تقریر
"	۱۵	فیہما	فیہما	"	۴	تقریر	تقریر

صفحه	غلط	صحیح	صفحه	غلط	صحیح
۶۵	موجوده	موجوده	۴۱	حقیقا	حقیقا
۶۵	قبل	قبل	۴۲	الاولی الصراط	الاولی الصراط
۶۶	فیما	فیما		دلالة علیہ	دلالة علیہ
۶۶	فقطا	فقطا	۴۳	موجودش	موجودش
	و حصه یقین	و حقیقه یقین	۴۴	بضدش	بضدش
	فنا	فنا	۴۵	تعالی بخلاف	تعالی بخلاف
	استحالة	استحالة	۴۶	فہل	فہل
۶۸	الثالث	الثالث	۴۷	بضر بنکم	بضر بنکم
	غیر ہا	غیر ہا	۴۸	امیر و عادل	امیر و عادل
	عنیتہا	عنیتہا	۴۹	والہ اکبر	والہ اکبر
	بینہا غیر	بینہا غیر	۵۰	فی ادراک	فی الادراک
۶۹	فہی	فہی	۵۱	بضرورت	بضرورت
	لفرقہ معرفتہ	لفرقہ معرفتہ	۵۲	ہو	ہو
	ہو	ہو	۵۳	ما جہ	ما جہ
	فیرد	فیرد	۵۴	حقیقیہ	حقیقیہ
۷۰	بخصوصہ	بخصوصہ	۵۵	مختصین	مختصین
	اشراک لا یعاد	اشراک لا یعاد	۵۶	کثیرین	کثیرین
	ولا یعتبر	ولا یعتبر	۵۷	عامہ	عامہ
	ولا یعتبر	ولا یعتبر	۵۸	کان	کان

صفحة	خط	صحيح	خط	صحيح	صفحة
٤٩	١	بمقابلة	٩٣	بمقابلة	١
٥٠	١	فتضنة	١٢	فتضنة	١٢
٥١	٥	يهدين	١٢	يهدين	١٢
٥٢	١٥	متوقفة	٩٣	متوقفة	١٣
٥٣	٦	فيها	٩٣	فيها	٩
٥٤	٣	المقالة	٥	المقالة	٨
٥٥	٩	غيره	٩٥	غيره	١١
٥٦	٤	بغيرتها	٩٦	بغيرتها	١٢
٥٧	٣	لم يقدر	٩٦	لم يقدر	١٠
٥٨	١٣	الثالث	٩٩	الثالث	٣
٥٩	١٥	جالية	٥	جالية	١٥
٦٠	١٣	ينبم	١٠١	ينبم	١
٦١	١٥	التوقف	٥	التوقف	٨
٦٢	١٠	بحدوث الحوادث	١٠٢	بحدوث الحوادث	٩
٦٣	٣	شئين حلومز	١٠٣	شئين حلومز	١١
٦٤	٩	لفظ دمايته	١٠٥	لفظ دمايته	٩
٦٥	١٣	اتخذوا العلم	٥	اتخذوا العلم	١٣
٦٦	١٠١	معلومين	١٠١	معلومين	١٠١
٦٧	٥	مد تعالى	٥	مد تعالى	٥

ردیف	تفصیل	مجموع	ردیف	تفصیل	مجموع	ردیف	تفصیل	مجموع
۱۰۸	ذاتیه	۱۵	۱۲۵	ذاتیه	۶	۱۰۹	ذاتیه	۱۵
۱۰۸	والاحاطه	۱۳	۱۲۶	والاحاطه	۱۳	۱۱۰	ذاتیه	۱۵
۱۰۹	مضبوطه	۵	۱۲۷	مضبوطه	۸	۱۱۱	مضبوطه	۱۳
۱۱۰	ما میده	۱۳	۱۲۸	ما میده	۱۳	۱۱۲	ما میده	۱۳
۱۱۱	بصفت	۱۳	۱۲۹	بصفت	۵	۱۱۳	بصفت	۱۳
۱۱۲	محل	۳	۱۳۰	محل	۱	۱۱۴	محل	۳
۱۱۳	انکار	۱۳	۱۳۱	انکار	۲	۱۱۵	انکار	۱۳
۱۱۴	لزم	۱۳	۱۳۲	لزم	۱۱	۱۱۶	لزم	۱۳
۱۱۵	واجب	۳	۱۳۳	واجب	۵	۱۱۷	واجب	۳
۱۱۶	تفویض	۳	۱۳۴	تفویض	۹	۱۱۸	تفویض	۳
۱۱۷	شیخ	۱	۱۳۵	شیخ	۱۵	۱۱۹	شیخ	۱
۱۱۸	مطلوبه	۳	۱۳۶	مطلوبه	۳	۱۲۰	مطلوبه	۳
۱۱۹	سببه	۴	۱۳۷	سببه	۴	۱۲۱	سببه	۴
۱۲۰	مدرک	۳	۱۳۸	مدرک	۳	۱۲۲	مدرک	۳
۱۲۱	بالفرض	۴	۱۳۹	بالفرض	۴	۱۲۳	بالفرض	۴
۱۲۲	الوصف	۱۰	۱۴۰	الوصف	۱۰	۱۲۴	الوصف	۱۰
۱۲۳	لیس	۱۵	۱۴۱	لیس	۱۵	۱۲۵	لیس	۱۵
۱۲۴	الغرض	۱	۱۴۲	الغرض	۱	۱۲۶	الغرض	۱

صفحه	ت	نقطه	صحیح	مصحف	ت	نقطه	صحیح
۱۳۰	۹	بایتا	بایتا	۱۵۱	۶	لا یحتاج	لا یحتاج
۱۳۱	۴	ابتدا بهم	ابتدا بهم	"	۱۳	تجزیهها	تجزیهها
۱۳۲	۱۰	اهل	اهل	"	۱۴	والموت	والموت
۱۳۶	۱	اهل	اهل	۱۵۲	۶	لا ای یعلق	لا ای یعلق
۱۳۷	۵	اعتقت	اعتقت	"	"	ما بعد	ما بعد
۱۳۹	۴	المطهم	المطهم	"	"	فیروزون	فیروزون
"	۵	سواء	سواء	۱۵۳	۱۱	ای	ای
"	۱۵	اعتقت	اعتقت	۱۵۵	۱۳	تقسیم بقیه	تقسیم بقیه
۱۵۰	۹	فنبه	فنبه	۱۵۶	۴	یا لا انبا	یا لا انبا
"	۱۳	مسببه لرفع	مسببه لرفع	"	۹	ما قتل	ما قتل
"	۱۵	جائز	جائز	۱۵۰	۴	ما بنی	ما بنی
۱۵۱	۱	مبینه	مبینه	"	۱۱	انبا بها	انبا بها
۱۵۱	۲	البنین	البنین	۱۶۱	۱۴	شار	شار
"	۱۱	رسمی	رسمی	۱۶۲	۲	یحوز	یحوز
"	۱۵	در ری عموما	در ری عموما	"	۶	احاطه	احاطه
"	"	قد اعطی	قد اعطی	۱۶۸	۱۲	تاخر	تاخر
"	"	تواوید	تواوید	"	۱۳	تاخر حاسر	تاخر حاسر
"	"	مهر وقت	مهر وقت	۱۶۹	۸	شی	شی
۹۵	۱	استقامه	استقامه	"	۱۵	سحا	سحا

صفحة	سطر	غلط	صحيح	صفحة	غلط	صحيح
10	141	شئ	شئى	182	الغار	الغار
4	142	شئ	شئى	182	ظلمية	ظلمية
11	143	الصدق	المصدق	185	حقيقة	حقيقة
6	144	بتعاير	مغاير	186	يحتاج	يحتاج
9	145	المصدق	المصدق	187	خلافا	خلافا
13	146	وسس	وقس	188	منبئة	منبئة
14	147	بتحد	متحد	189	ليس لغرض	ليس لغرض
3	148	زاد	زائد	190	ضد	ضد
13	149	الموفق	الموفقى	191	مركبة	مركبة
2	150	مرتبي	مرئي	192	على دعوى	على دعوى
15	151	سبب ظلا	سبب ظلا	193	و ظهور	و ظهور
15	152	كان	كان	194	النسب الغير	النسب الغير
1	153	شئ	شئى	195	النسب	النسب
2	154	شئ	شئى	196	النزاع	النزاع
5	155	التقييد	التقييد	197	فلاخذ	فلاخذ
8	156	التقييد	التقييد	198	مجهولة	مجهولة
10	157	تقييد الذات	تقييد الذات	199	كمال	كمال
20	158	ايقار	ايقار	200	للتش	للتش
15	159	بشئ	بشئى	201	فلا التش	فلا التش

صفحه	۴	خط	صیغ	۴	خط	صیغ
۱۹۱	۹	بالتشکیل	بالتشکیل	۲۱۱	۱۲	الف
۵	۱۲	مرکز نهاد	مرکز نهاد	۲۱۲	۱۳	لینیت
۱۹۲	۱	وجه	وجه	۲۱۳	۵	گردید
۵	۱۲	مرکز نهاد	مرکز نهاد	۲۱۵	۱۲	ابتدای
۵	۱۳	خلقه	خلقه	۲۱۶	۳	از ورود
۱۹۲	۱۲	من ادعا	من ادعا	۲۱۸	۱	مرکز نهاد
۱۹۳	۱	ثبت	ثبت	۲۱۹	۲	بجلا
۱۹۳	۵	ابن بنی	ابن بنی	۲۲۰	۵	مقر و س
۵	۱۲	عزده	عزده	۲۲۱	۴	علی بن ابراهیم
۵	۱۳	و غایت	و غایت	۲۲۲	۱۲	مادر
۱۹۵	۵	نحو	نحو	۲۲۳	۱۵	دار نقار
۵	۵	فضلا	فضلا	۲۲۴	۵	رجب البقاع
۱۹۶	۲	سونی	سونی	۲۲۵	۹	اجبارض
۱	۲	تورده	تورده	۲۲۶	۴	هسرجا
۱۹۷	۱۲	و تائیدی	و تائیدی	۲۲۷	۱۲	افادت
۱۹۸	۴	محقق	محقق	۲۲۸	۵	دوران
۲۰۰	۴	اتباع	اتباع	۲۲۹	۹	وسجده
۱۳	۱۳	اوست فلاح	اوست فلاح	۲۳۰	۱۵	من العائین
۵	۱۱	بایان	بایان	۲۳۱	۴	این سجده

صفحہ	۴	صفحہ	۳	صفحہ	۲	صفحہ	۱
۲۵۲	۲	مسابدی	۲۹۲	۱۵	اکلش	۲۵۲	۲
۲۵۶	۱۵	بتقابش	۲۹۱	۸	ادسانی	۲۵۶	۱۵
۲۶۱	۱۵	معرفہ	۳۰۰	۶	ادار	۲۶۱	۱۵
۲۶۱	۱۳	جوارش	۳۰۱	۳	منقب	۲۶۱	۱۳
۲۶۲	۶	افعل	۳۰۲	۱۲	حسنہ	۲۶۲	۶
۲۶۲	۱	دحال انکہ	۳۰۳	۷	دنی المنظم	۲۶۲	۱
۲۶۵	۱۲	دنا	۳۰۸	۴	حسنہ	۲۶۵	۱۲
۲۶۸	۱۰	وآن	۳۰۹	۱	واعلموا	۲۶۸	۱۰
۲۶۹	۱۲	والمخفون	۳۱۰	۲	مجالس	۲۶۹	۱۲
۲۷۰	۸	جیوان با	۳۱۰	۲	یسجدت	۲۷۰	۸
۲۷۲	۷	برآ	۳۱۲	۵	لتعارض	۲۷۲	۷
۲۷۷	۱۲	الشفیہ	۳۱۳	۱۲	حالہ	۲۷۷	۱۲
۲۸۲	۹	حامل	-	۱۵	فشخص	۲۸۲	۹
۲۹۱	۱۱	ذکواہ	۳۱۳	۵	قدکر	۲۹۱	۱۱
۲۹۲	۱۲	باسم اللہ	-	۱	بشکلا	۲۹۲	۱۲
۲۹۳	۳	نسبہ ارسلہ	-	۸	صلعم	۲۹۳	۳
-	۵	مضر	-	۹	توقرودہ	-	۵
-	۱۳	نسب	-	۱۱	وینقید	-	۱۳
۲۹۵	۱۲	تخصیص	۳۱۵	۱	لعدم الاختصاص	۲۹۵	۱۲

رقم	نقار	مصحف	نسخ	خط	مصحف
٢١٩	اشبه شمشا	اشبه شمشا	٣١٨	وقوموا	وقوموا
٢١٩	هيا وولا	هيا وولا	٣١٩	فا نطعن	فا نطعن
		هيا اقم واد	٣٢١	ورشقا	ورشقا
		سيرت نام		المدية	المدية له
		العدل قريشا	١٤	الحافظ البز	الحافظ البز
		من المديسة	٣٢٢	الكعبة	الكعبة
		بما من الجنة	٣٢٥	استدبار القوم	استدبار القوم
		والرفار في الجنة		وقد صرح	وقد صرح
		والمطر والشمس	٣٢٩	فقتل	فقتل
		وغير ذلك	١٢	مكفون	مكفون
٢١٤	في منفه	في منفه	٣٢٨	الأك	الأك
٢١٩	ان تخضع و	ان تخضع و	٣٢٠	الى آخروها	الى آخروها
	يخضع ويترور	يخضع ويترور	٣٢١	من الائمة	من الائمة
	ديكن	ديكن	٣٢٥	السكنة	السكنة
	الا	الا		وخز	وخز
	يذكر الله	يذكر الله		وبركاته	وبركاته
٢١٥	احول	احول	٣٢٦	في زبرهم	في زبرهم
	والاستعداد	والاستعداد		العليه	العليه
٢٢٩	بعث	بعث	٣٢٧	ما ذكر قال	ما ذكر قال
	معتبا	معتبا	٣٢٨		
	قد ان	قد ان	٣٢٩		

٢٥١	١٠	سجل	شعب	١٣	٣٦٢	شكة	يشكة
٢٥٢	٣	خيمه	خيمه	٦	٣٦٢	عائنه	عائنه
"	١٢	روض بنم	روض بنم	٩	"	انزل	انزل
"	١٢	بعره المتاج	بعره المتاج	١١	"	دعري عنه	دعري عنه
"	١٢	بعره المتاج	بعره المتاج	١	٣٦٥	هوالا فصولا	هوالا فصولا
"	١٢	يعدل نربا	يعدل نربا	٢	"	ولكن	ولكن
٢٥٥	٥	ليعينده	ليعينده	٣	"	المشعل	المشعل
٢٥٩	١٣	الى	الى	١٥	"	٣٦٥	٣٦٥
٢٦٠	٦	تقبل	تقبل	١١	٣٦٦	ابتدع	ابتدع
٣٦٢	٣	آسيه	آسيه	٦	٣٦٥	بشري	بشري
"	"	حريم	حريم	١١	٣٦٦	القضاء	القضاء
"	٢	جواز اجبال	جواز اجبال	١	٣٦٣	تثبت	تثبت
"	٩	القصورى	القصورى	١٣	"	طبيحيه	طبيحيه
"	١١	السنه	السنه	"	"	طبيحيه	طبيحيه
"	١٣	جرع	جرع	١١	"	طبيحيه	طبيحيه
"	١٢	اكتفى	اكتفى	١١	"	طبيحيه	طبيحيه
٣٦٣	٥	اللاتيهه	اللاتيهه	١١	"	طبيحيه	طبيحيه
"	"	فى المشقى	فى المشقى	١	٣٦٤	بالاجاب	بالاجاب

کتاب	فصل	عنوان	مجلد	صفحه	مجلد	صفحه
۲۹۲	۱۱	دلالت	۲۹۱	۵	ثبوت سلب	ثبوت سلب
۲۹۵	۳	کمان	۲۹۰	۶	ازاح	ولایتنازک
"	۱۲	ان تحقیق	"	۱۳	انفقوا	از انچه
۲۹۶	۲	برده	"	۴	مرعوات	انفقوا
"	۴	کرده	۲۹۱	۱۱	الا المقتین	مرعوات
"	"	نتایج	"	۸	نہ آرند	الا المقتین
۲۹۷	۱	فصل	۲۹۱	۱۱	ینیب	نہ آرند
"	۵	یانی	"	۱۲	عزا	ینیب
"	۱۳	رب	۲۹۰	۱۲	نخستین	عزا
۲۹۸	۱	کره	۲۹۰	۴	خلافین	نخستین
"	۲	بکشف	۲۹۰	۲	خارج است	بنابر
۲۹۹	۴	رسی	۲۹۰	۲	موسان	خلافین
"	۸	و...	۲۹۰	"	موسان	خارج است
۲۹۲	۱۳	نتایج	"	"	موسان	موسان
۲۹۳	۴	نتیجه	"	"	موسان	موسان
۲۹۵	۱	نیبا	۲۹۱	۱۳	موسان	موسان
"	۲	برآمد	۲۹۱	۲	موسان	موسان
"	۱۳	موسان	۲۹۱	۲	موسان	موسان
۲۹۶	۳	ثبوت	۲۹۱	۲	موسان	موسان

۲۱۰	۱	سوق	سوق	۲۱۰	۱
۲۱۱	۶	مميز	مميز	۲۱۱	۶
۲۱۲	۶	قدام الصادق	قدام الصادق	۲۱۲	۶
۲۱۳	۱۲	زعين المعاني	زعين المعاني	۲۱۳	۱۲
۲۱۴	۲	عام است	عام است	۲۱۴	۲
۲۱۵	۱۵	ذبحي	ذبحي	۲۱۵	۱۵
۲۱۶	۲	بشفوع	بشفوع	۲۱۶	۲
۲۱۷	۱۵	بستم	بستم	۲۱۷	۱۵
۲۱۸	۱۲	لا يضل	لا يضل	۲۱۸	۱۲
۲۱۹	۱۲	رهرکه	رهرکه	۲۱۹	۱۲
۲۲۰	۲	ينفي	ينفي	۲۲۰	۲
۲۲۱	۹	بحايت	بحايت	۲۲۱	۹
۲۲۲	۳	ديگران	ديگران	۲۲۲	۳
۲۲۳	۱	کذب	کذب	۲۲۳	۱
۲۲۴	۹	کذب	کذب	۲۲۴	۹
۲۲۵	۲	کذب	کذب	۲۲۵	۲
۲۲۶	۵	مخير	مخير	۲۲۶	۵
۲۲۷	۱۲	مفرد	مفرد	۲۲۷	۱۲
۲۲۸	۱۲	ايها	ايها	۲۲۸	۱۲

صفحه	رقم	فصل	مجموع	سوره	آیه	عطف	جمع
۲۵۱	۲	تجدد	تجدد	۲۹۱	۵	و حمدی	و حمدی
"	۱۳	همه	همه	۲۹۰	۳	و مالها	و مالها
۲۵۲	۱۰	برچرخانوق	برچرخانوق	۲۹۱	۱۰	اعتبار	اعتبار
۲۵۳	۵	باحاطه	باحاطه	۲۹۱	۲	کلمه	کلمه طیبه
۲۵۴	۱	تغیش	تغیش	۲۹۲	۹	علی الصوره و صلا	علی الصوره و صلا
"	۱۵	لعلن	لعلن	۲۹۱	۱۱	من یبیت	ان یبیت
۲۵۵	۶	دلالت	دلالت	"	"	بشرح	بشرح
۲۵۶	۲	نوع	نوع	"	۱۲	صده	صده
۲۵۷	۶	بهرکه	بهرکه	۲۹۱	۶	اضطرار است	اضطرار است
۲۵۸	۱	موسی	موسی	۲۹۵	۲	مرود	مرود
۲۵۹	۸	شانیه از	شانیه از	"	۱۵	سیرد	سیرد
"	۹	تحقیق	تحقیق	۲۹۶	۸	و حمد	و حمد
۲۶۰	۱	با اعتبار و صلا	با اعتبار و صلا	۲۹۷	۵	نظرا	نظرا
"	۹	تجسس	تجسس	۲۹۸	۲	مبنی	مبنی
"	۱۲	نظرا	نظرا	"	۱۰	متضمن	متضمن
۲۶۱	۶	سرح	سرح	۲۹۱	۱۲	نیاید	نیاید
۲۶۲	۱	تثویث	تثویث	۲۹۱	۹	برچه	برچه
۲۶۳	۹	تثین	تثین	۲۹۲	۱۳	تثین	تثین
"	۱۲	انقضا	انقضا	۲۹۳	۲	سیر	سیر

صفحه	فصل	صحیفه	کتاب	عنوان	صحیفه
۲۹۵	۵	صفحه	۱	۵۱۳	الی
"	۶	ادراکش	۲	۵۱۴	عدم
۲۹۶	۶	سپید	۶	"	بحسنات
۲۹۷	۵	مولانا	۱۵	"	بستی
"	۱۱	له	۵	۵۱۸	بهامشه
۲۹۹	۶	فراغت	۱۱	"	خر
"	۱۵	خسب	۱۱	۵۲۰	"
۵۰۰	۱۳	محبوب	۲	۵۲۱	امعه
۵۰۳	۲	اسب	۲	۵۲۲	نازک
۵۰۴	۱۱	انفصال	۳	۵۲۳	ای
۵۰۵	۱	موجب	۲	"	قریب
"	۱۵	تسین	۱۳	۵۲۸	نیاید
۵۱۰	۶	ای	۱	۵۳۱	باب
"	۱۵	ای	"	"	فزیادت
۵۱۱	۲	هو	۱۳	"	لاستینا
"	۱۱	مورده	۵	۵۳۲	غفلت
۵۱۳	۳	هر چه گیرد	۱	۵۳۳	ا ذکر دا
"	۲	تفصیل	۱۳	"	بمظهرت
"	۱۵	کلام	۱۲	۵۳۴	علیا

صفحہ	سطر	لفظ	صفحہ	سطر	لفظ
۵۲۰	۱۵	ہیات	۵۶۶	۲	مشابہ
۵۲۱	۱۳	ہنہان	۵۶۷	۶	فالقار
۵۲۲	۲	حجاب	۵۶۸	۲	تعالیٰ
۵۲۳	۱۳	مسجودہ	۵۶۹	۹	تاجعبدون
۵۲۴	۲	مبدرة	۵۷۰	۱۵	ایمان دار
۵۲۵	۲	منظہرہ	۵۷۱	۲	راضافہ
۵۲۶	۹	و	۵۷۲	۱۳	نصیدین
۵۲۷	۱۳	لالہ	۵۷۳	۱۲	دلایت
۵۲۸	۷	نامتای	۵۷۴	۷	عرف
۵۲۹	۱۵	کہ	۵۷۵	۹	ربوبیتہ
۵۳۰	۸	لجیلین	۵۷۶	۹	استقرار
۵۳۱	۷	بیشل	۵۷۷	۱۱	موبدا
۵۳۲	۹	روداد	۵۷۸	۵	بالموجود
۵۳۳	۵	فخری	۵۷۹	۱۰	فالکہ
۵۳۴	۲	تمام	۵۸۰	۱۱	محمد
۵۳۵	۸	نسلم	۵۸۱	۱۲	مخلص
۵۳۶	۷	الہیہ	۵۸۲	۱۱	معینی
۵۳۷	۱۵	حمود	۵۸۳	۱۳	نبینا
۵۳۸	۳	آلہ	۵۸۴	۱	اکون
۵۳۹	۹	اللہ	۵۸۵	۷	الحديث

ردیف	نقطه	معجم	ردیف	نقطه	معجم	ردیف	نقطه
۵۹۳	۱۵	نزولش	۶۰۲	۶	محم حق		
۵۹۴	۱۴	ششیش	۶۰۵	۲	ایمان و عمل و تقیه		
۵۹۵	۳	صانع	۶۰۶	۲	لصاحات		
۵۹۶	۱۳	مستوع	۶۰۷	۲	عوارضه		
۵۹۷	۱۳	داد الکلمات	۶۰۸	۱۵	همان		
۵۹۸	۱۳	ان تفنه	۶۰۹	۳	صاحبش		
۵۹۹	۱۳	ما فی حده	۶۱۰	۴	لا سبب		
۶۰۰	۱۳	مستوع	۶۱۱	۵	ونزل		
۶۰۱	۲	بزرگ	۶۱۲	۶	و ابالهم		
۶۰۲	۵	فضل	۶۱۳	۶	تقلید		
۶۰۳	۶	در دین	۶۱۴	۱۲	و مفرم		
۶۰۴	۱۵	اولیست	۶۱۵	۱۵	حقیقه		
۶۰۵	۶	الی یوم	۶۱۶	۱۲	در قانع		
۶۰۶	۱۳	یعلم فی الخد	۶۱۷	۳	فضل		
۶۰۷	۲	سنه	۶۱۸	۴	بر همه		
۶۰۸	۱۳	فرد	۶۱۹	۶	فی الوجود		
۶۰۹	۱۵	مرسل	۶۲۰	۱۲	بچه		
۶۱۰	۳	دین	۶۲۱	۳	بعض		

شماره	سطر	نقطه	صیغ	نقطه	صیغ	سطر	نقطه
۶۸۲	۱۰	مبارک	مبارک حضرت	۱۵	بشفعه	۱۵	بشفعه
"	۱۳	پس روح	پس ارواح	۳	علیه وسلم	۳	علیه وسلم
۶۸۵	۱۵	ارسلوا	ارسلوا	۴	مستغفر	۴	مستغفر
۶۸۶	۳	رسول الله	رسول الله	۸	معه و منیه	۸	معه و منیه
"	۴	لا اله الا الله	لا اله الا الله	۹	شفعه	۹	شفعه
"	۵	تفصیل	تفصیل	۱	فصال	۱	فصال
۶۸۷	۱	الف بال	الف بال	۵	فیجبر	۵	فیجبر
"	۱۳	فی استقر	فی استقر	۱۵	ق حله	۱۵	ق حله
۶۸۸	۳	باشد	باشد	۱۳	اگر	۱۳	اگر
"	۴	بالمعانی	بالمعانی	۱۵	محبوبش	۱۵	محبوبش
۶۸۹	۱۵	توجه	توجه	۱۰	الله تعالی	۱۰	الله تعالی
۶۹۰	۴	موجه	موجه	۱۱	بی	۱۱	بی
"	۶	قول	قبول	۳	کم	۳	کم
۶۹۱	۱	و بخاست	و بخاست	۱۳	و اسبوحه	۱۳	و اسبوحه
"	"	قلوبنا	قلوبنا	۶	بصرت	۶	بصرت
"	۳	بخشند	بخشند	۹	و ما ذکر	۹	و ما ذکر
۶۹۲	۱۱	فی اقصای	فی اقصای	۹	الله	۹	الله
۶۹۳	۶	توسوس	توسوس	۲	تقدت	۲	تقدت
"	۱۳	تقدت	تقدت	۳	و حسن الرضی	۳	و حسن الرضی

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۶۴۲	۶	والفعل	و الفعل	۹۹۶	۱۰	الابواب	الابواب
۶۴۹	۷	منکر	منکر	"	۱۲	قول	قول
۶۵۱	۲	ابن عباس	ابن عباس	۹۹۷	۲	قول	قول
"	۳	قال	قال	"	۷	مجبوبیه	مجبوبیه
۶۸۳	۵	ذات	ذات	"	۵	اجب	اجب
"	۱۵	ار	از	"	۸	بالمقصود	بالمقصود
۶۸۴	۲	میسازد	میسازد	۹۹۹	۷	و علیکم	و علیکم
۶۸۶	۳	ببین	ببین	"	۱۳	لا یدری	لا یدری
"	۴	یلحقوا بهم	یلحقوا بهم	"	۱۵	بان	بان
"	۵	یشار	یشارط	"	"	التاویل	التاویل
"	۱۱	الحکیم	الحکیم	۷۰۰	۱۰	نیکم	نیکم
۶۸۷	۱۰	تعالی	تعالی	۷۰۱	۱۱	تفسیر	تفسیر
۶۸۸	۱	است آ	راست آمد	"	۱۵	التي	التي
"	۳	مجرد	مجرد	۷۰۲	۱	جواز	جواز
"	۶	ازین	این	"	"	بمجرد	بمجرد
۶۹۵	۶	وقد تری	وقد تری	۷۰۳	۳	فلا تفرق	فلا تفرق
۶۹۶	۳	قویت	قویت	"	۶	علیه	علیه
"	"	نظر فیتها	نظر فیتها	۷۰۶	۸	خالی	خالی
"	۹	المحل	المحل	"	۱۳	بما خود	بما خود

صفحہ	۲	خط	صحیح	صفحہ	۲	خط	صحیح
۶۰۶	۱۳	لما بیعتہ	لما بیعتہ	۶۰۸	۷	محبیۃ	محبیۃ
۶۰۷	۱	فہم للہ	فہم للہ	۶۰۹	۱۲	محبۃ	محبۃ
"	۹	تقسیم التعلین	تقسیم التعلین	۶۱۰	۳	محبیۃ	محبیۃ
۶۰۸	۹	زہنیۃ	زہنیۃ	۶۱۱	۱۲	مستفکر	مستفکر
"	۱۳	سویۃ	سویۃ	۶۱۲	۱۲	کثرت	کثرت
"	"	علی بنی	علی بنی	۶۱۳	۴	بنی	بنی
۶۰۹	۲	حسین	حسین	۶۱۴	۱۲	نارمان برکت	نارمان برکت
"	"	بنی	بنی	۶۱۵	۲	در دمنہ	در دمنہ
۶۱۱	۳	ضور	ضور	۶۱۶	۳	المدد الجبل	المدد الجبل
"	۱۲	مبنی علیہ	مبنی علیہ	۶۱۷	۴	وجہ	وجہ
۶۱۲	۲	من بعضہا	من بعضہا	۶۱۸	۱	الافعال	الافعال
"	۴	نشاہ	نشاہ	۶۱۹	۱۳	وتتضمن	وتتضمن
۶۱۳	۱۵	شہادت بکرم	شہادت بکرم	۶۲۰	۱۰	سجرات	سجرات
۶۱۴	۱۰	شاہ	شاہ	۶۲۱	۱۵	تیسو	تیسو
۶۱۵	۹	جانی است	جانی است	۶۲۲	۲	ظاہر و جہول	ظاہر و جہول
۶۱۶	۱۲	نعت	نعت	۶۲۳	۳	فہم للہ	فہم للہ
۶۱۷	۷	تعلیل	تعلیل	۶۲۴	۱۵	میسرہ	میسرہ
۶۱۸	۲	الحجۃ	الحجۃ	۶۲۵	۱	بلاغتین	بلاغتین
۶۱۹	۱	انکسار	انکسار	۶۲۶	۲	تضمن	تضمن

صفحه	ک	صفت	مصحح	ک	صفت	مصحح
۴۵۲	۱۱	فوره	نوره	۶	مسلان	بوسه مسلمان
۴۵۳	۳	فعال	انفعال	۱۲	معنی	منشی
"	۱۲	فی الزمان	فی الزمان	۹	برعظم	برعظم
۴۵۴	۵	فی الزمان	فی الزمان	۱۲	تعبه	تعبه
۴۵۶	۹	فی الزمان	فی الزمان	۱۲	تعبه	تعبه
۴۶۰	۸	انذار	انذار	۱۰	خلقت	خلقت
۴۶۱	۴	انذار	انذار	۱۲	تعبه	تعبه
"	۵	وجود	وجود	۴	بیشتر	بیشتر
۴۶۲	۹	حامل	حامل	۹	بیشتر	بیشتر
"	۱۱	حامل غیر	حامل غیر	۱۲	تعبه	تعبه
"	۱۲	نه	نه	۵	فصل	فصل
"	۱۵	تعبه	تعبه	۱۵	بطلان	بطلان
۴۶۳	۹	بسته	بسته	۵	فنا	فنا
"	۱۱	تقوم	تقوم	۱۵	تعبه	تعبه
"	۱۵	حالت	حالت	۱۵	والتعالي	والتعالي
۴۶۴	۴	تجوید	تجوید	۱	تعبه	تعبه
"	۱۰	حالت	حالت	۱۵	تعبه	تعبه
"	۱۵	نبار	نبار	۴	تعبه	تعبه
۴۶۵	۵	افیل	افیل	۵	تعبه	تعبه

ردیف	تعداد	شرح	مبلغ	تعداد	شرح	مبلغ
۶	۴۴۹	فصل	۶	۴۴۹	فصل	۶
۱۳	۴۵	تسلیم	۱۳	۴۵	تسلیم	۱۳
۱۴	۴۸۱	و تسلیم	۱۴	۴۸۱	و تسلیم	۱۴
۱۵	۴۸۳	بکامین	۱۵	۴۸۳	بکامین	۱۵
۱۶	۴۸۴	مارونی	۱۶	۴۸۴	مارونی	۱۶
۱۷	۴۹۰	سید بخش	۱۷	۴۹۰	سید بخش	۱۷
۱۸	۴۹۲	مشتق	۱۸	۴۹۲	مشتق	۱۸

CALL No. { ۲۹۲ } ACC. NO. ۱۳۲۴۲
 AUTHOR ۲۹۲ مولانا عبد الوہید
 تذکرۃ الفقہ
 ۱۳۲۴۲
 تذکرۃ الفقہ

MAULANA AZAD LIBRARY

ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text books and 10 Paise per volume per day for general books kept over-due.

